Bundel - Commissie Ruimte 2022-2026 van 24 mei 2023

Agenda bijlagen

Agenda_Commissie_Ruimte_24_mei_2023

1 Opening inspraak

2 Inspraak

*De volgende inspreker heeft zich gemeld:
- de heer Eilering betreffende agendapunt 7 "Bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad om verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar"*

3 Opening vergadering commissie Ruimte en vaststellen agenda

4 Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering

De commissie wordt gevraagd de besluitenlijst van de vergadering van 12 april jl. vast te stellen.

Concept-besluitenlijst commissie Ruimte 12 april 2023

5 Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties

De commissie wordt gevraagd de planningslijst en lijst toezeggingen en moties vast te stellen. De planningslijst is bijgevoegd. De moties en toezeggingen kunt u raadplegen in het RIS (Raadsinformatiesysteem) in iBabs.

230503 Planningslijst raad Zevenaar 2023 - mei 2023

6 Z/23/447277 1e Voortgangsrapportage 2023

*De raad wordt voorgesteld:
1. de 1e Voortgangsrapportage 2023 vast te stellen;
2. in te stemmen met de rubrieken ‘voorstel raad’ zoals bij de resultaten met een oranje en rode status is aangegeven;
3. het nadelige saldo van deze rapportage ten laste te brengen van het begrotingsresultaat 2023.

Portefeuillehouder: Arthur Boone*

Behandelschema 1e VGR 2023

1157692 Raadsvoorstel en besluit 1e voortgangsrapportage 2023

1161452 Bijlage 1. 1e voortgangsrapportage 2023

23-822 230523 Beantwoording TV LB 230521 1e Voortgangsrapportage

7 Z/23/447389 Bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad om verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' ongegrond te laten verklaren en het bestreden besluit nader aan te laten vullen

*De raad wordt gevraagd:
1. conform het advies van de Adviescommissie voor bezwaarschriften, het bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad tot afwijzing van het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' ongegrond te verklaren;
2. het bestreden besluit van 21 december 2022, onder de aanvulling van het rapport ‘Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan’ d.d. 14 april 2023, verder in stand te laten.

Portefeuillehouder: Aad van Orden*

1157499 Raadsvoorstel en besluit Bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad om verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' af te wijzen en het besluit nader aan te vullen

1159899 Bijlage 1. Verzoek tot herziening bestemmingsplan ‘Bedrijventerrein Tatelaar d.d. 25 mei 2022

1159904 Bijlage 2. Besluit gemeenteraad d.d. 21 december 2022

1159907 Bijlage 3. Bezwaarschrift d.d. 31-01-2023

1159913 Bijlage 4. Verweerschrift (exclusief bijlagen) d.d. 21 februari 2023

1159918 Bijlage 5. Advies Adviescommissie bezwaarschriften Zevenaar d.d. 22-03-23

1159919 Bijlage 6. Verslag zitting Adviescommissie voor bezwaarschriften

1159921 Bijlage 7. Rapport ‘Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan’ d.d. 14 april 2023

8 Z/22/414063 Beschikbaar stellen gedeelte uit het investeringsbudget Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar.

*De raad wordt voorgesteld € 75.000,- beschikbaar te stellen uit het totale investeringsbudget van € 500.000,- Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar ten behoeve van een actieplan voor het toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen Hengelder en Tatelaar.

Portefeuillehouder: Arthur Boone*

1154346 Raadsvoorstel en raadsbesluit beschikbaar stellen gedeelte uit het investeringsbudget Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaarrstel en besluit vrijstellen krediet toekomstbestendig Hengelder en Tatelaar

9 Z/22/435287 Vaststelling bestemmingsplan Middag Oost fase 3, Babberich

*De raad wordt voorgesteld:
1. de ‘Nota van zienswijzen en wijzigingen ontwerpbestemmingsplan Middag Oost Fase 3, Babberich’ vast te stellen;
2. het bestemmingsplan ‘Middag Oost Fase 3, Babberich’, inclusief alle bijlagen, vast te stellen in de vorm van de dataset en zoals
verbeeld op papier;
3. aan te geven dat in de bestemmingsplannen gebruik is gemaakt van een ondergrond die ontleend is aan de BGT-kaart, aangevuld met kadastrale grenzen en kadastrale bebouwing;
4. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Portefeuillehouder: Aad van Orden*

1157820 Raadsvoorstel en -besluit Vaststelling bestemmingsplan Middag Oost fase 3, Babberich

1159166 Bijlage 1. Nota van zienswijzen en wijzigingen

1159167 Bijlage 2. Toelichting en regels bestemmingsplan ‘Middag Oost fase 3, Babberich’

1159168 Bijlage 3. Verbeelding bestemmingsplan ‘Middag Oost fase 3, Babberich’

1159170 Bijlage 4. bijlage 1 bij toelichting - Schetsontwerp

1159171 Bijlage 5. bijlage 2 bij toelichting - Bodemonderzoek

1159172 Bijlage 6. bijlage 3 bij toelichting - Watertoets

1159173 Bijlage 7. bijlage 4 bij toelichting - Quickscan Wet natuurbescherming

1159174 Bijlage 8. bijlage 5 bij toelichting - Voortoets stikstofdepositie

1159175 Bijlage 9. Bijlage 6 bij toelichting – onderzoek trillinghinder

1159195 Bijlage 10. Bijlage 7 bij toelichting – Zienswijzennota

1159176 Bijlage 11. bijlage 1 bij regels - Staat van Bedrijfsactiviteiten

230522 Brief inwoners bezwaren betr. bestemmingsplan Middag Oost fase 3, Babberich-verdwijnen parkeervakken

23-829 230524 Beantwoording TV LB 230521 vaststelling bestemmingsplan Middag Oost fase 3 Babberich

10 Z/22/429632 Vaststellen Hemelwater- en Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023

*De raad wordt voorgesteld:
1. de 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023' vast te stellen;
2. de 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023' vast te stellen.

Portefeuillehouder: Bart Kagei*

1159305 Raadsvoorstel en besluit Vaststellen Hemelwater- en Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023

1159564 Bijlage 1. Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023

1116602 Bijlage 2. Aansluitverordening gemeente Zevenaar 2023

11 Z/23/444017 Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

*De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de jaarrekening 2022 en een zienswijze in te dienen over de begroting 2024 van de ODRA overeenkomstig de bij dit raadsvoorstel gevoegde conceptreactie.

Portefeuillehouder: Bart Kagei*

1149175 Raadsvoorstel en besluit Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

1159541 Bijlage 1. Jaarrekening/verslag 2022 ODRA (katern1)

1159543 Bijlage 2. Jaarrekening/verslag 2022 ODRA (katern 2)

1159539 Bijlage 3. Begroting 2024 ODRA

1149173 Bijlage 4. Dashboard verbonden partijen ODRA

1159024 Bijlage 5. Brief met reactie op begroting ODRA 2024

12 Agenderingsvoorstellen commissie

De leden van de commissie kunnen agenderingsvoorstellen aan de commissie voorleggen.

13 Mededelingen portefeuillehouders

Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen.

14 Rondvraag

*De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders.

Door de fractie van D66 zijn bijgaande vragen aangekondigd betreffende een ongeluk aan de Vondellaan.
Door de fractie van de VVD zijn bijgaande vragen aangekondigd betreffende netwerkcongestie*

23-818 230425 SVMBC D66 ongeluk Vondellaan

23-821 230519 SVMBC VVD netwerkcongestie

15 Sluiting

Agenda Commissie Ruimte 24 mei 2023

Tijd	19:30 uur
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	G.A. Stokman

1	**Opening inspraak**
2	**Inspraak** De volgende inspreker heeft zich gemeld: - de heer Eilering betreffende agendapunt 7 "Bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad om verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar"
3	**Opening vergadering commissie Ruimte en vaststellen agenda**
4	**Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering** De commissie wordt gevraagd de besluitenlijst van de vergadering van 12 april jl. vast te stellen.
5	**Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties** De commissie wordt gevraagd de planningslijst en lijst toezeggingen en moties vast te stellen.
6	**Z/23/447277 1e Voortgangsrapportage 2023** De raad wordt voorgesteld: 1. de 1e Voortgangsrapportage 2023 vast te stellen; 2. in te stemmen met de rubrieken 'voorstel raad' zoals bij de resultaten met een oranje en rode status is aangegeven; 3. het nadelige saldo van deze rapportage ten laste te brengen van het begrotingsresultaat 2023. Portefeuillehouder: Arthur Boone

7	**Z/23/447389 Bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad om verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' ongegrond te laten verklaren en het bestreden besluit nader aan te laten vullen** De raad wordt gevraagd: 1. conform het advies van de Adviescommissie voor bezwaarschriften, het bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad tot afwijzing van het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' ongegrond te verklaren; 2. het bestreden besluit van 21 december 2022, onder de aanvulling van het rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan' d.d. 14 april 2023, verder in stand te laten. Portefeuillehouder: Aad van Orden
8	**Z/22/414063 Beschikbaar stellen gedeelte uit het investeringsbudget Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar.** De raad wordt voorgesteld € 75.000,- beschikbaar te stellen uit het totale investeringsbudget van € 500.000,- Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar ten behoeve van een actieplan voor het toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen Hengelder en Tatelaar. Portefeuillehouder: Arthur Boone
9	**Z/22/435287 Vaststelling bestemmingsplan Middag Oost fase 3, Babberich** De raad wordt voorgesteld: 1. de 'Nota van zienswijzen en wijzigingen ontwerpbestemmingsplan Middag Oost Fase 3, Babberich' vast te stellen; 2. het bestemmingsplan 'Middag Oost Fase 3, Babberich', inclusief alle bijlagen, vast te stellen in de vorm van de dataset en zoals verbeeld op papier; 3. aan te geven dat in de bestemmingsplannen gebruik is gemaakt van een ondergrond die ontleend is aan de BGT-kaart, aangevuld met kadastrale grenzen en kadastrale bebouwing; 4. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen. Portefeuillehouder: Aad van Orden

10	**Z/22/429632 Vaststellen Hemelwater- en Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023** De raad wordt voorgesteld: 1. de 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023' vast te stellen; 2. de 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023' vast te stellen. Portefeuillehouder: Bart Kagei
11	**Z/23/444017 Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)** De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de jaarrekening 2022 en een zienswijze in te dienen over de begroting 2024 van de ODRA overeenkomstig de bij dit raadsvoorstel gevoegde conceptreactie. Portefeuillehouder: Bart Kagei
12	**Agenderingsvoorstellen commissie** De leden van de commissie kunnen agenderingsvoorstellen aan de commissie voorleggen.
13	**Mededelingen portefeuillehouders** Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen.
14	**Rondvraag** De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders. Door de fractie van D66 zijn vragen aangekondigd betreffende een ongeluk aan de Vondellaan.
15	**Sluiting**

Zevenaar, 8 mei 2023
Namens de Agendacommissie,
Ellen Hondelink-Rinsma, commissiegriffier

Besluitenlijst Commissie Ruimte 12 april 2023

(de beraadslagingen zijn terug te luisteren op de website van de gemeente Zevenaar op: https://channel.royalcast.com/zevenaar/#!/gemeentezevenaar/20230412_1)

Tijd	19:30 – 20:25 uur
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	Maaike Jansen
Aanwezigen	Louis Roelofsen (Lokaal Belang); Roy van Essen (WijZZ); Geert Wieggers (PvdA); Peter Pollmann (D66); Peter Vos (VVD); Berno Stokman (VVD); Niko Wiendels (CDA); Frank Evers (CDA); Micha van Aken (GroenLinks); Marga Dunnink (SP); Henk Visser (Sociaal Zevenaar); Roel van Bommel (Ons Zevenaar); Jelle Hugen (Lijst 11)
College	Toon Albers, Aad van Orden en Bart Kagei
Afwezigen	Dorien Riswick-Keultjes (WijZZ); Martin Witjes (Ons Zevenaar); Jesse Opdam (D66)

1	**Opening en vaststellen agenda** De vergadering wordt om 19.30 uur geopend.
2	**Beëdiging nieuw commissielid de heer H.T.W. Visser (Sociaal Zevenaar)** De heer Visser legt in handen van de voorzitter de belofte af.
3	**Vaststellen agenda** De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
4	**Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering** De commissie besluit de besluitenlijst van de vergadering van 22 maart jl. ongewijzigd vast te stellen.

5	**Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties** De commissie stelt de planningslijst en lijst toezeggingen en moties vast. Er zijn geen opmerkingen.
6	**Z/23/439568 Beschikbaarstelling krediet voor herinrichting Kop van Tolkamer** De raad wordt voorgesteld de gereserveerde investering ad € 900.000 voor de herinrichting van de openbare ruimte in de Kop van Tolkamer beschikbaar te stellen *Commissie* Punten die in het debat aan de orde komen zijn de wijze van afvoer van hemelwater, de participatie en het rekening houden met mogelijke toekomstige maatregelen (bijv. het openbreken van straten voor aansluitingen). Verder is nog een vraag gesteld aan de portefeuillehouder om aan te geven wat de uitkomsten zijn van de gesprekken die nog plaats gaan vinden met de inwoners in relatie tot het bedrag dat nog overblijft om aan deze wensen uitvoering te gaan geven. *College* Het college gaat in op de gemaakte opmerkingen en gestelde vragen. <u>Conclusie</u> De commissie besluit het onderwerp als HAMERSTUK door te geleiden naar de raadsvergadering.
7	**Z/23/443357 Bestuursopdracht Aan de slag met Flexwonen** De raad wordt voorgesteld om een bedrag van € 500.000 uit de bestemmingsreserve Initiatief woningbouw beschikbaar te stellen voor de kosten voor bouw- en woonrijpmaken van het plan Flexwonen. *Commissie* Punten die in het debat aan de orde komen zijn de verdeling van de diverse kredieten en de uiteindelijke kosten voor de gemeente (businesscase), de ontsluiting van de oude weg richting Reisenakker, de verlichting, de verdeling tussen de diverse doelgroepen, een evaluatie over een jaar en de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de bewoners voor de leefomgeving en openbare ruimte. Aan de portefeuillehouder is de vraag gesteld om de open businesscase die wordt gemaakt en de "pijn" te verdelen ook met de raad te delen. *College* Het college gaat in op de gemaakte opmerkingen en gestelde vragen. College laat weten dat dit project geen oplossing is voor het woningprobleem en dat dit een start

	is voor meer van dit soort projecten, waarbij de kennis en ervaring gebruikt zal worden in de toekomst. <u>Conclusie</u> De commissie besluit het onderwerp als HAMERSTUK door te geleiden naar de raadsvergadering.
8	**Agenderingsvoorstellen commissie** Er zijn door de leden van de commissie van tevoren geen agenderingsvoorstellen aangedragen.
9	**Mededelingen portefeuillehouders** Wethouder Van Orden deelt mede dat vandaag van de Raad van State het bericht is ontvangen dat het bezwaar ten aanzien van bestemmingsplan Holtkamp niet ontvankelijk is verklaard en dat het plan nu definitief gemaakt kan worden.
10	**Rondvraag** De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders. De fractie van Lokaal Belang vragen ter mondelinge beantwoording ingediend over: - Schone Lucht Akkoord 2023 stand van zaken (LR) - Plan woningbouw woonwagenstandplaatsen/reizigers (LR) De portefeuillehouders beantwoorden ter vergadering de gestelde vragen. <u>Toezegging:</u> <u>Het plan van aanpak woonwagenstandplaatsen gemeente Zevenaar zal aan de raad toegezonden worden.</u> Er wordt naar aanleiding van de toegezonden raadsinformatiebrief over het Regionaal Woningmarktonderzoek (2023-025) de suggestie gedaan om hierover een informatieve raadsbijeenkomst te houden, omdat het onderzoek goede informatie geeft voor het plan Woningbouw Zevenaar en het ook nuttig is voor de zoeklocaties woningbouw in de Omgevingsvisie. Het college staat hier op zich positief tegenover, maar heeft wel behoefte aan wat meer duiding en verdieping. De voorzitter stelt voor om deze suggestie te inventariseren met de commissie en voor te liggen aan de agendacommissie en te kijken of de insteek van de informatieve bijeenkomst van puntiger kan. Het college gaat nog even kort in op de uitspraak van de Raad van State ten aanzien van de A15/A12. Het college is gereserveerd verheugd over de uitspraak, met name ten aanzien van de 25 km grens, maar hoopt ook op een spoedige uitspraak betreffende de overige bezwaren.

11	**Sluiting** De voorzitter sluit onder dankzegging de vergadering om 20.25 uur.

Planning RAAD 2023	Onderwerp	Commissie	Type stuk	Portefeuille-houder	Status / intern	Afdeling
Raad	**31 mei 2023 (incl. 1e VGR)**					
31 mei 2023	1e VGR (Voortgangsrapportage)	alle commissies	Rv	Boone		FIN
31 mei 2023	Vaststellen Hemelwater- en Aansluitverordening gemeente Zevenaar 2022	Ruimte	Rv	Kagei	Verplaatst zoals aangegeven in commissievergadering.	BOR
31 mei 2023	Beslissing op bezwaar verzoek herziening bestemmingsplan bedrijventerrein Tatelaar	Ruimte	Rv	Van Orden	Bestemmingsplan in feb/mrt als ontwerp ter inzage gelegd	RO
31 mei 2023	Verordeningen artikel 212,213 en 213a gemeentewet	Middelen	Rv	Boone		FIN/staf
31 mei 2023	Nota risicomanagement en weerstandsvermogen	Middelen	Rv	Boone		Staf
31 mei 2023	Nota garantiebeleid	Middelen	Rv	Boone		Staf
31 mei 2023	Normenkader 2023	Middelen	Rv	Boone		Staf
31 mei 2023	Jaarstukken 2022 en begroting 2024 SDL	Middelen	Rv	Van Riswijk		Staf
31 mei 2023	Ontwerpbegroting VGGM 2024	Middelen	Rv	Van Riswijk		BV
31 mei 2023	Jaarstukken en begroting ODRA	Ruimte	Rv	Kagei		VTH
31 mei 2023	Nota misbruik en oneigenlijk gebruik	Middelen	Rv	Boone		Staf
31 mei 2023	Vaststellen bestemmingsplan Middag-Oost fase 3	Ruimte	RV	Van Orden	Bestemmingsplan heeft als ontwerp ter inzage gelegen. Momenteel worden de ingediende zienswijzen beoordeeld	RO
31 mei 2023	Beschikbaarstellen investeringsbudget toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar	Ruimte	Rv	Boone		RO
31 mei 2023	MGR-SDCG: jaarstukken, gewijzigde begr. 2023, MJB 2024 - 2026 (incl. uitvoeringsprogramma)	Samenleving	Rv	Boone		MO
31 mei 2023	Zienswijze concept gewijzigde regeling MGR-SDCG + onderbrengen steunpunt SROI bij de MGR-SDCG	Samenleving	Rv	Boone		MO
31 mei 2023	Verduurzaming buitensportaccommodaties	Samenleving	Rv	Boone		MO
31 mei 2023	Voorlopige jaarrekening 2022 en ontwerpbegroting 2024-2027 Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	Middelen	Rv	Boone		IB
31 mei 2023	Besluitvorming openbaarheidsbeperkingen archiefbescheiden raadsenquête	Middelen	Rv	Van Riswijk/Boone		BV
31 mei 2023	Zienswijzen op de begroting en jaarstukken BVO DRAN	Samenleving	Rv	Bijl		MO
31 mei 2023	Herstellen lekkages school de Bem	Samenleving	Rv	Kagei		MO
31 mei 2023	Procesnota Vestersbos	Samenleving	Nota	Bijl/Van Orden	Ter behandeling in commissie samenleving van dinsdag 23 mei n.a.v. raadsvergadering 26 april 2023. Aanleveren procesnota volgt nog.	MO
Raad	**28 juni 2023 (incl. Jaarrekening)**					
28 juni 2023	Notitie uitgangspunten huurprijsbeleid	Middelen	Rv	Van Orden	Dit is blijven liggen in verband met coalitievorming. Is inmiddels opgepakt. Nog onduidelijk of hiervoor een raadsvoorstel is vereist. Wordt nog besproken met de portefeuillehouder.	BOR
28 juni 2023	Beschikbaarstellen krediet voor planvorming en verbouwing Raadhuisplein 1	Middelen	Rv	Boone	Betreft gehuurd gedeelte voormalig gemeentehuis	BOR
28 juni 2023	Re-integratieverordening Participatiewet	Samenleving	Rv	Bijl	Ivm de Wet Uitvoeren Breed offensief dient de Re-integratieverordening te worden aangepast.	MO
28 juni 2023	Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2022	Middelen	Rv	Boone		RO
28 juni 2023	Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied, Groessenseweg 15, Zevenaar	Ruimte	Rv	Van Orden	Bestemmingsplan heeft ter inzage gelegen, hierop zijn zienwijzen ontvangen.	RO
28 juni 2023	Vaststellen bestemmingpland Nieuwe Steeg 1 te Zevenaar	Ruimte	Rv	Van Orden		RO
28 juni 2023	Evaluatie parkeerbeleid (oordeelsvorming)	Ruimte		Albers	Alleen oordeelsvorming in commissie Ruimte, niet ter besluitvorming in de raad van 28 juni	RO
28 juni 2023	GMR: Jaarstukken 2022 en Begroting 2024 - 2027	Middelen	Rv	Van Riswijk		Staf
28 juni 2023	Vaststellen bestemmingsplan Dorpstraat 71-85 Angerlo	Ruimte	Rv	Van Orden	Bestemmingsplan wordt in maart als ontwerp ter inzage gelegd	RO
28-jun-2023	Aanpassen Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur	Ruimte	Rv	Albers	Eventueel parallel met VFL aanpassen ?	BOR
28 juni 2023	Jaarrekening 2022	alle commissies	Rv	Boone		FIN
Raad	**5 juli 2023 (Kadernota)**					
5 juli 2023	Kadernota	alle commissies	RV	Boone		FIN
Raad	**20 september 2023**					
20-sep-2023	Vaststellen bestemmingsplan Grietakkers te Zevenaar	Ruimte	Rv	Van Orden	Definitief ontwerp is nog niet aangeleverd door initiatiefnemer	RO
20-sep-2023	Evaluatie parkeerbeleid (besluitvorming)	Ruimte	Rv	Albers	Besluitvorming commissie en raad	RO
20-sep-2023	Vaststellen bestemmingsplannen vastgoedlocaties (Steenhuizen 6, Da Costastraat 2, Nieuwe Komstraat 19, Markt 8)	Ruimte	Rv	Van Orden	De uitgangspunten voor deze 4 locaties zijn in november 2022 door de raad vastgesteld. De volgende stap is het vaststellen van de bestemmingsplannen.	RO
20-sep-2023	Vaststellen bestemmingsplan Gelders Eiland	Ruimte	Rv	Van Orden	Bestemmingsplan wordt in maart als ontwerp ter inzage gelegd	RO
Raad	**1 november 2023 (incl. 2e VGR)**					
1-nov-2023	Ontwikkeling Dorpstraat 46 in Babberich	Ruimte	Rv	Boone		BOR
1-nov-2023	Vaststelling aangepaste APV	Middelen	Rv	Van Riswijk		BV
1-nov-2023	Vaststelling bestemmingsplan Eltenseweg 3 te Lobith	Ruimte	Rv	Van Orden	Bestemmingsplan wordt voor de zomer 2023 als ontwerp ter inzage gelegd	RO
1-nov-2023	Vaststelling bestemmingsplan Nieuwe Steeg 9, Zevenaar	Ruimte	Rv	Van Orden	Bestemmingsplan wordt voor de zomer 2023 als ontwerp ter inzage gelegd	RO
1-nov-2023	2e Voortgangsrapportage	alle commissies	Rv	Boone		FIN
Raad	**8 november 2023 (Meerjarenbegroting)**					
9 november 2022	Meerjarenbegroting 2024-2027	alle commissies	Rv	Boone		FIN
Raad	**29 november 2023**					
29-nov-2023	Integraal HuisvestingsPlan 2024-2044	Samenleving	Rv	Kagei	Actualisatie huidige IHP 2020-2036 / wetswijziging	MO
29-nov-2023	Beleidsplan onderwijskansen 2024-2027	Samenleving	Rv	Kagei		MO
29-nov-2023	Beschikbaar stellen kredieten onderwijshuisvesting 2024	Samenleving	Rv	Kagei		MO
29-nov-2023	Bestuurlijke opdracht RSD 2024 - 2026	Samenleving	Rv	Bijl	Bestaande opdracht loopt eind dit jaar af; er wordt een nieuwe opdracht voor de RSD aan de raad voorgelegd.	MO
Raad	**20 december 2023**					
20 december 2023	Huisvestingsverordening	Ruimte	Rv	van Orden	De huisvestingsverordening verloopt op 31-12-2023 vandaar een vernieuwde verordening.	RO
20 december 2023	Aanpassen parkeerverordening 2017 en parkeerbelastingverordening 2023	Ruimte	Rv	Albers/Boone	Er moet nog een visie komen op het parkeerbeleid (zie collegeprogramma)	BOR/IB
20 december 2023	Woonzorgvisie	Ruimte	Rv	Van Orden/Bijl	Wettelijke verplichting om op 1-1-2024 een woonzorgvise te hebben.	RO/MO
20 december 2023	MGR-SDCG: toestemming verlenen raad over de gewijzigde regeling MGR-SDCG	Middelen	Rv	Boone	Naast zienswijze dient de raad tevens toestemming te verlenen aan de gewijzigde regeling MGR-SDCG	MO
20 december 2023	Verordening Jeugdhulp	Samenleving	Rv	Bijl		MO
20-dec-2023	GRHVOL (aanpassing van de regeling)	Samenleving	Rv	Kagei	Per 1 juli 2022 is er een nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De regeling GRHVOL moet binnen 2 jaar aangepast zijn.	MO
20 december 2023	Actualiseren verordening WMO 2022	Samenleving	Rv	Bijl	De verordening Wmo wordt jaarlijks geactualiseerd indien daar aanleiding toe is.	MO
20 december 2023	Belastingverordeningen 2024	Middelen	Rv	Boone		IB
Raad	**31 januari 2024**					
31 januari 2024	Wijziging verordening leerlingenvervoer	Samenleving	Rv	Bijl		MO
	Onderstaande onderwerpen zijn nog niet bij een bepaalde maand gezet					
Q3 2023	Vaststellen bestemmingsplan Groenestraat 62 te Pannerden	Ruimte	Rv	Van Orden	Dit wordt Q3 2023, definitief ontwerp is nog niet aangeleverd door initiatiefnemer	RO
Q3 2023	Vaststelling bestemmingsplan Oude Steeg 3, Zevenaar	Ruimte	Rv	Van Orden	Is opgestart als wijzigingsplan, maar n.a.v. een zienswijze is gebleken dat het niet geheel valt onder de wijzigingsbevoegdheid. Moet daarom door de gemeenteraad als herziening bestemmingsplan worden vastgesteld. Op het bestemmingsplan zijn zienswijzen ontvangen.	RO
Q3 2023	Verordening fysieke leefomgeving in combinatie met achterblijvende APV	Ruimte	Rv	Van Orden	verplaatst naar Q3 2023 om de samenhang met de overige onderwerpen vanuit de Omgevingswet te houden. Afgestemd met de raadswerkgroep.	RO
Q2 2023	Legesverordening specifiek voor onderdelen Ow	Ruimte	Rv	Van Orden/Boone	De gemeente heeft haar legesmodel, de mandaatregelingen en de procedureverordening planschade aangepast op de situatie per 1-1-23. In overleg met de raadswerkgroep wordt dit deel van de legesverordening in december aangeboden. In verband met uitstel van de Omgevingswet wordt dit onderdeel niet aangeboden in december 2022. In december wordt de "reguliere" legesverordening aangeboden zonder deel Omgevingswet. Richting nieuwe datum inwerkingtreding Omgevingswet wordt het deel dat gaat over de Omgevingswet aangeboden aan de raad. Deze gaat dus voor de komende maanden van de agenda.	RO/IB
Q3 2023	Vaststellen verordening Uitvoering en handhaving Omgevingsrecht Zevenaar 2023	Ruimte	Rv	Van Orden/Van Riswijk	Op moment in werking treden Omgevingswet (1 januari 2024) vervangt deze verordening de huidige Verordening Kwaliteit VTH.	VTH
28 juni 2023 of 20 december 2023	Legesverordening specifiek voor onderdelen Ow	Middelen	Rv	Van Orden/Boone	De gemeente heeft haar legesmodel, de mandaatregelingen en de procedureverordening planschade aangepast op de situatie per 1-1-23. Afhankelijk van de inwerkingtreding van de nieuwe omgevingswet wordt de nieuwe tarieventabel leges in de raad van 28 juni of 20 december aangeboden. I	RO/IB

Behandeling 1e Voortgangsrapportage 2023

Commissie Samenleving 23 mei 2023

Programma's

4. Onderwijs

5. Sport, cultuur en recreatie

** alleen de alinea's die betrekking hebben op sport en cultuur komen in deze commissiebehandeling aan de orde*

6. Sociaal Domein

7. Volksgezondheid en duurzaamheid

** alleen de alinea's die betrekking hebben op volksgezondheid komen in deze commissiebehandeling aan de orde*

Commissie Ruimte 24 mei 2023

Programma's

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

7. Volksgezondheid en duurzaamheid

**alleen de alinea's die betrekking hebben op duurzaamheid komen in deze commissiebehandeling aan de orde*

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Commissie Middelen 25 mei 2023

Programma's

0. Bestuur en ondersteuning

1. Veiligheid

3. Economie

5. Sport, cultuur en recreatie

** alleen de alinea's die betrekking hebben op recreatie komen in deze commissiebehandeling aan de orde*

Financiën

Algemeen

Overzicht financiële mutaties in de 1e VGR

Financieel meerjarenbeeld

Overzicht van baten en lasten

Raadsvoorstel

onderwerp	Raadsvoorstel 1e voortgangsrapportage 2023
zaaknummer	Z/23/447277
documentnummer	INT/23/1157692
portefeuillehouder	A. Boone
portefeuille	Financiën
behandelend ambtenaar/afdeling	Erwin Heusinkveld (financiën)
telefoon	0316-595259
email	e.heusinkveld@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Het college evalueert de voortgang van het beleid en brengt de daaruit voortkomende substantiële financiële afwijkingen onder andere in beeld in de 1e voortgangsrapportage. In deze rapportage wordt voor het eerst gerapporteerd over de resultaten uit het collegeprogramma 2022-2026.
De mutaties die volgen uit deze voortgangsrapportage resulteren in 2023 in een nadeel van € 5.496.000 en een bijgesteld saldo van de begroting van € 5.912.000 negatief. De resultaten van deze 1e voortgangsrapportage worden verwerkt in het begrotingsresultaat.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. de 1e voortgangsrapportage 2023 vast te stellen;
2. in te stemmen met de rubrieken 'voorstel raad' zoals bij de resultaten met een oranje en rode status is aangegeven;
3. het nadelige saldo van deze rapportage ten laste te brengen van het begrotingsresultaat 2023.

3. Waarom naar de raad

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet heeft de raad het budgetrecht. Ook is in onze financiële verordening vastgelegd dat het college tussentijds aan de raad rapporteert over de realisatie van de begroting van de gemeente over het lopende boekjaar. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid is het van belang dat de raad de in deze 1e voortgangsrapportage voorgestelde mutaties vaststelt.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Met deze rapportage willen we u inzicht geven in de beleidsmatige stand van zaken (resultaten), bijbehorende tijdsplanning en de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2023-2026.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 Focus op de voortgang van het beleid

Bij de voortgangsrapportages richten wij ons op de voortgang van het beleid en de mate waarin wij de resultaten behalen die zijn benoemd in de begroting. Net als voorgaande jaren brengen wij met het kleurenmodel in beeld wat de stand van zaken is. Op basis van deze methodiek kunt u in één oogopslag zien wat de stand van zaken is van het betreffende onderdeel.

De betekenis van de kleuren is als volgt:

Lichtgrijs	Het resultaat is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning.
Groen	Het resultaat loopt op schema binnen de gestelde kaders (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel). De groene resultaten worden niet toegelicht met een stand van zaken.
Oranje	Het resultaat dreigt óf qua beleidsdoel/resultaat óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk.
Rood	Het resultaat loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel). Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk.
Donkergrijs	Het resultaat is behaald en wij stellen voor deze af te sluiten.

1.2 De voortgangsrapportage voldoet aan de Financiële Verordening gemeente Zevenaar
Wij hebben de voortgangsrapportage binnen de kaders van de financiële verordening opgesteld. De voortgangsrapportage is een document in onze planning & control cyclus. Afwijkingen op de ramingen van de baten en lasten groter dan € 25.000 lichten wij toe bij de betreffende programma's. De voortgangsrapportage is opgesteld met de kennis en inzichten per (peildatum) 1 april 2023.

2.1 Resultaten met oranje en rode status vragen om uw bijsturing of corrigerende maatregelen
In de rapportage is per programma bij het onderdeel "wat doen we" bij elk resultaat de status aangegeven. De resultaten die op oranje staan lopen niet zoals met u is afgesproken en vragen daarom om bijsturing. In voorkomende gevallen informeren wij u ook over de huidige status om kennis te nemen van maatregelen die al getroffen zijn, dan wel getroffen worden. De resultaten die op rood staan, vragen om corrigerende maatregelen. Bij zowel de oranje als de rode resultaten is in de rapportage daarom "voorstel raad" opgenomen, zodat duidelijk wordt waar u mee instemt of wat de vervolgstap wordt.

3.1 Het nadelige saldo ten laste te brengen van het begrotingsresultaat
Het saldo in de primitieve begroting 2023 was € 392.000 negatief. De mutaties die volgen uit deze 1e voortgangsrapportage (VGR) komen in 2023 uit op een nadeel van € 5.496.000.
Veel mutaties hebben betrekking op loon- en prijsstijgingen, voor een deel bij verbonden partijen. Maar ook de zorgkosten, zowel jeugd als Wmo, hebben een grote impact in deze voortgangsrapportage. Op basis van de uitkomsten van 2022 moeten de ramingen voor de zorgkosten voor 2023 naar boven worden bijgesteld. Ook de uitkeringslasten (BUIG) zijn geactualiseerd en laten een nadeel zien in 2023.
Compensatie voor de gestegen kosten verwachten wij van het rijk. Vooruitlopend op de meicirculaire veronderstellen wij geen volledige compensatie van het rijk en daarmee drukken de gestegen lasten op het begrotingsresultaat.

Het totaal van de mutaties leidt tot een geactualiseerd begrotingssaldo voor 2023 van € 5.912.000 negatief. Omdat een aantal mutaties structureel doorwerken verslechtert ook het begrotingsresultaat voor de komende jaren. De jaren 2024 en 2025 blijven positief, 2026 blijft negatief.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

De actuele begroting 2023 wordt aangepast op basis van de financiële en beleidsmatige bijstellingen die zijn opgenomen in deze rapportage. De 1e voortgangsrapportage is een standaard onderdeel van de P&C-cyclus en kan aanleiding zijn om de gemaakte keuzes bij te stellen of te herzien. In onze cyclus van plannen, bijsturen en verantwoorden is dit het eerste bijstellingsmoment voor 2023.

7. Klimaat en duurzaamheid

N.v.t.

8. Communicatie

De 1e voortgangsrapportage 2023 wordt digitaal ter beschikking gesteld via de portal / website: https://zevenaar.pcportal.nl/ . Onze tool voor de planning & control documenten is webbased. Dit heeft als beperking dat in de PDF-versie teksten bij herhaling voor kunnen komen.

9. Kosten, baten en dekking

Hieronder brengen wij het bijgestelde begrotingsresultaat 2023-2026 in beeld. Het verloop van het saldo is als volgt:

Exploitatie (bedragen x€ 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjarenbegroting 2023-2026	-392	3.709	5.508	-1.948
Tot 1e voortgangsrapportage	-24	85	108	226
Saldo tot de 1e voortgangsrapportage	**-416**	**3.794**	**5.616**	**-1.721**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	-919	488	365	2.306
2. Actualisatie bestaand beleid	-4.516	-2.203	-1.975	-2.151
3. Nieuw beleid	-62	0	0	0
Totaal 1e voortgangsrapportage	**-5.496**	**-1.715**	**-1.610**	**155**
Begrotingssaldo na de 1e voortgangsrapportage	**-5.912**	**2.079**	**4.006**	**-1.566**

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	(INT/23/1161452)	1e voortgangsrapportage 2023

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp	Raadsvoorstel 1e voortgangsrapportage 2023
zaaknummer	Z/23/447277
documentnummer	INT/23/1157692

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat de raad het budgetrecht heeft en dat wij in onze financiële verordening hebben opgenomen dat het college tussentijds aan de raad rapporteert over de realisatie van de gemeente over het lopende boekjaar. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid is het van belang dat de raad alle in deze rapportage voorgestelde mutaties vaststelt;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 189 van de Gemeentewet.

besluit:

1. de 1e voortgangsrapportage 2023 vast te stellen;
2. in te stemmen met de rubrieken 'voorstel raad' zoals bij de resultaten met een oranje en rode status is aangegeven;
3. het nadelige saldo van deze rapportage ten laste te brengen van het begrotingsresultaat 2023.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 31 mei 2023.

De griffier	De burgemeester
M. van Bergen	drs. L.J.E.M. van Riswijk

1e voortgangsrapportage 2023

ZEVENAAR

04-05-2023

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave **2**

Algemeen **3**
Hoofdlijnen 4
Leeswijzer 11

Programma's **12**
0. Bestuur en ondersteuning 13
1. Veiligheid 24
2. Verkeer, vervoer en waterstaat 28
3. Economie 36
4. Onderwijs 43
5. Sport, cultuur en recreatie 47
6. Sociaal domein 56
7. Volksgezondheid en duurzaamheid 64
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 73

Financiën **78**
Algemeen 79
Overzicht financiële mutaties in de 1e voortgangsrapportage 80
Financieel meerjarenbeeld 99
Overzicht van baten en lasten 103

Bijlagen **105**
Overzicht begrotingswijzigingen tot de 1e Voortgangsrapportage 106

ALGEMEEN

HOOFDLIJNEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

Met deze eerste voortgangsrapportage informeren we u tussentijds over de voortgang van de begroting en geven we een prognose van het financiële resultaat voor 2023. Daarnaast biedt deze rapportage de mogelijkheid voor de raad om (bij) te sturen.

We liggen goed op koers om de doelstellingen van het coalitieakkoord en het collegeprogramma te behalen, zoals vastgelegd in de Meerjarenbegroting 2023-2026 die in november 2022 is vastgesteld. De meeste resultaten uit de begroting verlopen volgens plan en zijn groen gemarkeerd. Voor enkele resultaten zijn extra inspanningen of maatregelen nodig zijn om deze binnen de planning en het budget af te ronden. Deze zijn aangeduid met de kleuren oranje en rood.

Naast de resultaten uit de meerjarenbegroting hebben we de afgelopen maanden ook hard gewerkt aan resultaten die hierbuiten vielen. Zo hebben we als gemeente compensatie kunnen bieden aan inwoners en ondernemers die werden geconfronteerd met sterk gestegen energiekosten via een noodfonds.

Hoewel we een voortvarende start van deze nieuwe bestuursperiode hebben gemaakt zijn er onzekerheden op wereldwijd en landelijk niveau die invloed kunnen hebben op de haalbaarheid van onze doelstellingen. Vorig jaar overheerste de schrik over de uitgebroken oorlog in Oekraïne. Deze heeft inmiddels plaatsgemaakt voor het besef dat het om een conflict gaat waarvan het einde helaas nog niet in zicht is. De gevolgen zijn groot. Zo blijven we een ruim aantal vluchtelingen uit Oekraïne verwachten voor 2023. De internationale spanningen die het conflict met zich meebrengt, hebben tevens hun uitwerking op zaken als (grondstof)prijzen en handel.

Op landelijk niveau zijn stijgende kosten en tekorten een leidend motief. Zo hebben we te maken met stijgende kosten voor de jeugdzorg die opgelost moeten worden door de Hervormingsagenda Jeugd. Ook de huishoudelijke hulp en de uitzonderlijk hoge inflatie roepen vragen op over voldoende compensatie vanuit het Rijk via de algemene uitkering. De financiële gevolgen van de stijging van prijzen en lonen (cao-stijgingen) zijn aanzienlijk, voor zowel de gemeentelijke begroting als die van verbonden partijen. Daarnaast zullen de definitieve invoering van de Omgevingswet en de recente tussenuitspraak van de Raad van State omtrent de doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12 consequenties hebben. Als gemeente zijn we druk bezig met de voorbereidingen op deze belangrijke ontwikkelingen, met op de achtergrond de hardnekkige krapte op de arbeidsmarkt.

De belangrijke ontwikkelingen en onzekerheden hierboven onderstrepen dat we ons bewust moeten zijn van de uitdagingen waar we als gemeente voor staan. We zullen de risico's daarom goed blijven analyseren en beoordelen hoe ze van invloed zijn op onze financiële situatie. We blijven ons inzetten om de doelstellingen van het coalitieakkoord en het collegeprogramma te behalen.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

In dit hoofdstuk geven wij u op hoofdlijnen inzicht in het verloop van de begroting en de actuele financiële ontwikkelingen. In het hoofdstuk Financiën vindt u een uitgebreide specificatie van de financiële effecten van deze 1e voortgangsrapportage. Bij de 1e voortgangsrapportage zijn alle effecten boven de € 25.000 in beeld gebracht.

Exploitatie (bedragen x€ 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjarenbegroting 2023-2026	-392	3.709	5.508	-1.948
Tot 1e voortgangsrapportage	-24	85	108	226
Saldo tot de 1e voortgangsrapportage	**-416**	**3.794**	**5.616**	**-1.721**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	-919	488	365	2.306
2. Actualisatie bestaand beleid	-4.516	-2.203	-1.975	-2.151
3. Nieuw beleid	-62	0	0	0
Totaal 1e voortgangsrapportage	**-5.496**	**-1.715**	**-1.610**	**155**
Begrotingssaldo na de 1e voortgangsrapportage	**-5.912**	**2.079**	**4.006**	**-1.566**

Toelichting financieel meerjarenbeeld

Het saldo in de primitieve begroting 2023 was € 392.000 negatief. De mutaties die volgen uit deze 1e voortgangsrapportage (VGR) komen in 2023 uit op een nadeel van €5.496.000.
Veel mutaties hebben betrekking op loon- en prijsstijgingen, voor een deel bij verbonden partijen. Maar ook de zorgkosten, zowel jeugd als Wmo, hebben een grote impact in deze voortgangsrapportage. Op basis van de uitkomsten van 2022 moeten de ramingen voor de zorgkosten voor 2023 naar boven worden bijgesteld. Ook de uitkeringslasten (BUIG) zijn geactualiseerd en laten een nadeel zien in 2023.
Compensatie voor de gestegen kosten verwachten wij van het rijk. Vooruitlopend op de meicirculaire veronderstellen wij geen volledige compensatie van het rijk en daarmee drukken de gestegen lasten op het begrotingsresultaat.

Het totaal van de mutaties leidt tot een geactualiseerd begrotingssaldo voor 2023 van € 5.912.000 negatief. Omdat een aantal mutaties structureel doorwerken verslechtert ook het begrotingsresultaat voor de komende jaren. De jaren 2024 en 2025 blijven positief, 2026 blijft negatief.

Mutaties met een financieel effect van € 100.000 of meer:

Hieronder vindt u een tabel waarin de mutaties met een budgettair effect op de begroting van meer dan € 100.000 worden gepresenteerd. Daarna worden deze mutaties toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Mutatie omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Overzicht van de mutaties >= € 100.000				
1. Autonome ontwikkelingen	-686	470	347	2.288
Actualiseren uitkeringslasten en baten	-400 N	0 V	0 V	0 V
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	913 V	-14 N	-776 N	1.096 V
Algemene uitkering - vrijval stelposten	1.130 V	1.232 V	1.335 V	1.389 V
Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	-478 N	0 V	0 V	0 V
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD	-260 N	0 V	0 V	0 V
Bijdrage VGGM - brandweer	-192 N	0 V	0 V	0 V
Dividend Alliander	-120 N	0 V	0 V	0 V
Effecten cao	-1.106 N	-1.106 N	-1.106 N	-1.106 N
OZB-niet-woningen	1.130 V	1.130 V	1.130 V	1.130 V
OZB-woningen	115 V	115 V	115 V	115 V
Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	-325 N	-366 N	-351 N	-336 N
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	-1.093 N	-522 N	0 V	0 V
2. Actualisatie bestaand beleid	-4.159	-2.241	-2.036	-2.172
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	0 V	0 V	198 V	0 V
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	81 V	145 V	176 V	165 V
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	190 V	0 V	0 V	0 V
Bijstelling eigen bijdragen Wmo	100 V	100 V	100 V	100 V
Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	-100 N	0 V	0 V	0 V
Herstelplan continuïteit Pluryn	-315 N	0 V	0 V	0 V
Inhuurverplichtingen sociaal domein	-500 N	0 V	0 V	0 V
Kostenstijging Jeugdhulp	-1.259 N	-1.259 N	-1.259 N	-1.259 N
Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	-975 N	-998 N	-1.022 N	-1.049 N
Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	-230 N	-230 N	-230 N	-230 N
Minimabeleid - Energietoeslag 2023	-1.151 N	0 V	0 V	0 V
Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	0 V	0 V	0 V	100 V

(V = Voordeel; N = Nadeel)

Toelichting bij de mutaties met een financieel effect van € 100.000 of meer:

1. Autonome ontwikkelingen

Actualiseren uitkeringslasten en baten *400.000 N*

De ramingen zijn aangepast aan de prognose van de RSD (ontwikkelingen tot en met februari 2023) en aanpassing van het voorlopig BUIG budget waarbij rekening is gehouden met verhogingen in verband met de aanpassing van het 'Wettelijk Minimum Loon' en het effect hiervan voor de uitkeringslasten/-baten.

Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022 *913.000 V*

In de decembercirculaire 2022 heeft het Rijk een fout met betrekking tot de WOZ-ramingen in de septembercirculaire 2022 gecorrigeerd. Om die reden presenteren wij deze twee circulaires gezamenlijk. De septembercirculaire 2022 laat naast het accres ook een correctie loon- en prijsontwikkeling zien als gevolg van een gewijzigde berekeningsmethodiek door het Rijk. Hierover hebben wij u in RIB 2022-066 geïnformeerd. In de algemene uitkering zit een compensatie vanwege gestegen inflatie. Dit bedrag van € 930.000 zetten wij apart om de budgetten te verhogen met de gestegen inflatie. Het Rijk raamt de vergoeding voor het BCF onder plafond niet structureel. Dit leidt tot incidentele voordelen in de jaarrekening. Om dit te voorkomen nemen we hiervoor een structurele stelpost op van € 700.000. In de septembercirculaire is voor 2026 eenmalig een rijksbijdrage opgenomen voor een bedrag van € 2.191.000. Hierdoor verplaatst het ravijnjaar zonder rijksmaatregelen zich naar 2027.

Algemene uitkering - vrijval stelposten *1.130.000 V*

Vanuit de algemene uitkering is op basis van de september- en decembercirculaire 2022 een stelpost opgenomen van € 930.000. Zie ook de toelichting in deze voortgangsrapportage met betrekking tot de algemene uitkering. Omdat er in deze voortgangsrapportage veel mutaties zijn die betrekking hebben op loon- en prijsstijgingen zetten wij deze stelpost in.
Naast deze stelpost hebben bij ook nog een stelpost groei. Deze stelpost loopt op van € 200.000 in 2023 tot € 459.000 in 2026. Wij stellen voor om ook deze stelpost ook in te zetten bij deze voortgangsrapportage.

Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening) *478.000 N*

De hogere bijdrage aan de MGR voor de module WgSW is veroorzaakt door de loonkostenontwikkeling (CAO en verhoging van het minimumloon), extra incidentele uitkering en aanpassingen gebaseerd op het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2022. De structurele effecten worden verwerkt in de 'Kadernota 2024-2027'

Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD *260.000 N*

I.v.m. hogere CAO afspraken en overige prijsstijgingen, t.o.v. de primitieve begroting, zijn wijzigingen doorgevoerd in de begroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling voor het programma RSD (regionale sociale dienst). De hogere bijdrage heeft betrekking op de exploitatie, dienstverlening en participatie. De structurele mutaties voor de meerjarenbegroting 2024-2027 worden verwerkt in de Kadernota.

Bijdrage VGGM - brandweer *192.000 N*

in de begroting 2024 van VGGM is een verhoging opgenomen in verband met loon- en prijsindexatie. Deze toename is een direct gevolg van de hoge inflatie resulterend in sterke loonstijging en prijsstijging van huur, onderhoudskosten en ICT-middelen.

Dividend Alliander *120.000 N*

In 2022 behaalde Alliander een nettoresultaat van € 198 miljoen (2021: € 242 miljoen). De bedrijfskosten zijn gestegen als gevolg van hogere kosten voor de netverliezen en hogere tarieven die door TenneT in rekening worden gebracht. Het lagere resultaat heeft gevolgen voor de uitkering van het dividend.

Effecten cao *1.106.000 N*

Op 6 april is er een definitief cao-akkoord voor de gemeentelijke sector gesloten. Er is een salarisstijging voor iedereen afgesproken, waarbij de nadruk ligt op medewerkers in de eerste schalen in het loongebouw. Gemiddeld voor onze medewerkers komt de stijging uit op ± 8%, waarbij we in de begroting met 3,3% hadden gerekend.

OZB-niet-woningen *1.130.000 V*

Op basis van nieuwe gegevens ramen we een structurele meeropbrengst OZB niet-woningen van € 1.130.000. Oorzaak is met name de WOZ-waardestijging van de courante niet-woningen die bij de tariefberekening in september 2022 nog niet in beeld was. Het gaat om een stijging van ± 16%. Zoals gebruikelijk is de tariefberekening gebaseerd op een geschatte WOZ-herwaardering. Hierin nemen we areaalontwikkeling en leegstand mee. In de periode tussen de inschatting in september 2022 en de definitieve aanslagoplegging in februari 2023 scherpen onze taxateurs de herwaardering aan. De totale WOZ-waarde van de niet-woningen heeft een verband met de algemene uitkering.

OZB-woningen *115.000 V*

Bij de OZB woningen schatten we een structurele meeropbrengst in van € 115.000. Dit is ongeveer 1,5%. Wij vinden dit een acceptabel verschil.

Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen *325.000 N*

Op 8 maart is er een nieuwe vaste geldlening van 20 miljoen aangetrokken bij de Provincie Noord-Brabant met een looptijd van 25 jaar tegen een rentepercentage van 3,30%.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten *1.093.000 N*

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklikt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs *198.000 V in 2025*

Wij hebben de raming van de fasering voor de investeringen in de onderwijshuisvesting (primair - onderwijs) geactualiseerd. De fasering betreft vooral investeringen voor de herontwikkeling van de locatie Vestersbos. Dit leidt tot een eenmalig voordeel, incidenteel lagere afschrijvingslasten in 2025.

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2) *81.000 V*

Wij hebben de startdatum van 3 investeringsprojecten van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling met 1 jaar in de tijd verschoven. Het gaat hierbij om "Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis", "Planvorming herinrichting Doesburgseweg" en "Vervanging fietstunnel onder de weg 7Poort". Deze projecten zijn afhankelijk van externe besluitvorming. Daarnaast hebben wij ook een aanpassing in de kapitaallasten verwerkt omdat wij hebben vastgesteld dat bepaalde afschrijvingstermijnen niet overeenkwamen met de eisen uit het BBV. Dit leidt tot een structureel voordeel van de kapitaallasten vanaf 2023 van € 81.000 oplopend naar € 142.000 in 2025 en 2026 en vanaf 2027 tot € 122.000. Daarnaast is in 2024, 2025 en 2026 een eenmalig voordeel te zien van € 23.000, € 34.000 resp. € 23.000.

Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet *190.000 V*

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024. Daardoor valt het bedrag dat begroot is voor 2023 vrij ten gunste van het begrotingssaldo. Een eenmalig voordeel van € 190.000.

Bijstelling eigen bijdragen Wmo *100.000 V*
We zien de uitgaven voor Wmo alsmaar stijgen. Dit betekent ook dat de eigen bijdrages stijgen.
Wij verwachten de inkomsten in verband met eigen bijdrages structureel te kunnen verhogen van € 330.000 naar € 430.000.

Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen *100.000 N*
Wij zien op dit moment een afname van grotere woningbouw plannen, mogelijk door de gestegen kosten voor bouwmaterialen en hogere rentes. Dit geldt niet voor de verbouw en het herstellen van woningen en gebouwen (verduurzaming). Hierdoor blijft de raming van de legesopbrengsten achter. Een nadeel in 2023 van € 100.000.

Herstelplan continuïteit Pluryn *315.000 N*
Om de continuïteit van jeugdhulp die door Pluryn wordt geleverd te waarborgen is regionaal akkoord gegaan met een tariefsverhoging in 2023 voor het product 'driemilieusvoorzieningen'. Het betreft een aanpassing voor 2023 in afwachting van de uitkomsten van het meerjarenplan dat Pluryn in samenwerking met de regio's opstelt. Dit meerjarenplan moet leiden tot een structureel herstel.

Inhuurverplichtingen sociaal domein *500.000 N*
Het aantal consulenten binnen het sociaal domein blijkt uit een externe caseloadberekening structureel te laag. In 2022 hebben wij middelen gevraagd en gekregen voor formatie vanaf 2023.
De afgelopen maanden zijn wij hiervoor aan het werven. Ondanks dat wij al een aantal vacatures hebben weten in te vullen zien wij ons ook in 2023 genoodzaakt om aanvullend gebruik te maken van externe expertise om de reguliere werkzaamheden uit te kunnen voeren.
Kosten voor inhuur zijn per definitie hoger dan vaste formatie. Wij vragen daarom een inhuurbudget voor 2023 van € 500.000.

Kostenstijging Jeugdhulp *1.259.000 N*
Bij de jaarrekening 2022 is gebleken dat de kosten voor jeugdhulp fors zijn gestegen, zowel door prijs- als ook door volumestijgingen. Wanneer wij de werkelijke uitgaven van 2022 als uitgangspunt nemen voor de uitgaven 2023 dan blijkt dat de ramingen onvoldoende zijn. Wij stellen voor om de budgetten vanaf 2023 te baseren op de realisatiecijfers van 2022, verhoogd met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken). Dit betekent een verhoging van de jeugdhulpbudgetten met afgerond € 1,25 mijoen per jaar.

Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding *975.000 N*
Gebleken is dat de Wmo-kosten in 2022 voor hulp bij het huishouden en begeleiding harder zijn gestegen dan ingeschat. De stijging wordt zowel veroorzaakt door prijs- en hoeveelheidstijgingen.
Wij stellen voor om de uitgaven van 2022 als basis te nemen voor de budgetten vanaf 2023 en deze te verhogen met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken).

Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen *230.000 N*
De kosten voor woningaanpassingen stijgen. Ook het aantal woningaanpassingen neemt toe, dit vooral doordat inwoners langer thuis moeten blijven wonen. Wij stellen voor om het budget voor woningaanpassingen structureel te verhogen met € 90.000 per jaar.
Daarnaast zien we een sterke stijgen van de kosten voor Wmo-hulpmiddelen. Dit komt vooral doordat de leverancier de huurtarieven voor hulpmiddelen contractueel vanaf 2023 met 14% mocht verhogen. Wij zien ons daarmee genoodzaakt om de budgetten structureel met € 140.000 te verhogen. Bij elkaar (woningaanpassing en hulpmiddelen) vragen wij een extra budget van € 230.000.

Minimabeleid - Energietoeslag 2023 *1.151.000 N*
De gemeenten hebben ook in 2023 de mogelijkheid gekregen door aanvullende maatregelen om huishoudens te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hiervoor zijn via de decembercirculaire 2022 extra middelen ontvangen (€ 500 per huishouden). Via de meicirculaire 2023 wordt bekend hoeveel aanvullende middelen wij ontvangen voor aanvulling van de toeslag tot € 1.300. Deze gaan we t.z.t. in de

2e voortgangsrapportage 2023 verwerken. Naast deze middelen zijn extra middelen ontvangen om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gericht hulp aan te bieden.

Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12 *100.000 V in 2026*
Voor advies en begeleiding voorbereiding en uitvoering project A15/A12 is door de raad in de digitale vergadering van 9 april 2020 een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld. Hiervoor is vanaf 2026 voor de duur van 5 jaar een afschrijvingslast opgenomen van € 100.000 per jaar. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging laten wij het investeringsbedrag en de afschrijvingslasten vrijvallen. In deze 1e VGR treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000.

LEESWIJZER

Inleiding
Wij hebben deze voortgangsrapportage opgebouwd volgens de inrichting van de begroting 2023-2026.

Naast de papieren versie wordt deze voortgangsrapportage ook digitaal gepubliceerd. Door de mogelijkheden van het internet kunnen wij meer informatie op een eenvoudigere manier beschikbaar stellen. Via de menustructuur kiest u welke informatie u tot u neemt en hoeft u niet eerst het boekwerk door te bladeren. Ook kunt u indien gewenst aantekeningen maken, die u bovendien altijd digitaal beschikbaar heeft.
De opbouw van de (online) voortgangsrapportage is als volgt:

- Algemeen

Na het voorwoord krijgt u inzicht in de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen. Hier staan de belangrijkste bestuurlijke, beleidsmatige en financiële ontwikkelingen.

- Programma's

Bij de programma's komen de 3 W-vragen terug: Wat willen we? Wat doen we? en Wat kost het?
Op programmaniveau hebben wij ook de vastgestelde beleidskaders opgenomen. U kunt deze via de digitale voortgangsrapportage direct openen. Daarmee hebt u per programma het meest relevante vastgestelde beleid direct beschikbaar.

Het onderdeel 'Wat doen we?' beginnen we met een totaaloverzicht van de resultaten binnen dit programma. Achter de resultaat presenteren wij de stand van zaken met een kleur. Op basis hiervan kunt u in één oogopslag zien wat de stand van zaken is van de betreffende activiteit. De kleuren betekenen het volgende:

Lichtgrijs	Met dit resultaat is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning.
Groen	Dit resultaat loopt op schema binnen de gestelde kaders (beleidsdoel, tijdsplanning en financieel). De groene activiteiten worden niet toegelicht met een stand van zaken.
Oranje	Dit resultaat dreigt óf qua beleidsdoel óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk.
Rood	Dit resultaat loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel, tijdsplanning en financieel). Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk.
Donkergrijs	Dit resultaat is behaald en wij stellen voor deze af te sluiten.

- Financiën

Voor een overzicht van alle financiële mutaties verwijzen wij naar het overzicht 'financiële mutaties in de 1e voortgangsrapportage'. Dit overzicht geeft een totaalbeeld van alle mutaties inclusief de toelichting. De toelichting op de financiële mutaties is een toelichting op gesaldeerde (netto) bedragen, dat wil zeggen de baten en lasten samengeteld. Dit geldt voor de toelichting in de programma's en bij het overzicht "financiële mutaties" achterin deze rapportage.

Vanwege afronding op € 1.000 kunnen afrondingsverschillen ontstaan in de (sub)totalen van financiële tabellen.

PROGRAMMA'S

0. BESTUUR EN ONDERSTEUNING

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden bestuur, gemeentelijke organisatie, dienstverlening en belastingen.

Ontwikkelingen
Doorontwikkeling RID
Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers (SdL) heeft de huidige samenwerking van de Regionale ICT-Dienst (RID) herijkt. De SdL zet op basis van de rapportage 'Toekomstvisie RID de Liemers' van M&I/partners de huidige ICT-samenwerking voort en intensiveert deze. Op de schaal van de huidige ICT-samenwerking met 85.000 inwoners is wel degelijk een RID met een robuuste en toekomstgerichte ICT-dienstverlening mogelijk. Daarbij geldt wel als uitgangspunt dat er een omschakeling plaats vindt van kostengedreven naar focus op de professionaliteit en toegevoegde waarde van de RID. Hiervoor dienen de deelnemende partijen in de samenwerking het belang van blijvend investeren in ICT te zien en daar ook met het beschikbaar stellen van middelen naar handelen.
Denk daarbij niet alleen aan de inzet van middelen in de bedrijfsvoering voor bijvoorbeeld informatieveiligheid, maar ook aan het opstellen van een actuele visie, onder meer met een cloudstrategie, heldere governance en digitale volwassenheid van de verschillende organisaties. Na de besluitvorming van het bestuur van de SdL over de doorontwikkeling van de samenwerking hebben wij meer helderheid over de toekomstige werkzaamheden van de RID. Wij houden u op de hoogte in vervolgrapportages en informeren u dan ook over de benodigde middelen.

Ontvlechten regionale Inkoopfunctie SdL
Zevenaar wil de inkoopfunctie professionaliseren met als doel beter in control te komen op het complexe inkoopproces. Met name het waar maken van de ambities en opgaven in het collegeprogramma (duurzaamheid, social return en regionale inkoop) en het rechtmatig/doelmatig aanbesteden maakt het uitdagend goed grip te houden op het inkoopproces.
Dit gaan we doen door de inkoop dichterbij te organiseren. We gaan werken met een gecoördineerd besturingsmodel met verantwoordelijkheid in de afdelingen en een centrale coördinatie. Het gevolg hiervan is dat de samenwerking op het gebied van inkoop in regionaal verband (SdL) wordt beëindigd zonder daarbij een andere vorm van samenwerking met elkaar uit te sluiten. In de kadernota vragen we extra middelen aan. De komende periode benutten we om een andere inrichting in gang te zetten.

Bezwaar- en beroep WOZ-waarde
We zien een forse toename in het aantal ingediende bezwaar- en beroepschriften tegen de WOZ-waarde. Het aantal bezwaren steeg van 380 in 2021 met 66% naar ruim 600 in 2022. In 2023 verwachten we een verdere toename naar ruim 1.000 ingediende bezwaren. De gemeente bepaalt de waarde van (niet) woningen op grond van de wet WOZ. Onder meer de OZB-aanslag heeft als basis de WOZ-waarde. De gemeente ontvangt echter niet meer OZB als gevolg van een stijging van de WOZ-waarde; deze wordt gecompenseerd door een lager OZB-tarief. We merken dat de hoogte van de WOZ-waarden de laatste jaren meer ophef en onrust bij belastingplichtigen geeft. Dit is een landelijke tendens die zich onder andere laat aflezen in het aantal bezwaren dat wordt ingediend, in het bijzonder door de no-cure-no-pay bedrijven. In de 2e voortgangsrapportage komen wij hier bij u op terug.

Externe (markt)ontwikkelingen
Grote thema's die een stempel gaan drukken op 2023 zijn inflatie, energieprijzen, energietransitie, de Oekraïense vluchtelingenstroom en de krapte op de arbeidsmarkt. Deze externe ontwikkelingen hebben impact op de eigen interne organisatie en op de uitvoering van onze (beleids)taken. Al deze ontwikkelingen hebben invloed op onze beleidskeuzes én zullen bepalend zijn voor de uitvoerbaarheid van deze begroting. We zullen nog meer dan anders vooraf risico's moeten inschatten en erop anticiperen.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten
Gemeente Zevenaar neemt deel aan het collectief Arnhem-Nijmegen voor de inkoop van gas en elektra. De energiecontracten liepen op 31-12-2022 af. Tijdens de 2e voortgangsrapportage 2022 was al duidelijk dat de

prijzen opliepen. Toen schoot de gasprijs omhoog, maar bleef de prijs van elektriciteit op dat moment nog vrij stabiel. Aangezien deze prijzen aan elkaar gekoppeld zijn, is naderhand ook de prijs van elektriciteit fors gestegen. In de loop van 2022 is bekend geworden dat de levering van elektra verlengd zou worden bij Greenchoice (voorheen Groene Stroomfabriek) en het gas geleverd wordt door Eneco. De inkoop van gas en elektra kon pas plaatsvinden toen de contracten volledig ondertekend waren door alle partijen. Achteraf gezien blijkt dit de meest ongunstige periode geweest te zijn voor de inkoop.

De 'kale leveringskosten' waren tot eind november 2022 de onzekere factor. Dat komt omdat we een zogenaamd 'klikcontract' hebben waarbij we vanuit Collectief Arnhem-Nijmegen zelf onze energie inkopen. Doordat er zoveel prijscomponenten zijn en een aantal hiervan weer afhankelijk zijn van het verbruik, is het lastig om een inschatting van de netto kosten te maken per m3 gas of per kWh elektriciteit. Het ziet er nu naar uit dat gas in 2023 zo'n 3,1x de prijs is van 2022, voor elektriciteit is de factor 3,2. Inmiddels is 40% van de inkoopvolumes voor 2024 vastgeklikt, voor gunstigere tarieven dan 2023. Tot nu toe is gas in 2024 zo'n 2,6x de prijs van 2022 en voor elektriciteit is de factor 2,2.

Ten opzichte van 2022 zijn er in 2023 twee belangrijke verschillen aan te merken. Ten eerste is de BTW over gas en elektra in juli 2022 verlaagd naar 9%, dit is in 2023 weer 21%. Ten tweede wordt de energiebelasting in 2023 een samenvoeging van de energiebelasting (zoals in 2022) en de ODE (Opslag Duurzame Energie en klimaattransitie). De energiebelasting is daarnaast in 2023 ook nog verhoogd voor zowel gas als elektra.

Beleidskaders

- Besturingsfilosofie
- Dienstverleningsvisie 2018-2022
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 Liemerse gemeenten en SDL
- Coalitieakkoord 2022-2026 (2022)
- Collegeprogramma 2022-2026 (2022)
- Financiële verordening Zevenaar 2018 (2018)
- Nota Verbonden partijen
- Nota reserves en voorzieningen 2018
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2022

WAT WILLEN WE?

0. Bestuur en ondersteuning

Wij stellen in ons handelen goede dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties centraal. We willen meer gebruik maken van digitalisering om dienstverlening te verbeteren en zetten daarbij ook in op het versimpelen en digitaal toegankelijk maken van onze dienstverlening. We nemen onze inwoners serieus en betrekken hen actief bij het maken van ons beleid en de uitvoering.

Door vanuit respect, gelijkwaardigheid en transparantie te denken en te doen, zorgen we voor een goede basis voor de organisatie van morgen. We werken daarom ook aan strategisch personeelsbeleid.

De financiën van onze gemeente zijn op orde en dat willen we zo houden.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
0.1.1 Wij stellen een nieuw dienstverleningsbeleid op	2023-2024	
0.1.2 Wij breiden onze online dienstverlening uit	2022-2026	
0.1.3 Wij communiceren in begrijpelijke taal	2022e.v.	

0.1.4 Wij maken onze processen klantgerichter	2024-2026	
0.2.1 Wij coördineren participatie	2023-2024	
0.3.1 Wij werken aan verbetering van de (organisatie)cultuur	Doorlopend	
0.4.1 Wij verbeteren onze interne beheersing	Doorlopend	
0.4.2 Wij herijken het inkoopbeleid en positioneren de inkoopfunctie	2023-2024	
0.4.3 Wij groeien verder als aantrekkelijke werkgever	2022-2026	
0.4.4 Wij voeren een strategisch personeelsbeleid	2023-2024	
0.4.5 Wij herijken de bestuurlijke opdracht aan RID de Liemers	2022-2023	
0.4.6 Wij verbeteren onze datahuishouding en datagedreven werken in Zevenaar	2022-2026	
0.4.7 Wij verbeteren het functioneel beheer in de informatievoorziening	2022-2025	
0.4.8 Wij verbeteren van het (digitaal) documentenbeheer	2022-2025	
0.4.9 Wij voeren de Wet open overheid (Woo) uit	2022-2027	
0.4.10 Wij herijken het Integraal Accommodatiebeleid 2020-2040	2025-2026	
0.5.1 Wij voeren de planning- en controlcyclus uit	2022-2026	
0.5.2 We herijken de lokale belastingen	2023-2026	

0.3 Optimaliseren van bestuurlijk ambtelijk samenspel

0.3.1 Wij werken aan verbetering van de (organisatie)cultuur — Doorlopend

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen richt zich op verschillende dimensies. In de eerste plaats raakt dit het functioneren van de raad zelf. Daarnaast gaat het om de betrekkingen tussen het college en de raad. Verder is er het samenspel tussen het bestuur en de ambtelijke organisatie en tenslotte het samenspel met de samenleving. Van belang is dat men op een respectvolle manier met elkaar omgaat met ruimte voor eenieders mening en standpunt. Het debat wordt op een goede en toegankelijke manier gevoerd, het besluitvormingsproces is helder en duidelijk en men gunt elkaar een succes.

Raad en college moeten vanuit een duidelijke taakverdeling werken met een heldere rolverdeling in termen van opdrachtgever- en opdrachtnemersrol. Het college ondersteunt de raad bij het nemen van uitvoerbare besluiten en voert deze besluiten uit. Rolzuiverheid, verantwoording, evalueren en leren moeten structureel onderdeel zijn van het samenspel tussen raad en college.

De ambtelijke organisatie ondersteunt het college (en de raad) vanuit een integrale werkwijze en fungeert als antennefunctie voor het bestuur. Zij informeert het bestuur over belangrijke opgaven en urgente ontwikkelingen in de samenleving. In de doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie hebben we de uitdaging om onze organisatie hierop nog beter in te richten en onze medewerkers daarvoor de goede uitrusting te geven.

Voor een goed samenspel met de samenleving is het van belang om samen op te trekken en zuiver te zijn over rolverdeling, taken en verantwoordelijkheden. Rond concrete maatschappelijke opgaven organiseren we samenwerking en bundelen we de krachten. Participatie vormt een rode draad in de aanpak van de ambities uit dit collegeprogramma.

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen is een proces van lange adem. Een allesomvattende aanpak is er eigenlijk niet. De bereidheid om te willen veranderen en het inzicht in de mogelijkheden en kansen om elkaar te versterken en te helpen, zijn de eerste stappen naar een verbeterde samenwerking. In de raadagenda wordt de verdere aanpak uitgewerkt.

Status 1e VGR

Niet volgens plan

Stand van zaken

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen blijft een lastig en veelzijdig thema. Zowel in de raad als aanverwante commissies die over het functioneren van de raad gaan, bijvoorbeeld het Presidium en de agendacommissie, wordt vaker gereflecteerd op het eigen handelen van de raad. Het behouden van rolzuiverheid is soms nog lastig en het is essentieel dat iedereen bereid is en blijft om te evalueren en te blijven leren. Na een evaluatie van het nieuwe inspraakmodel is besloten dit niet verder voort te zetten. De inspraak zal vanaf februari 2023 weer plaatsvinden voorafgaand aan de commissievergaderingen.
Het Presidium heeft besloten een vergaderscan uit te laten voeren door een externe partij om te onderzoeken of we zaken kunnen/moeten verbeteren ten aanzien van onze vergaderstructuur en omgangsvormen. De resultaten van de scan worden voor de zomer van 2023 verwacht. In januari 2023 is een junior raadsadviseur aan het team van de griffie toegevoegd om meer handen en voeten te geven aan participatie en ervoor te zorgen dat de raad meer zichtbaar wordt in de samenleving. Voor het najaar van 2023 worden plannen voorbereid.

Voorstel raad

In het tweede kwartaal van 2023 organiseert de griffie een bijeenkomst voor raad- en commissieleden om met elkaar te spreken over een verdere invulling van de raadsagenda en om te spreken over integriteit.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	105.600	110.200	110.915	103.749
Tot de 1e voortgangsrapportage	144	153	153	153
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	**105.744**	**110.353**	**111.068**	**103.902**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	**2.933**	**2.126**	**1.364**	**3.236**
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	1.843	916	154	2.026
Dividend Alliander	-120	0	0	0
Dividend Vitens	-35	-35	-35	-35
OZB-niet-woningen	1.130	1.130	1.130	1.130
OZB-woningen	115	115	115	115
2. Actualisatie bestaand beleid	**20**	**20**	**20**	**20**
Baten van aanmaningen en dwangbevelen	20	20	20	20
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	**2.953**	**2.146**	**1.384**	**3.256**
Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	**108.697**	112.499	**112.452**	**107.158**

LASTEN

Meerjarenbegroting 2023-2026	25.665	26.089	24.898	25.093
Tot de 1e voortgangsrapportage	-333	-517	-559	-541
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	**25.332**	**25.572**	**24.340**	**24.552**

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	**1.504**	**1.316**	**1.082**	**1.013**
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	930	930	930	930
Algemene uitkering - vrijval stelposten	-1.130	-1.232	-1.335	-1.389
Bijdrage aan VNG voor het fonds GGU	30	30	30	30
Dividend Alliander	0	0	0	0
Dividend Vitens	0	0	0	0
Effecten cao	1.106	1.106	1.106	1.106
OZB-niet-woningen	0	0	0	0
OZB-woningen	0	0	0	0
Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	325	366	351	336
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	242	116	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	**492**	**38**	**12**	**-6**
Aanbesteding onderhoud groen	-50	-50	-50	-50
Actualisatie investeringen bedrijfswagens	11	50	12	12
Afronding maatregelen corona herstelplan	5	0	0	0
ARBO budget	25	0	0	0
Baten van aanmaningen en dwangbevelen	0	0	0	0
Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	0	11	11
Elektronisch ondertekenen	7	18	18	18
Evaluatie exploitatie Turmac Cultuur Fabriek (TCF)	25	0	0	0
Gemeentehuis	-74	0	0	0
Inhuur interim griffier	55	0	0	0
Inhuurverplichtingen sociaal domein	500	0	0	0
Onkruidverdelgingsmachine	0	3	3	3
Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	-60	0	0	0
Raadhuisplein 1D en 14	18	18	18	0
Stijgende verhuuropbrengsten	0	0	0	0
Taxatie vastgoed	30	0	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	**1.995**	**1.354**	**1.093**	**1.007**

Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	**27.328**	**26.926**	**25.433**	**25.558**
Saldo voor bestemming	**81.369**	**85.573**	**87.019**	**81.600**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	343	111	111	111
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	618	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	-8	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	**954**	**111**	**111**	**111**
Toevoegingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**954**	**111**	**111**	**111**
Saldo na bestemming	**82.323**	**85.684**	**87.131**	**81.711**

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	**913**	**-14**	**-776**	**1.096**

In de decembercirculaire 2022 heeft het Rijk een fout met betrekking tot de WOZ-ramingen in de septembercirculaire 2022 gecorrigeerd. Om die reden presenteren wij deze twee circulaires gezamenlijk. De septembercirculaire 2022 laat naast het accres ook een correctie loon- en prijsontwikkeling zien als gevolg van een gewijzigde berekeningsmethodiek door het Rijk. Hierover hebben wij u in RIB 2022-066 geïnformeerd. In de algemene uitkering zit een compensatie vanwege gestegen inflatie. Dit bedrag van € 930.000 zetten wij apart om de budgetten te verhogen met de gestegen inflatie. Het Rijk raamt de vergoeding voor het BCF onder plafond niet structureel. Dit leidt tot incidentele voordelen in de jaarrekening. Om dit te voorkomen nemen we hiervoor een structurele stelpost op van € 700.000. In de septembercirculaire is voor 2026 eenmalig een rijksbijdrage opgenomen voor een bedrag van € 2.191.000. Hierdoor verplaatst het ravijnjaar zonder rijksmaatregelen zich naar 2027.

Algemene uitkering - vrijval stelposten **1.130** **1.232** **1.335** **1.389**

Vanuit de algemene uitkering is op basis van de september- en decembercirculaire 2022 een stelpost opgenomen van € 930.000. Zie ook de toelichting in deze voortgangsrapportage met betrekking tot de algemene uitkering. Omdat er in deze voortgangsrapportage veel mutaties zijn die betrekking hebben op loon- en prijsstijgingen zetten wij deze stelpost in.
Naast deze stelpost hebben bij ook nog een stelpost (volume) groei. Deze stelpost loopt op van € 200.000 in 2023 tot € 459.000 in 2026. Wij stellen voor om ook deze stelpost ook in te zetten bij deze voortgangsrapportage.

Bijdrage aan VNG voor het fonds GGU **-30** **-30** **-30** **-30**

De financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten verloopt via de VNG en het Fonds GGU (gezamenlijke gemeentelijke uitvoering) . We noemen de Informatiebeveiligingsdienst, de gezamenlijke inkoop van ICT en telefonie, het Ketenbureau i-Sociaal Domein en het GGI-netwerk, een beveiligd landelijk datanetwerk voor gemeenten. Op basis van inwoneraantallen betalen we de bijdrage aan de VNG. Aan de inkomstenkant worden gemeenten hiervoor gecompenseerd via de algemene uitkering.

Dividend Alliander **-120** **0** **0** **0**

In 2022 behaalde Alliander een nettoresultaat van € 198 miljoen (2021: € 242 miljoen). De bedrijfskosten zijn gestegen als gevolg van hogere kosten voor de netverliezen en hogere tarieven die door TenneT in rekening worden gebracht. Het lagere resultaat heeft gevolgen voor de uitkering van het dividend.

Dividend Vitens **-35** **-35** **-35** **-35**

We ramen het dividend van waterbedrijf Vitens af naar € 0. De uitkering van dividend lijkt de komende jaren niet realistisch, gelet op de investeringsopgaven die komen voor een goede en veilige drinkwatervoorziening. De solvabiliteitsratio ligt nu nog net boven de 30%, dat is de ondergrens om te voldoen aan de eigen continuïteitsdoelstellingen. Er zijn echter veel onzekerheden waardoor de verwachting is dat de financiële ratio's op lange termijn zakken onder de streefwaarden waardoor dividenduitkering niet opportuun is. Vitens heeft de positieve jaarresultaten volledig nodig voor versterking van haar eigen vermogen voor toekomstige investeringen.

Effecten cao **-1.106** **-1.106** **-1.106** **-1.106**

Op 6 april is er een definitief cao-akkoord voor de gemeentelijke sector gesloten. Er is een salarisstijging voor iedereen afgesproken, waarbij de nadruk ligt op medewerkers in de eerste schalen in het loongebouw. Gemiddeld voor onze medewerkers komt de stijging uit op ± 8%, waarbij we in de begroting met 3,3% hadden gerekend.

OZB-niet-woningen **1.130** **1.130** **1.130** **1.130**

Op basis van nieuwe gegevens ramen we een structurele meeropbrengst OZB niet-woningen van € 1.130.000. Oorzaak is met name de WOZ-waardestijging van de courante niet-woningen die bij de tariefberekening in september 2022 nog niet in beeld was. Het gaat om een stijging van ± 16%. Zoals gebruikelijk is de tariefberekening gebaseerd op een geschatte WOZ-herwaardering. Hierin nemen we areaalontwikkeling en leegstand mee. In de periode tussen de inschatting in september 2022 en de definitieve aanslagoplegging in februari 2023 scherpen onze taxateurs de herwaardering aan. De totale WOZ-waarde van de niet-woningen heeft een verband met de algemene uitkering.

OZB-woningen	**115**	**115**	**115**	**115**

Bij de OZB woningen schatten we een structurele meeropbrengst in van € 115.000. Dit is ongeveer 1,5%. Wij vinden dit een acceptabel verschil.

Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	**-325**	**-366**	**-351**	**-336**

Op 8 maart is er een nieuwe vaste geldlening van 20 miljoen aangetrokken bij de Provincie Noord-Brabant met een looptijd van 25 jaar tegen een rentepercentage van 3,30%.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	**-242**	**-116**	**0**	**0**

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklikt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestaand beleid

Aanbesteding onderhoud groen	**50**	**50**	**50**	**50**

Onlangs heeft u het integraal beheer openbare ruimte (IBOR) vastgesteld waarin de uitgangspunten voor het onderhoud zijn vastgesteld. Daarnaast zijn per 1 januari 2023 alle overeenkomsten m.b.t. het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het gemeentelijk groen, van rechtswege geëindigd. Daarom hebben we deze werkzaamheden opnieuw aanbesteed.
De laagste inschrijfprijs is hoger uitgevallen dan verwacht. Deze overschrijding is grotendeels opgevangen binnen bestaande budgetten in programma 0 en 5. Het restant tekort (€ 44.000) brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Actualisatie investeringen bedrijfswagens	**-11**	**-50**	**-12**	**-12**

Zoals we in de jaarrekening hebben aangegeven hebben we in 2021 een aanbesteding in de markt gezet en gegund voor diverse bedrijfswagens. Het chassis van deze wagens is geleverd, maar de opbouw is duurder uitgevallen. Dit gaat om een prijsstijging van 8% en leidt tot een stijging van de afschrijvingslasten van € 3.500 per jaar.
Verder vragen wij u om de investering op de kolkenzuiger en de vrachtwagen beide te verhogen met € 40.000. Dit komt door de aanhoudende stijging van grondstof-, loon- en brandstofkosten. Dit heeft een structureel nadelig effect op het begrotingsresultaat van € 9.000. Daarnaast verwachten we dat we de kolkenzuiger een jaar eerder kunnen aanschaffen, dit heeft een incidenteel nadelig effect van € 40.000 in 2024.
Tenslotte zijn in 2022 twee bedrijfswagens eerder geleverd dan verwacht. Hierdoor kunnen we in 2023 al beginnen met afschrijven over deze investeringen, wat leidt tot een eenmalig nadeel.

Gezamenlijk leiden deze wijzigingen in programma 0 en 7 tot nadelen in 2023 en 2024 van respectievelijk € 11.000 en € 50.000 en vanaf 2025 tot een structureel nadeel van € 14.000.

Afronding maatregelen corona herstelplan	**-5**	**0**	**0**	**0**

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.
U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.
De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:
programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);
programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);
programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);
programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).
De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

ARBO budget	**-25**	**0**	**0**	**0**

In 2018 heeft het meest recente Medewerkers Tevredenheid Onderzoek (MTO) plaatsgevonden en in 2020 het Periodiek Medisch Onderzoek (PMO). In het Sociaal jaarverslag over 2021 hebben we aangegeven in 2023 opnieuw een PMO-MTO uit te willen voeren. Vanuit het aantrekkelijk werkgeverschap is duurzame inzetbaarheid een belangrijk onderdeel. Met een PMO willen we de gezondheid van onze medewerkers in kaart brengen en zo gezondheids- en werkproblemen in een vroeg stadium signaleren. Met het MTO willen we de tevredenheid van de medewerkers in kaart brengen om zo de factoren die het plezier in werk bevorderen waar mogelijk te verhogen.

Baten van aanmaningen en dwangbevelen	**20**	**20**	**20**	**20**

Het voordeel van € 20.000 betreft door belastingplichtigen betaalde kosten van aanmaningen en dwangbevelen.
We zien een stijging van het aantal aanmaningen en dwangbevelen in combinatie met een verhoging van de wettelijke kosten.

Duurzame uitvoering vrachtwagen	**0**	**0**	**-11**	**-11**

In 2024 willen wij een vrachtwagen vervangen. Hier had u al een investeringsbudget voor beschikbaar gesteld. In het voorbereidingsproces kwam een duurzame optie hiervoor naar voren. Dit vraagt echter om een € 85.000 hoger investeringsbudget. Dit willen wij dekken uit de middelen die in 2022 in IBOR beschikbaar zijn gesteld. Het gaat specifiek om het investeringsbudget 'toepassen duurzaam materieel' die we hebben verdeeld over speelvoorzieningen, verlichting en wegen. Doordat hiermee de afschrijvingstermijn korter wordt, stijgen de afschrijvingslasten vanaf 2025 met € 4.000. Wij brengen dit ten laste van het begrotingsresultaat. Het gaat om een wijziging binnen programma's 0, 2 en 5.

Elektronisch ondertekenen	**-7**	**-18**	**-18**	**-18**

We werken aan een plan om 'elektronisch ondertekenen' in te voeren. Dit is software waarmee contracten en documenten digitaal ondertekend kunnen worden. Belangrijk element in het coalitieakkoord is een goede zorg voor de informatie die we "in huis" hebben. We werken aan het op orde brengen van het (digitaal) informatiebeheer. Een elektronische handtekening en het digitaal ondertekenen van documenten is een logische stap.

Evaluatie exploitatie Turmac Cultuur Fabriek (TCF)	**-25**	**0**	**0**	**0**

Sinds 2022 draait de Turmac Cultuurfabriek op volle toeren. We merken dat er diverse knelpunten zijn wat betreft beheer en exploitatie van de TCF, met name op het gebied van veiligheid en de samenwerking tussen de partijen. Deze knelpunten willen we goed in beeld krijgen, daarom evalueren wij in 2023 de exploitatie van de Turmac zoals we die voor ogen hadden bij de oprichting. Voor evaluatie hebben wij een bedrag van 25.000 euro nodig.

Gemeentehuis	**74**	**0**	**0**	**0**

Wij verwachten dit jaar op het klein onderhoud van het gemeentehuis € 50.000 minder uit te geven. Daarnaast verwachten we een voordeel op de kapitaallasten van € 24.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de investeringsbudgetten gemeentehuis zijn doorgeschoven naar 2023. Doordat deze kapitaallasten deels (€ 13.000) worden gedekt uit een kapitaallastenreserve, heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat. Per saldo verwachten wij een eenmalig voordeel van € 61.000.

Inhuur interim griffier	**-55**	**0**	**0**	**0**

In de periode 22 februari tot en met 15 juli 2023 is een interim griffier aangesteld. Dit in verband met het zwangerschapsverlof van onze griffier.

Inhuurverplichtingen sociaal domein	**-500**	**0**	**0**	**0**

Het aantal consulenten binnen het sociaal domein blijkt uit een externe caseloadberekening structureel te laag. In 2022 hebben wij middelen gevraagd en gekregen voor formatie vanaf 2023.
De afgelopen maanden zijn wij hiervoor aan het werven. Ondanks dat wij al een aantal vacatures hebben weten in te vullen zien wij ons ook in 2023 genoodzaakt om aanvullend gebruik te maken van externe expertise om de reguliere werkzaamheden uit te kunnen voeren.
Kosten voor inhuur zijn per definitie hoger dan vaste formatie. Wij vragen daarom een inhuurbudget voor 2023 van € 500.000.

Onkruidverdelgingsmachine	**0**	**-3**	**-3**	**-3**

We willen dit jaar een onkruidverdelgingsmachine aanschaffen. Deze gebruiken we voor de bestrijding van invasieve soorten zoals de Japanse duizendknoop en de reuze bereklauw. Daarnaast kunnen we deze machine gebruiken voor onkruidbestrijding en reinigingsactiviteiten. We verwachten hiermee een efficiëntieslag te slaan. Hiervoor hebben we een investeringsbudget nodig van € 30.000. Dit leidt vanaf 2024 tot een stijging van de kapitaallasten van € 3.000.

Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	**60**	**0**	**0**	**0**

Voor het actualiseren van het IHP is incidenteel € 60.000 beschikbaar gesteld voor extra capaciteit. Dit budget wordt overgeheveld van programma 0 'Bestuur en ondersteuning'naar programma 4 'Onderwijs'.

Raadhuisplein 1D en 14	**-18**	**-18**	**-18**	**0**

Zoals we hebben toegelicht bij de jaarrekening vergt de invulling van het gebouw aan het Raadhuisplein 1D meer tijd. Dit leidt binnen programma 2 tot een eenmalig voordeel van € 14.000 op de afschrijvingslasten in 2024. Dit brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.
Deze vertraging verhoogt tegelijkertijd de huurkosten doordat we de locatie Raadhuisplein 14 hierdoor langer aanhouden. Het huurcontract loopt t/m 2025. Wij verhogen het huurbudget voor deze periode binnen programma 0 dan ook met € 18.000 per jaar. Dit brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Stijgende verhuuropbrengsten	**0**	**0**	**0**	**0**

In 2023 hebben we de verhuuropbrengsten waarbij dit contractueel gezien mogelijk was, verhoogd. Deze indexatie was hoger dan het algemene inflatiepercentage waar we bij de meerjarenbegroting 2023-2026 rekening mee hebben gehouden. Dit leidt tot € 17.000 hogere huuropbrengsten, verspreid over programma's 0, 1 en 5. Dit voordeel brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.

Taxatie vastgoed	**-30**	**0**	**0**	**0**

Voor de taxatie van panden en inventarissen is bij de primitieve begroting 2022-2025 € 20.000 beschikbaar gesteld. Zoals aangegeven in de jaarrekening zijn deze taxaties vertraagd, waardoor wij via deze wijziging deze middelen opnieuw aanvragen.
Wij hebben drie offertes opgevraagd en op basis van de prijs de opdracht gegund. Vervolgens bleek dat de adviserende partij van de verzekeraar aanvullende gegevens in de taxatierapporten nodig heeft. Dit leidt, naast indexatie, tot een hogere prijs (€ 30.000).

Totaal mutaties	**958**	**792**	**291**	**2.249**

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
2. Actualisatie bestaand beleid				
Afronding maatregelen corona herstelplan	**5**	**0**	**0**	**0**

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.
U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:
programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);
programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);
programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);
programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).
De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Gemeentehuis	**-13**	**0**	**0**	**0**

Wij verwachten dit jaar op het klein onderhoud van het gemeentehuis € 50.000 minder uit te geven. Daarnaast verwachten we een voordeel op de kapitaallasten van € 24.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de investeringsbudgetten gemeentehuis zijn doorgeschoven naar 2023. Doordat deze kapitaallasten deels (€ 13.000) worden gedekt uit een kapitaallastenreserve, heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat. Per saldo verwachten wij een eenmalig voordeel van € 61.000.

Totaal reservemutaties	**-8**	**0**	**0**	**0**

1. VEILIGHEID

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over brandweerzorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid.

Ontwikkelingen
Integrale Veiligheidsagenda
De integrale Veiligheidsagenda 2023-2026 is in de gemeenteraad van 29 maart vastgesteld. Dit stuk geeft ons de kaders en de prioriteiten waar wij de aankomend jaren aan gaan werken.

Cybercriminaliteit
Landelijk, maar ook in Zevenaar, zien we een verschuiving van 'klassieke' naar digitale criminaliteit. We zijn inmiddels aangesloten bij Hackshield. Dit is een cybersecurity game voor kinderen tussen de 8 en 12 jaar die al door vele gemeenten wordt ingezet. Op een speelse manier leren kinderen zich wapenen tegen digitale gevaren.

Zorg en Veiligheid
We zijn gestart met het implementeren van de persoonsgerichte aanpak. Vanuit deze samenwerking zorgen we voor een zorgvuldige en adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en overlast gevende personen. We zien in de eerste maanden van 2023 dat het aantal meldingen van personen met onbegrepen gedrag (E-33 meldingen) vergelijkbaar met voorgaande jaren in dezelfde maanden.
Over deze meldingen heeft de politie contact met het team zorg en veiligheid van de gemeente als er sprake van ordeverstorend verward gedrag. De gemeente heeft bemoeizorg georganiseerd voor inwoners die wel hulp nodig hebben, maar niet snel hulp zullen vragen. In 2023 stellen we samen met de aanbieder voor geestelijke gezondheidszorg, huisartsen en maatschappelijk werk een plan op om de hulp aan onze inwoners beter toegankelijk te maken.

Beleidskaders
- Integrale Veiligheidsagenda 2023-2026
- Uitvoeringsplan ondermijnende criminaliteit 2022-2023 (2021)
- Toezicht en handhavingsbeleid 2018-2022

WAT WILLEN WE?

1. Veiligheid

We zetten ons in voor een veilige en leefbare samenleving. Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis, op straat, in het dorp of de stad én in het buitengebied.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
1.1.1 Wij voorkomen dat jongeren overlast op straat veroorzaken en treden op tegen van overlast gevende en/of criminele jeugdgroepen	2022-2026	
1.1.2 Wij zetten in op het terugdringen van meldingen van personen met verward gedrag en betere begeleiding naar passende hulp	2022-2024	
1.1.3 Wij vergroten en bewaken de veiligheid en leefbaarheid in alle kernen	2022e.v.	
1.2.1 Wij vergroten de zichtbaarheid van de boa's in buurten en wijken en werken aan het verhogen van het veiligheidsgevoel	2023-2023	

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	121	121	121	121
Tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	**121**	**121**	**121**	**121**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
2. Actualisatie bestaand beleid	**5**	**5**	**5**	**5**
Stijgende verhuuropbrengsten	5	5	5	5
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	**5**	**5**	**5**	**5**
Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	**126**	126	**126**	**126**
LASTEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	4.398	4.256	4.257	4.256
Tot de 1e voortgangsrapportage	1	2	3	3
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	**4.399**	**4.259**	**4.261**	**4.259**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	**228**	**16**	**0**	**0**
Bijdrage VGGM - brandweer	192	0	0	0
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	36	16	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	**15**	**0**	**0**	**0**
Stijgende verhuuropbrengsten	0	0	0	0
Uitvoering handhavingsproject Ariadne	15	0	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	**243**	**16**	**0**	**0**
Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	**4.642**	**4.275**	**4.261**	**4.259**
Saldo voor bestemming	**-4.517**	**-4.149**	**-4.135**	**-4.134**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0

Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Toevoegingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo na bestemming	**-4.517**	**-4.149**	**-4.135**	**-4.134**

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Bijdrage VGGM - brandweer	**-192**	**0**	**0**	**0**

in de begroting 2024 van VGGM is tevens een verhoging voor 2023 opgenomen in verband met loon- en prijsindexatie. Deze toename is een direct gevolg van de hoge inflatie resulterend in sterke loonstijging en prijsstijging van huur, onderhoudskosten en ICT-middelen.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	**-36**	**-16**	**0**	**0**

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklikt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestaand beleid				
Stijgende verhuuropbrengsten	**5**	**5**	**5**	**5**

In 2023 hebben we de verhuuropbrengsten waarbij dit contractueel gezien mogelijk was, verhoogd. Deze indexatie was hoger dan het algemene inflatiepercentage waar we bij de meerjarenbegroting 2023-2026 rekening mee hebben gehouden. Dit leidt tot € 17.000 hogere huuropbrengsten, verspreid over programma's 0, 1 en 5. Dit voordeel brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.

Uitvoering handhavingsproject Ariadne	**-15**	**0**	**0**	**0**

Op een camping binnen Zevenaar loopt het handhavingsproject Ariadne. Dit is een samenwerking van het Openbaar Ministerie, de politie en de provincie Gelderland. Het college heeft in 2021 ingestemd om deel te nemen aan dit project naar aanleiding van ondermijnende en criminele activiteiten op- en rondom recreatieparken. In 2022 is gestart met het handhavend optreden. Dit krijgt een vervolg in 2023. Voor juridische en administratieve ondersteuning is onvoldoende capaciteit beschikbaar. Benodigde bedrag hiervoor is € 15.000.

Totaal mutaties	**-239**	**-11**	**5**	**5**

2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting e.d.), parkeren en openbaar vervoer.

Ontwikkelingen
Revitalisering openbare ruimte
Voor 2023 en volgende jaren zijn vernieuwingen gepland van de riolering in geselecteerde delen van de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden en in de kern Zevenaar de wijken Bloemenkamp en Schrijvershoek. Deze werkzaamheden worden gefaseerd in de periode 2023 -2027 uitgevoerd. In de meerjarenbegroting 2023-2026 zijn investeringen hiervoor gereserveerd. Deze werkzaamheden aan de riolering worden integraal opgepakt waarbij ook wegen, groen en speelvoorzieningen worden vervangen.

Project ViA15: doortrekken A15 en verbreden A12
Op 5 april 2023 heeft de Raad van State (RvS) een tussenuitspraak gedaan. Hiermee is nog geen duidelijkheid of het project door kan gaan. Ook is niet duidelijk wanneer de RvS een uitspraak zal doen over de overgebleven onderdelen. Vooralsnog gaan we uit van een positieve uitspraak maar we zijn ook aan het voorsorteren indien de uitspraak onverhoopt negatief is. In deze laatste situatie is het niet ondenkbaar dat extra middelen nodig zijn. De raad wordt uiteraard geïnformeerd en betrokken bij het proces.

Beleidskaders
- Structuurvisie Zevenaar 2012-2030 (2013)
- Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 (2017)
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Gemeentelijke verkeers- en vervoersplan 2020
- Beheerplan openbare verlichting (2022)
- Beheerplan straatmeubilair (2022)
- Beheerplan verkeersregelinstallaties (2022)
- Beheerplan wegen en civiele kunstwerken (2022)

WAT WILLEN WE?

2. Verkeer en vervoer

Wij willen dat de gemeente Zevenaar voor elke inwoner en bezoeker goed bereikbaar is. Of je nu wandelt of jezelf met de fiets, auto of het openbaar vervoer verplaatst. Dit moet voor iedereen comfortabel en veilig zijn. Hierbij hebben we oog voor verkeersgedrag, de inrichting van de infrastructuur en het verkeersveiligheidsgevoel van inwoners.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
2.1.1 Wij anticiperen op het doortrekken van de A15 en het verbreden van de A12.	2024-2028	
2.1.2 Wij verbeteren de aansluiting van de fietsstraat Babberichseweg met het centrum	2022-2024	
2.1.3 Wij beschermen en geven voorrang aan fietsers, voetgangers en mensen met een beperking in het verkeer	2022-2030	

2.1.4 Wij actualiseren het verkeers- en mobiliteitsbeleid	2024-2025	
2.1.5 Wij inventariseren verkeersonveilige situaties en ondersteunen lokale initiatieven.	2022-2026	
2.1.6 Wij nemen regie op de verbetering van de verkeerssituatie Witte Kruis en stimuleren RWS en de provincie om het wegennet rondom Babberich en Zevenaar te verbeteren en hierop te anticiperen	2022-2030	
2.1.7 Wij anticiperen op wijzigingen in de infrastructuur en op toename van verkeer	2024-2025	
2.1.8 Wij richten de Edisonstraat opnieuw in	2024-2028	
2.2.1 Wij spannen ons in voor de komst van hub Zevenaar Oost	2023-2030	
2.2.2 Wij behouden de buurtbus	2022-2030	
2.2.3 Wij zetten in op het voorkomen van de realisatie van de Noordtak	2022-2026	
2.2.4 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Verbonden Regio	2021-2026	
2.3.1 Wij actualiseren het parkeerbeleid.	2022-2023	

2.3 Met een doelmatig parkeerbeleid de leefbaarheid en veiligheid in de kernen bevorderen

2.3.1 Wij actualiseren het parkeerbeleid. 2022-2023

Met de gemeenteraad en samen met onze inwoners, instellingen en ondernemers onderzoeken we wat er goed is en wat kan worden verbeterd aan het parkeren in de gemeente Zevenaar. Op de raadsagenda staat dit onderwerp opgenomen als onderdeel van het thema Mobiliteitsvisie (zie 2.1.4).

Met actieve betrokkenheid van genoemde groepen maken we een plan waarin in ieder geval de volgende onderdelen zijn opgenomen:

- Het opstellen van een parkeerbeleid voor de gehele gemeente (o.a. parkeernormen).
- Een evaluatie en zo nodig het bijstellen van het betaald parkeren en vergunningen-parkeren in het reguleringsgebied in Zevenaar.
- Het zo nodig actualiseren van de Parkeerverordening Zevenaar 2017.

Status 1e VGR

Stand van zaken Bijsturing raad

Evaluatie van het parkeerbeleid is gestart en loopt maar er is extra budget nodig. Het besluitvormingsproces is anders ingestoken (o.a. met een informatieve raadsbijeenkomst en een oordelende commissie). Hierdoor is meer tijd nodig. Daarnaast is er, door capaciteitstekorten, noodzakelijkerwijs voor gekozen om de adviesopdracht bij het externe bureau uit te breiden.

Voorstel raad

Om de uitloop en de verbreding van de adviesopdracht te kunnen bekostigen vragen we aanvullend budget van € 30.000 aan.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	265	265	265	265
Tot de 1e voortgangsrapportage	284	0	0	0

Baten tot de 1e voortgangsrapportage	**549**	**265**	**265**	**265**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
2. Actualisatie bestaand beleid	**208**	**0**	**0**	**0**
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	128	0	0	0
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	**208**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	**757**	265	**265**	**265**
LASTEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	6.378	6.610	6.884	6.963
Tot de 1e voortgangsrapportage	200	-123	-143	-220
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	**6.578**	**6.488**	**6.741**	**6.743**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	**445**	**211**	**5**	**5**
Indexering onderhoudscontracten verkeersregelinstallaties	5	5	5	5
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	440	206	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	**408**	**-19**	**-142**	**-276**
Aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek	0	1	1	1
Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelinstallaties	-9	-29	-27	-27
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	-81	-145	-176	-165
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-3	-10	-29	0
Actualisatie parkeerbeleid	30	0	0	0
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	-1	-2	-2
GPS strooiers	26	0	0	0
Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	-30	0	-25	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	16	16	16	16
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	378	150	100	0
Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	0	0	0	-100
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	**853**	**192**	**-137**	**-272**
Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	**7.431**	**6.680**	**6.604**	**6.472**

Saldo voor bestemming	**-6.673**	**-6.414**	**-6.339**	**-6.207**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	52	52	75	40
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	707	146	43	-7
Totaal onttrekkingen reserves	**760**	**198**	**119**	**33**
Toevoegingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	-500	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**-500**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**260**	**198**	**119**	**33**
Saldo na bestemming	**-6.414**	**-6.216**	**-6.220**	**-6.173**

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Indexering onderhoudscontracten verkeersregelinstallaties	**-5**	**-5**	**-5**	**-5**

In 2023 zijn de onderhoudscontracten voor de verkeersregelinstallaties geïndexeerd met 10%. Dit leidt tot een nadeel van € 4.500. Dit brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	**-440**	**-206**	**0**	**0**

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklikt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestaand beleid

Aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek	**0**	**-1**	**-1**	**-1**

Op het voorterrein van de Turmac Cultuur Fabriek vinden ongewenste verkeersbewegingen plaats die overlast veroorzaken voor voetgangers en schade toebrengen aan de openbare ruimte. Hier hebben wij u eerder dit jaar via een raadsinformatiebrief van op de hoogte gesteld.
Om deze overlast tegen te gaan hebben wij enkele aanpassingen uitgevoerd om het parkeren te ontmoedigen. Daarnaast gaan wij verharding aanbrengen en delen van de weg afsluiten. Tevens vindt er regulier handhaving plaats.
De kosten voor de aanvullende maatregelen worden geraamd op € 30.000. Deze lasten kunnen wij niet dekken uit het restant investeringsbudget 'herinrichting voorterrein Turmac Cultuurfabriek'. Dit leidt vanaf 2024 tot een stijging van de kapitaallasten van € 750 per jaar.

Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelinstallaties	**9**	**29**	**27**	**27**

We hebben de openbare verlichting en verkeersregelinstallaties gerelateerde investeringsbudgetten nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we een deel van de werkzaamheden omtrent 'vervangen masten 2023', 'vervangen armaturen 2023' en 'vervangen verkeersregelinstallaties 2023' later zullen verrichten. Gezien de huidige inschattingen op basis van de ouderdom en technische staat hebben we ervoor gekozen om een deel van deze investeringsbudgetten toe te voegen aan gelijknamige investeringsbudgetten voor 2026. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 9.000 in 2023, € 29.000 in 2024, € 27.000 in 2025 en € 26.500 in 2026.

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	**81**	**145**	**176**	**165**

Wij hebben de startdatum van 3 investeringsprojecten met 1 jaar in de tijd verschoven. Het gaat hierbij om "Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis", "Planvorming herinrichting Doesburgseweg" en "Vervanging fietstunnel onder de weg 7Poort". Deze projecten zijn afhankelijk van externe besluitvorming. Daarnaast hebben wij ook een aanpassing in de kapitaallasten verwerkt omdat wij hebben vastgesteld dat bepaalde afschrijvingstermijnen niet overeenkwamen met de eisen uit het BBV. Dit leidt tot een structureel voordeel van de kapitaallasten vanaf 2023 van € 81.000 oplopend naar € 142.000 in 2025 en 2026 en vanaf 2027 tot € 122.000. Daarnaast is in 2024, 2025 en 2026 een eenmalig voordeel te zien van € 23.000, € 34.000 resp. € 23.000.

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	**3**	**10**	**29**	**0**

We hebben de wegen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'voetgangersoversteekplaatsen parkeerring' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2025 te verrichten. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 8.000 in 2024 en € 26.000 in 2025.
Verder hebben we de investeringen 'herinrichting Muldershof' (2025) en 'fietspad Geitenwaard' (2024) een jaar doorgeschoven en 'herinrichting Markt Zevenaar' (2023) een jaar vervroegd. Deze worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Actualisatie parkeerbeleid	**-30**	**0**	**0**	**0**

Samen met adviesbureau Empaction zijn we in juli 2022 gestart met de evaluatie van het huidige parkeerbeleid. Hiervoor is oorspronkelijk € 50.000 beschikbaar gesteld. Door capaciteitsproblemen (ontstaan door vertrek van de betrokken medewerker) is noodzakelijkerwijs gekozen om de adviesopdracht aan het bureau uit te breiden. Dit bracht meerkosten met zich mee. Daarnaast is gekozen om tijdens de evaluatie een uitgebreid participatietraject in te gaan, waardoor de kosten hoger uitvallen dan in eerste instantie begroot. Het participatietraject bestond uit een online enquête, een tweetal dagen straatinterviews, een aantal kwalitatieve interviews met ondernemers en een aantrekkelijke, goed leesbare rapportage van de resultaten, die met het brede publiek gedeeld kunnen worden. Tot slot is dit onderwerp aangegrepen om het besluitvormingsproces iets anders vorm te geven middels een tussenstap in de vorm van een oordeelvormende commissie over dit onderwerp hetgeen tot extra inzet van het bureau heeft geleid. Deze drie redenen hebben tot gevolg dat er sprake is van een overschrijding van 30.000 euro waarvoor we nu extra middelen vragen.

Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	**0**	**0**	**0**	**0**

Nutsbedrijven leveren een bijdrage voor de verhardingen. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen. Gezien de resultaten in 2022 en het eerste kwartaal 2023 verwachten we dat deze bijdragen in 2023 € 80.000 hoger zijn dan geraamd. De storting in de voorziening verhogen we met hetzelfde bedrag.

Duurzame uitvoering vrachtwagen	**0**	**1**	**2**	**2**

In 2024 willen wij een vrachtwagen vervangen. Hier had u al een investeringsbudget voor beschikbaar gesteld. In het voorbereidingsproces kwam een duurzame optie hiervoor naar voren. Dit vraagt echter om een € 85.000 hoger investeringsbudget. Dit willen wij dekken uit de middelen die in 2022 in IBOR beschikbaar zijn gesteld. Het gaat specifiek om het investeringsbudget 'toepassen duurzaam materieel' die we hebben verdeeld over speelvoorzieningen, verlichting en wegen. Doordat hiermee de afschrijvingstermijn korter wordt, stijgen de afschrijvingslasten vanaf 2025 met € 4.000. Wij brengen dit ten laste van het begrotingsresultaat. Het gaat om een wijziging binnen programma's 0, 2 en 5.

GPS strooiers	**-26**	**0**	**0**	**0**

De gemeente wenst de gladheidsbestrijding nog doelmatiger uit te voeren en risico's in de uitvoering verder te beperken. Daarvoor heeft u in 2021 in totaal € 46.000 (verspreid over 2021 en 2022) beschikbaar gesteld voor de aanschaf van een eigen Gladheid Meet Station (GMS) en het inbouwen van GPS op de strooiers. Een eigen GMS hebben we in 2021 aangeschaft, maar het inbouwen van GPS op de strooiers heeft vertraging opgelopen zoals we hebben gemeld in de jaarrekening.
In deze wijziging ramen we deze eenmalige kosten (€ 26.000) opnieuw. Door het inbouwen van GPS op alle strooiers kunnen we altijd aantonen waar, wanneer, hoeveel en hoe laat de gladheidsbestrijding heeft plaatsgevonden. Deze informatie is cruciaal bij eventuele aansprakelijkheidsstellingen. Met een navigatiesysteem zijn we ook flexibeler in de inzet van personeel. Zij zitten niet meer vast aan een bepaalde route. Dit is met name bij inhuur van personeel een groot voordeel. Tot slot wordt de bestrijding betrouwbaarder doordat steeds dezelfde route wordt gereden.

Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	**30**	**0**	**25**	**0**

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitaties geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitaties. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegen en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Mutaties afvalstoffenheffing 2023	**-16**	**-16**	**-16**	**-16**

Per saldo hebben we in 2023 een nadeel van € 90.000 op de exploitatie gemeente Zevenaar. Deze loopt in 2024 op naar € 112.000. Grotendeels wordt dit veroorzaakt door lagere opbrengsten papier en karton. Zoals gemeld in de jaarrekening 2022 is de marktprijs hiervan ingezakt. Daarnaast hebben we een aantal wijzigingen aangebracht in de lasten. Zo stijgen de inzamelkosten PMD en overige, maar dalen de lasten zwerfafval. Tenslotte dalen vanaf 2024 de afschrijvingslasten doordat wij het investeringsbudget glascontainers verlaagd hebben omdat de aanbesteding is meegevallen.

Per saldo is de bijdrage van de gemeente Zevenaar aan de RDL € 93.000 lager. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat de kosten van de aanbiedstations lager uitvallen door een latere ingebruikname van 7Poort.

De wijzigingen binnen de RDL en de gemeente Zevenaar leiden per saldo tot een voordeel in 2023 (€ 3.000) en daarna tot een nadeel van € 19.000. Deze verrekenen wij binnen de afvalstoffenheffing en is daarmee budgettair neutraal. De financiële effecten zijn verdeeld over de programma's 2 en 7.

Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	**-250**	**-150**	**-100**	**0**

Op 9 april 2020 is in de digitale raadsvergadering een krediet van € 500.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het advies en de begeleiding van de voorbereiding en uitvoering van het project A15/A12. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging stellen wij voor om een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000 en de kosten voor dit project hieruit te dekken. In deze 1e voortgangsrapportage treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld het investeringsbedrag en de kapitaallasten vrij te laten vallen voor een bedrag € 500.000.

Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	**0**	**0**	**0**	**100**

Voor advies en begeleiding voorbereiding en uitvoering project A15/A12 is door de raad in de digitale vergadering van 9 april 2020 een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld. Hiervoor is vanaf 2026 voor de duur van 5 jaar een afschrijvingslast opgenomen van € 100.000 per jaar. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging laten wij het investeringsbedrag en de afschrijvingslasten vrijvallen. In deze 1e VGR treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000.

Totaal mutaties	**-645**	**-192**	**137**	**272**

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
2. Actualisatie bestaand beleid				
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	**-3**	**6**	**-22**	**-7**

We hebben de wegen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'voetgangersoversteekplaatsen parkeerring' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2025 te verrichten. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 8.000 in 2024 en € 26.000 in 2025.
Verder hebben we de investeringen 'herinrichting Muldershof' (2025) en 'fietspad Geitenwaard' (2024) een jaar doorgeschoven en 'herinrichting Markt Zevenaar' (2023) een jaar vervroegd. Deze worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	**-40**	**-10**	**-35**	**0**

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitaties geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitaties. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegen en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	**250**	**150**	**100**	**0**

Op 9 april 2020 is in de digitale raadsvergadering een krediet van € 500.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het advies en de begeleiding van de voorbereiding en uitvoering van het project A15/A12. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging stellen wij voor om een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000 en de kosten voor dit project hieruit te dekken. In deze 1e voortgangsrapportage treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld het investeringsbedrag en de kapitaallasten vrij te laten vallen voor een bedrag € 500.000.

Totaal reservemutaties	**207**	**146**	**43**	**-7**

3. ECONOMIE

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over economische ontwikkeling, werklocaties, regelingen voor ondernemers en promotie van de gemeente.

Ontwikkelingen
Economie
Economische ontwikkeling wordt steeds meer gezien als belangrijk onderdeel van de brede welvaart. Naast het verdienen van een basis inkomen spelen welzijn en een gezonde leefomgeving een grote rol in het welbevinden van onze inwoners. Belangrijke actuele opgaven binnen de economie zijn de krapte op de arbeidsmarkt, ruimte voor toekomstbestendige werklocaties, transitie in de landbouw en de digitale economie.
De werkgelegenheid in de gemeente Zevenaar groeit hard door. In 2022 kenden we een groei met 1.170 banen ten opzichte van 2021. Dit is een stijging van 6,7% (Gelders gemiddelde is 4,2%). De totale werkgelegenheid komt op 18.630 banen.

Ondersteuning ondernemers
De voucherregeling voor horeca- en kleine ondernemers vanuit het Noodherstelfonds is afgerond en de regeling voor ondernemers om een energietoeslag te ontvangen is opgestart.

Uitbreiding BusinessPark 7Poort
De fysieke uitbreidingsruimte voor bedrijven is erg beperkt. De behoefte hieraan is zeker aanwezig. Daarom is voor de verdere uitbreiding van BusinessPark 7Poort besloten om BusinessPark 7Poort II te ontwikkelen. BusinessPark 7Poort II moet gaan voorzien in 35,9 hectare nieuwe bedrijfskavels, uit te werken in 2 fasen. Nadat in 2021 door de Groene Metropoolregio 11,7 ha ontwikkelruimte voor de uitbreiding van BusinessPark 7Poort is toegekend, is nu de tweede fase, te weten 24,2 ha ontwikkelruimte, bij de Groene Metropoolregio aangevraagd. Voor de ontwikkeling van BusinessPark 7Poort II is in 2022 een plan van aanpak opgesteld en heeft de gemeenteraad in de 2e voortgangsrapportage 2022 en begroting 2023-2026 een voorbereidingsbudget van € 750.000 beschikbaar gesteld. Dit voorbereidingskrediet is inmiddels vrijgegeven.

Toekomstbestendig maken Tatelaar/Hengelder
De stuurgroep, bestaande uit diverse ondernemers, heeft een intentieovereenkomst ondertekend. Met een online enquête en een inloopbijeenkomst is de behoefte aan maatregelen bij ondernemers opgehaald. We hebben in de stuurgroep deze onderwerpen besproken en zijn gekomen tot een lijst met actiepunten. We vragen nu bij de provincie subsidie aan en op basis hiervan maken we een uitvoeringsplan. Studenten van de HAN hebben twee onderzoeken gedaan op het gebied van duurzaamheid. Wij kijken waar we dit in het uitvoeringsplan kunnen inpassen.

Ontwikkelingen in het centrum
Samen met de centrumondernemers en de vastgoedeigenaren zijn we gestart het verkennen van de mogelijkheden voor het compacter maken van het kernwinkelgebied. Dit bereiken we door transformatie van de detailhandelsfunctie naar andere functies. Ook kijken we onder leiding van de centrummanager naar de professionalisering van de centrummanagementorganisatie. De kern van deze organisatie wordt gevormd door de centrumondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente. De centrummanager is de verbindende persoon, die tevens de werkgroepen marketing & communicatie, evenementen & activiteiten en buitenruimte aanstuurt.

Beleidskaders

- Herstelplan sociaaleconomische injectie Zevenaar (2020)
- Centrumvisie Zevenaar 2015 - 2025 (2015)
- Liemers Economische Visie LEV (2019)
- Economische Agenda Zevenaar (2021)
- Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021 - 2024
- Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 (2017)
- Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 (2012)
- Noodherstelfonds ondernemers (2022)
- Energietoeslag ondernemers (2022)

WAT WILLEN WE?

3. Economie

Economische ontwikkeling is een essentieel onderdeel van de brede welvaart. We willen 'Onderneem het in Zevenaar!' op de kaart zetten. Dit doen we om economisch groeien, vernieuwen en ondernemen in Zevenaar aantrekkelijker te maken. Daarvoor bieden we ruimte voor ondernemerschap op toekomstbestendige bedrijventerreinen, in een bruisend stadscentrum en in levendige dorpscentra. Ons buitengebied is aantrekkelijk en combineert agrarische en vrijetijdseconomie op duurzame wijze. We zorgen voor het juiste aanbod van kavels op nieuwe bedrijventerreinen en verbetering van de kwaliteit van bestaande. Dat laatste kan als ondernemers zich per bedrijventerrein weten te organiseren rond het thema van 'toekomstbestendige bedrijventerreinen'.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
3.1.1 Wij werken samen aan een toekomstbestendig centrum van Zevenaar	2022-2026	
3.1.2 Wij zetten in op het herinrichten en aantrekkelijker maken van de pleinen in het centrum van Zevenaar	2022-2024	
3.2.1 Wij blijven inzetten op de realisatie van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ)	2017-2024	
3.2.2 Wij zetten in op het toekomstbestendig maken van het bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder	2021-2024	
3.2.3 Wij maken plannen voor de ontwikkeling van 7Poort II	2022-2035	
3.3.1 Wij stimuleren partners om in te zetten op meer balans op de krappe arbeidsmarkt	2023-2025	
3.3.2 Wij participeren in de Liemerse Ambassade	2023-2026	
3.3.3 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Productieve Regio	2021-2026	
3.3.4 Wij voeren de Economische Agenda Zevenaar uit	2022-2026	
3.3.5 Wij voeren de Liemers Economische Visie uit	2023-2026	
3.3.6 Wij zetten in op een toekomstbestendig ondernemersklimaat voor agrariërs	2022-2023	

3.1 Realiseren van een aantrekkelijke binnenstad van Zevenaar voor inwoners en bezoekers

3.1.2 Wij zetten in op het herinrichten en aantrekkelijker maken van de pleinen in het centrum van Zevenaar 2022-2024

We voeren de volgende projecten uit:

- Herinrichting van het Raadhuisplein in Zevenaar

In het najaar van 2022 starten we met de uitvoering van de herinrichting van het Raadhuisplein. Oplevering is voorzien in 2023. Dit plein behoudt de functie van evenemententerrein en krijgt een sfeervolle en functionele inrichting. Het ontwerp is in samenspraak met omwonenden en ondernemers gemaakt.

- Herinrichting van de Markt in Zevenaar

Een opwaardering van de openbare ruimte in het centrum biedt veiligheid, comfort en beleving voor de consument. Dit leidt tot meer bezoekers en uitgaven en dus omzet voor de ondernemers. Deze maatregel moet specifiek meer ruimte voor horecaondernemers bieden. De start van de herinrichting is gepland voor uiterlijk 2024.

- Herinrichting van het Muldershof

In 2022 starten we met het maken van een ontwerp voor het Muldershof, samen met omwonenden en ondernemers. We hebben specifiek aandacht voor de verblijfsfunctie van het plein en het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen in het kader van hittestress en klimaatadaptatie.

	Status 1e VGR
Stand van zaken	Niet volgens plan

Planvorming herinrichting Muldershof is voorlopig uitgesteld. We gaan eerst samen met de betrokken eigenaren van het commerciële vastgoed een toekomstvisie opstellen voor het centrum. De belangrijkste opgave is om het kernwinkelgebied compacter te maken en andere invullingen te onderzoeken. Als de invulling van panden verandert, dan wijzigt waarschijnlijk ook de inrichting van het plein. Daarom wachten we met deze opknapbeurt.

Het Raadhuisplein is in mei 2023 gereed. De start van de aanpak van de Markt staat nu gepland najaar 2023.

Voorstel raad
Instemmen met uitstel herinrichting Muldershof.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	16.665	2.173	1.826	492
Tot de 1e voortgangsrapportage	129	0	0	0
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	**16.794**	**2.173**	**1.826**	**492**

Mutaties 1e voortgangsrapportage

Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage				
Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	**16.794**	2.173	**1.826**	**492**
LASTEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	17.067	2.672	2.358	1.033
Tot de 1e voortgangsrapportage	850	4	5	4
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	**17.918**	**2.676**	**2.362**	**1.037**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	**53**	**25**	**0**	**0**
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	53	25	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	**237**	**-33**	**-79**	**-50**
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 3)	17	-30	-47	-30
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	0	9	-19	-7
Actualisatie raming bedrag ondernemersfonds centrum	-13	-13	-13	-13
Afronding maatregelen corona herstelplan	248	0	0	0
Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	-15	15	0	0
Raadhuisplein 1D en 14	0	-14	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	**290**	**-8**	**-79**	**-50**
Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	**18.208**	**2.668**	**2.284**	**987**
Saldo voor bestemming	**-1.414**	**-495**	**-457**	**-495**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	17
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	734	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	233	15	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	**967**	**15**	**0**	**17**
Toevoegingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**

Totaal mutaties reserves	**967**	**15**	**0**	**17**
Saldo na bestemming	**-446**	**-480**	**-457**	**-478**

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	**-53**	**-25**	**0**	**0**

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklikt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestaand beleid				
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 3)	**-17**	**30**	**47**	**30**

In de begroting 2023-2026 is de afschrijvingslast opgenomen voor het investeringsbudget voorbereiding ontwikkelen 7PoortII. Op grond van het BBV had dit niet gemoeten. Een voordeel van € 30.000 (structureel vanaf 2024). Daarnaast is de afschrijvingslast voor toekomstbestendig maken bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder gecorrigeerd voor 2023. Een nadeel van € 17.000 eenmalig in 2023 en door een jaar later realisatie een voordeel van € 17.000 eenmalig in 2025.

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	**0**	**-9**	**19**	**7**

We hebben de wegen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'voetgangersoversteekplaatsen parkeerring' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2025 te verrichten. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 8.000 in 2024 en € 26.000 in 2025.
Verder hebben we de investeringen 'herinrichting Muldershof' (2025) en 'fietspad Geitenwaard' (2024) een jaar doorgeschoven en 'herinrichting Markt Zevenaar' (2023) een jaar vervroegd. Deze worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Actualisatie raming bedrag ondernemersfonds centrum	**13**	**13**	**13**	**13**

De reclamebelasting die geheven wordt bij ondernemers in het centrum wordt onder aftrek van de kosten voor de heffing gestort in het Ondernemersfonds. Het begrote bedrag sluit echter niet aan met de begrote reclamebelasting. Een voordeel van € 13.000.

Afronding maatregelen corona herstelplan	**-248**	**0**	**0**	**0**

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.
U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.
De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:
programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);
programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);
programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);
programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).
De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	**15**	**-15**	**0**	**0**

Door de vertraging van het project ViA15 loopt de opening van de outlet ook vertraging op. De synergiemeting kan daarom pas op z'n vroegst in 2024 gedaan worden. Een verschuiving van € 15.000 van 2023 naar 2024.

Raadhuisplein 1D en 14	**0**	**14**	**0**	**0**

Zoals we hebben toegelicht bij de jaarrekening vergt de invulling van het gebouw aan het Raadhuisplein 1D meer tijd. Dit leidt binnen programma 2 tot een eenmalig voordeel van € 14.000 op de afschrijvingslasten in 2024. Dit brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.
Deze vertraging verhoogt tegelijkertijd de huurkosten doordat we de locatie Raadhuisplein 14 hierdoor langer aanhouden. Het huurcontract loopt t/m 2025. Wij verhogen het huurbudget voor deze periode binnen programma 0 dan ook met € 18.000 per jaar. Dit brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Totaal mutaties	**-290**	**8**	**79**	**50**

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026

2. Actualisatie bestaand beleid				
Afronding maatregelen corona herstelplan	**248**	**0**	**0**	**0**

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.
U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.
De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:
programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);
programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);
programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);
programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).
De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	**-15**	**15**	**0**	**0**

Door de vertraging van het project ViA15 loopt de opening van de outlet ook vertraging op. De synergiemeting kan daarom pas op z'n vroegst in 2024 gedaan worden. Een verschuiving van € 15.000 van 2023 naar 2024.

Totaal reservemutaties	**233**	**15**	**0**	**0**

4. ONDERWIJS

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over alle onderwijszaken, zoals het openbaar onderwijs, huisvesting van scholen en leerlingzaken (leerlingenvervoer, kinderopvang, volwasseneneducatie, onderwijsachterstandenbeleid).

Ontwikkelingen
Onderwijskansenbeleid
In het eerste kwartaal 2023 is een start gemaakt met de actualisering van het beleidsplan onderwijskansen 2020-2023. Het nieuwe plan maken we in overleg met de schoolbesturen en kinderopvangpartners. Nieuwe ontwikkeling is het onderwijs aan Oekraiense vluchtelingen. Nu de oorlog in Oekraine voortduurt, blijven de vluchtelingen langer in Nederland. We ondersteunen het onderwijs in de Nederlandse taal voor deze kinderen en andere nieuwkomers.

Onderwijshuisvesting
We houden bij de spreiding en inrichting van onderwijslocaties rekening met een evenredige spreiding over de hele gemeente Zevenaar. We geven aandacht aan de verkeersveiligheid van de directe omgeving van scholen indien nodig.
Over de inrichting van locatie Vestersbos voor onderwijshuisvesting is in april aan u een voorstel voorgelegd.
De gemeenschappelijke regeling huisvesting voorgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL) ontwikkelt een plan voor toekomstige huisvesting van het voortgezet onderwijs in samenwerking met het schoolbestuur en het Liemers College.
De GRHVOL wenst te voldoen aan de gewijzigde WGR (Wet gemeenschappelijke Regelingen). Daarom werken wij de regeling bij en verwachten u voor het eind van het jaar een voorstel te doen.
Het traject om te komen tot een Integraal Huisvestingplan (IHP 2024-2044) is in gang gezet, de eerste (thema)bijeenkomsten zijn geweest. We verwachten dit aan het eind van het jaar 2023 ter behandeling aan te bieden.
De verantwoording van de verbouwing van de Guido Gezellestraat voor de Sterrenschool is afgerond.
De verbouwing van IKC De Carrousel is voor de zomer 2023 afgerond. Verantwoording volgt.
Een voorstel voor herstel van constructiefouten bij basisschool de Bem ontvangt u zo spoedig mogelijk in verband met het verbeteren van de leer- en werkomgeving van de kinderen en leerkrachten.

Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat
Het jongerenwerk op school is ook in 2023 weer van start gegaan. Op alle drie de locaties van het Liemers College, op gezette dagen en tijden, zijn de jongerenwerkers laagdrempelig en benaderbaar aanwezig voor alle leerlingen. Tevens is het schoolmaatschappelijk werk gedurende 24 uur per week werkzaam op de drie locaties van het Liemers College. Zowel het jongerenwerk als het schoolmaatschappelijk werk zet in op preventie en biedt leerlingen handvatten om te leren omgaan met diverse opgroei vraagstukken en gevoelens van onzekerheid, somberheid of depressie.

Beleidskaders
- Beleidsplan onderwijskansen 2020-2023
- Beleidsregels uitvoering gemeentelijke taken Wet Kinderopvang Zevenaar 2019
- Convenant Schoolveiligheid, 14-06-2018 (Liemers College, Politie Basiseenheid Rivierenland-Oost, Gemeente Zevenaar)
- Beleidsregels Handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen 2014 (Liemers) (vastgesteld in 2014)
- Integraal Huisvestingsplan 2020-2036 (2019)
- Beleidsnota Harmonisatie Kinderopvang Peuterspeelzalen gemeente Zevenaar 2018 e.v. (vastgesteld in 2018)
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs Zevenaar 2019 (2019)

- Verordening leerlingenvervoer Zevenaar 2018
- Subsidieregeling peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie (2023)
- Visie- en werkdocument 'de verbinding van onderwijs en jeugd in de Liemers 2019-2023

WAT WILLEN WE?

4. Onderwijs

We vinden het belangrijk dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan. Hierdoor is de school een ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders. Kinderen moeten lopend of met de fiets naar de basisschool kunnen.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
4.1.1 Wij vernieuwen het Integraal HuisvestingsPlan (IHP)	2023-2024	
4.1.2 Wij onderzoeken de invulling van de locatie Vestersbos 4	2022-2022	

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	1.226	1.026	1.022	1.022
Tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	**1.226**	**1.026**	**1.022**	**1.022**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage				
Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	**1.226**	1.026	**1.022**	**1.022**
LASTEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	5.308	5.293	5.652	5.600
Tot de 1e voortgangsrapportage	524	490	455	447
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	**5.832**	**5.783**	**6.108**	**6.047**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	**80**	**-30**	**-30**	**-30**
Bijdrage BVO DRAN leerlingenvervoer	73	0	0	0

Bijdrage MGR voor de module RBL (leerplicht)	48	0	0	0
Subsidie peuteropvang	-40	-30	-30	-30
2. Actualisatie bestaand beleid	**60**	**0**	**-212**	**0**
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	0	0	-198	0
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs (VO)	0	0	-14	0
Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	60	0	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	**140**	**-30**	**-242**	**-30**
Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	**5.972**	**5.753**	**5.865**	**6.017**
Saldo voor bestemming	**-4.746**	**-4.728**	**-4.843**	**-4.995**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	1.568	193	193	193
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	**1.568**	**193**	**193**	**193**
Toevoegingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**1.568**	**193**	**193**	**193**
Saldo na bestemming	**-3.178**	**-4.534**	**-4.650**	**-4.802**

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Bijdrage BVO DRAN leerlingenvervoer	**-73**	**0**	**0**	**0**

De bijdrage aan de BVO DRAN wordt aangepast aan de aangepaste meerjarenbegroting 2023 van de BVO DRAN. De bijdrage in 2023 stijgt voornamelijk door een hogere indexering van de vervoerskosten van 2% naar 13,9% (NEA-index).

Bijdrage MGR voor de module RBL (leerplicht)	**-48**	**0**	**0**	**0**

Ten opzichte van de primaire begroting 2023 wordt naast de inflatie en loonkostenstijging binnen de module RBL wordt rekening gehouden met aanpassingen in de formatie als gevolg van de nieuwe formatierichtlijnen voor leerplichttaken.
De structurele effecten worden verwerkt in de Kadernota 2024-2027.

Subsidie peuteropvang	**40**	**30**	**30**	**30**

In de voorgaande jaren is de subsidie voor peuteropvang deels bekostigd uit de middelen (specifieke uitkering) die wij ontvangen van het rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid. Met deze middelen is structureel dekking voor opvang in de vroeg- en voorschoolse educatie waardoor het beschikbaar budget voor subsidie kan worden verlaagd.

2. Actualisatie bestaand beleid				
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	**0**	**0**	**198**	**0**

Wij hebben de raming van de fasering voor de investeringen in de onderwijshuisvesting (primair - onderwijs) geactualiseerd. De fasering betreft vooral investeringen voor de herontwikkeling van de locatie Vestersbos. Dit leidt tot een eenmalig voordeel, incidenteel lagere afschrijvingslasten in 2025.

Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs (VO)	**0**	**0**	**14**	**0**

Wij hebben de raming van de fasering voor de investeringen in de onderwijshuisvesting van het voortgezet onderwijs (VO) geactualiseerd. De fasering betreft de investeringen nieuwbouw/uitbreiding van een locatie voor het VO. Bij deze aanpassing is rekening gehouden met de investering van € 3.500.000 zoals deze is opgenomen in de meerjarenbegroting van de gemeenschappelijke regeling (GRHVOL) in 2025. Dit leidt tot een eenmalig voordeel, incidenteel lagere afschrijvingslasten in 2025.

Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	**-60**	**0**	**0**	**0**

Voor het actualiseren van het IHP is incidenteel € 60.000 beschikbaar gesteld voor extra capaciteit. Dit budget wordt overgeheveld van programma 0 'Bestuur en ondersteuning'naar programma 4 'Onderwijs'.

Totaal mutaties	**-140**	**30**	**242**	**30**

5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, erfgoed, media (bibliotheek), openbaar groen en vrijetijdseconomie.

Ontwikkelingen
Stedenbanden
De stedenband met de Duitse gemeente Weilburg blijft bestaan en het Zevenaar comité voor het stedencontact blijft een faciliterende rol vervullen als er zich uit het maatschappelijk middenveld initiatieven aandienen t.b.v. deze stedenband. De stedenband met de Hongaarse gemeente Mátészalka wordt beëindigd. Hiertoe zal overleg met deze gemeente plaatsvinden om dit op een goede manier te doen.

Het waterverhaal
Zevenaar gaat in Liemers verband verder met het ontwikkelen van het verhaal van beheersing van en leven met het water, o.a. over de Waterkraan van Nederland. Ook in de Groene Metropoolregio en de IJsselvallei gaan steeds meer stemmen op om 'het derde waterverhaal' (het verhaal van de grote rivieren/Rijndelta) van Nederland te gaan vertellen. Interessante materie vanuit historisch perspectief, maar ook actueel en zeker naar de toekomst toe relevant. De komende jaren zal Zevenaar hierin een rol gaan spelen. Hoe dit eruit gaat zien, weten we nu nog niet precies. Vervolgens is een van de mogelijke uitingen van ons waterverhaal een Rijnobservatorium. Dit is een werktitel en momenteel zijn binnen Zevenaar/de Liemers nut, noodzaak, vorm en inhoud nog onderwerp van onderzoek. Wellicht dat een potentieel Rijnobservatorium ook een regionale ontwikkeling gaat worden. Later komen wij over beide onderwerpen nog bij u terug.

Sport en bewegen
- Met de nieuwe Brede SPUK regeling worden de uitkeringen van het Rijk voor het Lokale Sportakkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) anders uitgekeerd. Ook wordt op deze manier de verbinding gelegd met een aantal gezondheidsprogramma's die voorheen onderdeel waren van IZA, WOZO of het GALA. De middelen zijn in één keer voor de periode 2023 t/m 2026 aangevraagd. We gaan aan de slag met het vereiste plan van aanpak om te kijken hoe we deze middelen het beste kunnen besteden.
- In samenwerking met Ataro B.V. worden de mogelijkheden onderzocht om ledverlichting en beregeningsinstallaties te plaatsen bij de buitensportaanbieders. Dit is de uitwerking van een motie waarmee het voordeel voor de sportaanbieders zelf zal zijn.

Beleidskaders
- Beleidsnota Sport 2021-2028
- Cultuur en erfgoedpact de Liemers 2017-2020 (2017)
- Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 (2017)
- Beleidsnotitie Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning 2018 e.v. (2018)
- Structuurvisie gemeente Zevenaar 2012-2030
- Een visie op het erfgoed 2015-2019 (Zevenaar)
- Beleidskader vrijetijdseconomie 2030 (2019)
- Archeologie in de gemeente Zevenaar, actualisatie van de archeologische waarden en verwachtingskaart
- Notitie kunstbezit
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (DPRA) (2022)
- Beheerplan openbaar groen (2022)
- Beheerplan speelvoorzieningen (2022)

WAT WILLEN WE?

5. Sport, cultuur en recreatie

Wij vinden het belangrijk dat inwoners hun vrije tijd op een aangename en zinvolle wijze kunnen invullen. Een goed aanbod van sport, cultuur en recreatie is hiervoor essentieel en draagt bij aan de leefbaarheid, ontmoeting en verbinding. Sport is goed voor de gezondheid en brengt mensen samen. We willen een divers en kwalitatief sterk cultureel en educatief aanbod dat toegankelijk is voor alle inwoners. De gemeente Zevenaar is een mooie bestemming. We hebben diverse natuurgebieden, recreatiegebieden en landgoederen. Zowel inwoners als toeristen moeten zich kunnen ontspannen en vermaken in onze gemeente.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
5.1.1 Wij benutten subsidies beter om onze beleidsdoelstellingen te bereiken	2023-2026	
5.2.1 Wij verhogen de sport- en beweegdeelname	2022-2026	
5.2.2 Wij promoten het sportaanbod	2023-2026	
5.2.3 Wij maken sportpark Hengelder toekomstbestendig	2023-2026	
5.2.4 Wij willen vitalere sportverenigingen en sportaanbieders	2023-2026	
5.2.5 Wij stimuleren aangepast sporten	2023-2026	
5.3.1 Wij stellen een Beleidsnotitie Erfgoed op en geven hier uitvoering aan	2023e.v.	
5.3.2 Wij stellen de herziene Archeologische Beleidskaart Zevenaar en een Parapluplan Archeologie Zevenaar vast	2023e.v.	
5.3.3 Wij stellen een Individueel Management Plan De Neder-Germaanse Limes, Herwen-De Bijland op en geven hier uitvoering aan	2022e.v.	
5.3.4 Wij zetten in op doorontwikkeling van de Turmac Cultuurfabriek	2022-2026	
5.3.5 Wij zetten in op doorontwikkeling van de prestatieafspraken met Kunstwerk! en Filmhuis Zevenaar	2022-2026	
5.4.1 Wij voeren het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 uit	2022-2030	
5.4.2 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Ontspannen Regio	2022-2026	
5.5.1 Wij zetten in op verduurzaming van dorpshuizen	2023-2026	
5.6.1 Wij hebben meer aandacht voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte	2022-2032	
5.6.2 Wij vergroten de biodiversiteit	2023-2026	
5.6.3 Wij breiden het aantal bomen uit	2023-2026	
5.6.4 Wij bestrijden schadelijke planten	2023-2026	
5.6.5 Wij betrekken de samenleving bij de openbare ruimte	2023-2026	
5.6.6 Wij verbeteren speel- en ontmoetingsplekken	2023-2025	
5.6.7 Wij bevorderen de toegankelijkheid van de openbare ruimte	2023-2026	

5.3 Stimuleren van het behoud van cultureel erfgoed en een goed aanbod van culturele voorzieningen

5.3.4 Wij zetten in op doorontwikkeling van de Turmac Cultuurfabriek 2022-2026

Wij stimuleren activiteiten in de Turmac Cultuurfabriek (TCF), zowel van gebruikers als van derden. Het doel is een bruisende ontmoetingsplek met een collectief programma voor Zevenaar en de Liemers. We zetten in op een financieel zo gezond mogelijke exploitatie, waarbij we rekening houden met de valse start in de coronaperiode. Voor het beheer onderzoeken we nieuwe mogelijkheden.

Status 1e VGR

Bijsturing raad

Stand van zaken

Afgelopen jaar (2022) is de Turmac Cultuurfabriek voor het eerst op volle toeren gaan draaien. Tegelijkertijd kwamen diverse knelpunten naar voren wat betreft beheer en exploitatie van de TCF, met name op het gebied van veiligheid en de samenwerking tussen de partijen. Om alle knelpunten goed naar voren te laten komen en in te zetten op een financieel zo gezond mogelijke exploitatie, evalueren we in het derde kwartaal deze samenwerking. Hiervoor is een extra budget benodigd van € 25.000.

Voorstel raad

Het budget advieskosten bijramen met € 25.000 eenmalig.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	1.355	1.333	1.333	1.325
Tot de 1e voortgangsrapportage	186	2	2	2
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	**1.542**	**1.334**	**1.334**	**1.327**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	**60**	**60**	**60**	**60**
Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties	60	60	60	60
2. Actualisatie bestaand beleid	**12**	**12**	**12**	**12**
Stijgende verhuuropbrengsten	12	12	12	12
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	**72**	**72**	**72**	**72**
Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	**1.614**	1.406	**1.406**	**1.399**
LASTEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	11.619	11.079	10.972	10.782
Tot de 1e voortgangsrapportage	109	39	106	58
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	**11.729**	**11.118**	**11.078**	**10.840**

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	**342**	**170**	**22**	**22**
Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties	0	0	0	0
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	300	148	0	0
Subsidie exploitatie zwembad 'De Boskuul'	42	22	22	22
2. Actualisatie bestaand beleid	**217**	**122**	**73**	**83**
Aanbesteding onderhoud groen	94	94	94	94
Aansluiting budget toerisme en recreatie met toeristenbelasting	-6	-6	-6	-6
Actualisatie investeringen groen en speeltoestellen	-1	-36	0	0
Afronding maatregelen corona herstelplan	162	0	0	0
Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	-5	-5	-5
Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	-10	75	-10	0
Publieksbereik tempellocatie Herwen-Hemeling	22	0	0	0
Stijgende verhuuropbrengsten	0	0	0	0
Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	-44	0	0	0
3. Nieuw beleid	**62**	**51**	**51**	**51**
Led verlichting sportterreinen	62	51	51	51
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	**621**	**343**	**145**	**155**
Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	**12.350**	**11.461**	**11.224**	**10.995**
Saldo voor bestemming	**-10.736**	**-10.054**	**-9.817**	**-9.597**

Mutaties reserves

Onttrekkingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	870	432	386	186
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	34	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	118	136	51	51
Totaal onttrekkingen reserves	**1.023**	**567**	**437**	**237**
Toevoegingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	-172	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	-73	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**-245**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**778**	**567**	**437**	**237**
Saldo na bestemming	**-9.958**	**-9.487**	**-9.380**	**-9.360**

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties	60	60	60	60

De tarieven voor de verhuur van de sportaccommodatie zijn m.i.v. 1 september 2023 geïndexeerd met 7,5%. In onze begroting 2023 is geen rekening gehouden met deze indexering. De raming wordt bijgesteld o.b.v. de te verwachten (hogere) opbrengst waarbij uitgegaan is van de opbrengst in het 1e kwartaal 2023.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	-300	-148	0	0

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklikt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

Subsidie exploitatie zwembad 'De Boskuul'	-42	-22	-22	-22

In de overeenkomst tussen gemeente en exploitant van zwembad 'De Boskuul' zijn afspraken vastgelegd over de jaarlijkse, door het CBS vastgestelde, indexeringen voor cao-sector particulieren bedrijven, CPI/Gas en CPI/Alle huishoudens. De definitieve indexeringen zijn bekend in in het 4e kwartaal 2022 en de raming (nadeel) 2023 wordt in deze 1e voortgangsrapportage hierop aangepast.
Voor 2024 e.v. verwachten we dat het structureel nadeel lager is doordat de gasprijzen gedaald zijn.

2. Actualisatie bestaand beleid				
Aanbesteding onderhoud groen	-94	-94	-94	-94

Onlangs heeft u het integraal beheer openbare ruimte (IBOR) vastgesteld waarin de uitgangspunten voor het onderhoud zijn vastgesteld. Daarnaast zijn per 1 januari 2023 alle overeenkomsten m.b.t. het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het gemeentelijk groen, van rechtswege geëindigd. Daarom hebben we deze werkzaamheden opnieuw aanbesteed.
De laagste inschrijfprijs is hoger uitgevallen dan verwacht. Deze overschrijding is grotendeels opgevangen binnen bestaande budgetten in programma 0 en 5. Het restant tekort (€ 44.000) brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Aansluiting budget toerisme en recreatie met toeristenbelasting	**6**	**6**	**6**	**6**

In de begroting 2023-2026 is door u besloten om het bedrag dat aan toeristenbelasting wordt ontvangen ingezet gaat worden voor o.a. toeristische infrastructuur, ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie, samenwerking en goed gastheerschap. In totaal een bedrag van € 382.000. Met deze begrotingswijziging corrigeren wij de inflatiecorrectie die ook nog aan dit bedrag is toegevoegd. Een structureel voordeel van € 6.000.

Actualisatie investeringen groen en speeltoestellen	**1**	**36**	**0**	**0**

We hebben de groen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat de werkzaamheden omtrent het 'Grimbornhof' en de 'uitbreiding bomen 2023' in 2023 nog niet zijn afgerond. Voor de uitbreiding bomen zijn we namelijk bezig om de diverse mogelijkheden qua locatie op papier te zetten. Dit neemt met name het eerste jaar meer tijd in beslag.
Naast de groen gerelateerde investeringen hebben we ook de investeringsbudgetten voor de speeltoestellen doorgenomen. Hier verwachten we het grootste voordeel. In het eerste halfjaar 2023 zijn we namelijk bezig met de aanbesteding voor de speeltoestellen uit de investering 'vervanging speeltoestellen 2023'. Vervolgens moeten we rekening houden met een relatief lange levertijd, dus we verwachten niet dat we dit investeringsbudget in 2023 volledig kunnen besteden.
Deze wijzigingen leiden tot een eenmalig positief resultaat in 2023 van € 1.000 en in 2024 van € 36.000.

Afronding maatregelen corona herstelplan	**-162**	**0**	**0**	**0**

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.
U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.
De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:
programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);
programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);
programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);
programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).
De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Duurzame uitvoering vrachtwagen	**0**	**5**	**5**	**5**

In 2024 willen wij een vrachtwagen vervangen. Hier had u al een investeringsbudget voor beschikbaar gesteld. In het voorbereidingsproces kwam een duurzame optie hiervoor naar voren. Dit vraagt echter om een € 85.000 hoger investeringsbudget. Dit willen wij dekken uit de middelen die in 2022 in IBOR beschikbaar zijn gesteld. Het gaat specifiek om het investeringsbudget 'toepassen duurzaam materieel' die we hebben verdeeld over speelvoorzieningen, verlichting en wegen. Doordat hiermee de afschrijvingstermijn korter wordt, stijgen de afschrijvingslasten vanaf 2025 met € 4.000. Wij brengen dit ten laste van het begrotingsresultaat. Het gaat om een wijziging binnen programma's 0, 2 en 5.

Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	**10**	**-75**	**10**	**0**

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitaties geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitaties. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegen en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Publieksbereik tempellocatie Herwen-Hemeling	**-22**	**0**	**0**	**0**

Het organiseren van tentoonstellingen met vondsten van het tempelcomplex Herwen-Hemeling neemt meer tijd in beslag dan verwacht. Van het in de 2de voortgangsrapportage 2022 toegekende budget voor publieksbereik is in 2022 slechts € 3.000 uitgegeven. waardoor € 22.000 in 2022 is vrijgevallen ten gunste van het resultaat 2022. Wij vragen het resterende bedrag opnieuw aan voor 2023.

Stijgende verhuuropbrengsten	**12**	**12**	**12**	**12**

In 2023 hebben we de verhuuropbrengsten waarbij dit contractueel gezien mogelijk was, verhoogd. Deze indexatie was hoger dan het algemene inflatiepercentage waar we bij de meerjarenbegroting 2023-2026 rekening mee hebben gehouden. Dit leidt tot € 17.000 hogere huuropbrengsten, verspreid over programma's 0, 1 en 5. Dit voordeel brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.

Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	**44**	**0**	**0**	**0**

Op 16 september 2020 heeft de raad besloten een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen uit de algemene reserve voor de voorbereiding van de intergemeentelijke structuurvisie Rivierklimaatpark. De structuurvisie is in 2022 vastgesteld waar door het restant budget kan vrijvallen.

3. Nieuw beleid				
Led verlichting sportterreinen	**-62**	**-51**	**-51**	**-51**

De huidige energiecrisis en daarmee de hoge energieprijzen brengen uitdagingen met zich mee voor de sportaanbieders in onze gemeente. Als reactie hierop heeft u motie M8 aangenomen om de sportaanbieders op korte en lange termijn te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie door middel van het investeren in ledverlichting. In het raadsvoorstel 'verduurzaming buitensportaccommodaties' hebben wij dit nader toegelicht.
De kosten voor de plaatsing van ledverlichting bedraagt € 822.000. Dit valt uiteen in € 760.000 voor de vervanging van lichtmasten die de gemeente in eigendom heeft, € 36.000 in eigendom van verenigingen en € 26.000 zodat Ataro de transitie van conventionele verlichting naar ledverlichting uit kan voeren. Deze bedragen zijn inclusief de kostprijsverhogende btw. Voor de vervanging van ledverlichting in eigendom van de gemeente Zevenaar vragen wij een investeringsbudget aan. Ter dekking van de afschrijvingslasten die hieruit voortkomen vormen we een bestemmingsreserve 'afschrijvingslasten ledverlichting'. De eenmalige storting hiervoor onttrekken we uit de algemene reserve.
Voor de overige twee kostenposten (€ 62.000) willen we een bijdrage aan Ataro verstrekken. Dit zorgt voor een eenmalige last in 2023.

Totaal mutaties	**-549**	**-271**	**-73**	**-83**

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
2. Actualisatie bestaand beleid				
Afronding maatregelen corona herstelplan	**162**	**0**	**0**	**0**

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.
U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.
De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:
programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);
programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);
programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);
programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).
De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	**0**	**85**	**0**	**0**

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitaties geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitaties. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegen en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	**-44**	**0**	**0**	**0**

Op 16 september 2020 heeft de raad besloten een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen uit de algemene reserve voor de voorbereiding van de intergemeentelijke structuurvisie Rivierklimaatpark. De structuurvisie is in 2022 vastgesteld waar door het restant budget kan vrijvallen.

3. Nieuw beleid				
Led verlichting sportterreinen	**0**	**51**	**51**	**51**

De huidige energiecrisis en daarmee de hoge energieprijzen brengen uitdagingen met zich mee voor de sportaanbieders in onze gemeente. Als reactie hierop heeft u motie M8 aangenomen om de sportaanbieders op korte en lange termijn te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie door middel van het investeren in ledverlichting. In het raadsvoorstel 'verduurzaming buitensportaccommodaties' hebben wij dit nader toegelicht.
De kosten voor de plaatsing van ledverlichting bedraagt € 822.000. Dit valt uiteen in € 760.000 voor de vervanging van lichtmasten die de gemeente in eigendom heeft, € 36.000 in eigendom van verenigingen en € 26.000 zodat Ataro de transitie van conventionele verlichting naar ledverlichting uit kan voeren. Deze bedragen zijn inclusief de kostprijsverhogende btw. Voor de vervanging van ledverlichting in eigendom van de gemeente Zevenaar vragen wij een investeringsbudget aan. Ter dekking van de afschrijvingslasten die hieruit voortkomen vormen we een bestemmingsreserve 'afschrijvingslasten ledverlichting'. De eenmalige storting hiervoor onttrekken we uit de algemene reserve.
Voor de overige twee kostenposten (€ 62.000) willen we een bijdrage aan Ataro verstrekken. Dit zorgt voor een eenmalige last in 2023.

Totaal reservemutaties	118	136	51	51

6. SOCIAAL DOMEIN

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeidsparticipatie, leefbaarheid en wijkgericht werken, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Samen vormen deze beleidsvelden het Sociaal Domein. Hier rekenen we ook natuur- en milieueducatie toe. Voor het realiseren van de opgaven in het Sociaal Domein nemen we ook onderdelen uit de beleidsvelden sport, cultuur, veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, gezondheid en onderwijs mee die bij andere programma's zijn ondergebracht. Begin 2020 is de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 vastgesteld. Dit is een visie op hoofdlijnen voor het brede Sociaal Domein. We werken aan een samenhangend en integraal beleid. Hierbij sluiten we aan op de belevingswereld van de Zevenaarse inwoners en op de sociale structuren in onze gemeente. De visie draagt bij aan het realiseren van de ambities en doelstellingen binnen het sociaal domein.
Hierbij gelden de volgende randvoorwaarden: financiële beheersbaarheid, goed opdrachtgever-opdrachtnemerschap en datagestuurd werken.
De ambities voor het sociaal domein zijn: we doen (alleen) wat nodig is; eer inwoners in Zevenaar leven in een (sociaal) veilige omgeving; meer inwoners doen zo zelfstandig mogelijk mee aan de maatschappij.

We houden bij de beleidsontwikkeling en uitvoering de volgende principes in acht:

- Rechtszekerheid – we doen wat nodig is
- Primaire levensbehoefte – eigen verantwoordelijkheid
- Positieve gezondheid – samen verantwoordelijk
- Integrale benadering – de mens staat centraal
- Van en voor inwoners – inclusieve samenleving
- Participatie – netwerk samenleving
- Regionale samenwerking – slim volgen in de basis en vooroplopen waar nodig

Ontwikkelingen

Brede SPUK-regeling

Eerste tranche brede SPUK-regeling komt beschikbaar in 2023. Het integrale plan van aanpak moet gereed zijn voor oktober 2023 (tijdsinvestering). 'Brede SPUK' is een bundeling van budgetten op rijksniveau en richt zich op gezondheidsbevordering, sport en versterking van de sociale basis. De inkomsten en uitgaven verwerken we in de begroting.

Kinderopvang toeslagenaffaire

Naast de ondersteuning voor gedupeerde ouders en hun kinderen wordt naar verwachting in april 2023 ook de regeling ex-partners van kracht. Hiertoe wordt momenteel nog gewerkt aan aanvullende wetgeving. Het is nog niet duidelijk om hoeveel mogelijk gedupeerde ex-partners uit de gemeente Zevenaar dit gaat. De start van de uitvoering is afhankelijk van de behandeling van het aanvullende wetsvoorstel door de Tweede Kamer. Het streven is de uitvoering te starten vanaf 1 juli 2023.

Inburgering

De taakstelling voor de huisvesting van asielstatushouders is hoog. Met de woningcorporaties, Vluchtelingenwerk en andere relevante partijen wordt naarstig gezocht naar oplossingen voor dit knelpunt. Er is een zekere mismatch in de voor deze doelgroepen beschikbare huisvesting van voornamelijk eengezinswoningen en de groep asielstatushouders die voor het overgrote deel bestaat uit alleenstaanden en grote gezinnen. In samenwerking met de woningcorporaties wordt dit jaar een pilot 'kamerbewoning' gestart om met name alleenstaande statushouders te huisvesten. We maken ook afspraken met de gemeente Renkum voor de tijdelijke huisvesting van grote gezinnen op de voormalige locatie van Pro Persona in deze gemeente. De hoge taakstelling heeft ook gevolgen voor de beschikbare formatie inburgeringsconsulent. De formatie is nu bepaald op 1,15 formatieplaats. De komende periode onderzoeken we welke formatie nodig is om statushouders adequaat te begeleiden, en indien nodig, deze formatie uit te breiden.

Oekraïne
De gemeente Zevenaar heeft drie gemeentelijke opvanglocaties. De overeenkomsten met deze locaties worden in 2023 met een jaar verlengd gezien het feit dat de oorlog nog voortduurt. De instroom van ontheemden uit Oekraïne is nog steeds gaande. Dit betekent dat de gemeente Zevenaar een aanvullende taakstelling per 1 juli 2023 voor de opvang van 35 ontheemden heeft gekregen. De gemeente is aan de slag om deze taakstelling te realiseren. De extra taakstelling voor de opvang van ontheemden en de verhoogde taakstelling voor de huisvesting van asielstatushouders leggen ook een druk op de beschikbare voorzieningen zoals leerlingenvervoer, onderwijs en gezondheidszorg én de capaciteit van de gemeente.

Hervormingsagenda jeugd
Medio april is een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de hervormingsagenda tussen de VNG en het ministerie. De deelnemende partijen in de hervormingsagenda hebben bij de start mogelijke hervormingen geïdentificeerd. Deze hervormingen moeten leiden tot de verschillende besparingen, zodat het jeugdzorgstelsel houdbaar wordt. De invulling van de verschillende hervormingen en de verwachte financiële besparing zijn nog niet vastgesteld. Wel is bepaald dat een commissie van wijzen de komende jaren de verwachte effecten/besparingen en gerealiseerde effecten/besparingen gaat monitoren en een zwaarwegende adviesfunctie heeft.

Maatschappelijke ondersteuning en welzijn
Prijsstijgingen van 2022 voor ingekochte Wmo-producten werken door in de tarieven in 2023. Voor de Wmo-hulpmiddelen is er in 2023 zelfs sprake van 14% prijsstijging.
De kostenverhogingen bij aanbieders en gesubsidieerde instellingen lopen vooruit op de indexering van de prijzen. Dit kan nog steeds problemen opleveren voor aanbieders, met risico voor de dienstverlening aan inwoners.
In het doelgroepenvervoer zien we in 2023 een kleine kostendaling. Dit heeft vooral te maken met minder ritten in het vervoer, wat nog een gevolg is van corona. Hierdoor heeft de gecontracteerde vervoerder voor het vraagafhankelijke Wmo vervoer aangegeven het contract te willen beëindigen. De aanbesteding, een nieuw contract per 1 juli 2024, die hier het gevolg van is gaat een kostenstijging met zich meebrengen.
Door de stijgende kosten moeten we werken aan kostenbeheersing. Dit doen we door inzet op preventie, ontwikkeling van het voorliggende veld en verdere professionalisering van de toegang. We werken in 2023 aan een plan voor het normaliseren en versterken van het voorliggende veld.
Voor de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis maken we in 2023 regionaal afspraken over de financiën (begroting). Uitgangspunt daarbij is om de transformatie minimaal budgettair neutraal voor de regiogemeenten te laten verlopen. We maken ook afspraken over het juridisch en organisatorisch kader (afspraken over samenwerking en organisatie uitvoering). We bereiden in 2023 voor dat de toegang per 1 januari 2024 beslissingen kan nemen over inwoners die gebruik moeten maken van beschermd wonen. Het college stelt in 2023 het lokaal plan Beschermd Thuis vast (in afstemming met traject Woonzorg visie). We nemen deel aan de preventiescan voor de aanpak van dakloosheid als alle gemeenten in de regio deelnemen.

Nieuwe bestuurlijke opdracht RSD 2024 - 2026
De bestaande opdracht RSD heeft de looptijd van 1 juli 2021 tot 1 januari 2024.
In het 4e kwartaal 2023 geeft de raad de RSD een nieuwe opdracht mee voor de periode 2024 tot en met 2026.
De financiële effecten van deze nieuwe opdracht zijn opgenomen in de meerjarenbegroting van 2024 – 2027 van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers-programma RSD en worden verwerkt in onze Kadernota 2024.

Beleidskaders
- Visie 'Frisse wind in de wijk' (2013)
- Convenant Schoolveiligheid (Financiële en inhoudelijke onderlegger: Samenwerkingsagenda Veilig en Zorgzaam Schoolklimaat)
- Visie Vrijwillige inzet en Mantelzorg 2016-2020 Zevenaar (2016)
- Radar-rapport behorende bij raadsvoorstel 'Toekomst uitvoering participatiewet' (vastgesteld: raad

Rijnwaarden 27-6-2017 en raad Zevenaar 6-7-2017)
- Agenda werk en economie (april 2018)
- Businesscase RSD (mei 2018)
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- Beleidsnota Armoede en Schuldhulpverlening (2019)
- Onderwijskansenbeleid 2020- 2023
- Uitvoeringsagenda Onderwijskansenbeleid 2020-2023
- Verordening maatschappelijke ondersteuning Zevenaar 2022.
- Beleidsregels en Nadere regels Wmo 2022.
- Kadernota Samen aan Zet 2022 en verder (transformatie beschermd wonen naar beschermd thuis).
- verordening jeugdhulp 2023 inclusief beleidsregels en nadere regels

WAT WILLEN WE?

6. Sociaal domein

Wij willen dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Mensen die hier hulp bij nodig hebben ondersteunen we zo goed mogelijk. We richten ons op preventie: voorkomen is beter dan genezen. Als problemen eerder gesignaleerd worden, kan er op een laagdrempelige manier een oplossing gezocht worden. Voor werkzoekenden zetten we primair in op het vinden van passend werk.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
6.1.1 Bestendigen en versterken samenwerking armoedeplatform	2022-2026	
6.1.2 Wij synchroniseren waar mogelijk de inkomensgrenzen van minimaregelingen	2022-2023	
6.1.3 Wij breiden de aanpak vroegsignalering schulden uit en zetten in op doorontwikkeling hiervan	2022-2023	
6.2.1 Wij beoordelen en evalueren de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023	2023-2023	
6.2.2 Wij bieden een herkenbare toegang tot het sociaal domein	2023-2025	
6.2.3 Wij verbeteren de afspraken en sturen op het aantal contracten met (regionale) aanbieders van jeugdzorg en wmo	2022-2026	
6.2.4 Wij werken efficiënt en eenvoudig in het sociaal domein	2022-2026	
6.2.5 Wij stellen een verbeterplan doelgroepenvervoer op	2023-2025	
6.2.6 Wij volgen de landelijke (financiële) ontwikkelingen rondom jeugdzorg	2022-2026	
6.3.1 Wij onderzoeken een manier van waardering voor mantelzorgers	2022-2023	
6.4.1 Wij willen een passende uitvoering van de Participatiewet	2022-2023	
6.4.2 Wij heroverwegen de bezuinigingen in het maatschappelijke veld	2023-2024	
6.4.3 Wij experimenteren met de regels voor werkzoekenden voor het verkrijgen van een baan en de regels voor vrijwilligerswerk	2022-2023	

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	14.792	11.582	12.785	12.789
Tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	**14.792**	**11.582**	**12.785**	**12.789**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	**1.195**	**1.195**	**1.195**	**1.195**
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.150	1.150	1.150	1.150
Huuropbrengst locaties Kinderopvang	45	45	45	45
2. Actualisatie bestaand beleid	**2.100**	**100**	**100**	**100**
Bijstelling eigen bijdragen Wmo	100	100	100	100
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	**3.295**	**1.295**	**1.295**	**1.295**
Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	**18.087**	12.877	**14.080**	**14.084**
LASTEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	68.432	64.389	64.597	64.775
Tot de 1e voortgangsrapportage	-88	8	4	4
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	**68.344**	**64.398**	**64.601**	**64.779**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	**2.333**	**1.159**	**1.150**	**1.150**
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.550	1.150	1.150	1.150
Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	478	0	0	0
Bijdrage BVO DRAN doelgroepenvervoer	-48	0	0	0
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD	260	0	0	0
Bijdrage MGR - modules inkoop en beheer	74	0	0	0
Huuropbrengst locaties Kinderopvang	0	0	0	0
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	18	9	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	**5.930**	**2.457**	**2.481**	**2.508**
Bijstelling eigen bijdragen Wmo	0	0	0	0
Herstelplan continuïteit Pluryn	315	0	0	0
Inrichting applicaties sociaal domein	30	0	0	0

Kostenstijging Jeugdhulp	1.259	1.259	1.259	1.259
Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	975	998	1.022	1.049
Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	230	230	230	230
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-30	-30	-30	-30
Minimabeleid - Energietoeslag 2023	1.151	0	0	0
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	**8.263**	**3.615**	**3.631**	**3.658**
Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	**76.607**	**68.013**	**68.231**	**68.437**
Saldo voor bestemming	**-58.520**	**-55.135**	**-54.151**	**-54.352**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	210	24	24	24
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	300	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	**510**	**24**	**24**	**24**
Toevoegingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**510**	**24**	**24**	**24**
Saldo na bestemming	**-58.010**	**-55.111**	**-54.127**	**-54.328**

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Actualiseren uitkeringslasten en baten	**-400**	**0**	**0**	**0**

De ramingen zijn aangepast aan de prognose van de RSD (ontwikkelingen tot en met februari 2023) en aanpassing van het voorlopig BUIG budget waarbij rekening is gehouden met verhogingen in verband met de aanpassing van het 'Wettelijk Minimum Loon' en het effect hiervan voor de uitkeringslasten/-baten.

Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	**-478**	**0**	**0**	**0**

De hogere bijdrage aan de MGR voor de module WgSW is veroorzaakt door de loonkostenontwikkeling (CAO en verhoging van het minimumloon), extra incidentele uitkering en aanpassingen gebaseerd op het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2022.
De structurele effecten worden verwerkt in de 'Kadernota 2024-2027'

Bijdrage BVO DRAN doelgroepenvervoer	**48**	**0**	**0**	**0**

De bijdrage aan de BVO DRAN wordt aangepast aan de aangepaste meerjarenbegroting 2023 van de BVO DRAN. De bijdrage in 2023 daalt in totaal met ongeveer € 48.000. Deze daling komt door verschillende onderdelen. Als eerste door slimmere organisatie. Als tweede door daling van het aantal ritten in het vervoer. Deze daling is groter dan de stijging door een hogere indexering van de vervoerskosten (NEA-index van 2,0 naar 13,7%). Bij het vervoer voor Wmo is de impact van corona nog steeds merkbaar. Bij het jeugdwetvervoer is de daling een gevolg van een daling van het aantal actieve reizigers en ritten in de 2e helft van 2022.

Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD	**-260**	**0**	**0**	**0**

I.v.m. hogere CAO afspraken en overige prijsstijgingen, t.o.v. de primitieve begroting, zijn wijzigingen doorgevoerd in de begroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling voor het programma RSD (regionale sociale dienst). De hogere bijdrage heeft betrekking op de exploitatie, dienstverlening en participatie. De structurele mutaties voor de meerjarenbegroting 2024-2027 worden verwerkt in de Kadernota.

Bijdrage MGR - modules inkoop en beheer	**-74**	**0**	**0**	**0**

De hogere bijdrage aan de MGR voor de modules Inkoop en Beheer wordt voornamelijk veroorzaakt door de loonkostenontwikkeling (CAO). Daarnaast wordt incidenteel de bijdrage verhoogd in verband met extra kosten voor de doorontwikkeling van regionale uitgangspunten voor de inkoop zorg en voor een kostprijsonderzoek. Het incidentele deel van de kostenstijging bedraagt afgerond € 17.500.
De structurele effecten worden verwerkt in de 'Kadernota 2024-2027'

Huuropbrengst locaties Kinderopvang	**45**	**45**	**45**	**45**

In verband met uitbreiding van het aantal locaties en indexering van bestaande accommodaties zijn de opbrengsten structureel verhoogd.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	**-18**	**-9**	**0**	**0**

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklikt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestaand beleid

Bijstelling eigen bijdragen Wmo	**100**	**100**	**100**	**100**

We zien de uitgaven voor Wmo steeds verder stijgen. Dit betekent ook dat de eigen bijdrages stijgen.
Wij verwachten de inkomsten in verband met eigen bijdrages structureel te kunnen verhogen van € 330.000 naar € 430.000.

Herstelplan continuïteit Pluryn	**-315**	**0**	**0**	**0**

Om de continuïteit van jeugdhulp die door Pluryn wordt geleverd te waarborgen is regionaal akkoord gegaan met een tariefsverhoging in 2023 voor het product 'driemilieusvoorzieningen'.
Het betreft een aanpassing voor 2023 in afwachting van de uitkomsten van het meerjarenplan dat Pluryn in samenwerking met de regio's opstelt. Dit meerjarenplan moet leiden tot een structureel herstel.

Inrichting applicaties sociaal domein	**-30**	**0**	**0**	**0**

Wij constateren dat de inrichting van de gebruikte applicaties (suites) in het sociaal domein niet optimaal zijn. Wij vragen een budget van € 30.000 om het gebruik en inrichting door te lichten en te optimaliseren waar mogelijk.

Kostenstijging Jeugdhulp	**-1.259**	**-1.259**	**-1.259**	**-1.259**

Bij de jaarrekening 2022 is gebleken dat de kosten voor jeugdhulp fors zijn gestegen, zowel door prijs- als ook door volumestijgingen.
Wanneer wij de werkelijke uitgaven van 2022 als uitgangspunt nemen voor de uitgaven 2023 dan blijkt dat de ramingen onvoldoende zijn. Wij stellen voor om de budgetten vanaf 2023 te baseren op de realisatiecijfers van 2022, verhoogd met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken). Dit betekent een verhoging van de jeugdhulpbudgetten met afgerond € 1,25 mijoen per jaar.

Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	**-975**	**-998**	**-1.022**	**-1.049**

Gebleken is dat de Wmo-kosten in 2022 voor hulp bij het huishouden en begeleiding harder zijn gestegen dan ingeschat. De stijging wordt zowel veroorzaakt door prijs- en hoeveelheidstijgingen.
Wij stellen voor om de uitgaven van 2022 als basis te nemen voor de budgetten vanaf 2023 en deze te verhogen met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken).

Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	**-230**	**-230**	**-230**	**-230**

De kosten voor woningaanpassingen stijgen. Ook het aantal woningaanpassingen neemt toe, dit vooral doordat inwoners langer thuis moeten blijven wonen. Wij stellen voor om het budget voor woningaanpassingen structureel te verhogen met € 90.000 per jaar.
Daarnaast zien we een sterke stijging van de kosten voor Wmo-hulpmiddelen. Dit komt vooral doordat de leverancier de huurtarieven voor hulpmiddelen contractueel vanaf 2023 met 14% mocht verhogen. Wij zien ons daarmee genoodzaakt om de budgetten structureel met € 140.000 te verhogen. Bij elkaar (woningaanpassing en hulpmiddelen) vragen wij een extra budget van € 230.000.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	**30**	**30**	**30**	**30**

Gelet op ervaringscijfers van de afgelopen jaren is de begroting aan de hoge kant. Het aantal kwijtscheldingsgerechtigden dat meerdere jaren achtereen in aanmerking komt voor kwijtschelding neemt af. De verwachting is dat er minder handmatige verzoeken worden ontvangen en minder worden toegekend. We ramen structureel € 30.000 af.

Minimabeleid - Energietoeslag 2023	**-1.151**	**0**	**0**	**0**

De gemeenten hebben ook in 2023 de mogelijkheid gekregen door aanvullende maatregelen van het rijk om huishoudens te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hiervoor zijn via de decembercirculaire 2022 extra middelen ontvangen (€ 500 per huishouden). Via de meicirculaire 2023 wordt bekend hoeveel aanvullende middelen wij ontvangen voor aanvulling van de toeslag tot € 1.300. Deze gaan we t.z.t. in de 2e voortgangsrapportage 2023 verwerken. Naast deze middelen zijn extra middelen ontvangen om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gericht hulp aan te bieden.

Opvang ontheemden Oekraïne	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne zijn een drietal opvanglocaties ingericht. De kosten voor deze opvang wordt vergoed door het rijk. Bij de 2e voortgangsrapportage 2022 is reeds een bedrag opgenomen voor een deel van 2023. Met deze wijziging ramen wij de verwachte uitgaven en inkomsten voor heel 2023. Per saldo budgettair neutraal.

Totaal mutaties	**-4.968**	**-2.320**	**-2.336**	**-2.363**

7. VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Volksgezondheid richt zich op een gezonde leefomgeving en leefstijl. Milieu richt zich op de onderdelen lucht, geluid, bodem, externe veiligheid en duurzaamheid (klimaat).
Over duurzaamheid/klimaat zijn in het Nationaal Klimaatakkoord afspraken gemaakt waarbij de uitvoering bij de gemeenten is belegd. De aanpak en invulling van Zevenaar is onderverdeeld in de 'resultaten': energietransitie, warmtetransitie, circulaire economie/fairtrade gemeente en klimaatadaptatie.

Ontwikkelingen
Warmte transitievisie
De Warmte transitievisie uit 2019 gaan we actualiseren om te kunnen voldoen aan de landelijke ontwikkelingen. Na de actualisatie kunnen wij per (cluster van) wijk(en) of dorp(en) aangeven wat het beste alternatief voor aardgas kan zijn. Deze actualisatie is ook de basis voor de Wijk uitvoeringsplannen.
Verder zal de actualisatie van de Warmtetransitie visie een eerste stap naar het Warmteprogramma zijn dat onderdeel wordt van de Omgevingsvisie.

Ontwikkelingen wettelijk instrumentarium warmte transitie
Om de gemeenten meer handvatten te geven in de warmte transitie wordt nieuwe wet- en regelgeving ontwikkeld. Eén van de ontwikkelingen is dat warmtenetten in publieke handen moeten zijn. Dit betekent ook wat voor de rol en positie van de gemeente Zevenaar. De voorbereiding daarop loopt nu en rond de zomer moet daar richting op komen. In de 2de voortgangsrapportage wordt u verder geïnformeerd.

Warmtenet Spijk
Het onderzoek naar een warmtenet in Spijk is positief. Voor het vervolg van het proces wordt naar cofinanciering gezocht.

ODRA
De begroting 2023 van de ODRA, welke in de raadsvergadering van 8 juni 2022 is behandeld, zal nog een wijziging ondergaan. Om welke bedragen het gaat is nog niet bekend. Het betreft de doorvertaling van prijs- en loonkostenstijgingen.

Volksgezondheid/GGD
De afgelopen jaren is taakstellend bezuinigd op het budget van de GGD (VGGM). Daarmee is de basiskwaliteit in het gedrang gekomen en kan op onderdelen niet meer aan het wettelijk niveau worden voldaan. Het betreft hier de Jeugdgezondheidszorg, milieu en preventie. In regioverband zijn enkele scenario's besproken die een herstel en borging van de GGD-functie mogelijk maken. De verwachting is dat de functie van de GGD binnen het voorliggende veld evenals binnen de uitvoering van de Omgevingswet eerder groter dan kleiner zal worden, waardoor het gerechtvaardigd is de basiskwaliteit op een goed niveau te krijgen.
Voor 2023 is een bijstelling op de gemeentelijke bijdrage benodigd.

Beleidskaders
- Milieubeleidsplan 2013-2030 Zevenaar
- Beleidsvisie Externe Veiligheid 2012 Zevenaar
- Nota Bodembeheer 2011 Zevenaar
- Geluidbeleid 2008 Zevenaar
- Geluidbeleid Rijnwaarden
- Watertakenplan de Liemers 2022-2026 (2022)
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (DPRA) (2022)
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)

- Beheerplan water en riolering (2022)
- Beheerplan begraafplaatsen (2022)

WAT WILLEN WE?

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Wij willen een bijdrage leveren aan een gezonder Zevenaar. Dit bereiken we door meer dan een goede gezondheidszorg alleen. De omgeving waarin we leven is ook belangrijk om ons geestelijk en lichamelijk fit te voelen. We werken ook aan een duurzame samenleving. Zo borgen we de toekomstbestendigheid en leefbaarheid van de samenleving voor onze toekomstige generaties.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
7.1.1 Wij optimaliseren de aanwezigheid van AED's in wijken en dorpen	2022-2025	
7.1.2 Wij werken aan verbetering van aanrijdtijden van ambulancezorg	2022-2025	
7.1.3 Wij versterken de ondersteuning van (aanstaande) ouders en bieden van passende hulp aan kwetsbare (aanstaande) ouders	2023-2025	
7.1.4 Wij zetten ons in voor behoud van de ziekenhuiszorg in ziekenhuis Rijnstate Zevenaar	2022-2025	
7.2.1 Wij stimuleren maatschappelijke discussie, bewustwording en voorlichting over de energietransitie	2023-2026	
7.2.2 Wij verduurzamen onze eigen organisatie en vastgoed	2025-2026	
7.2.3 Wij werken in de regio samen aan de Regionale energiestrategie	2023e.v.	
7.2.4 Wij zetten in op energiebesparing	2023-2026	
7.2.5 Wij verruimen de laadinfrastructuur voor elektrische auto's	2022-2026	
7.3.1 Wij voeren de plannen van de Warmtevisie uit	2023-2026	
7.3.2 Wij zetten in op een Warmtenet en het gebruik van restwarmte	2023-2026	
7.4.1 Wij zetten ons in voor het keurmerk Fairtrade gemeente	2023-2026	
7.4.2 Wij werken aan de opgave circulaire economie, ook via de Groene Metropoolregio	2023-2025	
7.4.3 Wij vernieuwen het afvalbeleid	2024-2025	
7.5.1 Wij nemen maatregelen ter voorkoming van wateroverlast en droogte	2023-2026	
7.5.2 Wij verminderen hittestress	2024-2026	
7.6.1 Wij onderzoeken de mogelijkheden van verbeteren van de luchtkwaliteit	2023-2024	

7.3 Werken aan een aardgasvrij Zevenaar in 2050

7.3.1 Wij voeren de plannen van de Warmtevisie uit 2023-2026

Het Nationaal Klimaatakkoord heeft de regie van de warmtetransitie bij de gemeenten neergelegd, om te komen tot alternatieven voor aardgas als warmtebron. In Zevenaar moeten ongeveer 20.000 woningen aardgas vrij worden, waarbij betaalbaarheid en betrouwbaarheid belangrijke uitgangspunten zijn. Dit hebben we vastgelegd in de Warmtetransitievisie (vastgesteld 2019).

De planning om het proces in de wijken en dorpen van Zevenaar te starten om aardgas vrij te worden is vanwege financiële afwegingen bij de Kadernota 2020-2023 getemporiseerd. Er is afgesproken dat vanaf 2023 de verdere uitrol versneld opgepakt gaat worden. De planning wordt daarvoor geactualiseerd. In 2023 starten we de uitvoering van de warmtevisie. Daarin staat de aanpak van het energiezuiniger en aardgasvrij maken van de woningen in de gemeente Zevenaar. Per kern dorp, wijk of en buurt wordt bekeken welke de meest logische alternatieven voor aardgas zouden kunnen zijn en wanneer. Er wordt een termijn van 2 jaar ingepland voor overleg en planvorming met de bewoners.

In Angerlo is al een pilot voor de warmtetransitie opgestart. Het opgestelde plan, vastgesteld door de gemeenteraad op 29 september 2021, vormt de basis voor een uitvoeringsplan. Voor het opstellen daarvan wordt gewerkt door alle betrokken partijen (bewoners, woningcorporatie, netbeheerder en gemeente) samen in de Programma Organisatie Angerlo. De ervaringen en uitkomsten van deze pilot zijn waarschijnlijk goed bruikbaar voor de uitrol over rest van de gemeente.

Status 1e VGR

Stand van zaken Niet volgens plan

Het proces om aardgas vrij te worden verder in de wijken en dorpen uit te rollen loopt niet volgens planning. De pilot Angerlo loopt wel volgens planning.
Voor de uitvoering van deze gemeentebrede uitrol zijn nog geen middelen gereserveerd. In het vierde kwartaal 2023 wordt de warmtevisie geactualiseerd. Deze gaat meer inzicht geven in wat de alternatieven per dorp zijn en wat de planning van de uitrol kan worden. De visie geeft ook meer inzicht in de benodigde middelen voor proces en onderzoek.

Voorstel raad
Kennisnemen van de stand van zaken.

7.3.2 Wij zetten in op een Warmtenet en het gebruik van restwarmte 2023-2026

Met de woningbouwcorporaties en de provincie onderzoekt de gemeente de mogelijkheden van een warmtenet voor de stad Zevenaar. Daarvoor is in 2020 een plan opgesteld. De onderzoeksresultaten geven aanleiding over te gaan tot een intentieovereenkomst (einde 2022) en vervolgens toe te werken naar een samenwerkingsovereenkomst (2023) met als doel de aanleg van een warmtenet.
Verder vindt een onderzoek plaatst naar de mogelijkheden van het door trekken van dit warmtenet naar Didam (gemeente Montferland).

Op het Gelders Eiland is een businesscase in ontwikkeling voor het gebruik van de restwarmte van de steenfabriek in Spijk. De provincie, de gemeente en andere partijen dragen ook bij in de kosten van dit onderzoek.

Status 1e VGR

Stand van zaken Niet volgens plan

Om de initiatieven van warmtenetten (zoals het initiatief warmtenet Spijk) te kunnen ondersteunen en faciliteren zijn middelen nodig. Hierin is nog niet voorzien. De planning is om voor de zomer 2023 tot een intentieovereenkomst voor een samenwerkingsovereenkomst te komen. Dit geeft globale inzichten in de taken en rollen van de verschillende partners met een kostenraming en planning.

Voorstel raad
Kennisnemen van de stand van zaken.

7.4 Werken aan een volledig circulaire economie in 2050

7.4.2 Wij werken aan de opgave circulaire economie, ook via de Groene Metropoolregio 2023-2025

Een circulaire economie is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen. Het vormt een gesloten kringloop, waarin producten en grondstoffen hun waarde behouden. Zevenaar heeft als doelstelling in 2030 50% en 2050 100% circulair te zijn. Via een routekaart circulaire economie zetten we routes uit om dat doel te bereiken.
Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Wij nemen deel aan de opgave circulaire regio van de Groene Metropoolregio 2023-2025. Via deze regionale samenwerking bevorderen we circulaire opdrachtgeverschap en inkoop in de grond-, weg en waterbouw.

Status 1e VGR

Stand van zaken Niet volgens plan

Voor 2022 heeft u een incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 20.000 t.b.v. het opstellen van de routekaart circulaire economie om de transitie voor het realiseren van de circulaire ambities en doelstellingen inzichtelijk te maken. Omwille van capaciteitstekort kon echter geen uitvoering worden gegeven aan deze opgave.

Voorstel raad
Vanaf 2023 is extra capaciteit beschikbaar gesteld. In deze voortgangsrapportage hebben wij opnieuw het incidentele budget aangevraagd.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	9.449	9.513	9.447	9.442
Tot de 1e voortgangsrapportage	939	0	0	0
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	**10.388**	**9.513**	**9.447**	**9.442**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	**1.072**	**924**	**806**	**0**
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	280	126	0	0

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
2. Actualisatie bestaand beleid	**-801**	**-539**	**-423**	**-307**
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-113	-91	-91	-91
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	**271**	**385**	**383**	**-307**
Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	**10.659**	9.898	**9.830**	**9.135**
LASTEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	12.528	12.018	11.333	11.183
Tot de 1e voortgangsrapportage	1.115	-286	828	164
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	**13.643**	**11.732**	**12.160**	**11.347**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	**1.167**	**925**	**806**	**0**
Actualisatie begroting gemeenschappelijke regeling VGGM	94	0	0	0
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	282	126	0	0
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
2. Actualisatie bestaand beleid	**-787**	**-556**	**-438**	**-322**
Actualisatie investeringen bedrijfswagens	0	0	1	1
Afronding maatregelen corona herstelplan	10	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-129	-107	-107	-107
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Opstellen Zevenaarse routekaart circulaire economie	20	0	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	**379**	**370**	**368**	**-322**
Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	**14.028**	**12.102**	**12.528**	**11.025**
Saldo voor bestemming	**-3.369**	**-2.203**	**-2.698**	**-1.890**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	627	750	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	49	-442	662	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	10	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	**686**	**308**	**662**	**0**
Toevoegingen				

Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**686**	**308**	**662**	**0**
Saldo na bestemming	**-2.683**	**-1.895**	**-2.037**	**-1.890**

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Actualisatie begroting gemeenschappelijke regeling VGGM	**-94**	**0**	**0**	**0**

Vanwege de hoge inflatie nemen personeels- en exploitatiekosten van de gemeenschappelijke regeling (VGGM) sterk toe. Deze waren begin 2022 niet voorzien bij het opstellen van de begroting 2023. Op basis van de gegevens per januari 2023 en aanpassing inwoneraantallen waarbij rekening is gehouden met het aantal inwoners en aantal 0-18 jarigen per 1-1-2022 (was 1-1-2021) is de raming voor 2023 voor de deelnemende gemeente bijgesteld. De structurele effecten voor onze meerjarenbegroting worden verwerkt in de Kadenota 2024-2027.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	**-2**	**-1**	**0**	**0**

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklikt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	**0**	**0**	**0**	**0**

Het kabinet heeft op 27 februari 2023 € 1,04 miljard beschikbaar gesteld aan gemeenten en provincies voor de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025 (CDOKE). De uitkering moet voor minimaal 90% gebruikt worden voor apparaatskosten: salariskosten, kosten voor ingeleend personeel of het afnemen van een beleidsonderzoek. Jaarlijks zal verantwoording over de besteding moeten worden afgelegd. Voor Zevenaar is voor 2023 € 792.000, voor 2024 € 799.000 en voor 2025 € 806.000 beschikbaar gesteld.

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie investeringen bedrijfswagens	**0**	**0**	**-1**	**-1**

Zoals we in de jaarrekening hebben aangegeven hebben we in 2021 een aanbesteding in de markt gezet en gegund voor diverse bedrijfswagens. Het chassis van deze wagens is geleverd, maar de opbouw is duurder uitgevallen. Dit gaat om een prijsstijging van 8% en leidt tot een stijging van de afschrijvingslasten van € 3.500 per jaar.
Verder vragen wij u om de investering op de kolkenzuiger en de vrachtwagen beide te verhogen met € 40.000. Dit komt door de aanhoudende stijging van grondstof-, loon- en brandstofkosten. Dit heeft een structureel nadelig effect op het begrotingsresultaat van € 9.000. Daarnaast verwachten we dat we de kolkenzuiger een jaar eerder kunnen aanschaffen, dit heeft een incidenteel nadelig effect van € 40.000 in 2024.
Tenslotte zijn in 2022 twee bedrijfswagens eerder geleverd dan verwacht. Hierdoor kunnen we in 2023 al beginnen met afschrijven over deze investeringen, wat leidt tot een eenmalig nadeel.

Gezamenlijk leiden deze wijzigingen in programma 0 en 7 tot nadelen in 2023 en 2024 van respectievelijk € 11.000 en € 50.000 en vanaf 2025 tot een structureel nadeel van € 14.000.

Afrekening regeling reductie energieverbruik woningen (RREW)	**-6**	**0**	**0**	**0**

De RREW liep tot en met 31 december 2022. Een bedrag van € 6.000 moet worden terugbetaald aan het Rijk.

Afronding maatregelen corona herstelplan	**-10**	**0**	**0**	**0**

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.
U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.
De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:
programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);
programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);
programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);
programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).
De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Mutaties afvalstoffenheffing 2023	**16**	**16**	**16**	**16**

Per saldo hebben we in 2023 een nadeel van € 90.000 op de exploitatie gemeente Zevenaar. Deze loopt in 2024 op naar € 112.000. Grotendeels wordt dit veroorzaakt door lagere opbrengsten papier en karton. Zoals gemeld in de jaarrekening 2022 is de marktprijs hiervan ingezakt. Daarnaast hebben we een aantal wijzigingen aangebracht in de lasten. Zo stijgen de inzamelkosten PMD en overige, maar dalen de lasten zwerfafval. Tenslotte dalen vanaf 2024 de afschrijvingslasten doordat wij het investeringsbudget glascontainers verlaagd hebben omdat de aanbesteding is meegevallen.

Per saldo is de bijdrage van de gemeente Zevenaar aan de RDL € 93.000 lager. Dit wordt grotendeels

veroorzaakt doordat de kosten van de aanbiedstations lager uitvallen door een latere ingebruikname van 7Poort.

De wijzigingen binnen de RDL en de gemeente Zevenaar leiden per saldo tot een voordeel in 2023 (€ 3.000) en daarna tot een nadeel van € 19.000. Deze verrekenen wij binnen de afvalstoffenheffing en is daarmee budgettair neutraal. De financiële effecten zijn verdeeld over de programma's 2 en 7.

Mutaties rioolheffing 2023	**0**	**0**	**0**	**0**

In de jaarrekening 2022 hebben wij u al geïnformeerd over de budgetten voor het hydraulisch functioneren, het grondwatermeetnet en het hydronet. Bij deze budgetten hebben we in onze raming te veel rekening gehouden met incidentele onderzoeken. Wij hebben deze budgetten dan ook structureel verlaagd met € 114.500. Daarnaast hebben we de storting in de voorziening verlaagd op basis van de raming in het watertakenplan. Deze hadden we in de begroting 2023-2026 abusievelijk niet aangepast. Beide wijzigingen verrekenen wij binnen de rioolheffing en is daarmee budgettair neutraal.
Tenslotte hebben we de investeringsbudgetten doorgelopen en waar gewenst de raming geactualiseerd. Zo verwachten we dat de investeringen 'Giesbeek' en 'Babberichseweg' in 2024 worden afgerond, terwijl 'Lathum'
een jaar eerder wordt afgerond.

Opstellen Zevenaarse routekaart circulaire economie	**-20**	**0**	**0**	**0**

In de kadernota 2022 is voor 2022 € 20.000 gevraagd voor het opstellen van de routekaart circulaire economie. De routekaart is de start van de uitvoering om in 2030 50% circulair te zijn. Door gebrek aan personele capaciteit is dit in 2022 niet opgepakt waardoor € 20.000 in 2022 is vrijgevallen ten gunste van het resultaat 2022. Wij vragen dit bedrag opnieuw aan voor 2023.

Totaal mutaties	**-114**	**15**	**15**	**15**

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
2. Actualisatie bestaand beleid				
Afronding maatregelen corona herstelplan	**10**	**0**	**0**	**0**

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.
U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.
De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:
programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);
programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);
programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);
programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).
De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Totaal reservemutaties	**10**	**0**	**0**	**0**

8. VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en wonen.

Ontwikkelingen
Ontwikkeling Zevenaar-oost
In het kader van de ruimtelijke (regionale) opgave en ontwikkelingen wordt onderzoek gedaan naar een toekomstige uitbreiding aan de oostkant van Zevenaar voor wonen, werken, infra, recreatie, natuur en energietransitie.

Wet goed verhuurderschap
Op 21 maart jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel goed verhuurderschap ("Wet goed verhuurderschap") aangenomen. Met de invoering van deze wet gelden er vanaf 1 juli 2023 aanvullende regels voor verhuur van woonruimte en voor verhuur van verblijfsruimte aan arbeidsmigranten. De kern van deze wetgeving is de introductie van een algemene landelijke norm voor goed verhuurderschap. Handhaving van deze basisnorm zal bij gemeenten komen te liggen, dat is een nieuwe ontwikkeling waarvoor beleid nog moet worden vastgesteld. Naast dat er landelijke algemene regels worden ingevoerd, kunnen gemeenten ook op lokaal niveau nieuwe regels invoeren. Gemeenten mogen dan bijvoorbeeld een verhuurvergunning verplicht stellen in kwetsbare wijken waar door verhuurders misbruik wordt gemaakt van de sociaaleconomische positie van huurders. Om zicht te krijgen op deze situaties zijn gemeenten verplicht een meldpunt te openen. Hier kan eenieder op anonieme basis terecht om een melding van ongewenst verhuurgedrag te doen.

Ontwikkeling Woningmarkt
De ambitie voor de woningbouw is het realiseren van 150 tot 200 woningen per jaar. In 2022 zijn netto 117 woningen opgeleverd. Door de ontwikkelingen op de woningmarkt, waar onder prijs- en rentestijgingen, leencapaciteit kopers, materiaalkosten en capaciteitstekort, komen de doelstellingen voor woningbouw verder onder druk te staan.

Beleidskaders
- Structuurvisie Zevenaar 2012-2030
- Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 (2017)
- Woonvisie Zevenaar
- Plan Woningbouw
- Woonvisie Gelders Eiland (2018)
- Nota grondbeleid Zevenaar 2021
- Woondeal Arnhem Nijmegen 2020
- Nota vastgoedbeleid
- Liemerse Woonagenda 2020
- Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021 - 2024
- Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)
- Integraal accommodatieplan 2020-2040 (IAP)

WAT WILLEN WE?

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

We maken gewenste ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de natuur- en cultuurhistorische waarden. We zetten de veranderopgave van de Omgevingswet in voor een andere manier van werken binnen het fysieke domein. We vinden dat er voor iedereen een geschikte woning moet zijn en dat onze inwoners prettig moeten kunnen wonen in een veilige en schone omgeving.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
8.1.1 Wij actualiseren de woonvisies	2023-2024	
8.1.2 Wij zetten een doorstroommakelaar in	2023-2026	
8.1.3 Wij maken jaarlijks prestatieafspraken met woningcorporaties	2023e.v.	
8.1.4 Wij stellen een woningbouwplan voor een continue bouwstroom op en geven uitvoering aan dit plan	2022-2026	
8.2.1 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Groene Groeiregio	2023-2025	
8.2.2 Wij geven uitvoering aan de Omgevingswet	2022-2026	
8.2.3 Wij intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen	2022-2026	
8.2.4 Wij werken samen met partners aan de realisering van het Rivierklimaatpark	2022e.v.	

8.2 Uitvoeren van de Omgevingswet en ruimtelijke projecten

8.2.2 Wij geven uitvoering aan de Omgevingswet 2022-2026

Naar verwachting treedt op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Of dat ook de definitieve datum is, zal in oktober blijken. Belangrijk is namelijk dat de ICT-problemen verholpen zijn. De implementatie van de Omgevingswet heeft een structureel effect op de gemeente als organisatie (groeiende, krimpende en veranderende capaciteit, legesopbrengsten, vervallen taken en nieuwe taken). Daarbij biedt de stelselwijziging veel decentrale beleidsruimte (keuzevrijheid) die effect gaat hebben op de organisatie en de financiën. De VNG heeft in samenwerking met een aantal gemeenten het Structureel Effectenmodel Omgevingswet ontwikkeld. Aan de hand van dit model zijn de structurele effecten van de Omgevingswet in beeld gebracht. Omdat er nog inhoudelijke beleidskeuzes gemaakt moeten worden is uitgegaan van een aantal aannames over o.a. vroegtijdige participatie, overname van de zogenaamde bruidsschat en de opzet van de nieuwe omgevingsplannen (globaal of gedetailleerd). De beschikbaar gestelde budgetten voor de invoering van de Omgevingswet zijn deels nog beschikbaar voor de transitiefase, maar behoeven wellicht nog aanvulling.

De Omgevingswet vereist het vaststellen van een omgevingsvisie en 1 omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente. Bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan onderzoeken we ook de mogelijkheden voor welstandsvrij bouwen en houden we de taakstelling van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit tegen het licht. Ook verkennen we of (gedeelten van) werklocaties te transformeren zijn naar woongebieden.

Status 1e VGR

Stand van zaken Niet volgens plan

Inmiddels is duidelijk dat de Omgevingswet met ingang van 1 januari 2024 wordt ingevoerd. Nu de definitieve datum bekend is, zullen de laatste handelingen worden ingezet om voorbereid te zijn op de invoering.

De implementatie van de Omgevingswet heeft een structureel effect op de gemeentelijke organisatie en de financiën. De beschikbaar gestelde budgetten voor de invoering van de Omgevingswet worden momenteel ingezet voor de transitiefase. Ingezet wordt te voldoen aan de minimale eisen voor de invoering van de Omgevingswet. Ook is de voorbereiding van de Omgevingsvisie op dit moment in volle gang.
Ook zal er op 1 januari 2024 sprake zijn van 1 Omgevingsplan. Deze zal bestaan uit de nu geldende bestemmingsplannen en de overige regelingen vastgelegd in verordeningen die worden samengevoegd in het Omgevingsplan. Tot 2030 bouwen we deze in de overgangsfase om tot een nieuw Omgevingsplan voor de gemeente Zevenaar.

Voorstel raad
Kennisnemen van de vertraging.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	5.700	30.142	-2.009	20.152
Tot de 1e voortgangsrapportage	586	684	2.220	1.522
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	**6.287**	**30.827**	**211**	**21.674**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
2. Actualisatie bestaand beleid	**-160**	**0**	**0**	**0**
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-60	0	0	0
Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	-100	0	0	0
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	**-160**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	**6.127**	30.827	**211**	**21.674**
LASTEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	8.615	32.346	536	22.191
Tot de 1e voortgangsrapportage	1.601	695	2.230	1.531
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	**10.216**	**33.040**	**2.766**	**23.722**
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	**26**	**26**	**26**	**26**
Wet goed verhuurderschap	26	26	26	26
2. Actualisatie bestaand beleid	**-115**	**38**	**38**	**38**
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-250	0	0	0

Bijstelling budget advieskosten bestemmingsplannen	43	0	0	0
Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	0	0	0	0
Inzet huisadvocaat	20	0	0	0
Uitvoering onderhoudswerkzaamheden tijdelijke parkeerterrein BAT-terrein (Enghuizen)	35	0	0	0
Uitvoering taken Wet kwaliteitsborging (Wkb)	24	24	24	24
Vrijval raming grex centrumplan-projectplan	13	13	13	13
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	**-89**	**63**	**63**	**63**
Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	**10.127**	**33.104**	**2.829**	**23.785**
Saldo voor bestemming	**-4.000**	**-2.277**	**-2.618**	**-2.112**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	946	545	500	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	99	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	**1.045**	**545**	**500**	**0**
Toevoegingen				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	-74	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**-74**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**971**	**545**	**500**	**0**
Saldo na bestemming	**-3.029**	**-1.732**	**-2.118**	**-2.112**

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Wet goed verhuurderschap	**-26**	**-26**	**-26**	**-26**

Op 21 maart jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel goed verhuurderschap ("Wet goed verhuurderschap") aangenomen. Met de invoering van deze wet gelden er vanaf 1 juli 2023 aanvullende regels voor verhuur van woonruimte en voor verhuur van verblijfsruimte aan arbeidsmigranten. Gemeenten krijgen hier een belangrijke rol in. In de decembercirculaire 2022 is 12,4 miljoen aan structurele middelen opgenomen voor de uitvoeringskosten. Voor Zevenaar is dit € 26.000 structureel vanaf 2023.

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	**190**	**0**	**0**	**0**

In de begroting 2023-2026 zijn structurele kosten opgenomen voor de uitvoering van de Omgevingswet. Nu de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024 valt het begrote bedrag voor 2023 vrij ten gunste van het begrotingssaldo. Een eenmalig voordeel van € 190.000.

Bijstelling budget advieskosten bestemmingsplannen	**-43**	**0**	**0**	**0**

Nog voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 moeten nog circa acht (paraplu)bestemmingsplannen worden opgesteld en beoordeeld. De extra advieskosten hiervoor in 2023 bedragen € 43.000.

Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	**-100**	**0**	**0**	**0**

Wij zien op dit moment een afname van grotere woningbouw plannen, mogelijk door de gestegen kosten voor bouwmaterialen en hogere rentes. Dit geldt niet voor de verbouw en het herstellen van woningen en gebouwen (verduurzaming). Hierdoor blijft de raming van de legesopbrengsten achter. Een nadeel in 2023 van € 100.000.

Inzet huisadvocaat	**-20**	**0**	**0**	**0**

Onze huisadvocaat ondersteunt ons bij een handhavingszaak. Verwacht wordt dat deze inzet ook dit jaar nodig zal zijn. Daarom ramen wij voor 2023 € 20.000 extra.

Uitvoering onderhoudswerkzaamheden tijdelijke parkeerterrein BAT-terrein (Enghuizen)	**-35**	**0**	**0**	**0**

De onderhoudssituatie van het tijdelijke parkeerterrein BAT terrein (Enghuizen) vraagt om een aantal ingrepen met betrekking tot de verlichting alsmede het aanwezige straatwerk. Wij brengen een tweetal extra lichtmasten aan en voeren, waar nodig, herstelwerkzaamheden op het parkeerterrein. De kosten hiervoor bedragen € 35.000.

Uitvoering taken Wet kwaliteitsborging (Wkb)	**-24**	**-24**	**-24**	**-24**

In de september- en decembercirculaire 2022 is een jaarlijks landelijke bijdrage (tot en met 2026) van € 10 miljoen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van de Wkb-taken. Doordat de Wkb-taken gefaseerd worden ingevoerd worden de komende jaren proefprojecten uitgevoerd in verband met de verplichte kwaliteitsborging voor bouwwerken. Hiervoor is € 24.000 per jaar (tot en met 2026) noodzakelijk.

Vrijval raming grex centrumplan-projectplan	**-13**	**-13**	**-13**	**-13**

In de begroting stond een raming opgenomen voor grondexploitatie centrumplan-projecten. Deze grondexploitatie bestaat niet. Een nadeel van € 13.000.

FINANCIËN

ALGEMEEN

Inleiding
In dit onderdeel gaan wij in op de ontwikkelingen in de financiële situatie van onze gemeente. Wij presenteren het overzicht van baten en lasten, de financiële ontwikkelingen uit deze rapportage en het actuele financieel meerjarenbeeld.

Beleidskaders
Voor wat betreft de financiën van onze gemeente gelden de volgende beleidskaders:

- Financiële verordening 2023
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2022
- Nota reserves en voorzieningen 2018

OVERZICHT FINANCIËLE MUTATIES IN DE 1E VOORTGANGSRAPPORTAGE

In onderstaande tabel staat een overzicht van alle financiële baten en lasten, zoals die zijn opgenomen in deze rapportage. In de tabel worden baten en lasten apart gepresenteerd.
Na de tabel geven wij de toelichtingen op alle financiële mutaties. Deze toelichtingen staan op alfabetische volgorde, maar er is geen indeling op baten en lasten. Elke wijziging wordt daarmee eenmalig ("netto") toegelicht.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
1. Autonome ontwikkelingen	**5.260**	**4.305**	**3.425**	**4.491**
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.150	1.150	1.150	1.150
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	1.843	916	154	2.026
Dividend Alliander	-120	0	0	0
Dividend Vitens	-35	-35	-35	-35
Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties	60	60	60	60
Huuropbrengst locaties Kinderopvang	45	45	45	45
OZB-niet-woningen	1.130	1.130	1.130	1.130
OZB-woningen	115	115	115	115
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	280	126	0	0
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
2. Actualisatie bestaand beleid	**1.384**	**-403**	**-287**	**-170**
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-60	0	0	0
Baten van aanmaningen en dwangbevelen	20	20	20	20
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Bijstelling eigen bijdragen Wmo	100	100	100	100
Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	-100	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-113	-91	-91	-91
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Stijgende verhuuropbrengsten	17	17	17	17
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	128	0	0	0
Totaal mutaties 1e voortgangsrapportage - Baten	**6.644**	**3.903**	**3.139**	**4.321**

LASTEN				
1. Autonome ontwikkelingen	**6.178**	**3.818**	**3.060**	**2.185**
Actualisatie begroting gemeenschappelijke regeling VGGM	94	0	0	0
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.550	1.150	1.150	1.150
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	930	930	930	930
Algemene uitkering - vrijval stelposten	-1.130	-1.232	-1.335	-1.389
Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	478	0	0	0
Bijdrage aan VNG voor het fonds GGU	30	30	30	30

Bijdrage BVO DRAN doelgroepenvervoer	-48	0	0	0
Bijdrage BVO DRAN leerlingenvervoer	73	0	0	0
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD	260	0	0	0
Bijdrage MGR - modules inkoop en beheer	74	0	0	0
Bijdrage MGR voor de module RBL (leerplicht)	48	0	0	0
Bijdrage VGGM - brandweer	192	0	0	0
Effecten cao	1.106	1.106	1.106	1.106
Indexering onderhoudscontracten verkeersregelinstallaties	5	5	5	5
Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	325	366	351	336
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	1.373	647	0	0
Subsidie exploitatie zwembad 'De Boskuul'	42	22	22	22
Subsidie peuteropvang	-40	-30	-30	-30
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
Wet goed verhuurderschap	26	26	26	26
2. Actualisatie bestaand beleid	**6.461**	**2.046**	**1.732**	**1.974**
Aanbesteding onderhoud groen	44	44	44	44
Aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek	0	1	1	1
Aansluiting budget toerisme en recreatie met toeristenbelasting	-6	-6	-6	-6
Actualisatie investeringen bedrijfswagens	11	50	14	14
Actualisatie investeringen groen en speeltoestellen	-1	-36	0	0
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	0	0	-198	0
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs (VO)	0	0	-14	0
Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelinstallaties	-9	-29	-27	-27
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	-81	-145	-176	-165
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 3)	17	-30	-47	-30
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-3	-2	-48	-7
Actualisatie parkeerbeleid	30	0	0	0
Actualisatie raming bedrag ondernemersfonds centrum	-13	-13	-13	-13
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-250	0	0	0
Afrekening regeling reductie energieverbruik woningen (RREW)	6	0	0	0
Afronding maatregelen corona herstelplan	425	0	0	0
ARBO budget	25	0	0	0
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Bijstelling budget advieskosten bestemmingsplannen	43	0	0	0
Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	-6	4	4
Elektronisch ondertekenen	7	18	18	18
Evaluatie exploitatie Turmac Cultuur Fabriek (TCF)	25	0	0	0
Gemeentehuis	-74	0	0	0
GPS strooiers	26	0	0	0

Herstelplan continuïteit Pluryn	315	0	0	0
Inhuur interim griffier	55	0	0	0
Inhuurverplichtingen sociaal domein	500	0	0	0
Inrichting applicaties sociaal domein	30	0	0	0
Inzet huisadvocaat	20	0	0	0
Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	-40	75	-35	0
Kostenstijging Jeugdhulp	1.259	1.259	1.259	1.259
Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	975	998	1.022	1.049
Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	230	230	230	230
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-30	-30	-30	-30
Minimabeleid - Energietoeslag 2023	1.151	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-113	-91	-91	-91
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Onkruidverdelgingsmachine	0	3	3	3
Opstellen Zevenaarse routekaart circulaire economie	20	0	0	0
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	-15	15	0	0
Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	0	0	0	0
Publieksbereik tempellocatie Herwen-Hemeling	22	0	0	0
Raadhuisplein 1D en 14	18	4	18	0
Taxatie vastgoed	30	0	0	0
Uitvoering handhavingsproject Ariadne	15	0	0	0
Uitvoering onderhoudswerkzaamheden tijdelijke parkeerterrein BAT-terrein (Enghuizen)	35	0	0	0
Uitvoering taken Wet kwaliteitsborging (Wkb)	24	24	24	24
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	378	150	100	0
Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	0	0	0	-100
Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	-44	0	0	0
Vrijval raming grex centrumplan-projectplan	13	13	13	13
3. Nieuw beleid	**62**	**51**	**51**	**51**
Led verlichting sportterreinen	62	51	51	51
Totaal 1e voortgangsrapportage - Lasten	**12.701**	**5.915**	**4.842**	**4.209**
Totaal mutaties 1e VGR voor bestemming	**-6.057**	**-2.012**	**-1.704**	**112**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen	1.061	297	94	44
Toevoegingen	500	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**561**	**297**	**94**	**44**
Totaal mutaties 1e VGR na bestemming	**-5.496**	**-1.715**	**-1.610**	**155**

TOELICHTING MUTATIES IN DE EXPLOITATIE

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Actualisatie begroting gemeenschappelijke regeling VGGM	**-94**	**0**	**0**	**0**
Actualiseren uitkeringslasten en baten	**-400**	**0**	**0**	**0**
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	**913**	**-14**	**-776**	**1.096**
Algemene uitkering - vrijval stelposten	**1.130**	**1.232**	**1.335**	**1.389**
Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	**-478**	**0**	**0**	**0**

Vanwege de hoge inflatie nemen personeels- en exploitatiekosten van de gemeenschappelijke regeling (VGGM) sterk toe. Deze waren begin 2022 niet voorzien bij het opstellen van de begroting 2023. Op basis van de gegevens per januari 2023 en aanpassing inwoneraantallen waarbij rekening is gehouden met het aantal inwoners en aantal 0-18 jarigen per 1-1-2022 (was 1-1-2021) is de raming voor 2023 voor de deelnemende gemeente bijgesteld. De structurele effecten voor onze meerjarenbegroting worden verwerkt in de Kadenota 2024-2027.

De ramingen zijn aangepast aan de prognose van de RSD (ontwikkelingen tot en met februari 2023) en aanpassing van het voorlopig BUIG budget waarbij rekening is gehouden met verhogingen in verband met de aanpassing van het 'Wettelijk Minimum Loon' en het effect hiervan voor de uitkeringslasten/-baten.

In de decembercirculaire 2022 heeft het Rijk een fout met betrekking tot de WOZ-ramingen in de septembercirculaire 2022 gecorrigeerd. Om die reden presenteren wij deze twee circulaires gezamenlijk. De septembercirculaire 2022 laat naast het accres ook een correctie loon- en prijsontwikkeling zien als gevolg van een gewijzigde berekeningsmethodiek door het Rijk. Hierover hebben wij u in RIB 2022-066 geïnformeerd. In de algemene uitkering zit een compensatie vanwege gestegen inflatie. Dit bedrag van € 930.000 zetten wij apart om de budgetten te verhogen met de gestegen inflatie. Het Rijk raamt de vergoeding voor het BCF onder plafond niet structureel. Dit leidt tot incidentele voordelen in de jaarrekening. Om dit te voorkomen nemen we hiervoor een structurele stelpost op van € 700.000. In de septembercirculaire is voor 2026 eenmalig een rijksbijdrage opgenomen voor een bedrag van € 2.191.000. Hierdoor verplaatst het ravijnjaar zonder rijksmaatregelen zich naar 2027.

Vanuit de algemene uitkering is op basis van de september- en decembercirculaire 2022 een stelpost opgenomen van € 930.000. Zie ook de toelichting in deze voortgangsrapportage met betrekking tot de algemene uitkering. Omdat er in deze voortgangsrapportage veel mutaties zijn die betrekking hebben op loon- en prijsstijgingen zetten wij deze stelpost in.
Naast deze stelpost hebben bij ook nog een stelpost (volume) groei. Deze stelpost loopt op van € 200.000 in 2023 tot € 459.000 in 2026. Wij stellen voor om ook deze stelpost ook in te zetten bij deze voortgangsrapportage.

De hogere bijdrage aan de MGR voor de module WgSW is veroorzaakt door de loonkostenontwikkeling (CAO en verhoging van het minimumloon), extra incidentele uitkering en aanpassingen gebaseerd op het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2022.
De structurele effecten worden verwerkt in de 'Kadernota 2024-2027'

Bijdrage aan VNG voor het fonds GGU	**-30**	**-30**	**-30**	**-30**

De financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten verloopt via de VNG en het Fonds GGU (gezamenlijke gemeentelijke uitvoering) . We noemen de Informatiebeveiligingsdienst, de gezamenlijke inkoop van ICT en telefonie, het Ketenbureau i-Sociaal Domein en het GGI-netwerk, een beveiligd landelijk datanetwerk voor gemeenten. Op basis van inwoneraantallen betalen we de bijdrage aan de VNG. Aan de inkomstenkant worden gemeenten hiervoor gecompenseerd via de algemene uitkering.

Bijdrage BVO DRAN doelgroepenvervoer	**48**	**0**	**0**	**0**

De bijdrage aan de BVO DRAN wordt aangepast aan de aangepaste meerjarenbegroting 2023 van de BVO DRAN. De bijdrage in 2023 daalt in totaal met ongeveer € 48.000. Deze daling komt door verschillende onderdelen. Als eerste door slimmere organisatie. Als tweede door daling van het aantal ritten in het vervoer. Deze daling is groter dan de stijging door een hogere indexering van de vervoerskosten (NEA-index van 2,0 naar 13,7%). Bij het vervoer voor Wmo is de impact van corona nog steeds merkbaar. Bij het jeugdwetvervoer is de daling een gevolg van een daling van het aantal actieve reizigers en ritten in de 2e helft van 2022.

Bijdrage BVO DRAN leerlingenvervoer	**-73**	**0**	**0**	**0**

De bijdrage aan de BVO DRAN wordt aangepast aan de aangepaste meerjarenbegroting 2023 van de BVO DRAN. De bijdrage in 2023 stijgt voornamelijk door een hogere indexering van de vervoerskosten van 2% naar 13,9% (NEA-index).

Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD	**-260**	**0**	**0**	**0**

I.v.m. hogere CAO afspraken en overige prijsstijgingen, t.o.v. de primitieve begroting, zijn wijzigingen doorgevoerd in de begroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling voor het programma RSD (regionale sociale dienst). De hogere bijdrage heeft betrekking op de exploitatie, dienstverlening en participatie. De structurele mutaties voor de meerjarenbegroting 2024-2027 worden verwerkt in de Kadernota.

Bijdrage MGR - modules inkoop en beheer	**-74**	**0**	**0**	**0**

De hogere bijdrage aan de MGR voor de modules Inkoop en Beheer wordt voornamelijk veroorzaakt door de loonkostenontwikkeling (CAO). Daarnaast wordt incidenteel de bijdrage verhoogd in verband met extra kosten voor de doorontwikkeling van regionale uitgangspunten voor de inkoop zorg en voor een kostprijsonderzoek. Het incidentele deel van de kostenstijging bedraagt afgerond € 17.500.
De structurele effecten worden verwerkt in de 'Kadernota 2024-2027'

Bijdrage MGR voor de module RBL (leerplicht)	**-48**	**0**	**0**	**0**

Ten opzichte van de primaire begroting 2023 wordt naast de inflatie en loonkostenstijging binnen de module RBL wordt rekening gehouden met aanpassingen in de formatie als gevolg van de nieuwe formatierichtlijnen voor leerplichttaken.
De structurele effecten worden verwerkt in de Kadernota 2024-2027.

Bijdrage VGGM - brandweer	**-192**	**0**	**0**	**0**

in de begroting 2024 van VGGM is tevens een verhoging voor 2023 opgenomen in verband met loon- en prijsindexatie. Deze toename is een direct gevolg van de hoge inflatie resulterend in sterke loonstijging en prijsstijging van huur, onderhoudskosten en ICT-middelen.

Dividend Alliander	**-120**	**0**	**0**	**0**

In 2022 behaalde Alliander een nettoresultaat van € 198 miljoen (2021: € 242 miljoen). De bedrijfskosten zijn gestegen als gevolg van hogere kosten voor de netverliezen en hogere tarieven die door TenneT in rekening worden gebracht. Het lagere resultaat heeft gevolgen voor de uitkering van het dividend.

Dividend Vitens **-35** **-35** **-35** **-35**

We ramen het dividend van waterbedrijf Vitens af naar € 0. De uitkering van dividend lijkt de komende jaren niet realistisch, gelet op de investeringsopgaven die komen voor een goede en veilige drinkwatervoorziening. De solvabiliteitsratio ligt nu nog net boven de 30%, dat is de ondergrens om te voldoen aan de eigen continuïteitsdoelstellingen. Er zijn echter veel onzekerheden waardoor de verwachting is dat de financiële ratio's op lange termijn zakken onder de streefwaarden waardoor dividenduitkering niet opportuun is. Vitens heeft de positieve jaarresultaten volledig nodig voor versterking van haar eigen vermogen voor toekomstige investeringen.

Effecten cao **-1.106** **-1.106** **-1.106** **-1.106**

Op 6 april is er een definitief cao-akkoord voor de gemeentelijke sector gesloten. Er is een salarisstijging voor iedereen afgesproken, waarbij de nadruk ligt op medewerkers in de eerste schalen in het loongebouw. Gemiddeld voor onze medewerkers komt de stijging uit op ± 8%, waarbij we in de begroting met 3,3% hadden gerekend.

Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties **60** **60** **60** **60**

De tarieven voor de verhuur van de sportaccommodatie zijn m.i.v. 1 september 2023 geïndexeerd met 7,5%. In onze begroting 2023 is geen rekening gehouden met deze indexering. De raming wordt bijgesteld o.b.v. de te verwachten (hogere) opbrengst waarbij uitgegaan is van de opbrengst in het 1e kwartaal 2023.

Huuropbrengst locaties Kinderopvang **45** **45** **45** **45**

In verband met uitbreiding van het aantal locaties en indexering van bestaande accommodaties zijn de opbrengsten structureel verhoogd.

Indexering onderhoudscontracten verkeersregelinstallaties **-5** **-5** **-5** **-5**

In 2023 zijn de onderhoudscontracten voor de verkeersregelinstallaties geïndexeerd met 10%. Dit leidt tot een nadeel van € 4.500. Dit brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

OZB-niet-woningen **1.130** **1.130** **1.130** **1.130**

Op basis van nieuwe gegevens ramen we een structurele meeropbrengst OZB niet-woningen van € 1.130.000. Oorzaak is met name de WOZ-waardestijging van de courante niet-woningen die bij de tariefberekening in september 2022 nog niet in beeld was. Het gaat om een stijging van ± 16%. Zoals gebruikelijk is de tariefberekening gebaseerd op een geschatte WOZ-herwaardering. Hierin nemen we areaalontwikkeling en leegstand mee. In de periode tussen de inschatting in september 2022 en de definitieve aanslagoplegging in februari 2023 scherpen onze taxateurs de herwaardering aan. De totale WOZ-waarde van de niet-woningen heeft een verband met de algemene uitkering.

OZB-woningen **115** **115** **115** **115**

Bij de OZB woningen schatten we een structurele meeropbrengst in van € 115.000. Dit is ongeveer 1,5%. Wij vinden dit een acceptabel verschil.

Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	**-325**	**-366**	**-351**	**-336**

Op 8 maart is er een nieuwe vaste geldlening van 20 miljoen aangetrokken bij de Provincie Noord-Brabant met een looptijd van 25 jaar tegen een rentepercentage van 3,30%.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	**-1.093**	**-522**	**0**	**0**

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklikt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

Subsidie exploitatie zwembad 'De Boskuul'	**-42**	**-22**	**-22**	**-22**

In de overeenkomst tussen gemeente en exploitant van zwembad 'De Boskuul' zijn afspraken vastgelegd over de jaarlijkse, door het CBS vastgestelde, indexeringen voor cao-sector particulieren bedrijven, CPI/Gas en CPI/Alle huishoudens. De definitieve indexeringen zijn bekend in in het 4e kwartaal 2022 en de raming (nadeel) 2023 wordt in deze 1e voortgangsrapportage hierop aangepast.
Voor 2024 e.v. verwachten we dat het structureel nadeel lager is doordat de gasprijzen gedaald zijn.

Subsidie peuteropvang	**40**	**30**	**30**	**30**

In de voorgaande jaren is de subsidie voor peuteropvang deels bekostigd uit de middelen (specifieke uitkering) die wij ontvangen van het rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid. Met deze middelen is structureel dekking voor opvang in de vroeg- en voorschoolse educatie waardoor het beschikbaar budget voor subsidie kan worden verlaagd.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	**0**	**0**	**0**	**0**

Het kabinet heeft op 27 februari 2023 € 1,04 miljard beschikbaar gesteld aan gemeenten en provincies voor de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025 (CDOKE). De uitkering moet voor minimaal 90% gebruikt worden voor apparaatskosten: salariskosten, kosten voor ingeleend personeel of het afnemen van een beleidsonderzoek. Jaarlijks zal verantwoording over de besteding moeten worden afgelegd. Voor Zevenaar is voor 2023 € 792.000, voor 2024 € 799.000 en voor 2025 € 806.000 beschikbaar gesteld.

Wet goed verhuurderschap	**-26**	**-26**	**-26**	**-26**

Op 21 maart jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel goed verhuurderschap ("Wet goed verhuurderschap") aangenomen. Met de invoering van deze wet gelden er vanaf 1 juli 2023 aanvullende regels voor verhuur van woonruimte en voor verhuur van verblijfsruimte aan arbeidsmigranten. Gemeenten krijgen hier een belangrijke rol in. In de decembercirculaire 2022 is 12,4 miljoen aan structurele middelen opgenomen voor de uitvoeringskosten. Voor Zevenaar is dit € 26.000 structureel vanaf 2023.

2. Actualisatie bestaand beleid

Aanbesteding onderhoud groen	**-44**	**-44**	**-44**	**-44**

Onlangs heeft u het integraal beheer openbare ruimte (IBOR) vastgesteld waarin de uitgangspunten voor het onderhoud zijn vastgesteld. Daarnaast zijn per 1 januari 2023 alle overeenkomsten m.b.t. het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het gemeentelijk groen, van rechtswege geëindigd. Daarom hebben we deze werkzaamheden opnieuw aanbesteed.
De laagste inschrijfprijs is hoger uitgevallen dan verwacht. Deze overschrijding is grotendeels opgevangen binnen bestaande budgetten in programma 0 en 5. Het restant tekort (€ 44.000) brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek	**0**	**-1**	**-1**	**-1**

Op het voorterrein van de Turmac Cultuur Fabriek vinden ongewenste verkeersbewegingen plaats die overlast veroorzaken voor voetgangers en schade toebrengen aan de openbare ruimte. Hier hebben wij u eerder dit jaar via een raadsinformatiebrief van op de hoogte gesteld.
Om deze overlast tegen te gaan hebben wij enkele aanpassingen uitgevoerd om het parkeren te ontmoedigen. Daarnaast gaan wij verharding aanbrengen en delen van de weg afsluiten. Tevens vindt er regulier handhaving plaats.
De kosten voor de aanvullende maatregelen worden geraamd op € 30.000. Deze lasten kunnen wij niet dekken uit het restant investeringsbudget 'herinrichting voorterrein Turmac Cultuurfabriek'. Dit leidt vanaf 2024 tot een stijging van de kapitaallasten van € 750 per jaar.

Aansluiting budget toerisme en recreatie met toeristenbelasting	**6**	**6**	**6**	**6**

In de begroting 2023-2026 is door u besloten om het bedrag dat aan toeristenbelasting wordt ontvangen ingezet gaat worden voor o.a. toeristische infrastructuur, ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie, samenwerking en goed gastheerschap. In totaal een bedrag van € 382.000. Met deze begrotingswijziging corrigeren wij de inflatiecorrectie die ook nog aan dit bedrag is toegevoegd. Een structureel voordeel van € 6.000.

Actualisatie investeringen bedrijfswagens	**-11**	**-50**	**-14**	**-14**

Zoals we in de jaarrekening hebben aangegeven hebben we in 2021 een aanbesteding in de markt gezet en gegund voor diverse bedrijfswagens. Het chassis van deze wagens is geleverd, maar de opbouw is duurder uitgevallen. Dit gaat om een prijsstijging van 8% en leidt tot een stijging van de afschrijvingslasten van € 3.500 per jaar.
Verder vragen wij u om de investering op de kolkenzuiger en de vrachtwagen beide te verhogen met € 40.000. Dit komt door de aanhoudende stijging van grondstof-, loon- en brandstofkosten. Dit heeft een structureel nadelig effect op het begrotingsresultaat van € 9.000. Daarnaast verwachten we dat we de kolkenzuiger een jaar eerder kunnen aanschaffen, dit heeft een incidenteel nadelig effect van € 40.000 in 2024.
Tenslotte zijn in 2022 twee bedrijfswagens eerder geleverd dan verwacht. Hierdoor kunnen we in 2023 al beginnen met afschrijven over deze investeringen, wat leidt tot een eenmalig nadeel.

Gezamenlijk leiden deze wijzigingen in programma 0 en 7 tot nadelen in 2023 en 2024 van respectievelijk € 11.000 en € 50.000 en vanaf 2025 tot een structureel nadeel van € 14.000.

Actualisatie investeringen groen en speeltoestellen	**1**	**36**	**0**	**0**

We hebben de groen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat de werkzaamheden omtrent het 'Grimbornhof' en de 'uitbreiding bomen 2023' in 2023 nog niet zijn afgerond. Voor de uitbreiding bomen zijn we namelijk bezig om de diverse mogelijkheden qua locatie op papier te zetten. Dit neemt met name het eerste jaar meer tijd in beslag.
Naast de groen gerelateerde investeringen hebben we ook de investeringsbudgetten voor de speeltoestellen doorgenomen. Hier verwachten we het grootste voordeel. In het eerste halfjaar 2023 zijn we namelijk bezig met de aanbesteding voor de speeltoestellen uit de investering 'vervanging speeltoestellen 2023'. Vervolgens moeten we rekening houden met een relatief lange levertijd, dus we verwachten niet dat we dit investeringsbudget in 2023 volledig kunnen besteden.
Deze wijzigingen leiden tot een eenmalig positief resultaat in 2023 van € 1.000 en in 2024 van € 36.000.

Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	**0**	**0**	**198**	**0**

Wij hebben de raming van de fasering voor de investeringen in de onderwijshuisvesting (primair - onderwijs) geactualiseerd. De fasering betreft vooral investeringen voor de herontwikkeling van de locatie Vestersbos. Dit leidt tot een eenmalig voordeel, incidenteel lagere afschrijvingslasten in 2025.

Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs (VO)	**0**	**0**	**14**	**0**

Wij hebben de raming van de fasering voor de investeringen in de onderwijshuisvesting van het voortgezet onderwijs (VO) geactualiseerd. De fasering betreft de investeringen nieuwbouw/uitbreiding van een locatie voor het VO. Bij deze aanpassing is rekening gehouden met de investering van € 3.500.000 zoals deze is opgenomen in de meerjarenbegroting van de gemeenschappelijke regeling (GRHVOL) in 2025. Dit leidt tot een eenmalig voordeel, incidenteel lagere afschrijvingslasten in 2025.

Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelinstallaties	**9**	**29**	**27**	**27**

We hebben de openbare verlichting en verkeersregelinstallaties gerelateerde investeringsbudgetten nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we een deel van de werkzaamheden omtrent 'vervangen masten 2023', 'vervangen armaturen 2023' en 'vervangen verkeersregelinstallaties 2023' later zullen verrichten. Gezien de huidige inschattingen op basis van de ouderdom en technische staat hebben we ervoor gekozen om een deel van deze investeringsbudgetten toe te voegen aan gelijknamige investeringsbudgetten voor 2026. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 9.000 in 2023, € 29.000 in 2024, € 27.000 in 2025 en € 26.500 in 2026.

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	**81**	**145**	**176**	**165**

Wij hebben de startdatum van 3 investeringsprojecten met 1 jaar in de tijd verschoven. Het gaat hierbij om "Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis", "Planvorming herinrichting Doesburgseweg" en "Vervanging fietstunnel onder de weg 7Poort". Deze projecten zijn afhankelijk van externe besluitvorming. Daarnaast hebben wij ook een aanpassing in de kapitaallasten verwerkt omdat wij hebben vastgesteld dat bepaalde afschrijvingstermijnen niet overeenkwamen met de eisen uit het BBV. Dit leidt tot een structureel voordeel van de kapitaallasten vanaf 2023 van € 81.000 oplopend naar € 142.000 in 2025 en 2026 en vanaf 2027 tot € 122.000. Daarnaast is in 2024, 2025 en 2026 een eenmalig voordeel te zien van € 23.000, € 34.000 resp. € 23.000.

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 3)	**-17**	**30**	**47**	**30**

In de begroting 2023-2026 is de afschrijvingslast opgenomen voor het investeringsbudget voorbereiding ontwikkelen 7PoortII. Op grond van het BBV had dit niet gemoeten. Een voordeel van € 30.000 (structureel vanaf 2024). Daarnaast is de afschrijvingslast voor toekomstbestendig maken bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder gecorrigeerd voor 2023. Een nadeel van € 17.000 eenmalig in 2023 en door een jaar later realisatie een voordeel van € 17.000 eenmalig in 2025.

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	**3**	**2**	**48**	**7**

We hebben de wegen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'voetgangersoversteekplaatsen parkeerring' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2025 te verrichten. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 8.000 in 2024 en € 26.000 in 2025.
Verder hebben we de investeringen 'herinrichting Muldershof' (2025) en 'fietspad Geitenwaard' (2024) een jaar doorgeschoven en 'herinrichting Markt Zevenaar' (2023) een jaar vervroegd. Deze worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Actualisatie parkeerbeleid	**-30**	**0**	**0**	**0**

Samen met adviesbureau Empaction zijn we in juli 2022 gestart met de evaluatie van het huidige parkeerbeleid. Hiervoor is oorspronkelijk € 50.000 beschikbaar gesteld. Door capaciteitsproblemen (ontstaan door vertrek van de betrokken medewerker) is noodzakelijkerwijs gekozen om de adviesopdracht aan het bureau uit te breiden. Dit bracht meerkosten met zich mee. Daarnaast is gekozen om tijdens de evaluatie een uitgebreid participatietraject in te gaan, waardoor de kosten hoger uitvallen dan in eerste instantie begroot. Het participatietraject bestond uit een online enquête, een tweetal dagen straatinterviews, een aantal kwalitatieve interviews met ondernemers en een aantrekkelijke, goed leesbare rapportage van de resultaten, die met het brede publiek gedeeld kunnen worden. Tot slot is dit onderwerp aangegrepen om het besluitvormingsproces iets anders vorm te geven middels een tussenstap in de vorm van een oordeelvormende commissie over dit onderwerp hetgeen tot extra inzet van het bureau heeft geleid. Deze drie redenen hebben tot gevolg dat er sprake is van een overschrijding van 30.000 euro waarvoor we nu extra middelen vragen.

Actualisatie raming bedrag ondernemersfonds centrum	**13**	**13**	**13**	**13**

De reclamebelasting die geheven wordt bij ondernemers in het centrum wordt onder aftrek van de kosten voor de heffing gestort in het Ondernemersfonds. Het begrote bedrag sluit echter niet aan met de begrote reclamebelasting. Een voordeel van € 13.000.

Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	**190**	**0**	**0**	**0**

In de begroting 2023-2026 zijn structurele kosten opgenomen voor de uitvoering van de Omgevingswet. Nu de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024 valt het begrote bedrag voor 2023 vrij ten gunste van het begrotingssaldo. Een eenmalig voordeel van € 190.000.

Afrekening regeling reductie energieverbruik woningen (RREW)	**-6**	**0**	**0**	**0**

De RREW liep tot en met 31 december 2022. Een bedrag van € 6.000 moet worden terugbetaald aan het Rijk.

Afronding maatregelen corona herstelplan	**-425**	**0**	**0**	**0**

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.
U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.
De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:
programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);
programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);
programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);
programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).
De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

ARBO budget **-25** **0** **0** **0**

In 2018 heeft het meest recente Medewerkers Tevredenheid Onderzoek (MTO) plaatsgevonden en in 2020 het Periodiek Medisch Onderzoek (PMO). In het Sociaal jaarverslag over 2021 hebben we aangegeven in 2023 opnieuw een PMO-MTO uit te willen voeren. Vanuit het aantrekkelijk werkgeverschap is duurzame inzetbaarheid een belangrijk onderdeel. Met een PMO willen we de gezondheid van onze medewerkers in kaart brengen en zo gezondheids- en werkproblemen in een vroeg stadium signaleren. Met het MTO willen we de tevredenheid van de medewerkers in kaart brengen om zo de factoren die het plezier in werk bevorderen waar mogelijk te verhogen.

Baten van aanmaningen en dwangbevelen **20** **20** **20** **20**

Het voordeel van € 20.000 betreft door belastingplichtigen betaalde kosten van aanmaningen en dwangbevelen.
We zien een stijging van het aantal aanmaningen en dwangbevelen in combinatie met een verhoging van de wettelijke kosten.

Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen **0** **0** **0** **0**

Nutsbedrijven leveren een bijdrage voor de verhardingen. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen. Gezien de resultaten in 2022 en het eerste kwartaal 2023 verwachten we dat deze bijdragen in 2023 € 80.000 hoger zijn dan geraamd. De storting in de voorziening verhogen we met hetzelfde bedrag.

Bijstelling budget advieskosten bestemmingsplannen **-43** **0** **0** **0**

Nog voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 moeten nog circa acht (paraplu)bestemmingsplannen worden opgesteld en beoordeeld. De extra advieskosten hiervoor in 2023 bedragen € 43.000.

Bijstelling eigen bijdragen Wmo **100** **100** **100** **100**

We zien de uitgaven voor Wmo steeds verder stijgen. Dit betekent ook dat de eigen bijdrages stijgen.
Wij verwachten de inkomsten in verband met eigen bijdrages structureel te kunnen verhogen van € 330.000 naar € 430.000.

Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen **-100** **0** **0** **0**

Wij zien op dit moment een afname van grotere woningbouw plannen, mogelijk door de gestegen kosten voor bouwmaterialen en hogere rentes. Dit geldt niet voor de verbouw en het herstellen van woningen en gebouwen (verduurzaming). Hierdoor blijft de raming van de legesopbrengsten achter. Een nadeel in 2023 van € 100.000.

Duurzame uitvoering vrachtwagen	**0**	**6**	**-4**	**-4**

In 2024 willen wij een vrachtwagen vervangen. Hier had u al een investeringsbudget voor beschikbaar gesteld. In het voorbereidingsproces kwam een duurzame optie hiervoor naar voren. Dit vraagt echter om een € 85.000 hoger investeringsbudget. Dit willen wij dekken uit de middelen die in 2022 in IBOR beschikbaar zijn gesteld. Het gaat specifiek om het investeringsbudget 'toepassen duurzaam materieel' die we hebben verdeeld over speelvoorzieningen, verlichting en wegen. Doordat hiermee de afschrijvingstermijn korter wordt, stijgen de afschrijvingslasten vanaf 2025 met € 4.000. Wij brengen dit ten laste van het begrotingsresultaat. Het gaat om een wijziging binnen programma's 0, 2 en 5.

Elektronisch ondertekenen	**-7**	**-18**	**-18**	**-18**

We werken aan een plan om 'elektronisch ondertekenen' in te voeren. Dit is software waarmee contracten en documenten digitaal ondertekend kunnen worden. Belangrijk element in het coalitieakkoord is een goede zorg voor de informatie die we "in huis" hebben. We werken aan het op orde brengen van het (digitaal) informatiebeheer. Een elektronische handtekening en het digitaal ondertekenen van documenten is een logische stap.

Evaluatie exploitatie Turmac Cultuur Fabriek (TCF)	**-25**	**0**	**0**	**0**

Sinds 2022 draait de Turmac Cultuurfabriek op volle toeren. We merken dat er diverse knelpunten zijn wat betreft beheer en exploitatie van de TCF, met name op het gebied van veiligheid en de samenwerking tussen de partijen. Deze knelpunten willen we goed in beeld krijgen, daarom evalueren wij in 2023 de exploitatie van de Turmac zoals we die voor ogen hadden bij de oprichting. Voor evaluatie hebben wij een bedrag van 25.000 euro nodig.

Gemeentehuis	**74**	**0**	**0**	**0**

Wij verwachten dit jaar op het klein onderhoud van het gemeentehuis € 50.000 minder uit te geven. Daarnaast verwachten we een voordeel op de kapitaallasten van € 24.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de investeringsbudgetten gemeentehuis zijn doorgeschoven naar 2023. Doordat deze kapitaallasten deels (€ 13.000) worden gedekt uit een kapitaallastenreserve, heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat. Per saldo verwachten wij een eenmalig voordeel van € 61.000.

GPS strooiers	**-26**	**0**	**0**	**0**

De gemeente wenst de gladheidsbestrijding nog doelmatiger uit te voeren en risico's in de uitvoering verder te beperken. Daarvoor heeft u in 2021 in totaal € 46.000 (verspreid over 2021 en 2022) beschikbaar gesteld voor de aanschaf van een eigen Gladheid Meet Station (GMS) en het inbouwen van GPS op de strooiers. Een eigen GMS hebben we in 2021 aangeschaft, maar het inbouwen van GPS op de strooiers heeft vertraging opgelopen zoals we hebben gemeld in de jaarrekening.
In deze wijziging ramen we deze eenmalige kosten (€ 26.000) opnieuw. Door het inbouwen van GPS op alle strooiers kunnen we altijd aantonen waar, wanneer, hoeveel en hoe laat de gladheidsbestrijding heeft plaatsgevonden. Deze informatie is cruciaal bij eventuele aansprakelijkheidsstellingen. Met een navigatiesysteem zijn we ook flexibeler in de inzet van personeel. Zij zitten niet meer vast aan een bepaalde route. Dit is met name bij inhuur van personeel een groot voordeel. Tot slot wordt de bestrijding betrouwbaarder doordat steeds dezelfde route wordt gereden.

Herstelplan continuïteit Pluryn	**-315**	**0**	**0**	**0**

Om de continuïteit van jeugdhulp die door Pluryn wordt geleverd te waarborgen is regionaal akkoord gegaan met een tariefsverhoging in 2023 voor het product 'driemilieusvoorzieningen'.
Het betreft een aanpassing voor 2023 in afwachting van de uitkomsten van het meerjarenplan dat Pluryn in samenwerking met de regio's opstelt. Dit meerjarenplan moet leiden tot een structureel herstel.

Inhuur interim griffier	**-55**	**0**	**0**	**0**

In de periode 22 februari tot en met 15 juli 2023 is een interim griffier aangesteld. Dit in verband met het zwangerschapsverlof van onze griffier.

Inhuurverplichtingen sociaal domein	**-500**	**0**	**0**	**0**

Het aantal consulenten binnen het sociaal domein blijkt uit een externe caseloadberekening structureel te laag. In 2022 hebben wij middelen gevraagd en gekregen voor formatie vanaf 2023.
De afgelopen maanden zijn wij hiervoor aan het werven. Ondanks dat wij al een aantal vacatures hebben weten in te vullen zien wij ons ook in 2023 genoodzaakt om aanvullend gebruik te maken van externe expertise om de reguliere werkzaamheden uit te kunnen voeren.
Kosten voor inhuur zijn per definitie hoger dan vaste formatie. Wij vragen daarom een inhuurbudget voor 2023 van € 500.000.

Inrichting applicaties sociaal domein	**-30**	**0**	**0**	**0**

Wij constateren dat de inrichting van de gebruikte applicaties (suites) in het sociaal domein niet optimaal zijn. Wij vragen een budget van € 30.000 om het gebruik en inrichting door te lichten en te optimaliseren waar mogelijk.

Inzet huisadvocaat	**-20**	**0**	**0**	**0**

Onze huisadvocaat ondersteunt ons bij een handhavingszaak. Verwacht wordt dat deze inzet ook dit jaar nodig zal zijn. Daarom ramen wij voor 2023 € 20.000 extra.

Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	**40**	**-75**	**35**	**0**

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitaties geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitaties. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegen en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Kostenstijging Jeugdhulp	**-1.259**	**-1.259**	**-1.259**	**-1.259**

Bij de jaarrekening 2022 is gebleken dat de kosten voor jeugdhulp fors zijn gestegen, zowel door prijs- als ook door volumestijgingen.
Wanneer wij de werkelijke uitgaven van 2022 als uitgangspunt nemen voor de uitgaven 2023 dan blijkt dat de ramingen onvoldoende zijn. Wij stellen voor om de budgetten vanaf 2023 te baseren op de realisatiecijfers van 2022, verhoogd met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken). Dit betekent een verhoging van de jeugdhulpbudgetten met afgerond € 1,25 mijoen per jaar.

Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	**-975**	**-998**	**-1.022**	**-1.049**

Gebleken is dat de Wmo-kosten in 2022 voor hulp bij het huishouden en begeleiding harder zijn gestegen dan ingeschat. De stijging wordt zowel veroorzaakt door prijs- en hoeveelheidstijgingen.
Wij stellen voor om de uitgaven van 2022 als basis te nemen voor de budgetten vanaf 2023 en deze te verhogen met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken).

Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	**-230**	**-230**	**-230**	**-230**

De kosten voor woningaanpassingen stijgen. Ook het aantal woningaanpassingen neemt toe, dit vooral doordat inwoners langer thuis moeten blijven wonen. Wij stellen voor om het budget voor woningaanpassingen structureel te verhogen met € 90.000 per jaar.
Daarnaast zien we een sterke stijging van de kosten voor Wmo-hulpmiddelen. Dit komt vooral doordat de leverancier de huurtarieven voor hulpmiddelen contractueel vanaf 2023 met 14% mocht verhogen. Wij zien ons daarmee genoodzaakt om de budgetten structureel met € 140.000 te verhogen. Bij elkaar (woningaanpassing en hulpmiddelen) vragen wij een extra budget van € 230.000.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	**30**	**30**	**30**	**30**

Gelet op ervaringscijfers van de afgelopen jaren is de begroting aan de hoge kant. Het aantal kwijtscheldingsgerechtigden dat meerdere jaren achtereen in aanmerking komt voor kwijtschelding neemt af. De verwachting is dat er minder handmatige verzoeken worden ontvangen en minder worden toegekend. We ramen structureel € 30.000 af.

Minimabeleid - Energietoeslag 2023	**-1.151**	**0**	**0**	**0**

De gemeenten hebben ook in 2023 de mogelijkheid gekregen door aanvullende maatregelen van het rijk om huishoudens te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hiervoor zijn via de decembercirculaire 2022 extra middelen ontvangen (€ 500 per huishouden). Via de meicirculaire 2023 wordt bekend hoeveel aanvullende middelen wij ontvangen voor aanvulling van de toeslag tot € 1.300. Deze gaan we t.z.t. in de 2e voortgangsrapportage 2023 verwerken. Naast deze middelen zijn extra middelen ontvangen om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gericht hulp aan te bieden.

Mutaties afvalstoffenheffing 2023	**0**	**0**	**0**	**0**

Per saldo hebben we in 2023 een nadeel van € 90.000 op de exploitatie gemeente Zevenaar. Deze loopt in 2024 op naar € 112.000. Grotendeels wordt dit veroorzaakt door lagere opbrengsten papier en karton. Zoals gemeld in de jaarrekening 2022 is de marktprijs hiervan ingezakt. Daarnaast hebben we een aantal wijzigingen aangebracht in de lasten. Zo stijgen de inzamelkosten PMD en overige, maar dalen de lasten zwerfafval. Tenslotte dalen vanaf 2024 de afschrijvingslasten doordat wij het investeringsbudget glascontainers verlaagd hebben omdat de aanbesteding is meegevallen.

Per saldo is de bijdrage van de gemeente Zevenaar aan de RDL € 93.000 lager. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat de kosten van de aanbiedstations lager uitvallen door een latere ingebruikname van 7Poort.

De wijzigingen binnen de RDL en de gemeente Zevenaar leiden per saldo tot een voordeel in 2023 (€ 3.000) en daarna tot een nadeel van € 19.000. Deze verrekenen wij binnen de afvalstoffenheffing en is daarmee budgettair neutraal. De financiële effecten zijn verdeeld over de programma's 2 en 7.

Mutaties rioolheffing 2023	**0**	**0**	**0**	**0**

In de jaarrekening 2022 hebben wij u al geïnformeerd over de budgetten voor het hydraulisch functioneren, het grondwatermeetnet en het hydronet. Bij deze budgetten hebben we in onze raming te veel rekening gehouden met incidentele onderzoeken. Wij hebben deze budgetten dan ook structureel verlaagd met € 114.500. Daarnaast hebben we de storting in de voorziening verlaagd op basis van de raming in het watertakenplan. Deze hadden we in de begroting 2023-2026 abusievelijk niet aangepast. Beide wijzigingen verrekenen wij binnen de rioolheffing en is daarmee budgettair neutraal.
Tenslotte hebben we de investeringsbudgetten doorgelopen en waar gewenst de raming geactualiseerd. Zo verwachten we dat de investeringen 'Giesbeek' en 'Babberichseweg' in 2024 worden afgerond, terwijl 'Lathum'
een jaar eerder wordt afgerond.

Onkruidverdelgingsmachine **0** **-3** **-3** **-3**

We willen dit jaar een onkruidverdelgingsmachine aanschaffen. Deze gebruiken we voor de bestrijding van invasieve soorten zoals de Japanse duizendknoop en de reuze bereklauw. Daarnaast kunnen we deze machine gebruiken voor onkruidbestrijding en reinigingsactiviteiten. We verwachten hiermee een efficiëntieslag te slaan. Hiervoor hebben we een investeringsbudget nodig van € 30.000. Dit leidt vanaf 2024 tot een stijging van de kapitaallasten van € 3.000.

Opstellen Zevenaarse routekaart circulaire economie **-20** **0** **0** **0**

In de kadernota 2022 is voor 2022 € 20.000 gevraagd voor het opstellen van de routekaart circulaire economie. De routekaart is de start van de uitvoering om in 2030 50% circulair te zijn. Door gebrek aan personele capaciteit is dit in 2022 niet opgepakt waardoor € 20.000 in 2022 is vrijgevallen ten gunste van het resultaat 2022. Wij vragen dit bedrag opnieuw aan voor 2023.

Opvang ontheemden Oekraïne **0** **0** **0** **0**

Voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne zijn een drietal opvanglocaties ingericht. De kosten voor deze opvang wordt vergoed door het rijk. Bij de 2e voortgangsrapportage 2022 is reeds een bedrag opgenomen voor een deel van 2023. Met deze wijziging ramen wij de verwachte uitgaven en inkomsten voor heel 2023. Per saldo budgettair neutraal.

Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ **15** **-15** **0** **0**

Door de vertraging van het project ViA15 loopt de opening van de outlet ook vertraging op. De synergiemeting kan daarom pas op z'n vroegst in 2024 gedaan worden. Een verschuiving van € 15.000 van 2023 naar 2024.

Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs) **0** **0** **0** **0**

Voor het actualiseren van het IHP is incidenteel € 60.000 beschikbaar gesteld voor extra capaciteit. Dit budget wordt overgeheveld van programma 0 'Bestuur en ondersteuning' naar programma 4 'Onderwijs'.

Publieksbereik tempellocatie Herwen-Hemeling **-22** **0** **0** **0**

Het organiseren van tentoonstellingen met vondsten van het tempelcomplex Herwen-Hemeling neemt meer tijd in beslag dan verwacht. Van het in de 2de voortgangsrapportage 2022 toegekende budget voor publieksbereik is in 2022 slechts € 3.000 uitgegeven. waardoor € 22.000 in 2022 is vrijgevallen ten gunste van het resultaat 2022. Wij vragen het resterende bedrag opnieuw aan voor 2023.

Raadhuisplein 1D en 14 **-18** **-4** **-18** **0**

Zoals we hebben toegelicht bij de jaarrekening vergt de invulling van het gebouw aan het Raadhuisplein 1D meer tijd. Dit leidt binnen programma 2 tot een eenmalig voordeel van € 14.000 op de afschrijvingslasten in 2024. Dit brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.
Deze vertraging verhoogt tegelijkertijd de huurkosten doordat we de locatie Raadhuisplein 14 hierdoor langer aanhouden. Het huurcontract loopt t/m 2025. Wij verhogen het huurbudget voor deze periode binnen programma 0 dan ook met € 18.000 per jaar. Dit brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Stijgende verhuuropbrengsten	**17**	**17**	**17**	**17**

In 2023 hebben we de verhuuropbrengsten waarbij dit contractueel gezien mogelijk was, verhoogd. Deze indexatie was hoger dan het algemene inflatiepercentage waar we bij de meerjarenbegroting 2023-2026 rekening mee hebben gehouden. Dit leidt tot € 17.000 hogere huuropbrengsten, verspreid over programma's 0, 1 en 5. Dit voordeel brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.

Taxatie vastgoed	**-30**	**0**	**0**	**0**

Voor de taxatie van panden en inventarissen is bij de primitieve begroting 2022-2025 € 20.000 beschikbaar gesteld. Zoals aangegeven in de jaarrekening zijn deze taxaties vertraagd, waardoor wij via deze wijziging deze middelen opnieuw aanvragen.
Wij hebben drie offertes opgevraagd en op basis van de prijs de opdracht gegund. Vervolgens bleek dat de adviserende partij van de verzekeraar aanvullende gegevens in de taxatierapporten nodig heeft. Dit leidt, naast indexatie, tot een hogere prijs (€ 30.000).

Uitvoering handhavingsproject Ariadne	**-15**	**0**	**0**	**0**

Op een camping binnen Zevenaar loopt het handhavingsproject Ariadne. Dit is een samenwerking van het Openbaar Ministerie, de politie en de provincie Gelderland. Het college heeft in 2021 ingestemd om deel te nemen aan dit project naar aanleiding van ondermijnende en criminele activiteiten op- en rondom recreatieparken. In 2022 is gestart met het handhavend optreden. Dit krijgt een vervolg in 2023. Voor juridische en administratieve ondersteuning is onvoldoende capaciteit beschikbaar. Benodigde bedrag hiervoor is € 15.000.

Uitvoering onderhoudswerkzaamheden tijdelijke parkeerterrein BAT-terrein (Enghuizen)	**-35**	**0**	**0**	**0**

De onderhoudssituatie van het tijdelijke parkeerterrein BAT terrein (Enghuizen) vraagt om een aantal ingrepen met betrekking tot de verlichting alsmede het aanwezige straatwerk. Wij brengen een tweetal extra lichtmasten aan en voeren, waar nodig, herstelwerkzaamheden op het parkeerterrein. De kosten hiervoor bedragen € 35.000.

Uitvoering taken Wet kwaliteitsborging (Wkb)	**-24**	**-24**	**-24**	**-24**

In de september- en decembercirculaire 2022 is een jaarlijks landelijke bijdrage (tot en met 2026) van € 10 miljoen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van de Wkb-taken. Doordat de Wkb-taken gefaseerd worden ingevoerd worden de komende jaren proefprojecten uitgevoerd in verband met de verplichte kwaliteitsborging voor bouwwerken. Hiervoor is € 24.000 per jaar (tot en met 2026) noodzakelijk.

Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	**-250**	**-150**	**-100**	**0**

Op 9 april 2020 is in de digitale raadsvergadering een krediet van € 500.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het advies en de begeleiding van de voorbereiding en uitvoering van het project A15/A12. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging stellen wij voor om een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000 en de kosten voor dit project hieruit te dekken. In deze 1e voortgangsrapportage treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld het investeringsbedrag en de kapitaallasten vrij te laten vallen voor een bedrag € 500.000.

Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	**0**	**0**	**0**	**100**

Voor advies en begeleiding voorbereiding en uitvoering project A15/A12 is door de raad in de digitale vergadering van 9 april 2020 een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld. Hiervoor is vanaf 2026 voor de duur van 5 jaar een afschrijvingslast opgenomen van € 100.000 per jaar. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging laten wij het investeringsbedrag en de afschrijvingslasten vrijvallen. In deze 1e VGR treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000.

Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	**44**	**0**	**0**	**0**

Op 16 september 2020 heeft de raad besloten een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen uit de algemene reserve voor de voorbereiding van de intergemeentelijke structuurvisie Rivierklimaatpark. De structuurvisie is in 2022 vastgesteld waar door het restant budget kan vrijvallen.

Vrijval raming grex centrumplan-projectplan	**-13**	**-13**	**-13**	**-13**

In de begroting stond een raming opgenomen voor grondexploitatie centrumplan-projecten. Deze grondexploitatie bestaat niet. Een nadeel van € 13.000.

3. Nieuw beleid				
Led verlichting sportterreinen	**-62**	**-51**	**-51**	**-51**

De huidige energiecrisis en daarmee de hoge energieprijzen brengen uitdagingen met zich mee voor de sportaanbieders in onze gemeente. Als reactie hierop heeft u motie M8 aangenomen om de sportaanbieders op korte en lange termijn te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie door middel van het investeren in ledverlichting. In het raadsvoorstel 'verduurzaming buitensportaccommodaties' hebben wij dit nader toegelicht.
De kosten voor de plaatsing van ledverlichting bedraagt € 822.000. Dit valt uiteen in € 760.000 voor de vervanging van lichtmasten die de gemeente in eigendom heeft, € 36.000 in eigendom van verenigingen en € 26.000 zodat Ataro de transitie van conventionele verlichting naar ledverlichting uit kan voeren. Deze bedragen zijn inclusief de kostprijsverhogende btw. Voor de vervanging van ledverlichting in eigendom van de gemeente Zevenaar vragen wij een investeringsbudget aan. Ter dekking van de afschrijvingslasten die hieruit voortkomen vormen we een bestemmingsreserve 'afschrijvingslasten ledverlichting'. De eenmalige storting hiervoor onttrekken we uit de algemene reserve.
Voor de overige twee kostenposten (€ 62.000) willen we een bijdrage aan Ataro verstrekken. Dit zorgt voor een eenmalige last in 2023.

Totaal mutaties	**-6.057**	**-2.012**	**-1.704**	**112**

TOELICHTING RESERVEMUTATIES

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
2. Actualisatie bestaand beleid				
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	**-3**	**6**	**-22**	**-7**

We hebben de wegen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'voetgangersoversteekplaatsen parkeerring' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2025 te verrichten. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 8.000 in 2024 en € 26.000 in 2025.
Verder hebben we de investeringen 'herinrichting Muldershof' (2025) en 'fietspad Geitenwaard' (2024) een jaar doorgeschoven en 'herinrichting Markt Zevenaar' (2023) een jaar vervroegd. Deze worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Afronding maatregelen corona herstelplan	**425**	**0**	**0**	**0**

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.
U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.
De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:
programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);
programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);
programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);
programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).
De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Gemeentehuis	**-13**	**0**	**0**	**0**

Wij verwachten dit jaar op het klein onderhoud van het gemeentehuis € 50.000 minder uit te geven. Daarnaast verwachten we een voordeel op de kapitaallasten van € 24.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de investeringsbudgetten gemeentehuis zijn doorgeschoven naar 2023. Doordat deze kapitaallasten deels (€ 13.000) worden gedekt uit een kapitaallastenreserve, heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat. Per saldo verwachten wij een eenmalig voordeel van € 61.000.

Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	**-40**	**75**	**-35**	**0**

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitaties geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitaties. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegen en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	**-15**	**15**	**0**	**0**

Door de vertraging van het project ViA15 loopt de opening van de outlet ook vertraging op. De synergiemeting kan daarom pas op z'n vroegst in 2024 gedaan worden. Een verschuiving van € 15.000 van 2023 naar 2024.

Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	**250**	**150**	**100**	**0**

Op 9 april 2020 is in de digitale raadsvergadering een krediet van € 500.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het advies en de begeleiding van de voorbereiding en uitvoering van het project A15/A12. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging stellen wij voor om een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000 en de kosten voor dit project hieruit te dekken. In deze 1e voortgangsrapportage treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld het investeringsbedrag en de kapitaallasten vrij te laten vallen voor een bedrag € 500.000.

Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	**-44**	**0**	**0**	**0**

Op 16 september 2020 heeft de raad besloten een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen uit de algemene reserve voor de voorbereiding van de intergemeentelijke structuurvisie Rivierklimaatpark. De structuurvisie is in 2022 vastgesteld waar door het restant budget kan vrijvallen.

3. Nieuw beleid

Led verlichting sportterreinen	**0**	**51**	**51**	**51**

De huidige energiecrisis en daarmee de hoge energieprijzen brengen uitdagingen met zich mee voor de sportaanbieders in onze gemeente. Als reactie hierop heeft u motie M8 aangenomen om de sportaanbieders op korte en lange termijn te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie door middel van het investeren in ledverlichting. In het raadsvoorstel 'verduurzaming buitensportaccommodaties' hebben wij dit nader toegelicht.
De kosten voor de plaatsing van ledverlichting bedraagt € 822.000. Dit valt uiteen in € 760.000 voor de vervanging van lichtmasten die de gemeente in eigendom heeft, € 36.000 in eigendom van verenigingen en € 26.000 zodat Ataro de transitie van conventionele verlichting naar ledverlichting uit kan voeren. Deze bedragen zijn inclusief de kostprijsverhogende btw. Voor de vervanging van ledverlichting in eigendom van de gemeente Zevenaar vragen wij een investeringsbudget aan. Ter dekking van de afschrijvingslasten die hieruit voortkomen vormen we een bestemmingsreserve 'afschrijvingslasten ledverlichting'. De eenmalige storting hiervoor onttrekken we uit de algemene reserve.
Voor de overige twee kostenposten (€ 62.000) willen we een bijdrage aan Ataro verstrekken. Dit zorgt voor een eenmalige last in 2023.

Totaal reservemutaties	**561**	**297**	**94**	**44**

FINANCIEEL MEERJARENBEELD

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Primitieve begroting 2023-2026	155.174	166.355	135.705	149.357
Mutaties tot de 1e Voortgangsrapportage 2023	2.268	840	2.375	1.677
Totale baten tot de 1e VGR	**157.442**	**167.194**	**138.081**	**151.034**
Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)				
1. Autonome ontwikkelingen	5.260	**4.305**	3.425	4.491
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.150	1.150	1.150	1.150
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	1.843	916	154	2.026
Dividend Alliander	-120	0	0	0
Dividend Vitens	-35	-35	-35	-35
Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties	60	60	60	60
Huuropbrengst locaties Kinderopvang	45	45	45	45
OZB-niet-woningen	1.130	1.130	1.130	1.130
OZB-woningen	115	115	115	115
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	280	126	0	0
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
2. Actualisatie bestaand beleid	1.384	**-403**	-287	-170
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-60	0	0	0
Baten van aanmaningen en dwangbevelen	20	20	20	20
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Bijstelling eigen bijdragen Wmo	100	100	100	100
Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	-100	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-113	-91	-91	-91
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Stijgende verhuuropbrengsten	17	17	17	17
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	128	0	0	0
Totaal gemuteerde baten	**6.644**	**3.903**	**3.139**	**4.321**
Totale baten tot en met de 1e VGR	**164.086**	**171.097**	**141.219**	**155.354**
LASTEN				
Primitieve begroting 2023-2026	160.011	164.753	131.487	151.876
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage 2023	3.980	312	2.929	1.451

Totale lasten tot de 1e VGR	**163.991**	**165.066**	**134.416**	**153.327**

Mutaties in deze voortgangsrapportage (lasten)

1. Autonome ontwikkelingen	6.178	**3.818**	3.060	2.185
Actualisatie begroting gemeenschappelijke regeling VGGM	94	0	0	0
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.550	1.150	1.150	1.150
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	930	930	930	930
Algemene uitkering - vrijval stelposten	-1.130	-1.232	-1.335	-1.389
Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	478	0	0	0
Bijdrage aan VNG voor het fonds GGU	30	30	30	30
Bijdrage BVO DRAN doelgroepenvervoer	-48	0	0	0
Bijdrage BVO DRAN leerlingenvervoer	73	0	0	0
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD	260	0	0	0
Bijdrage MGR - modules inkoop en beheer	74	0	0	0
Bijdrage MGR voor de module RBL (leerplicht)	48	0	0	0
Bijdrage VGGM - brandweer	192	0	0	0
Effecten cao	1.106	1.106	1.106	1.106
Indexering onderhoudscontracten verkeersregelinstallaties	5	5	5	5
Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	325	366	351	336
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	1.373	647	0	0
Subsidie exploitatie zwembad 'De Boskuul'	42	22	22	22
Subsidie peuteropvang	-40	-30	-30	-30
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
Wet goed verhuurderschap	26	26	26	26
2. Actualisatie bestaand beleid	6.461	**2.046**	1.732	1.974
Aanbesteding onderhoud groen	44	44	44	44
Aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek	0	1	1	1
Aansluiting budget toerisme en recreatie met toeristenbelasting	-6	-6	-6	-6
Actualisatie investeringen bedrijfswagens	11	50	14	14
Actualisatie investeringen groen en speeltoestellen	-1	-36	0	0
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	0	0	-198	0
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs (VO)	0	0	-14	0
Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelinstallaties	-9	-29	-27	-27

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	-81	-145	-176	-165
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 3)	17	-30	-47	-30
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-3	-2	-48	-7
Actualisatie parkeerbeleid	30	0	0	0
Actualisatie raming bedrag ondernemersfonds centrum	-13	-13	-13	-13
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-250	0	0	0
Afrekening regeling reductie energieverbruik woningen (RREW)	6	0	0	0
Afronding maatregelen corona herstelplan	425	0	0	0
ARBO budget	25	0	0	0
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Bijstelling budget advieskosten bestemmingsplannen	43	0	0	0
Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	-6	4	4
Elektronisch ondertekenen	7	18	18	18
Evaluatie exploitatie Turmac Cultuur Fabriek (TCF)	25	0	0	0
Gemeentehuis	-74	0	0	0
GPS strooiers	26	0	0	0
Herstelplan continuïteit Pluryn	315	0	0	0
Inhuur interim griffier	55	0	0	0
Inhuurverplichtingen sociaal domein	500	0	0	0
Inrichting applicaties sociaal domein	30	0	0	0
Inzet huisadvocaat	20	0	0	0
Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	-40	75	-35	0
Kostenstijging Jeugdhulp	1.259	1.259	1.259	1.259
Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	975	998	1.022	1.049
Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	230	230	230	230
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-30	-30	-30	-30
Minimabeleid - Energietoeslag 2023	1.151	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-113	-91	-91	-91
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Onkruidverdelgingsmachine	0	3	3	3
Opstellen Zevenaarse routekaart circulaire economie	20	0	0	0
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	-15	15	0	0
Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	0	0	0	0

Publieksbereik tempellocatie Herwen-Hemeling	22	0	0	0
Raadhuisplein 1D en 14	18	4	18	0
Taxatie vastgoed	30	0	0	0
Uitvoering handhavingsproject Ariadne	15	0	0	0
Uitvoering onderhoudswerkzaamheden tijdelijke parkeerterrein BAT-terrein (Enghuizen)	35	0	0	0
Uitvoering taken Wet kwaliteitsborging (Wkb)	24	24	24	24
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	378	150	100	0
Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	0	0	0	-100
Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	-44	0	0	0
Vrijval raming grex centrumplan-projectplan	13	13	13	13
3. Nieuw beleid	62	**51**	51	51
Led verlichting sportterreinen	62	51	51	51
Totaal gemuteerde lasten	**12.701**	**5.915**	**4.842**	**4.209**
Totale lasten tot en met de 1e VGR	**176.691**	**170.981**	**139.258**	**157.536**
Resultaat voor bestemming	**-12.606**	**117**	**1.961**	**-2.182**
ONTTREKKINGEN				
Primitieve begroting 2023-2026	4.617	2.108	1.290	572
Mutaties tot de 1e Voortgangsrapportage 2023	1.835	-442	662	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage 2023	1.061	297	94	44
Totaal onttrekkingen reserves	7.512	**1.962**	2.046	616
TOEVOEGINGEN				
Primitieve begroting 2023-2026	172	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage 2023	147	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage 2023	500	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	819	**0**	0	0
Saldo reserve mutaties	**6.694**	**1.962**	**2.046**	**616**
Resultaat na bestemming	**-5.912**	**2.079**	**4.006**	**-1.566**

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
0. Bestuur en ondersteuning	108.697	112.499	112.452	107.158
1. Veiligheid	126	126	126	126
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	757	265	265	265
3. Economie	16.794	2.173	1.826	492
4. Onderwijs	1.226	1.026	1.022	1.022
5. Sport, cultuur en recreatie	1.614	1.406	1.406	1.399
6. Sociaal domein	18.087	12.877	14.080	14.084
7. Volksgezondheid en milieu	10.659	9.898	9.830	9.135
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.127	30.827	211	21.674
Actuele stand begroting - baten	**164.086**	**171.097**	**141.219**	**155.354**
Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	27.328	26.926	25.433	25.558
1. Veiligheid	4.642	4.275	4.261	4.259
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	7.431	6.680	6.604	6.472
3. Economie	18.208	2.668	2.284	987
4. Onderwijs	5.972	5.753	5.865	6.017
5. Sport, cultuur en recreatie	12.350	11.461	11.224	10.995
6. Sociaal domein	76.607	68.013	68.231	68.437
7. Volksgezondheid en milieu	14.028	12.102	12.528	11.025
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	10.127	33.104	2.829	23.785
Actuele stand begroting - lasten	**176.691**	**170.981**	**139.258**	**157.536**
Saldo voor bestemming				
0. Bestuur en ondersteuning	81.369	85.573	87.019	81.600
1. Veiligheid	-4.517	-4.149	-4.135	-4.134
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-6.673	-6.414	-6.339	-6.207
3. Economie	-1.414	-495	-457	-495
4. Onderwijs	-4.746	-4.728	-4.843	-4.995
5. Sport, cultuur en recreatie	-10.736	-10.054	-9.817	-9.597
6. Sociaal domein	-58.520	-55.135	-54.151	-54.352
7. Volksgezondheid en milieu	-3.369	-2.203	-2.698	-1.890
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-4.000	-2.277	-2.618	-2.112
Saldo 1e voortgangsrapportage voor bestemming	**-12.606**	**117**	**1.961**	**-2.182**
Mutaties reserves				
0. Bestuur en ondersteuning	954	111	111	111
1. Veiligheid	0	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	260	198	119	33
3. Economie	967	15	0	17
4. Onderwijs	1.568	193	193	193
5. Sport, cultuur en recreatie	778	567	437	237
6. Sociaal domein	510	24	24	24
7. Volksgezondheid en milieu	686	308	662	0
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	971	545	500	0

Totaal mutaties reserves	6.694	1.962	2.046	616
Saldo 1e voortgangsrapportage na bestemming	-5.912	2.079	4.006	-1.566

BIJLAGEN

OVERZICHT BEGROTINGSWIJZIGINGEN TOT DE 1E VOORTGANGSRAPPORTAGE

In deze bijlage nemen wij het overzicht op van de wijzigingen van de begroting die nog niet in de meerjarenbegroting 2023-2026 zijn verwerkt tot deze voortgangsrapportage. Dit betreft de wijzigingen tot de 1e voortgangsrapportage en de administratieve wijzigingen.
De wijzigingen tot de 1e voortgangsrapportage betreffen de verwerking van uw besluiten in de afgelopen maanden die nog niet in de meerjarenbegroting verwerkt konden worden. In de administratieve wijzigingen nemen wij aanpassingen op de vastgestelde begroting op, zonder financieel effect.

Wijzigingen tot de 1e voortgangsrapportage

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
5. Sport, cultuur en recreatie				
Restant ramingen 2022 tlv reserves	73	0	0	0
Totaal programma 5.	**73**			
7. Volksgezondheid en milieu				
Correctie reserve afval	-123	0	0	0
Totaal programma 7.	**-123**			
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Uitbreiding grondexploitatie Zevenaar-oost woningen: Het Hof	0	0	1.522	1.522
Vaststellen grondexploitatie Waaijakkers Aerdt	186	684	698	0
Totaal programma 8.	**186**	**684**	**2.220**	**1.522**
Totaal baten	**136**	**684**	**2.220**	**1.522**
LASTEN				
0. Bestuur en ondersteuning				
Restant ramingen 2022 tlv reserves	69	0	0	0
Totaal programma 0.	**69**			
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Geplande vervangingen openbare ruimte	0	-60	-88	-164
Totaal programma 2.		**-60**	**-88**	**-164**
3. Economie				
Restant ramingen 2022 tlv reserves	720	0	0	0
Totaal programma 3.	**720**			
5. Sport, cultuur en recreatie				
Geplande vervangingen openbare ruimte	0	-25	-20	-63
Restant ramingen 2022 tlv reserves	43	0	0	0
Totaal programma 5.	**43**	**-25**	**-20**	**-63**
6. Sociaal domein				
Restant ramingen 2022 tlv reserves	300	0	0	0
Totaal programma 6.	**300**			
7. Volksgezondheid en milieu				
Restant ramingen 2022 tlv reserves	145	0	0	0
Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid	-220	-442	662	0
Totaal programma 7.	**-74**	**-442**	**662**	
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				

Flexwoningen Reisenakker te Zevenaar	-500	0	0	0
Restant ramingen 2022 tlv reserves	1.104	0	0	0
Uitbreiding grondexploitatie Zevenaar-oost woningen: Het Hof	0	0	1.522	1.522
Vaststellen grondexploitatie Waaijakkers Aerdt	186	684	698	0
Totaal programma 8.	**791**	**684**	**2.220**	**1.522**
Totaal lasten	**1.849**	**157**	**2.774**	**1.296**
Saldo voor bestemming	**-1.712**	**527**	**-553**	**226**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen	1.835	-442	662	0
Toevoegingen	147	0	0	0
Totaal mutaties reserves	1.688	**-442**	**662**	**0**
Saldo na bestemming	**-24**	**85**	**108**	**226**

Toelichting financiële ontwikkelingen

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Correctie reserve afval	**-123**	**0**	**0**	**0**

Het resultaat van de mutaties afvalstoffenheffing in de 2e voortgangsrapportage 2022 hebben we abusievelijk ten gunste van de bestemmingsreserve afval gebracht. Met deze wijziging zetten we dit om in een verrekening met de opbrengsten afvalstoffenheffing. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Flexwoningen Reisenakker te Zevenaar	**500**	**0**	**0**	**0**

In de raadsvergadering van 26 april 2023 heeft u besloten om € 500.000 beschikbaar te stellen uit de bestemmingsreserve woningbouw. De middelen zijn bedoeld voor het bouw- en woonrijpmaken van de locatie aan Reisenakker te Zevenaar waar (voor de duur van maximaal 15 jaar) flexwoningen gebouwd zullen gaan worden. De grond boeken wij met deze begrotingswijziging over naar dit project.

Geplande vervangingen openbare ruimte	**0**	**85**	**108**	**226**

In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij de geplande vervangingen van de riolering in geselecteerde delen van de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden en in de kern Zevenaar de wijken Bloemenkamp en Schrijvershoek aan u voorgelegd. Deze werkzaamheden voeren we gefaseerd uit in de periode 2023-2027 en pakken we integraal op waarbij ook wegen, groen en speelvoorzieningen worden vervangen.
In de meerjarenbegroting 2023-2026 zijn investeringen hiervoor beschikbaar gesteld. De herverdeling naar specifieke projecten zorgt ervoor dat enkele investeringsbudgetten later afgesloten worden dan opgenomen in de meerjarenbegroting 2023-2026. Dit leidt dan ook tot een voordeel op de afschrijvingslasten. De incidentele voordelen binnen riolering (oplopend van € 2.500 in 2023 tot € 279.000 in 2027) brengen we ten gunste van de voorziening riolering. De overige voordelen (oplopend van € 85.000 in 2024 tot € 178.000 in 2027) op groen, spelen en wegen brengen we ten gunste van het begrotingsresultaat. Deze wijziging is programma overstijgend.

Restant ramingen 2022 tlv reserves	**-2.309**	**0**	**0**	**0**

Niet bestede exploitatiegelden in 2022 waar een onttrekking uit een reserves tegenover staat (en dus geen financiele gevolgen heeft voor 2023) zijn in deze begrotingswijziging opgenomen.

Uitbreiding grondexploitatie Zevenaar-oost woningen: Het Hof	**0**	**0**	**0**	**0**

Op 19 oktober 2022 heeft de raad de deelgrondexploitatie Het Hof vastgesteld en de grondexploitatie Zevenaar-oost woningen uit te breiden op basis van opgestelde ruimtelijke kaders en een globale programmering zodat er een nieuw buurtschap in Groot Holthuizen kan ontstaan van 120-150 woningen, waarvan 67% betaalbaar onder NHG-grens.

Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid	**220**	**442**	**-662**	**0**

Op 21 september 2022 is door de raad het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid - extra inzet 2023-2024-2025 (exclusief eigen vastgoed) vastgesteld. De periode van de bestemmingsreserve is met 1 jaarschijf verschoven van 2022-2024 naar 2023-2025. Het bedrag voor vastgoed is in deze begrotingswijziging opgenomen in 2025.

Vaststellen grondexploitatie Waaijakkers Aerdt	**0**	**0**	**0**	**0**

In de raadsvergadering van 21 december 2022 is de grondexploitatie Waaijakkers Aerdt vastgesteld.

Totaal mutaties	**-1.712**	**527**	**-553**	**226**

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Correctie reserve afval	**123**	**0**	**0**	**0**

Het resultaat van de mutaties afvalstoffenheffing in de 2e voortgangsrapportage 2022 hebben we abusievelijk ten gunste van de bestemmingsreserve afval gebracht. Met deze wijziging zetten we dit om in een verrekening met de opbrengsten afvalstoffenheffing. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Flexwoningen Reisenakker te Zevenaar	**-500**	**0**	**0**	**0**

In de raadsvergadering van 26 april 2023 heeft u besloten om € 500.000 beschikbaar te stellen uit de bestemmingsreserve woningbouw. De middelen zijn bedoeld voor het bouw- en woonrijpmaken van de locatie aan Reisenakker te Zevenaar waar (voor de duur van maximaal 15 jaar) flexwoningen gebouwd zullen gaan worden. De grond boeken wij met deze begrotingswijziging over naar dit project.

Restant ramingen 2022 tlv reserves	**2.284**	**0**	**0**	**0**

Niet bestede exploitatiegelden in 2022 waar een onttrekking uit een reserves tegenover staat (en dus geen financiele gevolgen heeft voor 2023) zijn in deze begrotingswijziging opgenomen.

Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid	**-220**	**-442**	**662**	**0**

Op 21 september 2022 is door de raad het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid - extra inzet 2023-2024-2025 (exclusief eigen vastgoed) vastgesteld. De periode van de bestemmingsreserve is met 1 jaarschijf verschoven van 2022-2024 naar 2023-2025. Het bedrag voor vastgoed is in deze begrotingswijziging opgenomen in 2025.

Totaal reservemutaties	**1.688**	**-442**	**662**	**0**

Administratieve wijzigingen

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
0. Bestuur en ondersteuning				
Actualisatie gebouwenbeheer en pachtopbrengsten	0	0	0	0
Doorbelasting materieel openbare werken	33	170	224	216
Doorbelasting salariskosten naar taakveld 8.3 Bouwen en wonen	38	38	38	38
Doorontwikkeling aanpak vroegsignalering schulden	0	0	0	0
I-navigator en Anonimiseringssoftware.	0	0	0	0
Kantinekosten / horecavoorziening	0	0	0	0
Klimaatadaptatie	0	0	0	0
Opbrengsten detachering GMR ten behoeve van inhuur derden	0	0	0	0
Overheveling baten en lasten erfgoedcommissie	4	4	4	4
Overheveling budget garantie van oorsprong	-28	-28	-28	-28
Overheveling budget inhuur ruimtelijke ordening	-40	-40	-40	-40
Overheveling software VTH naar budget I&A	0	0	0	0
Rente financieel vaste activa (FVA) met vaste percentages	538	526	514	505
Vergoeding leden Rekenkamer	0	0	0	0
Wijziging formatie t.b.v. RDL	0	0	0	0
Totaal programma 0.	**545**	**671**	**712**	**694**
1. Veiligheid				
Doorbelasting materieel openbare werken	-1	-2	-3	-3
Overheveling software VTH naar budget I&A	0	0	0	0
Totaal programma 1.	**-1**	**-2**	**-3**	**-3**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Doorbelasting materieel openbare werken	-5	-26	-34	-33
Doorbelasting straatreiniging	89	89	89	89
Ramen middelen 2023 Verbeteren openbaar vervoer/vervoer op maat	0	0	0	0
Totaal programma 2.	**84**	**63**	**55**	**56**
3. Economie				
Doorbelasting materieel openbare werken	-1	-4	-5	-4
Subsidie provincie Gelderland inzake Gelders winterfonds	0	0	0	0
Subsidie provincie voor project compact centrum Zevenaar	0	0	0	0
Totaal programma 3.	**-1**	**-4**	**-5**	**-4**
4. Onderwijs				
Doorbelasting Kulturhus	-57	-35	-11	-11

Rente financieel vaste activa (FVA) met vaste percentages	-467	-456	-444	-436
Totaal programma 4.	**-524**	**-490**	**-455**	**-447**
5. Sport, cultuur en recreatie				
Actualisatie gebouwenbeheer en pachtopbrengsten	0	0	0	0
Doorbelasting Kulturhus	73	44	14	14
Doorbelasting materieel openbare werken	-19	-100	-132	-127
Klimaatadaptatie	0	0	0	0
Overhevelen budget klompenpaden Giesbeek en Landschapsbeleidsplan	0	0	0	0
Overhevelen subsidie "Project Erfgoed telt"	0	0	0	0
Overheveling baten en lasten erfgoedcommissie	-4	-4	-4	-4
Rente financieel vaste activa (FVA) met vaste percentages	-2	-2	-2	-2
Sportbedrijf gebouwen	0	0	0	0
Subsidie onderhoud gemeentelijke monumenten	0	0	0	0
Voorbereiding en ondersteuning nieuw te ontwikkelen erfgoedbeleid	0	0	0	0
Totaal programma 5.	**47**	**-63**	**-124**	**-119**
6. Sociaal domein				
Actualisatie bijdrage Modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) 'sociaal domein centraal Gelderland'	0	0	0	0
Actualisatie gebouwenbeheer en pachtopbrengsten	0	0	0	0
Doorbelasting Kulturhus	-12	-7	-2	-2
Doorbelasting materieel openbare werken	0	-1	-1	-1
Ontwikkelen/uitwerken dorpenplan Lathum	400	0	0	0
Overheveling zorg- en uitvoeringskosten sociaal domein.	0	0	0	0
Totaal programma 6.	**388**	**-8**	**-4**	**-4**
7. Volksgezondheid en milieu				
Aanpak energiearmoede 2023	0	0	0	0
Doorbelasting Kulturhus	-3	-2	-1	-1
Doorbelasting materieel openbare werken	-7	-37	-49	-47
Doorbelasting straatreiniging	-89	-89	-89	-89
Klimaatadaptatie	0	0	0	0
Overheveling budget garantie van oorsprong	28	28	28	28
Overheveling budget nationaal isolatieprogramma	0	0	0	0
Overheveling subsidie overdracht bodemtaken	0	0	0	0
Rente financieel vaste activa (FVA) met vaste percentages	-57	-57	-56	-56
Totaal programma 7.	**-127**	**-156**	**-166**	**-164**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Actualisatie gebouwenbeheer en pachtopbrengsten	0	0	0	0
Doorbelasting salariskosten naar taakveld 8.3 Bouwen en wonen	-38	-38	-38	-38
Ontwikkelen/uitwerken dorpenplan Lathum	-400	0	0	0
Overheveling budget inhuur ruimtelijke ordening	40	40	40	40
Rente financieel vaste activa (FVA) met vaste percentages	-12	-12	-12	-11
Totaal programma 8.	**-410**	**-10**	**-10**	**-9**
Totaal Administratieve wijzigingen exploitatie	**0**	**0**	**0**	**0**

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde (beantwoording binnen 30 dagen)

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen over onderwerpen geagendeerd voor een commissie- en/of raadsvergadering

D. Overige technische vragen (vragen die geen betrekking hebben op een voorliggend raadsvoorstel of onderwerp op de commissieagenda; beantwoording binnen 30 dagen)

Categorie: ~~A~~ / ~~B~~ / C / ~~D~~ (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: 1e Voortgangsrapportage (Z/23/447277)

Naam en fractie: Tjeerd Boekhorst, Lokaal Belang

Datum indienen: 18 mei 2023

Afdeling: …….

Contactpersoon: …….

Inleiding/Aanleiding:
Omtrent de 1e Voortgangsrapportage hebben we enkele vragen.

Vraag/Vragen:

1. Op 8 maart is er een nieuwe vaste geldlening van 20 miljoen aangetrokken met een looptijd van 25 jaar tegen een rentepercentage van 3,30%.
   Dit is € 660.000 op basis van een volledig per jaar.
   Met een correctie van € 325.000 in 2023, zal dus de eerdere rente € 335.000 hebben bedragen.
   Kan aangegeven worden waarvoor de 20 miljoen lening is aangewend? Betreft dit een, bijvoorbeeld, een aflossing van (hoge) geldlening?

   Antwoord:
   Voor de rente over de te verwachten financieringsbehoefte is in de begroting 2023 rekening gehouden met een rentepercentage van 1,41%. We rekenen bij de begroting altijd met het gemiddelde rentepercentage van een half jaar voorafgaand aan het opstellen van de begroting van een 20 jarige lineaire vaste geldlening bij de Bank voor Nederlands Gemeenten. Door de sterk gestegen rente is het werkelijke rentepercentage

bij het afsluiten van de nieuwe geldlening hoger dan geraamd en hebben we dus een aanpassing moeten doen in het rentebedrag.

De nieuw aangetrokken geldlening is aangewend om in het begin van 2023 twee lopende leningen af te lossen ter waarde van samen € 14 miljoen. Vlak voor het moment van het aantrekken van de nieuwe geldlening is de financieringsbehoefte voor het komende jaar (en verder voor zover mogelijk) opnieuw ingeschat tegen de achtergrond van een stijgende marktrente. Dit heeft geleid tot het afsluiten van een geldlening van 20 miljoen.

2. De startdatum van 3 investeringsprojecten van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling is met 1 jaar in de tijd verschoven. Het gaat daarbij o.a. om “Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis”. Kan aangegeven worden wat het verschuiven van dit specifieke investeringsproject doet met amendement 3 van de Meerjarenbegroting 2023-2026 Gebiedsopgave Babberich moet sneller, waarbij € 100.000 in het begrotingsjaar 2023 opgenomen is voor extra ambtelijke capaciteit.
Wordt deze € 100.000 nog wel in 2023 ingezet? Zo niet, op welke wijze kan het bedrag wel beschikbaar blijven voor Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis?

   Antwoord:
   We zetten het zeker in indien het helpt het proces te versnellen of wanneer externe bijstand daarvoor snel gewenst is. Als zodanig hebben wij de wens van snelheid in de gesprekken met gedeputeerden aangegeven. Voor dit moment kunnen de kosten voor 2023 nog gefinancierd worden uit het oorspronkelijke krediet Plan MER Witte Kruis. Mocht blijken dat het proces vraagt om extra bijstand dan kan het bedrag ‘teruggezet’ worden naar 2023.

Z07546863 68

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsvoorstel

onderwerp	Bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad om verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' af te wijzen
zaaknummer	Z/23/447389
documentnummer	INT/23/1157499
portefeuillehouder	A. van Orden
portefeuille	Ruimtelijke Ontwikkeling
behandelend ambtenaar/afdeling	G. Schut/ J. van der Wijk
telefoon	0316-595428
email	g.schut@zevenaar.nl/j.vanderwijk@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De gemeente Zevenaar heeft op 25 mei 2022 een verzoek ontvangen om het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Tatelaar" te herzien ter plaatse van de Ampèrestraat 8 te Zevenaar. Verzoeker stelt dat de hierin aanwezige branchebeperkende planregels strijdig zijn met de hogere regeling van artikel 15 van de Europese dienstenrichtlijn. Verzoeker stelt dat de gemeente de beperkende planregels alsnog dient te motiveren dan wel de strijdige beperkingen dient te schrappen.

De gemeenteraad heeft op 21 december 2022 het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' afgewezen met de motivering dat er sprake is van een onvoldoende concreet verzoek/aanvraag. De enkele stelling van verzoeker dat – kort gezegd – de huidige planregeling met betrekking tot het perceel Ampèrestraat 8 te Zevenaar in strijd zou zijn met de Dienstenrichtlijn is onvoldoende om het verzoek te kunnen beoordelen. Om die reden is verzoeker gevraagd een nadere onderbouwing te geven om duidelijk te maken met welk doel de aanvraag is ingediend. De gevraagde informatie is niet door verzoeker aangeleverd. Door het ontbreken van een nadere precisering van het verzoek was een zorgvuldige besluitvorming niet mogelijk en mede daarom is het verzoek tot herziening afgewezen.

De verzoeker kon binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit in bezwaar gaan en heeft hier dan ook gebruik van gemaakt. Het bezwaarschrift is voor advies aan de Adviescommissie voor bezwaarschriften (hierna: de commissie) voorgelegd. De commissie heeft het bezwaar behandeld tijdens de hoorzitting van 8 maart 2023. De commissie meent dat de raad een motivering heeft gegeven voor de weigering van het verzoek tot herziening, namelijk dat deze onvoldoende concreet was, echter kan deze motivering dit besluit niet volledig dragen. Immers, uit voornoemde motivering blijkt niet waarom de in het bestemmingsplan neergelegde beperkingen wat betreft detailhandel in niet-volumineuze goederen gerechtvaardigd zijn in het licht van de daaraan in de Dienstenrichtlijn gestelde eisen.

Als de raad het besluit in stand wil laten dan zal bij de beslissing op bezwaar nader moeten worden onderbouwd dat de brancheringsregels in het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Tatelaar" voldoen aan de Dienstenrichtlijn. Daarbij kan de raad eventueel mede het rapport van Rho adviseurs van 14 april 2023 als motivering aan de weigering ten grondslag leggen. Het adviesrapport van Rho adviseurs onderbouwt waarom de branchebeperkende regels in het 'bestemmingsplan Tatelaar' in overeenstemming zijn met de eisen die de Dienstenrichtlijn aan dergelijke regels stelt.

Wij vragen u dan ook om het bestreden besluit van 21 december aan te vullen met het rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan' d.d. 14 april 2023 februari 2023 van Rho adviseurs. Tevens vragen wij u conform het advies van de Adviescommissie voor bezwaarschriften, het bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad om verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' ongegrond te verklaren.

2. Raadsvoorstel

Wij adviseren u om:

1. conform het advies van de Adviescommissie voor bezwaarschriften, het bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad tot afwijzing van het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' ongegrond te verklaren;
2. het bestreden besluit van 21 december 2022, onder de aanvulling van het rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan' d.d. 14 april 2023, verder in stand te laten.

3. Waarom naar de raad

Het afwijzen van een aanvraag om een bestemmingsplan te herzien is op grond van artikel 3.9 van de Wet ruimtelijke ordening een raadsbevoegdheid. Tevens is het aanvullen van het eerder genomen raadsbesluit een bevoegdheid van de gemeenteraad.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het weigeren om het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 Het bezwaar geeft geen aanleiding om wel het 'bestemmingsplan Tatelaar' te herzien.

De branchebeperkende regels die 'Bestemmingsplan Tatelaar' bevat, zijn noodzakelijk voor het functioneren en het vitaal houden van de aangewezen winkelgebieden in de kern Zevenaar. Het provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid zijn erop gericht detailhandelsontwikkelingen te laten plaatsvinden in de daarvoor aangewezen winkelgebieden: de binnenstad en de wijkwinkelcentra. De positie van Zevenaar is zwakker dan de posities van andere centrumgebieden, zoals die van Arnhem, Doetinchem en Nijmegen met veel recreatief aanbod. Het loslaten van de beperking tot volumineuze detailhandel zou betekenen dat elders, zoals op het bedrijventerrein Tatelaar, ruimte ontstaat voor detailhandel die ook in de winkelgebieden past en dus concurrerend wordt en gelet op de krimpende markt, voor relevante leegstand zorgt. Dit gaat ten koste van de vitaliteit en leefbaarheid van de winkelgebieden. Het weigeren van het verzoek voor medewerking aan herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' is in lijn met consistent gemeentelijk beleid gericht op het behoud van de vitaliteit van de winkelgebieden en concentreren van niet-volumineuze detailhandel in de aangewezen winkelgebieden.

Het rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan' onderbouwt waarom de branchebeperkende regels uit 'Bestemmingsplan Tatelaar' evenredig zijn in het licht van de Dienstenrichtlijn. De commissie ziet geen aanleiding om het bezwaar gegrond te verklaren.

1.2 De branchebeperkende regels zijn mogelijk in het licht van de Dienstenrichtlijn.
Uit het arrest van het Europese Hof van Justitie van 30 januari 2018 in de zaak Visser Vastgoed (HvJ 30 januari 2018, ECLI:EU:C:2018:44) volgt dat een bestemmingsplanregeling moet voldoen aan de Dienstenrichtlijn. De Dienstenrichtlijn bepaalt dat een bestemmingsplan alleen vestigingsbeperkingen ten aanzien van een dienst mag bevatten als deze vestigingsbeperkingen:

a. niet-discriminerend,
b. noodzakelijk en
c. evenredig zijn.

Detailhandel in goederen is een dienst in de zin van de Dienstenrichtlijn en een beperking moet dus aan die voorwaarden voldoen. Hieronder volgt de toetsing.

Niet-discriminerend.
Het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar maakt ten aanzien van de opgenomen vestigingsbeperking voor detailhandel, geen direct of indirect onderscheid naar nationaliteit of, voor vennootschappen, de plaats van hun statutaire zetel van de te vestigen winkels. Hiermee wordt derhalve voldaan aan het discriminatieverbod in artikel 15, derde lid, onder a, van de Dienstenrichtlijn.

Noodzakelijkheid
Het beleid gericht op concentratie van niet-volumineuze detailhandel in samenhang met de systematiek van de bestemmingsregelingen in de verschillende bestemmingsplannen in de gemeente Zevenaar, maken duidelijk dat de 'bescherming van het milieu en het stedelijk milieu' de dwingende reden is voor de concentratie van niet-volumineuze detailhandel in winkelgebieden en het uitsluiten ervan elders.

Aan de vestigingsbeperkingen voor detailhandel in het bestemmingsplan bedrijventerrein Tatelaar en meer specifiek in artikel 3 Bedrijventerrein liggen dan ook dwingende redenen van algemeen belang ten grondslag. Dit rechtvaardigt ook het weigeren van het verzoek voor medewerking aan herziening van het bestemmingsplan op het perceel ter hoogte van Ampèrestraat 8 te Zevenaar. De bestemmingsregeling en het advies voor weigering van het verzoek voldoen aan het noodzakelijkheidscriterium in artikel 15, derde lid onder b van de Dienstenrichtlijn (noodzakelijkheid).

Evenredig
De vestigingsbeperking in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar voor volumineuze detailhandel is een evenredige maatregel. Deze maatregel is namelijk geschikt en effectief, wordt coherent en systematisch toegepast in verschillende bestemmingsplannen en doorstaat de hypocrisietest. De brancheringsregeling en de afwijzing van het verzoek voor een herziening van het bestemmingsplan voldoen aan het evenredigheidscriterium in artikel 15, derde lid onder c van de Dienstenrichtlijn.

2.1 De commissie doet een aanbeveling om het bestreden besluit aan te vullen met een nadere motivering.
De commissie meent dat de raad een motivering heeft gegeven voor de weigering van het verzoek tot herziening d.d. 21 december 2022, namelijk dat deze onvoldoende concreet was, echter kan deze motivering het besluit niet volledig dragen. Immers, uit voornoemde motivering blijkt niet waarom de in het bestemmingsplan neergelegde beperkingen wat betreft detailhandel in niet-volumineuze goederen gerechtvaardigd zijn in het licht van de daaraan in de Dienstenrichtlijn gestelde eisen.

De commissie doet de aanbeveling dat de raad bij de beslissing op bezwaar het besluit nader aanvult met een motivering waarom de brancheringsregels in het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Tatelaar"

voldoen aan de Dienstenrichtlijn. Daarbij kan de raad eventueel mede het conceptrapport van Rho adviseurs van 17 februari 2023 als motivering aan de weigering ten grondslag leggen.

Het rapport van 17 februari 2023 betrof een conceptrapport. In het rapport van 14 april 2023 is inhoudelijk niets gewijzigd anders dan tekstuele wijzigingen. Door het bestreden besluit aan te vullen met het rapport wordt er voldaan aan de aanbeveling van de commissie.

Alternatieven

2.1 De planregels van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' herzien

Een alternatief op de hierboven voorgestelde weigering zou kunnen zijn om de planregels van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien en eventueel brancheringsregels uit de planregeling te schrappen. Dit vereist echter een algehele herziening van het beleid dat sinds jaar en dag wordt gevoerd inzake Zevenaarse bedrijventerreinen; namelijk dat detailhandel op bedrijventerreinen niet is toegestaan.

Het niet toestaan van detailhandel op bedrijventerreinen is ingegeven vanuit de gedachte dat de bestaande detailhandelsstructuur in de gemeente dient te worden beschermd. De vestiging van detailhandel die niet uitsluitend is gericht op volumineuze goederen is vooral binnen of bij winkelcentra voorzien, omdat dat bijdraagt aan de versterking van winkelgebieden. Vestiging van detailhandel (niet zijnde detailhandel in uitsluitend volumineuze goederen), buiten bestaande winkelcentra kan, zeker gelet op de omvang daarvan, negatieve effecten hebben op het (hoofd)winkelcentrum.

Inzoomend op bedrijventerrein Tatelaar wordt voorts nog opgemerkt dat voor de revitalisering van het bedrijventerrein een businessplan is opgesteld waarin de ontwikkelingsrichting van het bedrijventerrein wordt geschetst. De gewenste ontwikkeling is gericht op versterking van het huidige profiel van het bedrijventerrein als een gemengd en consumentgericht bedrijventerrein voor detailhandel in volumineuze goederen, kleinschalige productiebedrijven in lage milieucategorieën en kantoren. Het bestemmingsplan stelt dan ook zeer expliciet dat alleen de vestiging van detailhandel in volumineuze goederen (zoals auto's, boten, caravans, motoren, scooters, keukens, badkamers, sanitair, zwembaden, meubels, vloerbedekking/parket, zonwering) en daarmee direct samenhangende artikelen zoals accessoires, onderhoudsmiddelen en onderdelen en ondergeschikte mate van woninginrichting en stoffering -, tuincentra (w.o. tuinhuisjes, tuinmachines) en grootschalige bouwmarkten (> 1.000 m2) wel wordt toegestaan. 'Samenhangende artikelen' worden alleen toegestaan in samenhang met en ondergeschikt aan detailhandel in volumineuze goederen. Er is geen aanleiding om dit beleid te wijzigen.

Al met al kan worden gesteld dat bovengenoemd alternatief geen alternatief is.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Wanneer het bezwaar ongegrond wordt verklaard is er nog een beroepsmogelijkheid bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

7. Klimaat en duurzaamheid

N.v.t.

8. Communicatie

De verzoeker wordt schriftelijk op de hoogte gebracht van de beslissing op bezwaar en de rechtsmiddelen die hiertegen kunnen worden aangewend.

9. Kosten, baten en dekking

Het ingediende verzoek is niet aan te merken als een concrete aanvraag. Omdat deze daarom niet in behandeling wordt genomen, zijn er ook geen kosten die verhaald hoeven te worden op de aanvrager.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/23/1159899	Verzoek tot herziening bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar d.d. 25 mei 2022
2.	INT/23/1159904	Besluit gemeenteraad d.d. 21 december 2022
3.	INK/23/1159907	Bezwaarschrift d.d. 31 januari 2023
4.	INT/23/1159913	Verweerschrift (exclusief bijlagen) d.d. 21 februari 2023
5.	INK/23/1159918	Advies Adviescommissie voor bezwaarschriften Zevenaar d.d. 22 maart 2023
6.	INK/23/1159919	Verslag zitting Adviescommissie voor bezwaarschriften
7.	INT/23/1159921	Rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan' d.d. 14 april 2023

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp Bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad om verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' af te wijzen
zaaknummer Z/23/447389
documentnummer INT/23/1157499

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat;

- Een aanvraag is ingediend voor het herzien van de planregeling uit het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' wegens vermeende strijd met de Europese Dienstenrichtlijn;
- Er door verzoeker bezwaar is ingediend tegen het besluit van de gemeenteraad om het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan af te wijzen;
- Er door de Adviescommissie voor bezwaarschriften wordt geadviseerd om het bezwaar ongegrond te verklaren;
- Er door de Adviescommissie voor bezwaarschriften wordt geadviseerd om het bestreden besluit van 21 december 2022, onder eventuele aanvulling van het rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan' d.d. 17 februari 2023, verder in stand te laten;
- Het rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan' d.d. 17 februari 2023 een concept betrof.
- Het rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan' d.d. 14 april 2023 het definitieve rapport betreft.
- Bovengenoemd rapport van 14 april 2023 onderdeel uitmaakt van dit besluit.
- Uit het rapport blijkt dat de branchebeperkende regels die 'Bestemmingsplan Tatelaar' bevat, noodzakelijk zijn voor het functioneren en het vitaal houden van de aangewezen winkelgebieden in de kern Zevenaar;
- Het provinciaal-, regionaal- en gemeentelijk beleid erop zijn gericht detailhandelsontwikkelingen te laten plaatsvinden in de daarvoor aangewezen winkelgebieden: de binnenstad en de wijkwinkelcentra;
- Het weigeren van het verzoek voor medewerking aan herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' in lijn is met consistent gemeentelijk beleid gericht op het behoud van de vitaliteit van de winkelgebieden en concentreren van niet-volumineuze detailhandel in de aangewezen winkelgebieden;
- Uit het arrest van het Europese Hof van Justitie van 30 januari 2018 in de zaak Visser Vastgoed (HvJ 30 januari 2018, ECLI:EU:C:2018:44) volgt dat een bestemmingsregeling moet voldoen aan de Dienstenrichtlijn. De Dienstenrichtlijn bepaalt dat een bestemmingsplan alleen vestigingsbeperkingen ten aanzien van een dienst mag bevatten als deze vestigingsbeperkingen:
    a. niet-discriminerend,
    b. noodzakelijk en
    c. evenredig zijn.
- Het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar ten aanzien van de opgenomen vestigingsbeperking voor detailhandel, geen direct of indirect onderscheid maakt naar nationaliteit of, voor vennootschappen, de plaats van hun statutaire zetel van de te vestigen

winkels. Hiermee wordt derhalve voldaan aan het discriminatieverbod in artikel 15, derde lid, onder a, van de Dienstenrichtlijn;
- Het beleid gericht op concentratie van niet-volumineuze detailhandel in samenhang met de systematiek van de bestemmingsregelingen in de verschillende bestemmingsplannen in de gemeente Zevenaar duidelijk maken dat de 'bescherming van het milieu en het stedelijk milieu' de dwingende reden is voor de concentratie van niet-volumineuze detailhandel in winkelgebieden en het uitsluiten ervan elders. Aan de vestigingsbeperkingen voor detailhandel in het bestemmingsplan bedrijventerrein Tatelaar en meer specifiek in artikel 3 Bedrijventerrein liggen dan ook dwingende redenen van algemeen belang ten grondslag;
- De vestigingsbeperking in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar voor volumineuze detailhandel een evenredige maatregel is. Deze maatregel is namelijk geschikt en effectief, wordt coherent en systematisch toegepast in verschillende bestemmingsplannen en doorstaat de hypocrisietest. De brancheringsregeling en de afwijzing van het verzoek voor een herziening van het bestemmingsplan voldoen aan het evenredigheidscriterium in artikel 15, derde lid onder c, van de Dienstenrichtlijn;
- De branchebeperkende regels in het 'bestemmingsplan Tatelaar' in overeenstemming zijn met de eisen die de Dienstenrichtlijn aan dergelijke regels stelt.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 3.9 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht;

besluit:

1. Conform het advies van de Adviescommissie voor bezwaarschriften, het bezwaar tegen het besluit van de gemeenteraad tot afwijzing van het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar', ongegrond te verklaren;
2. Het bestreden besluit van 21 december 2022, onder de aanvulling van het rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan' d.d. 14 april 2023, verder in stand te laten.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 31 mei 2023.

De griffier	De burgemeester
M. van Bergen	drs. L.J.E.M. van Riswijk

GEMEENTE ZEVENAAR
30 MEI 2022
INGEKOMEN

RetailPlan
LOCATIEONTWIKKELING &
RUIMTELIJKE ORDENING

Aan de gemeenteraad van Zevenaar
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

Betreft: verzoek tot herziening bestemmingsplan "Tatelaar"

Drachten, 25 mei 2022

Geachte leden van de gemeenteraad,

Namens de eigenaar van het perceel aan de Ampèrestraat 8 te Zevenaar, verzoek ik u om het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Tatelaar" te herzien. Ik licht het verzoek graag nader toe.

In het bestemmingsplan is de locatie aangeduid met de bestemming "bedrijventerrein". Artikel 3.1 van de planregels luidt onder andere:
"De voor 'Bedrijventerrein' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

> *a. het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten die staan vermeld in de categorie 1 t/m 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten als opgenomen in de Bijlage 1;*
>
> *j. volumineuze detailhandel inclusief de verkoop van brancheverwante artikelen overeenkomstig de bepalingen in artikel 3.3.2;*

In de Staat van Bedrijfsactiviteiten, zoals bedoeld in artikel 3.1 onder a, worden onder het kopje "Detailhandel en reparatie t.b.v. particulieren" bouwmarkten, tuincentra en hypermarkten als categorie 2-bedrijven genoemd.

In de praktijk blijkt dat bijvoorbeeld een hypermarkt, zoals in de staat van bedrijfsactiviteiten is opgenomen, door de toepassing van artikel 3.3.1. toch niet is toegestaan. Zo blijkt immers uit de recente uitspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 11 mei 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:1370)

In artikel 3.3.1 van de planregels zijn namelijk specifieke gebruiksregels opgenomen. Volgens deze bepaling wordt detailhandel tot een strijdig gebruik gerekend, met uitzondering van onder meer volumineuze detailhandel. In artikel 1.68 van de planregels is limitatief opgesomd welke soorten bedrijven onder volumineuze detailhandel vallen. Dat zijn detailhandel in volumineuze goederen (waarbij een niet-limitatieve opsomming van goederen is gegeven), tuincentra, grootschalige bouwmarkten en detailhandel in fietsen en scooters. Een hypermarkt wordt niet genoemd.

De toelichting bij het bestemmingsplan bevat in ieder geval geen onderbouwing waarom de in het plan neergelegde beperkingen wat betreft de vestiging van detailhandel in niet-volumineuze goederen gerechtvaardigd zijn in het licht van de daaraan in de Dienstenrichtlijn gestelde eisen. Evenmin is de kennelijke uitsluiting van een hypermarkt onderbouwd.

In de uitspraak van 26 februari 2020 (ECLI:NL:RVS:2020:616) heeft de afdeling gesteld dat het degene die zich op strijd met de Dienstenrichtlijn beroept het vrij staat om een verzoek tot herziening van het bestemmingsplan bij de gemeenteraad in te dienen. Bij de beoordeling van een besluit van de raad naar aanleiding van een dergelijk verzoek zal de rechter toetsen op de wijze zoals aan de orde in de uitspraak van 24 juli 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:2569).

Concreet verzoek
Aan u wordt, met een beroep op de Europese Dienstenrichtlijn, gevraagd om het bestemmingsplan te herzien. De branchebeperkende planregels dienen in overeenstemming te worden gebracht met alle eisen die de Dienstenrichtijn daaraan stelt. Dat wil zeggen dat u alle brancheringseisen die niet voldoen aan de eisen van artikel 15 derde lid van de Dienstenrichtijn dient te schrappen in de planregels en de begripsbepalingen. Ik wil u vragen om uw besluit te onderbouwen op een wijze zoals aan de orde was in de procedure Visser Vastgoed – Appingedam en welke is beoordeeld in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 24 juli 2019.

In afwachting van uw besluit en met vriendelijke groet,

Hoogachtend,

RetailPlan B.V.

Bijlage: machtiging

RetailPlan
LOCATIEONTWIKKELING &
RUIMTELIJKE ORDENING

Machtiging

Hierbij verleent ;

De heer
handelend als bestuurder van de stichting;
Stichting Boomwortel
Noorder Markweg 4
7036 AN LOERBEEK

de machtiging aan

De heer
handelend als adviseur ten dienste van;
RetailPlan b.v.
Torenstraat 23a
9203 BD Drachten

tot het indienen van een verzoek bij de gemeenteraad van Zevenaar voor de herziening van het bestemmingsplan ter plaatse van de Ampèrestraat 8 te Zevenaar en eventuele bezwaar en beroepsprocedures dienaangaande te voeren namen haar.

Aldus getekend te Loerbeek, 18 mei 2022

R **AANGETEKENDE BRIEF NL**
NL Frankering betaald €9.05
21 gr. 156405 25-05-2022 14:3

D
PostNL
NL

RetailPlan
LOCATIEONTWIKKELING &
RUIMTELIJKE ORDENING

Torenstraat 23a 9203 BD Drachten

3SRPKS051199286 6900AA 10

digi

R11-6

Raadsbesluit

Onderwerp	Weigeren herziening bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar'
Zaaknummer	Z/22/423179
Documentnummer	INT/22/1128237

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat :

- Een aanvraag is ingediend voor het herzien van de planregeling uit het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' wegens vermeende strijd met de Europese Dienstenrichtlijn.
- De aanvraag slechts het standpunt bevat dat de huidige planregeling in strijd zou zijn met de Dienstenrichtlijn.
- Die enkele stelling onvoldoende is om de aanvraag te kunnen beoordelen.
- Aanvrager in de gelegenheid is gesteld zijn aanvraag nader te onderbouwen en nadere gegevens aan te leveren.
- Aanvrager van die mogelijkheid geen gebruik heeft gemaakt.
- De gemeenteraad door het ontbrekend van een nadere precisering van de aanvraag niet zorgvuldig kan besluiten op de aanvraag.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

gelet op artikel 3.9 van de Wet ruimtelijke ordening

besluit:

1. De aanvraag om het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien te weigeren

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 21 december 2022.

De griffier
I.M. van Dijk

De burgemeester
L.J.E.M. van Riswijk

Raadsvoorstel

Onderwerp	Weigeren herziening bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar'
Zaaknummer	Z/22/423179
Documentnummer	INT/22/1128237
Portefeuillehouder	A. van Orden
Portefeuille	Ruimtelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar/afdeling	G. Schut/Ruimtelijke Ontwikkeling
Telefoon	0316-595 437
E-mail	g.schut@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Retailplan B.V. heeft – zoals het bij meerdere gemeenten heeft gedaan – namens de eigenaar van de Amperestraat 8 te Zevenaar bij brief van 25 mei 2022 (**bijlage 1**) aan uw raad het algemene verzoek gedaan het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien vanwege vermeende strijd met de Dienstenrichtlijn.

Dienstenrichtlijn

De Dienstenrichtlijn heeft betrekking op het vrij verkeer van diensten en/of de vrijheid van vestiging binnen Europa. In beginsel mogen er geen beperkingen worden opgelegd aan het vrij verkeer of de vrijheid van vestiging. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is het echter wel gebruikelijk dat er in een bestemmingsplan enige beperkingen worden opgenomen. Denk bijvoorbeeld aan planregels die het wel mogelijk maken om op een locatie grootschalige detailhandel (zoals een meubelzaak of autoverkoopbedrijf) toe te staan, maar geen verkoop van levensmiddelen of kleding. Dit gebeurt omdat het bijvoorbeeld wenselijk is de verkoop van kleding in de binnenstad te clusteren. De Dienstenrichtlijn biedt enige ruimte om dergelijke beperkingen op te leggen, maar dit moet dan wel onderbouwd worden. Een beperking kan bijvoorbeeld nodig zijn om te voorkomen dat de winkelstructuur van de binnenstad teveel wordt aangetast en er leegstand ontstaat.

Verzoek Retailplan

Retailplan stelt zich op het standpunt dat de planregels van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' branchebeperkende regels bevatten die niet in overeenstemming zijn met de eisen die de Dienstenrichtlijn aan dergelijke regels stelt. Volgens Retailplan dient uw raad alle brancheringsregels die niet voldoen aan de Dienstenrichtlijn te schrappen in de planregels en de begripsbepalingen.

Naar aanleiding van bovengenoemde brief is aan Retailplan bij brief van 19 september 2022 (**bijlage 2**) verzocht tot het doen van een nadere onderbouwing van het verzoek en het aanvullen van gegevens. In die brief is aangegeven dat de enkele stelling dat de huidige planregeling in strijd zou zijn met de Dienstenrichtlijn onvoldoende is om het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan te beoordelen.

Bovengenoemd verzoek tot nadere onderbouwing en aanvullen van gegevens is door Retailplan bij brief van 20 september 2022 (**bijlage 3**) beantwoord. Volgens Retailplan kent het verzoek tot nadere onderbouwing en aanvullen van gegevens een merkwaardige inhoud. Retailplan stelt zich op het standpunt dat slechts wordt gevraagd om te beoordelen of de beperkingen die zijn genoemd in de planvoorschriften in overeenstemming zijn met de eisen van de Dienstenrichtlijn en zo nodig een besluit te nemen om nader te motiveren of de beperkingen te schrappen. Een beoordeling van de kans van slagen is

volgens Retailplan niet relevant. Uw gemeenteraad dient 'gewoon' een besluit te nemen. Daarnaast geeft Retailplan aan dat het verzoek aan uw raad is gericht met het oog op de publiekrechtelijke taakuitoefening. Het verzoek houdt niet in overheersende mate verband met een individualiseerbaar belang of een concreet project, aldus Retailplan.

Geconcludeerd kan worden dat het verzoek van Retailplan een zodanig algemeen karakter heeft dat geen oordeel mogelijk is over de door Retailplan beoogde ontwikkeling. Om die reden wordt uw raad voorgesteld de aanvraag te weigeren.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. Te besluiten de aanvraag om het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien te weigeren.

3. Waarom naar de raad

Het afwijzen van een aanvraag om een bestemmingsplan te herzien is op grond van artikel 3.9 van de Wet ruimtelijke ordening een raadsbevoegdheid.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het weigeren om het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 Er is sprake van een onvoldoende concreet verzoek/onvoldoende concrete aanvraag

In de Algemene wet bestuursrecht is vastgelegd waar een aanvraag aan moet voldoen. De aanvraag moet onder andere een beschrijving bevatten van het besluit dat wordt gevraagd. Zoals in de samenvatting van dit raadsvoorstel al is aangegeven stelt Retailplan zich slechts op het standpunt dat de planregels van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' branchebeperkende regels bevatten die niet in overeenstemming zijn met de eisen die de Dienstenrichtlijn aan dergelijke regels stelt.

De enkele stelling dat – kort gezegd – de huidige planregeling met betrekking tot het perceel Amperestraat 8 te Zevenaar in strijd zou zijn met de Dienstenrichtlijn is onvoldoende om het verzoek te kunnen beoordelen. Om die reden is Retailplan gevraagd een nadere onderbouwing te geven en aanvullende gegevens te verstrekken om duidelijk te maken met welk doel de aanvraag is ingediend.

De gevraagde informatie is echter niet door Retailplan aangeleverd. Daardoor is er geen sprake van een concrete aanvraag. Immers niet duidelijk is op te maken welk besluit precies van uw gemeenteraad wordt gevraagd anders dan een algehele herziening van de planregeling die het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' bevat. Door het ontbreken van een nadere precisering van het verzoek is een zorgvuldige besluitvorming in het kader van het verzoek niet mogelijk.

Alternatieven

1.1 De planregels van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' herzien

Een alternatief op de hierboven voorgestelde weigering zou kunnen zijn om de planregels van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien en eventueel brancheringsregels uit de

planregeling te schrappen. Dit vereist echter een algehele herziening van het beleid dat sinds jaar en dag wordt gevoerd inzake Zevenaarse bedrijventerreinen; namelijk dat detailhandel op bedrijventerreinen niet is toegestaan.

Het niet toestaan van detailhandel op bedrijventerreinen is ingegeven vanuit de gedachte dat de bestaande detailhandelsstructuur in de gemeente dient te worden beschermd. De vestiging van detailhandel die niet uitsluitend is gericht op volumineuze goederen is vooral binnen of bij winkelcentra voorzien, omdat dat bijdraagt aan de versterking van winkelgebieden. Vestiging van detailhandel (niet zijnde detailhandel in uitsluitend volumineuze goederen), buiten bestaande winkelcentra kan, zeker gelet op de omvang daarvan, negatieve effecten hebben op het (hoofd)winkelcentrum.

Inzoomend op bedrijventerrein Tatelaar wordt voorts nog opgemerkt dat voor de revitalisering van het bedrijventerrein een businessplan is opgesteld waarin de ontwikkelingsrichting van het bedrijventerrein wordt geschetst. De gewenste ontwikkeling is gericht op versterking van het huidige profiel van het bedrijventerrein als een gemengd en consumentgericht bedrijventerrein voor detailhandel in volumineuze goederen, kleinschalige productiebedrijven in lage milieucategorieën en kantoren. Het bestemmingsplan stelt dan ook zeer expliciet dat alleen de vestiging van detailhandel in volumineuze goederen (zoals auto's, boten, caravans, motoren, scooters, keukens, badkamers, sanitair, zwembaden, meubels, vloerbedekking/parket, zonwering) en daarmee direct samenhangende artikelen zoals accessoires, onderhoudsmiddelen en onderdelen en ondergeschikte mate van woninginrichting en stoffering -, tuincentra (w.o. tuinhuisjes, tuinmachines) en grootschalige bouwmarkten (> 1.000 m2) wel wordt toegestaan. 'Samenhangende artikelen' worden alleen toegestaan in samenhang met en ondergeschikt aan detailhandel in volumineuze goederen. Er is geen aanleiding om dit beleid te wijzigen.

Al met al kan worden gesteld dat bovengenoemd alternatief geen alternatief is.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Als uw raad besluit om geen nieuw bestemmingsplan op te stellen omdat de aanvraag niet concreet genoeg is, dan heeft Retailplan de mogelijkheid om tegen die weigering in bezwaar te gaan bij de bezwaarschriftencommissie. De bezwaarschriftencommissie brengt dan advies uit aan uw raad. Het komt zelden voor dat de gemeenteraad bevoegd is bij het nemen van een beslissing op bezwaar. Een van de gevallen waar dit aan de orde is, is het nemen van een beslissing op een bezwaar tegen een raadsbesluit inhoudende de weigering van een aanvraag tot wijziging van een bestemmingsplan.

7. Klimaat en duurzaamheid

N.v.t.

8. Communicatie

Retailplan is verzocht om duidelijk te maken met welk doel de aanvraag is ingediend. Van die mogelijkheid is geen gebruik gemaakt. Daarom wordt voorgesteld om de aanvraag te weigeren. Zoals hierboven al is opgenomen kan Retailplan in bezwaar tegen het besluit nadat het van uw besluit op de hoogte is gebracht.

9. Kosten, baten en dekking

Het ingediende verzoek is niet aan te merken als een concrete aanvraag. Omdat deze daarom niet in behandeling wordt genomen, zijn er ook geen kosten die verhaald hoeven te worden op de aanvrager.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	1100988	Verzoek herziening bestemmingsplan Tatelaar
2.	1110794	Verzoek tot andere onderbouwing en aanvulling
3.	1120882	Reactie op verzoek tot aanvulling gegevens

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Weigeren herziening bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar'
Zaaknummer	Z/22/423179
Documentnummer	INT/22/1128237

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

- Een aanvraag is ingediend voor het herzien van de planregeling uit het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' wegens vermeende strijd met de Europese Dienstenrichtlijn.

- De aanvraag slechts het standpunt bevat dat de huidige planregeling in strijd zou zijn met de Dienstenrichtlijn.

- Die enkele stelling onvoldoende is om de aanvraag te kunnen beoordelen.

- Aanvrager in de gelegenheid is gesteld zijn aanvraag nader te onderbouwen en nadere gegevens aan te leveren.

- Aanvrager van die mogelijkheid geen gebruik heeft gemaakt.

- De gemeenteraad door het ontbrekend van een nadere precisering van de aanvraag niet zorgvuldig kan besluiten op de aanvraag.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

gelet op artikel 3.9 van de Wet ruimtelijke ordening

besluit:

1. De aanvraag om het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien te weigeren

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op XXX.

De griffier	De burgemeester
I.M. van Dijk	L.J.E.M. van Riswijk

GEMEENTE ZEVENAAR
2 FEB. 2023
INGEKOMEN

RetailPlan
LOCATIEONTWIKKELING &
RUIMTELIJKE ORDENING

Aan de gemeenteraad van Zevenaar
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

AANGETEKEND

Betreft: **Bezwaar tegen raadsbesluit "weigeren herziening bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar'**

Drachten, 31 januari 2023

Geachte raad,

Op 28 december 2022 zond u mij uw raadsbesluit waarbij is geweigerd het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien. Tegen uw besluit teken ik bezwaar aan.

In het verzoek dat ik aan uw raad heb gericht is, met een beroep op de Europese Dienstenrichtlijn, concreet gevraagd om het bestemmingsplan te herzien. Ik heb tevens gevraagd om uw besluit te onderbouwen op een wijze zoals aan de orde was in de procedure Visser Vastgoed – Appingedam en welke is beoordeeld in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 24 juli 2019. Ik constateer dat uw besluit niet in overeenstemming is met de eisen die volgens vaststaande jurisprudentie aan een dergelijk besluit wordt gesteld.

In de eerste twee overwegingen in uw besluit geeft u weldegelijk aan dat er sprake is van een verzoek met een beroep op de EU Dienstenrichtlijn en tevens dat door mij is aangegeven dat er sprake is van strijd met de Dienstenrichtlijn. Volgens vaste jurisprudentie is de enkele constatering dat er sprake is van strijd met de Dienstenrichtlijn voldoende om, met een beroep daarop, om herziening van het bestemmingsplan te vragen.

Verder schrijft u dat ik geen gebruik heb gemaakt van de geboden mogelijkheid nader te onderbouwen en nadere gegevens aan te leveren. Dat is onjuist. Ik heb u per omgaande van antwoorden voorzien.

RETAILPLAN B.V - TORENSTRAAT 23 A - 9203 BD DRACHTEN - 06-21712567 - WWW.RETAIL-PLAN.NL - INFO@RETAIL-PLAN.NL

RETAILPLAN B.V. IS INGESCHREVEN BIJ DE KVK ONDER NUMMER 54468930

Tot slot schrijft u dat, door het ontbreken van informatie, u niet zorgvuldig kunt besluiten op het verzoek. In dat geval had u ook geen besluit moeten nemen terwijl u dat nu wel heeft gedaan. Uw besluit is daarmee per definitie in strijd genomen met het vereiste van een zorgvuldige voorbereiding. Ik verwijs hierbij graag naar een uitspraak van de Raad van State van 2 november 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3162) waarbij de gemeenteraad van Emmen met dezelfde redenering heeft getracht onder de verantwoordelijkheid van het nemen van een besluit uit te kunnen komen.

Tijdens de behandeling van het raadsvoorstel heeft uw wethouder al aangegeven navraag te hebben gedaan bij andere gemeenten over de te voeren strategie bij dergelijke aanvragen. Waarschijnlijk zit de gemeente Emmen daar ook bij. Een Woo verzoek met informatie over die contacten is niet binnen de reguliere vier weken beantwoord.

Ik vraag u het bezwaar gegrond te verklaren, het besluit in te trekken, een nieuw besluit te nemen en tevens de kosten voor deze procedure te vergoeden aan cliënt.

Ik wil graag mijn bezwaar komen toelichten bij de bezwarencommissie.

Hoogachtend,

Namens St. Boomwortel

Bijlage: besluit
machtiging

GEMEENTE ZEVENAAR

AANGETEKEND

Retailplan B.V.
Torenstraat 23
9203BD DRACHTEN

datum 27 december 2022
zaaknummer Z/22/423179/UIT/22/1135373
onderwerp Besluit gemeenteraad toezenden
contactpersoon Gerben Schut

Geachte heer

Op 30 mei 2022 ontvingen wij uw brief waarin u verzoekt om herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar'.

De gemeenteraad heeft bij besluit van 21 december 2022 besloten uw verzoek af te wijzen. Voor de motivering van het besluit wordt verwezen naar het bij het besluit behorende raadsvoorstel.

Bezwaarclausule
Tegen het besluit kan binnen zes weken na bekendmaking bezwaar worden aangetekend. Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van het besluit niet. Hebben u of anderen er veel belang bij dat dit besluit niet in werking treedt, dan kan een voorlopige voorziening worden gevraagd. Wanneer een voorlopige voorziening wordt aangevraagd treedt de beschikking pas in werking nadat hierover een beslissing is genomen.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad,

h /

VU

i. a. v.

Gerben Schut
Juridisch adviseur/beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling

Bijlage(n):
- Besluit gemeenteraad

KOPIE

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsbesluit

Onderwerp	Weigeren herziening bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar'
Zaaknummer	Z/22/423179
Documentnummer	INT/22/1128237

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat :

- Een aanvraag is ingediend voor het herzien van de planregeling uit het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' wegens vermeende strijd met de Europese Dienstenrichtlijn.
- De aanvraag slechts het standpunt bevat dat de huidige planregeling in strijd zou zijn met de Dienstenrichtlijn.
- Die enkele stelling onvoldoende is om de aanvraag te kunnen beoordelen.
- Aanvrager in de gelegenheid is gesteld zijn aanvraag nader te onderbouwen en nadere gegevens aan te leveren.
- Aanvrager van die mogelijkheid geen gebruik heeft gemaakt.
- De gemeenteraad door het ontbrekend van een nadere precisering van de aanvraag niet zorgvuldig kan besluiten op de aanvraag.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

gelet op artikel 3.9 van de Wet ruimtelijke ordening

besluit:

1. De aanvraag om het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien te weigeren

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 21 december 2022.

KOPIE

De griffier
I.M. van Dijk

De burgemeester
L.J.E.M. van Riswijk

RetailPlan
LOCATIEONTWIKKELING &
RUIMTELIJKE ORDENING

Machtiging

Hierbij verleent ;

De heer
handelend als bestuurder van de stichting;
Stichting Boomwortel
Noorder Markweg 4
7036 AN LOERBEEK

de machtiging aan

De heer
handelend als adviseur ten dienste van;
RetailPlan b.v.
Torenstraat 23a
9203 BD Drachten

tot het indienen van een verzoek bij de gemeenteraad van Zevenaar voor de herziening van het bestemmingsplan ter plaatse van de Ampèrestraat 8 te Zevenaar en eventuele bezwaar en beroepsprocedures dienaangaande te voeren namen haar.

Aldus getekend te Loerbeek, 18 mei 2022

KOPIE

RetailPlan
LOCATIEONTWIKKELING &
RUIMTELIJKE ORDENING
Torenstraat 23a 9203 BD Drachten

10101258
NEDERLAND
31-01-23

€9,25

Frankeermachine of Digitale Postzegel

PAKKET AANGETEKEND NL

P 156405 AVP

AD

Postbus 10
6900AA ZEVENAAR

Alleen Huisadres
Handtekening voor ontvangst

31-01-2023 16:22 3SKAAG4007724 94 31 gr.

Verweerschrift inzake het bezwaarschrift van Retailplan B.V., gericht tegen het besluit van de gemeenteraad om het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' af te wijzen op 21 december 2022 (Z/22/423179)

Datum: 21 februari 2023

Behandelend ambtenaar:
mr. G.J.J. (Gerben) Schut
juridisch adviseur/beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling Gemeente Zevenaar

Bezwaarmaker:
Retailplan B.V.
Torenstraat 23A
9203 BD DRACHTEN

Ontvankelijkheid
Op 31 januari 2023 heeft bezwaarmaker bezwaar aangetekend tegen het besluit van 21 december 2022, verzonden op 28 december 2022. Het bezwaarschrift is tijdig ingediend.

Tijdlijn
- Verzoek tot herziening bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar', 25 mei 2022
- Ingebrekestelling, 6 september 2022
- Verzoek tot nadere onderbouwing en aanvulling, 19 september 2022
- Reactie op verzoek tot nadere onderbouwing en aanvulling, 20 september 2022
- Beroep wegens niet tijdig beslissen, 21 september 2022
- Verweerschrift beroep wegens niet tijdig beslissen, 27 september 2022
- Reactie op verweerschrift, 30 september 2022
- Uitspraak inzake beroep wegens niet tijdig beslissen, 1 november 2022
- Besluit gemeenteraad op verzoek tot herziening bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar', 21 december 2022
- Brief toezenden besluit, 28 december 2022
- Bezwaarschrift, 31 januari 2023
- Rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan', 17 februari 2023

Bezwaargronden
1. Concreet is volgens bezwaarmaker gevraagd het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien wegens vermeende strijd met de Europese Dienstenrichtlijn. Volgens bezwaarmaker is het besluit van de gemeenteraad van 21 december 2022 niet in overeenstemming met de eisen die volgens vaste jurisprudentie worden gesteld aan een dergelijk besluit.
2. Bezwaarmaker stelt zich op het standpunt dat volgens vaste jurisprudentie de enkele constatering dat er sprake is van strijd met de Europese Dienstenrichtlijn voldoende is om een herziening van een bestemmingsplan te vragen.
3. Volgens bezwaarmaker heeft hij wel gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het nader onderbouwen van zijn verzoek en het aanleveren van nadere gegevens.
4. Het besluit is genomen in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel.

5. Volgens bezwaarde is een door hem gedaan Woo verzoek niet binnen de wettelijke termijn beantwoord.

Verweer gemeente

Algemeen
In het besluit van 21 december 2022 heeft de gemeenteraad besloten de aanvraag om het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien, te weigeren. Kort gezegd is die weigering gebaseerd op formele gronden. De gemeenteraad heeft zich namelijk op het standpunt gesteld dat bezwaarmaker onvoldoende gegevens had aangeleverd om de aanvraag te kunnen beoordelen. Wel is in het raadsvoorstel dat behoort bij het raadsbesluit onder het kopje 'Alternatieven' opgenomen dat het herzien van de planregels van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' geen alternatief is. Het geldende beleid is immers dat detailhandel op bedrijventerreinen niet is toegestaan.

Inmiddels is de beperking die het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' bevat, onderbouwd in het rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan' van 17 februari 2023 dat is opgesteld door Rho Adviseurs. U treft het rapport aan als bijlage bij dit verweerschrift.

Inhoudelijk
Met bovengenoemd rapport in de hand kan de gemeenteraad niet alleen formeel, maar ook materieel komen tot een weigering van de aanvraag om het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' te herzien. De conclusie van het rapport luidt immers – kort gezegd – dat de branchebeperkende regels in het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' in overeenstemming zijn met de eisen die de Dienstenrichtlijn aan dergelijke regels stelt. De branchebeperkende regels zijn noodzakelijk en evenredig in het licht van de Dienstenrichtlijn om het functioneren en de vitaliteit van de aangewezen winkelgebieden in de kern Zevenaar te behouden en te kunnen blijven versterken. Daarmee wordt toename van leegstand als gevolg van vestiging van niet-volumineuze detailhandel buiten de winkelgebieden voorkomen.

Het rapport vormt de door bezwaarmaker gevraagde onderbouwing ten aanzien van de vraag waarom de in het bestemmingsplan neergelegde beperkingen wat betreft de vestiging van detailhandel in niet-volumineuze goederen gerechtvaardigd zijn in het licht van de daaraan in de Dienstenrichtlijn gestelde eisen. Tevens voldoet het rapport aan de eisen die in de jurisprudentie aan een dergelijke onderbouwing worden gesteld. In de beslissing op bezwaar zal het rapport daarom worden aangemerkt als onderbouwing voor het besluit tot weigering van de aanvraag tot het herzien van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar'.

Tot slot
Gelet op het bovenstaande wordt tot de conclusie gekomen dat ook inhoudelijk het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar' kan worden afgewezen. In de beslissing op bezwaar zal de motivering van het besluit worden aangevuld, bovengenoemd rapport wordt toegevoegd aan het besluit en zal onderdeel uitmaken van de beslissing op bezwaar.

Met betrekking tot het Woo verzoek wordt opgemerkt dat onderhavige procedure daar niet op ziet.

Gerben Schut
21 februari 2023

Bijlagen:

1. Verzoek tot herziening bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar', 25 mei 2022
2. Ingebrekestelling, 6 september 2022
3. Verzoek tot nadere onderbouwing en aanvulling, 19 september 2022
4. Reactie op verzoek tot nadere onderbouwing en aanvulling, 20 september 2022
5. Beroep wegens niet tijdig beslissen, 21 september 2022
6. Verweerschrift beroep wegens niet tijdig beslissen, 27 september 2022
7. Reactie op verweerschrift, 30 september 2022
8. Uitspraak inzake beroep wegens niet tijdig beslissen, 1 november 2022
9. Besluit gemeenteraad op verzoek tot herziening bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Tatelaar', 21 december 2022
10. Brief toezenden besluit, 28 december 2022
11. Bezwaarschrift, 31 januari 2023
12. Rapport 'Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan', 17 februari 2023

ADVIESCOMMISSIE VOOR BEZWAARSCHRIFTEN ZEVENAAR
Algemene kamer

Advies naar aanleiding van het bezwaarschrift van dhr. namens Retailplan B.V. te Drachten.

Het bezwaarschrift van de heer namens RetailPlan B.V. (hierna: bezwaarmaker) is gericht tegen het besluit van de gemeenteraad van Zevenaar (hierna: de raad) van 21 december 2022 (verzonden 28 december 2022), waarbij de raad het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Tatelaar" heeft afgewezen.

Op grond van het bepaalde in de Verordening Adviescommissie voor bezwaarschriften Zevenaar is het bezwaarschrift voor advies aan de Adviescommissie voor bezwaarschriften (hierna: de commissie) voorgelegd. De commissie heeft het bezwaar behandeld tijdens de hoorzitting van 8 maart 2023. Bezwaarmaker is hierbij verschenen. Namens de raad is de heer mr. G. Schut verschenen via Teams. De commissie brengt na beraadslaging als volgt advies uit.

OVERWEGINGEN

Ten aanzien van de ontvankelijkheid
Het bezwaarschrift is binnen de wettelijke termijn van zes weken na bekendmaking van het bestreden besluit ingediend. De commissie stelt vast dat ook aan de eisen zoals gesteld in artikel 6:5 Awb is voldaan. De commissie acht bezwaarmaker daarom ontvankelijk in zijn bezwaar.

Feiten en loop van de procedure
Op 25 mei 2022 heeft bezwaarmaker, namens de eigenaar van het perceel aan de Amperestraat 8 te Zevenaar, verzocht om herziening van het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Tatelaar".

Op 6 september 2022 heeft bezwaarmaker de raad in gebreke gesteld vanwege niet tijdig beslissen.

Bij brief van 19 september 2022 is bezwaarmaker verzocht zijn verzoek nader te onderbouwen en aan te vullen.

Op 20 september 2022 heeft bezwaarmaker gereageerd op het verzoek tot aanvulling.

Op 21 september 2022 heeft bezwaarmaker beroep ingesteld wegens niet tijdig beslissen.

Op 1 november 2022 heeft de Raad van State uitspraak gedaan inzake het beroep wegens niet tijdig beslissen.

Bij besluit van 21 december 2022 heeft de raad het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Tatelaar" afgewezen.

Op 31 januari 2023, ontvangen per post op 2 februari 2023, heeft bezwaarmaker een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van de raad van 21 december 2022.

Namens de raad is een op 21 februari 2023 gedateerd verweerschrift ingediend.

De bezwaren
De bezwaren richten zich samengevat op het volgende:
-het besluit is niet in overeenstemming met de eisen die volgens vaststaande jurisprudentie daaraan worden gesteld;
-de enkele constatering dat er sprake is van strijd met de Dienstenrichtlijn is voldoende om, met een beroep daarop, om herziening van het bestemmingsplan te vragen;
-er is wel gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het verzoek te onderbouwen en nadere gegevens aan te leveren;
-als er informatie ontbreekt bij de aanvraag dan had de raad geen besluit moeten nemen, zie uitspraak van de Raad van State van 2 november 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3162).

Het juridisch kader (Algemene wet bestuursrecht, Wet ruimtelijke ordening)
Ingevolge artikel 8:1 in samenhang met artikel 7:1 van de Awb kan een belanghebbende tegen een besluit bezwaar maken.

Ingevolge artikel 3.8, eerste lid, Wet ruimtelijke ordening (Wro) is op de voorbereiding van een bestemmingsplan afdeling 3.4 van de Awb van toepassing, met dien verstande dat:...[...].

Ingevolge artikel 3.9, eerste lid, Wro is artikel 3.8 niet van toepassing op de afwijzing van een aanvraag om een bestemmingsplan te herzien.

Ingevolge artikel 3.9, tweede lid, Wro besluit de gemeenteraad tot een afwijzing als bedoeld in het eerste lid, zo spoedig mogelijk doch in elk geval binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag.

Ten aanzien van de bezwaren
De commissie ziet zich voor de vraag gesteld of de raad in redelijkheid en op goede gronden het verzoek om herziening van het bestemmingsplan heeft kunnen afwijzen.

De commissie stelt vast dat bezwaarmaker namens de eigenaar van het perceel Amperestraat 8 te Zevenaar heeft verzocht om herziening van het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Tatelaar". Als reden voor het verzoek heeft bezwaarmaker gesteld dat de huidige planregeling met betrekking tot het voornoemd perceel in strijd zou zijn met de Europese Dienstenrichtlijn.

De raad heeft het verzoek van bezwaarmaker bij het thans bestreden besluit afgewezen, omdat de aanvraag tot herziening onvoldoende gegevens bevat om deze goed te kunnen beoordelen. Voor de motivering van het bestreden besluit heeft de raad verder verwezen naar het bij het besluit behorende raadsvoorstel.

Volgens bezwaarmaker is het besluit niet in overeenstemming met de eisen die volgens vaststaande jurisprudentie daaraan worden gesteld. Daarbij heeft hij verwezen naar de uitspraak van de Raad van State van 2 november 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3162).

De commissie merkt op dat op grond van vaste rechtspraak het degene die zich op strijd met de Dienstenrichtlijn beroept vrij staat om een verzoek tot herziening van het bestemmingsplan bij de gemeenteraad in te dienen.

Bij het besluit over de vaststelling van een bestemmingsplan heeft de raad beleidsruimte en moeten de betrokken belangen worden afgewogen.

Volgens vaste rechtspraak ligt het op de weg van degene die een beroep doet op de Dienstenrichtlijn om te beargumenteren dat sprake is van een eis die een beperking oplevert. Het ligt vervolgens op de weg van de raad om bij de beslissing over de vaststelling van een bestemmingsplan dan wel over de vraag of een planregel moet worden herzien, te onderbouwen dat die eis in overeenstemming is met de Dienstenrichtlijn. Het is dus in de eerste plaats aan de raad om met specifieke gegevens te onderbouwen waarom de in het plan neergelegde beperkingen gerechtvaardigd zijn in het licht van de daaraan in de Dienstenrichtlijn gestelde eisen.

De raad heeft in onderhavig geval primair gesteld dat bezwaarmaker onvoldoende gegevens heeft overgelegd om de aanvraag tot herziening van het bestemmingsplan goed te kunnen beoordelen.

De commissie stelt vast dat bezwaarmaker in zijn verzoek concreet heeft aangegeven "dat een hypermarkt binnen het ter plekke geldende bestemmingsplan is toegestaan binnen de bestemming "Bedrijventerrein" volgens het bepaalde in artikel 3.1 van de planregels en de Staat van Bedrijfsactiviteiten. In de praktijk blijkt echter dat een hypermarkt door toepassing van artikel 3.3.1 van het bestemmingsplan toch niet is toegestaan. Dit blijkt uit een uitspraak van de Raad van State van 11 mei 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:1370). De toelichting bij het bestemmingsplan bevat geen onderbouwing waarom de in het plan neergelegde beperkingen wat betreft de vestiging van detailhandel in niet-volumineuze goederen gerechtvaardigd zijn in het licht van de daaraan in de Dienstenrichtlijn gestelde eisen. Evenmin is de kennelijke uitsluiting van een hypermarkt onderbouwd".

In zoverre heeft bezwaarmaker naar de mening van de commissie voldaan aan de voorwaarde, dat degene die een beroep doet op de Dienstenrichtlijn, beargumenteert dat sprake is van een eis die een beperking oplevert. Dat houdt tevens in dat de motivering van de raad om het verzoek te weigeren, omdat er onvoldoende gegevens zijn overgelegd, geen stand kan houden.

De raad heeft voorts voor de motivering van de weigering van zijn besluit verwezen naar het raadsvoorstel behorende bij het besluit.

In dit raadsvoorstel is onder meer aangegeven dat sinds jaar en dag het beleid in Zevenaar wordt gevoerd dat detailhandel op bedrijventerreinen niet is toegestaan. Dit is ingegeven vanuit de gedachte dat de bestaande detailhandelsstructuur in de gemeente dient te worden beschermd. De vestiging van detailhandel die niet uitsluitend is gericht op volumineuze goederen is vooral binnen of bij winkelcentra voorzien, omdat dat bijdraagt aan de versterking van winkelgebieden. Vestiging van detailhandel (niet zijnde detailhandel in uitsluitend volumineuze goederen), buiten bestaande winkelcentra kan, zeker gelet op de omvang daarvan, negatieve effecten hebben op het (hoofd)winkelcentrum. Voor het bedrijventerrein Tatelaar is een businessplan opgesteld waarin de ontwikkelingsrichting van het bedrijventerrein wordt geschetst. De gewenste ontwikkeling is gericht op versterking van het huidige profiel van het bedrijventerrein als een gemengd en consumentengericht bedrijventerrein voor detailhandel in volumineuze goederen, kleinschalige productiebedrijven in lage milieucategorieën en kantoren. Het bestemmingsplan stelt dan ook zeer expliciet dat alleen de vestiging van detailhandel in volumineuze goederen (zoals auto's, boten, caravans, motoren, scooters, keukens, badkamers, sanitair, zwembaden, meubels, vloerbedekking/parket, zonwering) en daarmee direct samenhangende artikelen zoals accessoires, onderhoudsmiddelen en onderdelen en ondergeschikte mate van woninginrichting en stoffering-, tuincentra (w.o. tuinhuisjes, tuinmachines) en grootschalige bouwmarkten (> 1.000 m2) wel wordt toegestaan. "Samenhangende artikelen" worden alleen toegestaan in samenhang met en ondergeschikt aan detailhandel in volumineuze goederen. Er is geen aanleiding om dit beleid te wijzigen.

De commissie meent dat de raad hiermee een motivering heeft gegeven voor de weigering van het verzoek tot herziening, echter kan deze motivering het besluit niet volledig dragen. Immers, uit voornoemde motivering blijkt niet waarom de in het bestemmingsplan neergelegde beperkingen wat betreft detailhandel in niet-volumineuze goederen gerechtvaardigd zijn in het licht van de daaraan in de Dienstenrichtlijn gestelde eisen.

Als de raad het besluit in stand wil laten dan zal bij de beslissing op bezwaar nader moeten worden onderbouwd dat de brancheringsregels in het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Tatelaar" voldoen aan de Dienstenrichtlijn. Daarbij kan de raad eventueel mede het rapport van Rho adviseurs van 17 februari 2023 als motivering aan de weigering ten grondslag leggen.

De commissie zijn verder geen feiten en omstandigheden bekend die tot een ander advies zouden moeten leiden dan hieronder is aangegeven.

Advies van de commissie

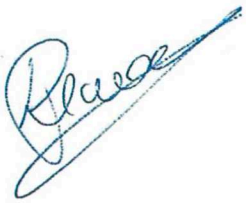
De commissie adviseert:

1. het bezwaar van RetailPlan B.V., gericht tegen het besluit van de raad van 21 december 2022; ongegrond te verklaren en het bestreden besluit, onder aanvulling van de motivering, verder in stand te laten;
2. het verzoek om vergoeding van de proceskosten af te wijzen.

Zevenaar, 22 maart 2023
De Adviescommissie voor bezwaarschriften Zevenaar

mr. M.J.S. van Helden,	mr. P.B.A. Klaassens,
secretaris	voorzitter (plv.)

ADVIESCOMMISSIE VOOR BEZWAARSCHRIFTEN ZEVENAAR
Algemene kamer

Verslag van de zitting van woensdag 8 maart 2023 naar aanleiding van het bezwaarschrift van de heer van Retailplan B.V., namens Stichting Boomwortel te Zevenaar.

Aanwezig:

Plaatsvervangend voorzitter:	mr. P.B.A. Klaassens
Lid:	mw. mr. J. Schoneveld en mw. mr. J.J.M.C. Hendriks-Voncken
Secretaris:	mr. M.J.S. van Helden
Notulist:	mw. L. Kummeling-Boxstart

De heer W. Eilering van Retailplan B.V., namens Stichting Boomwortel is verschenen. Namens het college is de heer mr. G. Schut via een digitale verbinding aanwezig. Verder zijn de heer en de heer als toehoorders in de zaal aanwezig.

De voorzitter heet de aanwezigen welkom en legt de procedure uit. Desgevraagd geven bezwaarmaker en de heer Schut aan dat zij geen bezwaar hebben tegen het maken van een geluidsopname, ten behoeve van de uitwerking van het verslag.

Bezwaarmaker vraagt zich af of de hoorzitting door kan gaan, omdat de uitnodigingsbrief met stukken volgens hem niet binnen veertien dagen voor het plaatsvinden van de hoorzitting is verzonden. Hij vindt het onfatsoenlijk dat de stukken zó laat zijn toegezonden. Hij benoemt specifiek het rapport van RHO-adviseurs, hij kan hier namelijk vanwege de korte tijd die hem is geboden niet inhoudelijk op reageren.

Bezwaarmaker gaat vervolgens in op het feit dat zijn bezwaar gericht was op het onzorgvuldig tot stand brengen van het besluit van de gemeenteraad (hierna: de raad). Hij verwijst in dit kader naar een uitspraak van de Raad van State (hierna: RvS) van 2 november 2022, waarin de gemeenteraad van de gemeente Emmen om dezelfde reden een aanvraag heeft geweigerd. Bezwaarmaker benoemt dat als de gemeente een aanvraag weigert of een besluit neemt, dat aan dit besluit een motivering ten grondslag ligt. Hij is van mening dat de raad en het college in de voorbereiding op het nemen van een besluit alle informatie moet verzamelen. Als men dat niet doet kan er geen besluit genomen worden volgens hem. Hij geeft aan dat de aanvraag niet-ontvankelijk verklaard had moeten worden, of de aanvraag had buiten behandeling gesteld moeten worden. De raad heeft er echter voor gekozen om een besluit te nemen, in het verweer heeft hij gelezen dat dit een formeel besluit is geweest.

Bezwaarmaker merkt op dat de raad dit wel toegeeft, omdat gesteld wordt dat naast de formele gronden ook materieel geweigerd moet worden. Dat zou betekenen dat er een inhoudelijke beoordeling moet plaatsvinden van de planregels. Beoordeeld moet worden of die wel of niet in overeenstemming zijn met de eisen van de Dienstenrichtlijn. Volgens bezwaarmaker heeft de raad dit niet gedaan in zijn besluit. Als de raad dan van mening is dat er een bureau als RHO-adviseurs ingeschakeld moet worden, ziet hij dat te zijner tijd wel weer. Hij benoemt vervolgens dat hij niet kan reageren op een rapport dat geen onderdeel uitmaakt van het besluit. Hij vraagt zich af of de gemeenteraad het rapport leesbaar vindt, want er zitten volgens hem zoveel fouten in dat het niet de moeite waard is om te lezen. Bezwaarmaker sluit af met het punt dat hij van mening is, dat zijn bezwaar gegrond is en dat de raad daarmee aan zet is om een nieuw besluit te nemen.

De heer Schut krijgt de gelegenheid om op bezwaarmaker te reageren. Hij vangt aan met de uitleg dat het buiten behandeling laten van het verzoek van de heer Eilering geen optie is geweest. Dit heeft te maken met de aanlevertermijnen voor de raad. Er gaan namelijk ongeveer zeven weken aan vooraf, om de raad een besluit te laten nemen. Praktisch gezien is het daarom niet gelukt om de raad binnen vier weken te laten besluiten om de aanvraag buiten behandeling te laten. Vanuit dat oogpunt was het naar de mening van de raad de beste keuze en mogelijkheid om op deze manier te weigeren. Volgens de heer Schut gaat het Unierecht niet zover dat een algemeen verzoek dat Retailplan heeft ingediend de gemeente kan dwingen om het beleid in algemene zin te herzien. Volgens de raad is er sprake van een juiste weigering, alleen gaat de raad wel inhoudelijk kijken naar het rapport van RHO-adviseurs.

De voorzitter vraagt wanneer het secretariaat de uitnodiging heeft verstuurd.

Het secretariaat geeft aan dat de uitnodigingsbrief voor de hoorzitting op donderdag 23 februari 2023 is verzonden.

Een commissielid vraagt of de bezwaarschriftprocedure niet bedoeld is om het besluit van de raad volledig te heroverwegen.

Bezwaarmaker geeft aan dat de raad nu een heel nieuw besluit wil voorstellen. Het rapport van RHO-adviseurs maakt geen onderdeel uit van het reeds genomen besluit.

De voorzitter geeft aan dat bezwaarmaker stelt dat de besluitvorming door elkaar wordt gehaald en vraagt hoe de raad hierover denkt.

De heer Schut geeft aan dat het nieuwe rapport geen onderdeel uitmaakt van het besluit van 21 december 2022. Hij geeft aan dat de raad zich op het standpunt stelt dat dit besluit is genomen op de juiste gronden en dat het rapport eigenlijk alleen dient of zal gaan dienen als een nadere motivering.

Bezwaarmaker vraagt welke nadere motivering primair aan het besluit ten grondslag heeft gelegen. Volgens hem is er geen inhoudelijke motivering en een aanvulling kan er volgens hem ook niet zijn. Volgens bezwaarmaker heeft de raad zich hiermee in de voet geschoten bij de eerste behandeling van het verzoek door niet te reageren op de vraag. Hij geeft aan dat de raad de aanvraag onvolledig vond en van menig was dat de aanvraag te algemeen was. In een uitspraak van 26 februari 2020 waaraan bezwaarmaker refereert (ECLI:NL:RVS:2020:616) staat dat diegene die zich beroept op strijdigheid met de Dienstenrichtlijn het vrij staat om een verzoek tot herziening van het bestemmingsplan in te dienen bij de raad. Daar hoeft geen aanvullende motvering bij, want de bewijslast ligt bij de raad volgens bezwaarmaker. Bezwaarmaker begrijpt dat het lastig is voor de raad omdat de bewijslast bij hen ligt. Bezwaarmaker geeft aan dat hij inhoudelijk een besluit wil op zijn verzoek.

De heer Schut geeft aan dat de heer Eilering, net als de vorige keer, zal worden uitgenodigd om voorafgaand aan de commissievergadering, in te kunnen spreken. Volgens hem is er sprake van een algehele heroverweging waarbij de dan bekende feiten en omstandigheden en het rapport RHO-adviseurs meegenomen kunnen worden bij de beslissing op het bezwaar. De heer Schut snapt niet waarom de heer Eilering zegt dat de raad zichzelf in de voet zou hebben geschoten.

Bezwaarmaker geeft aan dat hij hiermee bedoelt dat de raad al heeft erkend dat zijn bezwaarschrift gegrond is.

De heer Schut geeft aan dat hij dit anders ziet. Hij geeft aan dat de heer Eilering de raad niet kan dwingen met een algemeen verzoek het besluit te herzien. Tevens geeft hij aan dat de raad zich nog steeds afvraagt met welk doel de heer Eilering dit verzoek heeft gedaan.

Bezwaarmaker geeft aan dat de eigenaar van de grond heeft geconstateerd dat er in het bestemmingsplan bepaalde vorm van detailhandel niet wordt toegestaan, terwijl hij er ook bekend mee is dat beperkingen ten aanzien van branchering volgens Europese wetgeving verboden is. De eigenaar wil dat de wet wordt toegepast, zodat zijn perceel met de groots mogelijke brancheringsruimte kan worden verhuurd. Volgens bezwaarmaker zijn nu geen volumineuze branches opgenomen in de brancheringslijst in het bestemmingsplan. Hij vindt dat er een opsomming van alle branches die vallen onder volumineus detailhandel gemotiveerd moeten worden benoemd in het bestemmingsplan. Als de raad het goed kan motiveren dan kan bezwaarmaker zich hierin vinden. Bezwaarmaker vindt het vreemd dat de raad niet weet met welk doel hij zijn bezwaar heeft ingediend, terwijl het volgens hem in de eerste zin van zijn aanvraag al is geformuleerd.

Bezwaarmaker geeft aan dat de raad verplicht is om alle beperkingen die er zijn voor ondernemers, als het gaat over diensten, weg te nemen. Dit moet hersteld worden in een bestemmingsplan op basis van een verzoek. Volgens hem is het eigenlijk een verzoek tot handhaving.

Een commissielid vraagt of de raad geen aanleiding zag om het beleid te wijzigen, om detailhandel toe te staan op dit bedrijventerrein en vraagt of het overwogen is om dit te vermelden in het primaire besluit als motivering.

Volgens de heer Schut staat het niet in de overweging van het besluit maar wel in het raadsvoorstel waar de heer Eilering aan refereert. In het raadsvoorstel staat een kopje 'alternatieven' en daarin staat in algemene zin uitgelegd waarom niet wordt afgeweken van het beleid dat de raad hanteert op detailhandel en bedrijvigheid dat daar niet is toegestaan.

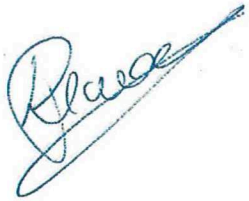
Volgens bezwaarmaker maken de alternatieven geen deel uit van de argumenten.

Nadat de voorzitter heeft vastgesteld dat er geen verdere vragen zijn, dankt hij de aanwezigen voor hun komst en de gegeven toelichting en sluit de hoorzitting.

De Adviescommissie voor bezwaarschriften Zevenaar,

mr. M.J.S. van Helden,	mr. P.B.A. Klaassens
secretaris	plaatsvervangend voorzitter

AANVRAAG HERZIENING BESTEMMINGSPLAN BEDRIJVENTERREIN TATELAAR

Onderbouwing Dienstenrichtlijn vestigingsbeperkingen en advies weigeren herziening bestemmingsplan

14 april 2023

RHO ADVISEURS

RHO ADVISEURS

DATUM 14 april 2023
KENMERK 029900/20221523/002

PROJECT Zevenaar, Bedrijventerrein Tatelaar, Dienstenrichtlijn

OPDRACHTGEVER Gemeente Zevenaar
PROJECTNUMMER 20221523

SAMENVATTING

VERZOEK RETAILPLAN B.V. HANDELEND NAMENS STICHTING BOOMWORTEL

De gemeente Zevenaar heeft op 25 mei 2022 een verzoek ontvangen om het bestemmingsplan “Bedrijventerrein Tatelaar” te herzien ter plaatse van de Ampèrestraat 8 te Zevenaar. Verzoeker RetailPlan B.V. (hierna RetailPlan), gemachtigd namens eigenaar Stichting Boomwortel, stelt dat de hierin aanwezige branchebeperkende planregels strijdig zijn met de hogere regeling van artikel 15 van de Europese dienstenrichtlijn. RetailPlan stelt dat de gemeente beperkende planregels alsnog dient te motiveren dan wel de strijdige beperkingen dient te schrappen. De strijdigheid wordt niet concreet benoemd of aangetoond. RetailPlan attendeert erop dat bij de eventuele beoordeling van het besluit van de gemeenteraad, de rechter zal toetsten op de wijze zoals aan de orde in de Appingedam-uitspraak van 24 juli 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:2569).

Een ingebrekestelling is op 6 september 2022 verzonden met het verzoek om binnen twee weken alsnog een besluit toe te zenden bij gebreke, waarvan RetailPlan beroep zal instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Gemeente Zevenaar heeft RetailPlan op 19 september in de gelegenheid gesteld om het verzoek nader te onderbouwen. Deze blijft uit in de reactie van RetailPlan van 20 september 2022. Verzoeker geeft aan dat er geen concreet project is en dat het verzoek enkel bedoeld is om een gemotiveerd besluit van gemeenteraad af te dwingen.

CONSTATERINGEN

Vestigingsbeperkingen voor supermarkten in beleid en bestemmingsplannen

Het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar is vastgesteld in 2014. In het beleid van de gemeente en in de bestemmingsregelingen van diverse bestemmingsplannen zijn beperkingen opgenomen ten aanzien van de vestigingsmogelijkheden voor detailhandel. In de toelichting ontbreken een toetsing en motivering ten aanzien van de Dienstenrichtlijn. Dat een brancheringsregeling aan de Dienstenrichtlijn moet worden getoetst en voldoen is pas duidelijk geworden met de Appingedam-uitspraak in 2018. In de praktijk komt dit vaak voor en wordt in een later stadium, zoals in deze situatie met RetailPlan, alsnog een toetsing aan de Dienstenrichtlijn uitgevoerd, tenzij de rechter zonder nader onderzoek kan vaststellen dat zich strijd met de hogere rechtsnorm voordoet. Zie hiervoor ook de overweging 6.2 in de uitspraak van 11 mei 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:1370).

Verzoek toetsing aan de Dienstenrichtlijn of herzien bestemmingsplan

De aanvraag is gericht op het alsnog onderbouwen van de detailhandelsbeperkingen of het herzien van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar. Daarvoor is een raadsbesluit nodig waarin weloverwogen over het tweeledige verzoek een besluit wordt genomen.
RetailPlan attendeert erop dat het besluit moet worden getoetst aan de Europese Dienstenrichtlijn, op de wijze zoals dat in de Appingedam-uitspraak met het bestemmingsplan Stad Appingedam is gebeurd. De indruk kan ontstaan dat de gemeenteraad zich gelet op de Appingedam-uitspraak, genoodzaakt zou voelen medewerking te verlenen.

Geen evidente strijdigheid van brancheringsregeling in bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar

In de jurisprudentie over de Dienstenrichtlijn in relatie tot geldende bestemmingsplannen, waarin een toetsing aan de Dienstenrichtlijn ontbreekt, gaat het op de eerste plaats om de vraag of een bestemmingsregeling ‘evident’ in strijd is met de Dienstenrichtlijn. Tot op heden heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in geen enkele uitspraak over aanvragen voor detailhandel op bedrijventerreinen ‘evidente’ strijdigheid met de Dienstenrichtlijn geconstateerd.

In het specifieke geval van een supermarkt heeft deze toets voor het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar feitelijk al plaatsgevonden bij het initiatief van Lidl. Toen heeft de Afdeling geoordeeld dat de planregel niet evident in strijd is met artikel 15, derde lid, onder b en c, van de Dienstenrichtlijn (ECLI:NL:RVS:2022:1370). In dit onderzoek worden ook andere vormen van detailhandel betrokken.

Geconstateerd wordt dat RetailPlan niet stelt dat de bestemmingsregeling ‘evident’ strijdig is. Sterker nog, RetailPlan verzoekt de gemeenteraad om de beperkingen te boordelen en zo nodig van een onderbouwing te voorzien of te schrappen.

Geen toelichting op of onderbouwing door de aanvrager – onderbouwing door de gemeente Zevenaar

Het is gebruikelijk dat een aanvrager zelf bij de aanvraag enige toelichting geeft op de beoogde ontwikkeling waarvoor de herziening wordt aangevraagd. Deze ontbreekt volledig. Het achterliggende doel van RetailPlan is niet duidelijk. RetailPlan laat het geheel aan de gemeenteraad over om zelf de toetsing aan het beleid en de eventuele effecten te beoordelen, in de breedste zin.

Los van de voorgaande constateringen is de gemeente Zevenaar in voorliggende situatie gehouden aan het alsnog onderbouwen van de opgenomen beperking, zo blijkt uit de uitspraak van 26 februari 2020 (ECLI:NL:RVS:2020:595; r.o. 6.2).

ONDERBOUWING VESTIGINGSBEPERKING EN ADVIES VERZOEK TOT HERZIENING TE WEIGEREN

In deze notitie is de brancheringsregeling in het bestemmingsplan bedrijventerrein Tatelaar van een onderbouwing voorzien. Tevens wordt geadviseerd het verzoek om het bestemmingsplan te herzien te weigeren, gebaseerd op de onderbouwing zoals in deze rapportage is opgesteld.

De onderbouwing van de brancheringsregeling en het advies tot weigering het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar te herzien voldoen aan artikel 15, derde lid onder a, b en c Dienstenrichtlijn en zal ook de toetsing van de Afdeling bestuursrechtspraak doorstaan vergelijkbaar als met de Appingedam-uitspraak.

ADVIES

Geadviseerd wordt om:

- het vastgestelde beleid te handhaven;
- de opgenomen vestigingsbeperkingen in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar te handhaven;
- het verzoek tot medewerking aan herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar te weigeren;
- en deze notitie aan te merken als onderbouwing voor het besluit en de toetsing hiervan aan artikel 15, derde lid onder a, b en c van de Dienstenrichtlijn.

INHOUD

Samenvatting **3**

1. verzoek actualisatie bestemmingsplan **6**
2. Onderbouwing weigeren verzoek **10**

Bijlage 1 Uitspraak bestemmingsplan Tatelaar **13**
Bijlage 2 Analyse beleidskaders en bestemmingsplannen **15**
Bijlage 3 Bestemmingsplannen kern Zevenaar **30**
Bijlage 4 Marktverkenning **49**

1. VERZOEK ACTUALISATIE BESTEMMINGSPLAN

VERZOEK RETAILPLAN B.V.

De gemeente Zevenaar heeft op 25 mei 2022 een verzoek ontvangen om het bestemmingsplan “Bedrijventerrein Tatelaar” te herzien ter plaatse van de Ampèrestraat 8 te Zevenaar. Verzoeker RetailPlan B.V. (hierna RetailPlan), gemachtigd namens eigenaar Stichting Boomwortel, stelt dat de hierin aanwezige branchebeperkende planregels strijdig zijn met de hogere regeling van artikel 15 van de Europese dienstenrichtlijn. RetailPlan stelt dat de gemeente beperkende planregels alsnog dient te motiveren dan wel de strijdige beperkingen dient te schrappen. De strijdigheid wordt niet concreet benoemd of aangetoond. RetailPlan attendeert erop dat bij de eventuele beoordeling van het besluit van de gemeenteraad, de rechter zal toetsten op de wijze zoals aan de orde in de Appingedam-uitspraak van 24 juli 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:2569).

In de brief van RetailPlan worden over het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar diverse opmerkingen gemaakt. Dit heeft betrekking op de mogelijkheden en beperkingen die het bestemmingsplan biedt voor bedrijfsmatige activiteiten en volumineuze detailhandel. Als voorbeeld benoemt RetailPlan hierin specifiek de beperking voor vestiging van een hypermarkt, terwijl deze wel wordt benoemd in de Staat van Bedrijfsactiviteiten. Hierbij wordt verwezen naar een recente uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 11 mei 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:1370; zie bijlage 1). RetailPlan vindt dat in zijn algemeenheid alle beperkingen aan de vestiging van detailhandel in niet-volumineuze goederen, en de beperkingen ten aanzien van de hypermarkt in het bijzonder, en daarmee het bestemmingsplan (onderbouwing en bestemmingsregeling) moeten voldoen aan de Dienstenrichtlijn en dat hiervoor een onderbouwing moet worden opgesteld. In ieder geval dient een besluit van de gemeenteraad te voldoen aan de Dienstenrichtlijn en de Appingedam-uitspraak.

Een ingebrekestelling is op 6 september 2022 verzonden met het verzoek om binnen twee weken alsnog een besluit toe te zenden bij gebreke, waarvan RetailPlan beroep zal instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Gemeente Zevenaar heeft RetailPlan op 19 september in de gelegenheid gesteld om het verzoek nader te onderbouwen. Deze blijft uit in de reactie van RetailPlan van 20 september 2022. Verzoeker geeft aan dat er geen concreet project is en dat het verzoek enkel bedoeld is om een gemotiveerd besluit van gemeenteraad af te dwingen.

INHOUD BESTEMMINGSPLAN BEDRIJVENTERREIN TATELAAR

- Ter plaatse zijn de gronden en bouwwerken in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar voorzien van de bestemming ‘Bedrijventerrein’.
- In artikellid 3.1 Bestemmingsomschrijving is ten aanzien van detailhandel het volgende bepaald:
  ‘De voor 'Bedrijventerrein' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
  a. het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten die staan vermeld in de categorie 1 t/m 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten als opgenomen in de Bijlage 1;
  e. volumineuze detailhandel inclusief de verkoop van brancheverwante artikelen overeenkomstig de bepalingen in artikel 3.3.2;’;
  j. ondergeschikte productiegebonden detailhandel, met uitzondering van detailhandel in voedings- en genotmiddelen, textiel, schoeisel en lederwaren;’.
  - In bijlage 1 staan de toelaatbare gestelde bedrijfsmatige activiteiten vermeld, waaronder:
    ‘Detailhandel en reparatie t.b.v. particulieren
    Bouwmarkten, tuincentra, hypermarkten – categorie 2’.
- In artikellid 3.3.1. Strijdig gebruik is opgenomen:
  ‘Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in ieder geval gerekend het gebruik voor: … e. detailhandel, met uitzondering van:
  1. productiegebonden detailhandel als bedoeld in 3.1 sub l;
  2. volumineuze detailhandel inclusief de verkoop van brancheverwante artikelen als bedoeld in 3.1 sub j;
  3. ondergeschikte detailhandel bij internethandel, waarbij het moet gaan om ‘niet-frequente’ aankopen.’.
- In artikel 3.3.2 is het volgende bepaald:

'3.3.2 Verkoop van brancheverwante artikelen
De verkoop van brancheverwante artikelen moet voldoen aan de volgende kenmerken:
1. de verkoop van brancheverwante artikelen is gekoppeld aan de verkoop van volumineuze artikelen;
2. de verkoopvloeroppervlakte van brancheverwante artikelen bedraagt maximaal 20% van de totale verkoopvloeroppervlakte;
3. het bepaalde onder a. en b. is niet van toepassing op de autobranche.'.

- In artikel 1 Begripsbepalingen zijn de volgende relevante begripsbepaling opgenomen:
  - '1.30 Detailhandel
    Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, waaronder grootschalige detailhandel, volumineuze detailhandel, tuincentrum en supermarkt.
  - 1.51 Ondergeschikte detailhandel
    Soms kan sprake zijn van ondergeschikte detailhandel als nevenactiviteit en dat is dan wel toegestaan. Een nevenactiviteit is geen zelfstandige activiteit, maar komt rechtstreeks voort uit de hoofdactiviteit. Een soort bijvangst dus. Indien het gaat om een bestemming die groothandel toelaat, is, incidenteel, in beperkte mate, en voortvloeiend uit en ondergeschikt aan de groothandelsactiviteiten, verkoop aan particulieren niet verboden.'
  - 1.57 Productiegebonden detailhandel
    Detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.
  - 1.68 Volumineuze detailhandel
    Detailhandel in volumineuze goederen zoals auto's, boten, caravans, motoren, scooters, keukens, badkamers, sanitair, zwembaden, meubels, vloerbedekking/parket, zonwering – en daarmee direct samenhangende artikelen zoals accessoires, onderhoudsmiddelen en onderdelen en ondergeschikte mate van woninginrichting en stoffering -, tuincentra (waaronder tuinhuisjes, tuinmachines) en grootschalige bouwmarkten (> 1.000 m2). Onder volumineuze detailhandel wordt tevens verstaan detailhandel in rijwielen en scooters'.

CONSTATERINGEN NAAR AANLEIDING VAN DE BRIEVEN VAN RETAILPLAN B.V.

Vestigingsbeperkingen voor niet-volumineuze goederen in beleid en bestemmingsplannen

Het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar is vastgesteld in 2014. In het beleid van de gemeente en in de bestemmingsregelingen van diverse bestemmingsplannen zijn beperkingen opgenomen ten aanzien van de vestigingsmogelijkheden voor detailhandel. In de toelichting ontbreken een toetsing en motivering ten aanzien van de Dienstenrichtlijn. Dat een brancheringsregeling aan de Dienstenrichtlijn moet worden getoetst en hieraan moet voldoen is pas duidelijk geworden met de Appingedam-uitspraak in 2018. In de praktijk komt dit vaker voor en wordt in een later stadium, zoals in deze situatie met RetailPlan, alsnog een toetsing aan de Dienstenrichtlijn uitgevoerd, tenzij de rechter zonder nader onderzoek kan vaststellen dat zich strijd met de hogere rechtsnorm voordoet. Zie hiervoor ook de overweging 6.2 in de uitspraak van 11 mei 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:1370).

In de toelichting van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar is het beleid voor bedrijventerreinen opgenomen evenals een toelichting op de bestemmingsregeling. Hieraan wordt in hoofdstuk 2 van deze notitie aandacht besteed. Een weergave van het provinciale en gemeentelijk beleid is opgenomen in bijlage 2.

Hypermarkt

Hypermarkten zijn niet toegestaan, zo blijkt uit rechtsoverweging 5 in de uitspraak van 11 mei 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:1370), als gevolg van artikellid 3.1, artikellid 3.1.1 juncto artikellid 1.68.

- Een hypermarkt is in beginsel ingevolge artikellid 3.1 onder a toegestaan door de vermelding in de Staat van Bedrijfsactiviteiten.
- Echter, ingevolge in artikellid 3.3.1 onder e.2 die een specificering van de in artikellid 3.1 weergegeven toelaatbaarheid van functies bevat, is een hypermarkt alleen in de vorm van volumineuze detailhandel toegestaan.

- Een supermarkt is geen hypermarkt en is geen vorm van volumineuze detailhandel.

Verzoek toetsing aan de Dienstenrichtlijn of herziening van het bestemmingsplan

De aanvraag is gericht op het alsnog onderbouwen van de detailhandelsbeperkingen of het herzien van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar. Daarvoor is een raadsbesluit nodig waarin weloverwogen over het tweeledige verzoek een besluit wordt genomen.
RetailPlan attendeert erop dat het besluit moet worden getoetst aan de Europese Dienstenrichtlijn, op de wijze zoals dat in de Appingedam-uitspraak met het bestemmingsplan Stad Appingedam is gebeurd. De indruk kan ontstaan dat de gemeenteraad zich gelet op de Appingedam-uitspraak, genoodzaakt zou voelen medewerking te verlenen.

Appingedam-uitspraak

In het bestemmingsplan Stad Appingedam was voor het Woonplein een brancheringsregeling opgenomen:

- Op het Woonplein is zogeheten perifere detailhandel wel toegestaan: detailhandel in auto, boten, caravans (ABC-goederen), woonwinkels, bouwmarkten, tuincentra.
- Op het Woonplein is reguliere detailhandel, zoals mode en luxe en supermarkten, niet toegestaan.
- Detailhandel in mode en luxe en supermarkten moeten zich vestigen in de binnenstad of in wijkwinkelcentra.

In het kader van de Appingedam-beroepsprocedure is hiervoor een onderbouwing opgesteld. Daaruit bleek immers dat als in een centrumgebied het aandeel van detailhandel in mode & luxe en in dagelijkse goederen afneemt, het functioneren van het centrumgebied dan sterk achteruitgaat (minder winkelaanbod, kleinere winkels, kortere verblijfsduur bezoekers) en de leegstand toeneemt. Voorts blijkt uit de Appingedam-uitspraak dat een gemeenteraad per gebied een onderscheid in branches kan maken en dus in een bestemmingsplan een brancheringsregeling mag opnemen.

Bestemmingsplannen in Zevenaar

In bestemmingsplannen voor het stedelijk gebied van Zevenaar, inclusief de bedrijventerreinen, wordt een onderscheid gemaakt in branches van detailhandel (brancheringsregeling).

- Detailhandel is toegestaan in daartoe aangewezen (winkel)centra.
- Vormen van detailhandel die in deze gebieden niet ruimtelijk of planologisch inpasbaar zijn kunnen zich buiten deze centra vestigen: detailhandel in volumineuze goederen en grootschalige bouwmarkten en eventueel brand- en milieugevaarlijke stoffen.

In de toelichting van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar ontbreekt een toetsing aan de Dienstenrichtlijn, omdat het bestemmingsplan in 2014 is vastgesteld. Dat een brancheringsregeling aan de Dienstenrichtlijn moet voldoen is pas duidelijk geworden met de Appingedam-uitspraak in 2018. In de praktijk komt dit vaak voor en wordt in een later stadium, zoals nu deze situatie met RetailPlan, alsnog een toetsing aan de Dienstenrichtlijn uitgevoerd, tenzij de rechter zonder nader onderzoek kan vaststellen dat zich strijd met de hogere rechtsnorm voordoet.

Geen evidente strijdigheid van brancheringsregeling in bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar

In de jurisprudentie over de Dienstenrichtlijn in relatie tot geldende bestemmingsplannen, waarin een toetsing aan de Dienstenrichtlijn ontbreekt, gaat het op de eerste plaats om de vraag of een bestemmingsregeling ‘evident’ in strijd is met de Dienstenrichtlijn. In zo’n situatie zou de betreffende beperking onverbindend zijn en zou zich een supermarkt zonder meer kunnen vestigen ook al was hiervoor een verbod opgenomen. Van evidente strijdigheid is alleen sprake als de rechter zonder nader onderzoek kan vaststellen dat de regel in strijd is met de Dienstenrichtlijn. Zie hiervoor ook de overweging 6.2 in de uitspraak van 11 mei 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:1370; zie bijlage 1).

In het specifieke geval van een supermarkt heeft deze toets voor het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar feitelijk al plaatsgevonden bij eerder benoemd initiatief van Lidl; de Afdeling heeft geoordeeld dat de planregel niet evident in strijd is met artikel 15, derde lid, onder b en c, van de Dienstenrichtlijn (ECLI:NL:RVS:2022:1370). In voorliggend onderzoek worden ook andere vormen van detailhandel betrokken.

Het is gebruikelijk dat een aanvrager zelf bij de aanvraag enige toelichting geeft op de beoogde ontwikkeling waarvoor de herziening wordt aangevraagd. Deze ontbreekt volledig. Het achterliggende doel van RetailPlan is niet duidelijk. RetailPlan laat het geheel aan de gemeenteraad over om zelf de toetsing aan het beleid en de eventuele effecten te beoordelen, in de breedste zin.

Geconstateerd wordt dat RetailPlan in het verzoek aan de gemeenteraad volstaat met de vermelding dat een onderbouwing van de beperkingen ten aanzien detailhandel in de toelichting wordt gemist en dat dat strijdig is met de Dienstenrichtlijn. Niet wordt gesteld dat de bestemmingsregeling 'evident' strijdig is. Sterker nog, RetailPlan verzoekt of de gemeenteraad de beperking van een onderbouwing wil voorzien en anders het bestemmingsplan te herzien. RetailPlan heeft nagelaten zelf enige onderbouwing te geven waarom de brancheringsregeling strijdig zou zijn met de Dienstenrichtlijn.

Onderbouwing door de gemeente Zevenaar

Los van de voorgaande constateringen is de gemeente Zevenaar in voorliggende situatie gehouden aan het alsnog onderbouwen van de opgenomen beperking, zo blijkt uit de uitspraak van 26 februari 2020 (ECLI:NL:RVS:2020:595; r.o. 6.2).

ONDERBOUWING VESTIGINGSBEPERKING EN ADVIES VERZOEK TOT HERZIENING TE WEIGEREN

In deze notitie wordt de brancheringsregeling in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar van een onderbouwing voorzien. Tevens wordt geadviseerd het verzoek om het bestemmingsplan te herzien te weigeren, gebaseerd op de hiervoor opgestelde onderbouwing.

De onderbouwing van de brancheringsregeling en het advies het verzoek te weigeren voldoen aan artikel 15, derde lid onder a, b en c van de Dienstenrichtlijn en zal ook de toetsing van de Afdeling bestuursrechtspraak doorstaan, vergelijkbaar als met de Appingedam-uitspraak.

ADVIES

Geadviseerd wordt om:

- het vastgestelde beleid te handhaven;
- de opgenomen vestigingsbeperkingen in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar te handhaven;
- geadviseerd het verzoek tot medewerking aan herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar te weigeren;
- en deze notitie aan te merken als onderbouwing voor het besluit en de toetsing hiervan aan artikel 15, derde lid onder a, b en c van de Dienstenrichtlijn.

2. ONDERBOUWING WEIGEREN VERZOEK

BELEID EN BESTEMMINGSPLANNEN

Hierna wordt onderbouwd dat het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar voldoet aan de Dienstenrichtlijn en dat geadviseerd wordt het verzoek voor herziening te weigeren. Herziening van het bestemmingsplan door het opheffen van de beperkingen is strijdig met het gemeentelijk beleid, zoals vastgesteld in de structuurvisie van de gemeente Zevenaar uit 2013. Daarin is het uitgangspunt opgenomen detailhandel te concentreren in het centrumgebied van Zevenaar. Ook provinciaal beleid gaat er van uit dat vestiging op een perifere locatie alleen mogelijk is als dit door ruimtelijke eisen binnenstedelijk moeilijk inpasbaar is, zoals detailhandel in volumineuze goederen. Reguliere detailhandel in niet-volumineuze goederen, waaronder supermarkten, is naar aard en omvang inpasbaar in winkelcentra. Nieuwe niet-volumineuze detailhandel is dan ook niet aanvaardbaar op bedrijventerreinen. Dit volgt ook uit de strekking van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar.

SAMENVATTING BELEID

Algemeen

- Het gemeentebestuur van Zevenaar staat voor een majeure opgave: behoud en versterking van de positie van het centrumgebied in een krimpende markt, behoud van de posities van de wijkwinkelcentra waarin supermarkten een essentiële rol vervullen en realisatie van het Fashion Outlet Zevenaar.
- Het provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid zijn erop gericht detailhandelsontwikkelingen te laten plaatsvinden in de daarvoor aangewezen winkelgebieden: de binnenstad en de wijkwinkelcentra. Buiten deze detailhandelsstructuur is alleen ruimte voor volumineuze detailhandel en detailhandel die elders geen plaats kan krijgen zonder dat hiermee de posities van de winkelgebieden wordt aangetast. Deze samenvatting van het beleid is uitvoerig in tal van beleidsdocumenten op de drie relevante niveaus van provincie, regio en gemeente vastgelegd en voorzien van afzonderlijke onderbouwingen en toelichtingen die op hoofdlijnen gelijkluidend zijn.
- De positie van Zevenaar is zwakker dan de posities van andere centrumgebieden, zoals die van Arnhem, Doetinchem en Nijmegen met veel recreatief aanbod.
- Het loslaten van de beperking tot volumineuze detailhandel zou betekenen dat elders, zoals op het bedrijventerrein Tatelaar, ruimte ontstaat voor detailhandel die ook in de winkelgebieden past en dus concurrerend wordt en gelet op de krimpende markt, voor relevante leegstand zorgt. Dit gaat ten koste van de vitaliteit en leefbaarheid van de winkelgebieden.

Bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar

- Het beleid en de toelichting van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar zijn niet gericht op het bieden van ruimte voor algemene detailhandelsontwikkeling op het bedrijventerrein Tatelaar. De opgenomen beperkingen leveren een bijdrage aan het situeren en juist ook het concentreren van niet-volumineuze detailhandel in winkelgebieden (zie bijlage 2).
- Vestiging van bepaalde vormen van detailhandel, die door ruimtelijke eisen binnenstedelijk moeilijk inpasbaar zijn, zijn toegestaan op bedrijventerrein Tatelaar. De onderbouwing voor het niet toestaan van detailhandel in niet-volumineuze goederen ter plaatse van het bedrijventerrein Tatelaar is goed te herleiden uit het beleid en de daaraan ten grondslag liggende overwegingen met de uitwerking hiervan in bestemmingsplannen (zie bijlage 2).

MARKTVERKENNING

Bevindingen

Voor het te nemen besluit door de gemeenteraad is een actuele marktverkenning uitgevoerd:

- De uitkomst van de marktverkenning onderstreept de noodzaak van het beleid en de geldende bestemmingsregelingen, gericht op concentratie van detailhandel in winkelgebieden (zie bijlage 3).
- De huidige oppervlakte aan detailhandel, zowel in dagelijkse goederen als niet-dagelijkse goederen, is al overbemeten en het functioneren hiervan staat al onder druk.
- Afgelopen jaren is terughoudend omgegaan met nieuwe detailhandelsontwikkeling in en rondom het centrum.

- Het laten vervallen van de detailhandelsbeperkingen in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar en vergelijkbare bestemmingsplannen, zou ten koste gaan van de vitaliteit van het centrumgebied en van het nieuwe, in ontwikkeling zijnde Fashion Outlet Zevenaar.

Analyse

Winkels in niet-volumineuze goederen dienen in de winkelgebieden te worden gerealiseerd (zie bijlage 2) voor het behoud en versterking van de positie van die winkelgebieden. Het beleid en het coherent en systematisch handelen om detailhandel in niet-volumineuze goederen te vestigen in de daarvoor aangewezen winkelgebieden mag niet worden verlaten door nieuwvestiging van deze winkels buiten de winkelgebieden toe te staan. Dit beleid en handelen dragen bij aan het beter laten functioneren van winkels in winkelgebieden.

Conclusie

Het weigeren van het verzoek voor medewerking aan herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar is in lijn met consistent gemeentelijk beleid gericht op het behoud van de vitaliteit van de winkelgebieden en concentreren van niet-volumineuze detailhandel in de aangewezen winkelgebieden.

DIENSTENRICHTLIJN

Arrest Visser Vastgoed en Appingedam-uitspraak

Uit het arrest van het Europese Hof van Justitie van 30 januari 2018 in de zaak Visser Vastgoed (HvJ 30 januari 2018, ECLI:EU:C:2018:44) volgt dat een bestemmingsregeling moet voldoen aan de Dienstenrichtlijn. De Dienstenrichtlijn bepaalt – kort gezegd – dat een bestemmingsplan alleen vestigingsbeperkingen ten aanzien van een dienst mag bevatten als deze vestigingsbeperkingen:

a. niet-discriminerend,
b. noodzakelijk en
c. evenredig zijn.

Detailhandel in goederen is een dienst in de zin van de Dienstenrichtlijn en een beperking moet dus aan die voorwaarden voldoen. Hierover heeft de Afdeling bestuursrechtspraak de eerste richtinggevende uitspraak gedaan inzake het bestemmingsplan Stad Appingedam (ECLI:NL:RVS:2019:2569; 201309296/6/R3.; 24 juli 2019). RetailPlan en Rho Adviseurs waren direct bij dit arrest en de uitspraak betrokken.

Op grond van een serie Afdelingsuitspraken over bestemmingsplannen en de Dienstenrichtlijn, in het verlengde van de Appingedam-uitspraak, blijkt dat branche- en maatvoeringsbeperkingen mogelijk zijn in het licht van de Dienstenrichtlijn, mits goed onderbouwd.

- Het uitsluiten van supermarkten en andere vestigingsbeperkingen voldoen doorgaans aan het discriminatieverbod.
- Uit jurisprudentie blijkt dat het actief sturen op detailhandelsstructuur ter bescherming van de vitaliteit en leefbaarheid van de binnenstad en wijk- en buurtcentra als een dwingende reden van algemeen belang geldt en daarmee wordt voldaan aan de voorwaarde van ‘noodzakelijkheid’ van die beperking.
- Of een vestigingsbeperking de evenredigheidstoets doorstaat vergt veelal specifiek onderzoek.

Hierna wordt in het kort toegelicht dat de vestigingsbeperkingen in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar en het advies het verzoek voor herziening van het bestemmingsplan te weigeren, voldoen aan artikel 15, derde lid van de Dienstenrichtlijn. De weigering levert ook een zinvolle bijdrage aan het bereiken van de hiervoor genoemde doelen. Bijlage 2 bevat hiervoor een uitvoeriger onderbouwing.

Discriminatieverbod

Het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar maakt ten aanzien van de opgenomen vestigingsbeperking voor detailhandel, geen direct of indirect onderscheid naar nationaliteit of, voor vennootschappen, de plaats van hun statutaire zetel van de te vestigen winkels. Hiermee wordt derhalve voldaan aan het discriminatieverbod in artikel 15, derde lid, onder a, van de Dienstenrichtlijn.

Noodzakelijkheid

Het beleid ten aanzien van het centrumgebied en andere winkelgebieden, het beleid gericht op concentratie van niet-volumineuze detailhandel in die gebieden in het bijzonder alsmede de systematiek van bestemmingsregelingen in verschillende bestemmingsplannen in Zevenaar, maken in samenhang duidelijk dat de 'bescherming van het milieu en het stedelijk milieu' de dwingende reden van algemeen belang is voor de concentratie van niet-volumineuze detailhandel in winkelgebieden en het uitsluiten ervan elders.

Aan de vestigingsbeperkingen voor detailhandel in het bestemmingsplan bedrijventerrein Tatelaar en meer specifiek in artikel 3 Bedrijventerrein liggen dan ook dwingende redenen van algemeen belang ten grondslag. Dit rechtvaardigt ook het weigeren van het verzoek voor medewerking aan herziening van het bestemmingsplan op het perceel ter hoogte van Ampèrestraat 8 te Zevenaar. De bestemmingsregeling en het advies voor weigering van het verzoek voldoen aan het noodzakelijkheidscriterium in artikel 15, derde lid onder b van de Dienstenrichtlijn (noodzakelijkheid).

Evenredigheid

De vestigingsbeperking in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar voor volumineuze detailhandel is een evenredige maatregel. Deze maatregel is namelijk geschikt en effectief, wordt coherent en systematisch toegepast en doorstaat de hypocrisietest, gaat niet verder dan nodig om het nagestreefde doel/de nagestreefde doelen te bereiken en het effect kan niet worden bereikt met andere, minder beperkende maatregelen voor het gebruik als detailhandel. Deze maatregel waarborgt ook de vitaliteit van en dynamiek in het centrumgebied en andere winkelgebieden. De brancheringsregeling en de afwijzing van het verzoek voor een herziening van het bestemmingsplan voldoen aan het evenredigheidscriterium in artikel 15, derde lid onder c van de Dienstenrichtlijn.

CONCLUSIE EN ADVIES

Aan het verzoek van RetailPlan om de vestigingsbeperking waarmee nieuwe niet-volumineuze detailhandel op het bedrijventerrein wordt uitgesloten, te voorzien van een onderbouwing die voldoet aan de Dienstenrichtlijn, wordt voldaan. Dat betekent dat het uitsluiten van vormen van detailhandel, anders dan volumineuze detailhandel, ter plaatse van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar – evenals voor de vergelijkbare de bedrijventerreinen - in stand blijft.

Geadviseerd wordt het verzoek om het bestemmingsplan te herzien voor het alsnog mogelijk maken van vormen van detailhandel anders dan volumineuze detailhandel, te weigeren. Dit is noodzakelijk en evenredig in het licht van de Dienstenrichtlijn, om het functioneren en de vitaliteit van de aangewezen winkelgebieden in de kern Zevenaar te behouden en te kunnen blijven versterken en daarmee toename van leegstand als gevolg van vestiging van niet-volumineuze detailhandel buiten de winkelgebieden te voorkomen en hiervoor een hiervoor een uitgebalanceerde bestemmingsregeling te behouden die evenredig is.

Bijlage 1 Uitspraak bestemmingsplan Tatelaar

In deze bijlage is het onderdeel 6 van de uitspraak van 11 mei 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:1370) opgenomen.

Dienstenrichtlijn

6. Lidl betoogt dat de rechtbank heeft miskend dat de planregeling in strijd is met Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PB 2006, L 376/36; hierna: Dienstenrichtlijn). Anders dan de rechtbank heeft overwogen heeft het college niet gemotiveerd waarom de planregel voldoet aan de noodzakelijkheids- en evenredigheidseis uit artikel 15, derde lid, van de Dienstenrichtlijn. Een planregeling die wel (andere) vormen van volumineuze detailhandel toestaat, maar niet een hypermarkt, zonder dat daarvoor een afdoende motivering is gegeven, is in strijd met de Dienstenrichtlijn, aldus Lidl.

6.1. Artikel 15 van de Dienstenrichtlijn luidt:

"1. De lidstaten onderzoeken of in hun rechtsstelsel de in lid 2 bedoelde eisen worden gesteld en zien erop toe dat eventueel bestaande eisen verenigbaar zijn met de in lid 3 bedoelde voorwaarden. De lidstaten passen hun wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen aan om de eisen met die voorwaarden in overeenstemming te brengen.

2. De lidstaten onderzoeken of de toegang tot of de uitoefening van een dienstenactiviteit in hun rechtsstelsel afhankelijk wordt gesteld van de volgende niet-discriminerende eisen:

a) kwantitatieve of territoriale beperkingen, met name in de vorm van beperkingen op basis van de bevolkingsomvang of een geografische minimumafstand tussen de dienstverrichters;

[…]

3. De lidstaten controleren of de in lid 2 bedoelde eisen aan de volgende voorwaarden voldoen:

[…];

b) noodzakelijkheid: de eisen zijn gerechtvaardigd om een dwingende reden van algemeen belang;

c) evenredigheid: de eisen moeten geschikt zijn om het nagestreefde doel te bereiken; zij gaan niet verder dan nodig is om dat doel te bereiken en dat doel kan niet met andere, minder beperkende maatregelen worden bereikt.

[…]."

6.2. Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling (zie bijvoorbeeld de uitspraken van 19 februari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:520 en 26 februari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:616) ligt het in een gerechtelijke procedure als deze op de weg van degene die een beroep doet op de Dienstenrichtlijn om te beargumenteren dat sprake is van een eis die een beperking oplevert. Het ligt op de weg van het college om bij de beslissing over het verlenen van een omgevingsvergunning te onderbouwen dat die eis in overeenstemming is met de Dienstenrichtlijn. De mogelijkheid om in een procedure als deze de gelding van de toepasselijke bestemmingsplanregeling aan de orde te stellen kan alleen succesvol zijn als deze bestemmingsplanregeling evident in strijd is met de Dienstenrichtlijn. Dat is alleen het geval als de rechter zonder nader onderzoek kan vaststellen dat zich strijd met de hogere rechtsnorm voordoet. Dit is bijvoorbeeld het geval als iedere motivering ontbreekt.

6.3. Bij de beantwoording van de vraag of een eis noodzakelijk is in de zin van artikel 15, derde lid, onder b, van de Dienstenrichtlijn, dient te worden bezien of deze eis gerechtvaardigd is om een dwingende reden van algemeen belang. Uit artikel 4, aanhef en onder 8, van de Dienstenrichtlijn volgt dat hiervan sprake kan zijn als een eis wordt gesteld met het oog op de bescherming van het stedelijk milieu.

Tussen partijen is niet in geschil dat Lidl diensten aanbiedt in de zin van de Dienstenrichtlijn. De toelichting bij het bestemmingsplan bevat geen onderbouwing waarom de in het plan neergelegde beperkingen wat betreft de vestiging van detailhandel in niet-volumineuze goederen gerechtvaardigd zijn in het licht van de daaraan in de Dienstenrichtlijn gestelde eisen. Het college heeft ter nadere motivering verwezen naar de motivering in het besluit van 18 juli 2019 waarom detailhandel in niet-volumineuze goederen op het bedrijventerrein "Tatelaar" ongewenst en in strijd met een goede ruimtelijke ordening vindt. Die motivering komt er samengevat op neer dat de vestiging van detailhandel, zoals door Lidl is aangevraagd, op het bedrijventerrein ongewenst is met het oog op de bescherming van de bestaande detailhandelsstructuur in de gemeente. Daarbij heeft het college overwogen dat de vestiging van detailhandel die niet uitsluitend is gericht op volumineuze goederen vooral binnen of bij winkelcentra is voorzien, omdat dat bijdraagt aan de versterking van winkelgebieden. Vestiging van detailhandel in de vorm zoals Lidl heeft aangevraagd, zijnde niet detailhandel in uitsluitend volumineuze goederen, buiten bestaande winkelcentra kan, zeker gelet op de omvang daarvan, negatieve effecten hebben op het (hoofd)winkelcentrum, aldus het college.

Nu het college heeft gemotiveerd waarom de brancheringsregeling niet in strijd is met de Dienstenrichtlijn, ziet de Afdeling zich gesteld voor de vraag of hetgeen Lidl heeft aangevoerd aanleiding geeft voor het oordeel dat deze motivering evident in strijd met de Dienstenrichtlijn is. Deze vraag beantwoordt de Afdeling ontkennend. Dat het hier gaat om een hypermarkt, zoals door Lidl benadrukt, acht de Afdeling onvoldoende. Deze stelling miskent dat het hier gaat om detailhandel in voornamelijk niet volumineuze goederen. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat het college voldoende heeft onderbouwd dat de planregel niet evident in strijd is met artikel 15, derde lid, onder b en c, van de Dienstenrichtlijn.

Het betoog slaagt niet.

Bijlage 2 Analyse beleidskaders en bestemmingsplannen

BELEID PROVINCIE GELDERLAND

OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE GELDERLAND (GECONSOLIDEERDE VERSIE, 2022)

Volumineuze detailhandel en supermarkten

De provincie Gelderland heeft als doel het terugdringen van overtollige winkelmeters en het maken van scherpe keuzes voor perifere detailhandel. Grote nieuwe ontwikkelingen (> 1.500 m^2 bvo) met een bovenlokale functie vereisen regionale afstemming. Regionale afstemming betekent niet dat alle gemeenten het onderling eens moeten zijn. Wel moeten de belanghebbende gemeenten in de gelegenheid worden gesteld om een reactie (of standpunt) kenbaar te maken.

- Het doel van het beleid is het behoud van een evenwichtige en toekomstbestendige detailhandelsstructuur in Gelderland, die bijdraagt aan de vitaliteit van steden en dorpen. Het vernieuwen en aanpassen van bestaande centra en winkelgebieden aan een afnemende vraag naar winkels en nieuwe marktontwikkelingen heeft prioriteit. Het doel is supermarkten te realiseren dicht bij de burgers en supermarkten dragen bij aan versterking van nieuwe en bestaande winkelgebieden.
- Detailhandel kan in principe alleen op perifere locaties worden toegestaan, wanneer dit uit oogpunt van ruimte of veiligheid vereist is. Gedacht kan worden aan detailhandel in volumineuze goederen, zoals tuincentra, bouwmarkten, meubelwinkels, handel in auto's en boten en detailhandel die uit veiligheidsoverwegingen niet in winkelgebieden kan worden gevestigd. Andere vormen van detailhandel zijn op perifere locaties uitgesloten. Dit geldt ook voor supermarkten.

Supermarkten

- Supermarkten trekken veel bezoekers en zorgen voor synergie met ander dagelijks aanbod. Ze zijn daarom van belang voor de vitaliteit en het functioneren van winkelcentra als geheel. Zoals hiervoor aangegeven is het doel supermarkten te realiseren dicht bij de burgers. Daarbij dragen supermarkten bij aan de versterking van de winkelgebieden. Het vestigen van supermarkten in bestaande winkelcentra past binnen het algemene uitgangspunt van het beleid dat detailhandel die ruimtelijk inpasbaar is in een binnenstedelijk winkelcentrum daar een plek moet krijgen. Daarnaast is het doel de beschikbaarheid en bereikbaarheid van detailhandelsvoorzieningen te garanderen. Voor dagelijkse boodschappen, zoals een supermarkt, spelen centra in wijken en dorpen hierin een belangrijke rol.
- De vestiging van een supermarkt is alleen mogelijk binnen of aansluitend aan een winkelcentrum, tenzij vanwege bijzondere omstandigheden vestiging op zo'n locatie niet mogelijk is (bijvoorbeeld in het historische centrum van een kleine kern). Er moet dan worden onderbouwd dat vestiging in een winkelcentrum redelijkerwijs niet mogelijk is. In die gevallen wordt vestiging van een supermarkt toegestaan op een, vanuit een goede ruimtelijke ordening, geschikte locatie net buiten een centrum of op een goed ontsloten plek (ook voor langzaam verkeer) in een dorp of woonwijk.
- In de meeste gevallen zijn supermarkten op perifere locaties vanuit een goede ruimtelijke ordening niet gewenst. Denk hierbij aan locaties op bedrijventerreinen, solitaire locaties aan de rand van een stad of perifere detailhandelslocaties die bedoeld zijn voor volumineuze goederen.
- De provincie overweegt, als daar behoefte aan is, ook solitaire ontwikkelingen in woonwijken toe te staan. Als in een (nieuwe) woonwijk nog geen supermarkt is gevestigd, dan kan – binnen de kaders van de Ladder voor duurzame verstedelijking en als dat bijdraagt aan een fijnmazige detailhandelsstructuur – worden meegewerkt aan de vestiging van een solitaire buurtsupermarkt.
- Tot slot dient de omvang van de supermarkt in overeenstemming te zijn met de verzorgingsfunctie en dienen er geen (blijvende) negatieve effecten op te treden op de bestaande detailhandelsstructuur.

Een bestemmingsplan maakt de vestiging van een supermarkt alleen mogelijk binnen of aansluitend aan een winkelcentrum of, als daaraan behoefte is, solitair in een woonwijk, tenzij vanwege bijzondere omstandigheden vestiging op zo'n locatie niet mogelijk is. Een ontwikkeling op een perifere locatie kan toch mogelijk worden gemaakt onder de volgende voorwaarden:

- Er wordt voldaan aan de eisen van een Ladder voor duurzame verstedelijking;

- Er heeft aantoonbaar regionale afstemming plaatsgevonden over deze ontwikkeling; en
- Gedeputeerde Staten stemmen in met deze ontwikkeling.

BELEID REGIO ZEVENAAR

REGIONAAL PROGRAMMA DETAILHANDEL 2013 – STADSREGIO ARNHEM NIJMEGEN (2013)

In de detailhandelsstructuur van de regio Arnhem-Nijmegen neemt het centrum van Zevenaar een duidelijke plek in als regionaal verzorgend centrum. De meubelboulevard van Zevenaar is een bestaande perifere locatie. Uitbreiding van het perifere winkelaanbod in Zevenaar vindt plaats langs de Spoorallee, waar de Fashion Outlet Zevenaar wordt gerealiseerd.

De ambitie van de regio Arnhem-Nijmegen is om de regionaal en bovenregionaal verzorgende positie van het winkelaanbod te versterken. Meer bezoekers van buiten de regio betekent dat er meer draagvlak ontstaat voor meer (bijzonder) detailhandelsaanbod. Daarnaast is de ambitie om de regiobevolking te voorzien van een zo compleet en gevarieerd mogelijk pakket aan winkels en aanverwante publieksgerichte voorzieningen passend bij het beoogde verzorgingsniveau, zo veel mogelijk geclusterd op goed bereikbare locaties en in voor de consument herkenbare centra, die ieder een eigen taak en functie hebben in de gehele detailhandelsstructuur.

De volgende subdoelstellingen zijn geformuleerd in het regionaal programma detailhandel:
- Kwaliteit als leidraad om kansen te kunnen grijpen;
- Complementair aan centra om leegloop tegen te gaan;
- Aandacht voor kwantiteit om overaanbod te voorkomen;
- Inzetten op clustering om verdere versnippering te voorkomen;
- Concentratie in het middengebied om mobiliteit te beperken.

Daarnaast is het voorkomen van leegstand in perspectiefrijke winkelgebieden belangrijk en wordt ingezet op het aanpakken van leegstand in winkelgebieden zonder perspectief, bijvoorbeeld door transformatie.

Voor zover verspreide bewinkeling niet structuurverstorend is, kan deze blijven bestaan. Anders wordt functieverandering nagestreefd. Daarnaast zal schaalvergroting zorgvuldig ingepast moeten worden in de detailhandelsstructuur van de regio. Hierbij vormen aspecten als branche en bezoekersintensiteit belangrijke afwegingscriteria, evenals de ontwikkelingen in vraag (consumentengedrag) en aanbod (marktomstandigheden).

Handhaving van complementariteit vormt een belangrijk uitgangspunt voor het beleid met betrekking tot de detailhandel op perifere locaties. Het hoofddoel is: Ruimte bieden aan branches en soorten winkels die vanwege het volumineuze karakter van de gevoerde artikelen en/of de aard en de schaal van de zaak niet of zeer moeilijk inpasbaar zijn in of aan de rand van de bestaande winkelcentra. Hierbij moet rekening worden gehouden met de Europese Dienstenrichtlijn.

Voor de detailhandel op perifere locaties geldt hierbij dat dit met name gericht is op het voorzien in doelgericht en laagfrequente aankopen doen. Daarbij richt het beleid zich specifiek op:
- ruimtelijke clustering van specifieke soorten perifere detailhandel op een beperkt aantal aangewezen locaties;
- waar mogelijk en wenselijk aansluiting bij bestaande perifere winkelgebieden;
- waar mogelijk en gewenst thematisering;
- rekening houden met de inpassing in de ruimtelijke structuur van en de ruimtelijke ontwikkelingen in de regio (onder meer infrastructuur, woongebieden);
- het zeer weloverwogen omgaan met een uitbreiding van het perifere detailhandelsaanbod.

Voor initiatieven die door aard en/of omvang bovengemeentelijke effecten hebben, en daarmee de regionale detailhandelsstructuur raken, is regionale afstemming gewenst. De Ladder voor Duurzame Verstedelijking is als inspiratiekader gebruikt om detailhandelsinitiatieven in de stadsregio te kunnen beoordelen. Aan nieuwe winkelontwikkelingen wordt in principe beleidsmatig meegewerkt als de initiatiefnemer kan aantonen dat het initiatief meerwaarde heeft voor de lokale

en/of regionale detailhandelsstructuur (bijvoorbeeld consumentenbehoefte of versterking van detailhandelslocatie) en dat het initiatief geen (blijvende) negatieve effecten heeft op de bestaande detailhandelsstructuur (afname keuzemogelijkheden consumenten, aantasting verzorgingsfunctie van bestaande winkelgebieden).

In de huidige situatie komen op zeer veel bedrijventerreinen in de regio vormen van perifere detailhandel voor. De betreffende bestemmingsplannen maken dit gewoonlijk via afwijkingsregelingen ook mogelijk. Het regionale beleid is erop gericht een verdere verspreiding van de detailhandel op perifere locaties te voorkomen. De afzonderlijke gemeenten worden daartoe opgeroepen de vestigingsmogelijkheden voor perifere detailhandel op een deel van hun bedrijventerreinen of delen van die terreinen te beperken, om zo onder andere versnippering van het regionale detailhandelsaanbod te voorkomen.

Bedrijventerrein Hengelder/Tatelaar in Zevenaar wordt tot de hoofdstructuur van perifere detailhandelslocaties in de regio gerekend. Voor deze locatie geldt dat de uitgangssituatie gerespecteerd wordt en dat bestemmingsplanmatig vastgelegde vestigingsmogelijkheden gehandhaafd blijven (tenzij de betreffende gemeente de vestigingsmogelijkheden wil beperken). In het regionale beleid is een lijst genoemd met toegestane branches op perifere winkelgebieden (supermarkten zijn onder andere niet toegestaan). Een verdere brancheverbreding is uitgesloten.

Vanwege hun mogelijke effecten op de voorzieningenstructuur, met name op de winkelcentra die een belangrijke functie op het gebied van boodschappen doen hebben, wordt de solitaire vestiging van megasupermarkten niet toegestaan, evenals de vestiging van dergelijke supermarkten op perifere detailhandelslocaties.

ECONOMISCHE ANALYSE REGIO DE LIEMERS (2019)

Algemeen

De gemeenten Zevenaar, Montferland, Duiven, Westervoort en Doesburg hebben een gezamenlijke economische visie opgesteld. Het belangrijkste doel is om samenhang en focus aan te brengen in regionaal perspectief. Door te kiezen voor een aantal centrale thema's (logistiek en maakindustrie, retail, vrijetijdseconomie, arbeidsmarkt en energietransitie) wordt de regionale economie versterkt. De vijf thema's zijn vertaald in een voorstel voor een uitvoeringsprogramma.

Doelstellingen

Op het gebied van detailhandel wil de regio De Liemers de volgende vier doelen realiseren:

1] Meer samenhang in het aanbod

De blik moet meer gericht worden op de kwaliteit, uitstraling en beleving van het bestaande aanbod en de openbare ruimte en minder op uitbreiding. De Liemers hanteert de volgende randvoorwaarden:

- De regio is terughoudend met het bijbouwen van nog meer winkeloppervlakte en zet in op transformatie van onnodige, onrendabele en leegstaande winkelmeters. Nieuwe initiatieven moeten vooral in bestaande kansrijke winkelgebieden plaatsvinden;
- Waar (structureel) leegstand is, moet het kernwinkelgebied compacter gemaakt worden en winkelpanden gelegen buiten dit compacte centrum moeten worden gesloopt of herbestemd. Dit wordt echter niet regionaal opgepakt;
- De versterking van de structuur van de detailhandel vraagt ook dat gemeenten adequaat handhaven op bestemmingsplannen;
- Meer samenhang in het regionale aanbod is gewenst.

2] Aantrekkelijke en vitale retailstructuur

De gewenste retailstructuur in De Liemers is een attractief retailaanbod waarbij de behoefte van mensen en de leefbaarheid van kernen voorop staan. Uitbreiding buiten de bestaande kernen is niet wenselijk, tenzij het om ondergeschikte en locatiegebonden detailhandel gaat. Door verhoging van de kwaliteit en beleving wordt de retailsector versterkt.

3] Groei e-commerce
Aan de ene kant is e-commerce een bedreiging voor fysieke winkels. Aan de andere kant komen nieuwe bedrijven in e-commerce op en komen er op bedrijventerreinen nieuwe (grootschalige) distributiecentra bij. De regio wil ruimte bieden aan nieuwe bedrijvigheid in de e-commerce en het retailaanbod zo sterk mogelijk maken.

4] Promotie en marketing van de Liemers
In marketing wil de regio inzetten op clustervorming en een gezamenlijke profilering van de winkelgebieden in de regio. Zo kan de regio bijvoorbeeld 'meeliften' op de marketingactiviteiten voor het nieuwe Fashion Outlet Zevenaar (FOZ). Op en rond het FOZ kunnen consumenten uit heel Nederland en Duitsland kennismaken met de kracht van de regio.

REGIONAAL PROGRAMMA WERKLOCATIES (RPW) REGIO ARNHEM-NIJMEGEN, PERIODE 2021 T/M 2024

Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (RPW) vormt de kaders voor het regionaal bedrijventerreinenbeleid. De huidige actualisatie geldt voor de periode 2021 tot 2024. Bij de spelregels ten aanzien van detailhandelsgebieden wordt in het RPW onderscheid gemaakt tussen reguliere detailhandel enerzijds en perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen (PDV/GDV) anderzijds.

Afspraken ten aanzien van reguliere detailhandel

Bij nieuwe initiatieven in reguliere detailhandelsgebieden is onder bepaalde omstandigheden regionale afstemming door middel van toetsing van het initiatief vereist. Toetsing op regionaal niveau vindt plaats bij detailhandelsinitiatieven die mogelijk negatieve effecten hebben op de bestaande of beoogde structuur van de reguliere detailhandel. Initiatieven kunnen voorgedragen worden door zowel gemeenten als andere partijen. Er is geen regionale afstemming nodig indien het detailhandelsinitiatief kleiner is dan 1.500 m² bvo.

Initiatieven voor winkelvestiging of –uitbreiding in de reguliere detailhandel worden, voor regionale toetsing voorgedragen indien:

- groter dan 1.500 m² bvo in de niet-dagelijkse detailhandel in de lokaal verzorgende reguliere winkelcentra;
- groter dan 1.500 m² bvo in de dagelijkse detailhandel buiten stads-, dorps- wijk en buurtcentra, met een bovengemeentelijk effect op de verzorgingsstructuur (bijvoorbeeld door de grensligging van een initiatief).
- Voor initiatieven groter dan 1.500 m² bvo in de bovenregionaal en regionaal verzorgende reguliere winkelcentra volstaat een melding in het IOW.

Deze afspraken zijn van toepassing op alle initiatieven in de reguliere detailhandel. Voor bepaalde vormen van reguliere detailhandel is een verbijzondering vereist.

Perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen

Algemene afspraken ten aanzien van PDV/GDV:

- Lokaal verzorgende perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen buiten concentratiegebieden < 1.500 m² bvo blijven mogelijk. Gemeenten maken zelf de afweging voor dergelijke kleine ontwikkelingen met een vooral lokale functie. Indien (na vaststelling van het RPW) door uitbreiding een bestaande detailhandelsvoorziening groter wordt dan 1.500 m² bvo is regionale afstemming vereist;
- Nieuwe initiatieven voor perifere detailhandel met een oppervlakte > 1.500 m² worden, na regionale afstemming, bij voorkeur in concentratiegebieden gevestigd. Daarbij is maatwerk belangrijk. Per geval wordt bekeken of de ontwikkeling wenselijk is vanuit de doelen van het RPW en/of het past binnen de gestelde beleidskaders;
- Binnen de perifere detailhandelsvestigingen is het toegestaan om niet aan het kernassortiment gerelateerde artikelen te voeren tot maximaal 10% van de winkelverkoopoppervlakte met een maximum van 100 m² wvo;
- Uitbreiding van bestaande perifere detailhandel is mogelijk tot 1.500 m². Als de vestiging na uitbreiding groter is dan 1.500 m² bvo is regionale afstemming vereist;
- Dit geldt ook voor verplaatsingen, waarbij de som van de winkeloppervlakte van het nieuwe pand en het vrijkomende pand hoger is dan 1.500 m². In dat geval wordt bekeken wat publiekrechtelijke en/of privaatrechtelijke is vastgelegd

over de detailhandelsbestemming van het pand dat na de verplaatsing vrij komt. Dit vraagt om een zorgvuldige onderbouwing, (o.a. toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking). Aangetoond moet worden dat de uitbreiding bedrijfseconomisch nodig is en verplaatsing niet nodig/mogelijk is;
- Na bedrijfsbeëindiging op solitaire locaties wordt het gebruik 'bevroren': bestaande vestiging en gebruik wordt gehandhaafd, maar er kunnen geen vierkante meters detailhandel toegevoegd worden. Bedrijfsopvolging is dus toegestaan, zolang de locatie in gebruik blijft voor dezelfde functie. Het gaat om voortgezet identiek gebruik (zelfde soort perifere detailhandel);
- Bij bedrijfsbeëindiging op solitaire (en/of overige perifere) winkellocaties zet de gemeente na een periode van langdurige leegstand in op het wegnemen van de detailhandelsbestemming en/of transformatie;
- In dit RPW is geïnventariseerd hoe groot het aanbod verborgen plan- en restcapaciteit voor pdv is. De regio gaat ervan uit dat het overgrote deel van deze plan- en restcapaciteit nu bekend is. Wanneer in de toekomst blijkt dat er toch nog verborgen capaciteit is binnen een gemeente, dan zal de betreffende gemeente zich inspannen om deze ruimte zo spoedig mogelijk uit de markt te nemen en de planologische maatregelen nemen die daarvoor nodig zijn.

Op de winkellocaties op bedrijventerreinen die in het RPW niet als concentratiegebied voor PDV/GDV zijn aangewezen (zowel cluster als solitair), kan in principe geen nieuw pdv/gdv aanbod toegevoegd worden. Er geldt een "nee, tenzij"-beleid in de regio. Er wordt verschil gemaakt tussen locaties waar nu al meer dan 1.500 m² wvo aan PDV/GDV aanwezig is en locaties waar nu nog minder dan 1.500 m² wvo PDV/GDV aanwezig is (maar waar wel harde of zachte planvoorraad voor nieuwe PDV/GDV bestaat om 1.500 m² te overstijgen).

Nieuwe detailhandel is op de bedrijventerreinen niet toegestaan, tenzij de ontwikkeling qua omvang en verkeersaantrekkende werking past bij de functie van het verzorgingsgebied. Bij 'tenzij'-ontwikkelingen moet worden aangetoond dat er:
- geen ruimte is in concentratiegebieden;
- sprake is van lokale uitbreiding/verplaatsing; en/of
- elders in de gemeente/subregio planologische ruimte voor PDV/GDV wordt wegbestemd.

In het kader van het RPW wordt voorgesteld om marktinitiatieven onder voorwaarden te concentreren op de overige winkellocaties (> 1.500 m² bvo). Het betreft circa 34 kleinere concentraties van perifere detailhandelslocaties en een aanzienlijk aantal solitaire winkels (veelal lokaal verzorgend) met meer dan 1.500 m² wvo aan pdv/gdv-aanbod.

BELEID GEMEENTE ZEVENAAR

STRUCTUURVISIE GEMEENTE ZEVENAAR 2030 (2013)

De Structuurvisie Zevenaar geeft het ontwikkelingskader aan van de gemeente Zevenaar tot 2030. Zevenaar is een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is en waar een breed aanbod aan voorzieningen en cultuur aanwezig is. Mede hierdoor is Zevenaar de centrumgemeente van de Liemers. De ambitie is om dit te behouden en waar mogelijk te versterken en uit te bouwen. In de Structuurvisie is een vijftal opgaven geformuleerd:
1. Versterken van de identiteit van Zevenaar;
2. Voldoende plek voor stedelijke ontwikkelingen tot 2030;
3. Behoud van kwalitatief goede woon- en werkgebieden, behoud van goede voorzieningen;
4. Tegengaan van versnippering van de leefomgeving;
5. Nadrukkelijker inzetten op een duurzame ontwikkeling.

Voor de gemeente Zevenaar ligt de nadruk hierbij op de kern Zevenaar. Specifieke aandacht gaat uit naar het centrum en de ontwikkeling van Zevenaar-Oost met haar woningbouw, bedrijvigheid, station en voorzieningen. Daarnaast ligt de aandacht bij de bestaande woongebieden en bedrijventerreinen om deze ook in de toekomst vitaal te houden.

Door de ligging aan de A12 en de aanwezigheid van het spoor is Zevenaar interessant als vestigingsplaats voor bedrijven. Het vestigingsklimaat is goed; veel inwoners kunnen hun inkomen verdienen in eigen woonomgeving. De direct aan consument leverende detaillisten zijn rechtstreeks voorzienend aan de burger. Er bevinden zich meerdere bedrijventerreinen in Zevenaar, waar ca. 40% van de werkgelegenheid is te vinden, die sterk verschillen in leeftijd, omvang en ter plekke

plaatsvindende activiteiten. De nieuwste toevoeging is bedrijventerrein 7Poort, waar ook ruimte is voor gemengde bedrijvigheid rondom het station, zoals detailhandel en leisure (Spoorallee). Om bedrijven aan te trekken en gevestigd te houden in de gemeente is het van belang om een goed vestigingsklimaat te scheppen en te behouden.

De gemeente beschikt over een sterk winkelapparaat; het heeft een bovengemiddelde hoeveelheid winkelvloeroppervlak (wvo) per inwoner. Daarnaast is Zevenaar het uitgaanshart van de Liemers. Zowel qua winkelaanbod als voorzieningenaanbod vervult Zevenaar een centrumfunctie voor omliggende gemeenten. Dit is ook belangrijk voor recreatie en toerisme. In de structuurvisie wordt ingezet op het benutten van potentiële kansen in en rondom het centrum, zodat het centrum van Zevenaar het ontspannen, complete winkelalternatief wordt voor de grote nabijgelegen binnensteden.

KOERSDOCUMENT OMGEVINGSVISIE ZEVENAAR (2021)

Op dit moment werkt de gemeente Zevenaar aan het opstellen van een Omgevingsvisie, een strategische, integrale termijnvisie (2040) voor de fysieke leefomgeving. Een speciaal koersdocument beschrijft de aanleiding en context waarbinnen het traject van het opstellen van de Omgevingsvisie vorm krijgt.

De gemeente Zevenaar streeft ernaar om de vrijetijdseconomie in de gemeente te versterken. Binnenkort opent de Fashion Outlet Zevenaar, waar naar verwachting veel mensen op af komen. De vrijetijdssector raakt steeds meer verweven met allerlei ruimtelijke functies. De leefomgeving wordt steeds meer een “beleefomgeving”. De focus moet komen te liggen op kwaliteit en beleving. Men moet functies in relatie tot elkaar beschouwen en op zoek gaan naar koppelkansen die zowel de leefomgeving als de beleving ten goede komen. De vrijetijdseconomie kan hierbij als verbindend thema fungeren. Een belangrijke vraag die hierbij gesteld wordt is op welke manier er een verbinding wordt gemaakt tussen het centrum van Zevenaar en de Fashion Outlet. De gemeente wenst ook haar internationale positie te versterken door meer inzet op het aantrekken van Duitse bezoekers.

CENTRUMVISIE ZEVENAAR 2015-2025 (2015)

Door verschillende maatschappelijke en economische ontwikkelingen neemt de leegstand in het centrum van Zevenaar langzaam toe. Om de vitaliteit en leefbaarheid in het centrum te behouden is in een centrumvisie bepaald welke opgaven er zijn, welke ambitie hierbij past en welke maatregelen genomen moeten worden. De doelstelling van de gemeente voor het centrum van Zevenaar is: het behoud van economische vitaliteit (als bovenlokaal winkelgebied) en leefbaarheid.

Van oudsher heeft Zevenaar een bovenlokale verzorgingsfunctie; het aanbod winkels en voorzieningen sluit hierop aan. De gemeente Zevenaar zet zich in op het behoud van het ruime voorzieningenniveau met een attractief centrum waar beweging, beleving en het diverse aanbod bezoekers trekt. Naast de eigen bewoners richt de gemeente zich op de regio en de Duitse consument, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van het Factory Outlet Village dat in aanbod aanvullend moet worden op het aanbod in het centrum. Door het goed benutten van de marketingactiviteiten van het Factory Outlet Village wordt het bereik van de Duitse markt enorm vergroot.

Voor het centrum wordt ingezet op een compact(er) centrum. De herontwikkeling van het Raadhuis(plein) speelt hierin een belangrijke rol. Een compact centrum is aantrekkelijk voor bezoekers in verband met de loopafstanden, maar ook belangrijk om de toenemende leegstand terug te dringen dat zich vooral in het hoofdwinkelgebied manifesteert. Het streven is om voor 4.000 m^2 bvo (15% van het totaal) aan commercieel vastgoed een andere functie te vinden. Het is ook zaak om de kwaliteit van voorzieningen naar een hoger niveau te tillen.

Supermarkten passen aan de randen/entrees van het centrum van Zevenaar. De gemeente wil in en rond de binnenstad (beperkt) ruimte bieden in het woningbouwprogramma voor extra nieuwe woningen. Belangrijke doelgroepen voor het centrum zijn jongeren tot 30 jaar en ouderen.

BESTEMMINGSPLANNEN KERN ZEVENAAR

DETAILHANDEL EN SUPERMARKTEN

In verschillende bestemmingsplannen in de kern Zevenaar wordt detailhandel toegestaan. De bestemmingsplannen waar detailhandel mogelijk is worden hierna afzonderlijk besproken. Bestemmingsplannen waarin geen detailhandel mogelijk is blijven in deze paragraaf buiten beschouwing. De bestemmingsplannen zijn terug te vinden in bijlage 3.

Specifiek voor supermarkten is in tabel B2.1 een overzicht gegeven van de zeven huidige supermarkten in de kern Zevenaar. Naast elke supermarkt is opgenomen onder welk bestemmingsplan de supermarkt valt en welke bestemming de grond heeft waar de supermarkt gevestigd is.

Tabel B2.1 Huidige zeven supermarkten in de kern Zevenaar met adres, vigerend bestemmingsplan en bestemming

Supermarkt	Adres	Bestemmingsplan	Bestemming
Jumbo Centrum	Kampsingel 7	Woongebied Kom Zevenaar (2008)	Detailhandel
Jumbo Zonnemaat	Van Oldebarneveldtlaan 34	Woongebied Kom Zevenaar (2008)	Centrum - Buurt
Albert Heijn	Kampsingel 2	Centrum Zevenaar (2013)	Centrum - 1
Aldi	Muldershof 35	Centrum Zevenaar (2013)	Centrum - 1
Plus Centrum	Mariusplein 24	Centrum Zevenaar (2013)	Centrum - 1
Plus Landeweerdijk	Landeweerdijk 1	Groot Holthuizen en Hengelder II (2007) Correctieve herziening bestemmingsplan Groot Holthuizen en Hengelder II (2012) Uitwerkingsplan Spoorallee (2015)	Gemengd
Spar	Spaansmaat 10	Woongebied Kom Zevenaar (2008)	Centrum - Buurt

BESTEMMINGSPLANNEN

Bestemmingsplan Centrum Zevenaar (2013)

Het bestemmingsplan voor het centrum van Zevenaar is in 2013 geactualiseerd. De focus in de toekomst ligt nauwelijks op een kwantitatieve vergroting van het centrum. Optimaliseren van de kwaliteit in het centrum blijft daarentegen een belangrijk punt. Het concurrerende aanbod in de regio is daarbij groot: de binnensteden van bijvoorbeeld Arnhem, Nijmegen en Doetinchem hebben veel recreatief aanbod en een regionale positie.

De dagelijkse artikelensector is relatief sterk vertegenwoordigd in het centrum van Zevenaar, met vier supermarkten. Dit aanbod wordt aangevuld met diverse (vers)speciaalzaken. Ook in de branche Persoonlijke Verzorging is het aanbod sterk. Zevenaar vervult een duidelijke functie voor de eigen inwoners. Het centrum van Zevenaar weet een groot deel van de lokale bestedingen aan zich te binden. Het centrum heeft een belangrijke lokale en streekverzorgende functie.

Het centrum kent een duidelijke ruimtelijke structuur: De Arnhemseweg-Didamsestraat en Grietsestraat/Marktstraat zijn de hoofdstraten van het centrum (belangrijkste winkels zijn hier gevestigd). De Schoolstraat en Wittenburgstraat zijn typische achterstraten (winkelfunctie zelden aanwezig, voornamelijk woonfunctie). Supermarkten passen aan de randen/entrees van het centrum van Zevenaar.

In het bestemmingsplan Centrum Zevenaar (2013) is detailhandel mogelijk binnen drie verschillende bestemmingen: ‘Centrum – 1’, ‘Centrum – 2’ en ‘Gemengd -2’. Detailhandel is binnen elke bestemming enkel mogelijk op de begane grond. Er is geen aparte bestemmingsomschrijving of aanduiding voor supermarkten, enkel voor ‘detailhandel’. Detailhandel wordt omschreven als “het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen voor gebruik, verbruik of aanwending overwegend anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit”. De drie huidige supermarkten die onder het bestemmingsplan Centrum Zevenaar vallen (Albert Heijn, Lidl en Plus) vallen allemaal onder de bestemming ‘Centrum – 1’.

Bestemmingsplan Raadhuisplein 1 (2012)

Het gemeentehuis van Zevenaar is verhuisd naar het BAT-terrein in het zuiden van de stad. Het voormalige raadhuis van Zevenaar ligt centraal in het kernwinkelgebied. In dit gebouw is nu ruimte voor een mix van functies. Door de functieverandering van het raadhuis naar winkelcentrum zijn dit gebouw en het bijbehorende plein beter opgenomen in het centrumwinkelgebied van Zevenaar. In het bestemmingsplan voor Raadhuisplein 1 is ruimte voor maximaal 2.600 m^2 bvo detailhandel. Winkels moeten op de begane grond gesitueerd worden en gelijkvloers toegankelijk zijn vanaf de straat. De begripsbepaling van detailhandel is hetzelfde als in het bestemmingsplan Centrum Zevenaar (2013).

Naast detailhandel is de locatie bestemd voor wonen, publieksgerichte dienstverlening, maatschappelijke voorzieningen, een hotel, lichte horeca en cultuur en ontspanning. Op dit moment wordt het oude Raadhuis in Zevenaar herontwikkeld tot 'Het Oude Raadhuys'. Er worden 18 koopappartementen en 2 penthouses gerealiseerd. Op de begane grond is ruimte voor winkelruimten en een horecagelegenheid met een totaaloppervlakte van circa 2.300 m^2.

Bestemmingsplan Woongebied Kom Zevenaar (2008)

In 2008 is één integraal bestemmingsplan gemaakt voor het woongebied Kom Zevenaar. Uitgangspunt is het flexibel maken en houden van het bestemmingsplan. Concreet betekent dit dat in het algemeen de bestemmingen ruimer zijn geformuleerd en eigenaren/gebruikers meer gebruiks- en bouwmogelijkheden hebben.

In het plangebied komen enkele buurtcentra voor. De bestemming bij deze functie is een zogenaamde 'mengbestemming' (centrum – buurt). Dit houdt in dat er meerdere functies kunnen voorkomen en dat deze uitwisselbaar zijn. De functies die kunnen voorkomen zijn detailhandel, publieke dienstverlening en kantoren. De buurtcentrumfuncties mogen op de begane grond uitgeoefend worden. Enkel op de verdiepingen mag gewoond worden. Er is geen specifieke bestemmingsomschrijving of een aanduiding voor supermarkten. De Spar en Jumbo Zonnemaat in Zevenaar vallen onder de bestemming 'centrum – buurt' in dit bestemmingsplan. De Jumbo in het centrum valt onder de enkelbestemming 'detailhandel'. De begripsbepaling van detailhandel is hetzelfde als in het bestemmingsplan Centrum Zevenaar (2013). De Spar en Jumbo Zonnemaat hebben een verzorgende boodschappenfunctie voor de omliggende buurten. De Jumbo in het centrum heeft een kernverzorgende functie.

Bestemmingsplan BAT-terrein (2012)

In 2008 heeft British American Tobacco de fabricage van sigaretten op de locatie Zevenaar beëindigd. Een deel van de gebouwen op dit terrein kwam daardoor leeg te staan. De BAT-directie gaf naar aanleiding hiervan aan het gehele BAT-terrein te willen verkopen. De gemeente Zevenaar was op zoek naar een nieuwe huisvesting en heeft besloten om het gemeentehuis te verplaatsen naar het BAT-terrein. De verplaatsing is een belangrijk vliegwiel voor de verdere ontwikkeling van deze locatie.

Op het BAT-terrein is naast het gemeentehuis ruimte voor woningen, ambachten en kantoren. Detailhandel is niet opgenomen in het bestemmingsplan. Burgemeester en wethouders hebben een wijzigingsbevoegdheid om toch detailhandel op het BAT-terrein toe te staan. In de centrumvisie Zevenaar 2015-2025 wordt echter aangegeven dat de gemeente de focus qua detailhandel op dit moment legt op het versterken van het centrum (met name het kernwinkelgebied) en de Fashion Outlet Zevenaar.

Bedrijventerreinen in Zevenaar

In de kern Zevenaar bevinden zich meerdere bedrijventerreinen. Voor deze terreinen zijn verschillende bestemmingsplannen opgesteld. Op deze terreinen is detailhandel in verschillende vormen vaak mogelijk. In tabel B2.2 wordt een overzicht gegeven van bestemmingsplannen voor bedrijventerreinen in Zevenaar en welk soort detailhandel is toegestaan op elk bedrijventerrein (uitgebreid beeld, inclusief artikelnummers: zie bijlage 3).
Op sommige bedrijventerreinen kan perifere detailhandel (via een afwijkingsbevoegdheid) worden toegestaan, maar niet voor voedings- en genotmiddelen. Van de bedrijventerreinen in de tabel wordt Bedrijventerrein Tatelaar hierna uitgebreider behandeld. Op dit moment bevinden zich geen supermarkten op bedrijventerreinen in Zevenaar en de bestaande bestemmingsplannen bieden daar ook geen mogelijkheden voor.

Tabel B2.2: Toegestane detailhandel in bestemmingsplannen voor bedrijventerreinen in Zevenaar

Bestemmingsplan	Detailhandel toegestaan in bestemmingsplan (bestemming: Bedrijventerrein)
Bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar (2014)	• Ter plaatse van de aanduiding 'verkooppunt motorbrandstoffen met lpg, de opslag en verkoop van motorbrandstoffen inclusief lpg met daaraan ondergeschikt detailhandel en horeca in de vorm van een serviceshop'. • Volumineuze detailhandel inclusief de verkoop van brancheverwante artikelen overeenkomstig de bepalingen in artikel 3.3.2. • Ondergeschikte productiegebonden detailhandel, met uitzondering van detailhandel in voedings- en genotmiddelen, textiel, schoeisel en lederwaren. • (Publieksgerichte vormen van) internethandel overeenkomstig de bepalingen in artikel 3.3.5.
Bestemmingsplan Bedrijventerrein Hengelder (2017)	• Detailhandel is niet toegestaan, met uitzondering van volumineuze detailhandel op de gronden met de aanduiding 'volumineuze detailhandel toegestaan'. • In afwijking van het bepaalde geldt dat op gronden met de aanduiding 'huidige bedrijfsactiviteit toegestaan' bij de navolgende adressen tevens de daarbij vermelde bedrijfsactiviteit is toegestaan: - Hengelder 26a: Kringloopwinkel met detailhandel. - Hengelder 30: babyspeciaalzaak met detailhandel. • Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde ten behoeve van productiegebonden detailhandel.
Beheersverordening Bedrijventerrein Hengelder Noord (2014)	• Detailhandel in brandgevaarlijke, explosieve en milieuverstorende goederen. • Ondergeschikte productiegebonden detailhandel, met uitzondering van detailhandel in voedings- en genotmiddelen, textiel, schoeisel, lederwaren en huishoudelijke artikelen. • Volumineuze detailhandel, zoals auto's, meubels, boten, caravans, grove bouwmaterialen, machines ten behoeve van bedrijven, landbouwwerktuigen en -machines.
Bestemmingsplan Bedrijventerrein Zuidspoor (2011)	• Productiegebonden detailhandel, met uitzondering van detailhandel in voedings- en genotsmiddelen. • Volumineuze detailhandel ter plaatse van de aanduiding 'detailhandel volumineus'.
Bestemmingsplan 7Poort (2013)	• Ter plaatse van de aanduiding 'verkooppunt motorbrandstoffen met lpg', de opslag en verkoop van motorbrandstoffen inclusief lpg met daaraan ondergeschikt detailhandel en horeca in de vorm van een serviceshop. • Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde, voor het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel, mits: 1. het productiegebonden detailhandel betreft; 2. de vloeroppervlakte mag maximaal 20% van de bruto vloeroppervlakte inclusief de bruto vloeroppervlakte van algemene ruimten van het bedrijf bedragen tot een maximum van 100 m^2 verkoopvloeroppervlak.

Uitgelicht: Bedrijventerrein Tatelaar

Op bedrijventerrein Tatelaar is vestiging van detailhandel in volumineuze goederen (zoals auto's, boten, caravans, motoren, scooters, keukens, badkamers, sanitair, zwembaden, meubels, vloerbedekking/parket, zonwering) en daarmee direct samenhangende artikelen zoals accessoires, onderhoudsmiddelen en onderdelen en ondergeschikte mate van woninginrichting en stoffering, tuincentra (w.o. tuinhuisjes, tuinmachines) en grootschalige bouwmarkten (> 1.000 m^2) mogelijk. De gewenste ontwikkeling is gericht op versterking van het profiel van het bedrijventerrein als een gemengd en consumentengericht bedrijventerrein voor detailhandel in volumineuze goederen, kleinschalige productiebedrijven in lage milieucategorieën en kantoren. Dit blijkt uit het businessplan dat voor de revitalisering van het bedrijventerrein is opgesteld.
Onder volumineus wordt in dit bestemmingsplan ook verstaan detailhandel in rijwielen en scooters, omdat de reikwijdte van deze bedrijven de afgelopen jaren is veranderd waardoor dit soort zaken steeds minder voorkomen en wenselijk zijn in winkelcentra.

Uitgangspunt is dat detailhandel is toegestaan in de daartoe aangewezen (winkel)centra. Vormen van detailhandel die in deze gebieden niet ruimtelijk of planologisch inpasbaar zijn kunnen zich buiten deze centra vestigen. Daarbij is het wenselijk dat het juiste bedrijf op de juist plaats terecht komt. Buiten de winkelcentra is plaats voor detailhandel in volumineuze goederen en grootschalige bouwmarkten en eventueel brand- en milieugevaarlijke stoffen.

Naast volumineuze goederen wordt de verkoop van brancheverwante artikelen (woninginrichting, In/Om Huis en autobranche) mogelijk. De verkoop van deze niet-volumineuze goederen blijft gekoppeld aan de verkoop van volumineuze goederen. Het aanbod van niet-volumineuze artikelen wordt beperkt tot maximaal 20%. Hiermee wordt voorkomen dat kleine winkels, die in de bestaande winkelcentra/detailhandelsstructuur thuishoren zich op het bedrijventerrein gaan vestigen. De autobranche vormt hierop een uitzondering.

Reguliere detailhandel, inclusief als detailhandel aangemerkte internethandel wordt niet toegestaan. Grootschalige detailhandel (niet gekoppeld aan een assortiment) wordt eveneens niet toegestaan.

Op het bedrijventerrein is productiegebonden detailhandel mogelijk met uitzondering van detailhandel in voedings- en genotsmiddelen, textiel, schoeisel en lederwaren. Productiegebonden detailhandel is ondergeschikt aan de productiefunctie van het bedrijf. In het algemeen wordt productiegebonden detailhandel op bedrijventerreinen toegestaan mits deze ondergeschikt blijft. Detailhandel past ook in het karakter van het terrein Tatelaar. Omdat het echter een ander assortiment/branche betreft dan waar het terrein voor is bedoeld, dient de omvang overeenkomstig het algemeen beleid wel beperkt te blijven. Dit geldt in het bijzonder voor assortiment dat ook in winkelgebieden aangeboden kan worden zoals kleding, schoenen en voeding.

Bestemmingsplan Groot Holthuizen en Hengelder II (2007) en correctieve herziening bestemmingsplan Groot Holthuizen en Hengelder II

In Zevenaar Oost, bij Groot Holthuizen en 7Poort, vindt een grootschalige ontwikkeling plaats. In dit gebied wordt ruimte gecreëerd voor bedrijven, woningen en een Fashion Outlet. Voor het bedrijventerrein is het bestemmingsplan 7Poort (2013) opgesteld. Meerdere bedrijven hebben zich intussen op dit bedrijventerrein gevestigd. Ook de woningen in Groot Holthuizen zijn intussen gerealiseerd. In 2012 is een correctieve herziening van het bestemmingsplan gepubliceerd, waarin enkele verfijningen en detailleringen zijn opgenomen.

Voor het gemengde gebied langs de Spoorallee geldt de bestemming 'Gemengd – uit te werken'. Op dit stuk grond wordt op dit moment een Factory Outlet Village gerealiseerd (Fashion Outlet Zevenaar). Deze gronden zijn bestemd voor een station, kantoren, maatschappelijke voorzieningen, dienstverlening, parkeerterreinen, detailhandel, waaronder begrepen volumineuze detailhandel, horecabedrijven, leisurevoorzieningen en bedrijven als genoemd in de categorieën 1 en 2 van de lijst van bedrijven en installaties […]. Voor de Spoorallee is in 2015 een uitwerkingsplan gemaakt.

Uitwerkingsplan Spoorallee (2015)

In het uitwerkingsplan Spoorallee is de bestemming vastgelegd voor de locatie van de Fashion Outlet Zevenaar. De grond heeft de bestemming 'Gemengd'. Binnen deze bestemming is er ruimte voor een Factory Outlet Village van ten hoogste 15.000 m^2 (bvo) of 12.000 m^2 (wvo). Er zijn ook brancheringsregels opgenomen in het bestemmingsplan voor de detailhandel in deze Outlet Village (zie bijlage 3). Naast detailhandel is er ruimte voor kantoren, lichte horeca en een supermarkt in het gebied. Ook de locatie voor het nieuwe treinstation Zevenaar Poort ligt in dit gebied.

Een FOC is een fabrieksverkoopformule die de reguliere detailhandel aanvult en die fabrikanten de gelegenheid biedt om in een outletvestiging rechtstreeks, zonder inschakeling van de tussenhandel, uitsluitend outletproducten te verkopen aan consumenten die bereid zijn om hiervoor een grote afstand af te leggen. Met de ontwikkeling van een leisurepark aan de nieuwe aansluiting op de A12 wordt beoogd consumenten vanuit een grote regio aan te trekken, waarbij ook de Duitse regio een belangrijk onderdeel van het verzorgingsgebied vormt.

Een bezoek aan een outlet center wordt vaak gezien als een dagje uit. De bezoekers van een FOC zijn hierdoor bereid om relatief grote afstanden af te leggen. Vooral Duitse consumenten zijn merkbewust en bereid grote afstanden af te leggen voor een winkelbezoek. Omdat het bezoek aan een outlet center vaak als een uitje wordt gezien ligt het accent op de zaterdag, zon- en feestdagen en vakantieperioden.

In een Outletcenter komen 60 tot 70% van de bezoekers van ver, dat wil zeggen een reisafstand van meer dan 30 minuten rijden. Dit betekent dat bijna iedereen met de auto komt. Onderzoeken hebben uitgewezen dat 90% van de bezoekers per auto komt. Het overige deel per fiets of openbaar vervoer. Hierbij dient opgemerkt te worden dat weinig outlets nabij een treinstation gelegen zijn.

De plannen voor een ontwikkeling van een FOC aan de Spoorallee gaan uit van maximaal 15.000 m^2 bruto vloeroppervlak (bvo). Dit betreft circa 12.000 m^2 winkel-vloeroppervlak (wvo). De voorgestelde verdeling over de branches is als volgt:

- 55-65% mode 6.600-7.800 m^2 wvo;
- 10-15% sport 1.200-1.800 m^2 wvo;
- 10-15% schoenen 1.200-1.800 m^2 wvo;
- 5-10% home 600-1.200 m^2 wvo;
- 5% overig outlet assortiment 600 m^2 wvo;
- 9-10% lichte horeca 1.400 m^2.

Sterk punt van de Spoorallee is de ligging dicht bij de A12 en de directe aansluiting op de A12. De Spoorallee is binnen een uur rijden door ruim 12 miljoen consumenten gemakkelijk bereikbaar. Daarnaast is de A12 een van de belangrijkste invalroutes vanuit Duitsland.

De eerste fase van de Fashion Outlet is eind 2022 afgerond. Als onderdeel van deze eerste fase is een supermarkt van PLUS (1.320 m^2 bvo) geopend in het gebied.

ANALYSE BELEID EN BESTEMMINGSPLANNEN

ALGEMEEN

- Het gemeentebestuur van Zevenaar staat voor een majeure opgave: behoud en versterking van de positie van het centrumgebied in een krimpende markt, behoud van de posities van de wijkwinkelcentra waarin supermarkten een essentiële rol vervullen en realisatie van het Fashion Outlet Zevenaar.
- Het provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid zijn erop gericht detailhandelsontwikkelingen te laten plaatsvinden in daarvoor aangewezen winkelgebieden: de binnenstad en de wijkwinkelcentra. Buiten deze detailhandelsstructuur is alleen ruimte voor volumineuze detailhandel en detailhandel die elders geen plaats kan krijgen zonder dat hiermee de posities van de winkelgebieden wordt aangetast. Deze samenvatting van het beleid is uitvoerig in tal van

beleidsdocumenten op de drie relevante niveaus van provincie, regio en gemeente vastgelegd en voorzien van afzonderlijke onderbouwingen en toelichtingen die op hoofdlijnen gelijkluidend zijn.

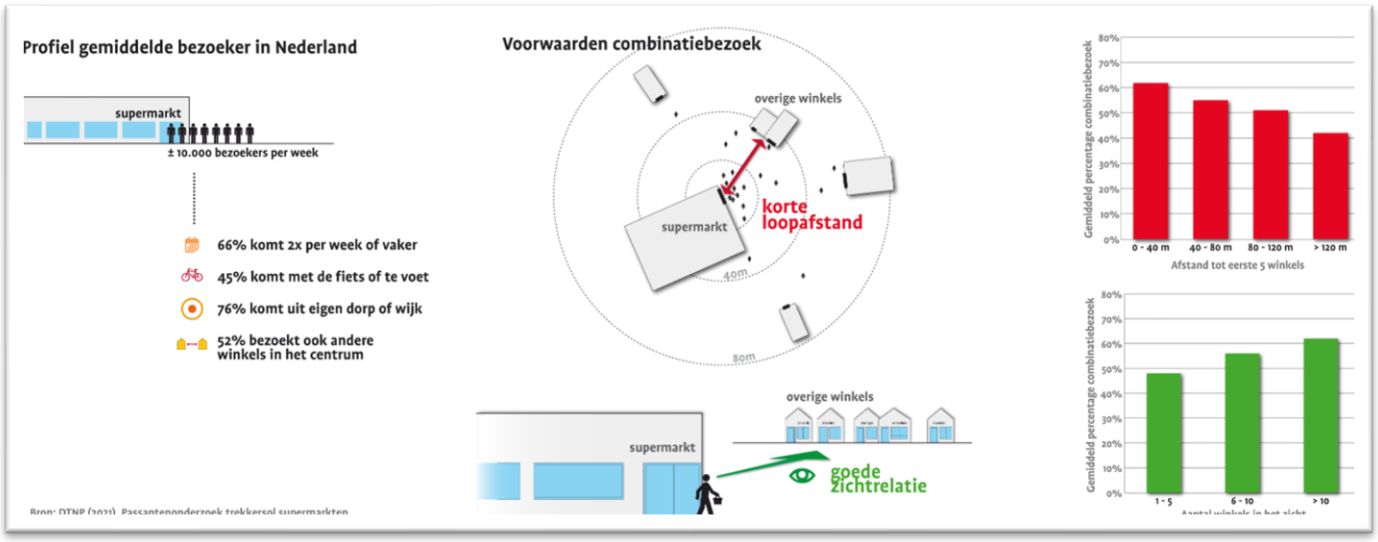
- De positie van Zevenaar is zwakker dan de posities van andere centrumgebieden, zoals van Arnhem, Doetinchem en Nijmegen met veel recreatief aanbod.
- Het loslaten van de beperking tot volumineuze detailhandel zou betekenen dat elders, zoals op het bedrijventerrein Tatelaar, ruimte ontstaat voor detailhandel die ook in de winkelgebieden past en dus concurrerend wordt en gelet op de krimpende markt, voor relevante leegstand zorgt. Dit gaat ten koste van de vitaliteit en leefbaarheid van de winkelgebieden.

BESTEMMINGSPLAN BEDRIJVENTERREIN TATELAAR

- Het beleid en de toelichting van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar zijn niet gericht op het bieden van ruimte voor algemene detailhandelsontwikkeling op het bedrijventerrein Tatelaar. De opgenomen beperkingen leveren een bijdrage aan het situeren en juist ook het concentreren van niet-volumineuze detailhandel in winkelgebieden.
- Vestiging van bepaalde vormen van detailhandel die door ruimtelijke eisen binnenstedelijk moeilijk inpasbaar zijn, zijn toegestaan op bedrijventerrein Tatelaar. De onderbouwing voor het niet toestaan van detailhandel in niet-volumineuze goederen ter plaatse van het bedrijventerrein Tatelaar is goed te herleiden uit het beleid en de daaraan ten grondslag liggende overwegingen met de uitwerking hiervan in bestemmingsplannen.

BETEKENIS VAN SUPERMARKTEN VOOR CENTRUMGEBIEDEN

In het beleid en bestemmingsplannen wordt gestreefd naar een compacter centrumgebied en behoud van de kracht van andere winkelgebieden. Daarin nemen supermarkten en specifieke plaats innemen. Supermarkten zijn van wezenlijk belang voor het functioneren van een centrumgebied. Dit blijkt onder meer uit het geactualiseerde onderzoek van DTNP (figuur B2.1). In een centrumgebied zijn supermarkten belangrijke publiekstrekkers. 52% van alle centrumbezoekers bezoekt naast de supermarkt ook andere winkels. Het combinatiebezoek wordt positief beïnvloed indien de supermarkt direct naast de andere winkels is gelegen. Deze situatie doet zich ook voor in Zevenaar.

Figuur B2.1 Stedenbouwkundige inpassing supermarkt cruciaal voor winkelgebieden (bron: DTNP, 2021)

TOETSING AAN DIENSTENRICHTLIJN

DISCRIMINATIEVERBOD

Het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar maakt ten aanzien van de opgenomen vestigingsbeperking voor detailhandel, geen direct of indirect onderscheid naar nationaliteit of, voor vennootschappen, de plaats van hun statutaire zetel van de te vestigen winkels. Hiermee wordt derhalve voldaan aan het discriminatieverbod in artikel 15, derde lid, onder a, van de Dienstenrichtlijn.

NOODZAKELIJKHEID

Het noodzakelijkheidsvereiste betreft de vraag of een vestigingsbeperking is gerechtvaardigd door een dwingende reden van algemeen belang:

- Bij een dwingende reden van algemeen belang gaat het als eerste om 'bescherming van het milieu en het stedelijk milieu';
- Met name is van belang om via bestemmingsplanregelingen te bevorderen dat een centrumgebied en andere winkelgebieden de eigen dynamiek behouden;
- Een mix van winkels in het centrumgebied en andere winkelgebieden kan worden behouden en bevorderd, afgestemd op de behoefte en het koopgedrag van de consument, als tegelijkertijd elders brancheringsbeperkingen, zoals het niet toestaan van niet-volumineuze detailhandel, zijn opgenomen;
- Daarmee wordt beoogd een aantrekkelijk centrumgebied en andere winkelgebieden te bevorderen, om de vitaliteit en leefbaarheid van het centrumgebied en andere winkelgebieden te behouden en leegstand in binnenstedelijk gebied te voorkomen.

Het beleid ten aanzien van het centrumgebied en andere winkelgebieden, het beleid gericht op concentratie van niet-volumineuze detailhandel in die gebieden in het bijzonder alsmede de systematiek van bestemmingsregelingen in verschillende bestemmingsplannen in Zevenaar, maken in samenhang duidelijk dat de 'bescherming van het milieu en het stedelijk milieu' de dwingende reden van algemeen belang is voor de concentratie van niet-volumineuze detailhandel in winkelgebieden en het uitsluiten ervan elders.

Aan de vestigingsbeperkingen voor detailhandel in het bestemmingsplan bedrijventerrein Tatelaar en meer specifiek in artikel 3 Bedrijventerrein liggen dan ook dwingende redenen van algemeen belang ten grondslag. Dit rechtvaardigt ook het weigeren van het verzoek voor medewerking aan herziening van het bestemmingsplan op het perceel ter hoogte van Ampèrestraat 8 te Zevenaar. De bestemmingsregeling en het advies voor weigering van het verzoek voldoen aan het noodzakelijkheidscriterium in artikel 15, derde lid onder b van de Dienstenrichtlijn (noodzakelijkheid).

EVENREDIGHEID

De vestigingsbeperking in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar ten aanzien van detailhandel is een evenredige maatregel. Daarbij wordt in jurisprudentie aan de volgende aspecten getoetst.

- <u>De maatregel is geschikt en effectief</u>
  Met het alleen toestaan van niet-volumineuze detailhandel in aangewezen winkelgebieden wordt bereikt dat voor ontwikkeling wordt ervoor gezorgd dat het detailhandelsaanbod zich concentreert in die winkelgebieden en zodoende bijdraagt aan het behouden het versterken van het functioneren en de vitaliteit van het centrumgebied en andere winkelgebieden en het voorkomen van leegstand. Daarvoor zijn brancheringsregelingen in bestemmingsplannen effectief en geschikt. Het weigeren van nieuwe detailhandelsvestigingen voor niet-volumineuze goederen buiten het centrumgebied en andere winkelgebieden is als maatregel eveneens effectief en geschikt.
- <u>De maatregel wordt coherent en systematisch toegepast en doorstaat de hypocrisietest</u>
  Al meer dan 10 jaar voert de gemeente het beleid ten aanzien van volumineuze detailhandel en worden in bestemmingsplannen vestigingsbeperkingen voor detailhandel opgenomen. In deze notitie zijn hiervoor analyses van bestemmingsregeling en beleid vanaf 2013 weergegeven.
  Er is overduidelijk sprake van het consistent en systematisch toepassen van de maatregel. Het eerder weigeren van het

verzoek voor medewerking aan een supermarktvestiging van Lidl onder de noemer van hypermarkt betreft eveneens een consistente en systematische toepassing van de maatregel.
Als niet-volumineuze detailhandelsvestiging, zoals een nieuwe supermarkt, op de bedrijventerreinen zou worden toegestaan, dan is er geen reden om eenzelfde aanvraag voor een volgende niet-volumineuze detailhandelsvestiging te weigeren. Hierdoor zouden ook bestaande detaillisten vanuit het centrumgebied naar nieuwe locaties op bedrijventerreinen kunnen verplaatsen. Dat is ongewenst. Uit de beleidsanalyse en marktverkenning blijkt immers dat hiervoor geen marktruimte aanwezig is, de winkelgebieden in een krimpende markt onder steeds grotere druk komen te staan en ingezet wordt op de realisering van het Fashion Outlet Zevenaar. Concurrentie van niet-volumineuze detailhandel, zoals hypermarkten en supermarkten zou de druk nog verder vergroten en dus de leegstand in de aangewezen winkelgebieden toenemen. Vandaar dat de eerste aanvraag al kan en moet worden geweigerd. Daarmee doorstaat de maatregel ook de hypocrisietest, gelet op de eerdere Lidl-aanvraag en de voorliggende aanvraag.

- De maatregel gaat niet verder dan nodig om het nagestreefde doel/de nagestreefde doelen te bereiken en het effect kan niet worden bereikt met andere, minder beperkende maatregelen voor het gebruik als detailhandel
  Als niet-volumineuze detailhandelsvestiging op bedrijventerreinen mogelijk worden gemaakt, dan zal daar in de praktijk ook gebruik van worden gemaakt. De gemeentelijke inzet om het functioneren en de vitaliteit van het centrumgebied zo goed mogelijk te versterken, door een compacter centrumgebied na te streven, kunnen zo'n ontwikkeling niet tegenhouden. Vele beroepsprocedures wijzen uit dat supermarkten en andere niet-volumineuze detailhandelsvestigingen bereid zijn uit het centrumgebied te vertrekken of zich in ieder geval buiten het centrumgebied willen vestigen ondanks de gemeentelijk inspanningen gericht op bijvoorbeeld herstructurering van een centrumgebied.
  Het weigeren van het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar, met als doel om niet-volumineuze detailhandelsvestigingen mogelijk te maken op het bedrijventerrein, gaat dan ook niet verder dan nodig. Het weigeren van de aanvraag voor het laten vervallen van de beperking tot volumineuze detailhandel levert zeker een zinvolle bijdrage van het bereiken van de doelstellingen, gericht op de leefbaarheid en vitaliteit van het centrumgebied en andere winkelgebieden. Het effect van de maatregel in de vorm van het weigeren van herziening van het bestemmingsplan, kan niet worden bereikt met andere, minder beperkende maatregelen voor het gebruik als detailhandel.

De maatregel van uitsluiting van niet-volumineuze detailhandelsvestiging op bedrijventerreinen en het weigeren van het verzoek van RetailPlan waarborgen het functioneren en de vitaliteit van en dynamiek in het centrumgebied en dragen bij aan het voorkomen van leegstand die zou ontstaan als gevolg van niet-volumineuze detailhandelsvestigingen buiten het centrumgebied en andere winkelgebieden. De brancheringsregeling en de weigering van het verzoek voor een actualisatie van het bestemmingsplan voor Bedrijventerrein Tatelaar en specifiek Ampèrestraat 8 te Zevenaar voldoen aan artikel 15, derde lid onder c van de Dienstenrichtlijn.

CONCLUSIE

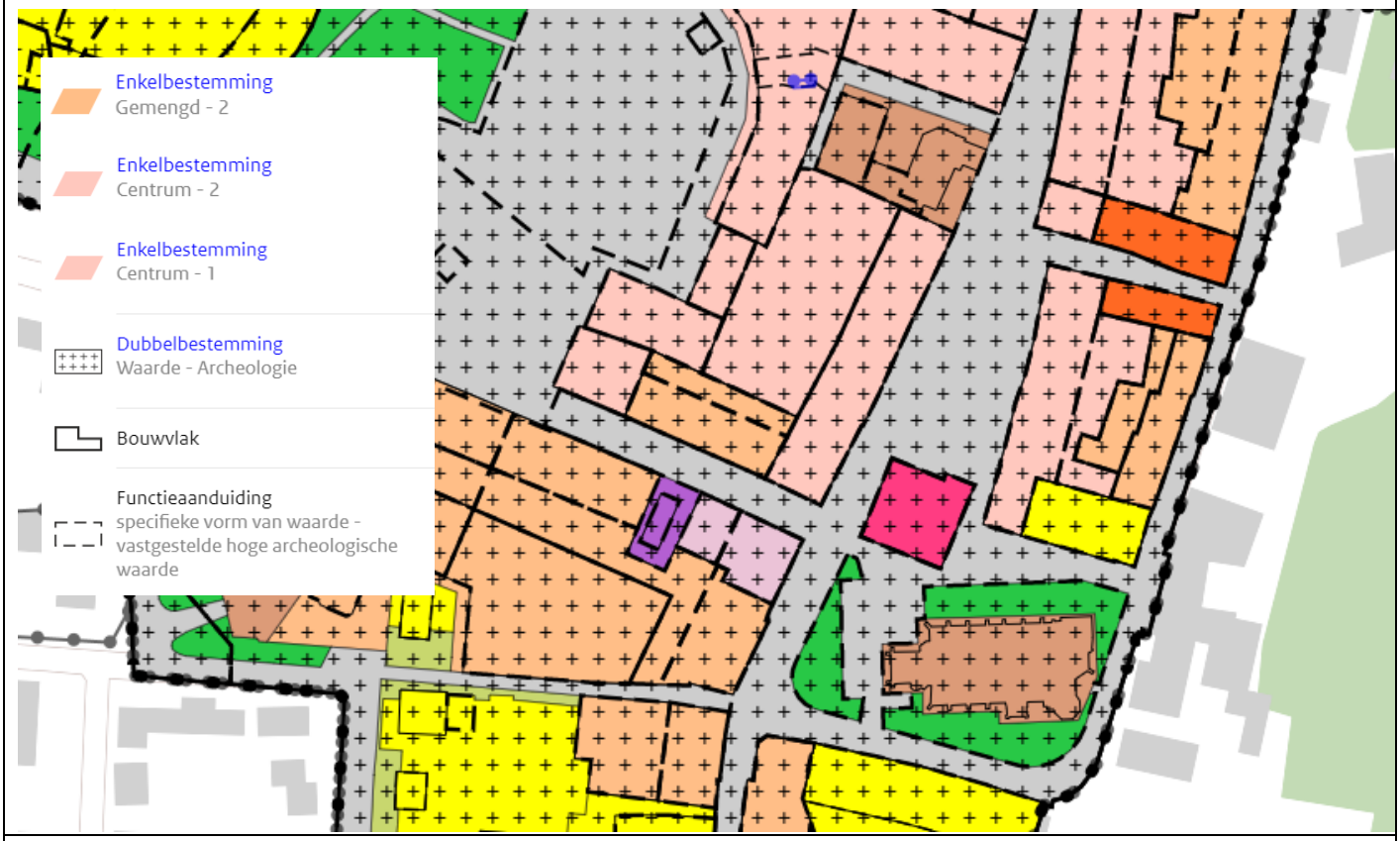
- Discriminatieverbod
  Het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar maakt ten aanzien van de opgenomen vestigingsbeperking voor detailhandel, geen direct of indirect onderscheid naar nationaliteit of, voor vennootschappen, de plaats van hun statutaire zetel van de te vestigen winkels. Hiermee wordt derhalve voldaan aan het discriminatieverbod in artikel 15, derde lid, onder a, van de Dienstenrichtlijn.
- Noodzakelijkheid
  De vestigingsbeperking in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar voor volumineuze detailhandel is een evenredige maatregel. Deze maatregel is namelijk geschikt en effectief, wordt coherent en systematisch toegepast en doorstaat de hypocrisietest, gaat niet verder dan nodig om het nagestreefde doel/de nagestreefde doelen te bereiken en het effect kan niet worden bereikt met andere, minder beperkende maatregelen voor het gebruik als detailhandel.
  Deze maatregel waarborgt ook de vitaliteit van en dynamiek in het centrumgebied en andere winkelgebieden. De brancheringsregeling en de afwijzing van het verzoek voor een herziening van het bestemmingsplan voldoen aan het evenredigheidscriterium in artikel 15, derde lid onder c van de Dienstenrichtlijn.
  Het beleid ten aanzien van het centrumgebied en andere winkelgebieden, het beleid gericht op concentratie van niet-volumineuze detailhandel in die gebieden in het bijzonder alsmede de systematiek van bestemmingsregelingen in

verschillende bestemmingsplannen in Zevenaar, maken in samenhang duidelijk dat de ‘bescherming van het milieu en het stedelijk milieu’ de dwingende reden van algemeen belang is voor de concentratie van niet-volumineuze detailhandel in winkelgebieden en het uitsluiten ervan elders.

- Evenredigheid
  Aan de vestigingsbeperkingen voor detailhandel in het bestemmingsplan bedrijventerrein Tatelaar en meer specifiek in artikel 3 Bedrijventerrein liggen dan ook dwingende redenen van algemeen belang ten grondslag. Dit rechtvaardigt ook het weigeren van het verzoek voor medewerking aan herziening van het bestemmingsplan op het perceel ter hoogte van Ampèrestraat 8 te Zevenaar. De bestemmingsregeling en het advies voor weigering van het verzoek voldoen aan het noodzakelijkheidscriterium in artikel 15, derde lid onder b van de Dienstenrichtlijn (noodzakelijkheid).

Bijlage 3 Bestemmingsplannen kern Zevenaar

Bestemmingsplan Centrum Zevenaar (2013)

Bestemming 'Centrum – 1'

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Centrum - 1' aangewezen gronden zijn bestemd voor de hierna aangegeven doeleinden op de daarbij aangegeven verdiepingen:

doeleinden	begane grond[1]	verdiepingen[2]
detailhandel	ja [3]	nee
publiekgerichte dienstverlening	ja	nee
daghoreca	ja	nee
avond- en nachthoreca	ja [4]	ja [4]
wonen	nee	ja
maatschappelijke voorzieningen	ja	ja
bij de bestemming behorende voorzieningen waaronder verkeervoorzieningen, watervoorzieningen, tuinen, groen-voorzieningen, werkplaatsen, ateliers, bergingen, ingangs-partijen, magazijnruimten en overige voorzieningen	ja	ja

[1] begane grondlaag en daaronder;
[2] verdiepingen boven de begane grondbouwlaag;
[3] ter plaatse van de uitgewerkte bestemmingen aan het Masiusplein/Dr. Honigstraat/Nieuwe Doelenstraat alsook ter plaatse van het perceel Grietsestraat/ Kampsingel / Bommersheufsestraat / Stadsgracht mag de gezamenlijke verkoopvloeroppervlakte van detailhandel niet meer bedragen dan de oppervlakte zoals deze is op het moment van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan "Zevenaar Centrum 2013";
[4] uitsluitend op de Didamsestraat 13, Didamsestraat 20, Didamsestraat 24, Schoolstraat 1A, Raadhuisplein en uitsluitend in de omvang (m^2) zoals deze is op het moment van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan "Zevenaar Centrum 2013".

Bestemming 'Centrum – 2'

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Centrum - 2' aangewezen gronden zijn bestemd voor de hierna aangegeven doeleinden op de daarbij aangegeven verdiepingen:

doeleinden	begane grond [1]	verdiepingen [2]
detailhandel	ja	nee
publiekgerichte dienstverlening	ja	nee
avond- en nachthoreca	ja	nee
wonen	nee	ja
maatschappelijke voorzieningen	ja	ja
bij de bestemming behorende voorzieningen waaronder verkeervoorzieningen, watervoorzieningen, tuinen, groenvoorzieningen, werkplaatsen, ateliers, bergingen, ingangspartijen, magazijnruimten en overige voorzieningen	ja	ja

[1] begane grondlaag en daaronder;
[2] verdiepingen boven de begane grondbouwlaag;

Bestemming 'gemengd – 2'

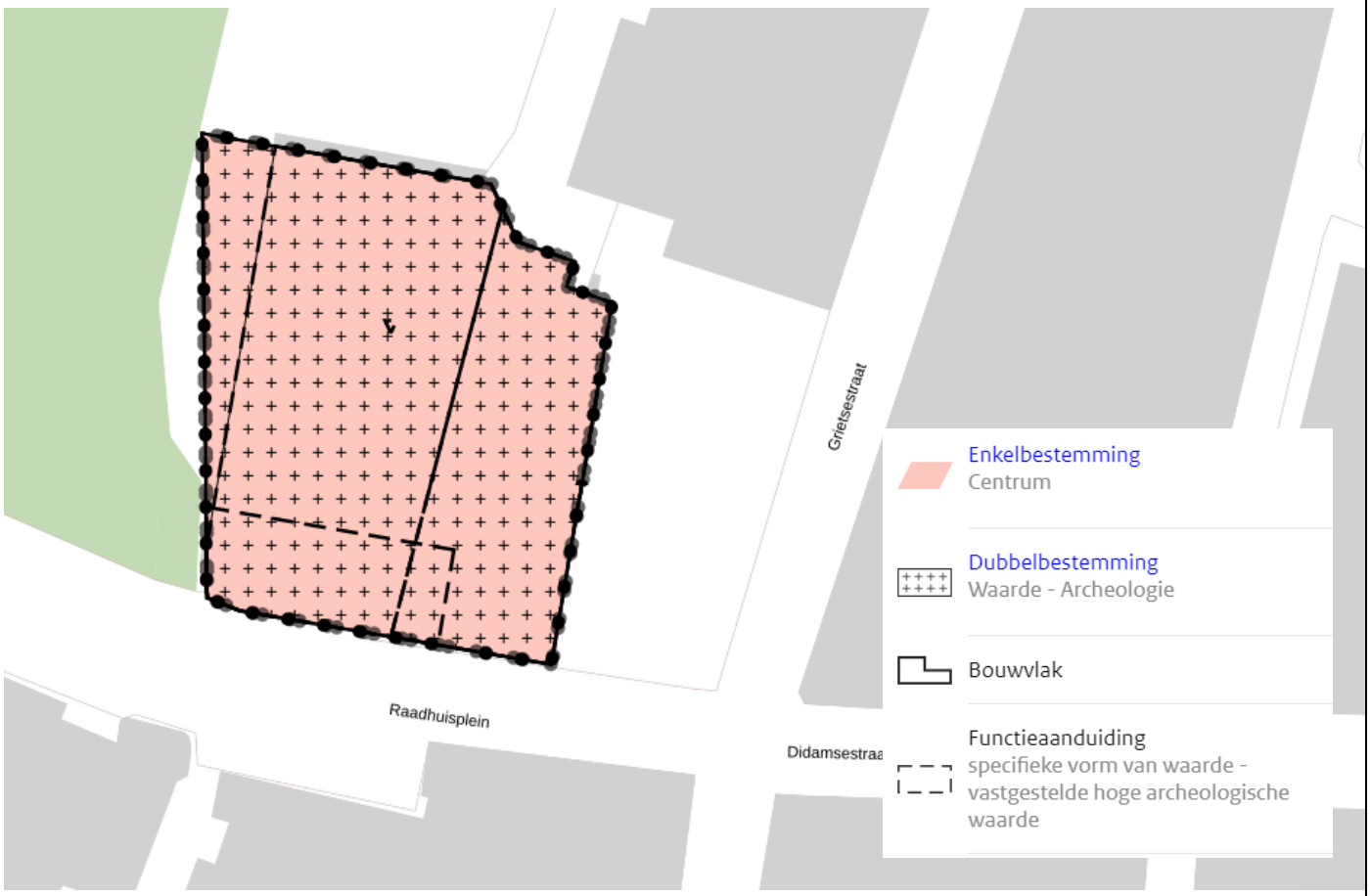
7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Gemengd - 2' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

doeleinden	begane grond [1]	verdiepingen [2]
detailhandel	ja [3]	nee
publiekgerichte dienstverlening	ja	nee
bedrijven: 1. die in de van deze regels deel uitmakende bijlage Staat van Bedrijfsactiviteiten zijn aangeduid als categorie 1 of 2, danwel: 2. die, gezien hun aard en invloed op de omgeving, gelet op de specifieke werkwijze alsmede getoetst aan de aangegeven maatgevende milieuaspecten, geacht kunnen worden te behoren tot categorie 1 of 2: 3. een en ander met uitzondering van verkooppunten voor motorbrandstoffen.	ja	nee
wonen	nee [5]	ja
avond- en nachthoreca	ja [4]	nee
maatschappelijke voorzieningen	ja	ja
cultuur en ontspanning	ja	ja
bij de bestemming behorende voorzieningen waaronder verkeervoorzieningen, watervoorzieningen, tuinen, groenvoorzieningen, werkplaatsen, ateliers, bergingen, ingangspartijen, magazijnruimten en overige voorzieningen	ja	ja

[1] begane grondlaag en daaronder;
[2] verdiepingen boven de begane grondbouwlaag;
[3] uitsluitend op Kerkstraat 4, Kerkstraat 10, Kerkstraat 12, Kerkstraat 3, Kerkstraat 9, Kerkstraat 21, Markt 53, Nieuwe Doelenstraat 3, Nieuwe Doelenstraat 3A, Nieuwe Doelenstraat 3B, Nieuwe Doelenstraat 5, Nieuwe Doelenstraat 7, Nieuwe Doelenstraat 11, Nieuwe Doelenstraat 11A, Nieuwe Doelenstraat 8, Arnhemseweg 1A en Arnhemseweg 5 en uitsluitend in de omvang (m^2) zoals deze is op het moment van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan "Zevenaar Centrum 2013" met dien verstande dat op de Arnhemseweg 5 maximaal 380 m^2 detailhandel mag worden uitgeoefend;
[4] uitsluitend op Kerkstraat 11 en Kerkstraat 36 en uitsluitend in de omvang (m^2) zoals deze is op het moment van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan "Zevenaar Centrum 2013".
[5] wel langs de Nieuwe Doelenstraat en de Kerkstraat.

Bestemmingsplan Raadhuisplein 1 (2012)

Bestemming 'Centrum'

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Centrum' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. detailhandel tot niet meer dan 2.600 m² bruto vloeroppervlakte;
b. publiekgerichte dienstverlening;
c. hotel waarbij het parkeren voor de hotelgasten op het eigen terrein dient plaats te vinden;
d. lichte horeca tot niet meer dan 350 m² bruto vloeroppervlakte;
e. maatschappelijke voorzieningen en voorzieningen voor cultuur en ontspanning;
f. ondergrondse parkeren;
g. voorzieningen ten behoeve van de stalling van fietsen en sanitaire voorzieningen;
h. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - inrit' tevens een toegang tot een parkeervoorziening;
i. wonen tot maximaal 20 appartementen waarbij het parkeren voor de bewoners van de appartementen op het eigen terrein dient plaats te vinden;
j. het uitoefenen van een beroep aan huis, met dien verstande dat de gezamenlijke bruto vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van een aan huis gebonden beroep binnen een woning mag, in voorkomend geval, niet meer bedragen dan 30% van de totale bruto vloeroppervlakte van de betreffende woning, en in ieder geval niet meer dan 75m².

3.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met de regels van dit bestemmingsplan wordt in ieder geval begrepen:

a. het gebruik van de begane grond voor wonen, met uitzondering van entrees en bergingen;
b. het gebruik van de bouwlagen boven de begane grond voor detailhandel/ publieksgerichte dienstverlening.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels:
Burgemeester en wethouder (bevoegd gezag) kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in artikel 3 lid 3 sub b indien uit de ruimtelijke motivering daartoe is gebleken dat het gebruik niet zal leiden tot onevenredige verstoring van en/of negatieve gevolgen voor de overige bestemmingen zoals benoemd in artikel 3 lid 1 waarbij geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de woon- en leefkwaliteit in de omgeving en de parkeerbalans in evenwicht blijft.

Bestemmingsplan Woongebied Kom Zevenaar (2008)

Bestemming 'Centrum – Buurt'

4.1 Bestemmingsomschrijving
De voor Centrum - Buurt aangewezen gronden zijn bestemd voor:

op de begane grond:
a. detailhandel;
b. publiekgerichte dienstverlening;
c. dienstverlenende bedrijven en/of dienstverlenende instellingen;
d. kantoren;
e. cafetaria, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding specifieke vorm van horeca - cafetaria;
f. woningen voor zover deze voorkomen op het moment van ter inzage leggen van het ontwerp van dit plan;
g. bedrijfswoningen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding bedrijfswoning;
h. bij een en ander behorende voorzieningen waaronder wegen, paden, bermen, parkeerplaatsen, tuinen, groenvoorzieningen en overige voorzieningen, zoals nutsvoorzieningen;

en boven de begane grond de op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan bestaande bovenwoningen.

Bestemming 'Detailhandel'

6.1 Bestemmingsomschrijving

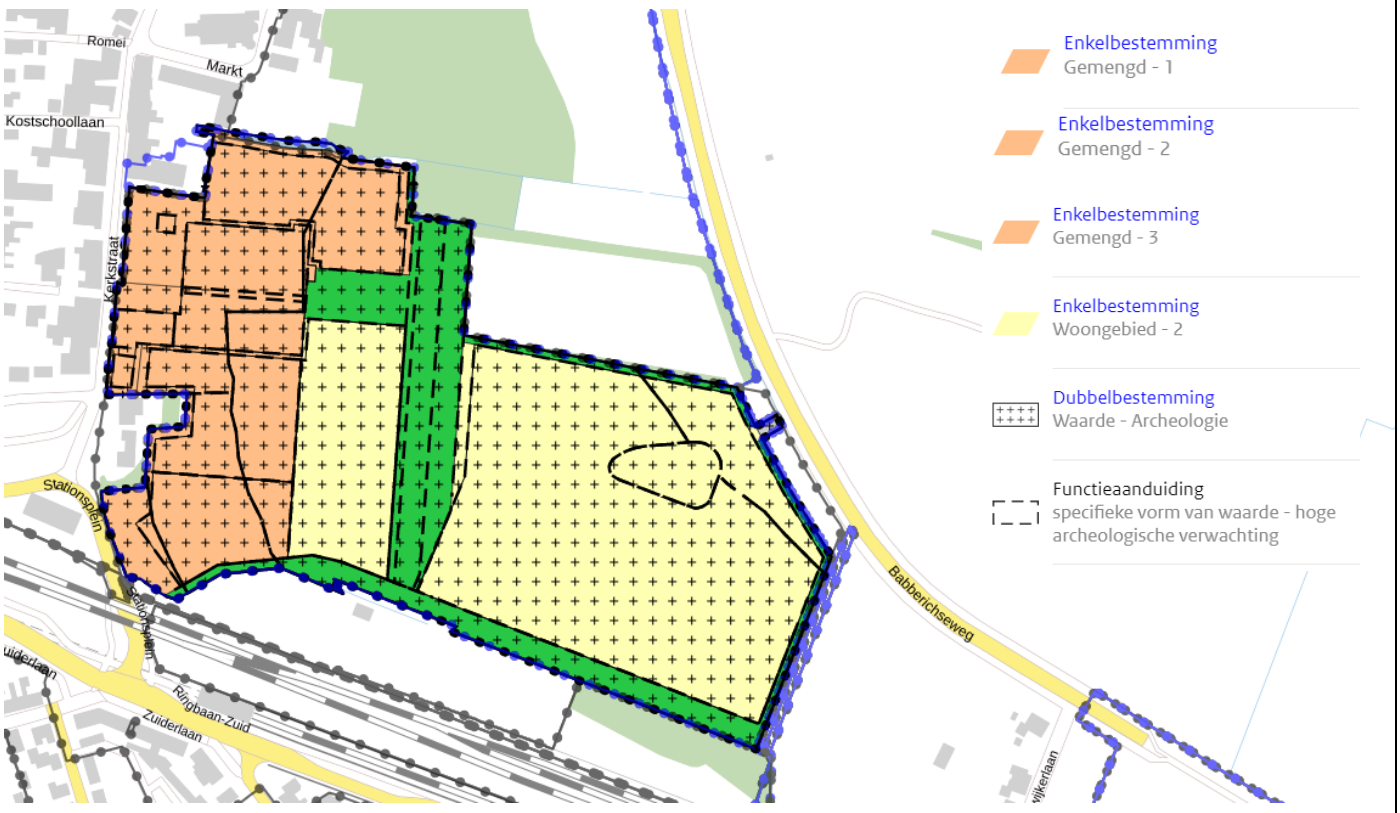
De voor Detailhandel aangewezen gronden zijn bestemd voor:

op de begane grond

a. detailhandel;
b. bedrijfswoningen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding bedrijfswoning;
c. woningen voor zover deze voorkomen op het moment van ter inzage leggen van het ontwerp van dit plan;
d. bij een en ander behorende voorzieningen waaronder wegen, paden, bermen, parkeerplaatsen, tuinen, groenvoorzieningen en overige voorzieningen, zoals nutsvoorzieningen;

en boven de begane grond de op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan bestaande bovenwoningen.

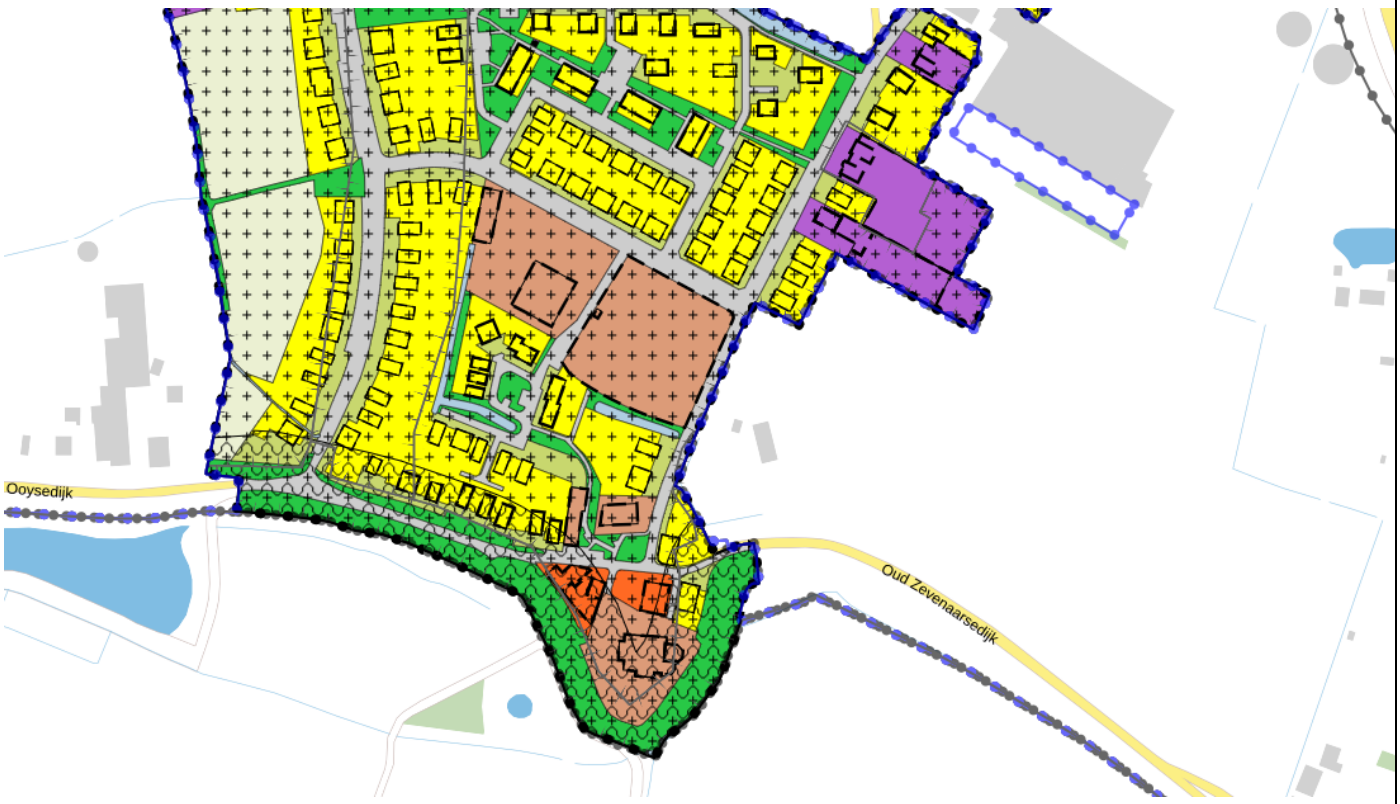
Bestemmingsplan BAT-terrein (2012)

5.4 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen het bestemmingsplan wijzigen door op de in artikel 5 lid 1 bedoelde gronden tevens detailhandel toe te staan waarbij in elk geval aangetoond moet worden:

a. dat uit een daartoe opgesteld onderzoek blijkt dat de bestaande detailhandelsstructuur niet onevenredig wordt benadeeld;
b. dat de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad;
c. dat het straat- en bebouwingsbeeld en de verkeersveiligheidsbelangen niet onevenredig worden geschaad;
d. dat het verhaal van de gemeentelijke (plan)kosten zeker is gesteld.

Bestemming 'Detailhandel'

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Detailhandel' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. detailhandel;
b. (boven)woningen voor zover deze voorkomen op het moment van ter inzage leggen van het ontwerp van dit plan;
c. bij een en ander behorende voorzieningen waaronder wegen, paden, bermen, parkeerplaatsen, tuinen, groen-voorzieningen en overige voorzieningen, zoals nutsvoorzieningen.

Bestemming 'Gemengd – 1'

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Dienstverlening' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. publiekgerichte dienstverlening;
b. detailhandel;
c. (boven)woningen, voor zover deze voorkomen op het moment van ter inzage leggen van het ontwerp van dit plan;
d. bij de bestemming behorende voorzieningen waaronder wegen, paden, bermen, parkeerplaatsen, tuinen, groenvoorzieningen en overige voorzieningen, zoals nutsvoorzieningen;

Bestemming 'Gemengd – 2'

8.1 Bestemmingsomschrijving

8.1.1 Doeleinden

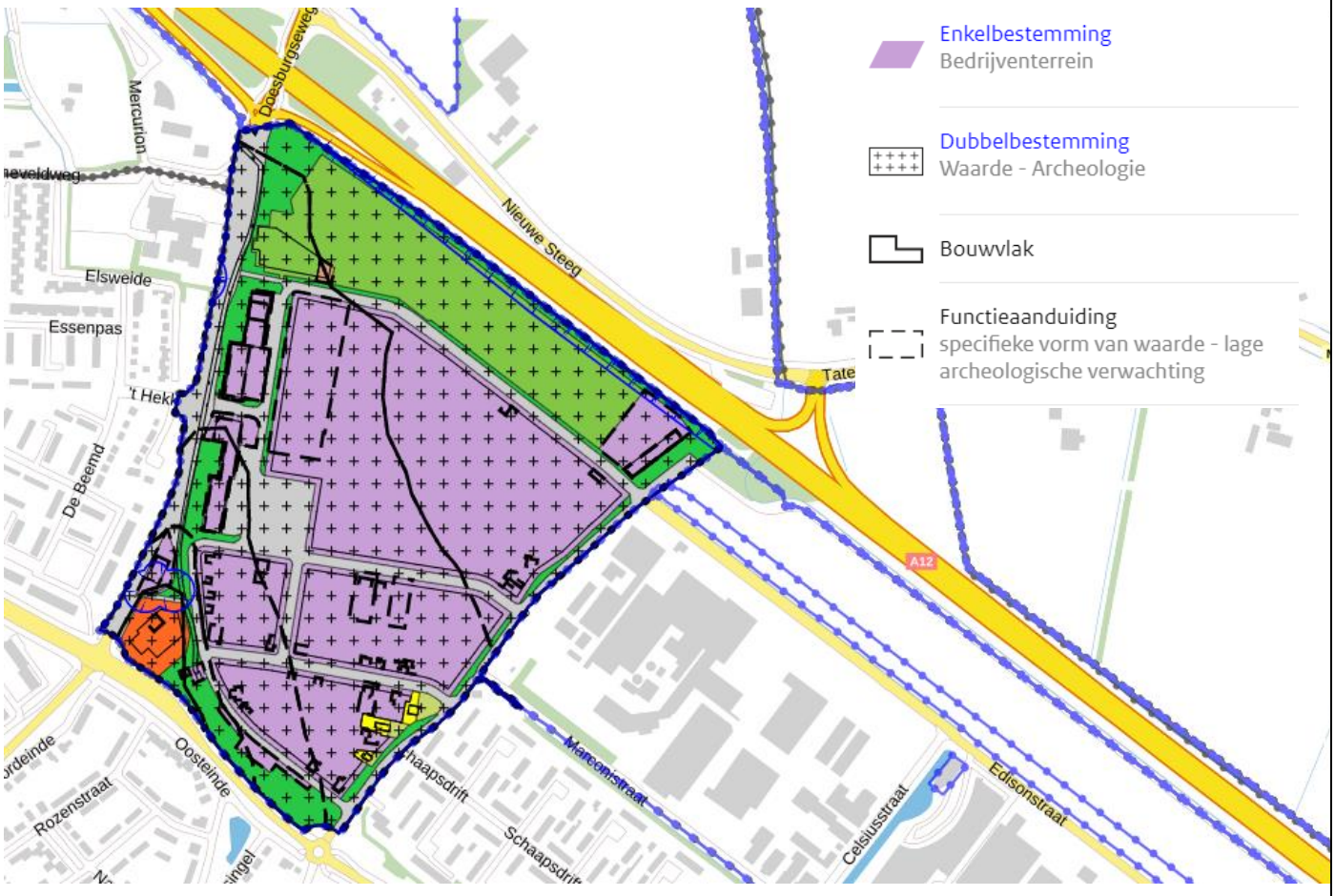
De voor 'Gemengd - 2' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. maatschappelijke voorzieningen, in afwijking van het bepaalde in artikel 1.36 uitsluitend ook ondergeschikte horeca ten dienste van specifiek maatschappelijke voorzieningen op het gebied van verenigingsleven;
b. detailhandel, uitsluitend op de begane grond;
c. kantoor;
d. publiekgerichte dienstverlening, uitsluitend op de begane grond;
e. maximaal 38 gestapelde woningen;
f. ter plaatse van de aanduiding 'evenemententerrein', tevens een evenemententerrein;
g. bij de bestemming passende voorzieningen waaronder wegen, paden, bermen parkeerplaatsen, tuinen, groen-voorzieningen en overige voorzieningen, zoals nutsvoorzieningen.

8.1.2 Vloeroppervlak detailhandel en dienstverlening

Het verkoopvloeroppervlak voor detailhandel en publiekgerichte dienstverlening bedragen gezamenlijk maximaal 850 m².

Bestemmingsplan Bedrijventerrein Tatelaar (2014)

Bestemming 'Bedrijventerrein'

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijventerrein' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten die staan vermeld in de categorie 1 t/m 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten als opgenomen in de Bijlage 1;
b. ter plaatse van de aanduiding 'verkooppunt motorbrandstoffen met lpg', de opslag en verkoop van motorbrandstoffen inclusief lpg met daaraan ondergeschikt detailhandel en horeca in de vorm van een serviceshop;
c. ter plaatse van de aanduiding 'kantoor', zelfstandige kantooractiviteiten;
d. ter plaatse van de aanduiding 'horeca', een hotel met bijbehorend restaurant;
e. ter plaatse van de aanduiding 'gezondheidszorg', 2e lijns gezondheidszorg en aanverwante medische functies;
f. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf van categorie 3.1', voor bedrijven in milieucategorie 3.1 als opgenomen in onderstaande tabel:

Adres	**Omschrijving**
Edisonstraat 10	productie van landbouwmachines
James Wattstraat 12	aannemersbedrijf met werkplaats
James Wattstraat 16	autoreparatiebedrijf met spuiterij
Nobelstraat 14	meubelfabriek met spuiterij
Didamseweg ong.	milieustraat

g. ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein', uitsluitend parkeerterrein t.b.v. de uitoefening van een bedrijf;
h. ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening', uitsluitend een rioolgemaal;
i. ter plaatse van de aanduiding 'zend-/ontvangstinstallatie', een alarmeringsmast;
j. volumineuze detailhandel inclusief de verkoop van brancheverwante artikelen overeenkomstig de bepalingen in artikel 3.3.2;
k. het uitoefenen van leisureactiviteiten als opgenomen in Bijlage 2;
l. ondergeschikte productiegebonden detailhandel, met uitzondering van detailhandel in voedings- en genotmiddelen, textiel, schoeisel en lederwaren;
m. aan detailhandel en leisureactiviteiten ondersteunende en ondergeschikte horeca overeenkomstig de bepalingen in artikel 3.3.3;
n. aan bedrijfsactiviteiten ondersteunende en ondergeschikte kantooractiviteiten overeenkomstig de bepalingen in artikel 3.3.4;
o. (publieksgerichte vormen van) internethandel overeenkomstig de bepalingen in artikel 3.3.5;
p. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning', een bedrijfswoning;
q. parkeervoorzieningen, waarbij op eigen terrein in voldoende parkeerplaatsen wordt voorzien;
r. bij de bestemming passende voorzieningen waaronder wegen, paden, bermen, tuinen, groenvoorzieningen en overige voorzieningen, zoals nutsvoorzieningen.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in ieder geval gerekend het gebruik voor:

a. geluidszoneringsplichtige inrichtingen;
b. Bevi-inrichtingen;
c. zelfstandige kantooractiviteiten, behoudens ter plaatse van de aanduiding 'kantoor' als bedoeld in 3.1 sub c;
d. wonen, behoudens in de bedrijfswoningen als bedoeld in 3.1 sub p;
e. detailhandel, met uitzondering van:
    1. productiegebonden detailhandel als bedoeld in 3.1 sub l;
    2. volumineuze detailhandel inclusief de verkoop van brancheverwante artikelen als bedoeld in 3.1 sub j;
    3. ondergeschikte detailhandel bij internethandel, waarbij het moet gaan om ‘niet-frequente’ aankopen.
f. een verkooppunt voor motorbrandstoffen incl. LPG, behoudens ter plaatse van de aanduiding ''verkooppunt motorbrandstoffen met lpg';
g. (permanente) opslag van goederen en materialen voor de voorgevelrooilijn, met uitzondering van het presenteren/stallen van auto's ten behoeve van de verkoop bij een autogarage.

3.3.2 Verkoop van brancheverwante artikelen

De verkoop van brancheverwante artikelen moet voldoen aan de volgende kenmerken:

a. de verkoop van brancheverwante artikelen is gekoppeld aan de verkoop van volumineuze artikelen;
b. de verkoopvloeroppervlakte van brancheverwante artikelen bedraagt maximaal 20% van de totale verkoopvloeroppervlakte;
c. het bepaalde onder a. en b. is niet van toepassing op de autobranche.

3.3.5 Internethandel

Internethandel moet voldoen aan de volgende kenmerken:

a. niet-publieksgerichte vormen van internethandel zijn algemeen toegestaan;
b. publieksgerichte vormen van internethandel, inclusief showroom, worden onder de volgende voorwaarden toegestaan:
    1. de bedrijfsvloeroppervlakte bedraagt meer dan 1.000 m^2;
    2. de goederen die verhandeld worden in de showroom zijn direct gelieerd aan de producten die via internet worden verkocht en worden door particulieren niet frequent aangekocht;
    3. de showroom heeft een oppervlakte van maximaal 100 m^2.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.1 sub a ten behoeve van het gebruiken van gronden en bouwwerken voor een ander soort bedrijf, dan het in dat lid bedoelde, indien:

a. het bedrijf niet voorkomt op de genoemde Staat van Bedrijfsactiviteiten, maar het daarmee gelijk te stellen is naar de gevolgen voor de omgeving, en;

b. het ander soort bedrijf geen opslag van goederen in de open lucht inhoudt of met zich meebrengt, en;
c. het ander soort bedrijf geen detailhandel betreft;
d. het ander soort bedrijf een bedrijf in milieucategorie 1 of 2 betreft;

met in achtneming van het bepaalde in artikel 18.2.

Bestemmingsplan Bedrijventerrein Hengelder (2007)

Bestemming 'Bedrijventerrein'

3.1 Bestemmingsomschrijving

De op de plankaart voor **bedrijventerrein** aangewezen gronden zijn bestemd voor bedrijven, opslag en installaties, met daarbijbehorende gebouwen - niet zijnde bedrijfswoningen -, andere-bouwwerken, terreinen, wegen, paden, parkeervoorzieningen, water en groenvoorzieningen, met dien verstande dat:

a. op de gronden met de aanduiding zonering industrie C uitsluitend bedrijven zijn toegestaan die zijn genoemd in de categorieën 1, 2 en 3 van de lijst van bedrijven, voor zover de bij categorie 3 behorende grootste afstand niet meer bedraagt dan 50 m, en uitsluitend opslag en installaties zijn toegestaan voor zover de daarbijbehorende grootste afstand in de lijst van bedrijven niet meer bedraagt dan 50 m;
b. op de gronden met de aanduiding zonering industrie D uitsluitend bedrijven zijn toegestaan die zijn genoemd in de categorieën 1, 2 en 3 van de lijst van bedrijven, en uitsluitend opslag en installaties zijn toegestaan voor zover de daarbijbehorende grootste afstand in de lijst van bedrijven niet meer bedraagt dan 100 m;
c. op de gronden met de aanduiding zonering industrie E uitsluitend bedrijven zijn toegestaan die zijn genoemd in de categorieën 1, 2, 3 en 4 van de lijst van bedrijven, voor zover de bij categorie 4 behorende grootste afstand niet meer bedraagt dan 200 m, en uitsluitend opslag en installaties zijn toegestaan, voor zover de daarbijbehorende grootste afstand in de lijst van bedrijven niet meer bedraagt dan 200 m;

d. op de gronden met de aanduiding zonering industrie F uitsluitend bedrijven zijn toegestaan die zijn genoemd in de categorieën 1, 2, 3 en 4 van de lijst van bedrijven, en uitsluitend opslag en installaties zijn toegestaan waarvan de daarbijbehorende grootste afstand in de lijst van bedrijven niet meer bedraagt dan 300 m;
e. detailhandel is niet toegestaan, met uitzondering van volumineuze detailhandel op de gronden met de aanduiding volumineuze detailhandel toegestaan;
f. zelfstandige kantoren en bedrijfsgebouwen waarin meer dan 40% van het bruto vloeroppervlak wordt benut voor kantooractiviteiten en algemene ruimten als gangen, entrees en kantines, zijn niet toegestaan;
g. in afwijking van het bepaalde onder a tot en met f geldt dat op gronden met de aanduiding huidige bedrijfsactiviteit toegestaan bij de navolgende adressen tevens de daarbij vermelde bedrijfsactiviteit is toegestaan:
    1. Einsteinstraat 6/6a sportschool
    2. Einsteinstraat 15 kantoor
    3. Hengelder 16 kantoor
    4. Hengelder 26a kringloopwinkel met detailhandel
    5. Hengelder 30 babyspeciaalzaak met detailhandel
    6. Lorentzstraat 2 kantoor
    7. Lorentzstraat 11 kantoor
h. in afwijking van het bepaalde in de aanhef geldt dat op de gronden die zijn voorzien van de aanduiding bedrijfs-/dienstwoning toegestaan, een bedrijfswoning is toegestaan;
i. inrichtingen als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder zijn niet toegestaan;
j. uitsluitend risicovolle inrichtingen zijn toegestaan indien en voor zover het plaatsgebonden risico op de grens van de inrichting niet meer bedraagt dan 10^{-6}.

3.4 Vrijstelling

3.4.1

Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen van:
a. (…)
b. het bepaalde in 3.1 ten behoeve van productiegebonden detailhandel;

3.4.2

De in **3.4.1** genoemde vrijstellingen worden slechts verleend, indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
a. het straat- en bebouwingsbeeld;
b. de milieusituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
e. de sociale veiligheid;
f. de parkeervoorzieningen.

3.4.3

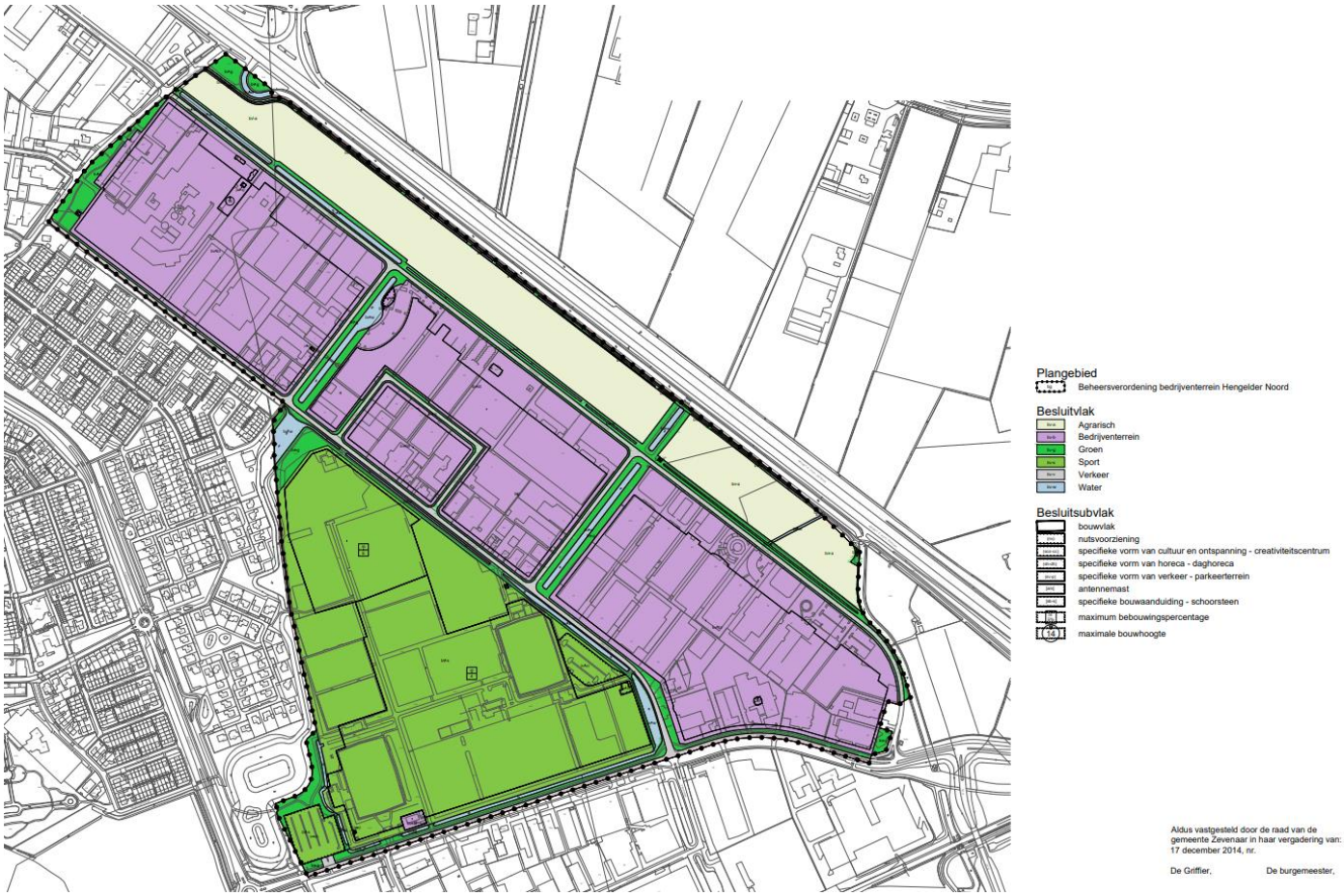
Een besluit omtrent het verlenen van vrijstelling wordt eerst genomen nadat belanghebbenden gedurende twee weken in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze schriftelijk kenbaar te maken bij burgemeester en wethouders.

3.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen met toepassing van artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening het plan wijzigen teneinde de aanduiding **huidige bedrijfsactiviteit toegestaan** of **volumineuze detailhandel toegestaan** van de plankaart te verwijderen, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de woonsituatie;
- de milieusituatie;
- de verkeersveiligheid;
- de gebruiksmogelijkheden van de (aangrenzende) gronden.

Beheersverordening bedrijventerrein Hengelder Noord (2014)

Bestemming 'Bedrijventerrein'

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijventerrein' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten, met dien verstande dat:
   1. ter plaatse van de aanduiding '**geluidzone - industrie 1**' bedrijven zijn toegestaan overeenkomstig de Staat van Bedrijfsactiviteiten zoals opgenomen in de bijlage 1 bij deze regels;
   2. ter plaatse van de aanduiding '**geluidzone - industrie 2**' bedrijven zijn toegestaan overeenkomstig de Staat van Bedrijfsactiviteiten zoals opgenomen in de bijlage 2 bij deze regels;

3. ter plaatse van de aanduiding '**geluidzone - industrie 3**' bedrijven zijn toegestaan overeenkomstig de Staat van Bedrijfsactiviteiten zoals opgenomen in de bijlage 3 bij deze regels;
4. ter plaatse van de aanduiding '**geluidzone - industrie 4**' bedrijven zijn toegestaan overeenkomstig de Staat van Bedrijfsactiviteiten zoals opgenomen in de bijlage 4 bij deze regels;

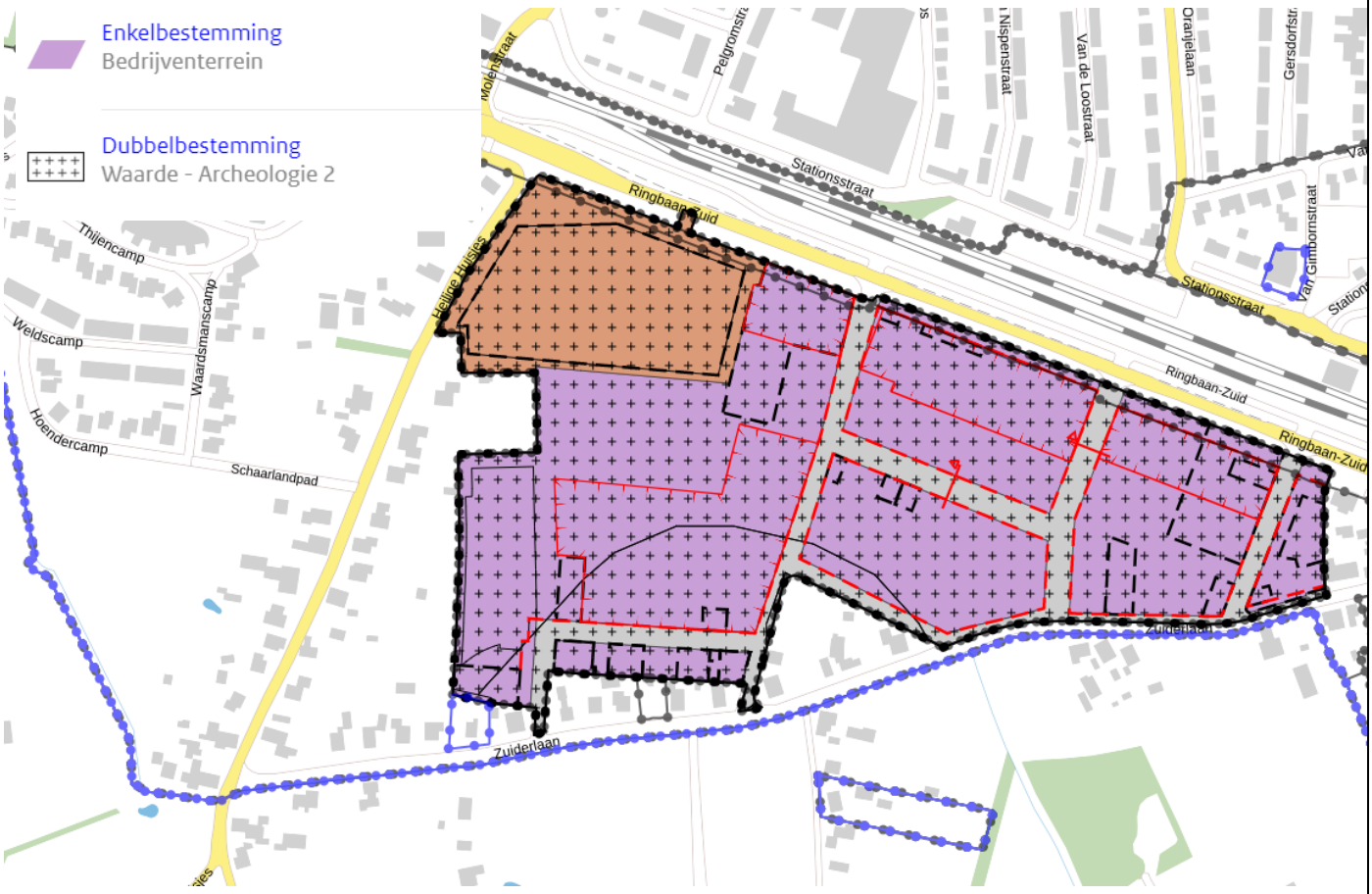
b. detailhandel in brandgevaarlijke, explosieve en milieuverstorende goederen;
c. ondergeschikte productiegebonden detailhandel, met uitzondering van detailhandel in voedings- en genotmiddelen, textiel, schoeisel, lederwaren en huishoudelijke artikelen;
d. volumineuze detailhandel, zoals auto's, meubels, boten, caravans, grove bouwmaterialen, machines ten behoeve van bedrijven, landbouwwerktuigen en -machines;
e. één bedrijfswoning bij het bedrijf;
f. ter plaatse van de aanduiding '**nutsvoorziening**' is een nutsvoorziening toegestaan;
g. ter plaatse van de aanduiding '**een specifieke vorm van horeca - daghoreca**' is tevens één vestiging voor daghoreca toegestaan;
h. parkeervoorzieningen, waarbij in ieder geval dient te worden voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie';
i. bij de bestemming passende voorzieningen waaronder wegen, paden, bermen, tuinen, water, groenvoorzieningen en overige voorzieningen.

4.3 Specifieke gebruiksregels

4.3.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van de gronden en bouwwerken wordt in ieder geval gerekend het gebruik voor:
a. wonen, behoudens in de bedrijfswoningen als bedoeld in artikel 4.1 sub b;
b. detailhandel, behoudens detailhandel als bedoeld in artikel 4.1 sub b, c en d;
c. (permanente) opslag van goederen en materialen voor de voorgevelrooilijn.

Bestemmingsplan Bedrijventerrein Zuidspoor (2011)

Bestemming 'Bedrijventerrein'

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijventerrein' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

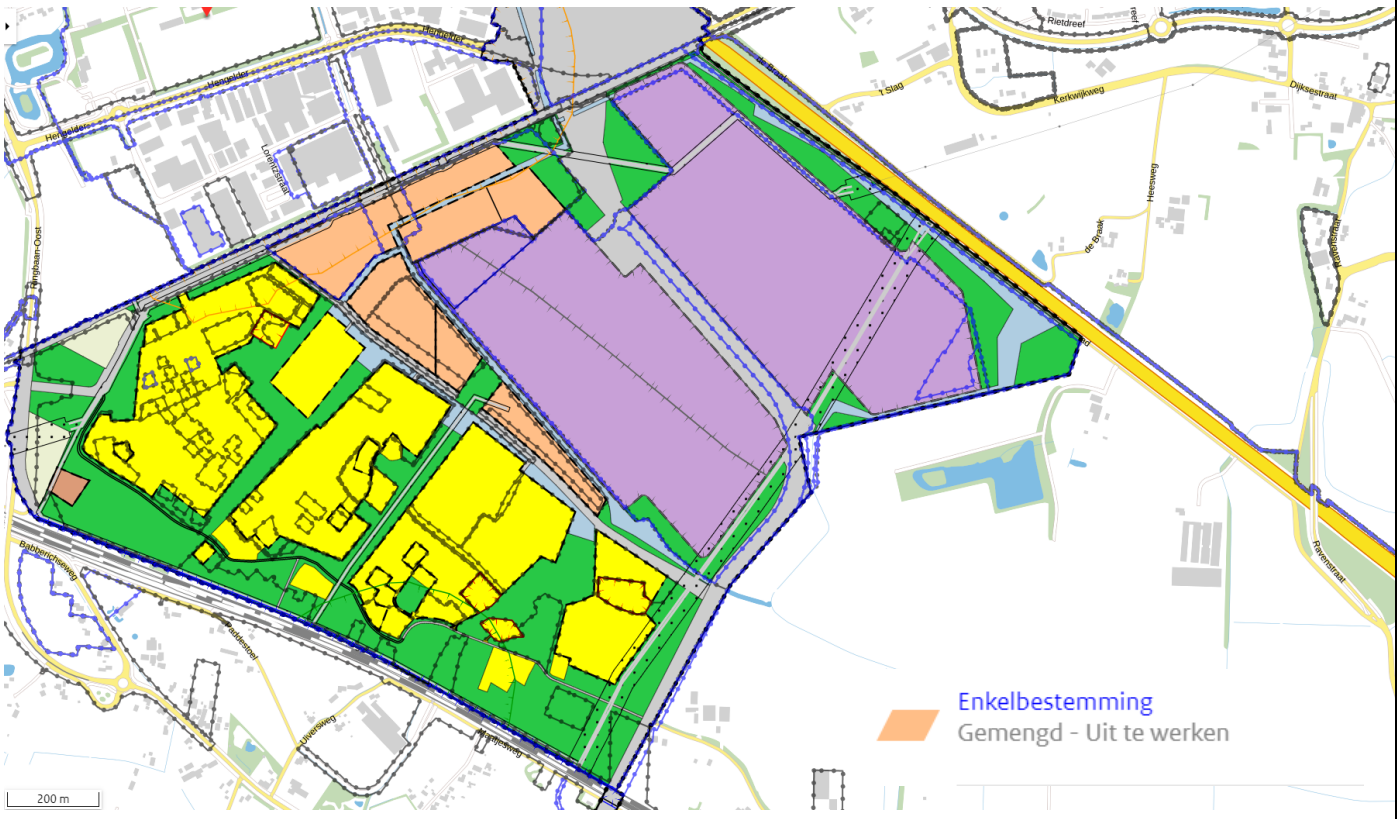
a. Het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten die staan vermeld in de categorie 2 t/m 3.2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten als opgenomen in de bijlage;
b. Ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf van categorie 1' tevens voor de bestaande bedrijven in de milieucategorie 1 als opgenomen in onderstaande tabel:

Adres	Omschrijving
Ringbaan Zuid 2	Overige zakelijke dienstverlening, kantoren
Ringbaan Zuid 4	Overige zakelijke dienstverlening, kantoren
Ringbaan Zuid 8 en 8a	Bedrijfsverzamelgebouw
Handelsdwarsstraat 1	Computerservice- en informatietechnologie
Handelsdwarsstraat 11	Overige zakelijke dienstverlening, kantoren
Handelsdwarsstraat 15	Overige zakelijke dienstverlening, kantoren

Industriestraat 1	Overige zakelijke dienstverlening, kantoren
Industriestraat 2, 4, 6a, 14 en 16	Bedrijfsverzamelgebouw, kantoren

c. Ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 2' zijn enkel bedrijven in de milieucategorie 1 en 2 toegestaan als vermeld op de Staat van Bedrijfsactiviteiten als opgenomen in de bijlage;
d. Productiegebonden detailhandel, met uitzondering van detailhandel in voedings- en genotmiddelen;
e. Volumineuze detailhandel ter plaatse van de aanduiding 'detailhandel volumineus';
f. De bestaande bedrijfswoning ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning'
g. Parkeervoorzieningen, waarbij in ieder geval dient te worden voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de meest recente versie van de CROW-publicatie 182, Parkeercijfers-Basis voor parkeernormering;
h. Voorzieningen van algemeen nut ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening';
i. Bij de bestemming passende voorzieningen waaronder wegen, paden, bermen, tuinen, groenvoorzieningen en overige voorzieningen, zoals nutsvoorzieningen.

Bestemmingsplan Groot Holthuizen en Hengelder II (2007)
Correctieve herziening Groot Holthuizen en Hengelder II (2012)

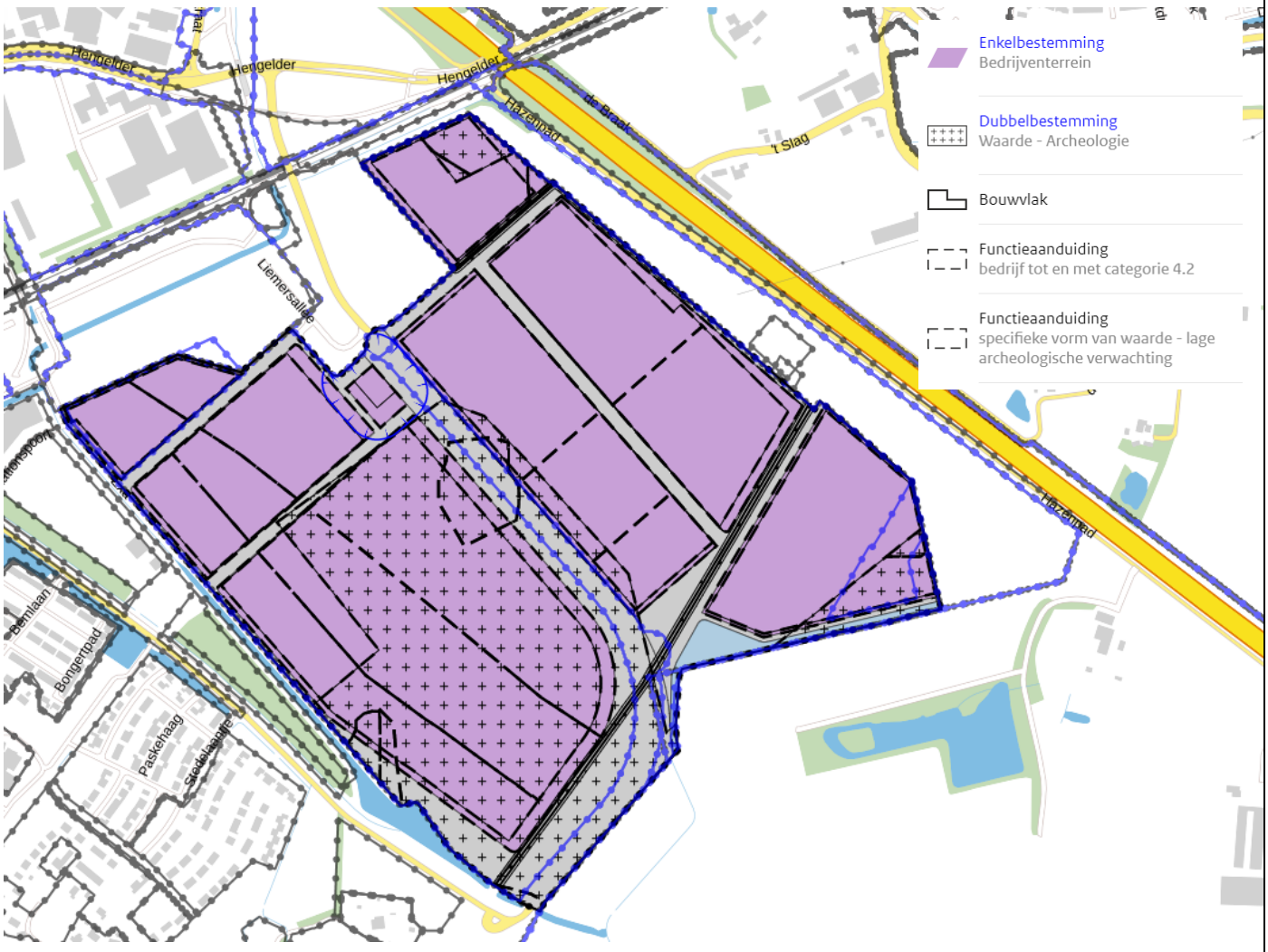

Bestemming 'Gemengd – Uit te Werken'

12.1 Bestemmingsomschrijving

De op de plankaart voor **GEMENGD - UIT TE WERKEN** aangewezen gronden zijn bestemd voor een station, kantoren, maatschappelijke voorzieningen, dienstverlening, parkeerterreinen, detailhandel, waaronder begrepen volumineuze detailhandel, horecabedrijven, leisurevoorzieningen bedrijven als genoemd in de categorieën 1 en 2 van de lijst van bedrijven en installaties, die als bijlage bij deze voorschriften is gevoegd, met daarbijbehorende gebouwen, andere-bouwwerken, geluidwerende voorzieningen, tuinen, erven, terreinen, waterhuishoudkundige voorzieningen, water, wegen, paden, openbare nutsvoorzieningen, groen-, parkeer- en speelvoorzieningen en al dan niet gelijkvloerse kruisingen met wegen en water, tunnels en bruggen inbegrepen.

Bestemmingsplan 7Poort (2013)

Bestemming 'Bedrijventerrein'

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijventerrein' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 3.2' het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten die staan vermeld in de categorie 2 t/m 3.2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten als opgenomen in bijlage 1;
b. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 4.2' het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten die staan vermeld in categorie 2 t/m 4.2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten als opgenomen in bijlage 1;
c. ter plaatse van de aanduiding 'verkooppunt motorbrandstoffen met lpg', de opslag en verkoop van motorbrandstoffen inclusief lpg met daaraan ondergeschikt detailhandel en horeca in de vorm van een serviceshop;
d. aan bedrijfsactiviteiten ondersteunende en ondergeschikte kantooractiviteiten overeenkomstig de bepalingen in artikel 3.4.2;
e. niet-publieksgerichte vormen van internethandel;
f. parkeervoorzieningen, waarbij in ieder geval dient te worden voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie' uitgaande van verstedelijkingsgraad 'matig' en locatie 'rest bebouwde kom';
g. bij de bestemming passende voorzieningen waaronder wegen, paden, bermen, tuinen, groenvoorzieningen en overige voorzieningen, zoals nutsvoorzieningen;
h. watergangen en - partijen;
i. voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, zoals riolering en waterafvoer.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in ieder geval gerekend het gebruik voor:

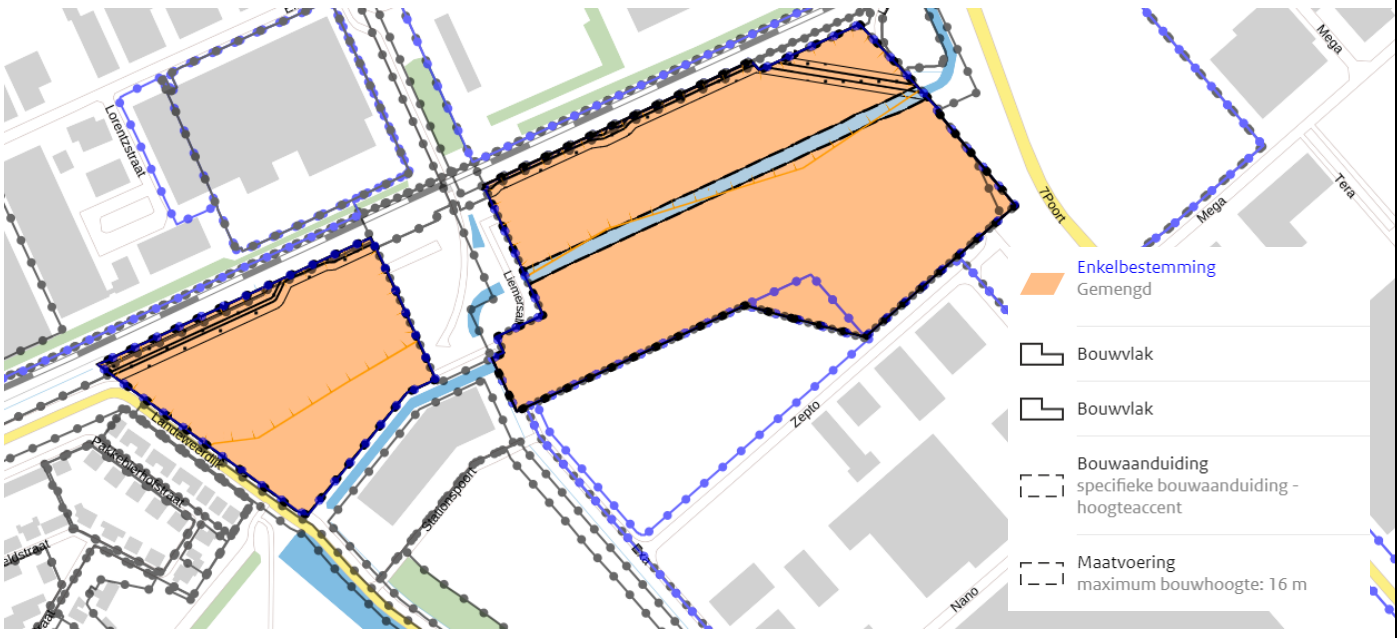
a. geluidszoneringsplichtige inrichtingen;
b. Bevi-inrichtingen;
c. zelfstandige kantooractiviteiten;
d. detailhandel;
e. horeca;
f. een verkooppunt voor motorbrandstoffen, behoudens ter plaatse van de aanduiding 'verkooppunt motorbrandstoffen met lpg';
g. (permanente) opslag van goederen en materialen voor de voorgevelrooilijn.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.4.1 onder d, voor het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel, mits:

a. het productiegebonden detailhandel betreft;
b. de vloeroppervlakte mag maximaal 20% van de bruto vloeroppervlakte inclusief de bruto vloeroppervlakte van algemene ruimten van het bedrijf bedragen tot een maximum van 100 m2 verkoopvloeroppervlak.

Uitwerkingsplan Spoorallee (2015)

Bestemming 'Gemengd'

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ' **Gemengd** ' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een factory outlet village van ten hoogste 15.000 m^2 bruto vloeroppervlak (bvo), oftewel circa 12.000 m^2 winkelvloeroppervlak (wvo), met dien verstande dat wat betreft branchering de volgende onderverdeling in acht wordt genomen:
    1. maximaal 55-65% van het bruto vloeroppervlak wordt vertegenwoordigd door de branche mode/kleding (6.600-7.800 m^2 wvo);
    2. maximaal 10-15% van het bruto vloeroppervlak wordt vertegenwoordigd door de branche sport (1.200-1.800 m^2 wvo);
    3. maximaal 10-15% van het bruto vloeroppervlak wordt vertegenwoordigd door de branche schoenen/lederwaren (1.200-1.800 m^2 wvo);
    4. maximaal 5-10% van het bruto vloeroppervlak wordt vertegenwoordigd door de branche home (600-1.200 m^2 wvo);
    5. maximaal 5% van het bruto vloeroppervlak wordt vertegenwoordigd door de branche overig outlet waaronder wordt verstaan beeld en geluid, huishoudelijke artikelen, boeken, juweliersartikelen en cosmetica/parfum (maximaal 600 m^2 wvo);
b. kantoren gerelateerd aan de functies zoals genoemd in artikel **3.1** sub a;
c. lichte horeca met een maximale bruto vloeroppervlakte van 1.400 m^2;
d. een supermarkt met een maximale bruto vloeroppervlakte van 1.200 m^2;
e. een station met daarbij behorende stationsvoorzieningen;
f. ontsluitingswegen, voet- en fietspaden, terrassen, in- en uitritten, wegen, paden en andere ondergeschikte verhardingen;

g. parkeervoorzieningen;
h. groen- en speelvoorzieningen;
i. water, waterhuishoudkundige voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, zoals rioleringen, taluds en waterafvoeren;
j. recreatief medegebruik;

met daarbij behorende:

k. bouwwerken, geen gebouw zijnde, geluidwerende voorzieningen, tuinen, erven, terreinen, nutsvoorzieningen, en al dan niet gelijkvloerse kruisingen met wegen en water, tunnels en bruggen inbegrepen;

met dien verstande dat:

l. de hiervoor in sub a t/m c genoemde functies niet eerder kunnen worden vergund dan nadat een nieuwe aansluiting op de Rijksweg A12 is gerealiseerd dan wel planologisch mogelijk is gemaakt.

Bijlage 4 Marktverkenning

AANBODANALYSE – ACTIEVE DETAILHANDEL

Een overzicht van het aantal winkels en de totale omvang van deze winkels (m^2 wvo) van het actieve detailhandelsaanbod in de gemeente Zevenaar, de woonplaats Zevenaar en het centrum van Zevenaar in 2023 is weergegeven in tabellen B4.1 en B4.2.

Tabel B4.1: Totaal aantal winkels actieve detailhandel in centrum, woonplaats en gemeente Zevenaar (Locatus, 2023)

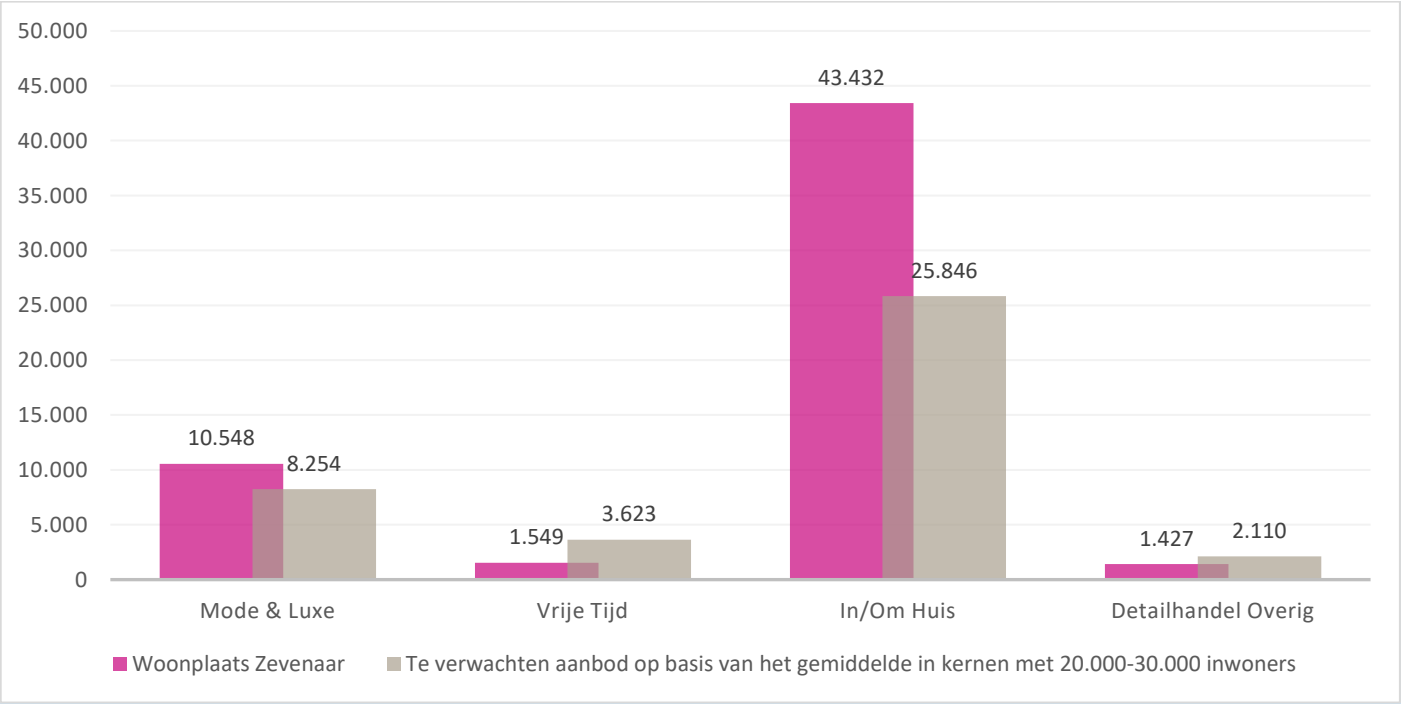
VKP (2023)	Leegstand	Dagelijks	Mode & Luxe	Vrije Tijd	In/Om Huis	Detailhandel Overig
Centrum Zevenaar	21	30	43	8	14	3
Woonplaats Zevenaar	22	38	44	8	42	6
Gemeente Zevenaar	24	56	51	10	53	8

Tabel B4.2: Totale omvang (m^2 wvo) actieve detailhandel in centrum, woonplaats en gemeente Zevenaar (Locatus, 2023)

WVO (2023)	Leegstand	Dagelijks	Mode & Luxe	Vrije Tijd	In/Om Huis	Detailhandel Overig
Centrum Zevenaar	2.908	9.036	9.920	1.549	2.751	409
Woonplaats Zevenaar	3.599	12.032	10.548	1.549	43.432	1.427
Gemeente Zevenaar	3.904	16.026	11.076	3.083	45.052	3.652

AANBODANALYSE – NIET-DAGELIJKS

Het niet-dagelijkse winkelaanbod in de kern Zevenaar wordt in figuur B4.1 vergeleken met het gemiddelde aanbod op basis van kernen met een vergelijkbaar aantal inwoners (de benchmark). Het aantal vierkante meters detailhandel in de branchegroep 'in/om huis' is in de kern Zevenaar fors groter dan de benchmark. Dit duidt op een belangrijke regionale verzorgingsfunctie van Zevenaar in deze branche. Ook de omvang van het huidige winkelaanbod in de branchegroep 'Mode & Luxe' ligt in Zevenaar 28% hoger dan de benchmark. De omvang van het aanbod in de branches 'Vrije Tijd' en 'Detailhandel Overig' is echter kleiner dan verwacht zou worden.

Figuur B4.1: Niet-dagelijks winkelaanbod kern Zevenaar in vergelijking met het gemiddelde in kernen met 20.000-30.000 inwoners (Locatus, 2023).

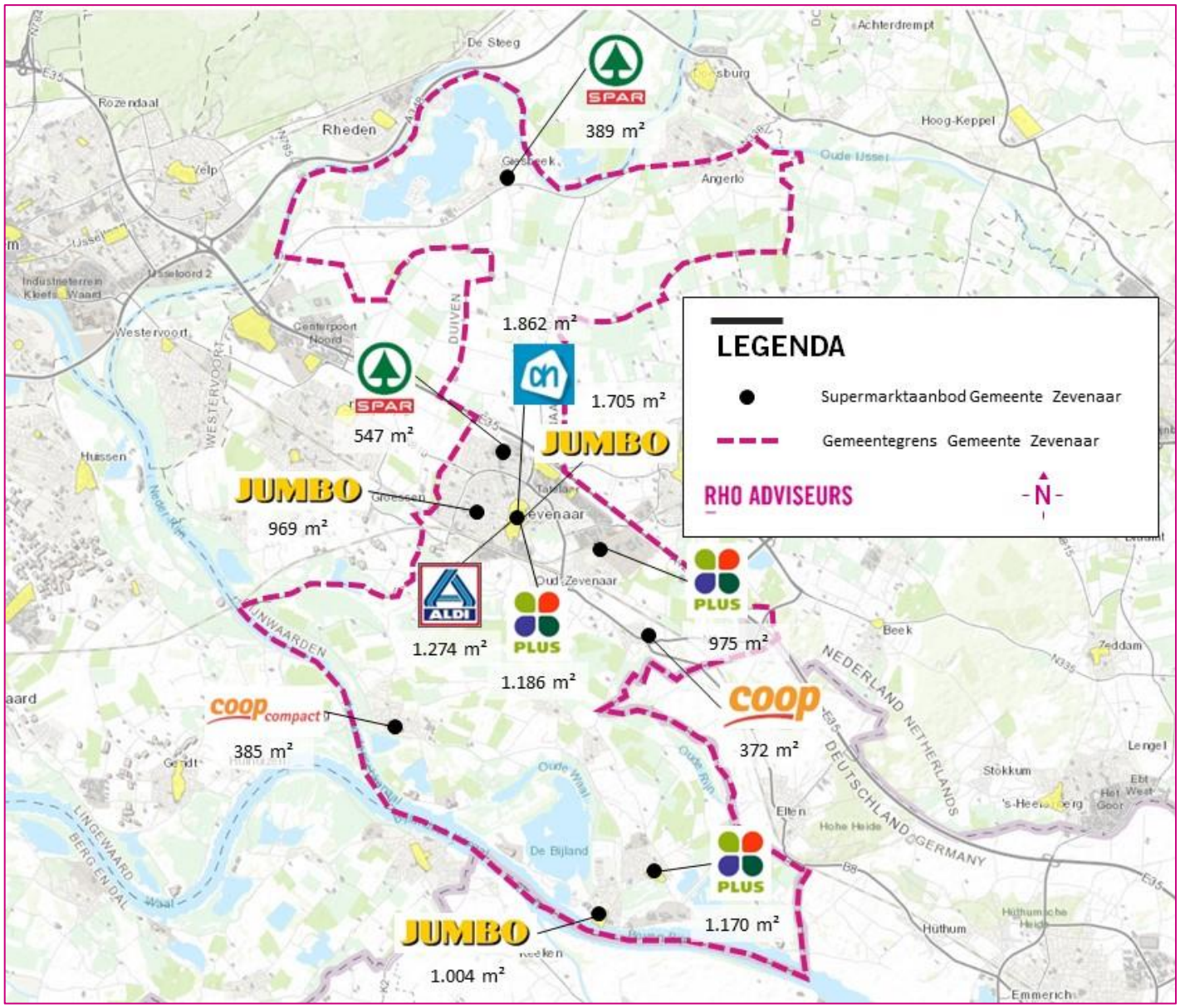
AANBODANALYSE - DAGELIJKS

GEMEENTE ZEVENAAR

Het winkelaanbod in de sector dagelijkse goederen in de gemeente Zevenaar omvat 56 winkels met een totale omvang van 16.026 m^2 wvo (tabel B4.3). De dagelijkse goederensector bestaat uit de branches levensmiddelen (supermarkten en speciaalzaken) en persoonlijke verzorging (drogisten en apotheken). In totaal bevinden zich 12 supermarkten in de gemeente. Het supermarktaanbod in de gemeente is op een kaart weergegeven in figuur B4.2.

Tabel B4.3: Aanbod dagelijkse goederensector in de gemeente Zevenaar (Locatus, 2023)

Woonplaats	Formule	Aantal winkels	Omvang (m^2 wvo)
Babberich	Coop	1	372
Giesbeek	SPAR	1	389
Lobith	PLUS	1	1.170
Pannerden	Coop Compact	1	385
Tolkamer	Jumbo	1	1.004
Zevenaar	ALDI	1	1.274
	Albert Heijn	1	1.862
	Jumbo Centrum	1	1.705
	Jumbo Zonnemaat	1	969
	PLUS Centrum	1	1.186
	PLUS Landeweerdijk	1	975
	SPAR	1	547
Supermarkten		**12**	**11.838**
Speciaalzaken		32	1.998
Levensmiddelen		**44**	**13.836**
Persoonlijke Verzorging		12	2.190
Totaal Dagelijkse Goederen		**56**	**16.026**

Figuur B4.2: Supermarktkaart Gemeente Zevenaar met wvo (Locatus, 2023)

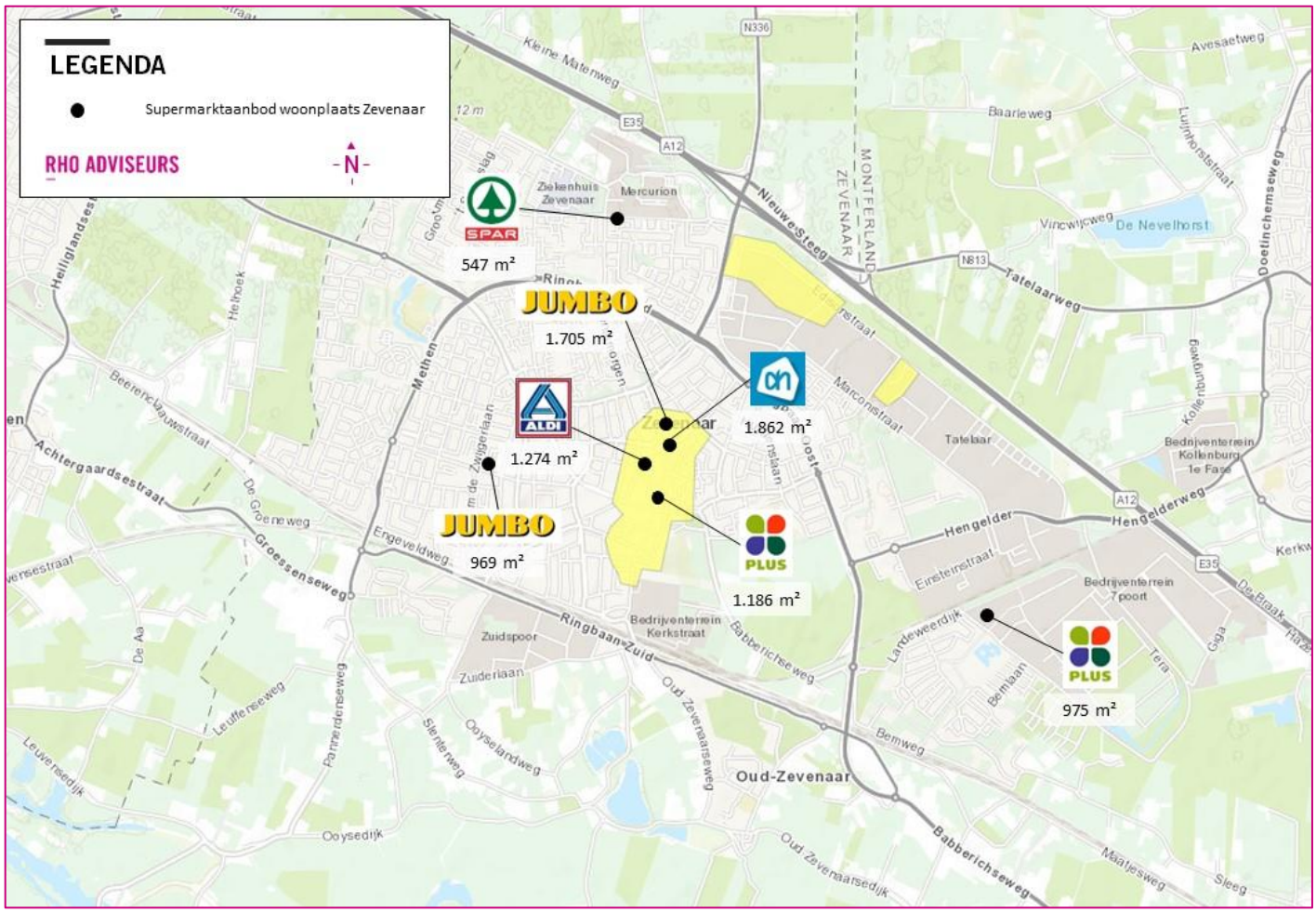
WOONPLAATS ZEVENAAR

Van de 12 supermarkten zijn er 7 in de kern Zevenaar gevestigd. Het gaat om 5 fullservice supermarkten (Albert Heijn, Jumbo 2x en PLUS 2x), een buurtsuper (SPAR) en een harddiscount supermarkt (ALDI). Deze supermarkten zijn in figuur B4.3 op een kaart weergegeven.

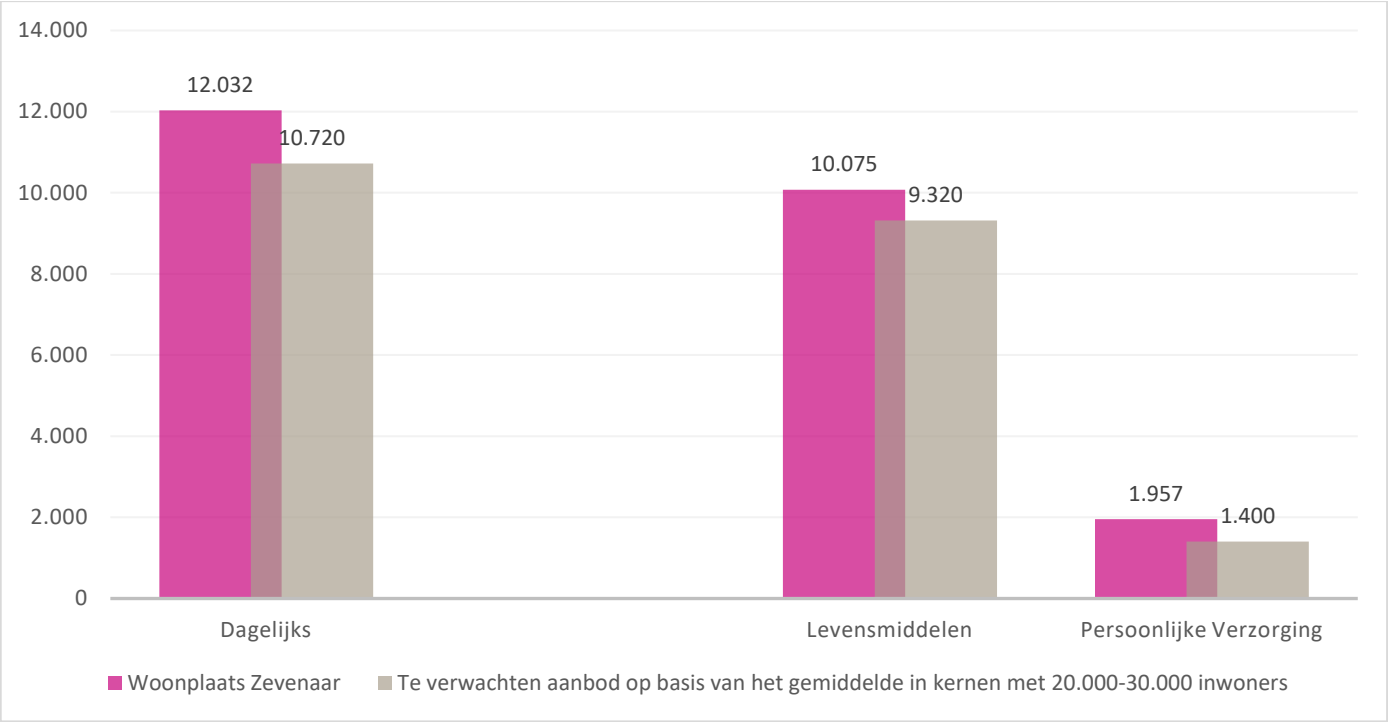
Als het dagelijkse winkelaanbod in de kern Zevenaar wordt vergeleken met het gemiddelde aanbod op basis van kernen met een vergelijkbare omvang, dan is te concluderen dat het aanbod ruimer is dan het gemiddelde in Nederland (+12%) (figuur B4.4). Dit overaanbod blijkt zowel in de levensmiddelenbranche (+8%) als in de branche persoonlijke verzorging (+40%) te bestaan.

Tabel B4.4: Aanbod dagelijkse goederensector in de woonplaats Zevenaar (Locatus, 2023)

Woonplaats	Formule	Aantal winkels	Omvang (m² wvo)
Zevenaar	ALDI	1	1.274
	Albert Heijn	1	1.862
	Jumbo Centrum	1	1.705
	Jumbo Zonnemaat	1	969
	PLUS Centrum	1	1.186
	PLUS Landeweerdijk	1	975
	SPAR	1	547
Supermarkten		**7**	**8.518**
Speciaalzaken		21	1.557
Levensmiddelen		**28**	**10.075**
Persoonlijke Verzorging		10	1.957
Totaal Dagelijkse Goederen		**38**	**12.032**

Figuur B4.3: Supermarktkaart woonplaats Zevenaar met wvo (Locatus, 2023)

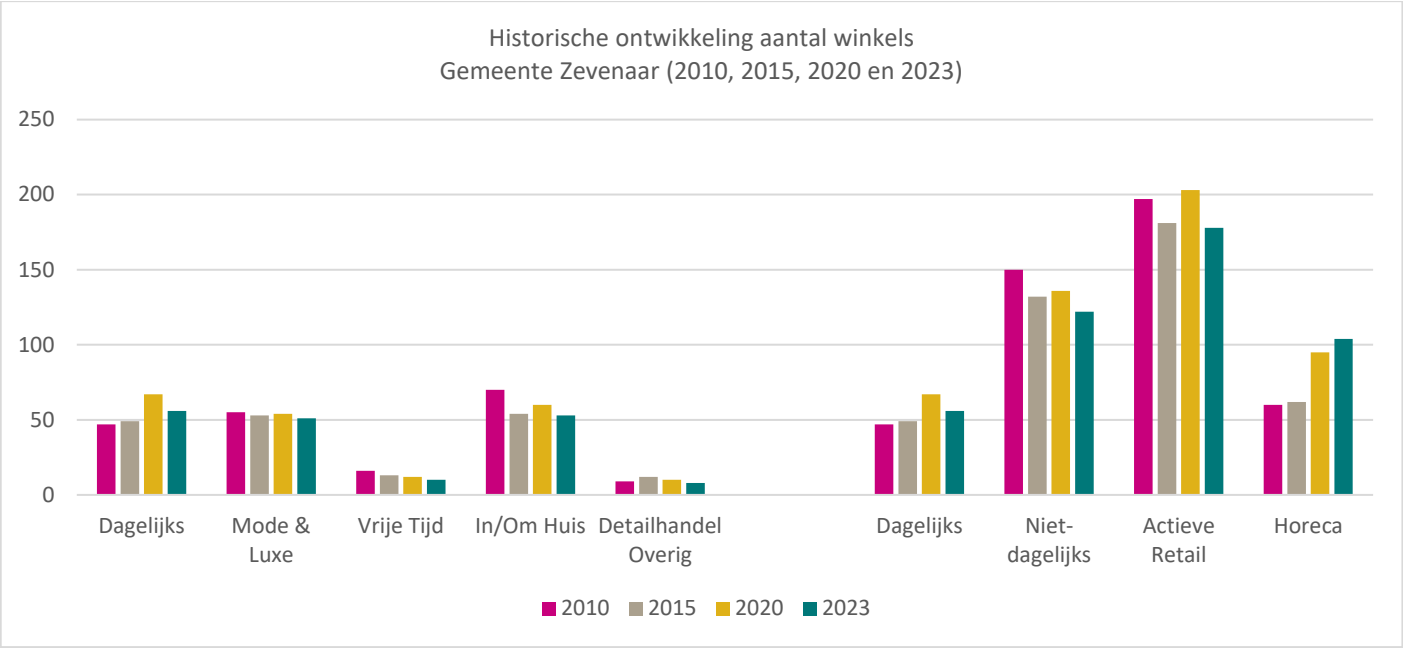
Figuur B4.4: Dagelijks winkelaanbod kern Zevenaar in vergelijking met het gemiddelde in kernen met 20.000-30.000 inwoners (Locatus, 2023).

HISTORISCHE ONTWIKKELING AANBOD

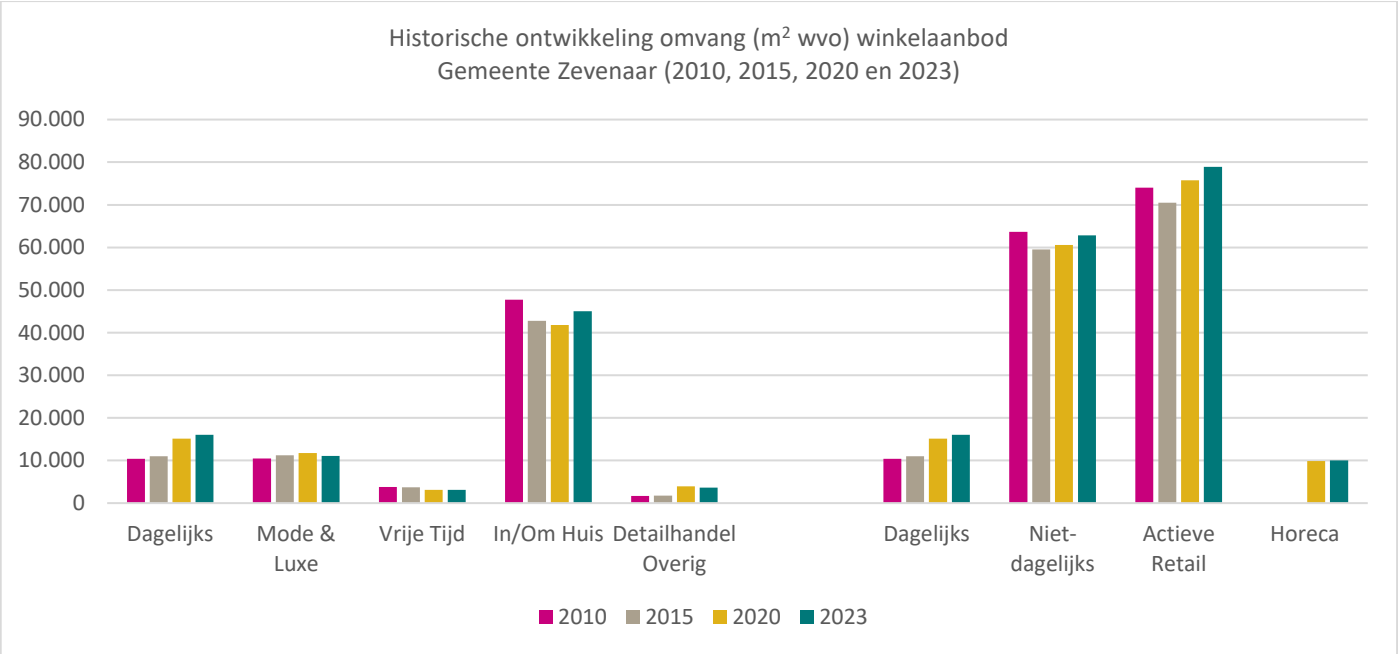
GEMEENTE ZEVENAAR

- Het totale actieve detailhandelsaanbod in de gemeente Zevenaar is tussen 2010 en 2023 in omvang gegroeid met ongeveer 6%, terwijl het aantal actieve winkels met ongeveer 10% is gedaald.
- In de dagelijkse goederensector is het aantal winkels met 19% toegenomen, tegelijkertijd is de totale omvang van winkels in de dagelijkse goederensector tussen 2010 en 2023 met bijna 53% toegenomen.
- In de niet-dagelijkse goederensector is er krimp te zien in het aantal winkels in alle sectoren, maar is de totale omvang van het aanbod in de branches ‘Mode & Luxe’ en ‘Detailhandel Overig’ desondanks toegenomen.

Belangrijke kanttekening die bij deze cijfers is dat de gemeente Zevenaar in 2018 is gefuseerd met de gemeente Rijnwaarden, waardoor tussen 2015 en 2020 een grote toename van het winkelaanbod in de (gefuseerde) gemeente Zevenaar zichtbaar is.

Figuur B4.5: Ontwikkeling aantal winkels in de gemeente Zevenaar (bron: Locatus)

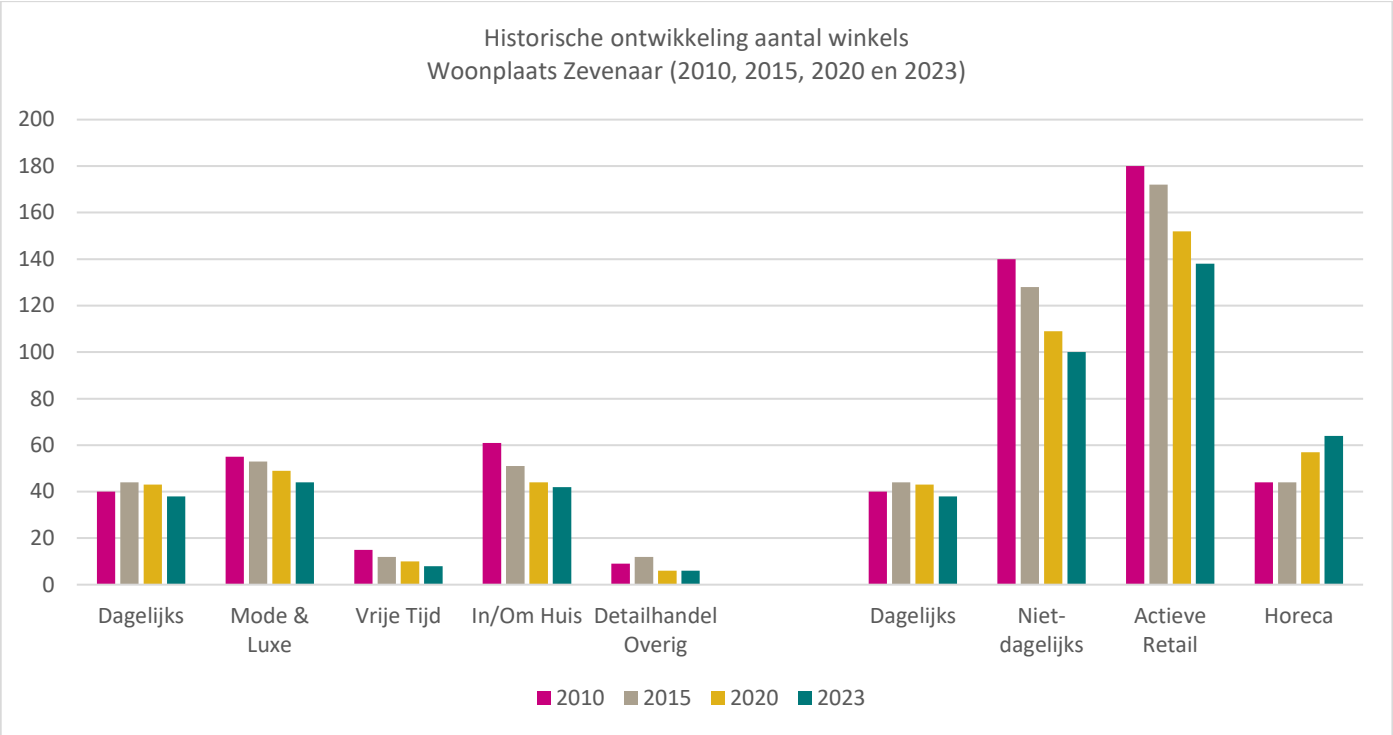

Figuur B4.6: Ontwikkeling omvang (m^2 wvo) winkels in de gemeente Zevenaar (bron: Locatus)

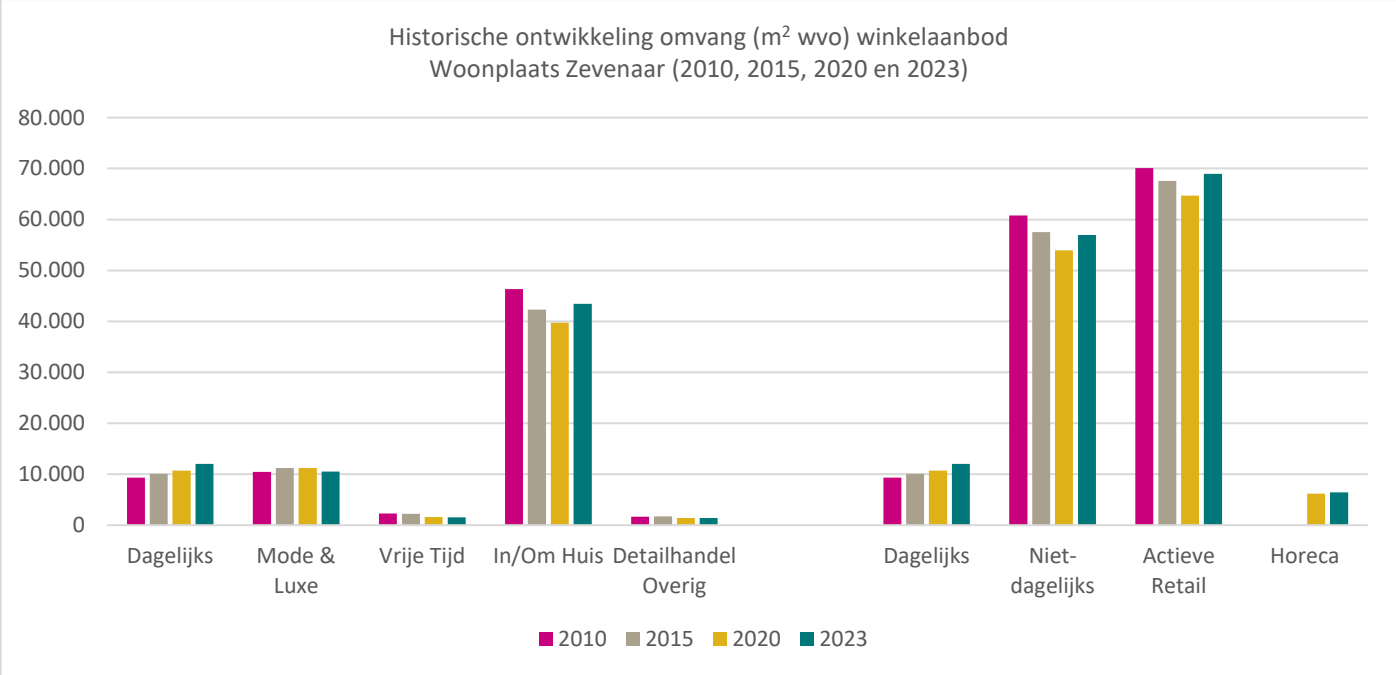
WOONPLAATS ZEVENAAR

In de woonplaats Zevenaar is het totale actieve detailhandelsaanbod tussen 2010 en 2023 afgenomen.

- Het aantal actieve winkels is met 23% gedaald en de totale omvang van het actieve aanbod is ongeveer 2% gedaald.
- In de dagelijkse goederensector is een schaalvergroting zichtbaar: het aantal winkels is met 5% gedaald, maar de totale omvang van winkels in de sector is met 29% toegenomen.
- In de niet-dagelijkse goederensector is krimp te zien in alle sectoren, zowel het aantal winkels als de omvang van het aanbod.

Figuur B4.7: Ontwikkeling aantal winkels in de woonplaats Zevenaar (bron: Locatus)

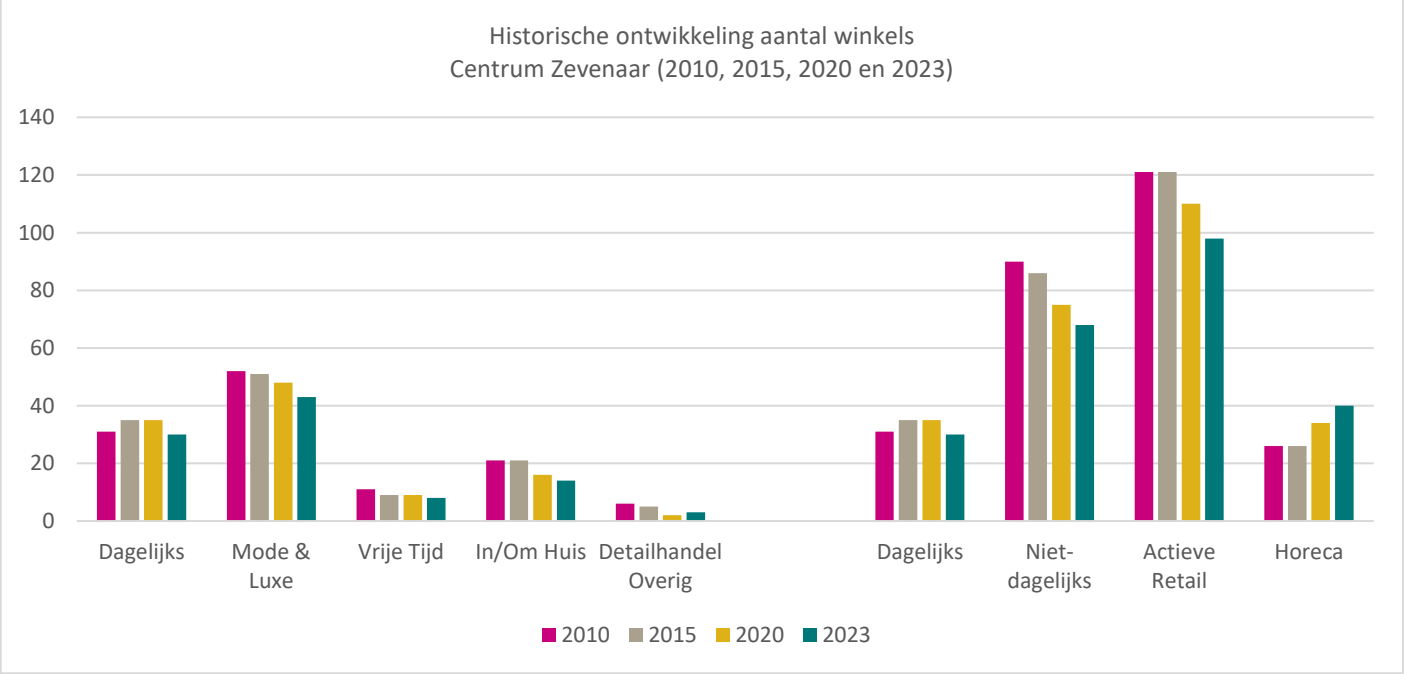
Figuur B4.8: Ontwikkeling omvang (m^2 wvo) winkels in de woonplaats Zevenaar (bron: Locatus)

CENTRUM ZEVENAAR

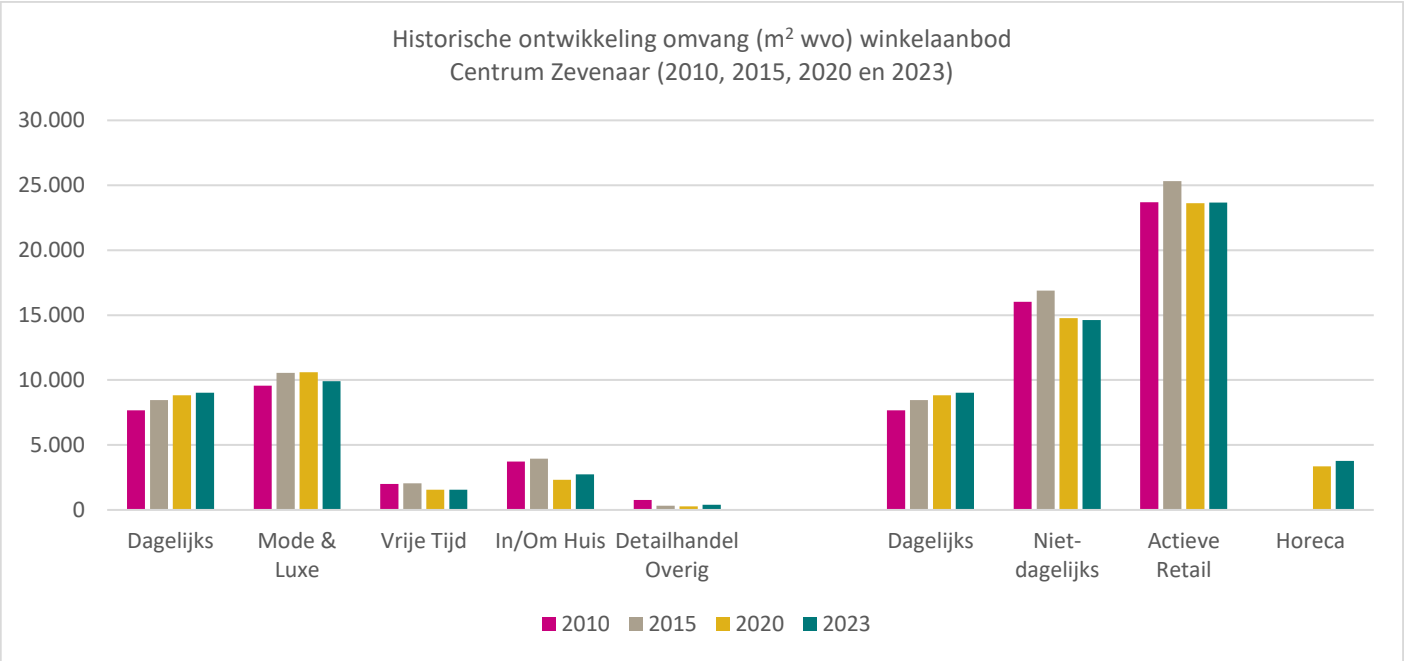
In het centrum van Zevenaar is een krimp te zien in het totale actieve detailhandelsaanbod.

- Het aantal winkels in het centrum van Zevenaar is tussen 2010 en 2023 met 23 afgenomen. De omvang van het totale aanbod is licht gegroeid.
- Het aantal winkels in de dagelijkse goederensector in het centrum is met één afgenomen, de totale omvang van het aanbod in de dagelijkse goederensector is met 18% toegenomen.

- In de niet-dagelijkse goederensector is een afname te zien van het aantal winkels in alle sectoren in het centrum van Zevenaar.
- De omvang van het niet-dagelijkse aanbod is ook afgenomen in alle sectoren, enige uitzondering is de omvang van het aanbod Mode & Luxe, dat met ongeveer 4% is toegenomen.

Figuur B4.9: Ontwikkeling aantal winkels in het centrum van Zevenaar (bron: Locatus)

Figuur B4.10: Ontwikkeling omvang (m^2 wvo) winkels in het centrum van Zevenaar (bron: Locatus)

LEEGSTANDSANALYSE

- Op de peildatum staan in de woonplaats Zevenaar 22 commerciële ruimtes leeg, met een gezamenlijke omvang van 3.599 m^2 (wvo).
- Gekeken naar het aantal verkooppunten dat leeg staat, is de leegstand in Zevenaar hoger dan de benchmark en het leegstandspercentage in de provincie. Het gaat bij leegstand om relatief kleine panden: in omvang is de leegstand lager dan de benchmark en het gemiddelde in de provincie.
- De meeste winkelleegstand in Zevenaar bevindt zich in het centrum, rondom de Grietsestraat.

Tabel B4.5: Leegstandsanalyse

	aantal verkooppunten			omvang (m^2 wvo)		
	Totaal (N)	Leegstand (N)	Leegstand (%)	Totaal (N)	Leegstand (N)	Leegstand (%)
Provincie Gelderland	23.637	1.322	5,6%	5.150.116	227.740	4,4%
Gemeente Zevenaar	465	24	5,2%	107.785	3.904	3,6%
Woonplaats Zevenaar	335	22	6,6%	90.896	3.599	4,0%
Te verwachten aanbod op basis van het gemiddelde in kernen met 20.000-30.000 inwoners	302	18	6,1%	71.955	3.496	4,9%

UITGANGSPUNTEN MARKTVERKENNING

BEVOLKING

- De gemeente Zevenaar telt 44.645 inwoners (CBS, 2022). De woonplaats Zevenaar telt 26.020 inwoners (CBS, 2022).
- Volgens de bevolkingsprognose van PRIMOS zal het aantal inwoners in de gemeente Zevenaar tot 2030 met 2,8% toenemen tot 45.880 inwoners.
- Het grootste gedeelte van deze bevolkingsgroei vindt plaats in de grootste kern van de gemeente, Zevenaar.
- Er zijn verschillende woningbouwplannen in Zevenaar, bijvoorbeeld Woonpark BAT (46 woningen) of appartementencomplex Noordeinde – De Kroon (28 woningen). Uitgaande van eenzelfde groeipercentage van 2,8% voor de kern Zevenaar is de verwachting dat het aantal inwoners van de kern Zevenaar zal toenemen tot 26.743 in 2030.

INKOMENS

- Het gemiddelde inkomen in Nederland is €29.200 per jaar (CBS, 2021).
- Het inkomen in de gemeente Zevenaar ligt ongeveer 8% onder dit Nederlands gemiddelde en bedraagt gemiddeld €26.900 per jaar (CBS, 2021).
- Het inkomen in de woonplaats Zevenaar ligt ongeveer 9% onder het Nederlandse gemiddelde en bedraagt gemiddeld €26.600 per jaar (CBS, 2021).

GEMIDDELDE BESTEDING AAN GOEDEREN

Dagelijkse goederensector

De gemiddelde jaarlijkse besteding aan dagelijkse goederen in Nederland bedraagt € 2.654 per persoon (Notitie Omzetkengetallen 2022, gegevens over 2017-2021). Deze landelijke gemiddelde besteding moet echter gecorrigeerd worden voor het gemiddelde inkomen in Zevenaar. Rekening houdend met een inkomenselasticiteit van 0,4 voor dagelijkse goederen wordt de gemiddelde besteding aan dagelijkse goederen in Zevenaar berekend op € 2.559 per persoon per jaar.

Niet-dagelijkse goederensector

De gemiddelde jaarlijkse besteding aan niet-dagelijkse goederen in Nederland bedraagt € 2.158 per persoon (Notitie Omzetkengetallen 2022, gegevens over 2017-2021). Deze landelijke gemiddelde besteding moet echter gecorrigeerd worden voor het gemiddelde inkomen in Zevenaar. Rekening houdend met een inkomenselasticiteit van 0,7 voor niet-dagelijkse goederen wordt de gemiddelde besteding aan dagelijkse goederen in Zevenaar berekend op € 2.023 per persoon per jaar.

KOOPSTROMEN

In 2016 is een koopstromenonderzoek uitgevoerd in de regio Arnhem-Nijmegen. De gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden zijn in dit onderzoek opgenomen.

Dagelijkse goederensector

De binding in de dagelijkse goederensector in de gemeente Zevenaar werd in 2016 berekend op 73% (-5 procentpunt ten opzichte van 2009). In de gemeente Rijnwaarden werd een binding bepaald op 62% (+14 procentpunt ten opzichte van 2009). In 2016 was er in de gemeente Zevenaar zowel een afvloeiing als toevloeiing van ongeveer €23 miljoen. De totale detailhandelsbestedingen in de dagelijkse goederesector in de gemeente Zevenaar bedroeg in 2016 € 86 miljoen.

Bindings- en toevloeiingspercentages voor de dagelijkse goederensector in de kern Zevenaar zijn niet voorhanden en moeten worden ingeschat. De kern Zevenaar beschikt over een volledig supermarktaanbod met zowel discount- als fullservice supermarkten. De supermarkten in het centrum van Zevenaar hebben allemaal een moderne winkelmaat. Daarnaast is eind 2022 een nieuwe supermarkt van PLUS toegevoegd aan de Spoorallee. Door het moderne, complete en complementaire supermarktaanbod in de kern Zevenaar is de verwachting dat de binding in de kern Zevenaar vrij hoog is. Deze wordt bepaald op 91%. Toevloeiing is met name afkomstig uit omringende kernen, zoals Babberich, Groessen, Duiven, Pannerden, Didam, Giesbeek en Angerlo. Deze toevloeiing wordt ingeschat op circa 20% van de totale omzet.

Niet-dagelijkse goederensector

De binding in de niet-dagelijkse goederensector in de gemeente Zevenaar werd in 2016 bepaald op 46% (met 9% afvloeiing naar internet wordt de puur fysieke binding berekend op 50% (= 46%/(100%-9%)). In de gemeente Rijnwaarden werd een binding bepaald op 7%. Omliggende gemeenten zoals Rheden, Montferland en Lingewaard en Duiven kennen een relatief klein niet-dagelijks winkelaanbod en blijken ook (deels) gericht te zijn op het aanbod in de gemeente Zevenaar. Uit het onderzoek blijft dat in 2016 voor de gemeente Zevenaar de afvloeiing ongeveer gelijklag aan de toevloeiing (ongeveer € 50 miljoen).

Bindings- en toevloeiingspercentages voor de niet-dagelijkse goederensector in de kern Zevenaar zijn niet voorhanden en zijn als volgt ingeschat:

- Het bindingspercentage voor de kern Zevenaar wordt bepaald op 55%. Dit ligt iets hoger dan het berekende percentage op gemeenteniveau, omdat het overgrote gedeelte van het niet-dagelijkse goederenaanbod in de kern Zevenaar ligt, met het centrum als belangrijkste aankoopplek.
- Toevloeiing blijkt met name afkomstig uit omringende kernen zoals Babberich, Groessen, Duiven, Pannerden, Didam, Giesbeek en Angerlo. Het niet-dagelijks winkelaanbod in het centrum van Zevenaar trekt van oudsher bezoekers uit het gehele omringende gebied en daarmee is de toevloeiing in de kern Zevenaar ook redelijk groot. Op basis van het Koopstromenonderzoek Arnhem-Nijmegen uit 2016 wordt deze toevloeiing bepaald op 65% van de totale omzet.

GEMIDDELDE VLOERPRODUCTIVITEIT

Dagelijkse goederensector

De gemiddelde omzet per m^2 (vloerproductiviteit) van winkels in de dagelijkse goederensector bedraagt in Nederland € 7.823 (Notitie Omzetkengetallen 2022, gegevens over 2017-2021). De vloerproductiviteit in de dagelijkse goederensector in de kern Zevenaar wordt berekend op € 7.702 in tabel B4.6.

Tabel B4.6: Berekende vloerproductiviteit in de dagelijkse goederensector in de kern Zevenaar

Huidige situatie	Aanbod in m^2 wvo	Gem. omzet per m^2 wvo	Omzet
Supermarkt	8.518	€ 8.381	€ 71.389.358
levensmiddelen speciaalzaak	1.557	€ 6.643	€ 10.343.151
Persoonlijke verzorging	1.957	€ 5.591	€ 10.941.587
Totaal aanwezig aanbod	12.032	**€ 7.702**	€ 92.674.096

Niet-dagelijkse goederensector

De gemiddelde omzet per m^2 (vloerproductiviteit) van winkels in de dagelijkse goederensector bedraagt in Nederland € 1.777 (Notitie Omzetkengetallen 2022, gegevens over 2017-2021). De vloerproductiviteit in de niet-dagelijkse goederensector op basis van het aanwezige aanbod in de kern Zevenaar wordt berekend op € 1.656 in tabel B4.7.

Tabel B4.7: Berekende vloerproductiviteit in de niet-dagelijkse goederensector in de kern Zevenaar

Huidige situatie	Aanbod in m^2 wvo	Gem. omzet per m^2 wvo	Omzet
Mode & Luxe	10.548	€ 2.390	€ 25.209.720
Vrije Tijd	1.549	€ 2.005	€ 3.105.745
In/Om Huis	43.432	€ 1.464	€ 63.584.448
Detailhandel Overig	1.427	€ 1.678	€ 2.394.506
Totaal aanwezig aanbod	56.956	**€ 1.656**	€ 94.294.419

MARKTVERKENNING

Op basis van de genoemde uitgangspunten is een berekening opgesteld waaruit het functioneren van de dagelijkse en niet-dagelijkse goederensector in de kern Zevenaar kan worden afgeleid.

Dagelijkse goederensector

- In de huidige situatie wordt een gemiddelde omzet voor winkels in de dagelijkse goederensector in de kern Zevenaar berekend van € 6.220 per m^2 wvo. De omzet in de dagelijkse goederensector in de kern Zevenaar ligt 18% onder het landelijk gemiddelde. De winkelmeters van de nieuwe Plus zijn hierin meegewogen.
- Een lagere omzet per vierkante meter is niet vreemd in minder stedelijke gebieden waar doorgaans ook de lasten van bijvoorbeeld huisvesting en personeel lager zijn.
- Door de verwachte bevolkingsgroei tot 2030 neemt de marktruimte in de kern Zevenaar beperkt toe (+2%).
- Per saldo is er op basis van het aantal inwoners niet of nauwelijks uitbreidingsruimte voor het winkelaanbod in de dagelijkse goederensector in de kern Zevenaar. Temeer nog rekening gehouden moet worden met modernisering van enkele bestaande supermarkten.

Niet-dagelijkse goederensector

- De huidige omzet in de niet-dagelijkse goederensector in de kern Zevenaar ligt, gecorrigeerd voor het relatief grote aandeel winkelaanbod in de branchegroep in/om huis, ongeveer 12% onder het Nederlandse gemiddelde.
- Ook met de verwachte bevolkingsgroei tot 2030 neemt is er slechts beperkte uitbreidingsruimte voor detailhandel in de niet-dagelijkse artikelensector.

Tabel B4.8 Distributieplanologische analyse dagelijkse goederensector kern Zevenaar

	2023	2030	bron
inwonertal marktgebied	26.020	26.743	CBS, 2022; prognose PRIMOS
gemiddelde winkelomzet per persoon (excl. BTW)	€ 2.559	€ 2.559	Omzetkengetallen, 2022; gegevens over 2017-2021
bestedingspotentieel	**€ 66.600.000**	**€ 68.450.000**	
koopkrachtbinding (%)	91%	91%	Inschatting Rho
gebonden bestedingen €	€ 60.610.000	€ 62.290.000	
koopkrachttoevloeiing (%)	20%	20%	Inschatting Rho
koopkrachttoevloeiing €	€ 15.150.000	€ 15.570.000	
totale omzet in marktgebied	**€ 75.760.000**	**€ 77.860.000**	
gemiddelde vloerproductiviteit per m² wvo (excl. BTW)	€ 7.702	€ 7.702	Omzetkengetallen, 2022; gegevens over 2017-2021
te verwachten omvang winkelaanbod (m² wvo)	9.840	10.110	
omvang winkelaanbod (m² wvo)	12.032	12.032	Locatus, 2023
berekende vloerproductiviteit (excl. BTW)	€ 6.300	€ 6.470	
omzetclaim marktgebied	**€ 92.670.000**	**€ 92.670.000**	
omzet ten opzichte van het landelijk gemiddelde	**-18%**	**-16%**	
ruimte voor ontwikkeling in €	**€ -16.910.000**	**€ -14.810**	
ruimte voor ontwikkeling (m² wvo)	**-2.200**	**-1.920**	

Tabel B4.9 Distributieplanologische analyse niet-dagelijkse goederensector kern Zevenaar

	2023	2030	bron
inwonertal marktgebied	26.020	26.743	CBS, 2022; prognose PRIMOS
gemiddelde winkelomzet per persoon (excl. BTW)	€ 2.023	€ 2.023	Omzetkengetallen, 2022; gegevens over 2017-2021
bestedingspotentieel	**€ 52.650.000**	**€ 54.110.000**	
koopkrachtbinding (%)	55%	55%	Inschatting Rho
gebonden bestedingen €	€ 28.960.000	€ 29.760.000	
koopkrachttoevloeiing (%)	65%	65%	Inschatting Rho
koopkrachttoevloeiing €	€ 53.780.000	€ 55.270.000	
totale omzet in marktgebied	**€ 82.740.000**	**€ 85.030.000**	
gemiddelde vloerproductiviteit per m² wvo (excl. BTW)	€ 1.656	€ 1.656	Omzetkengetallen, 2022; gegevens over 2017-2021
te verwachten omvang winkelaanbod (m² wvo)	49.960	51.350	
omvang winkelaanbod (m² wvo)	56.956	56.956	Locatus, 2023
berekende vloerproductiviteit (excl. BTW)	€ 1.450	€ 1.490	
omzetclaim marktgebied	**€ 94.320.000**	**€ 94.320.000**	
omzet ten opzichte van het gemiddelde	**-12%**	**-10%**	
ruimte voor ontwikkeling in €	**€ -11.580.000**	**€ -9.290.000**	
ruimte voor ontwikkeling (m² wvo)	**-6.990**	**-5.610**	

Z07746B5695A

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsvoorstel

onderwerp	Beschikbaar stellen gedeelte uit het investeringsbudget Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar.
zaaknummer	Z/22/414063
documentnummer	INT/23/1154346
portefeuillehouder	A. Boone
portefeuille	Economie
behandelend ambtenaar/afdeling	Ilone Willemsen
telefoon	362
email	i.willemsen@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Bedrijventerreinen zijn belangrijk voor het vestigingsklimaat en zijn de motor van de economie in Zevenaar. Het is van belang dat de bedrijventerreinen toekomstbestendig zijn. In het kader van het Herstelplan Zevenaar is samen met de ondernemers van Hengelder en Tatelaar een start gemaakt om te komen tot een actieplan voor toekomstbestendigheid. In dit actieplan staan de onderwerpen en acties vermeld om de bedrijventerreinen toekomstgerichter te maken. Het actieplan wordt mede ingezet voor provinciale subsidie. Om het actieplan te kunnen realiseren is naast de eerder beschikbaar gestelde €50.000,-, nog € 75.000,- nodig uit het investeringsbudget Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. € 75.000,- beschikbaar te stellen uit het totale investeringsbudget van € 500.000,- Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar ten behoeve van een actieplan voor het toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen Hengelder en Tatelaar.

3. Waarom naar de raad

De raad is bevoegd om middelen beschikbaar te stellen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Samen met overheden, beheerders en eigenaren en ondernemers werken aan kansen en aanpakken van knelpunten op het gebied van economie, duurzame energie, klimaat, gezondheid en ecologie waardoor er een toekomstbestendig bedrijventerrein Tatelaar en Hengelder ontstaat.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 In de Meerjarenbegroting 2023-2026 is in het meerjareninvesteringsplan € 500.000 opgenomen voor toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar. De kapitaallasten zijn vanaf 2026 opgenomen.

Het betreft een investeringsbudget voor de revitalisering van de 2de fase van Tatelaar waarvan de dekking al is voorzien. Het krediet wordt nu niet alleen ingezet voor Tatelaar maar ook voor het bedrijventerrein

Hengelder. Deze bedrijventerreinen kunnen niet los van elkaar gezien worden, aangezien voorzien wordt dat door de verplaatsing van de ontsluiting op de A12 verschuivingen gaan plaatsvinden van ondernemers tussen beide terreinen. De gebiedsontwikkeling kent veel wisselwerking tussen de beide deelgebieden.

1.2 Zonder het gevraagde investeringsbudget is het niet mogelijk om een actieplan te maken voor het toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen Hengelder en Tatelaar.
Op 2 juni 2021 heeft u reeds €50.000,- beschikbaar gesteld voor het maken van een actieplan. Dit bedrag is grotendeels gebruikt voor het betrekken van de ondernemers bij de opgaven, het organiseren van bijeenkomsten, het voeren van individuele gesprekken, het optuigen van een stuurgroep met ondernemers, het uitvoeren van een online enquête en het begeleiden van studenten van de HAN voor diverse duurzaamheidsonderzoeken. Het resterende bedrag van € 6.000,- is niet toereikend om het actieplan af te ronden. Uit de gesprekken met de ondernemers is ook de behoefte van een groenplan naar voren gekomen. Tevens dienen nog stappen gezet te worden om te komen tot een organisatievorm op Hengelder en Tatelaar. Daarom wordt gevraagd voor een aanvulling van € 75.000,- ten behoeve voor procesbegeleiding en de groenvisie (samen € 40.000,-), voorbereiding fase uitvoering (€ 25.000,-) en onvoorzien (€ 10.000,-).

Alternatieven
1.1 Het is niet zeker dat de gemeente de gewenste subsidie van de provincie ontvangt.
Op dit moment is het mogelijk om subsidie te krijgen voor het proces én voor de uitvoering. Het actieplan heeft betrekking op het proces en hierover is reeds contact met de provincie. Hierin is besproken dat de procesbegeleiding en groenplan opgenomen kan worden in het actieplan. Het bestaande budget is hiervoor niet toereikend. Om de subsidie aan te kunnen vragen is aanvullend budget nodig als cofinanciering. De verwachting is dat de subsidie toegekend gaat worden, maar er is nog geen zekerheid hierover.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
In het plan van aanpak Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder en Tatelaar is het projectresultaat aangegeven evenals de wijze waarop het resultaat bereikt kan worden. De realisatie van het project is afhankelijk van de medewerking ondernemers/eigenaren en ondernemersverenigingen.

7. Klimaat en duurzaamheid
Bedrijventerreinen kunnen een grote bijdrage leveren aan doelstellingen op het gebied van veiligheid, energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit. Voor een deel zijn de bedrijven al wettelijk verplicht om duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Daarnaast zijn ook andere mogelijkheden om beide bedrijventerreinen duurzamer te maken. Hierover zijn wij in gesprek met de ondernemers.

8. Communicatie
Communicatie vindt gedurende het gehele proces plaats en de wijze waarop is afhankelijk van de fase van het project. Het communicatietraject wordt per fase vastgelegd in een communicatieplan met bijbehorende planning. Het meenemen van ondernemers/eigenaren en verenigingen (onder andere Lindus) maakt deel uit van het communicatieplan.

9. Kosten, baten en dekking
In de Meerjarenbegroting 2023-2026 is in het meerjareninvesteringsplan € 500.000 opgenomen voor toekomstbestendige bedrijventerrein Hengelder & Tatelaar. De kapitaallasten zijn vanaf 2026

opgenomen. Dit betekent dat de dekking van deze investering al in de begroting is meegenomen. Het investeringsbudget kan ingezet worden als cofinanciering voor maximaal € 500.000,- subsidie. Dit betekent dat er maximaal € 1.000.000,- beschikbaar is om de bedrijventerreinen Hengelder en Tatelaar toekomstbestendig te maken.
De eerste stap betreft het opstellen van een actieplan samen met de ondernemers. Hiervoor is op 2 juni 2021 reeds € 50.000,- beschikbaar gesteld. Dit bedrag is gebruikt voor de werkzaamheden zoals aangegeven onder 'argumenten 1.2'. Het resterend bedrag van € 6.000 is echter niet toereikend om het actieplan af te ronden. Daarom wordt gevraagd voor een aanvulling van € 75.000,-

Nadat het actieplan gereed is komen wij met nadere voorstellen voor het verder vrijgeven van het investeringsbudget Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:
-

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp	Beschikbaar stellen gedeelte uit het investeringsbudget Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar.
zaaknummer	Z/22/414063
documentnummer	INT/23/1154346

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat het wenselijk is een deel van het krediet beschikbaar te stellen voor het toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen Hengelder en Tatelaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 189 van de Gemeentewet.

besluit:

1. € 75.000,- beschikbaar te stellen uit het totale investeringsbudget van € 500.000,- Toekomstbestendige bedrijventerreinen Hengelder & Tatelaar ten behoeve van een actieplan voor het toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen Hengelder en Tatelaar.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 31 mei 2023.

De griffier	De burgemeester
M. van Bergen	drs. L.J.E.M. van Riswijk

Z0755CCE962

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsvoorstel

onderwerp	Vaststelling bestemmingsplan Middag Oost fase 3, Babberich
zaaknummer	Z/22/435287
documentnummer	INT/23/1157820
portefeuillehouder	Aad van Orden
portefeuille	Ruimtelijke Ontwikkeling
behandelend ambtenaar/afdeling	Ronald van der Vorst
telefoon	0316595298
email	r.vandervorst@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De gemeente Zevenaar werkt aan de realisatie van de uitbreidingslocatie Middag Oost in Babberich. Het betreft een woningbouwlocatie voor ongeveer 70 woningen. Inmiddels zijn fase 1 en fase 2 gerealiseerd. Fase 3 is aangeboden aan een ontwikkelaar. Hiervoor heeft er een selectieprocedure plaatsgevonden.
Het geselecteerde plan past op onderdelen niet binnen het geldende bestemmingsplan. Enkele woningen vallen buiten de bouwvlakken en de openbare ruimte is hier en daar verschoven. Daarom is het opstellen van een nieuw bestemmingsplan noodzakelijk.
Het ontwerpbestemmingsplan Middag Oost Fase 3, Babberich heeft met ingang van 8 december 2022 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er zijn in deze periode twee zienswijzen ingediend.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. de 'Nota van zienswijzen en wijzigingen ontwerpbestemmingsplan Middag Oost Fase 3, Babberich' vast te stellen;
2. het bestemmingsplan 'Middag Oost Fase 3, Babberich', inclusief alle bijlagen, vast te stellen in de vorm van de dataset met het identificatienummer NL.IMRO.0299.HZ04MOFASE3-VA01 en zoals verbeeld op papier;
3. aan te geven dat in de bestemmingsplannen gebruik is gemaakt van een ondergrond die ontleend is aan de BGT-kaart, aangevuld met kadastrale grenzen en kadastrale bebouwing;
4. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

Het vaststellen van een bestemmingsplan is de bevoegdheid van de gemeenteraad (artikel 3.1, lid 1 en artikel 3.8, lid 1, onder e, Wet ruimtelijke ordening).

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Vaststellen van het bestemmingsplan 'Middag Oost Fase 3, Babberich' dat als juridisch-planologisch kader dient om 34 woningen te kunnen realiseren.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 Zienswijzen geven geen aanleiding om het plan niet verder in procedure te brengen

Het ontwerpbestemmingsplan lag ter visie van 8 december 2022 tot en met 18 januari 2023. Iedereen kon schriftelijk en mondeling op het ontwerpbestemmingsplan reageren. Wij hebben een tweetal reacties (zienswijzen) ontvangen. Wij hebben de zienswijzen behandeld en deze hebben niet geleid tot wijziging van het bestemmingsplan. De zienswijzen zagen op een drietal aspecten:

- parkeren;
- (mogelijk) trillinghinder;
- afstand tot de spoorlijn in relatie tot vervoer van gevaarlijke stoffen.

Voor de volledige samenvatting van de zienswijzen en de weerlegging daarvan wordt verwezen naar de bijgevoegde zienswijzennota.

2.1 Uit het bestemmingsplan blijkt dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening

Het bestemmingsplan toont aan dat het initiatief in zijn geheel voldoet aan de norm van een goede ruimtelijke ordening. Het plan is gelegen binnen de kom en staat de bouw van nieuwe woningen toe. Het plan past binnen het woningbouwprogramma en is daarop getoetst. Het is verder getoetst aan de provinciale regelgeving. Er is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Er zijn geen belemmeringen voor de uitvoering van dit plan en er is voldoende onderbouwd dat het plan uitvoerbaar en haalbaar is.

2.2 De stedenbouwkundige opzet van de nieuw te bouwen woningen is aanvaardbaar

Omdat het de 3e fase van de ontwikkeling Middag Oost betreft, wordt er geen nieuwe identiteit gecreëerd maar aangesloten bij het bestaande stedelijke weefsel. Hierbij worden bestaande kwaliteiten van het gebied zo goed mogelijk benut door de groene ruimten groen te houden en de bebouwing te oriënteren op deze ruimten en de openbare weg zodat een representatief beeld ontstaat
Deze ontwikkeling geeft een positieve impuls voor de ruimtelijke kwaliteit van dit gebied.
De woningen sluiten qua architectuur en materialen aan bij de omgeving. De grootte van de woningen sluit aan bij de normen die zijn vastgesteld in het bestemmingsplan van de omliggende woningen.

2.3 Het initiatief voorziet in voldoende parkeerplaatsen

Op het gebied van parkeren voldoet het plan aan de normen die gelden volgens het Parapluplan Parkeren.

3.1 Dit is een wettelijke verplichting

Het bestemmingsplan is gebaseerd op een ondergrond die ontleend is aan de GBKN-kaart, aangevuld met kadastrale grenzen en kadastrale bebouwing (voor zover verwerkt door het Kadaster). Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moet de gemeenteraad dit in het vaststellingsbesluit expliciet aangeven.

4.1 Een exploitatieplan is niet nodig

Er hoeft geen exploitatieplan op basis van artikel 6.12, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening te worden opgesteld, omdat het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan of besluit begrepen gronden anderszins verzekerd is, namelijk door middel van een overeenkomst.

Alternatieven
Wat als het bestemmingsplan niet wordt vastgesteld?
Als het bestemmingsplan niet wordt vastgesteld, is de beoogde ontwikkeling op deze locatie niet mogelijk.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Zodra het bestemmingsplan is vastgesteld, ligt er een actueel en passend planologisch kader voor gebruik en bouwen op de locatie. Er is sprake van een aanvraag ingediend door derden. De gemeente is 'slechts' verantwoordelijk voor het vaststellen van dit planologische kader. De ontwikkelaar is verantwoordelijk voor de realisatie van de woningen. Evaluatie is niet nodig.

7. Klimaat en duurzaamheid
De aaneengesloten groenstructuur in het plan gaat hittestress tegen en is bovendien ecologisch waardevol. Deze zal bestaan uit inheemse (dracht-)bomen en struiken die van belang zijn voor vogels, vleermuizen, bijen, vlinders en andere insecten. Maar ook aan woningen en in tuinen worden maatregelen genomen die natuur stimuleren. Zo wordt onder andere elke tuin voorzien van een inheemse boom en hagen, wordt er een egelsnelweg aangelegd en wordt informatie verstrekt over het creëren van een natuurlijke tuin.

Ten aanzien van hemelwateropvang en bewustwording daarvan wordt hemelwater zichtbaar afgevoerd en verzameld in een wadi met spelaanleidingen.

Daarnaast zullen de nieuwe woningen conform wettelijke vereisten voldoen aan de nieuwe eisen van energie en conform het Bouwbesluit 2012 gasloos en daarnaast ook BENG (bijna energieneutraal) worden gebouwd.

8. Communicatie
In het voortraject heeft de dorpsraad geadviseerd over de selectie van ontwikkelaar en het bijbehorende plan. Ondanks dat we een nieuw bestemmingsplan moeten vaststellen voor fase 3 van de uitbreidingslocatie Middag Oost in Babberich verandert er niets aan de hoofdopzet van de ontwikkeling. Om deze reden is er geen separaat participatietraject doorlopen.

Na vaststelling van het bestemmingsplan door uw raad wordt het plan gedurende zes weken ter inzage gelegd (beroepstermijn). Daarvan wordt kennisgeving gedaan in de Zevenaar Post en het Gemeenteblad. Het bestemmingsplan treedt in werking één dag na afloop van de inzagetermijn, tenzij er een verzoek is gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening in samenhang met het instellen van beroep tegen het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan wordt onherroepelijk indien er geen beroep is ingesteld.

9. Kosten, baten en dekking
Voor de ontwikkeling van Middag-Oost is een grondexploitatie vastgesteld (Middag Oost & Zwanenwaay). Daarnaast wordt er voor de actualisering van het bestemmingsplan een anterieure overeenkomst gesloten, waarin afspraken zijn gemaakt over de verdeling van de kosten. De verkoop van de grond wordt met een koop-realisatie overeenkomst geregeld.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	1159166	Nota van zienswijze en wijzigingen
2.	1159167	Toelichting en regels bestemmingsplan 'Middag Oost fase 3, Babberich'
3.	1159168	Verbeelding bestemmingsplan 'Middag Oost fase 3, Babberich'
4.	1159170	bijlage 1 bij toelichting - Schetsontwerp
5.	1159171	bijlage 2 bij toelichting - Bodemonderzoek
6.	1159172	bijlage 3 bij toelichting - Watertoets
7.	1159173	bijlage 4 bij toelichting - Quickscan Wet natuurbescherming
8.	1159174	bijlage 5 bij toelichting - Voortoets stikstofdepositie
9.	1159175	Bijlage 6 bij toelichting – onderzoek trillinghinder
10.	1159195	Bijlage 7 bij toelichting – Zienswijzennota
11.	1159176	bijlage 1 bij regels - Staat van Bedrijfsactiviteiten

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp	Vaststelling bestemmingsplan Middag Oost fase 3, Babberich
zaaknummer	Z/22/435287
documentnummer	INT/23/1157820

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat;

- de beoogde ontwikkeling niet past binnen het vigerende bestemmingsplan (Bestemmingsplan Kernen Ooy, Oud-Zevenaar en Babberich);

- nieuwbouw mogelijk is binnen de kaders van een goede ruimtelijke ordening en er geen sprake is van onevenredig aantasten van de belangen van eigenaren en/of gebruikers van omliggende gronden;

- het initiatief voorzien is van een goede stedenbouwkundige opzet;

- door de realisatie van dit initiatief een kwaliteitsimpuls aan deze locatie wordt gegeven;

- het ontwerpbestemmingsplan Middag Oost Fase 3, Babberich, dat de beoogde ontwikkeling mogelijk maakt, van 8 december 2022 tot en met 18 januari 2023 voor iedereen langs elektronische weg beschikbaar is gesteld en raadpleegbaar gemaakt en tevens volledig op papier ter inzage heeft gelegen;

- het digitale ontwerpbestemmingsplan tevens is gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met IDN: NL.IMRO.0299.HZ04MOFASE3-ON01;

- voorafgaand aan de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan openbare kennisgeving is gedaan in de Zevenaar Post en het gemeenteblad, waarbij is gewezen op de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen gedurende de hiervoor genoemde inzagetermijn;

- van de geboden gelegenheid tot het indienen van zienswijzen is gebruik gemaakt;

- het niet noodzakelijk is een exploitatieplan vast te stelen, omdat het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan of besluit begrepen gronden anderszins verzekerd wordt, namelijk door middel van een overeenkomst;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 3.1 lid 1, artikel 3.8 lid 1 onder e en artikel 6.12 lid 2 onder a van de Wet ruimtelijke ordening:

besluit:

1. de 'Nota van zienswijzen en wijzigingen ontwerpbestemmingsplan Middag Oost Fase 3, Babberich' vast te stellen;
2. het bestemmingsplan 'Middag Oost Fase 3, Babberich', inclusief alle bijlagen, vast te stellen in de vorm van de dataset met het identificatienummer NL.IMRO.0299.HZ04MOFASE3-VA01 en zoals verbeeld op papier;
3. aan te geven dat in de bestemmingsplannen gebruik is gemaakt van een ondergrond die ontleend is aan de BGT-kaart, aangevuld met kadastrale grenzen en kadastrale bebouwing;
4. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op .

De griffier	De burgemeester
M. van Bergen	drs. L.J.E.M. van Riswijk

Zienswijzennota bestemmingsplan “Middag-Oost, fase 3”

Gemeente Zevenaar

afdeling	Ruimtelijke ontwikkeling
auteur(s)	Ronald van der Vorst
datum	12 april 2023
versie	1
status	definitief

Kerkstraat 27 ◆ Postbus 10 ◆ 6900 AA Zevenaar ◆ (0316) 595111 ◆ gemeente@zevenaar.nl ◆ www.zevenaar.nl

Inhoud

Inleiding 3
Het project 3
Procedure 4
Beoordeling Zienswijze 4
Reactie zienswijzen 6
Ambtshalve wijzigingen 10

Inleiding

Deze nota bevat de volgende onderdelen:

- een weergave van de gevolgde procedure
- een samenvatting van de reacties ('zienswijzen') over het ontwerpbestemmingsplan
- ons besluit over de zienswijzen
- een beschrijving van de gevolgen van ons besluit voor de inhoud van het bestemmingsplan
- een toelichting op ons besluit
- een overzicht van de wijzigingen in het bestemmingsplan ten opzichte van het ontwerp die wij ambtshalve aanbrengen (dat wil zeggen: die niet het gevolg zijn van zienswijzen)

Deze nota behoort bij het voorstel van burgemeester en wethouders aan ons, en bij ons besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan.

Volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) mogen wij NAW-gegevens (naam, adres en woonplaats) en enkele andere persoonsgegevens niet digitaal aanbieden. Een uitzondering geldt voor gegevens van

- ondernemingen die behoren tot een rechtspersoon (zoals een bv of een vof)
- personen die beroepsmatig betrokken zijn bij de procedure, bijvoorbeeld advocaten en gemachtigden

Als het voor de uitoefening van een publieke taak moet, mogen wij persoonsgegevens wel digitaal aanbieden. Wij bieden deze nota digitaal aan. Daarom noemen wij geen NAW-gegevens, behalve waar de wet dat toelaat.

Het project

De gemeente Zevenaar werkt aan de realisatie van de uitbreidingslocatie Middag Oost in Babberich. Het betreft een woningbouwlocatie voor ongeveer 70 woningen. Inmiddels zijn fase 1 en fase 2 gerealiseerd. Fase 3 is aangeboden aan een ontwikkelaar. Hiervoor heeft er een selectieprocedure plaatsgevonden.

Het geselecteerde plan past op onderdelen niet het geldende bestemmingsplan. Enkele woningen vallen buiten de bouwvlakken en de openbare ruimte is hier en daar verschoven, waardoor het niet binnen het geldende bestemmingsvlak past. Daarom is het opstellen van een nieuw bestemmingsplan noodzakelijk.

Schetsontwerp met plangebied rood gestippeld

Procedure

Iedereen kon het ontwerpbestemmingsplan met bijbehorende stukken van 8 december 2022 tot en met 18 januari 2023 in het gemeentehuis bekijken. Het ontwerpbestemmingsplan met bijbehorende stukken stond in deze periode ook op het internet. Dit hebben burgemeester en wethouders bekendgemaakt in De Zevenaar Post en het Gemeenteblad van 7 december 2022.
Van 8 december 2022 tot en met 18 januari 2023 kon iedereen schriftelijk en mondeling op de ontwerpbesluiten reageren. De gemeente heeft 2 reacties ('zienswijzen') ontvangen.

Beoordeling Zienswijze

Wij vinden de zienswijzen ontvankelijk. 'Ontvankelijk' betekent dat de indieners aan alle eisen hebben voldaan om een zienswijze in te dienen. Op zienswijzen die niet ontvankelijk zijn, hoeven wij niet inhoudelijk in te gaan.
Hieronder vatten wij alle ontvankelijke zienswijzen samen. Daarna volgt per zienswijze ons besluit, een beschrijving van de gevolgen van ons besluit voor de inhoud van het bestemmingsplan en een toelichting daarop.
Het kan zijn dat wij een deel van een zienswijze niet of niet helemaal beschrijven. Dan hebben wij bij de beoordeling toch rekening gehouden met dat deel.

Als wij vinden dat de indiener van een (ontvankelijke) zienswijze gelijk heeft, verklaren wij de zienswijze gegrond. Als wij vinden dat de indiener geen gelijk heeft, verklaren wij de zienswijze ongegrond. Wij kunnen een zienswijze ook gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond verklaren.

De gemeenteraad van Zevenaar

Reactie zienswijzen

Zienswijze 1, Prorail, zienswijze ingediend op 13 januari 2023

1. Samenvatting zienswijze

Reclamant heeft een tweetal zienswijzen op het plan. Het gaat hierbij om :

1. Externe veiligheid
2. Aspect trillingen

Met betrekking tot het aspect externe veiligheid geeft reclamant aan dat dit aspect onvolledig is beschreven in paragraaf 4.1.6 van de toelichting.
Het plan ligt op ongeveer 280 meter afstand van de spoorweg Zevenaar-Emmerich. Volgens de Regeling basisnet worden over deze spoorweg brandbare gassen giftige gassen zeer brandbare vloeistoffen toxische vloeistoffen en zeer giftige vloeistoffen vervoerd. Het invloedsgebied van brandbare gassen (stofcategorie bevindt zich op 460 meter. Het plan ligt daarmee binnen het invloedsgebied van de spoorweg.

Verzocht wordt om dit aan te vullen en advies te vragen aan de veiligheidsregio.

Ten aanzien van het aspect trillingen meldt reclamant dat het klachten heeft ontvangen, vanwege trillingen van bewoners van het Kloosterpad in Babberich. Deze woningen liggen op ruim 200 meter van het spoor. Hoewel het bestemmingsplan Middag Oost fase 3 op nog grotere afstand van het spoor ligt, ligt het vanwege de klachten van de bewoners van het Kloosterpad in de rede om voor deze locatie trillingsonderzoek uit te voeren om hinder door trillingen vangwege het treinverkeer uit te sluiten.

2. Besluit

Wij vinden de zienswijze deels gegrond en deels ongegrond

2.1 Wijzigingen in bestemmingsplan

Wij hebben een aanvullend onderzoek naar de effecten van trilling laten uitvoeren de conclusies van dit onderzoek zijn opgenomen in de toelichting. Het onderzoek is als bijlage bij de toelichting gevoegd. Dit zijn geen aanpassingen van het bestemmingsplan in formele zin.

2.2 Toelichting van de gemeenteraad

Op basis van het huidige bestemmingsplan kunnen de woningen al worden gerealiseerd. Vanwege een optimalisatie van het stedenbouwkundig opzet en aanpassingen in de openbare ruimte dient het plan te worden aangepast. Dit heeft echter geen invloed op het aantal te realiseren woningen in het plangebied.
We delen de mening van reclamant dat we paragraaf 4.1.6 moeten aanvullen en aangeven dat het valt binnen het invloedsgebied. Maar delen niet de mening dat het pan gelet op de huidige bouwmogelijkheden ook dient te worden voorgelegd aan de veiligheidsregio.

Wat betreft het aspect trillingen delen we de mening van reclamant. We hebben dan ook aanvullend onderzoek laten uitvoeren waaruit naar voren is gekomen dat er geen sprake is van een schadelijke trillingsintensiteit waardoor er wettelijk sprake is van het nemen van maatregelen. Desondanks kan niet worden uitgesloten dat sporadisch trillingen kunnen worden waargenomen. Uit het rapport volgt dan ook het advies om te overwegen trilling reducerende maatregelen toe te passen, tijdens de bouw. We zullen de ontwikkelaar dit advies meegeven.

Het onderzoek wordt bijgevoegd bij de toelichting van het bestemmingsplan.

Zienswijze 2, bewoners uit planfase 2 Middag-Oost, zienswijze ingediend op 16 januari 2023

1. Samenvatting zienswijze
Reclamanten geven aan dat zij niet tegen de bouw van de woningen zijn. Zij maken zich zorgen om het parkeren binnen de wijk. Hierbij gaat het met name over het verdwijnen van een zevental parkeerplaatsen (inclusief een invalide parkeerplaats) gelegen binnen het plangebied van fase drie maar aangelegd voor bewoners van fase 2.

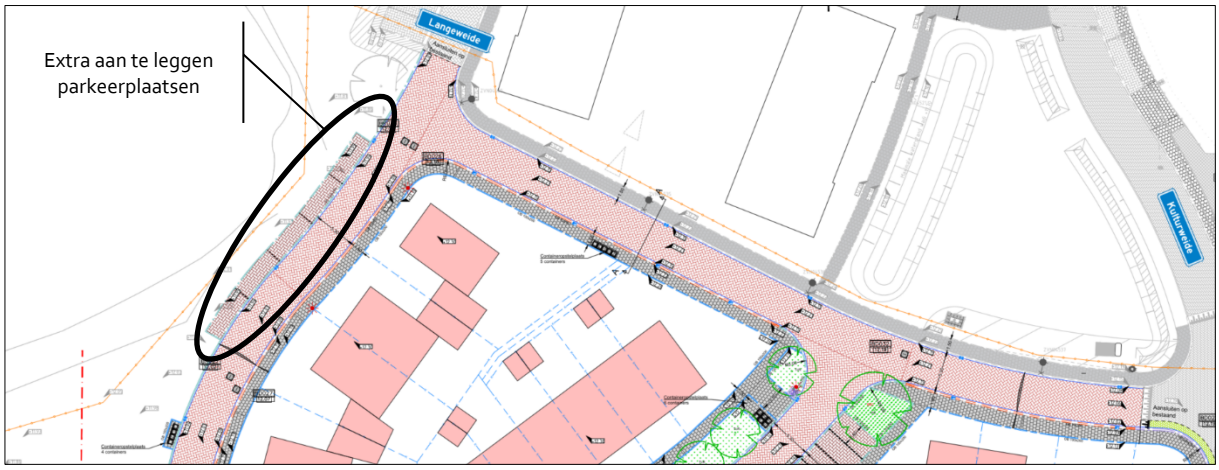
Vanaf het bekend worden van de plannen voor fase 3 in september 2022 is door reclamanten contact opgenomen met de gemeente en hebben er gesprekken plaats gevonden, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Reclamanten geven aan dat uit de gesprekken naar voren is gekomen dat er voor de gehandicaptenparkeerplaats een aanvaardbaar alternatief is geboden echter voor de 7 parkeerplaatsen niet. Reclamanten geven aan dat deze 7 parkeerplaatsen niet zomaar kunnen verdwijnen gelet op het type woningen waar het hierom gaat (levensloopbestendig).
Reclamanten zijn van mening dat het ontwerp bestemmingsplan Middag Oost fase 3 niet compleet is. Er ontbreken bouwvlakken en er is geen rekening gehouden met de reeds eerdergenoemde 7 parkeerplaatsen uit fase 2.
Reclamanten zien dan ook graag dat het plan voor realisatie van fase 3 zodanig aangepast dat de in fase 2 bij de omgevingsvergunning behorende 7 parkeerplaatsen alsnog gerealiseerd conform de definitieve inrichtingstekening fase 2. Rekening houdend met het type van de woningen (levensloopbestendig).

2. **Besluit**
Wij vinden de zienswijze ongegrond.

2.1 Wijzigingen in bestemmingsplan
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan. Wel zal paragraaf 4.4 van de toelichting worden aangepast een aangevuld.

2.2 Toelichting van de gemeenteraad
De constatering dat de in fase twee aangelegde parkeerplaatsen geen onderdeel uit maken van fase3 is juist. De parkeerplaatsen zijn hier tijdelijk gesitueerd. Tijdens de diverse gesprekken die hebben plaatsgevonden met reclamanten is dit ook aangegeven. Voor de invalidepaarkeerplaats is een aanvaardbaar alternatief geboden.

De door reclamanten gemaakte opmerking zijn aanleiding geweest om nog eens goed naar de parkeerbalans te kijken van het totale plangebied van Middag-Oost (alle drie de fases). Hieruit volgt dat er een klein overschot aan parkeren in het plan zit. Kijkend naar de verdeling van de parkeerplaatsen is het wel aan te bevelen dat er aan de westzijde van het plangebied (langs de Langeweide) een vijftal extra parkeerplaatsen aan te leggen. In het ontwerp voor de openbare ruimte (zie onderstaande afbeelding) is hier al rekening mee gehouden.

In de toelichting van het bestemmingsplan zal de paragraaf 4.4. hierop worden aangepast.

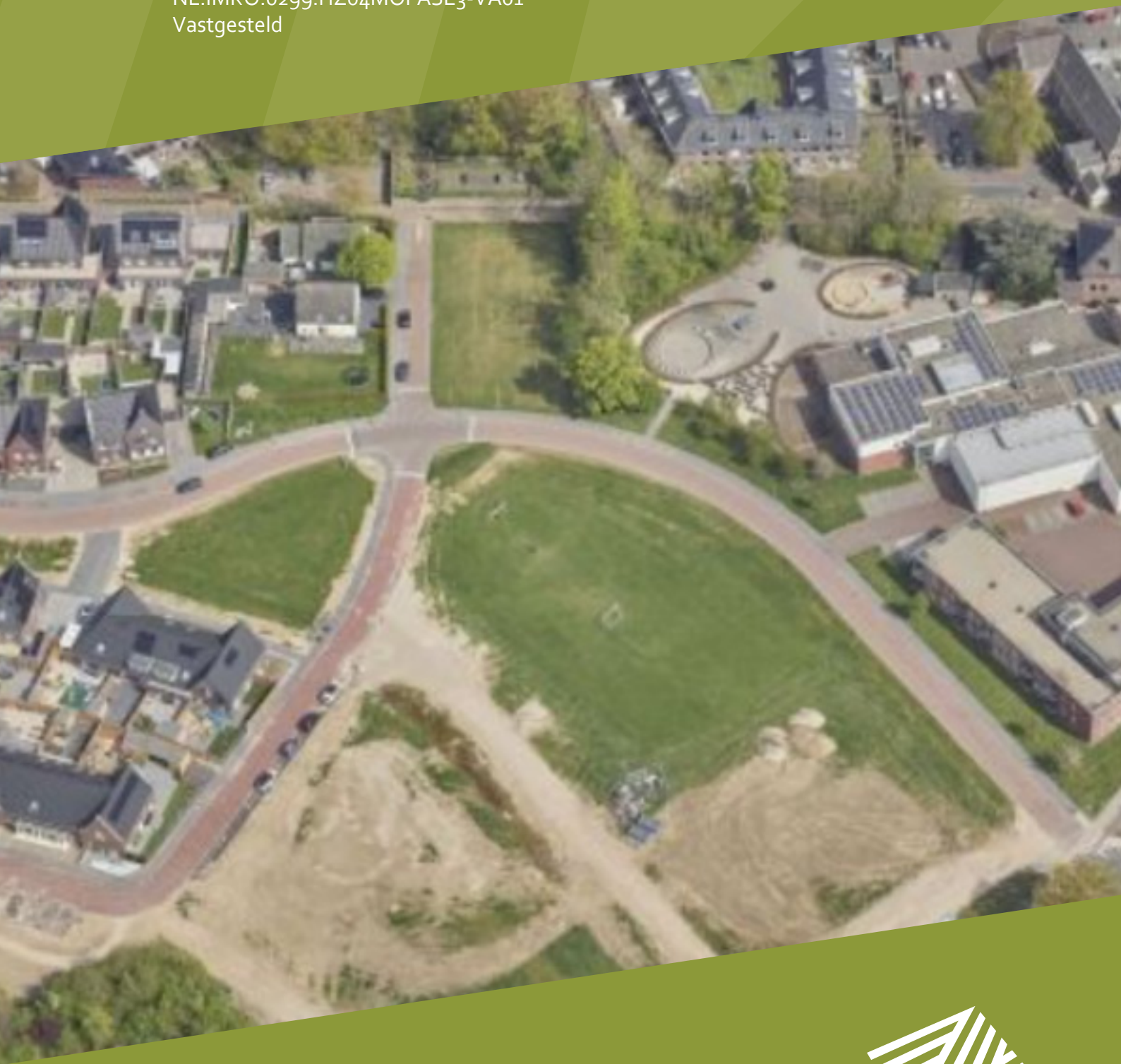
Ambtshalve wijzigingen

Hiervóór hebben wij bij de behandeling van de zienswijzen al aangegeven of het bestemmingsplan op onderdelen wijzigt (al dan niet ambtshalve) ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.
Er worden verder geen ambtshalve wijzigingen voorgesteld.

Bestemmingsplan

Middag Oost Fase 3, Babberich

NL.IMRO.0299.HZ04MOFASE3-VA01
Vastgesteld

GEMEENTE
ZEVENAAR

COLOFON

Gegevens over het plan:

Plannaam:	Middag Oost fase 3
Identificatienummer:	NL.IMRO.0299.HZ04MOFASE3-VA01
Status:	Vastgesteld
Datum:	22 november 2022
Projectnummer Buro SRO:	01.40.02

Gegevens projectbetrokkenen:

Opdrachtgever:	Gemeente Zevenaar
Contactpersoon opdrachtgever:	Dhr. G van der Wens

Gegevens Buro SRO:

Projectleider Buro SRO:	Nienke Overkamp
Bezoekadres vestiging Arnhem:	Sweerts de Landasstraat 50, 6814 DG te Arnhem
Telefoon:	026 – 35 23 125
E-mail:	arnhem@buro-sro.nl
Internet:	www.buro-sro.nl

Inhoudsopgave

Toelichting 5

Hoofdstuk 1 Inleiding 7
1.1 Aanleiding voor het bestemmingsplan 7
1.2 Ligging plangebied 7
1.3 Leeswijzer 7
Hoofdstuk 2 Het initiatief 8
2.1 Huidige situatie 8
2.2 Toekomstige situatie 8
Hoofdstuk 3 Beleidskader 11
3.1 Rijksbeleid 11
3.2 Provinciaal beleid 12
3.3 Gemeentelijk beleid 13
Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid 16
4.1 Milieu 16
4.2 Water 23
4.3 Ecologie 25
4.4 Verkeer 26
4.5 Cultuurhistorie en archeologie 26
4.6 Economische uitvoerbaarheid 27
Hoofdstuk 5 Juridische planbeschrijving 29
5.1 Algemeen 29
5.2 Wijze van bestemmen 29
Hoofdstuk 6 Procedure 30
6.1 Algemeen 30
6.2 Verslag vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro 30
6.3 Verslag inspraak ex artikel 3.1.6 Bro 30
6.4 Verslag zienswijzen 30

Bijlagen bij de toelichting 31

Bijlage 1 Schetsontwerp 33
Bijlage 2 Verkennend bodemonderzoek 35
Bijlage 3 Watertoets 37
Bijlage 4 Quickscan Wet natuurbescherming 39
Bijlage 5 Voortoets stikstofdepositie 41

Regels 47

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 49
Artikel 1 Begrippen 49
Artikel 2 Wijze van meten 52
Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 54
Artikel 3 Groen 54
Artikel 4 Tuin 55
Artikel 5 Verkeer - Verblijfsgebied 56
Artikel 6 Wonen 57
Hoofdstuk 3 Algemene regels 59

Artikel 7	Anti-dubbeltelregel	59
Artikel 8	Algemene bouwregels	59
Artikel 9	Algemene gebruiksregels	59
Artikel 10	Algemene afwijkingsregels	60
Artikel 11	Algemene wijzigingsregels	61
Artikel 12	Overige regels	61
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**62**
Artikel 13	Overgangsrecht	62
Artikel 14	Slotregel	62

Bijlagen bij de regels 65

Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten 67

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het bestemmingsplan

De initiatiefnemer heeft het voornemen om 44 woningen te realiseren in het gebied Middag Oost fase 3 in Babberich.
Tien woningen van dit initiatief passen binnen het geldende bestemmingsplan, maar de ontwikkeling van 34 woningen en de openbare ruimte past niet in het geldende bestemmingsplan. Omdat het initiatief wel passend is op de locatie, wordt medewerking verleend aan een herziening van het bestemmingsplan. In dit document wordt dit toegelicht en gemotiveerd waarom dat kan volgens de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen in het oosten van Babberich, ten noorden van de Dorpstraat. Bijgevoegde afbeelding toont globaal de ligging van het plangebied in de omgeving.

Ligging van het plangebied (bron: openstreetmap.org)

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving van de bestaande situatie en van het plan. Daarna wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op het relevante Rijks-, provinciale-, en gemeentelijke beleid. In hoofdstuk 4 wordt de haalbaarheid van het project getoetst op grond van het geldende beleid en (milieu)wetgeving. Ook wordt ingegaan op de economische haalbaarheid van het plan. Hoofdstuk 5 geeft een toelichting op de juridische opzet van het plan. Tot slot gaat hoofdstuk 6 in op de wijze hoe burgers en andere belanghebbenden betrokken zijn bij het plan (maatschappelijke uitvoerbaarheid). Hierin zijn de uitkomsten van inspraak, vooroverleg en zienswijzen opgenomen.

Hoofdstuk 2 Het initiatief

In dit hoofdstuk wordt het initiatief beschreven. Eerst wordt ingegaan op de bestaande situatie van het plangebied en de relatie met de omgeving. Daarna wordt ingezoomd op het beoogde initiatief.

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het oosten van Babberich, ten noorden van de Dorpstraat. Dit is de doorgaande weg van Babberich, richting Zevenaar en het zuiden.

Luchtfoto plangebied (bron: PDOK viewer)

Ten noorden van het plangebied aan de Kulturweide is er nieuwbouw gerealiseerd. Ten oosten van het plangebied zijn de basisschool Sint Franciscus, Kulturhus De Borg, Sint Franciscus Kerk, winkels en woningen gelegen.

Het plangebied is momenteel grasland waarin de eerste opzet van de wegen zichtbaar zijn. Tussen het plangebied en de Dorpstraat is een waterpartij gelegen.

2.2 Toekomstige situatie

De Dorpstraat, die voorzien is van lintbebouwing en forse laanbeplanting biedt een fraai zicht op de groene weide en de tuinen van Huize Valdijk. Deze groene ruimte vormt de voortuin van de woonwijk Middag-Oost en is tegelijkertijd de dorpsweide van Babberich en daarom waardevol.

Omdat de 3e fase een relatief kleine ontwikkeling betreft is, wordt geen nieuwe identiteit gecreëerd maar aangesloten bij het bestaande stedelijke weefsel. Daarbij worden bestaande kwaliteiten van het gebied zo goed mogelijk benut door de groene ruimten groen te houden en de bebouwing te oriënteren op deze ruimten en de openbare weg zodat een representatief beeld ontstaat, het schetsontwerp is toegevoegd als bijlage 1.

Schetsontwerp met plangebied rood gestippeld

Bebouwingsstructuur

Kenmerk van de opzet van het stedenbouwkundig plan is dat de woningen die op ruimere groene kavels zijn gelegen, aan de buitenrand langs de Dorpsweide zijn gesitueerd. Zo krijgt het plan vanaf de buitenzijde een relatief groen karakter. Dit is ook passend bij de lintbebouwing die langs de Dorpstraat aanwezig is en zich hier als ware het een ritssluiting opent langs de Dorpsweide.

Langs de Kulturweide zijn de 12 sociale huurwoningen geclusterd. Door deze in blokken van 4 woningen te combineren, ontstaat er een dorps beeld en voegen de woningen zich in het gebogen stratenpatroon. Langs de Langeweide zijn de betaalbare koopwoningen gesitueerd. Dit is verdeeld in een blok starterswoningen aan de noordzijde en een hofje met seniorenwoningen aan de zuidzijde.

Groen- en waterstructuur

Met het plan wordt de kwaliteit van de groene ruimten optimaal benut. Bomenrijen vormen hierbij een verbindende groenstructuur. Door de gebogen straten ontstaat hier een fraai groen beeld waartussen wordt geparkeerd. De wadi die hier is voorzien is versmald maar wordt gecompenseerd door in de groene dorpsweide aanvullend waterberging te realiseren. Hierdoor blijft het groene karakter behouden en wordt het water hier in combinatie met spelaanleidingen zichtbaar en beleefbaar. Bij de seniorenwoningen is een groen hof aanwezig, waar de bewoners gezamenlijk gebruik van kunnen maken. Hierin kan een gezamenlijke moestuin worden ingericht waardoor ontmoeting wordt gestimuleerd.

Verkeersstructuur

Bij het stratenpatroon is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de reeds geprojecteerde ligging van de straten in het oude plan. Het parkeren vindt plaats aan de Kultuurweide en de Langeweide met haaksparkeren. Hier wordt verder op in gegaan in paragraaf 4.4.

Duurzaamheid

De aaneengesloten groenstructuur in voorliggend plan gaat hittestress tegen en is bovendien ecologisch waardevol. Deze zal bestaan uit inheemse (dracht-)bomen en struiken die van belang zijn voor vogels, vleermuizen, bijen, vlinders en andere insecten. Maar ook aan woningen en in tuinen worden maatregelen genomen die natuur stimuleren. Zo wordt onder andere elke tuin voorzien van een inheemse boom en hagen, wordt er een egelsnelweg aangelegd en wordt informatie verstrekt over het creëren van een natuurlijke tuin. Ten aanzien van hemelwateropvang en bewustwording daarvan wordt hemelwater zichtbaar afgevoerd en verzameld in een wadi met spelaanleidingen.

Woonprogramma

In het plan wordt een diversiteit van woningtypes gerealiseerd. Hierdoor is er voor elke doelgroep aanbod en stimuleert het plan doorstroming.

Woningtypes			
	Aantal	Totaal	Plan %
Betaalbaar		**22**	**50%**
Goedkoop			
Rijwoning (4,8m)	12		
Gemiddeld			
Tussenwoning (5,4m)	4		
Tussenwoning senioren (6,0m)	6		
Duur (vrije sector)		**22**	**50%**
Vrijstaand	6		
Twee-onder-een-kap	12		
Hoekwoning senioren (6,2m)	2		
Hoekwoning (5,6m)	2		
Totaal		**44**	**100%**

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
Per januari 2021 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) van kracht. De NOVI biedt een langetermijnperspectief op de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland tot 2050. Met de NOVI geeft het kabinet richting aan de grote opgaven die het aanzien van Nederland de komende dertig jaar ingrijpend zullen veranderen. Denk aan het bouwen van nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van een circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Alles met zorg voor een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving.

Met de NOVI benoemt het Rijk nationale belangen, geeft het richting op de vier prioriteiten en helpt keuzes maken waar dat moet. Want niet alles kan overal. Deze visie is ontwikkeld in nauwe samenwerking met provincies, gemeenten, waterschappen, maatschappelijke instellingen en burgers.

De NOVI is vastgesteld op grond van de geldende regelgeving omdat de Omgevingswet nog niet in werking is. De NOVI voldoet tevens aan de eisen die de Omgevingswet stelt aan een omgevingsvisie. Zodra de Omgevingswet in werking is getreden, zal deze omgevingsvisie dan ook gelden als de Nationale Omgevingsvisie in de zin van deze wet.

Met de komst van de NOVI komen meerdere nationale beleidsstukken te vervallen, waaronder de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Strategisch relevante delen van de SVIR en het Barro worden echter opgenomen in de NOVI en blijven daarmee ook na inwerkingtreding van de NOVI gelden. Dit bestemmingsplan zal daarom ook aan dit beleid worden getoetst.

Gebiedsgericht
De NOVI benoemt een aantal aspecten van nationaal ruimtelijk belang. Het betreft de bescherming van de waterveiligheid aan de kust en rond de grote rivieren, bescherming en behoud van de Waddenzee en enkele werelderfgoederen, de uitoefening van defensietaken, het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de ecologische hoofdstructuur), de elektriciteitsvoorziening, de toekomstige uitbreiding van het hoofd(spoor)wegennet en de veiligheid rond rijksvaarwegen.

In het Barro waren regels opgesteld waarmee deze gebiedsbescherming juridisch verankerd is richting lagere overheden. Via het Besluit ruimtelijke ordening en het Besluit omgevingsrecht zijn deze regels aanvullend vastgelegd.

Ladder duurzame verstedelijking
Een meer algemeen onderwerp uit de SVIR is 'duurzame verstedelijking'. Via de 'ladder voor duurzame verstedelijking' wordt een zorgvuldige afweging en besluitvorming geborgd bij ruimtelijke vraagstukken in stedelijk gebied. Het gebruik van deze ladder is opgenomen in het Bro (artikel 3.1.6 onder 2).
De ladder richt zich op nieuwe stedelijke ontwikkelingen. In de toelichting van een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, dient de behoefte aan die ontwikkeling te worden beschreven. Als de ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied plaatsvindt, moet bovendien gemotiveerd worden waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Het Bro beschrijft wat een stedelijke ontwikkeling is: "een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen." Onder 'bestaand stedelijk gebied' wordt het volgende verstaan: "bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur."

Planspecifiek

Gebiedsgericht

Het plangebied ligt niet in een van de aangewezen gebieden van de SVIR en het Barro. Er zijn geen specifieke randvoorwaarden voor dit plan.

Ladder duurzame verstedelijking

Met voorliggend plan worden er 34 woningen ontwikkeld. Echter zijn er met het geldende bestemmingsplan ook al ca. 30 woningen mogelijk, waardoor voorliggend initiatief netto de bouw van vier nieuwe woningen omvat. Uit jurisprudentie blijkt dat er pas vanaf 12 woningen sprake is van een stedelijke ontwikkeling zoals bedoeld in artikel 3.1.6. Bro. Toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking is niet nodig.

Het plan is passend binnen het rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

Algemeen

In de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland (december 2018) staan de hoofdlijnen van het provinciale ruimtelijk beleid. De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland gaat in de breedte over het beleid van de provincie voor de fysieke leefomgeving. De visie integreert een vijftal beleidsterreinen: ruimte, natuur, water, milieu en verkeer en vervoer. Op 24 september 2014 is door Provinciale Staten van Gelderland de Omgevingsverordening Gelderland vastgesteld. Deze is op 19 december 2018 geactualiseerd op basis van de nieuwe omgevingsvisie. De Omgevingsverordening is een uitwerking van de Omgevingsvisie en stelt regels waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen.

Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

De provincie wil de focus leggen op een duurzaam, verbonden en een economisch krachtig Gelderland. Door daarin te investeren wil de provincie werken aan een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland centraal. Om dat te bereiken wordt de focus gelegd op zeven ambities op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, biodiversiteit, bereikbaarheid, vestigingsklimaat en woon- en leefomgeving. Deze ambities worden hieronder kort samengevat:

- Een versnelde energietransitie, gericht op forse vergroting van het aandeel duurzame energie en passend bij de Gelderse kwaliteiten;
- Een op de toekomst toegerust beschermend klimaatbeleid;
- Een voortvarend en innovatief circulair beleid;
- Een stimulerend en beschermend beleid voor biodiversiteit;
- Efficiënte, duurzame en innovatieve bereikbaarheid, toegesneden op de veranderende vraag;
- Een duurzaam, dynamisch en toegankelijk economisch vestigingsklimaat, waar voor ondernemers en inwoners een sterke aantrekkingskracht vanuit gaat;
- Een duurzaam en divers woon- en leefklimaat, dat steeds weet te anticiperen op ontwikkelingen.

Naast deze zeven ambities blijft het beleid uit de Omgevingsvisie uit 2014 gelden. Het gaat om de aanwijzing van functies van regionale oppervlaktewateren, van gebieden waar milieukwaliteit bijzondere bescherming behoeft, van Natura 2000-gebieden en van bijzondere natuurgebieden.

Omgevingsverordening Gelderland
De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

Planspecifiek
Voorliggend plan betreft de realisatie van 34 woningen op een grasland in Babberich. Met het plan is sprake van herontwikkeling van een binnenstedelijke locatie. Het plan wordt stedenbouwkundig ingepast in de omgeving en de groene ruimten worden optimaal benut. Daarnaast wordt er natuurinclusief gebouwd. Het plan draagt hiermee bij aan een duurzaam woon- en leefklimaat en het behoud van vitale steden en dorpen, zoals omschreven in de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland.

Klimaatadaptie
Het klimaat in Nederland verandert merkbaar en raakt alle facetten van onze leefomgeving. De provincie Gelderland streeft ernaar om in 2050 in Gelderland goed voorbereid en toegerust te zijn op de gevolgen van klimaatverandering. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen vraagt de provincie daarom om een toelichting op de maatregelen die worden getroffen om de risico's van klimaatverandering (zoals waterveiligheid, wateroverlast en hitte) te voorkomen of beperken.

Planspecifiek
De thema's klimaat en duurzaamheid zijn geïntegreerd in de planuitwerking van voorliggend initiatief. Zowel bij de bouw van de nieuwe woningen als bij de inrichting van de buitenruimte worden maatregelen genomen die gezamenlijk zorgen voor een duurzaam plan. Bij de bouw van de woningen worden duurzame materialen gebruikt en natuurinclusief en ecologisch bouwen vormt het uitgangspunt. Er worden voorzieningen voor energieopwekking toegepast, zoals zonnepanelen en natuurvriendelijke tuininrichting wordt gestimuleerd. De groenstructuur in het plangebied zorgt voor een verkoelend effect op de (zeer) warme dagen, waarmee het initiatief voorkomt dat hittestress optreed. Daarnaast vergroot de groenstructuur de biodiversiteit. Zie voor verdere toelichting paragraaf 2.2.

Om de toename van verhard oppervlak te compenseren worden er waterbergingsvoorzieningen aangelegd in de vorm van een wadi langs de Kulturweide en in het groen aan de Dorpsweide. De toekomstige waterhuishoudkundige situatie wordt in paragraaf 4.2 verder toegelicht.

Het initiatief is passend binnen het provinciale beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Zevenaar 2010-2030
In februari 2013 heeft de gemeenteraad de aangepaste Structuurvisie 'Samen kijken naar de toekomst 2012-2030' vastgesteld. De visie is opgesteld als kader voor het ruimtelijk beleid tot het jaar 2030 en betreft het gehele grondgebied van Zevenaar. In de structuurvisie wordt ingezet op een vijftal hoofdopgaven:
1. Versterken van de identiteit van Zevenaar met aandacht voor de diversiteit in landschappen, kernen en functies
2. Voldoende plek voor stedelijke ontwikkelingen tot 2030
3. Behoud van kwalitatief goede woon- en werkgebieden en goede voorzieningen
4. Tegengaan van versnippering van de leefomgeving inclusief het leefbaar houden van de kernen

5. Nadrukkelijker inzetten op een duurzame ontwikkeling

De opgaven worden benaderd vanuit de drie kernwaarden: 'verbinden', 'diversiteit' en 'kwaliteit'. Deze kernwaarden vormen de rode draad van waaruit de gemeente Zevenaar de komende jaren werkt.

Planspecifiek
Het plangebied betreft een inbreidingslocatie in een buurt die momenteel ontwikkeld wordt in Babberich. In de Structuurvisie wordt het plangebied aangemerkt als nieuwe woonkern. Het realiseren van 34 nieuwe woningen past daarmee binnen de Structuurvisie Zevenaar.

3.3.2 Woonvisie gemeente Zevenaar 2015-2025

In de Woonvisie Zevenaar is de koers van de gemeente tot 2025 bepaald. Naast het visiedeel is er een uitvoeringsprogramma waarin is vastgelegd hoe de gemeente dit vorm gaat geven in de komende vier jaar. Het uitvoeringsprogramma wordt iedere 4 jaar bekeken en indien nodig bijgesteld.
De gemeente blijft zich inzetten om een jonge populatie en hogere inkomensgroepen aan zich te binden. Dat is goed voor de lokale economie en noodzakelijk om voldoende draagvlak te behouden voor de voorzieningen. Deze voorzieningen zijn belangrijk voor een prettige woonomgeving en om de leefbaarheid op peil te houden. In de Woonvisie wordt de focus op de drie belangrijkste opgaven gelegd:

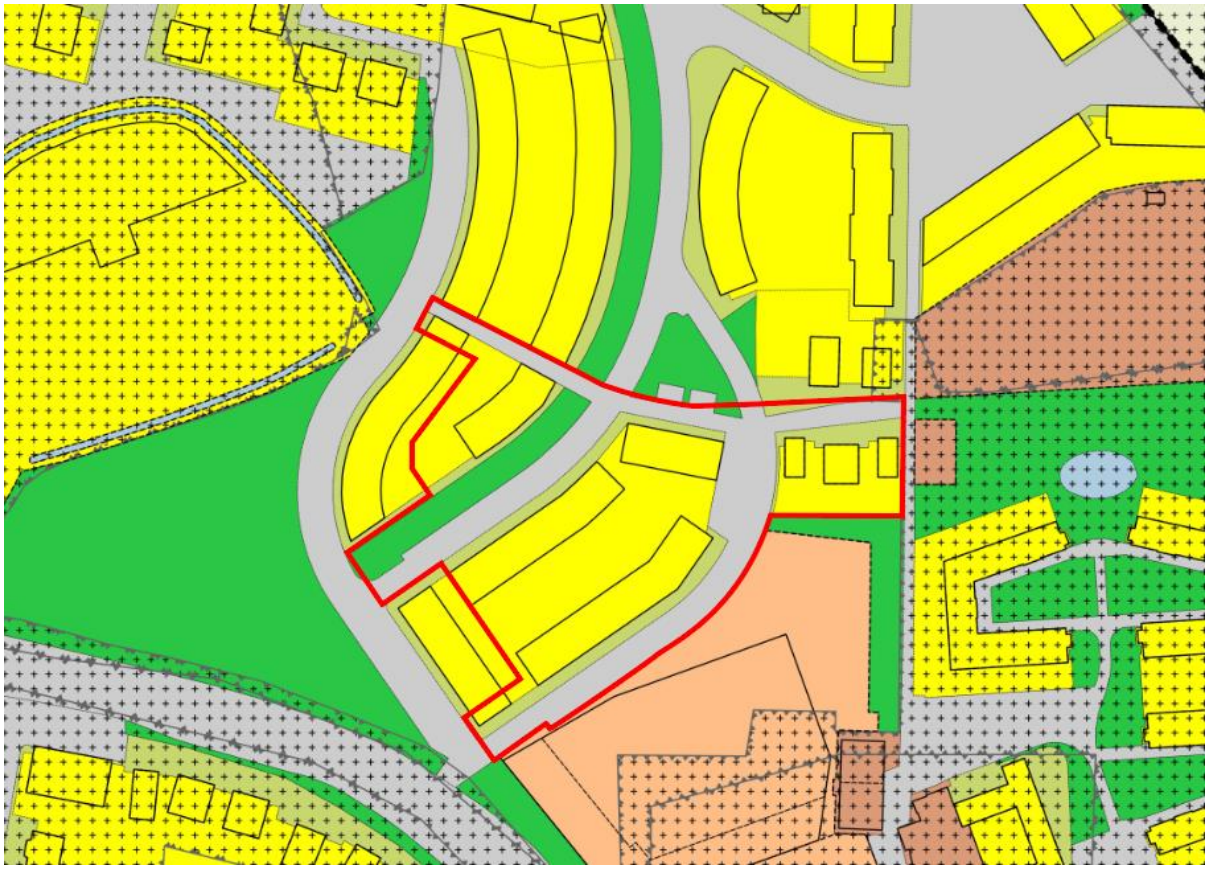
- Het aantrekkelijk houden van de bestaande woningvoorraad;
- Het verbeteren van de positie van doelgroepen met een kwetsbare positie;
- Bewaken dat de woningbouw aansluit bij de behoefte: om de potentiële groei maximaal op te vangen én tegelijkertijd het voorkomen van overaanbod.

Bij de invulling van deze drie opgaven komt ook het beleid en ambitie rondom duurzaamheid, wonen en zorg, leefbaarheid en het ruimtelijk beleid aan bod. Zevenaar blijft de centrumgemeente in de Liemers en biedt met het woningbouwprogramma ruimte om te groeien. Naast voldoende woningaanbod is een transparante woningmarkt, een goede bereikbaarheid, een aantrekkelijk voorzieningenaanbod en voldoende werkgelegenheid cruciaal om deze ambitie waar te kunnen maken.

Planspecifiek
Met voorliggend plan worden 34 woningen gerealiseerd op een inbreidingslocatie in de kern Babberich. Het plan levert een bijdrage aan de kwantitatieve en kwalitatieve woonbehoefte van de gemeente Zevenaar. Het initiatief past daarmee binnen de Woonvisie.

3.3.3 Geldend bestemmingsplan

Ter plaatse van het plangebied geldt het bestemmingsplan 'Kernen Ooy, Oud-Zevenaar en Babberich', vastgesteld op 25 september 2012. In het plangebied liggen de enkelbestemmingen 'Wonen' met bouwvlakken, 'Groen', 'Tuin' en 'Verkeer-Verblijfsgebied'.
De navolgende afbeelding toont een uitsnede van het geldende bestemmingsplan.

Bestemmingsplan 'Kernen Ooy, Oud-Zevenaar en Babberich'

Ter plaatse van het plangebied gelden tevens het "Paraplubestemmingsplan Wonen", vastgesteld op 18 december 2019 en het "Paraplubestemmingsplan parkeren", vastgesteld op 30 januari 2019.

Met voorliggend plan vallen enkele woningen buiten de bouwvlakken en is de openbare ruimte gewijzigd, waardoor het niet binnen het geldende bestemmingsplan past. Om de ontwikkeling toch mogelijk te maken wordt het bestemmingsplan nu herzien.

Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid

De uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan moet als gevolg van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) aangetoond worden (artikel 3.1.6 van het Bro). Daaronder valt zowel de onderzoeksverplichting naar verschillende ruimtelijk relevante aspecten (geluid, bodem, etc.) als ook de economische uitvoerbaarheid van het plan.

4.1 Milieu

4.1.1 Bodem

Op grond van de Wet Bodembescherming (Wbb) moet aangetoond worden dat de kwaliteit van de bodem en het grondwater in het plangebied in overeenstemming zijn met het beoogde gebruik. De bodemkwaliteit kan namelijk van invloed zijn op de beoogde functie van het plangebied. Bij een functiewijziging zal in veel gevallen een specifiek bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd.

Planspecifiek

In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is een bodemonderzoek uitgevoerd door De Klinker Milieu Adviesbureau voor een deel van het plangebied. Het onderzoeksrapport is toegevoegd als bijlage 2.
Uit het onderzoek blijkt dat er tijdens de veldwerkzaamheden op het maaiveld en in de opgeboorde grond geen asbestverdacht materiaal en geen verhoogde concentraties in de bovengrond zijn aangetroffen.
In de ondergrond is plaatselijk een verhoogd gehalte aan zware metalen (arseen, kobalt, molybdeen en nikkel) aangetoond en het grondwater is licht verontreinigd met barium. De hypothese, de locatie is ‘onverdacht’ dient formeel verworpen te worden, echter de onderzoeksinspanning hoeft niet aangepast te worden.

Het terrein is op basis van de milieuhygiënische kwaliteit geschikt voor het voorgenomen gebruik.

Echter is niet het gehele plangebied onderzocht, het integrale onderzoeksrapport volgt voordat de werkzaamsheden plaatsvinden.

Het initiatief is uitvoerbaar met betrekking tot het aspect bodem.

4.1.2 Lucht

De mate van blootstelling aan luchtverontreiniging speelt een rol in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Met betrekking tot 'luchtkwaliteit' zijn twee aspecten van belang. Ten eerste of de luchtkwaliteit ter plaatse de nieuwe functie toelaat (de gevoeligheid van de bestemming) en ten tweede wat de bijdrage is van het plan aan die luchtkwaliteit.

Luchtkwaliteit ter plaatse

In de Wet milieubeheer zijn normen opgenomen voor de concentraties van een aantal stoffen in de buitenlucht ter bescherming van de mens. De twee belangrijkste stoffen zijn PM_{10} en $PM_{2,5}$(fijnstof) en NO_2 (stikstofdioxide). Voor grenswaarde van PM_{10} en NO_x bedraagt 40 µg/m3, van $PM_{2,5}$ is dat 25 µg/m^3.

Bijdrage aan luchtkwaliteit

In de Wet milieubeheer zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen. De Wet maakt een onderscheid tussen 'kleine' en 'grote' projecten. Kleine projecten dragen 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan verslechtering van de luchtkwaliteit. Een paar honderd grote projecten dragen juist wel 'in betekenende mate' bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het gaat hierbij vooral om bedrijventerreinen en infrastructuur (wegen).

Wat het begrip 'in betekenende mate' precies inhoudt, staat in de algemene maatregel van bestuur "Niet in betekenende mate bijdragen" (Besluit NIBM). Op hoofdlijnen komt het erop neer dat 'grote' projecten die jaarlijks meer dan 3 procent bijdragen aan de jaargemiddelde norm voor fijn stof en stikstofdioxide (1,2 microgram per m^3) een 'betekenend' negatief effect hebben op de luchtkwaliteit. 'Kleine' projecten die minder dan 3 procent bijdragen, kunnen doorgaan zonder toetsing. Dat betekent bijvoorbeeld dat lokale overheden een toevoeging van minder dan 1.500 huizen niet hoeven te toetsen aan de normen voor luchtkwaliteit, omdat een dergelijk project per definitie niet boven de 3%-norm komt.

Planspecifiek

Luchtkwaliteit ter plaatse van het initiatief

Vanuit een goede ruimtelijke ordening is de huidige luchtkwaliteit ter plaatse getoetst met behulp van de NSL Monitoringstool (www.nsl-monitoring.nl). Door de metingen ter plaatse te toetsen aan de grenswaarden is gekeken of er sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Uit metingen van het rekenpunt 15568115 (aan de Dorpstraat ter hoogte van plangebied) zijn de volgende concentraties naar voren gekomen:

	NO_2 (stikstofdioxide)	PM_{10} (fijnstof)	$PM_{2,5}$ (fijnere fractie van fijnstof)
Gemeten totale concentratie jaargemiddelde 2020 (µg/m^3)	14,4 µg/m^3	15,4 µg/m^3	8,6 µg/m^3
Grenswaarde concentratie (µg/m3)	40 µg/m^3	40 µg/m^3	25 µg/m^3

De gemeten concentraties stikstofdioxide en fijn stof liggen ruim onder de gestelde grenswaarden. Met betrekking tot de luchtkwaliteit zijn geen belemmeringen voor onderhavig initiatief.

Bijdrage initiatief

Ten aanzien van de bijdrage aan luchtkwaliteit is het initiatief (34 woningen) van geringe omvang ten opzichte van de benoemde grenswaarde (3%, toevoegen 1.500 woningen). Op basis van de te verwachten toename aan verkeersbewegingen ten gevolge van het project is te concluderen dat dit project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Een nadere toetsing ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit kan daarom achterwege blijven.

Het initiatief is uitvoerbaar met betrekking tot het aspect luchtkwaliteit.

4.1.3 Geluid

De mate waarin het geluid het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). De kern van de wet is dat geluidsgevoelige objecten worden beschermd tegen geluidhinder uit de omgeving. In de Wgh worden de volgende objecten beschermd:

- woningen;
- geluidgevoelige gebouwen, zoals scholen, ziekenhuizen, verzorgings- en verpleeghuizen, psychiatrische instellingen en kinderdagverblijven;
- geluidsgevoelige terreinen (woonwagenstandplaatsen en bestemde ligplaatsen voor woonschepen).

Het beschermen van deze geluidsgevoelige objecten gebeurt aan de hand van vastgestelde zoneringen. Binnen deze zones bepaalt het bevoegd gezag de te hanteren grenswaarden. Er geldt een voorkeursgrenswaarde en een bovengrens (hoger mag niet). De Wgh gaat verder onder meer ook in op geluidwerende voorzieningen. De belangrijkste bronnen van geluidhinder die bij een ruimtelijke ontwikkeling aan de orde kunnen zijn betreffen: industrielawaai, wegverkeerslawaai en spoorweglawaai.

Planspecifiek
Het plangebied ligt aan de Kulturweide in de bebouwde kom van Babberich. Industrielawaai en spoorweglawaai zijn hier niet aan de orde. Wat betreft wegverkeerslawaai ligt het plangebied binnen de geluidszone van de Dorpstraat (N336).
Echter is in het geldende bestemmingsplan de afstand tussen het zuidelijke bouwvlak en de Dorpstraat kleiner dan in voorliggend plan.

Het initiatief is uitvoerbaar met betrekking tot het aspect geluid.

4.1.4 Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt het toetsingskader voor milieuvergunningen als het gaat om geurhinder van veehouderijen met landbouwhuisdieren. De Wgv maakt onderscheid in dieren met en dieren zonder een vastgestelde geuremissiefactor. Voor de eerste soort wordt de geurbelasting bij geurgevoelige objecten berekend, voor de tweede gelden minimumafstanden tot dergelijke objecten (ook wel bekend onder de term 'vaste afstandsdieren'). De Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) bepaald in bijlage 1 voor welke dieren geuremissies zijn vastgelegd. Als het (beoogde) veehouderijbedrijf niet in deze regeling wordt genoemd betreft het vaste afstandsdieren.

Op grond van artikel 3 lid 1 van de Wgv gelden de volgende normen ten behoeve van vergunningverlening voor dieren met een geuremissiefactor:

geurgevoelig object gelegen in:	maximaal toegestane geurbelasting (odour units per m^3 lucht)
concentratiegebied binnen bebouwde kom	3,0 ouE/m^3
concentratiegebied buiten bebouwde kom	14,0 ouE/m^3
niet-concentratiegebied binnen bebouwde kom	2,0 ouE/m^3
niet-concentratiegebied buiten bebouwde kom	8,0 ouE/m^3

Als het geen bedrijf is waar een geuremissiefactor voor is vastgelegd gelden de volgende eisen:
- binnen de bebouwde kom geldt een afstand van 100 meter;
- buiten de bebouwde kom geldt een afstand van 50 meter.

Tot slot geldt voor zowel dieren met als voor dieren zonder geuremissiefactoren altijd een minimumafstand tussen de buitenzijde van een dierenverblijf en de buitenzijde van een geurgevoelig object. Dit betreft 50 respectievelijk 25 meter voor hetzij binnen dan wel buiten de bebouwde kom.

De Wet geurhinder en veehouderij kent een omgekeerde werking. Dat wil zeggen dat ook bij plannen die woningbouwlocaties mogelijk maken wordt getoetst aan de normen van de Wet geurhinder en veehouderij. Bij ruimtelijke ordeningsplannen moet worden beoordeeld of sprake is van een goed woon- en verblijfklimaat.

Planspecifiek
Met voorliggend plan worden nieuwe geurgevoelige objecten mogelijk gemaakt, namelijk woningen. Het dichtstbij gelegen agrarische bedrijf in de omgeving van het plangebied is een melkveebedrijf aan de Maatjesweg 18. Dit bedrijf ligt op ca. 230 meter afstand van het plangebied. Hiermee wordt aan de vereiste afstand voldaan. Overige agrarische bedrijven liggen op een grotere afstand van het plangebied. Er zal ter plaatse van de nieuwe woningen sprake zijn van een goed woon- en leefklimaat. Omgekeerd leidt de realisatie van de woningen niet tot een beperking van de ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven, omdat er woningen op kortere afstand liggen die in dat geval maatgevend zijn.

Het initiatief is uitvoerbaar met betrekking tot het aspect geur.

4.1.5 Milieuzonering

Milieuzonering is het aanbrengen van een ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Doel is om bij het opstellen van een ruimtelijk plan een goed en veilig leefklimaat te waarborgen, maar tegelijkertijd ook aan bedrijven voldoende milieuruimte te bieden voor het uitoefenen van hun activiteiten.

De mate waarin bedrijven invloed hebben op hun omgeving is afhankelijk van de aard van de bedrijvigheid en de afstand tot een gevoelige bestemming. Milieugevoelige bestemmingen zijn gebouwen en terreinen die naar hun aard bestemd zijn voor het verblijf van personen gedurende de dag of nacht of een gedeelte daarvan (bijvoorbeeld woningen). Daarnaast kunnen ook landelijke gebieden en/of andere landschappen belangrijk zijn bij een zonering tot andere, minder gevoelige, functies zoals bedrijven.

Milieuzonering heeft betrekking op aspecten met een ruimtelijke dimensie, zoals geluid, geur, gevaar en stof. De mate van belasting, en daarmee de gewenste aan te houden afstand, kan per aspect en per bedrijfstype verschillen. In de publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is een lijst opgenomen met daarin de minimale richtafstanden tussen een gevoelige bestemming en bedrijven. Van deze richtafstanden kan worden afgeweken, mits wordt onderbouwd waarom de feitelijke milieuhinder als minder belastend wordt gezien.

Het belang van milieuzonering wordt steeds groter aangezien functiemenging steeds vaker voorkomt. Hierbij is het motto: 'scheiden waar het moet, mengen waar het kan'.

Planspecifiek

Het plangebied ligt in een woonwijk met rondom woningen en gemengde functies aan de oostkant. Ten oosten is de basisschool Sint Franciscus gelegen op een afstand van ca. 25 m tot aan het plangebied. De richtafstand tot aan een basisschool is 30 m. Omdat er aan de oostkant meerdere functies afwezig zijn zoals wonen, winkels en een school is het aan te merken als gemengd gebied en is de richtafstand een stap kleiner en komt het op 10 m. Hiermee ligt het plangebied op voldoende afstand van de basisschool.

Verder liggen er in de directe omgeving geen bedrijven die van invloed zijn op het plan. Met voorliggend plan is sprake van een goed woon- en leefklimaat voor de nieuw te bouwen woningen. Daarnaast worden met de ontwikkeling geen bedrijven belemmerd in hun bedrijfsvoering.
Het initiatief is uitvoerbaar vanuit het aspect bedrijven en milieuzonering.

4.1.6 Externe veiligheid

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor de omgeving die ontstaan door opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen. Hierbij gaat het om risicovolle inrichtingen, transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen en buisleidingen.

De verplichting om in een ruimtelijk plan in te gaan op deze risico's komt voort uit het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen' (Bevi), het 'Besluit externe veiligheid transportroutes' (Bevt) en het 'Besluit externe veiligheid buisleidingen' (Bevb). Daarnaast zijn in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Vuurwerkbesluit veiligheidsafstanden genoemd die moeten worden aangehouden rond stationaire risicobronnen, niet zijnde een Bevi-inrichting.
De wetgeving richt zich op het beschermen van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Kwetsbaar zijn onder meer woningen, onderwijs- en gezondheidsinstellingen, en kinderopvang- en dagverblijven, en grote kantoorgebouwen (>1500 m²). Beperkt kwetsbaar zijn kleinere kantoren en winkels, horeca, kampeerterreinen en bedrijfsgebouwen waarin geen grote aantallen personen aanwezig zijn.

Binnen het beoordelingskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico (PR) van 10^{-6} per jaar en het groepsrisico (GR). Het plaatsgebonden risicobeleid bestaat uit harde afstandscontouren tussen risicobron en (beperkt) kwetsbaar object. Het wordt uitgedrukt in een contour van 10^{-6} per jaar (de kans dat per jaar 1 persoon overlijdt door een ongeluk met een gevaarlijke stof mag niet groter zijn dan 1 op een miljoen). Het groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. Bij de berekening van het groepsrisico spelen mee de aard en hoeveelheid van de gevaarlijke stoffen en het aantal potentiële slachtoffers.

Voor de beoordeling van een ruimtelijk plan moet worden vastgesteld of het plangebied is gelegen binnen de PR en/of de invloedsgebieden van het GR. Binnen de 10^{-6}-contour is het realiseren van kwetsbare objecten niet toegestaan.

Planspecifiek
Via de website risicokaart.nl kan voor de locatie worden vastgesteld of er in de directe omgeving inrichtingen, buisleidingen en / of belangrijke transportroutes aanwezig zijn die in het kader van de externe veiligheid van belang zijn. Bijgevoegd een screenshot van die website.

Uitsnede risicokaart.nl

Uit de risicokaart is op te maken dat ten zuiden van het plangebied buisleidingen liggen voor het transport van gevaarlijke stoffen op een afstand van ca. 500 meter. Het plangebied ligt niet binnen het invloedsgebied van deze buisleidingen. Verder bevinden zich in de omgeving van het plangebied geen risicovolle inrichtingen of transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Het initiatief is uitvoerbaar vanuit het aspect externe veiligheid.

4.1.7 Trillingen

Bij het aspect trillingen gaat het in de afweging meestal om bescherming van personen tegen trillingshinder. Er kan echter ook sprake zijn van verstoring van activiteiten door trillingen (bijvoorbeeld laboratoria of computercentra). In Nederland bestaat tot op heden geen wetgeving voor het voorkomen van hinder of schade door trillingen. In de praktijk wordt veelal aangesloten bij de SBR-richtlijn "Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen". Deze richtlijn bestaat uit drie delen:

- Deel A, Schade aan gebouwen
- Deel B, Hinder voor personen in gebouwen
- Deel C, Storing aan apparatuur

Hoewel er geen directe wettelijke normen bestaan voor trillinghinder, dient het aspect trillingen in het kader van de goede ruimtelijke ordening en de zorgvuldige voorbereiding van besluiten wel te worden afgenomen als er een trillingsbron in de omgeving aanwezig is.

Planspecifiek

Ten behoeve van dit plan is een trillingsonderzoek uitgevoerd. Dat is te vinden in bijlage 6. Op basis van dit onderzoek valt te concluderen dat het de verwachting is dat trillingen in de vloer (van de woningen) net voelbaar zullen zijn. Het risico op schade is evenwel aanvaardbaar klein. Er is geen directe wettelijke verplichting, in tegenstelling tot schadelijke trillingsintensiteiten, om hier verder rekening mee te houden. Wel kan, mede op basis van voornoemde rapportage, er toch rekening mee worden gehouden bij de bouw om ook het voelbare deel van de trillingen te beperken. Trillingen staan gezien voorstaande evenwel niet aan uitvoerbaarheid van dit plan in de weg.

4.1.8 Milieueffectrapportage

Voor activiteiten die belangrijke milieugevolgen kunnen hebben, is het verplicht een milieueffectrapportage (m.e.r.) uit te voeren en een Milieu Effect Rapport (MER) te maken. Hiermee krijgt het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming. De m.e.r. onderzoekt de milieugevolgen van een plan of een besluit en (milieuvriendelijker) alternatieven. Een plan of besluit is m.e.r.-plichtig in een van de volgende situaties:

- in het Besluit milieueffectrapportage, artikel 7.4 bijlagen C en D zijn activiteiten aangewezen waarvoor direct een m.e.r.-plicht geldt;
- een m.e.r.-plicht kan volgen uit een passende beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming;
- op grond van de provinciale milieuverordening kunnen aanvullend op het Besluit m.e.r. activiteiten worden aangewezen waarvoor een m.e.r.-plicht geldt.

M.e.r.-beoordeling

Een aantal activiteiten op kleinere schaal zijn m.e.r.-beoordelingsplichtig als een indicatieve drempelwaarde uit bijlage D wordt overschreden. Ook als de drempelwaarden niet worden overschreven kan in overleg worden bekeken of er aanleiding is voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling, omdat er mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. Er kunnen twee uitkomsten zijn:

- als de conclusie is dat er geen belangrijke nadelige milieugevolgen optreden hoeft er geen m.e.r.-procedure te worden doorlopen. Dit wordt in het betreffende plan of besluit gemotiveerd en moet ook formeel bekend worden gemaakt door het bevoegd gezag;

- als belangrijke nadelige milieugevolgen niet uitgesloten kunnen worden, moet er een m.e.r.-procedure worden doorlopen.

Planspecifiek
Het onderhavige plan behelst het realiseren van 34 woningen en blijft daarmee (ver) onder de drempel van een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat uit bijlage D11.2. Daarom kan volstaan worden met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Voorliggend bestemmingsplan is die vormvrije m.e.r.-beoordeling omdat in het kader van dit bestemmingsplan de belangrijkste milieuaspecten in beeld zijn gebracht.

In lijn met 'Bijlage III EU richtlijn milieubeoordeling projecten' wordt in Hoofdstuk 2 van deze ruimtelijke onderbouwing ingegaan op de kenmerken van de activiteit en de locatie van de activiteit. In hoofdstuk 4 wordt de aard en omvang van de milieueffecten beschreven. Hieruit is niet gebleken dat er sprake is van een ontwikkeling welke een forse invloed heeft op het milieu in de omgeving. Belangrijke milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Hetgeen beschreven wordt in deze ruimtelijke onderbouwing geeft voldoende inzicht op de milieu gevolgen om een gewogen besluit omtrent dit plan te nemen. Verder onderzoek in het kader van het Besluit milieueffectrapportage is niet nodig: het plan is niet mer-plichtig.

4.2 Water

Water is een belangrijk thema in de ruimtelijke ordening. Door verstandig om te gaan met het water kan verdroging en wateroverlast voorkomen worden en de kwaliteit van het water hoog gehouden worden. Op Rijksniveau en Europees niveau zijn de laatste jaren veel plannen en wetten gemaakt met betrekking tot water. De belangrijkste hiervan zijn het Waterbeleid voor de 21e eeuw, de Waterwet en het Nationaal Waterplan.

Waterbeleid voor de 21e eeuw
De Commissie Waterbeheer 21e eeuw heeft advies uitgebracht over het toekomstige waterbeleid in Nederland. De adviezen van de commissie staan in het rapport 'Anders omgaan met water, Waterbeleid voor de 21ste eeuw' (WB21). De kern van het rapport WB21 is dat water de ruimte moet krijgen, voordat het die ruimte zelf neemt. In het Waterbeleid voor de 21e eeuw worden twee principes (drietrapsstrategieën) voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd:

- vasthouden, bergen en afvoeren: dit houdt in dat water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Indien nodig wordt overtollig water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen niet meer mogelijk is wordt het water afgevoerd.
- schoonhouden, scheiden en zuiveren: hier gaat het erom dat het water zoveel mogelijk schoon wordt gehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod.

Waterwet
De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten. Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de aloude vergunningstelsels uit de voorheen afzonderlijke waterbeheerwetten zijn gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de watervergunning.

Nationaal Waterplan
Op basis van de Waterwet is het Nationaal Waterplan vastgesteld door het kabinet. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, beschikbaarheid van voldoende en schoon water en de diverse vormen van gebruik van water. Het geeft maatregelen die in de periode 2016-2021 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden en de kansen die water biedt te benutten.

Beleid waterschap Rijn en IJssel
Voor dit plan is het beleid van Waterschap Rijn en IJssel mede van belang. Waterschap Rijn en IJssel beschrijft in het Waterbeheerplan 2016-2021 het beleid voor alle taakgebieden van het waterschap. Het plan geeft aan welke doelen het waterschap nastreeft en met welke aanpak het waterschap deze doelen wil bereiken. Het waterschap heeft de "Handreiking Waterparagraaf voor bestemmingsplannen" (versie januari 2012) ontworpen waarmee kan worden bepaald voor welke plannen en in welke mate het waterschap betrokken dient te worden bij het opstellen van een waterparagraaf.

Bij plannen met een verhard oppervlak kleiner dan 500 m² in de nieuwe situatie hoeft geen berging gerealiseerd te worden. Bij plannen met een toename van het verhard oppervlak tussen 500 m² dient rekening gehouden te worden met een maatgevende bui van 40 mm per uur. Hiervoor kan de volgende berekening worden gehanteerd, waarin de factor 0,04 m een maatgevende bui van 40 mm per uur vertegenwoordigt:

Benodigde compensatie (in m^3) = Toename verhard oppervlak (in m^2) * 0,04

Watertoets

De 'watertoets' is een instrument dat waterhuishoudkundige belangen expliciet en op evenwichtige wijze laat meewegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. Het is geen technische toets, maar een proces waarbij de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder met elkaar in gesprek gaan voorafgaand aan de vaststelling van het plan. De watertoets bestaat uit twee onderdelen:

- de verplichting aan initiatiefnemers van ruimtelijke plannen om de waterbeheerder vroegtijdig in de planvorming te betrekken, en
- de verplichting aan initiatiefnemers van ruimtelijke plannen om in hun plan verantwoording af te leggen over de manier waarop omgegaan is met de inbreng van de waterbeheerder. Dit laatste gebeurt doorgaans in de waterparagraaf bij het betreffende plan.

Planspecifiek

Voor dit plan is de digitale watertoets ingevuld. Het resultaat hiervan is toegevoegd als bijlage 3. Hieruit volgt dat er een normale procedure gevolgd wordt.

Hemelwater

Benodigde waterberging

Vanuit het gemeentelijk waterbeleid dient hemelwater op eigen terrein geborgd te worden. Het plan voorziet hierin. Om te bepalen of en hoeveel hemelwaterberging er gerealiseerd dient te worden, is het nodig om de toename van het verhard oppervlak te bepalen. In de huidige situatie is het verharde oppervlakte als volgt opgebouwd:

In de toekomstige situatie is het verharde oppervlakte als volgt opgebouwd:

- Verhard oppervlakte bebouwing = totaal oppervlakte bebouwing = circa 3.280 m^2.
- Tuinen x 70 % = circa 4.200 m^2
- Verkeer en parkeerplaatsen = circa
- Verharding op onbebouwde gronden (inrit, parkeerplaatsen, terrassen) = totale oppervlakte onbebouwde gronden x 50% = circa 3.800 m^2

In totaal is er in de toekomstige situatie een verhard oppervlakte van circa 10.380 m^2.

De benodigde compensatie is als volgt:
Benodigde compensatie (in m^3) = 10.380 * 0,04 = circa 415 m^3

Te realiseren waterberging

Bij de aanvraag van de vergunning voor het bouwen is pas bekend hoeveel verhard oppervlakte er gerealiseerd wordt. Mede daarom betreft de in deze paragraaf berekende waterberging een schatting, op basis waarvan geconcludeerd wordt dat het bestemmingsplan met betrekking tot water uitvoerbaar is. Om de wateropgave in te vullen is er de keuze uit een aantal bergingsvoorzieningen. Voorzieningen die hiervoor gebruikt kunnen worden, zijn grindkoffers, kratten, een greppel, wadi of een vijver / poel in de tuin. Daarnaast is het mogelijk om bij de aanleg en inrichting van de tuin rekening te houden met de waterberging. Hemelwater dat valt op terrassen kan in de tuin infiltreren. Aangezien er voldoende mogelijkheden zijn om in de benodigde waterberging te voorzien door middel van een wadi en waterbergingmogelijkheid in de groene ruimte ten zuiden van de Dorpsweide en het verder aansluit bij hoe het met het geldende plan al beoogd was, wordt het plan uitvoerbaar geacht. De concrete uitwerking van de waterberging wordt opgenomen bij de definitieve aanvraag van de omgevingsvergunning.

4.3 Ecologie

Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met de natuurwaarden ter plaatse. De Wet natuurbescherming beschermt natuurgebieden, inheemse soorten en bosopstanden in Nederland.

Gebiedsbescherming
In de Wet natuurbescherming worden de zogenoemde Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden. Natura 2000-gebieden kennen een zogenaamde 'externe werking'. Dit betekent dat ontwikkelingen die buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden gelegen zijn, ook getoetst moeten worden of er significant negatieve effecten optreden op het betreffende gebied.

Soortenbescherming
Een hoofdstuk in de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van de in het wild voorkomende inheemse planten en dieren: de soortenbescherming. De wet richt zich vooral op het in stand houden van populaties van soorten die bescherming behoeven. In de wet zijn algemene en specifieke verboden vastgelegd ten aanzien van beschermde dier- en plantensoorten. Bekeken moet worden in hoeverre ruimtelijke plannen negatieve gevolgen hebben op beschermde dier- en plantensoorten en of er compenserende of mitigerende maatregelen genomen moeten worden. De wet geeft de mogelijkheid aan provincies om voor een bepaald aantal soorten via een verordening een algemene vrijstelling op bepaalde verbodsbepalingen te geven. Daarnaast geldt voor iedereen in Nederland altijd, dus ook los van het voorliggende beoogde ruimtelijke project, dat de zorgplicht nageleefd moet worden bij het verrichten van werkzaamheden. Voor menige soort geldt dat indien deze zorgplicht nagekomen wordt een bepaald beoogd project uitvoerbaar is.

Planspecifiek
Voor onderhavig plan is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoeksrapport is toegevoegd als bijlage 4. De belangrijkste conclusies ten aanzien van gebiedsbescherming en soortenbescherming worden hieronder beschreven.

Gebiedsbescherming
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingszone. In de omgeving van het plangebied is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. Dit gebied ligt op circa 500 meter afstand van het plangebied. Om de gevolgen van stikstofdepositie door het plan te bepalen is een voortoets stikstofdepositie van de aanleg- en gebruiksfase uitgevoerd. De rapportage hiervan is toegevoegd als bijlage 5.

Als gevolg van de ontwikkelingen in het plangebied waarvoor de berekeningen zijn uitgevoerd neemt de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden in de gebruiksfase niet toe. Er is dus geen sprake van mogelijke negatieve effecten op beschermde Natura 2000-gebieden. Het aanvragen van een Wnb-vergunning is daarom niet nodig voor dit project. In de aanlegfase neemt de stikstofdepositie tijdelijk en zeer beperkt toe op een klein deel van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Deze zeer beperkte toename in stikstof op de leefgebieden leidt echter niet tot een significant negatief effect en niet tot aantasting van instandhoudingsdoelstellingen. Er is dus geen sprake van mogelijke negatieve effecten op beschermde Natura 2000-gebieden. Het aanvragen van een Wnb-vergunning is daarom niet nodig voor dit project.

Soortenbescherming
De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot overtreding van verbodsbepalingen omtrent houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming. Er dienen enkele algemene maatregelen worden getroffen ten aanzien van de algemene zorgplicht, foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient met aanvullend onderzoek te worden vastgesteld of de planlocatie een relevante functie heeft voor de poelkikker (soortenbescherming). Indien er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kan bevoegd gezag onder voorwaarden een ontheffing verlenen. De voorwaarden betreffen: er is geen andere bevredigende oplossing, er is sprake van een wettelijk en er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (een robuust en ruim maatregelenpakket van tijdelijke en permanente voorzieningen wordt hiertoe voorgesteld en uitgevoerd). Wegens het voorgaande onderzoek is er geen reden om aan te nemen dat eventueel benodigde ontheffingen, mits de juiste maatregelen worden getroffen, er sprake is van een gedegen alternatievenafweging en een wettelijk belang kan worden aangevoerd, niet verkregen zouden kunnen worden.

De beoogde bouw van 34 woningen met parkeerplaatsen en wegen aan de Kulturweide ong. is uitvoerbaar zoals bepaald in de Wro (art. 3.1.6 Bro).

De uitvoerbaarheid van het initiatief voor ecologie is hiermee aangetoond.

4.4 Verkeer

Onderdeel van goede ruimtelijke ordening is het effect van een beoogd nieuw project op de verkeersstructuur. Voorliggend plan betreft het realiseren van 34 woningen en de bijbehorende openbare ruimte.
Bij het stratenpatroon is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de reeds geprojecteerde ligging van de straten in het oude plan. Op deze manier ontstaat er een logische aansluiting op het noordelijk al gerealiseerde gedeelte van Middag oost en kunnen reeds aanwezige kabels en leidingen worden behouden.

Het parkeren is geclusterd op haaksparkeerplaatsen langs de Kulturweide en de Langeweide. De parkeerplaatsen zijn steeds geclusterd in 4 of 5 parkeerplaatsen met daartussen een groenvak waar een boom voldoende ruimte krijgt om te groeien. Door het parkeren te combineren met beplanting ontstaat er in de straat een groen beeld en wordt de ruimte langs de straat efficiënt benut. De haaksparkeerplaatsen langs de Kulturweide kunnen overdag gebruikt worden als overloopruimte van de parkeerplaats het voorzieningencluster. Met de geprojecteerde parkeerplaatsen wordt aan de parkeernormen van de gemeente Zevenaar voldaan. De ligging van de parkeerplaatsen is van dien aard dat het wel gewenst is om aan de noord-westzijde van het plan vijf extra parkeerplaatsen aan te leggen.

In de regels van dit plan is het realiseren van voldoende parkeerplaatsen voorwaardelijk verplicht.

Het initiatief is uitvoerbaar op het gebied van verkeer.

4.5 Cultuurhistorie en archeologie

In elk ruimtelijk plan moet een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden wordt omgegaan. Denk aan aanwezige monumenten, historische gebieden, kenmerkende (straat)beelden en landschapselementen. Bij het maken van plannen kan ook (weer) rekening gehouden worden met al deze elementen die er vroeger wel waren maar nu niet meer. Een bijzonder onderdeel van cultuurhistorie is archeologie.
Per 1 juli 2016 is de Monumentenwet 1988 overgegaan in de Erfgoedwet. Onderdelen van de Monumentenwet die de fysieke leefomgeving betreffen, zoals vergunningen, gaan naar de Omgevingswet die in 2019 van kracht wordt.

Cultuurhistorie
Het belang van cultuurhistorie is wettelijk vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening. Het Besluit geeft aan dat "een beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden" in het bestemmingsplan (en andere ruimtelijke besluiten) opgenomen moet worden. Het voornaamste doel hiervan is om het cultuurhistorische karakter van Nederland op gebiedsniveau te behouden en te versterken.

Archeologie
De bescherming van archeologische waarden bij ruimtelijke ontwikkelingen is geregeld in de Erfgoedwet. De essentie van de wettelijke bescherming is dat archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem bewaard blijven. Bij ruimtelijke plannen geldt de verplichting om rekening te houden met bekende en te verwachten archeologische waarden. Indien ingrepen gepaard gaan met een verstoring van de bodem, kan het nodig zijn om nader onderzoek te doen, zodat - waar nodig - de archeologische waarden veiliggesteld kunnen worden en/of het plan aangepast kan worden. De verantwoordelijkheid voor archeologische waarden ligt bij de gemeente.
Op basis van de Erfgoedwet zijn mogelijke (toevals)vondsten bij het verrichten van werkzaamheden in de bodem altijd beschermd. Er geldt een meldingsplicht bij het vinden van (mogelijke) waardevolle zaken.

Planspecifiek
Cultuurhistorie
Binnen of in de directe omgeving van de planlocatie zijn geen cultuurhistorisch relevante objecten en/of gebieden gelegen. Vanuit cultuurhistorie heeft dit plan dan ook geen effect.

Archeologie
Ter plaatse van het plangebied geldt geen dubbelbestemming met archeologische waarden. Er is voor voorliggend plan geen onderzoek nodig.

Op het gebied van cultuurhistorie en archeologie is het initiatief uitvoerbaar.

4.6 Economische uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dient, op grond van artikel 3.1.6 lid 1, sub f van het Bro, onderzoek plaats te vinden naar de (economische) uitvoerbaarheid van het plan. In principe dient bij vaststelling van een ruimtelijk besluit tevens een exploitatieplan vastgesteld te worden om verhaal van plankosten zeker te stellen. Op basis van 'afdeling 6.4 grondexploitatie', artikel 6.12, lid 2 van de Wro kan de gemeenteraad bij het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan echter besluiten geen exploitatieplan vast te stellen indien:

- het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan of besluit begrepen gronden anderszins verzekerd is;
- het bepalen van een tijdvak of fasering als bedoeld in artikel 6.13, eerste lid, onder c, 4°, onderscheidenlijk 5°, niet noodzakelijk is;
- het stellen van eisen, regels, of een uitwerking van regels als bedoeld in artikel 6.13, tweede lid, onderscheidenlijk b, c of d, niet noodzakelijk is.

Planspecifiek
De ontwikkelingskosten komen geheel voor rekening van de initiatiefnemer. Hiertoe zal de gemeente voorafgaand aan de planologische procedure met de initiatiefnemer een exploitatieovereenkomst afsluiten. Voor de realisatie van het plan hoeft de gemeente geen investering te doen. De kosten die door de gemeente gemaakt worden voor het voeren van de planologische procedure zijn verrekend in de leges. Eventuele extra gemeentelijke kosten worden gedekt door de exploitatieovereenkomst.

Tevens zal een overeenkomst betreffende planschade worden afgesloten. Deze kosten komen eveneens geheel voor rekening van de initiatiefnemer.

Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd kan worden dat het plan economisch uitvoerbaar is.

Hoofdstuk 5 Juridische planbeschrijving

5.1 Algemeen

Het bestemmingsplan is opgezet volgens de in de Wet ruimtelijke ordening opgenomen standaardvorm van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingplannen 2012 (SVBP 2012).
Het bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, planregels en een toelichting. De verbeelding en de planregels vormen samen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan. Beide planonderdelen dienen in onderlinge samenhang te worden bezien en toegepast. Op de verbeelding zijn de bestemmingen aangewezen. Aan deze bestemmingen zijn bouwregels en regels betreffende het gebruik gekoppeld.
De toelichting heeft geen rechtskracht, maar is wel een belangrijk onderdeel van het plan. De toelichting geeft een weergave van de beweegredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan dit plan ten grondslag liggen. De toelichting is van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing.
Daarnaast maken ook eventuele bijlagen onlosmakelijk onderdeel uit van het bestemmingsplan.

Verbeelding
De verbeelding is een digitale kaart, waarop bestemmingen en aanduidingen zijn weergegeven. Aanduidingen worden gebruikt om bepaalde zaken specifieker te regelen, bijvoorbeeld in de vorm van gebiedsaanduidingen, bouwaanduidingen, bouwvlakken, functieaanduidingen etc.
Voor de analoge verbeelding is gebruik gemaakt van een digitale ondergrond (Grootschalige Basiskaart en/of kadastrale kaart). Daar waar een verschil is tussen de digitale en de analoge verbeelding, is de digitale versie leidend.

Regels
De planregels zijn standaard onderverdeeld in vier hoofdstukken.
- Hoofdstuk I : Inleidende regels, deze bevatten de begrippen en wijze van meten;
- Hoofdstuk II: Bestemmingsregels, dit zijn de verschillende bestemmingen op alfabetische volgorde. De regels bevatten een bestemmingsomschrijving en regels voor het bouwen en het gebruik.
- Hoofdstuk III: Algemene regels, dit zijn regels die gelden voor alle bestemmingen. Dit zijn onder meer (mogelijke) flexibiliteitsbepalingen in de vorm van wijzigings- en afwijkingsbevoegdheden.
- Hoofdstuk IV: Overgangs- en slotbepalingen.

5.2 Wijze van bestemmen

Voorliggend bestemmingsplan bevat de volgende bestemmingen:

- 'Wonen', waarbinnen de functie wonen wordt geregeld voor de nieuwe woningen. Door middel van het opnemen van een bouwvlak is de situering van de woningen bepaald. Per bouwvlak is het toegestane woningtype aangeduid. Tevens zijn de maatvoeringen op de verbeelding weergegeven.
- 'Verkeer - Verblijfsgebied', ten behoeve van ontsluitingen en parkeervoorzieningen.
- 'Groen', ten behoeve van groen- en speelvoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van waterhuishouding en watergangen en -partijen.
- 'Tuin', ten behoeve van tuinen en erftoegangswegen.

Met dit hoofdstuk is voldaan aan artikel 3.1.3 van het Bro.

Hoofdstuk 6 Procedure

6.1 Algemeen

Bij de voorbereiding van een (voor)ontwerp bestemmingsplan dient overleg te worden gevoerd als bedoeld in artikel 3.1.1 Bro. Dit is het vooroverleg, waarin het conceptplan wordt voorgelegd aan het waterschap en aan die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. Voor wat kleinere plannen kan, in overleg, afgezien worden van dit overleg.
Op basis van artikel 3.1.6 Bro dient verslag te worden gedaan van de wijze waarop burgers en maatschappelijke organisaties bij de voorbereiding van het bestemmingsplan zijn betrokken. Dit is de inspraak. Van (formele) inspraak kan, zeker bij wat kleinere plannen, worden afgezien. De gemeentelijke inspraakverordening is daarbij ook van belang.
Een ontwerpbestemmingsplan dient conform afdeling 3.4 Awb gedurende 6 weken ter inzage gelegd te worden. Hierbij is er de mogelijkheid voor een ieder om zienswijzen in te dienen op het plan. Na vaststelling door de Raad wordt het vaststellingsbesluit bekend gemaakt. Het bestemmingsplan ligt na bekendmaking 6 weken ter inzage. Gedurende deze termijn is er de mogelijkheid voor belanghebbenden beroep in te dienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State. Het bestemmingsplan treedt vervolgens daags na afloop van de tervisielegging in werking als er geen beroep is ingesteld.

6.2 Verslag vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro

In deze paragraaf, of in een separate bijlage, worden te zijner tijd de resultaten van het vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro opgenomen.
Dit bestemmingsplan wordt in het kader van het wettelijk overleg toegezonden aan de provincie en het Waterschap.

6.3 Verslag inspraak ex artikel 3.1.6 Bro

In deze paragraaf, of in een separate bijlage, worden te zijner tijd de resultaten van de inspraak ex artikel 3.1.6 Bro opgenomen.

6.4 Verslag zienswijzen

In bijlage 7 is een verslag opgenomen van de ingekomen zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan en de gemeentelijke reactie hierop opgenomen. Deze zienswijzen leiden wel tot aanvullingen in de toelichting maar niet tot een gewijzigde vaststelling in de regels en / of verbeelding.

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 Schetsontwerp

Bijlage 2 Verkennend bodemonderzoek

Bijlage 3 Watertoets

Bijlage 4 Quickscan Wet natuurbescherming

Bijlage 5 Voortoets stikstofdepositie

Bijlage 6 Trillingsonderzoek

Bijlage 7 Zienswijzennota

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:
het bestemmingsplan Middag Oost fase 3 met identificatienummer NL.IMRO.0299.HZ04MOFASE3-VA01 van de gemeente Zevenaar.

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij horende bijlagen.

1.3 aanbouw
een gebouw dat als afzonderlijke ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw waarmee het in directe verbinding staat, welk gebouw onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat qua vorm, ligging en omvang ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.

1.4 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.5 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.6 ander-werk
een werk, geen bouwwerk zijnde of een werkzaamheid;

1.7 archeologische verwachtingswaarde
de aan een gebied toegekende verwachting in verband met de kans op het voorkomen van archeologische relicten;

1.8 archeologische waarde
de aan een gebied toegekende waarde in verband met het voorkomen van archeologische relicten;

1.9 bebouwing:
één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.10 bedrijfsactiviteit aan huis:
door de bewoner van de betreffende woning bedrijfsmatig verlenen van diensten, dan wel het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid, die niet krachtens een milieuwet vergunning- of meldingsplichtig is en waarvan de omvang van de activiteiten zodanig is, dat de activiteiten door de bewoner en maximaal één administratief ondersteunend personeelslid met behoud van de woonfunctie kunnen worden uitgeoefend;

1.11 beroep aan huis:
door de bewoner van de betreffende woning beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch, cosmetisch of hiermee gelijk te stellen gebied, dat door zijn beperkte omvang door de bewoner van de betreffende woning en daarbij behorende bijgebouwen en maximaal één administratief ondersteunend personeelslid met behoud van de woonfunctie kunnen worden uitgeoefend;

1.12 bestaand:
a. bij bouwwerken: een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan rechtmatig aanwezig of in uitvoering is en afwijkt van het plan tenzij in de regels anders is bepaald;
b. bij gebruik: het gebruik dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan rechtmatig bestaat, tenzij in de regels anders is bepaald;

1.13 bestaande afstand:
de afstand zoals die is of rechtens mag zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan;

1.14 bestemming:
een bestemming geeft aan voor welk doel of welke doeleinden (functies) de als zodanig op de plankaart aangegeven gronden mogen worden gebruikt;

1.15 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.16 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.17 bijbehorend bouwwerk
uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd op de grond staand gebouw, of ander bouwwerk met een dak. Onder dit begrip vallen derhalve aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen;

1.18 bijgebouw
een op zichzelf staand, al dan niet vrijstaand gebouw, dat door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat qua vorm, ligging en omvang ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.19 bodemingreep
grondwerkzaamheden, waartoe onder meer worden gerekend:

a. het afgraven van grond waaronder ook wordt begrepen het verwijderen van bestaande funderingen en het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren en het aanleggen van drainage;
b. woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden,
c. het verlagen van het waterpeil;
d. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
e. het uitvoeren van hei- en / of boorwerken en/of indrijven van scherpe voorwerpen in de bodem;
f. het aanleggen van bos of boomgaard, of het rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
g. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen;
h. het aanleggen van nieuwe en / of het vervangen en / of uitbreiden van bestaande (ondergrondse) transport-, energie-, riool- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;

1.20 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.21 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.22 bouwlaag:
een doorlopend gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen (hoogteverschil per vloer of balklaag maximaal 1,5 m) is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grondlaag;

1.23 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.24 bouwperceelgrens:
de grens van een bouwperceel;

1.25 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.26 bouwwerk:
elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren;

1.27 brutovloeroppervlakte:
de vloeroppervlakte van alle voor mensen toegankelijke ruimten binnen een gebouw;

1.28 detailhandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen voor gebruik, verbruik of aanwending overwegend anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.29 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw;

1.30 gebiedsaanduiding:
aanduiding die verwijst naar een gebied waar specifieke regels gelden of waar andere nadere afwegingen moeten worden gemaakt;

1.31 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.32 hoofdgebouw:
een gebouw dat op een bouwperceel door zijn constructie of afmetingen, dan wel gelet op de bestemming, als het belangrijkste bouwwerk valt aan te merken;

1.33 kantoor:
een gebouw, zonder of met ondergeschikte publieksgerichte functie, dat dient voor de uitoefening van administratieve werkzaamheden en werkzaamheden die verband houden met het doen functioneren van (semi-)overheidsinstellingen, het bankwezen en naar aard daarmee gelijk te stellen dienstverlenende bedrijven en instellingen;

1.34 maatvoeringsgrens:
de grens van een maatvoeringsvlak;

1.35 maatvoeringsvlak:
een op de plankaart als zodanig aangegeven vlak waarmee de gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels voor bepaalde bouwwerken eenzelfde maatvoering geldt;

1.36 mantelzorg:
intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond;

1.37 onderkomen:
een voor verblijf geschikt, al dan niet aan zijn bestemming onttrokken, vaar- of voertuig, ark of caravan, voor zover dat/die niet als een bouwwerk is aan te merken, alsook een tent;

1.38 overkapping:
een bouwwerk, al dan niet aangebouwd aan een gebouw of een ander bouwwerk, bestaande uit een slechts van boven afgesloten of afgedekte ruimte van lichte constructie zonder eigen wanden;

1.39 peil

a. ter plaatste een gebouw waarvan de hoofdtoegang direct aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b. indien in het water wordt gewerkt: de hoogte van de waterbodem;
c. in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende terrein;

1.40 plankaart:
de analoge en digitale verbeelding van de bestemming(en);

1.41 voorgevel:
de naar de weg gekeerde gevel van een gebouw of, indien het een gebouw betreft met meer dan één naar de weg gekeerde gevel, de gevel die kennelijk als zodanig moet worden aangemerkt;

1.42 voorgevelrooilijn:
de lijn die, op peil, door het buitenwerkse vlak van de voorgevel loopt, welke lijn in geval van een bouwgrens waarnaar de voorgevel is gekeerd, wordt verondersteld te liggen ter plaatse van die bouwgrens;

1.43 weg:
weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b van de Wegenverkeerswet (alle voor het openbaar verkeer openstaande wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten). Onder weg wordt niet verstaan achterpaden bij woningen, waaronder brandgangen;

1.44 wijziging
een wijziging als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling:
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:
a. vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;
b. in afwijking van het onder a gestelde geldt dat bij toepassing van het meten van de goothoogte van een bouwwerk dakkapellen en dakopbouwen buiten beschouwing worden gelaten, behoudens dakkapellen en dakopbouwen waarvan de gezamenlijke breedte meer bedraagt dan 50% van de breedte van het betreffende dakvlak. De goothoogte wordt dan gemeten vanaf het peil tot aan de goot van de dakkapel of dakopbouw.

2.3 de inhoud van een bouwwerk:
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken, dakkapellen en dakopbouwen.

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.5 de oppervlakte van een bouwwerk:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.6 de oppervlakte van een overkapping:
tussen de buitenzijde van de afdekking van de overkapping, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van de overkapping.

2.7 dakkapel en dakopbouw en goothoogte:

bij toepassing van het meten van de goothoogte van een bouwwerk worden dakkapellen buiten beschouwing gelaten, behoudens dakkapellen waarvan de gezamenlijke breedte meer bedraagt dan 50% van de breedte van het betreffende dakvlak. De goothoogte wordt dan gemeten vanaf het peil tot aan het platte dak van de dakkapel of de goot van de dakopbouw.

2.8 ondergeschikte onderdelen

bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwonderdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, luifels, droogstanden, ingangspartij, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouwgrenzen niet meer dan 1 m bedraagt.

2.9 de oppervlakte van een bodemingreep

het gebied binnen de buitenwerkse grens van de grondwerkzaamheden opwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groen- en speelvoorzieningen;
b. voetpaden;
c. voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, zoals riolering en waterafvoer;
d. watergangen en -partijen, en
e. in- en uitritten en andere, ondergeschikte verhardingen.

3.2 bouwregels

Op en in de gronden als bedoeld in artikel 3.1 mogen uitsluitend worden gebouwd:

3.2.1 gebouwen

Gebouwen moeten voldoen aan de volgende kenmerken:

a. uitsluitend ten behoeve van de functie als bedoeld in 3.1 onder b mogen ondergeschikte gebouwtjes tot een oppervlakte van 30 m² worden gebouwd tot een bouwhoogte van 4 m, met dien verstande dat van gebouwen ten behoeve van geleiding of de veiligheid van het verkeer met een oppervlakte van minder dan 10 m² de bouwhoogte niet meer dan 12 m mag bedragen;
b. in afwijking van het bepaalde onder a mogen in bouwvlakken gebouwen worden gebouwd, waarvan de goothoogte en de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximale goot-, bouwhoogte (m) is aangegeven.

3.2.2 bouwwerken geen gebouw zijnde

Bouwwerken geen gebouw zijnde moeten voldoen aan de volgende kenmerken:

a. de bouwhoogte van:
1. bouwwerken, geen gebouw zijnde, ten behoeve van geleiding of de veiligheid van het verkeer met een oppervlakte van minder dan 6 m² mag, gemeten vanaf bovenkant spoorstaaf, niet meer dan 12 m bedragen;
2. speelvoorzieningen, kunstobjecten, palen en masten mag niet meer dan 6 m bedragen;
3. andere bouwwerken, geen gebouw zijnde, mag niet meer dan 3 m bedragen.

3.2.3 afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.1 ten behoeve van de aanleg van parkeervoorzieningen, mits:

a. de behoefte daaraan op de plaats waar de aanleg gewenst wordt geacht, voldoende vaststaat, en
b. het structurele karakter van de groenzone gehandhaafd blijft.

met in achtneming van het bepaalde in artikel 10.2.

Artikel 4 Tuin

4.1 bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- tuinen;
- erftoegangswegen.

4.2 Bouwregels

Op en in de gronden als bedoeld in artikel 4.1 mogen uitsluitend worden gebouwd:

4.2.1 gebouwen

Gebouwen moeten voldoen aan de volgende kenmerken:

a. bijbehorende bouwwerken in de vorm van tuinhuisjes, hobbykastjes en soortgelijke gebouwen mogen uitsluitend achter de voorgevel van de woning worden gebouwd, tot bij elke woning een gezamenlijke oppervlakte van 10 m² en een bouwhoogte van 3,25 m, onverminderd het bepaalde in artikel 6.2.2 onder a en b;
b. aan de voor- en zijgevel van een woning een erker, een ingangspartij en een droogstand worden gebouwd:
    1. met, uit de betreffende gevel van de woning gemeten, een gezamenlijke diepte van ten hoogste 30% van de kortste afstand tussen de betreffende gevel en de bestemmingsgrens evenwijdig aan die gevel, met een maximum van 1,5 m;
    2. indien gesitueerd aan de zijgevel dient een afstand van minimaal 1 m tot de zijdelingse perceelsgrens te resteren;
    3. tot een gezamenlijke breedte van 3/5 van de breedte van de betreffende gevel van de woning, waarbij een erker tot 1,5 m breder dan de breedte van die gevel mag zijn;
    4. tot een bouwhoogte van maximaal 3,25 m.

4.2.2 bouwwerken geen gebouw zijnde

Bouwwerken geen gebouw zijnde moeten voldoen aan de volgende kenmerken:

a. erf- en terreinafscheidingen mogen worden opgericht tot een bouwhoogte van maximaal 2 m, mits gesitueerd minimaal 2,5 m achter de voorgevel van de woning;
b. pergola's mogen worden opgericht tot een bouwhoogte van maximaal 3 m.

Artikel 5 Verkeer - Verblijfsgebied

5.1 bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Verblijfsgebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verhardingen voor woonstraten, pleinen, auto-, fiets- en voetgangersverkeer en parkeervoorzieningen;
b. bermen, groen- en speelvoorzieningen;
c. voorzieningen ten behoeven van de waterhuishouding, zoals riolering en waterafvoer;
d. watergangen en -partijen;
e. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouw zijnde, voor nutsvoorzieningen;
f. bij de bestemming behorende bouwwerken, geen gebouw zijnde.

5.2 bouwregels

Op en in de gronden als bedoeld in artikel 5.1 mogen uitsluitend worden gebouwd:

5.2.1 bouwwerken geen gebouw zijnde

Bouwwerken geen gebouw zijnde moeten voldoen aan de volgende kenmerken:

a. een maximale bouwhoogte van 3 m, behoudens palen, masten en verkeerstekens, waarvan de bouwhoogte niet meer dan 10 m mag bedragen.

Artikel 6 Wonen

6.1 bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. het uitoefenen van een beroep aan huis, met dien verstande dat de gezamenlijke bruto vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van een aan huis gebonden beroep binnen een woning en de bijbehorende bouwwerken mag, in voorkomend geval samen met de brutovloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van bedrijfsactiviteiten als bedoeld in 6.4, niet meer bedragen dan 30% van de totale brutovloeroppervlakte van de betreffende woning en de bijbehorende bouwwerken, en in ieder geval niet meer dan 75 m²;
c. bouwwerken, geen gebouw zijnde, zoals erf- of perceelafscheidingen, overkappingen, pergola's, vlaggen- en andere masten, schotel- en andere antennes, speeltoestellen en tuinmeubilair.

6.2 bouwregels

Op en in de gronden als bedoeld in artikel 6.1 mogen uitsluitend worden gebouwd:

6.2.1 woningen

Woningen moeten voldoen aan de volgende kenmerken:

a. uitsluitend gebouwd binnen bouwvlakken met ten minste één voorgevel in de voorgevelrooilijn;
b. binnen een bouwvlak mag tussen twee niet aaneengebouwde woningen de afstand van elk van de woningen tot de onderlinge zijdelingse perceelsgrens niet minder dan 1 m bedragen;
c. de goothoogte en de bouwhoogte van woningen mogen niet meer bedragen dan 6 m respectievelijk 10 m, tenzij een specieke aanduiding van de 'maximale goot- en bouwhoogte (m)' is aangegeven.

6.2.2 bijbehorende bouwwerken

Bijbehorende bouwwerken moeten voldoen aan de volgende kenmerken:

a. de gezamenlijke oppervlakte (inclusief overkappingen) mag niet meer dan 50 % bedragen van de oppervlakte van de bij de woning behorende gronden buiten het bouwvlak;
b. onverminderd het bepaalde onder a mag de gezamenlijke oppervlakte van vergunningplichtige bijbehorende bouwwerken (exclusief overkappingen) buiten het bouwvlak bij elke woning niet meer bedragen dan:
    1. 60 m² bij percelen met een oppervlakte tot 1.000 m²;
    2. 100 m² bij percelen met een oppervlakte vanaf 1.000 m²;
c. de goothoogte mag niet meer dan 3,25 m bedragen;
d. de bouwhoogte mag niet meer dan 5 m bedragen, tenzij:
    1. op het zijerf van de naar de weg gekeerde zijgevel van een woning wordt gebouwd in welk geval de bouwhoogte niet hoger dan 3,25 m mag bedragen.
e. bijbehorende bouwwerken in de vorm van tuinhuisjes, hobbykastjes en soortgelijke gebouwen mogen uitsluitend achter de achtergevel van de woning worden gebouwd, tot bij elke woning een gezamenlijke oppervlakte van 10 m² en een bouwhoogte van 3,25 m, onverminderd het bepaalde onder a en b.

6.2.3 bouwwerken geen gebouw zijnde

Bouwwerken geen gebouw zijnde moeten voldoen aan de volgende kenmerken:

a. gebouwd in danwel achter (het verlengde) van de voorgevel van de woning;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouw zijnde, mag maximaal 2 m bedragen met dien verstande dat de bouwhoogte van een vlaggenmast maximaal 6 m mag bedragen en de bouwhoogte van een pergola maximaal 3 m;
c. erf- of perceelsafscheiding gelegen voor (het verlengde van) de voorgevel mag maximaal 1 m zijn.

6.2.4 voorwaardelijk verplichting bodemonderzoek

Het uitvoeren van bouwwerkzaamheden op de gronden met de bestemming 'Wonen' is uitsluitend toegestaan nadat met bodemonderzoek voor het gehele plangebied is aangetoond dat de bodemkwaliteit van de betreffende gronden geschikt is voor de woonfunctie.

6.3 afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 6.2.1 ten behoeve van het bouwen van de voorgevel van de woning op ten hoogste 2 m achter de voorgevelrooilijn, met in achtneming van het bepaalde in artikel 10.2.

6.4 afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 6.1, ten behoeve van de uitoefening van bedrijfsactiviteit aan huis, in een woning en bijbehorende bouwwerken, mits:

a. de gezamenlijke brutovloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van bedrijfsactiviteiten binnen een woning en de bijbehorende bouwwerken, in voorkomend geval samen met de brutovloeroppervlakte ten behoeve van een beroep niet meer bedraagt dan 30% van de totale brutovloeroppervlakte van de betreffende woning en de bijbehorende bouwwerken maar in ieder geval niet meer dan 75 m²;
b. geen buitenopslag van goederen ten behoeve van bedrijfsactiviteiten op de bij de betreffende woning behorende gronden plaatsvindt;
c. in de omgeving van de betreffende woning geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk optreedt, met dien verstande dat het parkeren ten behoeve van de bedrijfsactiviteiten zoveel mogelijk op eigen terrein plaatsvindt;
d. behoudens in- en uitladen, geen bedrijfsactiviteiten in de openbare ruimte rond de betreffende woning mogen plaats vinden.

met in achtneming van het bepaalde in artikel 10.2.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

8.1 afwijkingen bestaande bouw

Als de bestaande bebouwing, op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp van het plan, afwijkt van hetgeen elders in deze regels is toegestaan, dienen in afwijking van die regels, de bestaande afwijkingen voor wat betreft:

- goothoogte
- bouwhoogte
- oppervlakte
- inhoud
- afstand tot de as van de weg
- afstand tot de zijdelingse perceelsgrens
- situering ten opzichte van andere bebouwing

ter plaatse van de afwijking als maximaal toelaatbaar worden aangehouden, mits deze afwijkende maatvoering in overeenstemming met het bepaalde in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht tot stand is gekomen.

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

9.1 gebruiksverbod

Het is verboden de in het plan begrepen gronden en bouwwerken te gebruiken, in gebruik te geven en/of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met de in het plan aan deze gronden gegeven bestemming en met het in of krachtens het plan ten aanzien van het gebruik van deze gronden en bouwwerken bepaalde.

9.2 strijdig gebruik

Voor de toepassing van het bepaalde in 9.1, wordt in ieder geval als strijdig gebruik aangemerkt, het gebruik ten behoeve van een seksinrichting, behoudens gevallen waarin dit gebruik als zodanig uitdrukkelijk is toegestaan.

9.3 vormen van verboden gebruik

Een verboden gebruik als bedoeld in 9.1, is in ieder geval het gebruik van onbebouwde gronden:

a. als stand- of ligplaats van onderkomens, tenzij dit gebruik verband houdt met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;
b. als opslag-, stort- of bergplaats van machines, voer- en vaartuigen en andere al of niet afgedankte stoffen, voorwerpen en producten, tenzij dit gebruik verband houdt met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden.

9.4 toegestaan gebruik

Het volgende gebruik is niet in strijd met het bestemmingsplan:

a. het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige en incidentele evenementen, festiviteiten en manifestaties onder de volgende voorwaarden:

1. niet meer dan 3 per jaar per locatie en per keer een duur van ten hoogste vijftien dagen per evenement, het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement hieronder begrepen;

a. het aanleggen of het laten aanleggen van kabels en leidingen ten behoeve van de drinkwatervoorziening, de riolering, de waterhuishouding, de energievoorziening en de datacommunicatie, met uitzondering van:
   1. aardgastransportleidingen met een diameter van meer dan 4" en/of een druk van meer dan 40 bar;
   2. transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2- en K3-categorie met een diameter van meer dan 4";
   3. hoogspanningsleidingen;
   4. buisleidingen voor het transport van water, afvalwater of stoom met een doorsnede van 1 m of meer en een lengte van 10 km of meer;
b. mantelzorg.

9.5 afwijken

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 9.1, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatig gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

10.1 afwijken van de regels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van deze regels:

a. ten behoeve van het bouwen van niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut, zoals gasdrukregelstations, wachthuisjes, telefooncellen, bewaarplaatsen van huisvuilcontainers en transformatorhuisjes, tot een bouwhoogte van 3 m en een oppervlakte van 30 m^2 mag bedragen;
b. indien en voor zover afwijkingen ten aanzien van grens of richting van wegen en paden en ligging van bestemmings- en bebouwingsgrenzen, grenzen van woningvlakken en maatvoeringsgrenzen noodzakelijk zijn ter aanpassing van het plan aan de bij uitmeting blijkende werkelijke toestand van het terrein, mits die afwijkingen ten opzichte van hetgeen op de plankaart is aangegeven niet meer dan 5 m bedragen;
c. ten behoeve van het bouwen van antennemasten tot vanaf peil een bouwhoogte van 15 m;
d. ten behoeve van het bouwen van masten en bijbehorende installaties voor telecommunicatie, al of niet op of aan gebouwen of bouwwerken, geen gebouw zijnde, tot vanaf peil een bouwhoogte van 40 m, waarbij als voorwaarde kan worden gesteld dat gebruik dient te worden gemaakt van bestaande masten voor telecommunicatie en/of andere bestaande hoge objecten, zoals hoge gebouwen, windturbines, reclamezuilen, lichtmasten en/of hoogspanningsmasten, indien deze aanwezig zijn binnen een redelijke afstand van de gevraagde locatie.

10.2 voorwaarden voor afwijking

Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 10.1 kan slechts worden verleend, mits:

a. de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad;
b. het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie en de verkeersveiligheidsbelangen niet onevenredig worden geschaad;
c. door initiatiefnemer een zekerheidstelling is afgeven met betrekking tot de (plan)kosten;
d. de afwijking voorzien wordt van een ruimtelijke motivering.

Artikel 11 Algemene wijzigingsregels

11.1 geringe veranderingen bestemmingsgrenzen

Het bevoegd gezag is bevoegd tot het wijzigen van grenzen van bestemmings- en bouwvlakken en van aanduidingen op de plankaart zodanig, dat de geldende oppervlakte van de bij wijziging betrokken vlakken met niet meer dan 10% wordt verkleind of vergroot en de grenzen daarbij met niet meer dan 10 m worden verschoven.

11.2 uitvoerbaarheid van het wijzigingsplan

De uitvoerbaarheid van het wijzigingsplan moet zijn gewaarborgd, in verband waarmee in elk geval aangetoond moet worden:

a. dat de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad;
b. dat het straat- en bebouwingsbeeld en de verkeersveiligheidsbelangen niet onevenredig worden geschaad;
c. dat het plan voorzien is voorzien van een watertoets;
d. dat het wijzigingsplan milieutechnisch aanvaardbaar is;
e. dat het wijzigingsplan inpasbaar is in het volkshuisvestingsprogramma (indien dat relevant is voor het plan);
f. dat het wijzigingsplan economisch uitvoerbaar is;
g. dat verhaal van gemeentelijke (plan)kosten is zekergesteld;
h. dat het wijzigingsplan stedenbouwkundig inpasbaar is.

Artikel 12 Overige regels

12.1 Algemene regels van toepassing verklaard

De volgende bestemmingsplannen zijn overeenkomstig van toepassing op de gronden van het bestemmingsplan 'Middag Oost fase 3':

1. 'Paraplubestemmingsplan Wonen', zoals vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 18 december 2019;
2. 'Paraplubestemmingsplan parkeren gemeente Zevenaar', zoals vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 30 januari 2019.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan;
2. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid onder artikel 13.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%;
3. Het eerste lid onder artikel 13.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.2 Overgangsrecht gebruik

13.2.1 Overgangsrecht

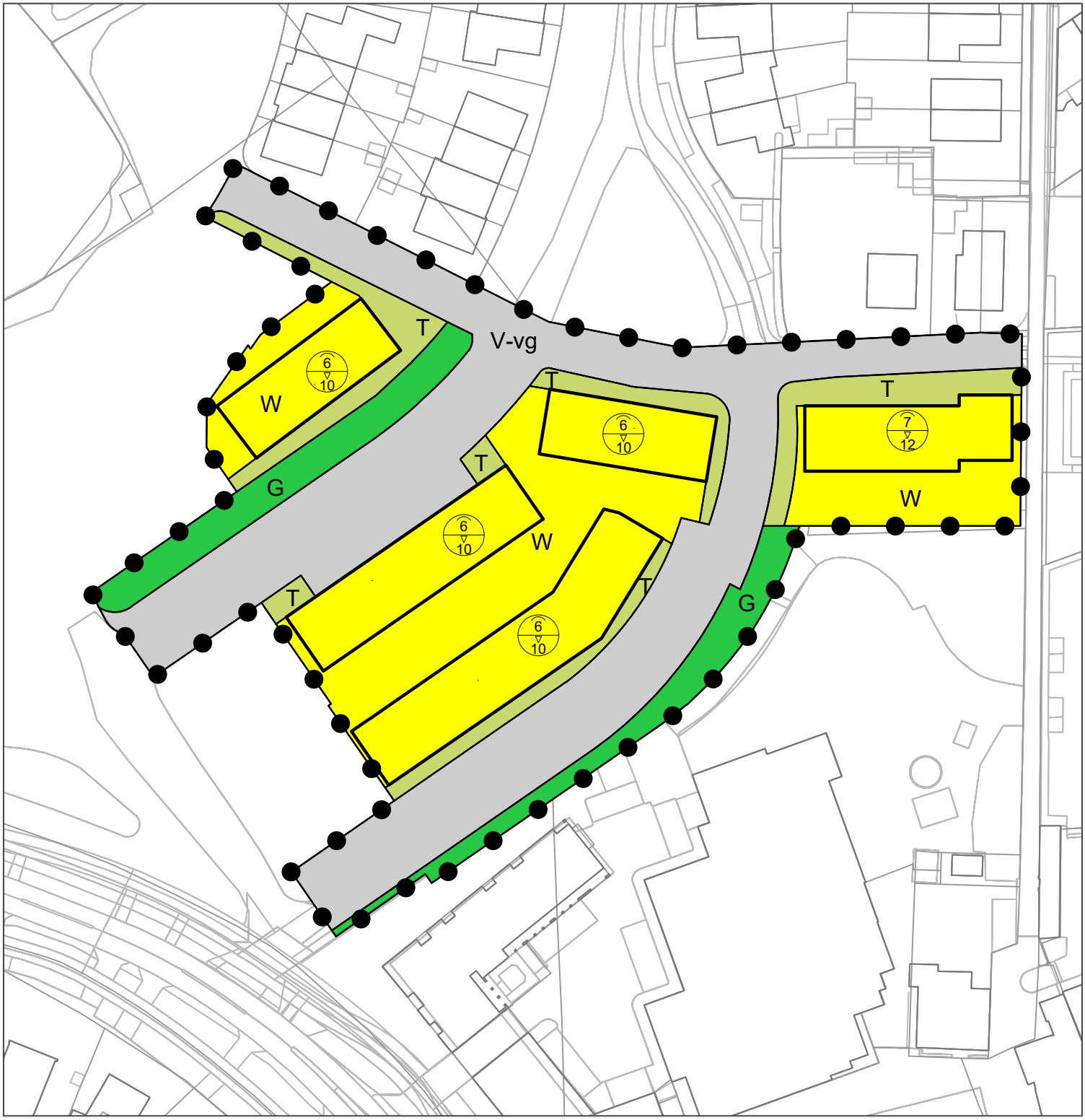
1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is,mag worden voortgezet;
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid onder artikel 13.2, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid onder artikel 13.2, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;
4. Het eerste lid onder artikel 13.2 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 14 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan 'Middag Oost fase 3' van de gemeente Zevenaar.

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten

LEGENDA

Plangebied

Enkelbestemmingen

- G — Groen
- T — Tuin
- V-vg — Verkeer - Verblijfsgebied
- W — Wonen

Bouwvlakken

- bouwvlak

Maatvoeringen

- 7 / 12 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Overig

- Ondergrond (bgt, 5 juli 2022)

Meters
0 2 4 6 8 10 20 30 40 50

N

Bestemmingsplan Middag Oost fase 3

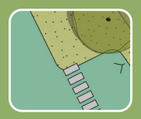
Gemeente Zevenaar

idn	: NL.IMRO.0299.HZ04MOFASE3-VA01
schaal	: 1:1000
formaat	: A4
projectnr.	: 01.40.02
laatst gew.	: 18 april 2023
tekenaar	: JB
www.buro-sro.nl	: Vestiging Arnhem

BURO SRO

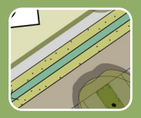
Legenda

Groene ruimte tussen plangebied en Dorpstraat

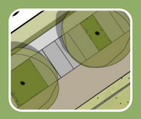
Wegen met voetpaden

Groenstrook met waterberging

Hofje bij seniorenwoningen

Bomenrij met haaksparkeren

Parkeerplaatsen op eigen terrein

Meter
0 10 20 30 40 50

Middag-Oost Babberich | Gemeente Zevenaar

Schetsontwerp | oktober 2022

De Klinker Milieu Adviesbureau

VERKENNEND BODEMONDERZOEK
volgens NEN 5740

Kulturweide
Babberich

Datum:	15 juni 2022
Adviesbureau:	De Klinker B.V. Verlengde Ooyerhoekseweg 9 7207 BJ Zutphen 0575-517298
Rapportnummer:	K2220053
Opdrachtgever:	Gemeente Zevenaar Postbus 10 6900 AA Zevenaar

Auteur:	Paraaf	Gecontroleerd door	Paraaf
J.F. Eggink		W. Wilbrink	

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB BRL SIKB 2000 kiwa gecertificeerd ISO 9001 kiwa gecertificeerd VGM CHECKLIST AANNEMERS

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 2
2 VOORONDERZOEK 3
2.1 Wat is de afbakening onderzoekslocatie 3
2.2 Locatie-inspectie 3
2.3 Historische kaarten / Luchtfoto's 4
2.4 Informatie Overheden 5
2.5 Bodemkwaliteitskaart 5
2.6 Asbestdakenkaart 5
2.7 Bodemopbouw en geohydrologie 5
2.8 Beïnvloeding vanuit de omgeving 6
2.9 Bodemonderzoek noodzakelijk? 7
2.10 Hypothese en strategie 7
3 ONDERZOEKSOPZET EN UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN 8
3.1 Onderzoeksopzet 8
3.2 Veldonderzoek 8
3.3 Chemisch onderzoek 9
4 ONDERZOEKSRESULTATEN 10
4.1 Globale bodemopbouw 10
4.2 Zintuiglijke waarnemingen 10
4.3 Veldmetingen 10
4.4 Waarnemingen in het kader van aanwezigheid van asbest 10
4.5 Toetsingskader 10
4.5.1 Wet bodembescherming 11
4.5.2 Besluit bodemkwaliteit 11
4.5.3 PFAS 12
4.6 Analyseresultaten grond en grondwater 12
4.7 Grond 13
4.8 Grondwater 13
4.9 Toetsing hypothese 14
5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 15
5.1 Conclusies 15
5.2 Algemeen 15

BIJLAGEN

Bijlage 1: Ligging onderzoekslocatie
Bijlage 2: Boorstaten en zintuiglijke waarnemingen
Bijlage 3: Analyseresultaten
Bijlage 4: Toetsingstabellen
Bijlage 5: Situering monsterpunten
Bijlage 6: Checklist vooronderzoek

1 INLEIDING

In opdracht van gemeente Zevenaar is door De Klinker Milieu Adviesbureau een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd conform de NEN 5740 op de locatie Kulturweide te Babberich.

De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 10.000 m^2. In bijlage 1 is de regionale ligging opgenomen en in bijlage 5 een overzicht van de onderzoekslocatie.

De aanleiding tot het bodemonderzoek wordt gevormd door de voorgenomen ontwikkeling van de locatie. Doel van het bodemonderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de locatie en nagaan of er mogelijke gebruiksbeperkingen bestaan in relatie tot het beoogde gebruik.

Het door De Klinker Milieu Adviesbureau gehanteerde kwaliteitssysteem en de toepassing daarvan voldoet aan NEN-EN-ISO 9001:2015. Tussen De Klinker Milieu Adviesbureau en de opdrachtgever is geen sprake van een relatie die de onafhankelijkheid en integriteit zou kunnen beïnvloeden en/of haar werkzaamheden zou kunnen belemmeren.

In voorliggende rapportage wordt een overzicht gegeven van de resultaten van het uitgevoerde verkennend bodemonderzoek. In hoofdstuk 2 worden de tijdens het vooronderzoek verzamelde informatie, de globale bodemopbouw, de geohydrologische gegevens en de hypotheses weergegeven. Hoofdstuk 3 presenteert de onderzoeksopzet en de uitgevoerde werkzaamheden. Vervolgens worden de onderzoeksresultaten weergegeven in hoofdstuk 4. Tot slot worden de conclusies en aanbevelingen gepresenteerd in hoofdstuk 5.

2 VOORONDERZOEK

Onderstaand wordt de informatie gepresenteerd die tijdens uitvoering van het vooronderzoek is verzameld.

Het vooronderzoek is uitgevoerd conform NEN 5725 (2017). Hierbij is getracht uit diverse bronnen de voorgeschreven onderzoeksvragen te beantwoorden. In bijlage 6 is de tabel uit de NEN 5740 met de diverse aanleidingen voor bodemonderzoek weergegeven, alsmede een checklist van de verplichte vooronderzoeksaspecten. De gekozen aanleiding van het vooronderzoek is 'Opstellen hypothese over de bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek' (optie A uit de NEN 5725).

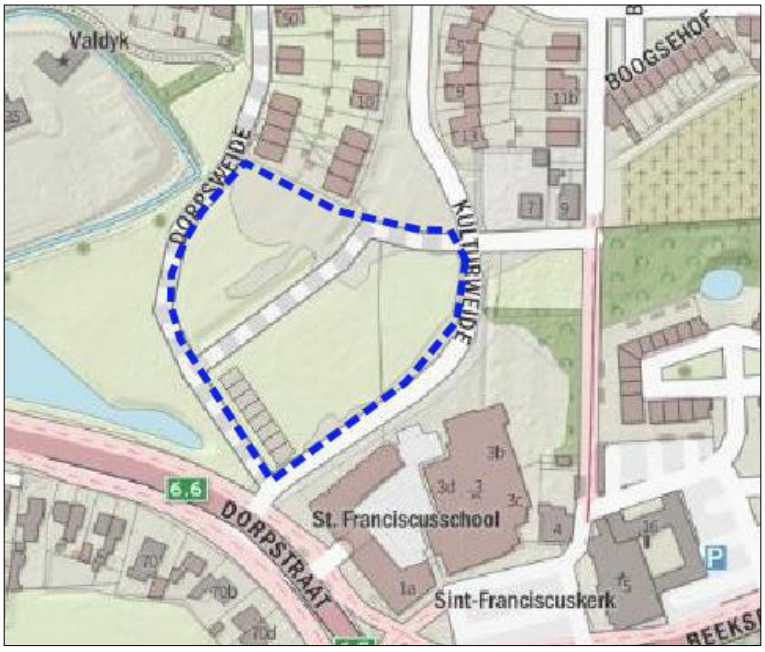
In onderstaande alinea's worden de te beantwoorden onderzoeksvragen weergegeven en beantwoord. Hierbij is (indien van toepassing) tevens de bron van de informatie weergegeven.

2.1 Wat is de afbakening onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is kadastraal bekend als gemeente Zevenaar (ZVN02), sectie C, perceelnummer 4594 (ged.) en 4681 (ged.) (bron: Kadaster). Voor het vooronderzoek zijn gegevens van zowel de onderzoekslocatie als de direct aangrenzende percelen bekeken.

2.2 Locatie-inspectie

De locatie betreft het gebied gelegen tussen de Dorpsweide en Kulturweide ten noorden van de Dorpsstraat in Babberich. In onderstaande afbeelding is de onderzoekslocatie weergegeven.

Voorafgaand aan de veldwerkzaamheden op 30 maart 2022 heeft een locatie-inspectie plaatsgevonden. Het terrein is volledig onbebouwd en braakliggend. Onderstaande foto's geven een indruk van de locatie. Op het zuidwestelijk terreindeel zijn twee depots met grond gelegen (foto 3 en 5). De depots met grond zijn vrijgekomen bij het woonrijp maken van het project 'Middag-Oost Babberich' en betreft de bovengrond (cunetgrond) welke is vrijgekomen bij de aanleg van infrastructuur (trottoir, parkeervakken en een gedeelte van de rijbaan). De depots bestaan uit kleigrond.

Begin 2022 heeft een partijkeuring van de kleigrond plaatsgevonden (De Klinker Milieu Adviesbureau, 23 maart 2022, rap. K2210124, versie 2.0). Op basis van de resultaten van de partijkeuring kan geconcludeerd worden dat de grond in het kader van het Besluit bodemkwaliteit kwalitatief voldoet aan de eisen voor Achtergrondwaarde voor toepassing op of in de landbodem. Zowel visueel als analytisch is geen asbest in de partij aangetoond.

foto 1 (t.p.v. boring 4)

foto 2 (t.p.v. boring 8)

foto 3 (t.p.v. boring 12)

foto 4 (t.p.v. boring 17)

foto 5 (t.p.v. boring 20)

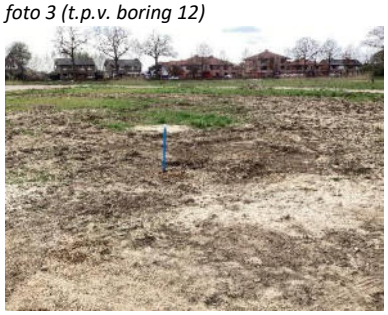

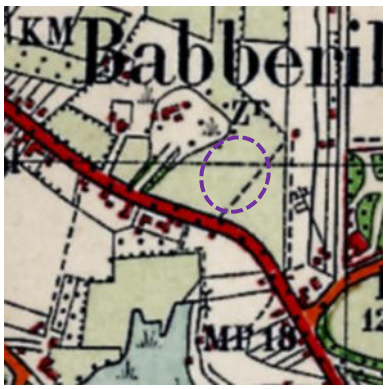
foto 6 (t.p.v. boring Pb1)

2.3 Historische kaarten / Luchtfoto's

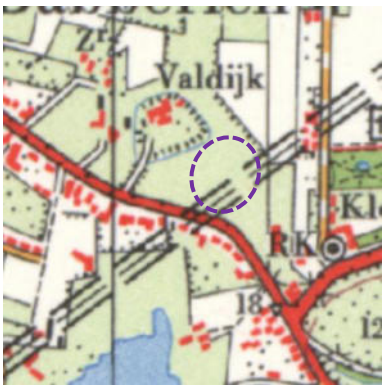
Historische kaarten, afkomstig van www.topotijdreis.nl, tonen aan dat de realisatie van de uitbreidingslocatie 'Middag Oost' omstreeks 2010 is gestart. De locatie Middag-Oost kende lange tijd een agrarisch gebruik (maisland en grasland). De locatie ligt tussen het doorgaande Provinciale weg en de noordelijk gelegen Betuweroute en is jarenlang gereserveerd geweest voor de Rijksweg A15.
Er zijn geen verdachte zaken waar te nemen op de historische kaarten die betrekking hebben op het voorkomen van bodembedreigende activiteiten. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen voormalig (gedempte) watergangen zichtbaar. De huidige onderzoekslocatie is niet gelegen in een gebied van voormalige boomgaard/fruitkwekerij/boomkwekerij. Onderstaande topografische kaarten onderschrijven dit. De percelen hebben voor zover bekend altijd een agrarische bestemming gehad.

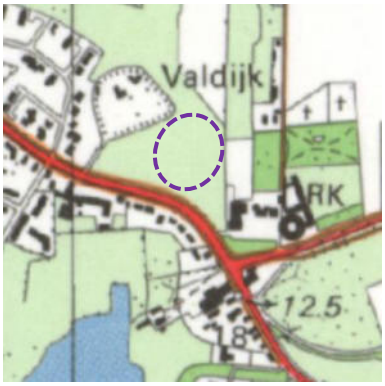
1900

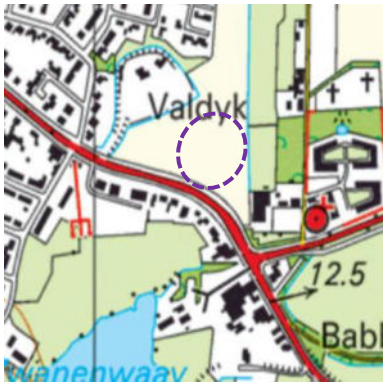
1950

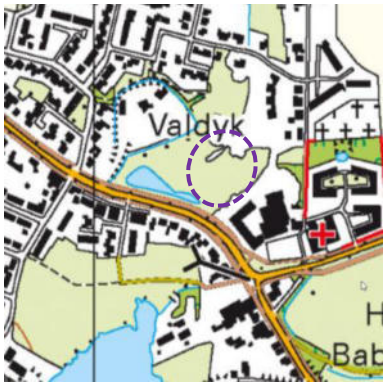
1975

1990

2010

2021

2.4 Informatie Overheden

Uit het Bodemloket blijkt dat nabij de onderzoekslocatie de deellocatie Babberichseweg/Dorpsstraat met kenmerk GE029901378 is gelegen. In 2004 heeft HMA B.V. ter plaatse een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Onder statusinformatie is aangegeven dat een nader onderzoek uitgevoerd dient te worden om de omvang en ernst van de vastgestelde verontreiniging te bepalen. In het dossier zijn geen details beschreven.

In het Omgevingsrapport Gelderland is bekend dat in 2008 door Syncera Milieu en in 2009 door Verhoeve Milieu aan het Kloosterpad (ong.) een verkennend bodemonderzoek heeft plaatsgevonden. Er zijn geen bodemgegevens in het dossier bekend.

Aan het Kloosterpad 7 heeft in 2019 een bodem- en fundatieonderzoek plaatsgevonden. Ter plekke is een verontreiniging met PCB vastgesteld. In 2020 is de verontreiniging gesaneerd. Details van het onderzoek en sanering worden in paragraaf 2.8 nader beschreven.

2.5 Bodemkwaliteitskaart

De locatie is volgens de bodemkwaliteitskaart regio Arnhem gelegen in deelgebied ‘B7 Oude bebouwing landelijke gemeente’ met de volgende bodemkwaliteitsklassen:

- Ontgravingskwaliteit: Wonen (bovengrond) / AW2000 (ondergrond)
- Bodemfunctieklasse: Wonen / AW2000 (ondergrond)
- Toepassingsklasse: Wonen

(bron: bodemkwaliteitskaart regio Arnhem, 2018).

2.6 Asbestdakenkaart

Op basis van de asbestdakenkaart Gelderland is de locatie en de nabije omgeving niet verdacht op asbesthoudende dakbedekking.

2.7 Bodemopbouw en geohydrologie

Als uitgangspunt voor de bodemsamenstelling en de geohydrologische situatie is boring B40G0831 van het Dinoloket gekozen. Deze boring is in de nabijheid van de locatie uitgevoerd.

De bodemopbouw laat zich globaal als volgt beschrijven:

Regionale bodemopbouw (bron: Dinoloket)

De regionale grondwaterstroming is westelijk gericht (bron: Grondwatertools).

2.8 Beïnvloeding vanuit de omgeving

Op de locatie Korteweide en Kulturweide te Babberich is in november 2019 een verkennend bodemonderzoek en een fundatieonderzoek verricht (uitgevoerd door ingenieursbureau Land van 11 november 2019 met kenmerk R01-77809-WZI) ter plaatse van woningbouwlocatie Middag-Oost te Babberich. Het onderzochte terrein betreft een braakliggende locatie tussen de Korteweide aan de noordkant en de Dorpsstraat van de zuidkant.

Op basis van de resultaten van de reeds uitgevoerde bodemonderzoeken kan het volgende geconcludeerd worden:

- Het menggranulaat gebruikt ter plaatse van de bouwwegen is onverdacht voor het voorkomen van asbest en is indicatief herbruikbaar als 'niet-vormgegeven' bouwstof;
- In de bodem is visueel en analytisch geen asbest aangetroffen. Aanvullend asbestonderzoek is/wordt niet noodzakelijk geacht;
- Ten hoogte van Kloosterpad 7 (gelegen nabij de noordoostzijde van onderhavig terreindeel) is in de boven- en ondergrond (0,0-1,0 m-mv) sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging met PCB. De bodem is ter plaatse over een oppervlak van circa 130 m² sterk verontreinigd. De gemiddelde laagdikte is 0,9 m. Op basis hiervan wordt verwacht dat binnen de onderzoekslocatie sprake is van circa 120 m3 sterk met PCB verontreinigde grond. Mogelijk is de daadwerkelijke omvang van het geval groter aangezien er aanwijzingen zijn dat deze de grens van de onderzoekslocatie overschrijdt. Voor de verwijdering van deze grond dient een saneringsplan te worden opgesteld, welke ter toetsing bij het bevoegd gezag (provincie Gelderland) dient te worden aangeboden. **Het geval van ernstige bodemverontreiniging met PCB ligt buiten onderhavig onderzoeksgebied.**
- Ter plaatse van boring 004 (Korteweide) is er sprake van ca 6 m^3 sterk met nikkel verontreinigd veen. De te verwachten bodemkwaliteitsklasse is 'niet toepasbaar'. Voor het werken met deze grond is geen aanvullende veiligheidsklasse van toepassing. De verontreiniging met nikkel is gelegen in het toekomstige riool tracé. Indien de verontreiniging tijdens de geplande werkzaamheden wordt geroerd moet de vrijkomende verontreinigde grond te worden afgevoerd naar een erkend verwerker. Voor de verwijdering van deze sterke verontreiniging dient een plan van aanpak te worden opgesteld, welke dient te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag (gemeente Zevenaar). **De circa 6 m^3 sterk**

met nikkel verontreinigd veen ligt buiten de huidige ontgravings-/herkomstlocatie van de partij (inrichtingsplan fase 2).

- In de overige bodemlagen zijn binnen het projectgebied geen overschrijdingen van de achtergrondwaarden aangetoond.

2.9 Bodemonderzoek noodzakelijk?

De milieuhygiënische kwaliteit van de bodem is niet of onvoldoende bekend. Er zijn vooraf echter geen aanwijzingen aangetroffen dat de bodem op de locatie verdacht is op het voorkomen van bodemverontreiniging.

2.10 Hypothese en strategie

De hypotheses en onderzoeksstrategieën zijn weergegeven in tabel 2.1.

***Tabel 2.1**: Geselecteerde deellocaties en hypothese*

Deellocatie	Oppervlakte (m^2)	Hypothese	Verdachte stoffen	Verdachte bodemlaag	Strategie*
Gehele terrein	Ca. 10.000	Onverdacht	-	-	ONV-NL

* ONV-NL = onverdachte, niet lijnvormige locatie

Indien in de geanalyseerde monsters geen van de onderzochte stoffen aanwezig zijn in een concentratie boven de achtergrondwaarde/streefwaarde uit de “Circulaire bodemsanering 2013” (Staatscourant 16675, 27 juni 2013) en of de achtergrondwaarden uit de Regeling bodemkwaliteit (bijlage 4, Staatscourant 247, 20 december 2007 en de wijzigingen hierop) wordt de hypothese onverdacht aangenomen.

3 ONDERZOEKSOPZET EN UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN

3.1 Onderzoeksopzet

De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 10.000 m2. Het aantal boringen en peilbuizen en het aantal te analyseren grond- en grondwatermonsters is omschreven in NEN 5740 en is afhankelijk van de verdachtheid en de oppervlakte van de locatie. In tabel 3.1. worden de uit te voeren veld- en laboratorium werkzaamheden weergegeven.

Tabel 3.1: *Uit te voeren veld- en laboratoriumwerkzaamheden*

Locatie	Veldwerk	Analyses
Gehele terrein	14 boringen tot 0,5 m-mv **en** 4 boringen tot 2,0 m-mv **en** 2 peilbuizen	3x standaardpakket grond (laag 0,0-0,5 m-mv) 2x standaardpakket grond (laag 0,5-2,0 m-mv) 5x PFAS (advieslijst 30 stoffen) 2x standaardpakket grondwater

De opgeboorde grond wordt in trajecten van maximaal 50 cm bemonsterd, of anders afhankelijk van de veldwaarnemingen en bodemlagen.

3.2 Veldonderzoek

In tabel 3.2 worden de verrichte veldwerkzaamheden weergegeven.

Tabel 3.2: *Verrichte veldwerkzaamheden*

Locatie	Aantal boringen (excl. peilbuizen)	Aantal peilbuizen
Gehele terrein	14 boringen tot 0,5 m-mv (3, 4, 6, 7, 9, 10, 12 t/m 17, 19, 20) 4 boringen tot 2,0 m-mv (5, 8, 11, 18)	1 peilbuis (Pb1, filterstelling 1,9-2,9 m-mv) 1 peilbuis (Pb2, filterstelling 1,9-2,9 m-mv)

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd op 30 maart 2022 (boorwerkzaamheden) door de heer R. Kinnaer en op (monsterneming grondwater) door de heer W. Lichtenberg. Zowel De Klinker Milieu Adviesbureau als de heren Kinnaer en Lichtenberg zijn erkend voor het uitvoeren van deze werkzaamheden (certificaat K25343/16).

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd conform de normen van het Nederlands Normalisatie Instituut. Tevens is gewerkt conform de Beoordelingsrichtlijnen "Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek" (BRL-SIKB 2000) en de daarbij behorende protocollen 2001 en 2002.

Tijdens het uitvoeren van het veldwerk is de grond zintuiglijk beoordeeld op de aanwezigheid van verontreinigingen en is het opgeboorde materiaal gekarakteriseerd en vastgelegd in boorbeschrijvingen. Bij het zintuiglijk beoordelen wordt door middel van geur en aanblik van de opgeboorde grond een eerste indruk verkregen. Verder wordt door middel van de "olie-op-water"-proef een indicatie verkregen omtrent de aanwezigheid van olie-achtige verontreinigingen. De zintuiglijke waarnemingen en boorprofielen zijn vermeld in bijlage 2.

3.3 Chemisch onderzoek

De geanalyseerde (meng)monsters en hun samenstelling staan weergegeven in tabel 3.3.

Tabel 3.3: *Geanalyseerde (meng)monsters en hun samenstelling*

Deellocatie	Monster		Samenstelling	Traject (m-mv)	Analyse*
Gehele terrein	BG1	G	Pb2-1, 6-1, 7-1, 8-1, 12-1, 19-1	0,00-0,50	Standaardpakket grond, As, PFAS
	BG2	G	3-1, 4-1, 5-1, 9-1, 10-1, 11-1, 13-1, 14-1	0,00-0,50	Standaardpakket grond, As, PFAS
	BG3	G	15-1, 16-1, 17-1, 18-1, 19-1, 20-1	0,00-0,50	Standaardpakket grond, As, PFAS
	OG1	G	5-2, 5-4, 8-4, 8-6, 18-2, 18-3, Pb1-3, Pb1-5, Pb2-3	0,50-1,80	Standaardpakket grond, As, PFAS
	OG2	G	5-3, 5-5, 8-7, 11-3, 11-5, 18-4, 18-6, Pb1-4, Pb2-4	0,70-2,00	Standaardpakket grond, As, PFAS
	OG3	G	11-6, Pb1-6, Pb2-6	1,60-2,00	Standaardpakket grond, As, PFAS
	Pb01	G	Pb1-1	0,00-0,20	Standaardpakket grond, As
	Pb01-1	W	Pb1-1-1	1,90-2,90	Standaardpakket grondwater
	Pb02-1	W	Pb2-1-1	1,90-2,90	Standaardpakket grondwater

G=grond W=grondwater

Opmerking:
De grondmengmonsters BG 1, OG2 en grondmonster Pb01-1 zijn samengesteld uit zand.
De grondmengmonsters BG2, BG3, OG1 en OG2 zijn samengesteld uit kleigrond.
Het grondmengmonster OG3 is samengesteld uit veen.
* In verband met het aantreffen van roest in de bodem zijn de grond(meng)monsters aanvullend geanalyseerd op arseen.

Het samenstellen van de mengmonsters en de grond- en grondwateranalyses is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V. (Raad voor de Accreditatie (RvA)- erkend laboratorium (NEN-EN-ISO/IEC 17025). Tevens is SGS Environmental Analytics B.V ISO 14001 (2004) gecertificeerd en AS 3000 erkend.

Daarnaast zijn de grondmengmonsters volgens RvA geanalyseerd op PFAS (advieslijst 30 stoffen), daarbij wordt opgemerkt dat ook deze monsters voorbehandeld zijn conform AS3000.

In de onderstaande tabel worden de samenstelling van de standaard analysepakketten weergegeven. Door het aantreffen van roest in de bodem zijn de grond(meng)monsters aanvullend onderzocht op arseen.

Tabel 3.4: *Samenstelling standaard analysepakketten*

	Grond	Grondwater
Zware metalen: Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Pb, Mo, Ni, Zn	*	*
Aanvullend zware metalen: As*	*	
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK (10 van VROM))	*	
PCB (7)	*	
Minerale olie	*	*
Vluchtige aromaten, incl. naftaleen en styreen		*
Vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen (incl. vinylchloride, chloorpropanen en bromoform)		*
Geleidbaarheid, pH en troebelheid		*
Organische stof en lutum	*	

* In verband met het aantreffen van roest in de bodem zijn de grond(meng)monsters aanvullend geanalyseerd op arseen.

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 Globale bodemopbouw

Een globale beschrijving van de bodemopbouw is opgenomen onderstaande tabel. Het is de beschrijving van de bodemopbouw ter plaatse van peilbuis 01 van onderhavig onderzoek.

Tabel 4.1: *Lokale bodemopbouw*

Diepte [m-mv]	Bodemsamenstelling	Opmerkingen
0,00 – 0,20	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus	-
0,20 – 1,10	Klei, matig zandig, zwak humeus	Matig roesthoudend
1,10 – 1,30	Zand, matig fijn, matig siltig	Zwak roesthoudend
1,30 – 1,60	Klei, sterk zandig	-
1,60 – 1,80	Veen	-
1,80 – 2,90	Zand, matig grof, zwak siltig	-

4.2 Zintuiglijke waarnemingen

De tijdens de veldwerkzaamheden waargenomen zintuiglijke afwijkingen in de bodem zijn weergegeven in tabel 4.2.

Tabel 4.2: *Zintuiglijke afwijkingen*

Boring	Traject (m-mv)	Zintuiglijke afwijking
17	0,00 – 0,50	Sporen baksteen
18	0,00 – 0,50	Sporen baksteen
19	0,00 – 0,50	Sporen baksteen
Pb01	0,00 – 0,20	Zwak baksteenhoudend, zwak kooldeeltjes houdend

4.3 Veldmetingen

Bij bemonstering van het grondwater uit de peilbuizen is de grondwaterstand, de zuurgraad (pH), geleidbaarheid en de troebelheid gemeten. De meetresultaten zijn opgenomen in tabel 4.3.

Tabel 4.3: *Grondwaterstand, zuurgraad, geleidbaarheid en de troebelheid grondwater*

Peilbuis	Plaatsings-datum	Bemonste-ringsdatum	Filterstelling (m-mv)	Grondwaterstand (m-mv)	Zuurgraad pH	Geleidbaarheid EGV (µS/cm)	Troebelheid (ntu)
Pb1	30-03-2022	08-04-2022	1,90 – 2,90	0,90	6,75	681	19,37
Pb2	30-03-2022	08-04-2022	1,90 – 2,90	0,85	7,19	836	22,43

De troebelheid van het grondwater is hoger dan 10 NTU. Een hoge troebelheid kan invloed hebben op de analyseresultaten. Tevens is de geleidbaarheid van het grondwater aan de hoge kant. Geen van de overige gemeten waarden wijkt duidelijk af van de waarde, welke gezien de natuurlijke omstandigheden verwacht kan worden.

4.4 Waarnemingen in het kader van aanwezigheid van asbest

Ten tijde van het veldonderzoek heeft een visuele beoordeling van asbest op de bodem plaatsgevonden (maaiveld inspectie). Op het maaiveld is geen asbestverdacht materiaal aangetroffen.

De grond uit de boringen is geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbest. In de opgeboorde grond is geen asbestverdacht materiaal aangetroffen.

4.5 Toetsingskader

De analyseresultaten van de onderzochte monsters worden vergeleken met de waarden van de toetsingstabel uit de circulaire “Circulaire bodemsanering 2013” (Staatscourant 16675, 27 juni 2013)

en achtergrondwaarden en maximale waarden uit de Regeling bodemkwaliteit (bijlage 4, Staatscourant 247, 20 december 2007 en de wijzigingen hierop).
De toetsing van de analyseresultaten vindt plaats conform de, door het Rijk beschikbaar gestelde Bodem Toets- en Validatieservice (BoToVa).

4.5.1 Wet bodembescherming

De in deze tabel genoemde toetsingswaarden hebben de volgende betekenis:

achtergrond-/streefwaarde[1]	=	referentiewaarde
tussenwaarde[2]	=	referentiewaarde voor nader onderzoek grond: 1/2(AW+I-waarde) grondwater: 1/2(S+I-waarde)
interventiewaarde	=	toetsingswaarde voor sanering of saneringsonderzoek

De achtergrond-, tussen- en interventiewaarden voor een aantal stoffen in de bodemmonsters zijn afhankelijk van het gehalte aan organische stof en lutum. Deze gehalten zijn in het laboratorium bepaald en verwerkt in de toetsingstabel (zie bijlage 3 voor de analyseresultaten en bijlage 4 voor de toetsing).

Voor de beoordeling van de verontreinigingssituatie wordt behalve met de toetsingstabel, ook rekening gehouden met de zintuiglijke waarnemingen en eventueel met het gebruik van de bodem.
Bij de beoordeling worden de volgende termen toegepast:

kleiner dan de achtergrond-/streefwaarde	=	niet verontreinigd
tussen achtergrondwaarde en tussenwaarde	=	licht verontreinigd
tussen tussenwaarde en interventiewaarde	=	matig verontreinigd
groter dan de interventiewaarde	=	sterk verontreinigd

De locatie wordt als verontreinigd beschouwd, indien in een (meng)monster stoffen aanwezig zijn in een concentratie hoger dan de achtergrondwaarde. Overschrijding van de tussenwaarde houdt in dat er een vermoeden van ernstige bodemverontreiniging bestaat en dat een nader onderzoek moet worden uitgevoerd.

Als voor tenminste één stof de gemiddelde concentratie van minimaal 25 m^3 grond of 100 m^3 grondwater hoger is dan de interventiewaarde is het vermoeden van ernstige bodemverontreiniging bevestigd.

Het bovenstaande toetsingskader is alleen van toepassing voor “bestaande” gevallen van bodemverontreiniging (ontstaan voor 1987). Recente gevallen van bodemverontreinigingen vallen onder de “zorgplicht”. De aantasting van de bodem dient dan gesaneerd te worden of de aantasting en de directe gevolgen daarvan dienen beperkt en zoveel mogelijk ongedaan gemaakt te worden. Dit staat los van de ernst en urgentie van de verontreiniging.

4.5.2 Besluit bodemkwaliteit

Voor het toetsen van de kwaliteit van grond en baggerspecie aan de verschillende normen van het Besluit en voor het indelen van de (water)bodem in kwaliteitsklassen kent het Besluit als uitgangspunt dat de rekenkundige gemiddelden moeten voldoen aan de gestelde maximale waarden. Deze maximale

[1] Voor grond wordt de achtergrondwaarde en voor grondwater wordt de streefwaarde als referentiewaarde gehanteerd.
[2] De term tussenwaarde is niet meer in de wet verankerd maar wordt landelijk nog wel op deze wijze gebruikt.

waarden zijn landelijk (generiek) vastgesteld. Daarnaast mogen gemeenten gebiedsspecifieke maximale waarden hanteren. Deze dienen te worden vastgelegd in een bodembeheernota.

Bij de toetsing geldt een rekenregel voor het standaardiseren van de gemeten concentraties met de daadwerkelijk gemeten concentraties lutum en organische stof. Daarnaast zijn er twee bijzondere toetsingsregels: voor de achtergrondwaarde en voor de indeling in de bodemkwaliteitsklasse wonen. Bij de beoordeling worden de volgende termen toegepast:

		Bodemkwaliteitsklasse
Kleiner dan de achtergrondwaarde[(a)]	=	Achtergrondwaarde
Kleiner dan maximale waarde wonen[(b)]	=	Wonen
Kleiner dan maximale waarde industrie	=	Industrie

(a) De kwaliteit van de grond en baggerspecie overschrijdt niet de achtergrondwaarde als bij meting van **X** stoffen in de grond of baggerspecie het rekenkundige gemiddelde van maximaal **Y** stoffen verhoogd zijn ten opzichte van de achtergrondwaarde. De verhoging mag per stof maximaal 2x de achtergrondwaarde voor die stof bedragen, waarbij voor alle stoffen geldt dat de verhoogde gehalten kleiner zijn dan of gelijk zijn aan de maximale waarde voor kwaliteitsklasse wonen van de betreffende stof.

X	2	7	16	27	37
Y	1	2	3	4	5

(b) De kwaliteit van de bodem overschrijdt niet de maximale waarde voor de kwaliteitsklasse wonen wanneer bij meting van **X** stoffen maximaal **Y** stoffen verhoogd zijn ten opzichte van de maximale waarde voor kwaliteitsklasse wonen. De verhoging mag per stof ten hoogste de maximale waarde voor de kwaliteitsklasse wonen vermeerderd met de achtergrondwaarde voor die stof bedragen, waarbij voor alle stoffen geldt dat de gehalten van de gemeten stoffen kleiner zijn dan of gelijk zijn aan de maximale waarde voor kwaliteitsklasse industrie van de betreffende stof.

X	7	16	27	37
Y	2	3	4	5

4.5.3 PFAS

In onderstaande tabel 4.4 zijn de toepassingsnormen van grond en baggerspecie op de landbodem weergegeven (bron: handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (versie december 2021)):

Tabel 4.4: *Normen PFAS*

Functieklasse in de zin van het Besluit bodemkwaliteit	**PFOS (µg/kg.ds)**	**PFOA (µg/kg.ds)**	**GenX (µg/kg.ds)**	**Overige PFAS (µg/kg.ds)**
landbouw/natuur (achtergrondwaarde)	<1,4	<1,9	<1,4	<1,4
wonen	3,0	7,0	3,0	3,0
industrie	3,0	7,0	3,0	3,0

4.6 Analyseresultaten grond en grondwater

In tabel 4.5 zijn de toetsingsresultaten van de grond en grondwater weergegeven en wordt per analysemonster het eindoordeel met betrekking tot de Wet bodembescherming en een indicatieve toetsing ten aanzien van het Besluit Bodemkwaliteit weergegeven. De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 3, de toetsingsresultaten in bijlage 4.

Tabel 4.5: *Resultaten toetsing Standaardpakket*

Monster (traject)	Toetsing Wbb		Toetsing Bbk
	Beoordeling	**Kritieke parameter**	**Beoordeling**
Grond			
BG1 (0,00-0,50 m-mv)	-	-	Achtergrondwaarde
BG2 (0,00-0,50 m-mv)	-	-	Achtergrondwaarde
BG3 (0,00-0,50 m-mv)	-	-	Achtergrondwaarde
OG1 (0,50-1,80 m-mv)	-	-	Achtergrondwaarde
OG2 (0,70-2,00 m-mv)	+	Arseen	Industrie
OG3 (1,60-2,00 m-mv)	+	Arseen, kobalt, molybdeen, nikkel	Industrie
Pb01 (0,00-0,20 m-mv)	-	-	Achtergrondwaarde
Grondwater			
Pb01-1	+	Barium	n.v.t.
Pb02-1	+	Barium	n.v.t.
	-	< Achtergrond-/streefwaarde	
	+	> Achtergrond-/streefwaarde	
	++	> Tussenwaarde	
	+++	> Interventiewaarde	

De grondmengmonsters zijn eveneens geanalyseerd op PFAS (advieslijst 30 stoffen, conform Handelingskader). De geanalyseerde mengmonsters en de resultaten zijn weergegeven in tabel 4.6:

Tabel 4.6: *Resultaten toetsing PFAS*

Monster	Concentratie som PFOA	Concentratie som PFOS	Overige PFAS	Toetsingsresultaat
BG1 (0,00-0,50 m-mv)	0,2	0,1	n.a.	AW
BG2 (0,00-0,50 m-mv)	0,2	0,1	n.a.	AW
BG3 (0,00-0,50 m-mv)	0,3	0,3	n.a.	AW
OG1 (0,50-1,80 m-mv)	0,2	0,1	n.a.	AW
OG2 (0,70-2,00 m-mv)	0,1	0,1	n.a.	AW
OG3 (1,60-2,00 m-mv)	0,1	0,1	n.a.	AW

n.a.: niet aangetroffen
AW: voldoet aan klasse Achtergrondwaarde
Wonen: voldoet aan klasse Wonen

4.7 Grond

Uit de analyseresultaten kan geconcludeerd worden dat:

- in het bovengrondmengmonsters BG1, BG2 en BG3 is geen van de onderzocht stoffen verhoogd aangetroffen;
- in het ondergrondmengmonster OG1 is eveneens geen van de onderzochte stoffen verhoogd aangetroffen;
- in het ondergrondmengmonster OG2 is een verhoogd gehalte aan arseen aangetroffen;
- in het ondergrondmengmonster OG3 is een verhoogd gehalte aan arseen, kobalt, molybdeen en nikkel aangetroffen;
- in het baksteen- en kooldeeltjes houdende bovengrondmonster Pb01-1 zijn geen van de onderzochte stoffen verhoogd aangetroffen. PFAS is voor dit monster niet onderzocht.

4.8 Grondwater

In het grondwatermonster uit Pb1 en uit Pb2 is een verhoogd gehalte aan barium gemeten.

4.9 Toetsing hypothese

In de onderstaande tabel staan de hypotheses weergegeven. Tevens wordt aangegeven of deze aangenomen of verworpen kan worden.

***Tabel 4.6**: Toetsing hypotheses*

Deellocatie	Oppervlakte (m^2)	Hypothese	Verdachte stoffen	Verdachte bodemlaag	Toetsing
Gehele terrein	Ca. 10.000	Onverdacht	-	-	Verworpen

Door de aangetroffen lichte verontreinigingen in de grond en in het grondwater dient de hypothese ‘onverdachte locatie’ formeel verworpen te worden. De aangetroffen gehalten zijn van dien aard dat de onderzoeksinspanning niet hoeft te worden herzien.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In opdracht van gemeente Zevenaar is door De Klinker Milieu Adviesbureau een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd conform de NEN 5740 op de locatie Kulturweide te Babberich.

De aanleiding tot het bodemonderzoek wordt gevormd door de voorgenomen ontwikkeling van de locatie. Doel van het bodemonderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de locatie en nagaan of er mogelijke gebruiksbeperkingen bestaan in relatie tot het beoogde gebruik.

5.1 Conclusies

Uit de resultaten kan het volgende geconcludeerd worden:

- de bodem op de locatie bestaat uit wisselende bodemlagen bestaande uit zand, klei en veen;
- de bovengrond bevat plaatselijk baksteen en kooldeeltjes;
- tijdens de veldwerkzaamheden is op visuele wijze op het maaiveld en in de opgeboorde grond geen asbestverdacht materiaal aangetroffen;
- in de bovengrond zijn geen verhoogde concentraties aangetroffen;
- in de ondergrond is plaatselijk een verhoogd gehalte aan zware metalen (arseen, kobalt, molybdeen en nikkel) aangetoond;
- het grondwater is licht verontreinigd met barium;
- de hypothese, de locatie is ‘onverdacht’ dient formeel verworpen te worden, echter de onderzoeksinspanning hoeft niet aangepast te worden.

Het terrein is ons inziens op basis van de milieuhygiënische kwaliteit geschikt voor het voorgenomen gebruik.

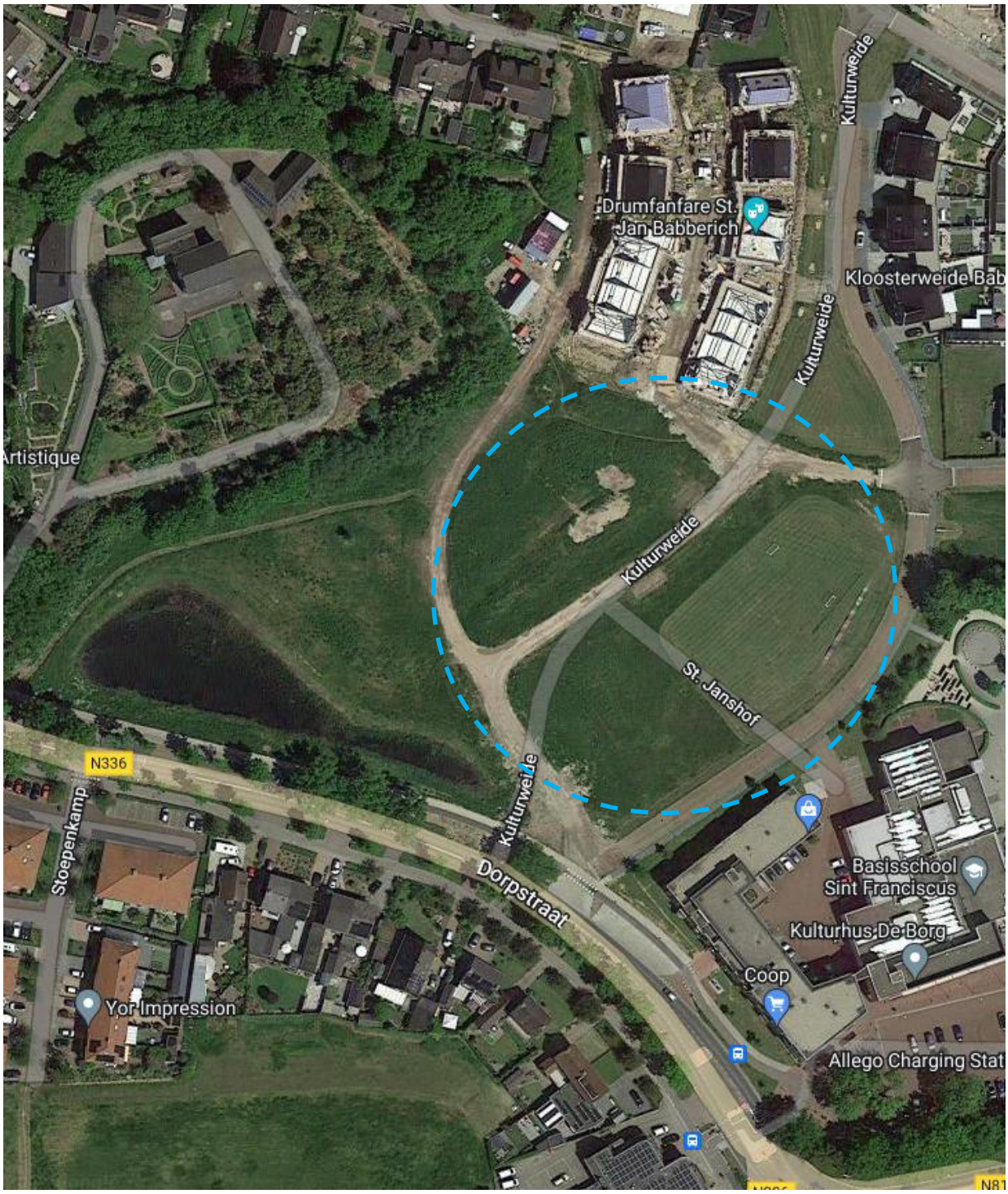
5.2 Algemeen

Ten behoeve van de verwerking van vrijkomende grond op een locatie buiten de onderzoekslocatie wordt verwezen naar de uitgangspunten van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk).

De conclusies hebben uitsluitend betrekking op de geselecteerde deellocaties en de geanalyseerde componenten.

Gezien het verkennende karakter van dit onderzoek is het, ondanks de zorgvuldigheid waarmee het is uitgevoerd, altijd mogelijk dat eventueel lokaal voorkomende verontreinigingen niet zijn ontdekt.

BIJLAGE 1: LIGGING ONDERZOEKSLOCATIE

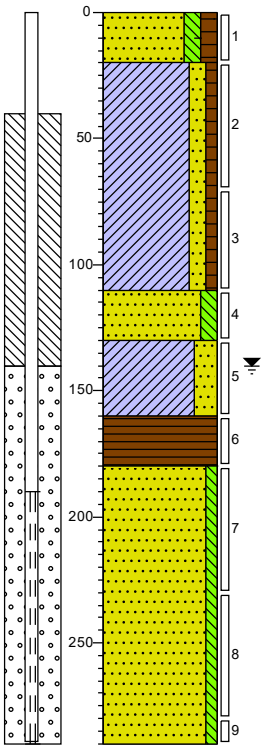
Globale ligging onderzoekslocatie Kulturweide

BIJLAGE 2: BOORSTATEN EN ZINTUIGLIJKE WAARNEMINGEN

Boring: Pb01

Datum: *30-3-2022*
GWS: *140*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 gras

Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, zwak kooldeeltjes houdend, donkerbruin, Edelmanboor

20

Klei, matig zandig, zwak humeus, matig roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor

110

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak roesthoudend, licht grijsbruin, Edelmanboor

130

Klei, sterk zandig, licht grijsbruin, Edelmanboor

160

Veen, donker zwartbruin, Edelmanboor

180

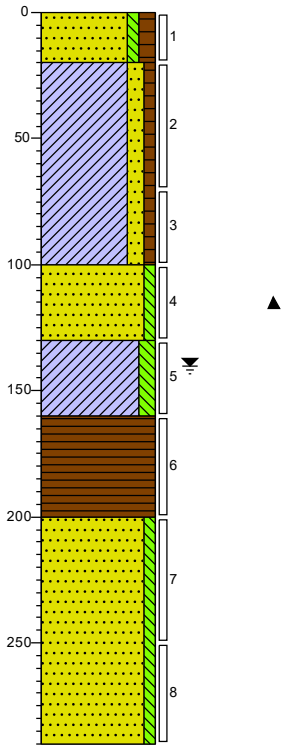
Zand, matig grof, zwak siltig, licht grijsbruin, Edelmanboor

290

Boring: Pb02

Datum: *30-3-2022*
GWS: *140*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, brokken klei, donkerbruin, Edelmanboor

20

Klei, matig zandig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor

100

Zand, matig grof, zwak siltig, sterk roesthoudend, licht roestbruin, Edelmanboor

130

Klei, matig siltig, licht bruingrijs, Edelmanboor

160

Veen, donker zwartbruin, Edelmanboor

200

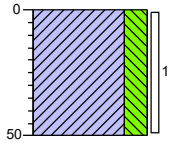
Zand, matig grof, zwak siltig, donker bruingrijs, Edelmanboor

290

Boring: 03

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

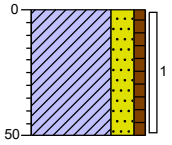
Klei, sterk siltig, zwak roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor

50

Boring: 04

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

Klei, sterk zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor

50

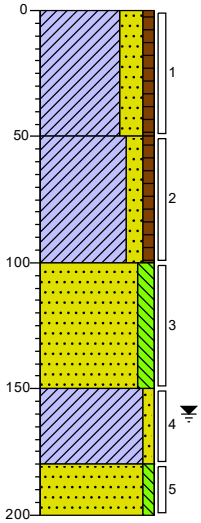
Projectcode: K2220053

de Klinker
Milieu Adviesbureau

Boring: 05

Datum: *30-3-2022*
GWS: *160*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

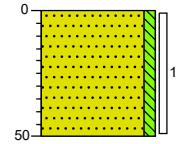

0 braak
Klei, sterk zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor
50
Klei, matig zandig, zwak humeus, matig roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor
100
Zand, matig grof, matig siltig, sterk roesthoudend, licht roestbruin, Edelmanboor
150
Klei, zwak zandig, licht bruingrijs, Edelmanboor
180
Zand, matig grof, zwak siltig, licht beigebruin, Edelmanboor
200

Boring: 06

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

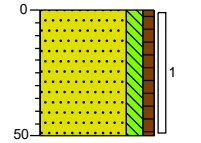

0 braak
Zand, matig grof, zwak siltig, matig roesthoudend, neutraal grijsbruin, Edelmanboor
50

Boring: 07

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

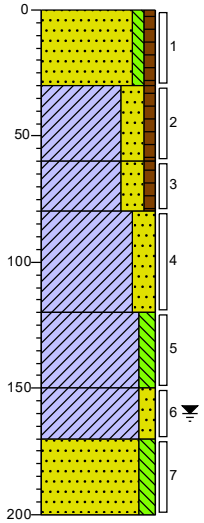

0 braak
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, matig roesthoudend, brokken klei, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Boring: 08

Datum: *30-3-2022*
GWS: *160*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak
Zand, uiterst fijn, zwak siltig, zwak humeus, brokken klei, donkerbruin, Edelmanboor
30
Klei, sterk zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor
60
Klei, sterk zandig, zwak humeus, donker grijsbruin, Edelmanboor
80
Klei, sterk zandig, sterk roesthoudend, neutraalbruin, Edelmanboor
120
Klei, matig siltig, matig roesthoudend, donker grijsbruin, Edelmanboor
150
Klei, matig zandig, sterk roesthoudend, neutraal roestbruin, Edelmanboor
170
Zand, uiterst fijn, matig siltig, licht grijsbruin, Edelmanboor
200

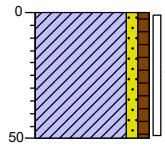
Projectcode: K2220053

de Klinker
Milieu Adviesbureau

Boring: 09

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

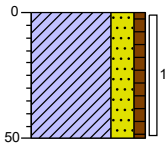
Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor

50

Boring: 10

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

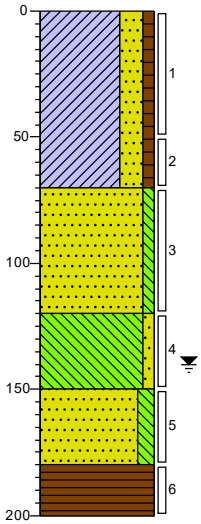
Klei, sterk zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor

50

Boring: 11

Datum: *30-3-2022*
GWS: *140*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

Klei, sterk zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor

70

Zand, matig grof, zwak siltig, matig roesthoudend, licht beigebruin, Edelmanboor

120

Leem, zwak zandig, lichtgrijs, Edelmanboor

150

Zand, matig grof, matig siltig, licht grijsbruin, Edelmanboor

180

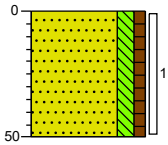
Veen, donker zwartbruin, Edelmanboor

200

Boring: 12

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

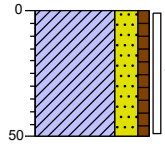
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, matig roesthoudend, neutraalbruin, Edelmanboor

50

Boring: 13

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

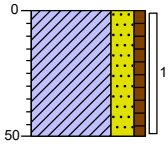
Klei, sterk zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor

50

Boring: 14

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

Klei, sterk zandig, zwak humeus, matig roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor

50

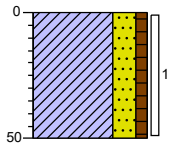
Projectcode: K2220053

de Klinker
Milieu Adviesbureau

Boring: 15

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

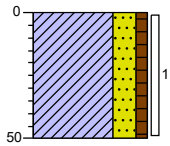
Klei, sterk zandig, zwak humeus, matig roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor

50

Boring: 16

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

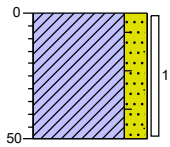
Klei, sterk zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor

50

Boring: 17

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

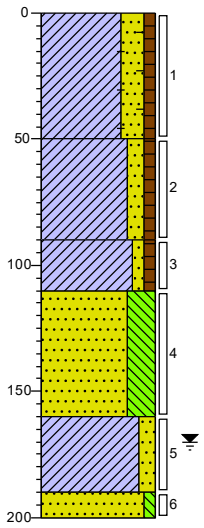
Klei, sterk zandig, sporen baksteen, donkerbruin, Edelmanboor

50

Boring: 18

Datum: *30-3-2022*
GWS: *170*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

Klei, sterk zandig, zwak humeus, sporen baksteen, donkerbruin, Edelmanboor

50

Klei, matig zandig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor

90

Klei, zwak zandig, zwak humeus, matig roesthoudend, Edelmanboor

110

Zand, matig grof, uiterst siltig, sterk roesthoudend, licht roestbruin, Edelmanboor

160

Klei, matig zandig, lichtgrijs, Edelmanboor

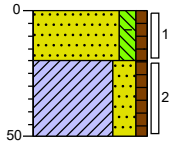
190

200 Zand, matig grof, zwak siltig, licht beigebruin, Edelmanboor

Boring: 19

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, brokken klei, sporen baksteen, donkerbruin, Edelmanboor

20

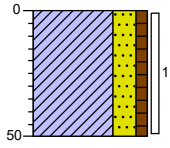
Klei, sterk zandig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor

50

Boring: 20

Datum: *30-3-2022*

Boormeester: *Rick Kinnaer*

0 braak

Klei, sterk zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor

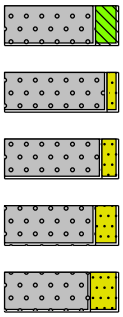
50

Projectcode: K2220053

de Klinker
Milieu Adviesbureau

Legenda (conform NEN 5104)

grind

Grind, siltig

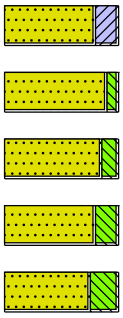
Grind, zwak zandig

Grind, matig zandig

Grind, sterk zandig

Grind, uiterst zandig

zand

Zand, kleïig

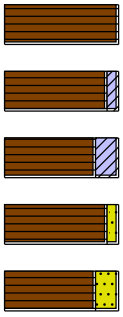
Zand, zwak siltig

Zand, matig siltig

Zand, sterk siltig

Zand, uiterst siltig

veen

Veen, mineraalarm

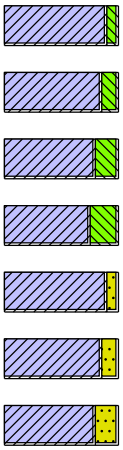
Veen, zwak kleïig

Veen, sterk kleïig

Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

klei

Klei, zwak siltig

Klei, matig siltig

Klei, sterk siltig

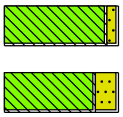
Klei, uiterst siltig

Klei, zwak zandig

Klei, matig zandig

Klei, sterk zandig

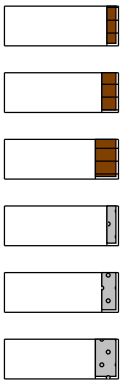
leem

Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

zwak humeus

matig humeus

sterk humeus

zwak grindig

matig grindig

sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

geroerd monster

ongeroerd monster

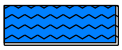
volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

slib

water

BIJLAGE 3: ANALYSERESULTATEN

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink
Verlengde Ooyerhoekseweg 9
7207 BJ ZUTPHEN

Uw projectnaam	: Kulturweide babberich
Uw projectnummer	: K2220053
SGS rapportnummer	: 13648199, versienummer: 1.

Rotterdam, 10-04-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project K2220053. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 13 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 23 maart 2021 is SYNLAB Analytics & Services B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SGS Environmental Analytics B.V. Alle erkenningen van SYNLAB Analytics & Services B.V blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Environmental Analytics B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	BG1
002	Grond (AS3000)	BG2
003	Grond (AS3000)	BG3
004	Grond (AS3000)	OG1
005	Grond (AS3000)	OG2

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	90.2	87.5	87.7	84.3	80.3
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	1.6	2.1	2.2	1.5	0.6
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	8.1	13	11	12	5.5
METALEN							
arseen	mg/kgds	S	11	11	10	12	26
barium	mg/kgds	S	65	100	87	87	45
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	0.20	0.22	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	4.7	6.4	6.4	5.0	4.1
koper	mg/kgds	S	7.0	12	9.3	7.0	<5
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	13	19	20	13	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	15	21	19	17	14
zink	mg/kgds	S	33	47	48	33	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	0.01	0.02	<0.01	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.02	0.03	0.06	<0.01	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.01	0.02	0.03	<0.01	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	0.02	0.02	0.05	<0.01	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.01	0.01	0.03	<0.01	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.01	0.02	0.03	<0.01	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.01	0.02	0.03	<0.01	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.01	0.01	0.03	<0.01	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.111 [1)]	0.154 [1)]	0.294 [1)]	0.07 [1)]	0.07 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	BG1
002	Grond (AS3000)	BG2
003	Grond (AS3000)	BG3
004	Grond (AS3000)	OG1
005	Grond (AS3000)	OG2

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20	<20	<20
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN							
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	Q	0.1	0.2	0.2	0.1	<0.1
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	Q	0.2 [2)]	0.2 [2)]	0.3 [2)]	0.2 [2)]	0.1 [2)]
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	0.3	<0.1	<0.1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	BG1
002	Grond (AS3000)	BG2
003	Grond (AS3000)	BG3
004	Grond (AS3000)	OG1
005	Grond (AS3000)	OG2

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	Q	0.1 [2)]	0.1 [2)]	0.3 [2)]	0.1 [2)]	0.1 [2)]
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	Q	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	OG3
007	Grond (AS3000)	Pb01-1

Analyse	Eenheid	Q	006	007
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	39.6	89.7
gewicht artefacten	g	S	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	25.9	2.3
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	16 [3)]	8.4
METALEN				
arseen	mg/kgds	S	47	12
barium	mg/kgds	S	84	58
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	14	4.5
koper	mg/kgds	S	11	9.5
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	<10	18
molybdeen	mg/kgds	S	1.9	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	39	14
zink	mg/kgds	S	40	37
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kgds	S	<0.02 [4)]	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	0.04
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	0.09
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	<0.02 [4)]	0.04
chryseen	mg/kgds	S	<0.02 [4)]	0.05
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.02 [4)]	0.03
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	0.05
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	<0.01	0.04
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	0.03
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.098 [1)]	0.387 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1.1 [4)]	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1.1 [4)]	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	5.04 [1)]	4.9 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	OG3
007	Grond (AS3000)	Pb01-1

Analyse	Eenheid	Q	006	007
MINERALE OLIE				
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		23	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		11	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	30	<20
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN				
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	Q	0.1 [2)]	
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	Q	0.1 [2)]	
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	OG3
007	Grond (AS3000)	Pb01-1

Analyse	Eenheid	Q	006	007
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	Q	<0.1	
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	Q	<0.1	
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	Q	<0.1	
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	Q	<0.1	

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Monster beschrijvingen

006	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
007	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000
3	In verband met een storende matrix is de onzekerheid in het resultaat vergroot.
4	De rapportagegrens is verhoogd i.v.m. het lage gehalte aan droge stof.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 15934. Grond (AS3000): AS3010-2 en NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): AS3010-4
arseen	Grond (AS3000)	AS3050-1 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting 6961)
barium	Grond (AS3000)	AS3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	AS3010-7 en NEN-EN-ISO 16703
PFBA (perfluorbutaanzuur)	Grond (AS3000)	Eigen methode
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
som PFOA (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PFNA (perfluornonaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFDA (perfluordecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
som PFOS (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	Grond (AS3000)	Idem
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	Grond (AS3000)	Idem
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	Grond (AS3000)	Idem
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	Grond (AS3000)	Idem
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	Grond (AS3000)	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9056946	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
001	Y9056766	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
001	Y9056930	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
001	Y9056759	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
001	Y9056927	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
001	Y9056769	30-03-2022	30-03-2022	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
002	Y9056754	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
002	Y9056951	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
002	Y9056869	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
002	Y9056942	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
002	Y9056871	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
002	Y9056949	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
002	Y9056937	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
002	Y9056936	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
003	Y9056931	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
003	Y9056943	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
003	Y9056763	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
003	Y9056873	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
003	Y9056751	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
003	Y9056859	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
004	Y9057497	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
004	Y9056767	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
004	Y9056865	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
004	Y9057421	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
004	Y9056755	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
004	Y9056857	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
004	Y9056864	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
004	Y9056745	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
004	Y9056738	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
005	Y9056939	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
005	Y9057499	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
005	Y9056866	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
005	Y9056852	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
005	Y9056855	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
005	Y9056915	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
005	Y9056744	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
005	Y9056749	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
005	Y9056854	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
006	Y9057351	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
006	Y9056934	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
006	Y9056743	30-03-2022	30-03-2022	ALC201
007	Y9057413	30-03-2022	30-03-2022	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

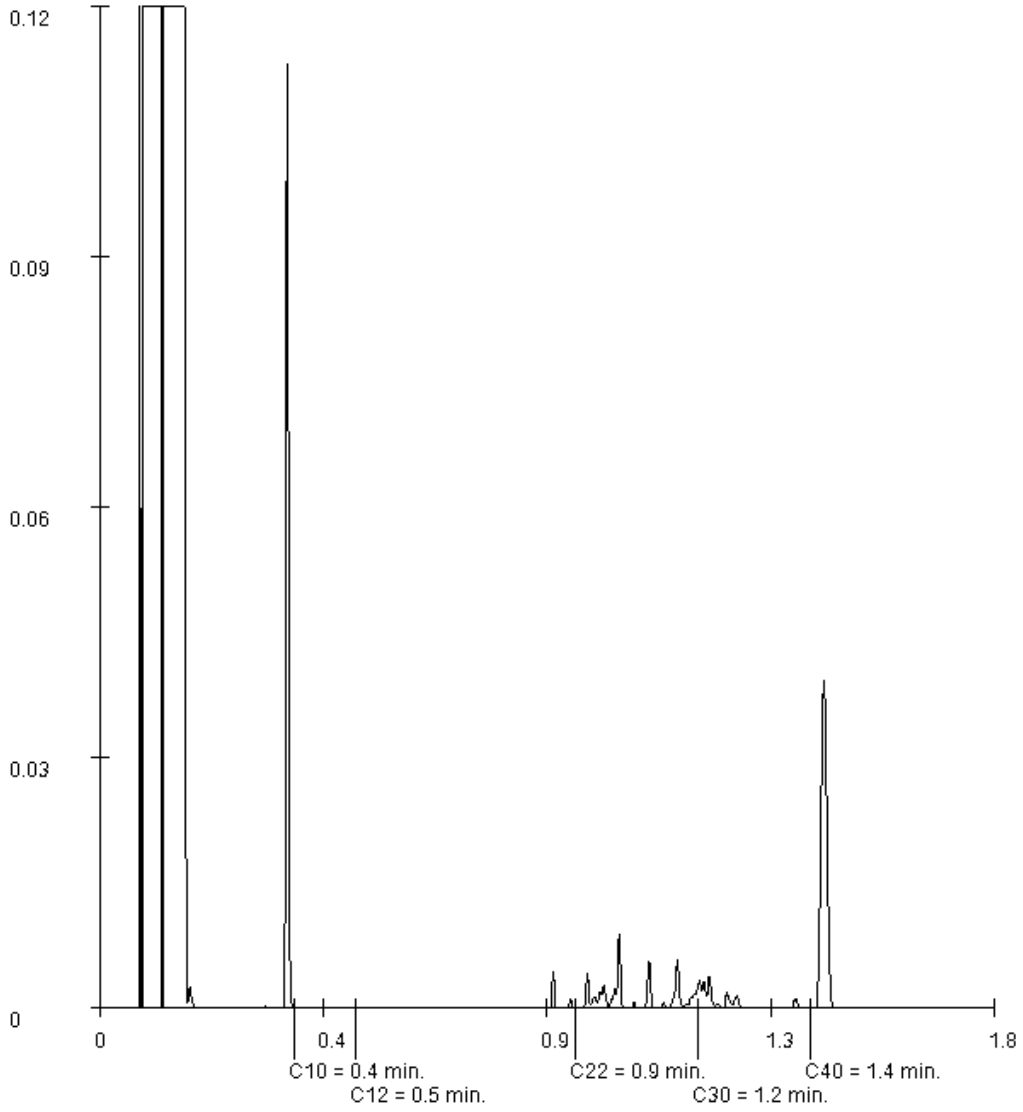
Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	01-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	01-04-2022
Rapportnummer	13648199 - 1	Rapportagedatum	10-04-2022

Monsternummer:	006
Monster beschrijvingen	OG3

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink
Verlengde Ooyerhoekseweg 9
7207 BJ ZUTPHEN

Uw projectnaam	: Kulturweide babberich
Uw projectnummer	: K2220053
SGS rapportnummer	: 13652988, versienummer: 1.

Rotterdam, 13-04-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project K2220053. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 23 maart 2021 is SYNLAB Analytics & Services B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SGS Environmental Analytics B.V. Alle erkenningen van SYNLAB Analytics & Services B.V blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Environmental Analytics B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	08-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	08-04-2022
Rapportnummer	13652988 - 1	Rapportagedatum	13-04-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	Pb01-1-1
002	Grondwater (AS3000)	Pb02-1-1

Analyse	Eenheid	Q	001	002
METALEN				
barium	µg/l	S	84	140
cadmium	µg/l	S	<0.2	<0.2
kobalt	µg/l	S	<2	<2
koper	µg/l	S	<2	<2
kwik	µg/l	S	<0.05	<0.05
lood	µg/l	S	<2	<2
molybdeen	µg/l	S	<2	<2
nikkel	µg/l	S	<3	<3
zink	µg/l	S	<10	<10
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	µg/l	S	<0.2	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [1)]	0.21 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2	<0.2
naftaleen	µg/l	S	<0.02	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [1)]	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [1)]	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2	<0.2
chloroform	µg/l	S	<0.2	<0.2
vinylchloride	µg/l	S	<0.2	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	08-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	08-04-2022
Rapportnummer	13652988 - 1	Rapportagedatum	13-04-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	Pb01-1-1
002	Grondwater (AS3000)	Pb02-1-1

Analyse	Eenheid	Q	001	002
MINERALE OLIE				
fractie C10-C12	µg/l		<25	<25
fractie C12-C22	µg/l		<25	<25
fractie C22-C30	µg/l		<25	<25
fractie C30-C40	µg/l		<25	<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	08-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	08-04-2022
Rapportnummer	13652988 - 1	Rapportagedatum	13-04-2022

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

De Klinker B.V.
Wilma Wilbrink-Wullink

Projectnaam	Kulturweide babberich	Orderdatum	08-04-2022
Projectnummer	K2220053	Startdatum	08-04-2022
Rapportnummer	13652988 - 1	Rapportagedatum	13-04-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G6929948	08-04-2022	08-04-2022	ALC236
001	B2070204	08-04-2022	08-04-2022	ALC204
002	G7051603	08-04-2022	08-04-2022	ALC236
002	B2070181	08-04-2022	08-04-2022	ALC204

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

BIJLAGE 4: TOETSINGSTABELLEN

Grond

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-06-2022 - 13:17)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	BG1
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-					
droge stof	%	90.2	**90.2**		--					
gewicht artefacten	g	<1			--					
aard van de artefacten	-	Geen								
organische stof (gloeiverlies)	%	1.6	**1.6**		--					
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem)	% vd DS	8.1	**8.1**		--					
METALEN										
arseen	mg/kg	11	**16.8**	16.8		<=AW	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	65	**143**	143		--			920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.22**	0.22		<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	4.7	**9.91**	9.91		<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	7.0	**12**	12		<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0458**	0.0458		<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	13	**18.4**	18.4		<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	15	**29**	29		<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	33	**59.8**	59.8		<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fluoranteen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
chryseen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.111	**0.111**	0.111		<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN		**-toetsing uitgevoerd door SGS**								
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	0.1	0.1			--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.2	0.2 ¤		0.2 ¤	-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1	-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-001	*BG1*

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-06-2022 - 13:17)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	BG2
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-					
droge stof	%	87.5	**87.5**		--					
gewicht artefacten	g	<1			--					
aard van de artefacten	-	Geen								
organische stof (gloeiverlies)	%	2.1	**2.1**		--					
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem)	% vd DS	13	**13**		--					
METALEN										
arseen	mg/kg	11	**15.2**	15.2		<=AW	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	100	**163**	163		--			920	20
cadmium	mg/kg	0.20	**0.293**	0.293		<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	6.4	**10.2**	10.2		<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	12	**18**	18		<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0427**	0.0427		<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	19	**24.8**	24.8		<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	21	**32**	32		<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	47	**71.4**	71.4		<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fenantreen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fluoranteen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
chryseen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.154	**0.154**	0.154		<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**23.3**	23.3		<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**16.7**		--	--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**16.7**		--	--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**16.7**		--	--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**16.7**		--	--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**66.7**	66.7		<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN	**-toetsing uitgevoerd door SGS**									
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	0.2	0.2			--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.2	0.2 ¤		0.2 ¤	-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1	-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-002	*BG2*

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-06-2022 - 13:17)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	BG3
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-					
droge stof	%	87.7	**87.7**		--					
gewicht artefacten	g	<1			--					
aard van de artefacten	-	Geen								
organische stof (gloeiverlies)	%	2.2	**2.2**		--					
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem)	% vd DS	11	**11**		--					
METALEN										
arseen	mg/kg	10	**14.3**	14.3		<=AW	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	87	**159**	159		--			920	20
cadmium	mg/kg	0.22	**0.33**	0.33		<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	6.4	**11.3**	11.3		<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	9.3	**14.6**	14.6		<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0438**	0.0438		<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	20	**26.9**	26.9		<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	19	**31.7**	31.7		<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	48	**77.9**	77.9		<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fenantreen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fluoranteen	mg/kg	0.06	**0.06**		--	-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
chryseen	mg/kg	0.05	**0.05**		--	-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.294	**0.294**	0.294		<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**22.3**	22.3		<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**15.9**		--	--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**15.9**		--	--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**15.9**		--	--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**15.9**		--	--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**63.6**	63.6		<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN	**-toetsing uitgevoerd door SGS**									
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	0.2	0.2			--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.3	0.3 ¤		0.3 ¤	-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	0.3	0.3			--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.3	0.3 ¤		0.3 ¤	-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-003	*BG3*

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-06-2022 - 13:17)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	OG1
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-					
droge stof	%	84.3	**84.3**		--					
gewicht artefacten	g	<1			--					
aard van de artefacten	-	Geen								
organische stof (gloeiverlies)	%	1.5	**1.5**		--					
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem)	% vd DS	12	**12**		--					
METALEN										
arseen	mg/kg	12	**16.9**	16.9		<=AW	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	87	**150**	150		--			920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.209**	0.209		<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	5.0	**8.4**	8.4		<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	7.0	**10.8**	10.8		<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0433**	0.0433		<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	13	**17.3**	17.3		<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	17	**27**	27		<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	33	**51.9**	51.9		<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
chryseen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN		**-toetsing uitgevoerd door SGS**								
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	0.1	0.1			--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.2	0.2 ¤		0.2 ¤	-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1	-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-004	*OG1*

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-06-2022 - 13:17)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	OG2
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Overschrijding Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC		BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	80.3	**80.3**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	0.6	**0.6**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	5.5	**5.5**		--						
METALEN											
arseen	mg/kg	26	**41.9**	41.9		*	IN	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	45	**121**	121			--			920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.229**	0.229			<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	4.1	**10.4**	10.4			<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	<5	**6.46**	6.46			<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0476**	0.0476			<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.3**	10.3			<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35			<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	14	**31.6**	31.6			<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	<20	**28.2**	28.2			<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
chryseen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07			<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
PCB 28	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5			<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17.5**		--		--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17.5**		--		--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17.5**		--		--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17.5**		--		--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70			<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN		**-toetsing uitgevoerd door SGS**									
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1		-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1		-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-005	*OG2*

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-06-2022 - 13:17)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	OG3
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Overschrijding Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC		BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	39.6	**39.6**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	25.9	**25.9**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	16	**16**		--						
METALEN											
arseen	mg/kg	47	**42.9**	42.9		*	IN	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	84	**118**	118			--			920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.104**	0.104			<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	14	**19.4**	19.4		*	WO	15	102	190	3
koper	mg/kg	11	**9.87**	9.87			<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0354**	0.0354			<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**6.47**	6.47			<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	1.9	**1.9**	1.9		*	WO	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	39	**52.5**	52.5		*	IN	35	68	100	4
zink	mg/kg	40	**40.9**	40.9			<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.02#	**0.00541**		--		#	-			
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--		-			
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--		-			
fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--		-			
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0.02#	**0.00541**		--		#	-			
chryseen	mg/kg	<0.02#	**0.00541**		--		#	-			
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0.02#	**0.00541**		--		#	-			
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--		-			
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--		-			
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--		-			
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.098	**0.0378**	0.0378			<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
PCB 28	ug/kg	<1	**0.27**			--		-			
PCB 52	ug/kg	<1.1#	**0.297**		--		#	-			
PCB 101	ug/kg	<1	**0.27**			--		-			
PCB 118	ug/kg	<1.1#	**0.297**		--		#	-			
PCB 138	ug/kg	<1	**0.27**			--		-			
PCB 153	ug/kg	<1	**0.27**			--		-			
PCB 180	ug/kg	<1	**0.27**			--		-			
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	5.04	**1.95**	1.95			<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**1.35**			--		--			
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**1.35**			--		--			
fractie C22-C30	mg/kg	23	**8.88**			--		--			
fractie C30-C40	mg/kg	11	**4.25**			--		--			
totaal olie C10 - C40	mg/kg	30	**11.6**	11.6			<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN		**-toetsing uitgevoerd door SGS**									
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.0386		0.0386		-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.0386		0.0386		-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-006	*OG3*

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-06-2022 - 13:17)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	Pb01-1
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-					
droge stof	%	89.7	**89.7**		--					
gewicht artefacten	g	<1			--					
aard van de artefacten	-	Geen								
organische stof (gloeiverlies)	%	2.3	**2.3**		--					
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem)	% vd DS	8.4	**8.4**		--					
METALEN										
arseen	mg/kg	12	**18**	18		<=AW	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	58	**125**	125		--			920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.217**	0.217		<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	4.5	**9.31**	9.31		<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	9.5	**16**	16		<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0455**	0.0455		<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	18	**25.2**	25.2		<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	14	**26.6**	26.6		<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	37	**65.9**	65.9		<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fenantreen	mg/kg	0.04	**0.04**		--	-				
antraceen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
fluoranteen	mg/kg	0.09	**0.09**		--	-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.04	**0.04**		--	-				
chryseen	mg/kg	0.05	**0.05**		--	-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.05	**0.05**		--	-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.04	**0.04**		--	-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.387	**0.387**	0.387		<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**21.3**	21.3		<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**15.2**		--	--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**15.2**		--	--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**15.2**		--	--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**15.2**		--	--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**60.9**	60.9		<=AW	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-007	*Pb01-1*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
ST	*SGS toetsings resultaat (door SGS berekend)*
SC	*SGS toetsings conclusie (door SGS bepaald)*
AW	*Achtergrondwaarde (door SGS beheerd)*
T	*Tussenwaarde (door SGS berekend en beheerd maar niet meer beschreven in de wetgeving)*
I	*Interventie waarde (door SGS beheerd)*
RBK	*Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
NT	*(Pfas) Niet toepasbaar*
¤	*Indien de gebiedskwaliteit niet bekend is blijft de bepalingsgrens de toepassingsnorm voor het toepassen van grond en baggerspecie in grondwaterbeschermingsgebieden.*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
>IND	*Groter dan industrie*
***	*Het gehalte is groter dan de streefwaarde/achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
***	*Het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
***	*Het gehalte is groter dan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Roze	*> Industrie*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*>= Achtergrond waarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.12: Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
arseen	mg/kg	20	27	76	76
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN-toetsing uitgevoerd door SGS					
PFBA (perfluorbutaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	ug/kg	--	--	--	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	ug/kg	--	--	--	--
som PFOA (0.7 factor)	ug/kg	1.9	7	7	59
PFNA (perfluornonaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	ug/kg	--	--	--	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	ug/kg	--	--	--	--
som PFOS (0.7 factor)	ug/kg	1.4	3	3	60
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	ug/kg	1.4	3	3	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	ug/kg	1.4	3	3	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	ug/kg	1.4	3	3	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	ug/kg	1.4	3	3	--

*	Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging
Legenda normenblad	
AW	= Achtergrondwaarden
WO	= Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND	= Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I	= Interventiewaarden
Normen en definities	http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-04-2022 - 08:20)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	BG1
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-					
droge stof	%	90.2	**90.2**		--					
gewicht artefacten	g	<1			--					
aard van de artefacten	-	Geen								
organische stof (gloeiverlies)	%	1.6	**1.6**		--					
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem)	% vd DS	8.1	**8.1**		--					
METALEN										
arseen	mg/kg	11	**16.8**	16.8		<=AW	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	65	**143**	143		--			920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.22**	0.22		<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	4.7	**9.91**	9.91		<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	7.0	**12**	12		<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0458**	0.0458		<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	13	**18.4**	18.4		<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	15	**29**	29		<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	33	**59.8**	59.8		<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fluoranteen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
chryseen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.111	**0.111**	0.111		<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN	**-toetsing uitgevoerd door SGS**									
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	0.1	0.1			--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.2	0.2 ¤		0.2 ¤	-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1	-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-001	*BG1*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-04-2022 - 08:20)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	BG2
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-					
droge stof	%	87.5	**87.5**		--					
gewicht artefacten	g	<1			--					
aard van de artefacten	-	Geen								
organische stof (gloeiverlies)	%	2.1	**2.1**		--					
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem)	% vd DS	13	**13**		--					
METALEN										
arseen	mg/kg	11	**15.2**	15.2		<=AW	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	100	**163**	163		--			920	20
cadmium	mg/kg	0.20	**0.293**	0.293		<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	6.4	**10.2**	10.2		<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	12	**18**	18		<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0427**	0.0427		<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	19	**24.8**	24.8		<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	21	**32**	32		<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	47	**71.4**	71.4		<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fenantreen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fluoranteen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
chryseen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.154	**0.154**	0.154		<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.33**		--	-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**23.3**	23.3		<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**16.7**		--	--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**16.7**		--	--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**16.7**		--	--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**16.7**		--	--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**66.7**	66.7		<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN	**-toetsing uitgevoerd door SGS**									
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	0.2	0.2			--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.2	0.2 ¤		0.2 ¤	-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1	-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-002	*BG2*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-04-2022 - 08:20)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	BG3
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-					
droge stof	%	87.7	**87.7**		--					
gewicht artefacten	g	<1			--					
aard van de artefacten	-	Geen								
organische stof (gloeiverlies)	%	2.2	**2.2**		--					
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem)	% vd DS	11	**11**		--					
METALEN										
arseen	mg/kg	10	**14.3**	14.3		<=AW	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	87	**159**	159		--			920	20
cadmium	mg/kg	0.22	**0.33**	0.33		<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	6.4	**11.3**	11.3		<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	9.3	**14.6**	14.6		<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0438**	0.0438		<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	20	**26.9**	26.9		<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	19	**31.7**	31.7		<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	48	**77.9**	77.9		<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fenantreen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-				
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fluoranteen	mg/kg	0.06	**0.06**		--	-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
chryseen	mg/kg	0.05	**0.05**		--	-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.294	**0.294**	0.294		<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.18**		--	-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**22.3**	22.3		<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**15.9**		--	--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**15.9**		--	--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**15.9**		--	--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**15.9**		--	--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**63.6**	63.6		<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN	**-toetsing uitgevoerd door SGS**									
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	0.2	0.2			--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.3	0.3 ¤		0.3 ¤	-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	0.3	0.3			--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.3	0.3 ¤		0.3 ¤	-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-003	*BG3*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-04-2022 - 08:20)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	OG1
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-					
droge stof	%	84.3	**84.3**		--					
gewicht artefacten	g	<1			--					
aard van de artefacten	-	Geen								
organische stof (gloeiverlies)	%	1.5	**1.5**		--					
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem)	% vd DS	12	**12**		--					
METALEN										
arseen	mg/kg	12	**16.9**	16.9		<=AW	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	87	**150**	150		--			920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.209**	0.209		<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	5.0	**8.4**	8.4		<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	7.0	**10.8**	10.8		<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0433**	0.0433		<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	13	**17.3**	17.3		<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	17	**27**	27		<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	33	**51.9**	51.9		<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
chryseen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.5**		--	-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17.5**		--	--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN	**-toetsing uitgevoerd door SGS**									
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	0.1	0.1			--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.2	0.2 ¤		0.2 ¤	-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1	-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-004	*OG1*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-04-2022 - 08:20)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	OG2
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Klasse industrie**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC		BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	80.3	**80.3**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	0.6	**0.6**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	5.5	**5.5**		--						
METALEN											
arseen	mg/kg	26	**41.9**	41.9		*	IN	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	45	**121**	121			--			920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.229**	0.229			<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	4.1	**10.4**	10.4			<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	<5	**6.46**	6.46			<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0476**	0.0476			<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.3**	10.3			<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35			<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	14	**31.6**	31.6			<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	<20	**28.2**	28.2			<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
chryseen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--		-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07			<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
PCB 28	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.5**		--		-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5			<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17.5**		--		--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17.5**		--		--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17.5**		--		--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17.5**		--		--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70			<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN	**-toetsing uitgevoerd door SGS**										
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1		-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1		-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-005	*OG2*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-04-2022 - 08:20)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	OG3
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Klasse industrie**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC		BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	39.6	**39.6**			--					
gewicht artefacten	g	<1				--					
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	25.9	**25.9**			--					
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	16	**16**			--					
METALEN											
arseen	mg/kg	47	**42.9**	42.9		*	IN	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	84	**118**	118			--			920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.104**	0.104			<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	14	**19.4**	19.4		*	WO	15	102	190	3
koper	mg/kg	11	**9.87**	9.87			<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0354**	0.0354			<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**6.47**	6.47			<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	1.9	**1.9**	1.9		*	WO	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	39	**52.5**	52.5		*	IN	35	68	100	4
zink	mg/kg	40	**40.9**	40.9			<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.02#	**0.00541**		--	#	-				
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--	-				
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--	-				
fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--	-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0.02#	**0.00541**		--	#	-				
chryseen	mg/kg	<0.02#	**0.00541**		--	#	-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0.02#	**0.00541**		--	#	-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--	-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--	-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.0027**			--	-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.098	**0.0378**	0.0378			<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
PCB 28	ug/kg	<1	**0.27**			--	-				
PCB 52	ug/kg	<1.1#	**0.297**		--	#	-				
PCB 101	ug/kg	<1	**0.27**			--	-				
PCB 118	ug/kg	<1.1#	**0.297**		--	#	-				
PCB 138	ug/kg	<1	**0.27**			--	-				
PCB 153	ug/kg	<1	**0.27**			--	-				
PCB 180	ug/kg	<1	**0.27**			--	-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	5.04	**1.95**	1.95			<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**1.35**			--	--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**1.35**			--	--				
fractie C22-C30	mg/kg	23	**8.88**			--	--				
fractie C30-C40	mg/kg	11	**4.25**			--	--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	30	**11.6**	11.6			<=AW	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN	**-toetsing uitgevoerd door SGS**										
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				--		--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				-		--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.0386		0.0386		-	1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				--		--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1				-		--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.0386		0.0386		-	1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		--	1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07		-	1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-006	*OG3*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-04-2022 - 08:20)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	Pb01-1
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-					
droge stof	%	89.7	**89.7**		--					
gewicht artefacten	g	<1			--					
aard van de artefacten	-	Geen								
organische stof (gloeiverlies)	%	2.3	**2.3**		--					
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem)	% vd DS	8.4	**8.4**		--					
METALEN										
arseen	mg/kg	12	**18**	18		<=AW	20	48	76	4
barium⁺	mg/kg	58	**125**	125		--			920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.217**	0.217		<=AW	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	4.5	**9.31**	9.31		<=AW	15	102	190	3
koper	mg/kg	9.5	**16**	16		<=AW	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0455**	0.0455		<=AW	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	18	**25.2**	25.2		<=AW	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	14	**26.6**	26.6		<=AW	35	68	100	4
zink	mg/kg	37	**65.9**	65.9		<=AW	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-				
fenantreen	mg/kg	0.04	**0.04**		--	-				
antraceen	mg/kg	0.01	**0.01**		--	-				
fluoranteen	mg/kg	0.09	**0.09**		--	-				
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.04	**0.04**		--	-				
chryseen	mg/kg	0.05	**0.05**		--	-				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.05	**0.05**		--	-				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.04	**0.04**		--	-				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.387	**0.387**	0.387		<=AW	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 52	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 101	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 118	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 138	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 153	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
PCB 180	ug/kg	<1	**3.04**		--	-				
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**21.3**	21.3		<=AW	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**15.2**		--	--				
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**15.2**		--	--				
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**15.2**		--	--				
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**15.2**		--	--				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**60.9**	60.9		<=AW	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13648199-007	*Pb01-1*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
ST	*SGS toetsings resultaat (door SGS berekend)*
SC	*SGS toetsings conclusie (door SGS bepaald)*
AW	*Achtergrondwaarde (door SGS beheerd)*
T	*Tussenwaarde (door SGS berekend en beheerd maar niet meer beschreven in de wetgeving)*
I	*Interventie waarde (door SGS beheerd)*
RBK	*Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
NT	*(Pfas) Niet toepasbaar*
¤	*Indien de gebiedskwaliteit niet bekend is blijft de bepalingsgrens de toepassingsnorm voor het toepassen van grond en baggerspecie in grondwaterbeschermingsgebieden.*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing.*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
NT>I	*Niet toepasbaar > interventiewaarde*
NT	*Niet toepasbaar*
***	*Het gehalte is groter dan de streefwaarde/achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
***	*Het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
***	*Het gehalte is groter dan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
BT/BC gem	*gemiddelde op basis van standaard bodemtype (humus 10% en lutum 25%)*

Kleur informatie

Rood	*overschrijding klasse B / Interventiewaarde, nooit toepasbaar*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1) of groter dan de B waarde (component niveau)*
	Klasse wonen of klasse industrie (monsterniveau)
Blauw	*>= Achtergrond waarde, industrie of wonen op component niveau*

Normenblad
Toetskeuze: T.1: Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
arseen	mg/kg	20	27	76	76
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN-toetsing uitgevoerd door SGS					
PFBA (perfluorbutaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	ug/kg	--	--	--	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	ug/kg	--	--	--	--
som PFOA (0.7 factor)	ug/kg	1.9	7	7	1100
PFNA (perfluornonaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	ug/kg	--	--	--	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	ug/kg	--	--	--	--
som PFOS (0.7 factor)	ug/kg	1.4	3	3	110
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	ug/kg	1.4	3	3	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	ug/kg	1.4	3	3	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	ug/kg	1.4	3	3	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	ug/kg	1.4	3	3	--

*	Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging
Legenda normenblad	
AW	= Achtergrondwaarden
WO	= Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND	= Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I	= Interventiewaarden
Normen en definities	http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.13-Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb
(Toetsversie 2.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-04-2022 - 08:20)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	Pb01-1-1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Streefwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	S	T	I	RBK
METALEN										
barium	ug/l	84	**84**	84	*	>S	50	338	625	20
cadmium	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	0.4	3.2	6	0.2
kobalt	ug/l	<2	**1.4**	<2		<=S	20	60	100	2
koper	ug/l	<2	**1.4**	<2		<=S	15	45	75	2
kwik	ug/l	<0.05	**0.035**	<0.05		<=S	0.05	0.18	0.3	0.05
lood	ug/l	<2	**1.4**	<2		<=S	15	45	75	2
molybdeen	ug/l	<2	**1.4**	<2		<=S	5	152	300	2
nikkel	ug/l	<3	**2.1**	<3		<=S	15	45	75	3
zink	ug/l	<10	**7**	<10		<=S	65	432	800	10
VLUCHTIGE AROMATEN										
benzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	0.2	15	30	0.2
tolueen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	7	504	1000	0.2
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	4	77	150	0.2
o-xyleen	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1	--	-				0.1
p- en m-xyleen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2	--	-				0.2
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.21	**0.21**	0.21		<=S	0.2	35	70	0.21
styreen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	6	153	300	0.2
naftaleen	ug/l	<0.02	**0.014**	<0.02		<=S	0.01	35	70	0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN										
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	7	454	900	0.2
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	7	204	400	0.2
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1		<=S	0.01	5.0	10	0.1
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1	--	-				0.1
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1	--	-				
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.14	**0.14**	0.14		<=S	0.01	10	20	0.14
dichloormethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	0.01	500	1000	0.2
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2	--	-				
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2	--	-				
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2	--	-				
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.42	**0.42**	0.42		<=S	0.8	40	80	0.42
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1		<=S	0.01	20	40	0.1
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1		<=S	0.01	5.0	10	0.1
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1		<=S	0.01	150	300	0.1
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1		<=S	0.01	65	130	0.1
trichlooretheen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	24	262	500	0.2
chloroform	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	6	203	400	0.2
vinylchloride	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	0.01	2.5	5	0.2
tribroommethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		---			630	0.2
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	ug/l	<25	**17.5**	<25	--	--				
fractie C12-C22	ug/l	<25	**17.5**	<25	--	--				
fractie C22-C30	ug/l	<25	**17.5**	<25	--	--				
fractie C30-C40	ug/l	<25	**17.5**	<25	--	--				
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	**35**	<50		<=S	50	325	600	50

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	Eenheid	BT	BC
13652988-001			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	**0.77**	^--
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	DIMSLS	**0.0002**	

Monstercode	Monsteromschrijving
13652988-001	*Pb01-1-1*

Toetsing volgens BoToVa, module T.13-Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb
(Toetsversie 2.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-04-2022 - 08:20)

Projectcode	K2220053
Projectnaam	Kulturweide babberich
Monsteromschrijving	Pb02-1-1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Streefwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	S	T	I	RBK
METALEN										
barium	ug/l	140	**140**	140	*	>S	50	338	625	20
cadmium	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	0.4	3.2	6	0.2
kobalt	ug/l	<2	**1.4**	<2		<=S	20	60	100	2
koper	ug/l	<2	**1.4**	<2		<=S	15	45	75	2
kwik	ug/l	<0.05	**0.035**	<0.05		<=S	0.05	0.18	0.3	0.05
lood	ug/l	<2	**1.4**	<2		<=S	15	45	75	2
molybdeen	ug/l	<2	**1.4**	<2		<=S	5	152	300	2
nikkel	ug/l	<3	**2.1**	<3		<=S	15	45	75	3
zink	ug/l	<10	**7**	<10		<=S	65	432	800	10
VLUCHTIGE AROMATEN										
benzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	0.2	15	30	0.2
tolueen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	7	504	1000	0.2
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	4	77	150	0.2
o-xyleen	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1	--	-				0.1
p- en m-xyleen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2	--	-				0.2
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.21	**0.21**	0.21		<=S	0.2	35	70	0.21
styreen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	6	153	300	0.2
naftaleen	ug/l	<0.02	**0.014**	<0.02		<=S	0.01	35	70	0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN										
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	7	454	900	0.2
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	7	204	400	0.2
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1		<=S	0.01	5.0	10	0.1
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1	--	-				0.1
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1	--	-				
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.14	**0.14**	0.14		<=S	0.01	10	20	0.14
dichloormethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	0.01	500	1000	0.2
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2	--	-				
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2	--	-				
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2	--	-				
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.42	**0.42**	0.42		<=S	0.8	40	80	0.42
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1		<=S	0.01	20	40	0.1
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1		<=S	0.01	5.0	10	0.1
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1		<=S	0.01	150	300	0.1
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<0.1		<=S	0.01	65	130	0.1
trichlooretheen	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	24	262	500	0.2
chloroform	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	6	203	400	0.2
vinylchloride	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		<=S	0.01	2.5	5	0.2
tribroommethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<0.2		---			630	0.2
MINERALE OLIE										
fractie C10-C12	ug/l	<25	**17.5**	<25	--	--				
fractie C12-C22	ug/l	<25	**17.5**	<25	--	--				
fractie C22-C30	ug/l	<25	**17.5**	<25	--	--				
fractie C30-C40	ug/l	<25	**17.5**	<25	--	--				
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	**35**	<50		<=S	50	325	600	50

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	Eenheid	BT	BC
13652988-002			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	**0.77**	^--
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	DIMSLS	**0.0002**	

Monstercode	Monsteromschrijving
13652988-002	*Pb02-1-1*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
ST	*SGS toetsings resultaat (door SGS berekend)*
SC	*SGS toetsings conclusie (door SGS bepaald)*
AW	*Achtergrondwaarde (door SGS beheerd)*
T	*Tussenwaarde (door SGS berekend en beheerd maar niet meer beschreven in de wetgeving)*
I	*Interventie waarde (door SGS beheerd)*
RBK	*Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Streefwaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
***	*Het gehalte is groter dan de streefwaarde/achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
***	*Het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
*****	*Het gehalte is groter dan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*> streefwaarde*

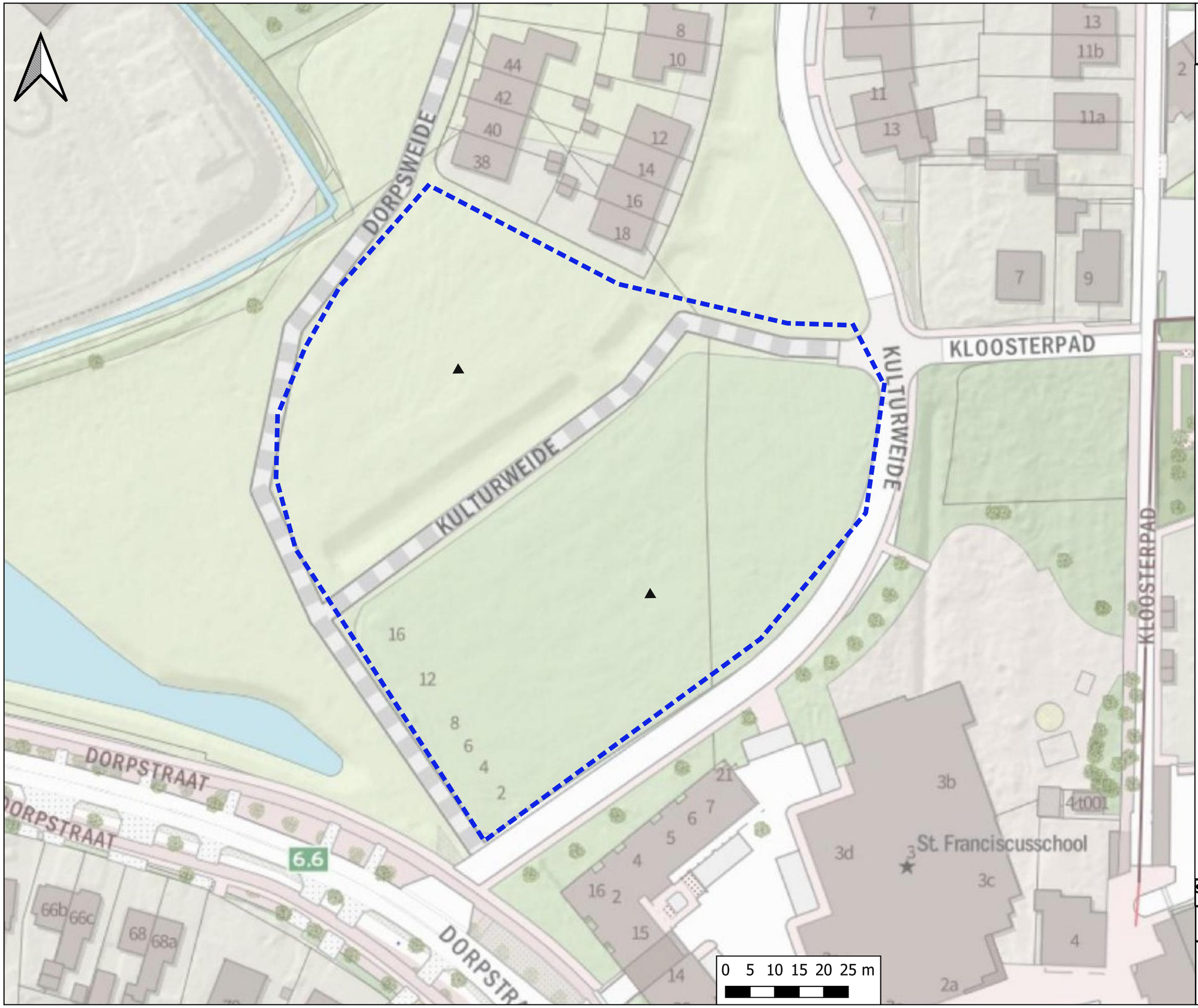
Normenblad
Toetskeuze: T.13: Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

Analyse	Eenheid	S	I
METALEN			
barium	ug/l	50	625
cadmium	ug/l	0.4	6
kobalt	ug/l	20	100
koper	ug/l	15	75
kwik	ug/l	0.05	0.3
lood	ug/l	15	75
molybdeen	ug/l	5	300
nikkel	ug/l	15	75
zink	ug/l	65	800
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	ug/l	0.2	30
tolueen	ug/l	7	1000
ethylbenzeen	ug/l	4	150
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.2	70
styreen	ug/l	6	300
naftaleen	ug/l	0.01	70
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	ug/l	7	900
1,2-dichloorethaan	ug/l	7	400
1,1-dichlooretheen	ug/l	0.01	10
dichloormethaan	ug/l	0.01	1000
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.01	20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.8	80
tetrachlooretheen	ug/l	0.01	40
tetrachloormethaan	ug/l	0.01	10
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	0.01	300
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	0.01	130
trichlooretheen	ug/l	24	500
chloroform	ug/l	6	400
vinylchloride	ug/l	0.01	5
tribroommethaan	ug/l		630
MINERALE OLIE			
totaal olie C10 - C40	ug/l	50	600

*	Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging
Legenda normenblad	
S	= Streefwaarden
I	= Interventiewaarden
Normen en definities	http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

BIJLAGE 5: SITUERING MONSTERPUNTEN

Bijlage 5

Legenda

- onderzoekslocatie
- boringen 0,5 m
- boringen 2,0 m
- peilbuis

Situatietekening

projectnummer K2220053
Kulturweide Babberich

de Klinker
Milieu Adviesbureau

BIJLAGE 6: CHECKLIST VOORONDERZOEK

Onderzoeksaspecten bij milieuhygiënisch vooronderzoek

Onderzoeksaspecten		**Aanleiding tot vooronderzoek**						
		A	B	C	D	E	F	G
1. Locatiegegevens	Eigendomssituatie	O	O					
	Hoogteligging					V		
2. Bodemopbouw en geohydrologie	Bodemopbouw	V	V		V	V	V	
	Antropogene lagen in de bodem	V	V	V	V	V	V	V
	Geohydrologie	V	V					
3. Verwachting t.a.v. de bodemkwaliteit	Geval van Ernstige bodemverontreiniging?	V		V	V	V	V	V
	Kwaliteit o.b.v. BKK	V	O	V	V	V	V	V
	O.b.v. uitgevoerde bodemonderzoeken	V	V	V	V	V		V
4. Gebruik en beïnvloeding van de locatie, verdachte situaties, activiteiten, ongewoon voorval	Voormalig	V	O	V	V	V		V
	Huidig	V	V		V	V	V	
	Toekomst		V			O		
	Asbestverdacht	V		V	V	V	V	V
5. Terreinverkenning								
V: Verplicht onderzoeksaspect O: Optioneel								

A) opstellen hypothese over de bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek volgens 6.2.1;

B) opstellen hypothese over de aanwezigheid van potentieel bodembedreigende (bedrijfs)activiteiten bij nul- en eindsituatieonderzoek (Omgevingsvergunning milieu of Activiteitenbesluit, volgens 6.2.2);

C) opstellen hypothese over de bodemkwaliteitsklasse van de ontvangende bodem voorafgaande aan het toepassen van grond of baggerspecie (het Besluit bodemkwaliteit, volgens 6.2.3);

D) opstellen hypothese over de milieuhygiënische kwaliteit ten behoeve van partijkeuring, volgens 6.2.4;

E) opstellen of actualiseren van een bodemkwaliteitskaart (het Besluit bodemkwaliteit, volgens 6.2.5);

F) toetsing gebruik bodemkwaliteitskaarten bij te ontgraven grond en het toepassen van grond (het Besluit bodemkwaliteit, volgens 6.2.6);

G) opstellen hypothese over de bodemkwaliteit bij tijdelijke uitplaatsing en bij overig projectmatig grondverzet ten behoeve van het inschatten van arbeidshygiënische risico's, volgens 6.2.7.

Resultaat van de check gedaan op 05-09-2022

Digitale watertoets

De watertoets helpt u om aan de hand van de locatie van uw ruimtelijke plan en een aantal vragen te toetsen of u de belangen van het Waterschap raakt. Indien dit het geval is krijgt u tekst en uitleg over het vervolg proces.

VOOR DE ACTIVITEIT DIGITALE WATERTOETS IS OP BASIS VAN DE GEGEVEN ANTWOORDEN NODIG:

1. normale procedure
2. Advies beheer en onderhoud van oppervlaktewater
3. Advies klimaatadaptie
4. Advies kwaliteit oppervlaktewater
5. Advies afvalwaterketen

OP BASIS VAN ONDERSTAANDE LOCATIE

VRAGEN EN ANTWOORDEN UIT DE CHECK

1. Gaat het om een ruimtelijk plan dat uitsluitend een functiewijziging van bestaande bebouwing inhoudt?
   - nee

2. Worden in het plan meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd?
   - ja

3. Is er in of rondom het plangebied wel eens sprake (geweest) van wateroverlast of grondwateroverlast?
   - nee

4. Ligt in of nabij het plangebied een watergang?
   - nee

5. Ligt in of nabij het plangebied een waterkering?
   - nee

6. Ligt in of nabij het plangebied natte landnatuur?
   - nee

7. Maakt het plan deel uit van een groter plan, zoals een masterplan/ stedenbouwkundige visie?
   - nee

8. Wordt water aangelegd, gedempt of aangepast?
   - ja

9. Wordt recreatief medegebruik van watergangen of gronden in beheer van het waterschap mogelijk gemaakt?
   - nee

10. Neemt in het plan het verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 1500m2?
    - ja

11. Bedraagt het verschil tussen de hoogte van de weg en de bovenzijde van de begane-grondvloer minder dan 30 centimeter?
    - nee

12. Is de afstand tussen de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) en de bovenzijde van de begane-grondvloer kleiner dan 100cm?
    - nee

13. Wordt regenwater gescheiden van het afvalwater afgevoerd?
    - ja

14. ligt in het plangebied een beschermd watererfgoed?
    - nee

15. ligt het plangebied in een grondwaterbeschermingsgebied in Overijssel
    - nee

16. ligt het plangebied in een grondwaterbeschermingsgebied in Gelderland
    - nee

17. Ligt het plangebied nabij een rioolwaterzuivering?
    - nee

18. Ligt het plangebied nabij een rioolgemaal?
    - nee

19. Ligt in of nabij het plangebied een persleiding?
    - nee

20. Ligt in of nabiji het plangebied een rioolwateroverstort?
    - nee

21. Ligt in of nabij het plangebied een beperkingengebied voor drainage?
    - nee

DETAILS

1. normale procedure

Op basis van uw locatie en gegeven antwoorden blijkt dat u waterschapsbelangen raakt.

Wat moet ik doen?

Gebruik alstublieft de knop ""DIRECT AANVRAGEN"" om een advies aan te vragen bij het waterschap. Hiervoor is een eenmalige registratie benodigd. In een startoverleg kan gezamenlijk bepaald worden welke wateraspecten een rol spelen en tot welk detailniveau deze uitgewerkt dienen te worden. Dit kan ook betekenen dat er een waterhuishoudkundig plan, een geohydrologisch onderzoek of een uitgebreide analyse van het huidige watersysteem noodzakelijk is. Gezamenlijk wordt er invulling gegeven aan de wateraspecten. Als er overeenstemming is over de inhoud van de waterparagraaf kan u de tekst opnemen in de toelichting van het ruimtelijk plan. Onder het kopje Achtergrond hebben wij onze uitgangspunten toegevoegd.

U kunt ook contact opnemen via info@wrij.nl of met onze adviseurs:

Marieke Brouwer-te Molder (m.brouwer@wrij.nl) voor de gemeenten: Deventer, Rijssen-Holten, Hof van Twente, Haaksbergen, Zutphen, Lochem, Berkelland, Winterswijk. Jan van der Schoot (j.vanderschoot@wrij.nl) voor de gemeenten: Doesburg, Bronckhorst, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Doetinchem, Aalten. Henk Meulenveld (h.meulenveld@wrij.nl) voor de gemeenten: Arnhem, Rozendaal, Rheden, Westervoort, Duiven, Zevenaar, Montferland.

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

Water in ruimtelijke plannen; uitgangspunten van waterschap Rijn en IJssel 5-3-2021

Over dit document In 2015 is de beleidsnotitie Water Raakt! bestuurlijk vastgesteld. De waterschappen Vechtstromen (WVS), Drents Overijsselse Delta (WDOD) en Rijn en IJssel (WRIJ) hebben in Water Raakt! beschreven wat hun visie is ten aanzien van stedelijk waterbeheer. In deze uitgangspuntennotitie wordt dit uitgewerkt tot concrete uitgangspunten voor de weging van het waterbelang bij ruimtelijke plannen (watertoets). Ook de uitgangspunten voor waterbeheer in het landelijk gebied zijn hierin opgenomen.

Doelgroep en toepassing De uitgangspunten in dit document vormen het vertrekpunt voor het overleg tussen waterschap en initiatiefnemer en/of gemeente over de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en hun effect op het watersysteem.

Leeswijzer
Per thema wordt beschreven welke uitgangspunten het waterschap hanteert in de weging van het waterbelang bij ruimtelijke plannen (Watertoets).

1. Doel

2. Uitgangspunten
3. Vragen voor de bepaling van de weging van het waterbelang
4. Welke ontwikkelingen voorzien we de komende jaren ?

Ontwikkelingen / vervolg Bij het opstellen van deze notitie is waar mogelijk rekening gehouden met de aankomende invoering van de Omgevingswet.

1. Samenwerken aan ruimte voor water In dit hoofdstuk gaan we in op de bedoeling van de weging van het waterbelang en hoe we dat vormgeven.

1.1. Doel Ruimte maken voor water in plaats van ruimte onttrekken aan water, dat is de kern van het waterbeleid voor de 21e eeuw. Essentieel is dat het aspect water vanaf de start van de ontwikkeling van een ruimtelijk plan goed aan de orde komt. Elke ruimtelijke ontwikkeling biedt de kans om de wateraspecten integraal mee te nemen, zodat de doelstellingen van het plan optimaal gerealiseerd kunnen worden, zonder dat dit nadelen heeft voor de omgeving, zoals verdroging of wateroverlast. De Watertoets is één van de instrumenten om dit te bereiken. De watertoets is het middel om de afweging van waterbelangen in ruimtelijke plannen en besluiten te waarborgen. Het is niet een toets achteraf, maar een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming met elkaar in gesprek brengt. In het gezamenlijk gesprek kan ook onderzocht worden of er kansen zijn om andere maatschappelijke doelen mee te koppelen.

Het waterschap wil samen met gemeenten werken aan een gezamenlijke visie op water. Ook bewoners en andere belanghebbenden kunnen meewerken aan de uitwerking hiervan. We adviseren in de omgevingsvisie en omgevingsplannen in de waterparagraaf een stapsgewijze benadering van het huidige en toekomstige watersysteem op te nemen. Deze bestaat uit de volgende stappen:

1. Omschrijf het huidig watersysteem
2. Omschrijf de visie op het watersysteem in het plangebied. Houdt hierbij rekening klimaatontwikkeling en benut uitkomsten uit stresstesten voor wateroverlast, droogte, hitte en overstroming.
3. Omschrijf de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling op het watersysteem
4. Omschrijf welke maatregelen worden genomen om met de gevolgen om te gaan. Hierbij geldt als uitgangspunt, dat de ontwikkeling waterneutraal en klimaatrobuust is.

1.2. Weging van het waterbelang (watertoets) Een goed gesprek tussen initiatiefnemer, gemeente en waterschap over de kansen en aandachtspunten van water in een plangebied in de startfase van de planvorming maakt een integrale aanpak mogelijk. Met behulp van de watertoets kan eenvoudig worden bepaald welke wateraspecten van belang zijn. Naarmate er een groter waterbelang is, zal een uitgebreidere procedure van de watertoets moeten worden doorlopen. We maken onderscheid in de volgende drie resultaten van de watertoets:

1. Plan raakt geen wateraspecten: geen wateradvies van Waterschap nodig
2. Korte procedure: plan past binnen uitgangspunten van het waterschap, per omgaande positief wateradvies.
3. Normale procedure: afstemming met initiatiefnemer om tot maatwerk te komen. Opties in beeld brengen en keuzes motiveren.

1.3. Welke ontwikkelingen voorzien we de komende jaren? De implementatie van de Omgevingswet zal veel veranderen. De gemeenten moeten de wateraspecten in hun

omgevingsvisies opnemen, en het overleg met de waterschappen speelt hierin een belangrijke rol. Goede afstemming vanaf het begin van het planproces is belangrijk voor het stellen van lokale prioriteiten, lokale sturing en duidelijkheid voor initiatiefnemers. De waterschappen kunnen een eigen visie opstellen en de aan water gebonden waarden vastleggen.

2. Beheer en onderhoud (en inrichting) Het waterschap is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van oppervlaktewater.

2.1. Doel Het beheer en onderhoud van het watersysteem is erop gericht om de waterhuishouding op orde te houden of te verbeteren. Het gaat bij watergangen zowel om waterkwantiteit en -kwaliteit, als om beeldkwaliteit en waterbeleving. Het reguliere onderhoud bestaat voornamelijk uit het maaien van de water- en oevervegetatie.

2.2. Uitgangspunten Het beheer en onderhoud van het watersysteem dient met het reguliere onderhoudsmaterieel van het waterschap (of zijn aannemers) mogelijk te zijn. In situaties waar de ruimte beperkt is, bijvoorbeeld bij stedelijke herontwikkeling, is vroegtijdige afstemming met het waterschap nodig om te komen tot maatwerk. In de Legger zijn kern- en beschermingszones vastgelegd, waarin de breedte van onderhoudsstroken is opgenomen. De onderhoudsstroken dienen vrij gehouden te worden van obstakels.
De beheervorm en -frequentie wordt afgestemd op de functie die aan de watergang is toegekend. Hierbij wordt ook rekening gehouden met recreatief medegebruik en natuurwaarden. Dit wordt in een streefbeeld voor het onderhoud vastgelegd. Met name in stedelijk gebied wordt daarbij ook afgestemd met de gemeentelijke onderhoudsdiensten. Ook kunnen afspraken gemaakt worden over onderhoud door andere partijen.

2.3. Vragen voor de weging van het waterbelang • Overweegt u water aan te leggen of te dempen, of aan te passen? • Ligt in of nabij het plangebied een watergang?

NB. Bij wijzigingen aan het watersysteem en werkzaamheden in de kern- en beschermingszone is de Keur van het waterschap van toepassing en gelden algemene regels of een vergunningplicht.

3. Waterveiligheid en waterkeringen Het waterschap beschermt zijn inwoners tegen overstromingen

3.1. Doel Met de aanleg en instandhouding van waterkeringen beschermen we inwoners tegen overstromingen door rivieren. Primaire en regionale waterkeringen hebben een functie voor de waterveiligheid, overige keringen en kades voor het beperken van wateroverlast.

Met de benadering van meerlaagse veiligheid waarborgen we niet alleen het veiligheidsniveau van de dijken, maar bevorderen we ook het verstandig gebruik van de ruimte die beschermd wordt door waterkeringen. We willen de gevolgen van overstromingen beperken door een passende ruimtelijke inrichting en calamiteitenbestrijding.

3.2. Uitgangspunten Het winterbed van rivieren en waterkeringen met bijbehorende beschermingszones hebben als primaire functie het bieden van veiligheid tegen overstromingen. Ontwikkelingen in deze gebieden zijn enkel toegestaan, als ze het functioneren ervan niet belemmeren. Zo mag de sterkte van een waterkering niet aangetast worden en het onderhoud aan de waterkering niet belemmerd worden. Bij werkzaamheden in de keurzone van de waterkering dient in overleg met het waterschap een watervergunning aangevraagd te worden.

We staan open voor robuuste oplossingen waarin de veiligheid is geïntegreerd in

het ontwerp, bijvoorbeeld multifunctionele waterkeringen. Zo kunnen we verschillende ruimtelijke opgaven combineren.

Het werken aan meerlaagse veiligheid is maatwerk. We adviseren gemeenten en ontwikkelaars om ruimtelijke ontwikkelingen zodanig vorm te geven dat de gevolgen van een overstroming en wateroverlast beperkt blijven. Dit betekent o.a. dat bij voorkeur niet gebouwd wordt in laaggelegen gebieden; dat kwetsbare functies en vitale infrastructuur aangelegd worden boven het niveau waarop het water kan komen in geval van een overstroming.

3.3. Vragen voor de weging van het waterbelang • Ligt in of nabij het plangebied een waterkering (primaire waterkering, regionale waterkering, overige kering of kade) ? • Ligt het plangebied in winterbed van een rivier of een overstromingsgevoelig gebied?

3.4. Welke ontwikkelingen voorzien we de komende jaren ? Primaire keringen worden in de periode 2017 – 2023 voor de eerste keer beoordeeld op basis van de nieuwe normen. We verwachten dat veel keringen niet voldoen aan de nieuwe normen en versterkt moeten worden. Dit betekent dat het profiel kan wijzigen en beschermingszones aangepast (lees verbreed) kunnen worden.

4. Klimaatadaptatie Het waterschap anticipeert samen met de gemeente op klimaatverandering

4.1. Doel Het watersysteem zo inrichten, dat het beter bestand is tegen de effecten van de verwachte klimaatverandering, zoals zwaardere buien en langere droge perioden. Bevorderen om bewuste keuzes te maken om risico’s te beperken of accepteren. De klimaatverandering heeft betrekking op onze taken voor waterveiligheid, waterkwaliteit en waterkwantiteit.

Om inzicht te krijgen in de kwetsbaarheid voor weersextremen brengen alle gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk samen met de betrokkenen in hun gebied de kwetsbaarheid voor weersextremen in beeld met een stresstest, voor zover dat nog niet is gebeurd. De stresstesten worden vervolgens iedere zes jaar herhaald. In de gemeentelijke stresstesten worden de volgende effecten van klimaatverandering in beeld gebracht: wateroverlast (door zowel hoosbuien als langdurige regen), hittestress, droogte en overstromingen. Het waterschap adviseert en ondersteunt gemeenten bij de stresstesten.

4.2. Uitgangspunten Een ruimtelijk plan is in principe waterneutraal, dus veroorzaakt geen wijziging van waterpeilen of aan-/afvoer van water. Een toename in het verharde oppervlak resulteert in een versnelde afvoer van hemelwater. Door versnelde afvoer van hemelwater wordt het watersysteem zwaarder belast en het waterbezwaar op benedenstroomse gebieden afgewenteld. Ook is er geen aanvulling van het grondwater. Om versnelde afvoer tegen te gaan hanteren we bij ruimtelijke plannen de trits vasthouden-bergen-afvoeren. Dit betekent dat hemelwater zoveel mogelijk wordt vastgehouden op de plek waar het valt. Hiervandaan kan het infiltreren in de bodem of vertraagd worden afgevoerd naar het watersysteem.

In ruimtelijke plannen met een toename van verharding zijn infiltratie- of waterbergende voorzieningen nodig om het plan waterneutraal te maken. Uitgangspunten voor het ontwerp van infiltratie- en waterbergingsvoorzieningen zijn:

- In landelijk gebied is een regenbui T=10+10% maatgevend. De hoeveelheid neerslag die valt in deze bui moet in het plangebied worden geborgen, waarna dit kan infiltreren of vertraagd wordt afgevoerd.
- In bebouwd is een regenbui T=100+10% maatgevend voor de dimensionering

van de waterhuishoudkundige voorzieningen. Hierbij mag het waterpeil vanuit het oppervlaktewater tot aan straatpeil stijgen, waarbij geen waterschade aan bouwwerken, hoofdinfrastructuur en spoorwegen mag ontstaan. Een uitgebreidere toelichting op de uitgangspunten en de berekening van de bergingsopgave is te lezen in de bijlage Uitgangspunten voor waterneutraal bouwen.

Bij ontwikkelingen met een toename van verharding groter dan 1500 m2 kan het waterschap vragen om waterhuishoudkundig plan, dat aantoont dat de wijze van berging effectief is, en dat er geen effecten zijn op het omliggende gebied. Daarnaast vraagt in stedelijk gebied ook de interactie met riolering om bijzondere aandacht. Verder adviseren we om bewust te zijn van de gevolgen van (kortdurende) extreme buien met een intensiteit van 60 – 150 mm/uur. Bij deze buien kan niet al het water verwerkt worden door de riolering en zal water op straat kunnen ontstaan. Het ontwerp van een wijk bepaalt waar het water naar toe kan stromen en waar schade ontstaat. Door middel van een stresstest kan een beeld gevormd worden van de robuustheid en klimaatbestendigheid van het systeem.

We streven naar afkoppeling van bestaand verhard oppervlak van het rioolstelsel. Zo ontlasten we het rioolstelsel en de rioolwaterzuiveringen en verminderen we de kans op vervuilende overstorten van het gemengd riool. Bij afkoppeling van bestaand verhard oppervlak moet minimaal 20 mm hemelwater in een infiltratievoorziening geborgen worden. Als de overlaat van het hemelwaterrioolstelsel op dezelfde watergang loost als voorheen de gemengde overstort, dan is geen extra berging noodzakelijk. Als de overlaat loost op een andere watergang, dan zal bui T=100+10% vertraagd afgevoerd moeten worden.

Bij voorkeur worden natte en laaggelegen gebieden, beekdalen, regionale waterbergingsgebieden en overstromingsvlaktes niet bebouwd. In waterbergingsgebieden zijn ontwikkelingen enkel toegestaan, als ze het functioneren van het waterbergingsgebied niet belemmeren.

4.3. Vragen voor de weging van het waterbelang • Heeft het plan uitbreiding van het verhard oppervlak met meer dan 1500 m2 tot gevolg ? • Bevindt het plan zich in een laaggelegen gebied of beekdal ? • Is er in of rondom het gebied wel eens sprake (geweest) van wateroverlast? • Is het plangebied gevoelig voor hittestress? • Ontstaat schade aan bouwwerken als enkele uren 30 cm water op straat staat?

4.4. Welke ontwikkelingen voorzien we? Wanneer met de stresstesten de kwetsbare plekken voor weersextremen in kaart zijn gebracht, zal gewerkt gaan worden aan een aanpak om te komen tot een meer waterrobuuste en klimaatbestendige inrichting. Hiervoor zal een samenwerking tussen de verschillende overheden en betrokkenen in het gebied nodig zijn.

5. Waterkwaliteit (Schoon water) Waterschappen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het oppervlaktewater

5.1. Doel De kwaliteit van het oppervlaktewater op orde brengen en houden. Hiervoor zijn afspraken vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water (KRW). De waterschappen hebben voor alle wateren in hun beheersgebied aangegeven wat de ecologische doelstellingen zijn. Voor de chemische kwaliteit zijn normen vastgelegd door de EU. Nieuwe ontwikkelingen mogen geen verslechtering van de waterkwaliteit tot gevolg hebben en de doelstellingen vanuit de KRW niet belemmeren.

De oppervlaktewaterkwaliteit kan een risico vormen voor de volksgezondheid. Bij ontwikkelingen in stedelijk gebied dient rekening gehouden te worden met mogelijke kwetsbaarheid van de waterkwaliteit voor droge perioden. Met name ondiepe,

kleine, stagnante en geïsoleerde wateren, zoals retentievijvers, en moerasachtige watersystemen, kunnen gevoelig zijn voor blauwalg en botulisme.

5.2. Uitgangspunten Schoon hemelwater wordt, waar mogelijk, binnen het plangebied in de bodem geïnfiltreerd. Wanneer vanuit het plangebied hemelwater op het oppervlaktewater wordt geloosd, mag de waterkwaliteit van het ontvangende water niet verslechteren. Wanneer functies mogelijk gemaakt worden die een negatieve invloed op de waterkwaliteit kunnen hebben, worden deze benoemd. Ook wordt beschreven welke maatregelen worden genomen om de kwaliteit van het water te waarborgen en mogelijk in de toekomst te verbeteren. Voorbeelden van maatregelen die getroffen kunnen worden, zijn: een bodempassage in een berm of wadi of filtering d.m.v. een helofytenfilter, chemisch filter of mechanisch filter.

In stedelijk gebied streven we naar een inrichting van het watersysteem waarbij ook in droge perioden de waterkwaliteit op orde blijft. Bij voorkeur wordt hemelwater geborgen in droogvallende voorzieningen, zoals wadi’s. Wanneer toch gekozen wordt voor aanleg van oppervlaktewater, zoals retentievijvers, dient in het ontwerp rekening gehouden te worden met voldoende volume, waterdiepte en verversing van het water, zodat de kans op blauwalg en botulisme zo klein mogelijk is. Bij een recreatieve bestemming moet de waterkwaliteit te waarborgen zijn.

5.3. Vragen voor de weging van het waterbelang • Is in of nabij het plangebied oppervlaktewater aanwezig of gepland ? • Bevindt het plan zich in een gebied met speciale functie (zoals KRW, EVZ, N2000, natte landnatuur, zwemwater) ?

6. Afvalwaterketen Waterschappen en gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor het goed functioneren van de afvalwaterketen.

6.1. Doel Wij streven naar een doelmatige werking van de gehele afvalwaterketen. Hemelwater wordt niet afgevoerd naar de afvalwaterzuivering, zodat de efficiëntie van de waterzuivering wordt vergroot en het aantal riooloverstorten op het oppervlaktewater wordt teruggedrongen.

Een toename van afvalwater heeft effect op het functioneren van de afvalwaterketen. Het (gemeentelijk) rioolstelsel, de rioolgemalen (overnamepunten) en de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) dienen de toename te kunnen verwerken, zonder daarmee het milieu zwaarder te belasten.

6.2. Uitgangspunten Bij nieuwe ontwikkelingen wordt hemelwater in het plangebied geïnfiltreerd of geborgen en vertraagd afgevoerd naar het oppervlaktewater. Bestaande verharding wordt waar mogelijk afgekoppeld van de riolering. De gemeente communiceert over afgekoppelde gebieden en hieraan verbonden beperkingen voor particulieren. Bij een toename van het afvalwater controleert het waterschap of deze mogelijk is binnen de bestaande capaciteit van de rwzi. Persleidingen blijven bereikbaar voor beheer en onderhoud en in calamiteitenfase. Bebouwing en/of beplanting binnen de belangenstrook van de persleiding is daarom niet toegestaan. In de milieuzonering van de rwzi’s en rioolgemalen worden geen hindergevoelige functies mogelijk gemaakt. Andere geldende voorwaarden zijn beschreven in de Beleidsregels zuiveringstechnische werken.

6.3. Vragen voor de weging van het waterbelang • Worden in het plan meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd? • Ligt in of nabij het plangebied een rwzi/ rioolgemaal/ persleiding/ gemengde overstort? • Wordt regenwater afgevoerd naar de afvalwaterzuivering? • Worden bedrijfsmatige activiteiten uitgevoerd? • Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?

6.4. Welke ontwikkelingen voorzien we? Er ontstaan juridisch mogelijkheden voor decentrale zuivering. Vooruitlopend op nieuwe regels is decentrale zuivering in de vorm van pilots bespreekbaar. Voor lozing op de bodem moet initiatiefnemer

afspraken maken met gemeente. Voor lozing op oppervlaktewater met het waterschap.

7. Grondwaterbeheer Nieuwe ontwikkelingen ondervinden geen grondwateroverlast en veroorzaken dit ook niet.

7.1. Doel We streven naar doelmatig waterbeheer dat optimaal de functies en het huidige gebruik ondersteunt. Nieuwe functies sluiten aan bij het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime. Hiermee willen we structurele overlast door te hoog grondwater voorkómen en verdroging door te laag grondwater tegengaan.

7.2. Uitgangspunten Bij grondwaterbeheer in stedelijk gebied zijn particulieren, gemeente, provincie en waterschap betrokken, met elk hun eigen verantwoordelijkheden.

Het peilbeheer en onderhoud van het watersysteem is gericht op het handhaven van het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR). Voor het grootste deel van het beheergebied is deze gewenste situatie gelijk aan de actuele situatie. In een aantal gebieden is er een doelstelling bijvoorbeeld om de verdroging van natuur te verminderen.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn ten minste grondwaterneutraal. Dit betekent dat ze niet mogen leiden tot wijziging van de grondwaterstand. We adviseren niet te bouwen in gebieden met een hoge grondwaterstand of kwel, of de bouwwijze hierop aan te passen. In zettingsgevoelige gebieden wordt rekening gehouden met de bodemgesteldheid en de relatief hoge grondwaterstanden. Ook als slecht doorlatende lagen in het plangebied voorkomen, worden maatregelen genomen om grondwateroverlast te voorkomen. Aangepaste bouwwijzen zijn o.a. extra ophogen of kruipruimteloos en waterdicht bouwen.

Om de bestaande grondwaterstanden op peil te houden worden in nieuwe ruimtelijke plannen voldoende maatregelen genomen om neerslag in de bodem te infiltreren of in andere voorzieningen vast te houden of te bergen. Als ten behoeve van de nieuwe ontwikkeling bestaande watergangen moeten worden gedempt worden maatregelen genomen om wateroverlast als gevolg van de demping tegen te gaan.

Nieuwe functies mogen geen negatieve invloed hebben op de kwaliteit van het grondwater. We adviseren in nieuwe bebouwing en verharding geen uitlogende en milieubelastende materialen te gebruiken.

7.3. Vragen voor de weging van het waterbelang Zie ook vragen in 5.3 • Bevindt het plan zich in een kwelgebied ? • Is afstand tussen GHG en bovenkant vloer kleiner dan 100 cm? • Ligt het plan in beschermingszone of intrekgebied van een (drink)wateronttrekking? • Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?

8. Recreatie en beleving Water beïnvloedt de beleving van de openbare ruimte.

8.1. Doel Zichtbaar en beleefbaar water draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. We streven naar een aantrekkelijk, herkenbaar en leefbaar watersysteem. Recreanten gebruiken het oppervlaktewater en de waterkeringen om te wandelen, te varen, te zwemmen, te vissen en te schaatsen. We stimuleren dit gebruik waar mogelijk en stemmen het waar nodig af op de belangen van anderen. We beschermen cultuurhistorische objecten die een link hebben met water(beheersing) door behoud en ontwikkeling.

8.2. Uitgangspunten Het waterschap stelt zich positief op bij initiatieven van anderen voor inrichting en gebruik en denkt mee over kansen en mogelijkheden. We stellen waar mogelijk onze eigendommen open voor recreatief medegebruik, zoals

wandelen, vissen en kanoën. We verlenen medewerking aan evenementen op en langs het water, zolang dit veilig is en niet ten koste gaat van het functioneren van het watersysteem. Ook wegen we de belangen van aanliggende functies zoals natuur, landbouw, wonen zorgvuldig af. We stimuleren om vooral in de aangewezen provinciale zwemwateren te zwemmen. Zwemmen in ander oppervlaktewater is, op eigen risico, wel toegestaan, maar er is geen toezicht op zwemwaterkwaliteit en veiligheid. Op de website www.zwemwater.nl is informatie te vinden over de waterkwaliteit en veiligheid van zwemwater.

8.3. Vragen voor de bepaling van de Watertoetsprocedure Zie ook vragen in 5.3 • Wordt recreatief medegebruik van wateren en oevers mogelijk gemaakt? • Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?

9. Financiering Het waterschap financiert waar een bijdrage wordt geleverd aan realisatie van waterdoelen

9.1. Doel Waterbeheer in de stad is een gezamenlijk maatschappelijk belang; en samenwerking is een voorwaarde. Wij nodigen onze partners en inwoners daarom uit tot samenwerken. Waar waterdoelen met extra maatschappelijk rendement gerealiseerd kunnen worden, maken wij een bestuurlijke afweging over een eventuele financiële bijdrage.

9.2. Uitgangspunten Voor ruimtelijke plannen is in Nederland het kostenveroorzakingsbeginsel van toepassing. Dit betekent dat de kosten voor waterhuishoudkundige maatregelen als gevolg van een ruimtelijk plan, voor rekening komen van de initiatiefnemer van dat plan. Wij vragen initiatiefnemers om bij ruimtelijke plannen en initiatieven aandacht te hebben voor de mogelijkheden tot (bijdragen aan) de realisatie van waterdoelstellingen zoals die in de vorige hoofdstukken zijn beschreven. In het bijzonder vraagt het anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering aandacht in ruimtelijke plannen. Biedt het initiatief kansen voor het oplossen van bestaande knelpunten in de waterhuishouding? Voor het realiseren van waterdoelen met extra maatschappelijk rendement is mogelijk medefinanciering vanuit het waterschap beschikbaar. We overwegen herziening van ons investeringsprogramma en exploitatieprogramma, als dit interessant of noodzakelijk is om aan te sluiten op externe initiatieven. Hierbij is het van belang voor een gezamenlijke aanpak te kiezen (gezamenlijk = gemeente, waterschap en belanghebbenden). Deze gezamenlijke aanpak kan bestaan uit:

1. Op elkaar afstemmen van agenda’s en programma’s, benutten van elkaars momentum, formuleren van gezamenlijk doelen;
2. Opstellen van integrale onderzoeken, analyses en plannen;
3. gezamenlijke financiering;
4. gezamenlijke realisatie van (her)inrichting;
5. gezamenlijke afspraken over beheer en onderhoud.

Bijlage

Richtlijnen stedelijke waterberging van drie waterschappen: Rijn en IJssel, Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta

De waterschappen Rijn en IJssel, Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta hebben een aantal gezamenlijke richtlijnen opgesteld hoe we met stedelijke waterberging om willen gaan en in het bijzonder voor nieuwe stedelijke gebieden, waar onverhard gebied (deels) verhard gebied wordt.

Voor het bepalen van de hoeveelheid stedelijke waterberging voor nieuw stedelijk gebied, wordt uitgegaan van onderstaande ontwerpuitgangspunten: • De T=100

neerslaggebeurtenis is maatgevend voor de toetsing van een (nieuw) stedelijk gebied. We hebben hierbij afgesproken dat het waterpeil vanuit het oppervlaktewater bij deze gebeurtenis tot aan straatpeil mag stijgen; • We hanteren de laatst beschikbare klimaatstatistiek. En bij nieuwe gegevens passen we de nieuwe statistiek toe (dit geldt voor elke KNMI-update en/of afgeleide publicaties van de Stowa); • De maatgevende afvoer die we hanteren voor stedelijk gebied is 0,8 l/s/ha. Dit is de afvoer die gemiddeld 1 à 2 dagen per jaar optreedt. De toegestane afvoer voor een T=100 situatie bedraagt 2 x de maatgevende afvoer (1,6 l/s/sha); • We houden rekening met 3 mm berging op straat/dak/etc. • We houden rekening met klimaatverandering. Hierbij is er voor gekozen om te rekenen met 10 % toeslag in de neerslaghoeveelheid t.o.v. de huidige geldende neerslagstatistiek (Stowa rapport 2015 -10a). Deze scenario's laten een toename in de hoeveelheden zien die gemiddeld tussen 0% en 17% ligt.

Het aantal mm (of m3) benodigde waterberging wordt als volgt berekend: • De gebruikte bui voor het bepalen van de compensatie heeft een herhalingstijd van 1 keer per 100 jaar, met 10% toeslag voor klimaatverandering. De landelijke afvoer vanaf onverhard gebied waar bij de berekening voor het bepalen van de compensatie wordt uitgegaan, is 2*0,8 l/s/ha; • De maatgevende buiduur is afhankelijk van de landelijke afvoer (berekend via de regenduurlijn). Met de regenduurlijn is bepaald hoe lang het duurt tot de hoeveelheid water in de bergingsvoorziening weer afneemt (op dat moment is de maximale capaciteit van de waterberging nodig). Bij een gebeurtenis van T100+10% en een landelijke afvoer van 2*0,8 l/s/ha is de maatgevende buiduur 48 uur; • De totale neerslaghoeveelheid bij de maatgevende buiduur van de bui is 111 mm (zie Tabel 1); • De toegestane afvoer vanaf het toegenomen verhard gebied naar het oppervlaktewater bij de maatgevende bui van T=100+10% is 1,6 l/s/ha. Dit is 28 mm bij de maatgevende buiduur van 48 uur; • Dit komt neer op 80 mm waterberging voor het gebied dat toegenomen is in verhard oppervlak; • Het aantal mm × oppervlak toename verharding = aantal m3 berging. De benodigde compensatie d.m.v. waterberging neemt dus evenredig toe met een toename in het oppervlak extra verharding.

In Tabel 1 zijn de bovenstaande uitgangspunten op een rij gezet.

Tabel 1: Overzicht van hoeveelheden en benodigde berging Neerslagstatistiek Nieuwe statistiek (Stowa rapport 2015 – 10a) Klimaatscenario Huidig klimaat +10% Afvoer (l/s/ha) T=1 0,8 Afvoer (l/s/ha) T=100 1,6 Maatgevende buiduur (uur) 48 Totale neerslaghoeveelheid (mm) 111 Afvoer via oppervlaktewater (mm) 28 Berging dak/straat/etc (mm) 3 Benodigde berging (mm) 80

Hiernaast vinden wij dat er een hydraulische studie van het oppervlaktewatersysteem uitgevoerd dient te worden om hiermee aan te tonen dat de wijze van berging effectief is en geen (negatieve) neveneffecten heeft op het omliggende gebied. Ook vraagt de interactie met riolering om bijzondere aandacht. Bij het ontwerp van de riolering is het van belang om rekening te houden met peilstijging in de berging (oppervlaktewater). Verder is het van belang om ook in het ontwerp rekening te houden met (kortdurende) extreme gebeurtenissen (in de range van 60 – 150 mm/uur). Het ontwerp van een wijk bepaalt of en waar het water naar toe kan stromen en waar schade ontstaat, omdat dergelijke intensiteiten niet (volledig) verwerkt kunnen worden door de riolering. Wij schrijven deze toets niet voor, maar bevelen aan om hier aandacht aan te besteden. Dit geeft een beeld van de robuustheid en klimaatbestendigheid van het systeem. Een combinatie van voldoende ruimte voor water en een toetsing hoe het water zich verdeelt in een gebied, geeft een beeld van de robuustheid van het ontwerp. "

DETAILS

2. Advies beheer en onderhoud van oppervlaktewater

Het beheer en onderhoud van het watersysteem is erop gericht om de waterhuishouding op orde te houden of te verbeteren. Het gaat bij watergangen zowel om waterkwantiteit en -kwaliteit, als om beeldkwaliteit en waterbeleving. Het reguliere onderhoud bestaat voornamelijk uit het maaien van de water- en oevervegetatie.

Wat moet ik doen?

Het beheer en onderhoud van het watersysteem dient met het reguliere onderhoudsmaterieel van het waterschap (of zijn aannemers) mogelijk te zijn. In situaties waar de ruimte beperkt is, bijvoorbeeld bij stedelijke herontwikkeling, is vroegtijdige afstemming met het waterschap nodig om te komen tot maatwerk.

Waar moet ik op letten?

In de Legger zijn kern- en beschermingszones vastgelegd, waarmee de watergang en de bijbehorenden onderhoudstroken worden beschermd. De onderhoudsstroken dienen vrij gehouden te worden van obstakels. Voor activiteiten binnen de kern-en beschermingszone dient een watervergunning aangevraagd te worden.

Achtergrondinformatie

DETAILS

3. Advies klimaatadaptie

We willen watersysteem zo inrichten, dat het beter bestand is tegen de effecten van de verwachte klimaatverandering, zoals zwaardere buien en langere droge perioden.

Wat moet ik doen?

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

DETAILS

4. Advies kwaliteit oppervlaktewater

Hemelwater dat van verhard oppervlak direct afstroomt naar het oppervlaktewater kan verontreinigd raken door specifieke activiteiten binnen een plan. Hierbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld agrarische bedrijven, industrieterreinen, tankstations, autobedrijven of sloperijen etc. Het waterschap zal in deze gevallen aanvullende voorzorgsmaatregelen adviseren om verontreiniging van oppervlaktewater te voorkomen.

Wat moet ik doen?

U zult voorzorgsmaatregelen moeten nemen om verontreiniging van oppervlaktewater te voorkomen.

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

DETAILS

5. Advies afvalwaterketen

Wij streven naar een doelmatige werking van de gehele afvalwaterketen. Wij treden daarom graag in een vroeg stadium in gesprek over nieuwe ontwikkelingen. Hemelwater wordt min mogelijk afgevoerd naar de afvalwaterzuivering, zodat meer water in de bodem wordt vastgehouden, de efficiëntie van de waterzuivering vergroot wordt, en het aantal riooloverstorten op het oppervlaktewater wordt teruggedrongen. Een toename van afvalwater heeft effect op het functioneren van de afvalwaterketen. Het (gemeentelijk) rioolstelsel, de rioolgemalen (overnamepunten) en de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) dienen de toename te kunnen verwerken, zonder daarmee het milieu zwaarder te belasten.

Wat moet ik doen?

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

BLOM ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

Quickscan Wet natuurbescherming Kulturweide ong. te Babberich

Oriënterend onderzoek ecologie in het kader van de Wet natuurbescherming

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2022-0804
Datum:	16 augustus 2022
Samensteller:	ing. R.C. Pickert
Collegiale toets:	ing. G. Fairhurst
Opdrachtgever:	Buro SRO Oost B.V.
Contactpersoon:	N. Overkamp-Oudshoorn

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding 4

1.1 Planlocatie 5

1.2 Beoogde ruimtelijke ingreep 6

2 Methode 7

2.1 Uitvoering onderzoek 7

2.2 Soortenbescherming 7

2.3 Gebiedsbescherming 9

2.4 Houtopstanden 10

2.5 Houdbaarheid en toepassing 10

3 Beoordeling 11

3.1 Soortenbescherming 11

3.2 Gebiedsbescherming 16

3.3 Houtopstanden 18

4 Samenvatting 19

4.1 Soortenbescherming 19

4.2 Gebiedsbescherming 19

4.3 Houtopstanden 19

5 Conclusie 20

5.1 Conclusie 20

5.2 Uitvoerbaarheid 20

5.3 Vervolgstappen 20

5.4 Te treffen maatregelen 20

1 Inleiding

Aan de Kulturweide ong. te Babberich is een braakliggend terrein en een voetbalveld gesitueerd. De initiatiefnemer is voornemens 44 woningen met parkeerplaatsen en toegangswegen te realiseren. Het bestemmingsplan voorziet niet in de beoogde ruimtelijke ingreep en dient derhalve te worden gewijzigd van 'Groen' naar 'Wonen'.

De beoogde ruimtelijke ingreep heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna (soortenbescherming), beschermde natuurgebieden (gebiedsbescherming) en/of beschermde houtopstanden. Ten behoeve van de beoogde ruimtelijke ingreep geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten van de ruimtelijke ingreep daarop.

Buro SRO Oost B.V. begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie verzocht de planlocatie te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde soorten, gebieden en houtopstanden. Vervolgens wordt getoetst of de beoogde ruimtelijke ingreep uitvoerbaar is in het kader van de Wet natuurbescherming en/of provinciaal beleid.

Onderzoeksdoelen

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (art. 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig op de planlocatie en welke negatieve effecten kunnen optreden als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van provinciaal aangewezen beschermde gebieden?
- Leidt de beoogde ruimtelijke ingreep tot kap van houtopstanden zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming?
- Dienen er vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming en/of provinciaal aangewezen beschermde gebieden te worden genomen, en zo ja, welke?

Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen aan de Kulturweide ong. te Babberich.

1.1 Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Kulturweide ong. te Babberich (figuur 1.2). De planlocatie betreft een braakliggend terrein met enkel lage vegetatie. Een gedeelte is in gebruik als voetbalveld. Er is geen oppervlaktewater aanwezig. In bijlage 1 is een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

Figuur 1.2 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de Kulturweide ong. te Babberich.

De directe omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door een nieuwbouwwijk ten noorden, en bedrijven en woningen ten zuiden. Ten zuidwesten ligt een waterplas. Circa 400 m ten zuiden ligt Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. Het spoor is op circa 280 m ten noorden gelegen. Circa 400 m ten zuidoosten ligt Huize Babberich.

1.2 Beoogde ruimtelijke ingreep

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de realisatie van 44 woningen met parkeerplaatsen en toegangswegen. De functie van het perceel dient te wijzigen van 'Groen' naar 'Wonen'. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- graven plas en waterberging: graafwerkzaamheden;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

Figuur 1.3 Visuele representatie van de beoogde situatie (bron: Buro SRO Oost B.V).

2 Methode

Dit oriënterend onderzoek verkent alle relevante vakgebieden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Hierbij wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van specifieke potentie voor beschermde flora en fauna op de planlocatie, de betekenis van de planlocatie voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. Dit onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen. De reikwijdte bestaat uit de Wet natuurbescherming en de provinciale omgevingsverordening.

2.1 Uitvoering onderzoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige flora en fauna. Op basis van dit veldbezoek wordt een inschatting gemaakt omtrent de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Tijdens het veldbezoek is de planlocatie nauwkeurig onderzocht, waarbij ook gelet werd op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 25 juli 2022 en is uitgevoerd door ing. R.C. Pickert. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 6/8 bewolkt, 24° Celsius en windkracht 2-3 (Bft).

Vaak zijn er al gegevens bekend over een planlocatie en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). In NDFF wordt normaliter hierbij een straal van 2 km aangehouden rondom de planlocatie. Afhankelijk van het karakter en ligging van de planlocatie kan een afwijkende afstand aangehouden worden. Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en biedt daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

2.2 Soortenbescherming

De soortenbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten (Wnb art. 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (Wnb art. 3.5) en Andere soorten (Wnb art. 3.10). Hierin worden rust- en voortplantingsverblijfplaatsen en het functioneel leefgebied beschermd. Bij overtreding van een verbodsbepaling geldt een ontheffingsplicht.

Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1)

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn (Wnb art. 3.5)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten (Wnb art. 3.10)

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
   a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
   b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
   c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Van de verboden als bedoeld in *Andere soorten* Wnb art. 3.10 eerste lid kan door bevoegd gezag vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen van individuen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of vaste rustplaatsen voor bepaalde soorten.

Voor alle soorten in Nederland geldt dat er sprake is van een algemene zorgplicht (Wnb art. 1.11) . Hierin wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moeten worden. Het uitgangspunt van de algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

In de Omgevingsverordening van de Provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 2.1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

Vrijgestelde soorten		
Aardmuis	Gewone bosspitsmuis	Ondergrondse woelmuis
Bastaardkikker	Gewone pad	Ree
Bosmuis	Haas	Rosse woelmuis
Bruine kikker	Huisspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis
Dwergmuis	Kleine watersalamander	Veldmuis
Dwergspitsmuis	Konijn	Vos
Egel	Meerkikker	Woelrat

2.3 Gebiedsbescherming

In Nederland zijn natuurgebieden aangewezen met een beschermde status. Deze natuurgebieden betreffen hoofdzakelijk Natura 2000-gebieden en provinciaal beschermde gebieden.

Natura 2000-gebieden

Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist. Met de Voortoets wordt bepaald of de plannen mogelijk negatieve effecten hebben op de doelstellingen van Natura 2000-gebieden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en licht- of geluidsuitstraling van invloed zijn. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden dient een vergunning voorhanden te zijn.

Provinciaal beleid

Onderstaande teksten zijn gebaseerd op de meest recente versie van de Omgevingsverordening.

Gelders Natuurnetwerk

Binnen het Gelders Natuurnetwerk geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het uitgangspunt is dat een bestemmingsplan geen nieuwe activiteiten mogelijk maakt die de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het Gelders Natuurnetwerk aantasten. Uitzonderingen hierop betreffen ruimtelijke ontwikkelingen met een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven zijn. Bij aantasting van de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang geldt een compensatieplicht.

Groene Ontwikkelingszone

Een nieuwe ontwikkeling in de Groene Ontwikkelingszone is toegestaan als uit onderzoek blijkt dat de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat. Deze onderbouwing dient te worden vastgelegd in een versterkingsplan.

Weidevogelgebied

Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op weidevogelgebied laat de realisatie van een nieuwe windturbine of nieuw zonneveld niet toe. Een andere nieuwe activiteit of ontwikkeling is enkel toegestaan als deze geen nadelige gevolgen heeft voor de functie als broedgebied voor weidevogels.

Ganzenrustgebied

Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een ganzenrustgebied laat een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat deze activiteit of ontwikkeling wordt uitgevoerd op een locatie waar de nadelige gevolgen voor de functie als rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk worden beperkt, en na uitvoering minimaal 500 hectare in het betreffende ganzenrustgebied overblijft.

Beschermingszone natte landnatuur

Natte landnatuur is natuur die direct afhankelijk is van de grondwatersituatie ter plaatse. Een bestemmingsplan voor gronden gelegen in een beschermingszone natte landnatuur maakt geen functies mogelijk die significant nadelige effecten kunnen hebben op de instandhouding van de natte landnatuur. Uitzonderingen hierop betreffen ruimtelijke ontwikkelingen met een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven zijn.

2.4 Houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m^2 of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden.

Het vellen van houtopstanden is niet meldingsplichtig in het kader van de Wnb als het één van de volgende typen houtopstanden betreft (Wnb art. 4.1):

a) houtopstanden binnen de door gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
b) houtopstanden op erven of in tuinen;
c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, niet ouder dan twintig jaar;
e) kweekgoed;
f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbeplantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) éénrijige beplantingen langs landbouwgronden;
g) het dunnen van een houtopstand;
h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

2.5 Houdbaarheid en toepassing

De beoogde ruimtelijke ingreep wordt getoetst aan de actuele wetgeving en provinciale verordening. Over het algemeen heeft een quickscan Wet natuurbescherming een houdbaarheid van 3 jaar, mits binnen deze periode de omstandigheden op de planlocatie, de wetgeving en de provinciale verordening niet wezenlijk veranderen.

3 Beoordeling

3.1 Soortenbescherming

Op basis van het veldbezoek en de bureaustudie wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de directe omgeving daarvan voor het voorkomen van soorten is, en welke effecten daarop te verwachten zijn ten gevolge van de beoogde ruimtelijke ingreep. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.

Planten

Binnen een straal van 2 km van de planlocatie is het voorkomen bekend van de volgende beschermde planten: groot spiegelklokje, kartuizer anjer en ruw parelzaad (NDFF 2012-2022).

De planlocatie is een braakliggend terrein. Het groot spiegelklokje en ruw parelzaad wordt gevonden op zonnige, kalkrijke, stikstofarme plaatsen zoals open plekken van dijken en bermen, akkers en zelden op braakliggende terreinen (Verspreidingsatlas, 2022). De soorten zijn beide waargenomen op meer dan 1 km afstand van de planlocatie. Het groot spiegelklokje en ruw parelzaad zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Het veldbezoek is uitgevoerd tijdens de bloeitijd, waardoor deze soorten goed zichtbaar zijn. De bodem op de planlocatie betreft een kalkloze poldervaaggrond (arcgis, 2022) Gezien de grote afstand tussen de waarnemingen en het gebrek aan kalk in de bodem de aanwezigheid van het groot spiegelklokje en ruw parelzaad op de planlocatie uitgesloten.

De kartuizer anjer groeit op zonnige, warme, droge, stikstofarme, matig voedselarme, basenrijke en kalkhoudende grond. Gezien het feit dat de vereiste groeiomstandigheden niet aanwezig zijn op de planlocatie wordt het voorkomen van de kartuizer anjer op de planlocatie uitgesloten.

Ter plaatse van de planlocatie is slechts sprake van inheemse of aangeplante planten zonder beschermde status. Enkele waargenomen soorten betreffen: boerenwormkruid, Canadese fijnstraal, duizendblad, grote centaurie, kamille, kale jonker, perzikkruid, pijpenstrootje, Sint-janskruid, smalle weegbree, wilde cichorei, en wilde peen. De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot aantasting van beschermde en/of kwetsbare vegetatie. Gelet op de functie, ligging en het gebruik van het perceel in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht. Daarnaast zijn beschermde planten niet aangetroffen gedurende het veldbezoek. Hiermee kan worden uitgesloten dat er sprake is van het opzettelijk vernielen van beschermde planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende zoogdieren: bever, boommarter, bosmuis, bruine rat, bunzing, das, dwergmuis, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, mol, otter, ree, rode eekhoorn, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, vos, wezel en woelrat (NDFF 2012-2022). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: bever, boommarter, bunzing, das, hermelijn, otter, rode eekhoorn, steenmarter en wezel.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De planlocatie betreft een braakliggend terrein zonder bomen of oppervlaktewater. Derhalve biedt deze voor een aantal bos- en watergebonden soorten als de bever, boommarter, otter en rode eekhoorn bij voorbaat geen geschikt leefgebied.

De planlocatie grenst aan een nieuwbouwwijk en een doorgaande weg. Er is derhalve zeer veel verstoring aanwezig. De das is enkel waargenomen rond de uiterwaarden van de Oude Rijn, op circa 1,2 km afstand (NDFF, 2012-2022). Wegens het ontbreken van bosschages en akkers op de planlocatie en de grote mate van verstoring is de aanwezigheid van de das op de planlocatie uitgesloten.

De bunzing, hermelijn en wezel behoren tot de kleine marterachtigen. De hermelijn wordt voornamelijk aangetroffen in waterrijke gebieden, terwijl de bunzing en wezel vooral in kleinschalig cultuurlandschap voorkomen. Alle drie de soorten zijn slechts enkele keren waargenomen, waarbij de bunzing en wezel op circa 1,7 km afstand zijn aangetroffen en de hermelijn op circa 1 km afstand (NDFF, 2012-2022). Op de planlocatie zijn geen geschikte locaties aanwezig voor vaste rust- of voortplantingsplaatsen. Tevens zijn er geen sporen aangetroffen als prooiresten of uitwerpselen en is er zeel veel verstoring rond de planlocatie. Cumulatief is de aanwezigheid van de bunzing, hermelijn en wezel derhalve uitgesloten.

De steenmarter is verspreid rond de planlocatie waargenomen. Eenmalig is de steenmarter in het bebouwde gebied van Babberich aangetroffen, op circa 200 m van de planlocatie (NDFF, 2012-2022). Het is niet uitgesloten dat de steenmarter sporadisch op de planlocatie voorkomt. De planlocatie biedt echter geen vaste rust- of voortplantingsplaatsen wegens het ontbreken van takkenhopen of schuren. Er zijn tevens geen sporen aangetroffen als prooiresten, uitwerpselen of geurmarkeringen. De planlocatie maakt geen deel uit van essentieel foerageergebied wegens het Van negatieve effecten op de steenmarter ten gevolge van de ontwikkeling is derhalve geen sprake.

Door vorengenoemde is het uitgesloten dat er sprake is van een essentiële functie op de planlocatie voor soorten van de Habitatrichtlijn en niet vrijgestelde andere soorten. De planlocatie heeft enkel mogelijk een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name egel, konijn en veldmuis. Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Bovendien geldt voor dergelijke algemene soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op en rondom de planlocatie zijn geen holen, nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de Omgevingsverordening van de provincie vallen (zie Wnb art. 3.10). Er is ten aanzien van grondgebonden zoogdieren geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Vleermuizen

Binnen een straal van 2 km is het voorkomen bekend van de volgende vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis (NDFF 2012-2022). Onder de Wet natuurbescherming zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen als Habitatrichtlijnsoorten beschermd (Wnb art. 3.5). Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat. Ongeacht de mogelijke aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen kunnen vleermuizen gebruikmaken van de planlocatie tijdens vliegbewegingen en foerageeractiviteiten. Hier dienen in het kader van de algemene zorgplicht mogelijk maatregelen genomen te worden (zie H5.4).

Er staan geen bomen op de planlocatie. De ontwikkeling resulteert derhalve niet in het wegnemen van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen.

Wegens het ontbreken van bebouwing is het voor vleermuizen onmogelijk om in de planlocatie een geschikte verblijfplaats te vinden. Het is uit te sluiten dat de planlocatie gebruikt wordt door vleermuizen die in bebouwing leven, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.

Hoewel het uitgesloten is dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als verblijfplaats, bestaat de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als foerageergebied en/of vliegroute. Het is mogelijk dat er vliegbewegingen plaatsvinden op de planlocatie, echter zal dit geen deel uitmaken van essentieel foerageergebied wegens het ontbreken van hoge groenstructuren en oppervlaktewater. Er is derhalve geen sprake van afname van essentieel foerageergebied of een vliegroute.

Amfibieën

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende amfibieënsoorten: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander, kleine watersalamander, poelkikker en rugstreeppad (NDFF 2012-2022).

Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad.

Amfibieën leven zowel in een aquatisch als terrestrische omgeving. Deze omgevingen betreffen voortplantingswater, foerageergebieden en overwinteringsstructuren. Deze habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen op de planlocatie. Op de planlocatie is geen oppervlaktewater aanwezig.

De kamsalamander komt voor in poelen bij bosschages en houtwallen. Het overwinteringsgebied ligt altijd vlak bij het voortplantingswater. Er is in de nabijheid van de planlocatie oppervlaktewater, echter is dit niet geschikt als voortplantingswater voor de kamsalamander wegens het ontbreken van bosschages.

De poelkikker is in 2018 waargenomen in de waterplas op enkele meters van de planlocatie. De poelkikker gebruikt weilanden en kruidengrasland als landhabitat en overwinteringsgebied. Op de planlocatie zijn geen holen aangetroffen, echter, gezien de grootte en vegetatiedichtheid is het aannemelijk dat niet alle holen zichtbaar waren op de planlocatie. De waterplas stond ten tijde van het veldbezoek niet droog en biedt derhalve mogelijk nog steeds geschikt voortplantingswater. Derhalve is het mogelijk dat de planlocatie als landhabitat wordt gebruikt. Om de functie van de planlocatie voor de poelkikker te onderzoeken dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden.

De rugstreeppad is enkel waargenomen in de uiterwaarden van de Oude Rijn, op circa 1,8 km afstand van de planlocatie. De planlocatie biedt geen geschikt leefgebied wegens het ontbreken van vergraafbaar zand. Gezien de grote afstand en de barrière van de N811 is de aanwezigheid van de rugstreeppad op de planlocatie uitgesloten. Het is niet uit te sluiten dat algemene soorten, zoals de bruine kikker en gewone pad voorkomen op de planlocatie. Deze dieren vallen echter onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen op basis van de vastgestelde provinciale verordeningen

Reptielen

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende inheemse reptielen: hazelworm en zandhagedis (NDFF 2012-2022). Voor alle inheemse reptielen geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Hazelwormen en zandhagedissen zijn over het algemeen verbonden aan structuurrijke en weinig verstoorde biotopen als heidevelden en bosgebied. Door de afwezigheid van structuurrijke biotopen en de hoge mate van menselijke verstoring is het voorkomen van beide soorten binnen het plangebied uitgesloten. Er is ten aanzien van reptielen geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Vissen

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de grote modderkruiper (NDFF 2012-2022).

De grote modderkruiper is enkel waargenomen in de uiterwaarden van de Oude Rijn. Op de planlocatie is geen oppervlaktewater aanwezig. Derhalve is de aanwezigheid van de grote modderkruiper hier uitgesloten. Er is ten aanzien van vissen geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Insecten en andere ongewervelden

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende beschermde insecten of ongewervelden: grote vos, sierlijke wisnuitlibel en teunisbloempijlstaart (NDFF 2012-2022).

Op de planlocatie zijn gedurende het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelden aangetroffen. De grote vos is een trekvlinder welke voorkomt langs bosranden en in parken met grote bomen. Doordat er geen bomen op de planlocatie staan is de aanwezigheid van de grote vos uitgesloten.

De sierlijke witsnuitlibel is enkel waargenomen in de uiterwaarden van de Oude Rijn. Deze libel komt voor rond vennen en meren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie en welke omgeven zijn door bos. Op de planlocatie zijn geen geschikte habitatonderdelen aanwezig, de aanwezigheid van deze libel is derhalve uitgesloten.

De Teunisbloempijlstaart komt voor in graslanden en andere zonnige plaatsen. Ten tijde van het veldbezoek zijn geen waardplanten waargenomen (teunisbloem, wilgenroosje, basterdwederik en kattenstaart). Doordat deze waardplanten veelal in tuinen en gemeentelijk groen worden aangetroffen is er geen sprake van afname van functioneel leefgebied. Negatieve effecten op de teunisbloempijlstaart zijn uitgesloten. Ook is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde insecten of andere ongewervelden. Er is ten aanzien van insecten en andere ongewervelden geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Vogels

Op de planlocatie en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek de volgende soorten waargenomen: huismus, kauw en zwarte kraai. Gedurende het veldbezoek zijn individuen, nesten en/of sporen niet aangetroffen van vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestlocatie en/of leefgebied. Binnen een straal van 100 meter van de planlocatie is vastgestelde aanwezigheid van nestlocaties van jaarrond beschermde vogels niet bekend (NDFF 2012-2022).

Vogels – Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

Huismussen zijn sterk geassocieerd met mensen. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing. Voor zijn voedsel is de huismus sterk afhankelijk van wat de mens hem al dan niet bewust biedt. Deze voedselbron moet continu aanwezig zijn (BIJ12 kennisdocument Huismus, 2017). Tijdens het veldbezoek zijn er huismussen waargenomen in de nieuwbouwwijk. Op de planlocatie is geen bebouwing aanwezig. Het voorkomen van nestlocaties van huismus op de planlocatie kan derhalve uitgesloten worden. De beoogde ruimtelijke ingreep leidt tot zeer beperkte aantasting van groene delen en resulteert niet in afname van essentieel leefgebied. Van aantasting van nestlocaties en functioneel leefgebied van de huismus is derhalve geen sprake.

De gierzwaluw heeft als oorspronkelijk rotsbewoner de rotsen ingeruild voor bebouwing. De soort broedt daardoor hoofdzakelijk in stedelijk gebied in donkere holtes van ventilatieschachten, spleten in muren en onder (pannen)daken (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). Er is geen bebouwing op de planlocatie aanwezig. Hierdoor kan de aanwezigheid van gierzwaluwnesten op de planlocatie uitgesloten worden.

Er zijn geen grote nesten of horsten aangetroffen in de bomen rondom de planlocatie. De aanwezigheid van nesten van in bomen broedende soorten als buizerd, sperwer en ransuil kan uitgesloten worden. Op de planlocatie is geen sprake van functioneel leefgebied van roofvogelsoorten of uilen wegens de afwezigheid van zitpalen en andere uitkijkplaatsen en de grote hoeveelheid verstoring van de nieuwbouwwijk. Daarnaast is er een zeer ruim aanbod foerageergebied aanwezig in de directe omgeving van de planlocatie.

Er is wat betreft vogels met jaarrond beschermde nesten geen sprake van het vangen of doden van individuen, het wegnemen van rust- of nestplaatsen, of het wegnemen van structuren die essentieel zijn in het functioneren van rust- of nestplaatsen.

Vogels - Algemene broedvogels en cat. 5

De planlocatie voorziet in beperkt voedselaanbod en structuurrijke schuilgelegenheden voor algemene soorten. De vegetatie vormt voor algemene broedvogels zoals ganzen geschikte nestlocaties.

Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van voornoemde soorten beschermd. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5 soorten kunnen de werkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

Tabel 3.1 Vogelsoorten onder categorie 5: Honkvaste broeders, maar voldoende flexibel.

Vogelsoorten onder categorie 5			
Blauwe reiger	Ekster	Kleine bonte specht	Tapuit
Boerenzwaluw	Gekraagde roodstaart	Kleine vliegenvanger	Torenvalk
Bonte vliegenvanger	Glanskop	Koolmees	Zeearend
Boomklever	Grauwe vliegenvanger	Kortsnavelboomkruiper	Zwarte kraai
Boomkruiper	Groene Specht	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Bosuil	Grote bonte specht	Pimpelmees	Zwarte roodstaart
Brilduiker	Hop	Raaf	Zwarte specht
Draaihals	Huiszwaluw	Ruigpootuil	
Eidereend	IJsvogel	Spreeuw	

3.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

De planlocatie maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Op een afstand van circa 400 m ligt het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (figuur 3.1).

Figuur 3.1 De planlocatie ligt op een afstand van circa 400 m tot het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (bron: nationaal Georegister PDOK).

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de realisatie van 44 woningen. Ondanks dat deze buiten een Natura 2000-gebied uitgevoerd wordt, kunnen er nog steeds effecten optreden. Voor een aantal effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is om te resulteren in negatieve effecten. Een toename in stikstofdepositie kan een negatief effect sorteren op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden. Ten opzichte van de huidige situatie leidt de beoogde ruimtelijke ingreep in de gebruiksfase tot een toename in het aantal verkeersbewegingen. De nieuwbouw zal zonder gasaansluiting in de gebruiksfase geen stikstofuitstoot hebben.

Gedurende de bouwfase kan er een beperkte en tijdelijke stikstofemissie verwacht worden ten gevolge van het gebruik van mobiele werktuigen en bijbehorende verkeersbewegingen. De Wet natuurbescherming bevat ten gevolge van de Stikstofwet per d.d. 1 juli 2021 een partiële vrijstelling voor activiteiten gedurende de bouwfase. Hiermee kunnen de gevolgen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden door aangewezen activiteiten van de bouwsector buiten beschouwing worden gelaten (Wnb art. 2.9a). De juridische status van deze partiële vrijstelling kan in de toekomst wijzigen. Als activiteiten van de bouwsector worden aangewezen (algemene maatregelen van bestuur stikstofreductie en natuurverbetering):

a. het verrichten van een bouwactiviteit of een sloopactiviteit die het feitelijk verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden aan een bouwwerk betreft, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen;
b. het aanleggen, veranderen of verwijderen van een werk, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen.

Gezien er een geringe afstand (400 m) is tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied 'Rijntakken', wordt geadviseerd om een berekening met de AERIUS-Calculator uit te voeren. Hiermee kan inzichtelijk gemaakt worden of er sprake is van een verhoging van de stikstofdepositie binnen stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van Natura 2000-gebieden.

Provinciaal aangewezen gebieden

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied betreffende het Gelders Natuurnetwerk, Groene Ontwikkelingszone, Weidevogelgebied, Ganzenrustgebied of Beschermingszone natte landnatuur. Op een afstand van circa 110 m ligt het Gelders Natuurnetwerk en op een afstand van circa 170 m ligt de Groene Ontwikkelingszone (figuur 3.2). Op een afstand van circa 7,8 km ligt Weidevogelgebied (geen kaartweergave). Een Ganzenrustgebied is gelegen op een afstand van circa 170 m van de planlocatie (figuur 3.3). Op een afstand van circa 14,6 km ligt de Beschermingszone natte landnatuur (geen kaartweergave). Ten aanzien van provinciaal aangewezen gebieden geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

Figuur 3.2 De planlocatie ligt op een afstand van circa 110 m tot het Gelders Natuurnetwerk en circa 170 m tot de Groene Ontwikkelingszone (bron: gldanders.planoview.nl).

Figuur 3.3 De planlocatie ligt op een afstand van circa 170 m van Ganzenrustgebied. (Bron: gldanders.planoview.nl)

3.3 Houtopstanden

Wet natuurbescherming

In de beoogde ingreep zijn geen kapwerkzaamheden voorzien. Een meldingsplicht in het kader van Wnb is niet noodzakelijk.

4 Samenvatting

4.1 Soortenbescherming

Er dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar de poelkikker. De planlocatie is mogelijk geschikt leefgebied voor soorten welke niet beschermd zijn (behoudens de algemene zorgplicht) en/of waarvoor een vrijstelling geldt. Voor broedvogels geldt dat de nesten van alle soorten beschermd zijn tijdens het broedseizoen (indicatief 15 maart – 15 juli).

Tabel 4.1 Overzicht van de Soortenbescherming.

Soortgroep	Bescherming Wnb	Soortspecifiek onderzoek	Mogelijke functie planlocatie
Planten			
Grondgebonden zoogdieren			
Vleermuizen			
Amfibieën			
Poelkikker	3.5	Ja	Landhabitat
Reptielen			
Vissen			
Insecten en andere ongewervelden			
Vogels (cat. 1 t/m 4)			
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

4.2 Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of provinciaal aangewezen beschermde gebieden. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is van externe werking op omliggende Natura 2000-gebieden geen sprake. Een Voortoets en/of 'nee, tenzij'-toets is niet noodzakelijk. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie dienen de effecten van stikstofemissie inzichtelijk gemaakt te worden. Dit kan middels de AERIUS-Calculator.

Tabel 4.2 Overzicht van beschermde gebieden in het kader van gebiedsbescherming.

Gebiedsbescherming	Afstand	Mogelijke effecten	Nader onderzoek
Natura 2000	400 m	Stikstof	AERIUS
Gelders Natuurnetwerk	110 m	Geen	N.v.t.
Groene Ontwikkelingszone	170 m	Geen	N.v.t.
Ganzenrustgebied	170 m	Geen	N.v.t.
Weidevogelgebied	7,3 km	Geen	N.v.t.
Beschermde zone natte landnatuur	14,7 km	Geen	N.v.t.

4.3 Houtopstanden

Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig.

5 Conclusie

5.1 Conclusie

De beoogde bouw van 44 woningen met parkeerplaatsen en wegen aan de Kulturweide ong. is uitvoerbaar zoals bepaald in de Wro (art. 3.1.6 Bro).

5.2 Uitvoerbaarheid

De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot overtreding van verbodsbepalingen omtrent houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming. Er dienen enkele algemene maatregelen worden getroffen ten aanzien van de algemene zorgplicht, foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient met aanvullend onderzoek te worden vastgesteld of de planlocatie een relevante functie heeft voor de poelkikker (soortenbescherming). Indien er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kan bevoegd gezag onder voorwaarden een ontheffing verlenen. De voorwaarden betreffen: er is geen andere bevredigende oplossing, er is sprake van een wettelijk en er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (een robuust en ruim maatregelenpakket van tijdelijke en permanente voorzieningen wordt hiertoe voorgesteld en uitgevoerd). Wegens het voorgaande onderzoek is er geen reden om aan te nemen dat eventueel benodigde ontheffingen, mits de juiste maatregelen worden getroffen, er sprake is van een gedegen alternatievenafweging en een wettelijk belang kan worden aangevoerd, niet verkregen zouden kunnen worden.

Om negatieve effecten omtrent gebiedsbescherming uit te sluiten, dient vooraf een berekening door middel van de AERIUS-Calculator uitgevoerd te worden. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van zoogdieren en algemene broedvogels (in het kader van algemene Zorgplicht). Voor deze soorten dienen maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen.

5.3 Vervolgstappen

- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar poelkikker uitgevoerd te worden. Een aanvullend onderzoek naar poelkikker wordt uitgevoerd middels twee gerichte veldbezoeken in de periode 15 april t/m 1 oktober, conform het Kennisdocument Poelkikker (BIJ12, 2017).
- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient rekenkundig inzichtelijk te worden gemaakt of er sprake is van een verhoging van stikstofdepositie binnen stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van Natura 2000-gebieden. Dit kan middels de AERIUS-Calculator.

5.4 Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (algemene zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Eventueel aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) voorafgaand aan de werkzaamheden gefaseerd verwijderen. Dit om grondgebonden dieren de kans te bieden zelfstandig de planlocatie te verlaten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.

- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur niet verlichten en in de periode april-oktober de werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes). Mocht verlichting noodzakelijk zijn hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel).
- Mogelijke overwinteringslocaties van algemene amfibieën (vorstvrije structuren als stenenstapels, houtwallen, dichte struwelen etc.) dienen verwijderd of ongeschikt gemaakt te worden buiten de overwinteringsperiode oktober – april.
- De werkzaamheden opstarten of uitvoeren buiten het broedseizoen van vogels (indicatief medio maart t/m medio juli). Als dit niet mogelijk is dienen de potentiële nestlocaties van algemene broedvogels ruim voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt of ontoegankelijk gemaakt te worden. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Als werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd die mogelijk resulteren in het wegnemen of verstoren van broedgevallen dient voor aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn.

Bronvermelding

Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
Kennisdocument Gierzwaluw (*Apus apus*)
Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*)
Kennisdocument Poelkikker (*Pelophylax lessonae)*
Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com
www.bij12.nl
www.gldanders.planoview.nl
www.nationaalgeoregister.nl
www.ndff.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.vlinderstichting.nl
www.wilde-planten.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Fotografische impressie
Bijlage 2 Vervolgstappen Wet natuurbescherming soortenbescherming

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 *De planlocatie is gelegen aan de Kulturweide ong. en bestaat uit braakliggend terrein. De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de bouw van 44 woningen.*

Figuur 2 *De omgeving betreft nieuwbouw en infrastructuur.*

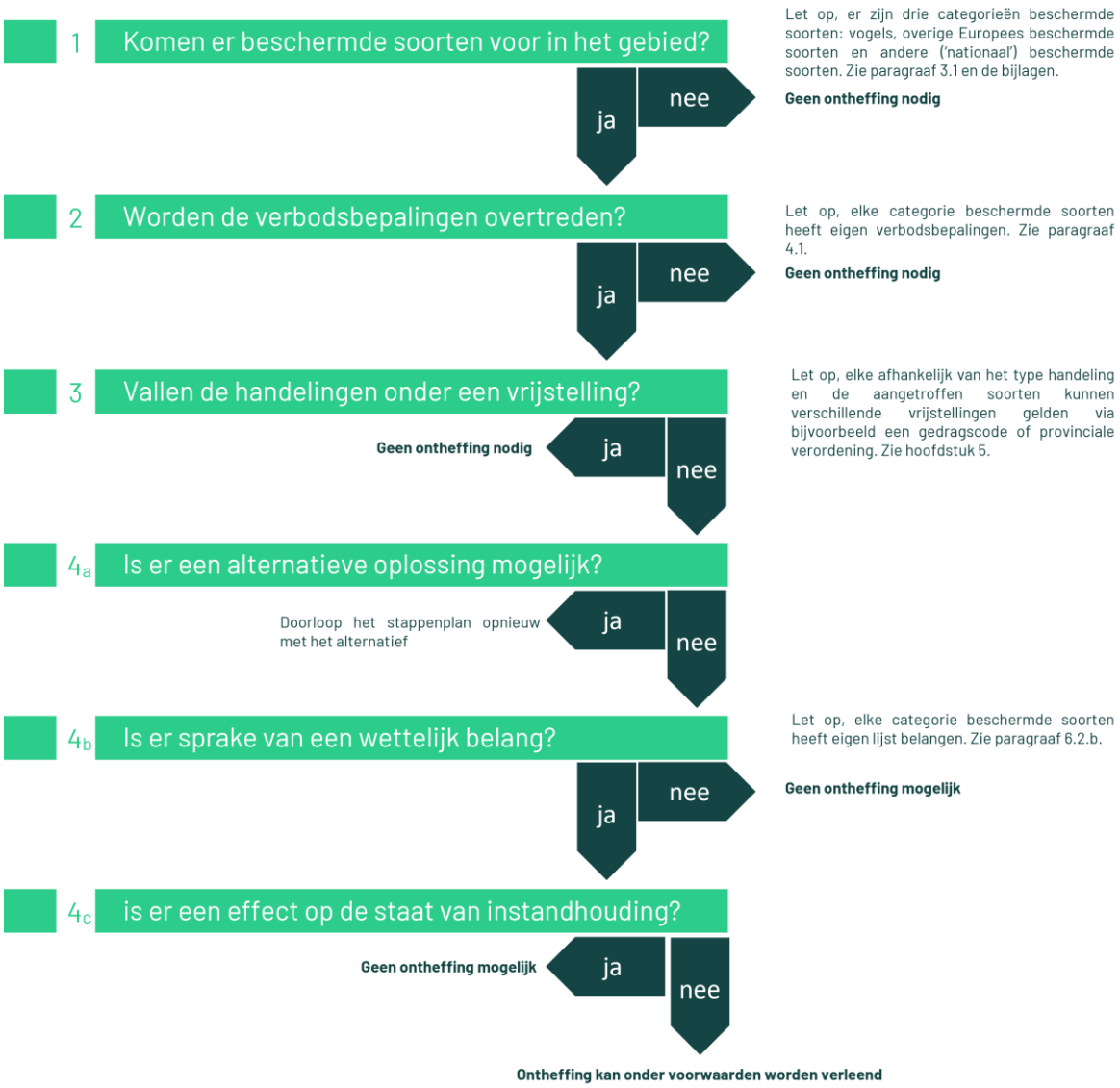
Figuur 3 De groenstructuren op de planlocatie betreffen enkel lage vegetatie.

Figuur 4 Een gedeelte van de planlocatie is in gebruik als voetbalveld.

Bijlage 2 Vervolgstappen Wnb

Als uit het oriënterend onderzoek is gebleken dat effecten op beschermde soorten naar aanleiding van de beoogde ingreep niet uitgesloten zijn, dient een vervolgonderzoek te worden uitgevoerd. Uit dit vervolgonderzoek blijkt of desbetreffende soort aanwezig is en welke functie de planlocatie al dan niet heeft voor de soort. Met onderstaand stappenplan, overgenomen uit 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken, wordt inzichtelijk gemaakt welke consequenties dit heeft voor het project.

Vogelrichtlijnsoort

In het kader van de Vogelrichtlijn zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ruimtelijke ingreep dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De voorwaarden zijn onderstaand weergeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.3, lid 4).

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
b) zij is nodig:
    1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
    2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
    3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
    4. ter bescherming van flora of fauna;
    5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
    6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijnsoort

In het kader van de Habitatrichtlijn zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ruimtelijke ingreep dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De voorwaarden zijn onderstaand weergeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.8, lid 5).

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
b) zij is nodig:
    1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
    2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
    3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
    4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
    5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soort

Ten aanzien van Andere soorten zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ruimtelijke ingreep dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergeven en zijn aanvullend op de belangen die voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen worden aangevoerd (conform Wet natuurbescherming art. 3.10, lid 2).

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
8. in het algemeen belang.

BLOM
ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

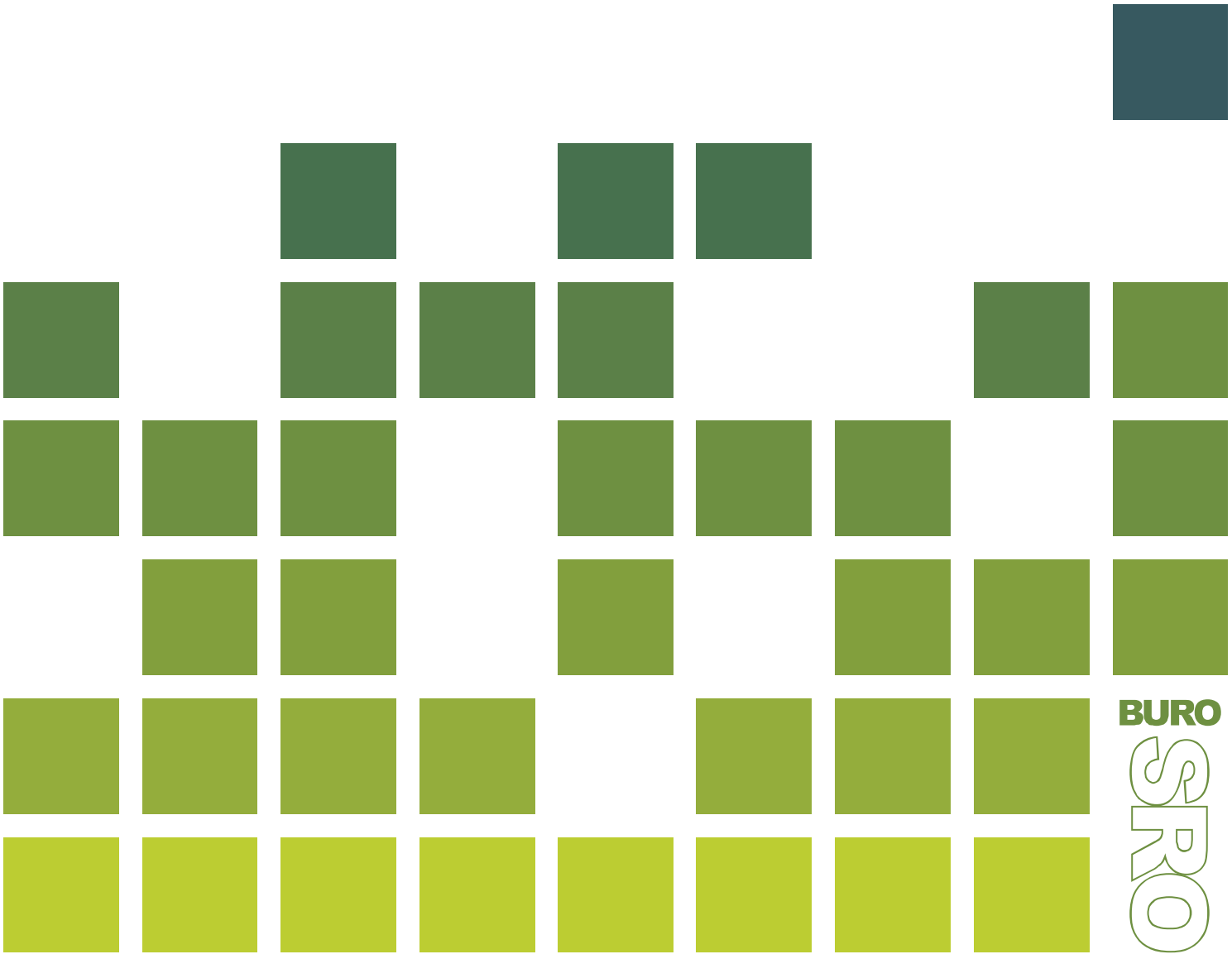
Koeweistraat 2
4181 CD Waardenburg
0418 820 288

blomecologie.nl

Ecologische voortoets stikstofdepositie

Middag-Oost, Babberich

Gemeente Zevenaar

Gegevens over het plan:

Plannaam:	Ecologische voortoets stikstofdepositie Middag-Oost, Babberich
Datum:	20-01-2023
Projectnummer Buro SRO:	01.40.02

Gegevens projectbetrokkenen:

Opdrachtgever:	Veluwezoom Verkerk

Gegevens Buro SRO:

Bezoekadres vestiging Arnhem:	Sweerts de Landasstraat 50 6814 DG te Arnhem
Telefoon:	026 – 35 23 125
E-mail:	arnhem@buro-sro.nl
Internet:	www.Buro-SRO.nl

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 5
1.1 Doelstelling onderzoek 5
1.2 Projectbeschrijving 5
1.3 Maatgevende Natura 2000-gebieden 6
Hoofdstuk 2 Wettelijk kader 8
2.1 Landelijke wet- en regelgeving 8
2.2 Voortoets 8
2.3 Intern salderen 8
2.4 Passende beoordeling 9
Hoofdstuk 3 Berekeningssystematiek 10
3.1 Gebruikt rekenmodel 10
3.2 Input rekenmodel 10
3.2.1 Toekomstig gebruik 10
3.2.2 Aanlegfase 10
Hoofdstuk 4 Resultaten berekening 12
4.1 Gebruiksfase 12
4.2 Aanlegfase 21
4.3 Resultaat berekening 32
Hoofdstuk 5 Beoordeling significante effecten 33
5.1 Effecten vermesting (stikstofdepositie) 33
5.2 Analyse stikstofdepositie 33
5.3 Kenschets Rijntakken 35
5.4 Conclusie effecten 35
Hoofdstuk 6 Conclusies 37
Bijlagen 39
Bijlage 1: Toelichting uitgangspunten aanlegfase 41
Bijlage 2: AERIUSberekening gebruiksfase 43
Bijlage 3: AERIUSberekening aanlegfase 45

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Doelstelling onderzoek

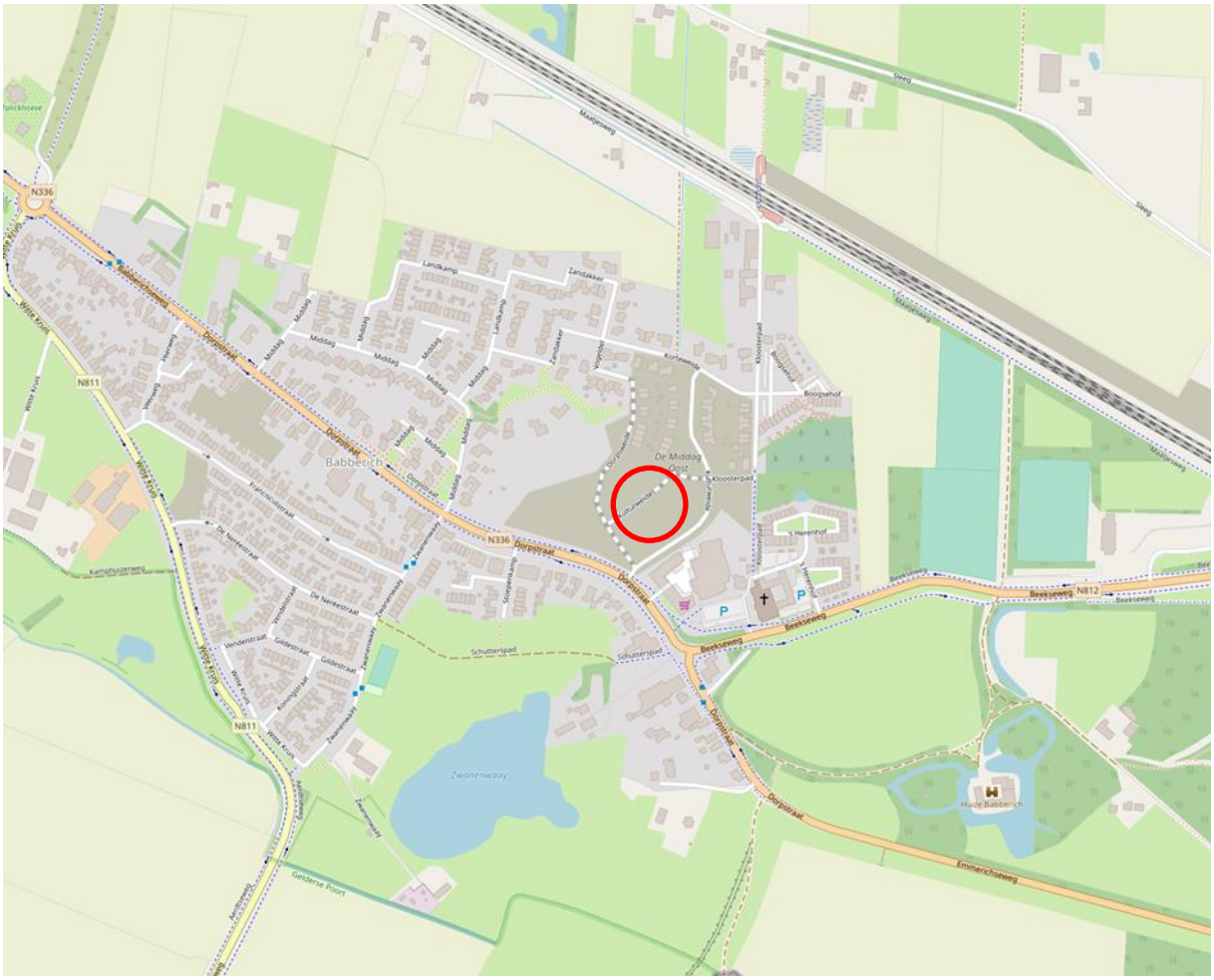
Voor het plan Middag-Oost in Babberich worden 44 woningen gerealiseerd. Doel van dit onderzoek is toetsing van mogelijke (negatieve) effecten op Natura 2000-gebieden, als gevolg van de activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt, aan de Wet natuurbescherming.

Ten behoeve van een voortoets in het kader van de Wet natuurbescherming is de toekomstige gewenste situatie gemodelleerd op basis van de aangeleverde gegevens door de opdrachtgever, ervaringscijfers en kengetallen. De depositie is op de omliggende Natura 2000-gebieden berekend en getoetst of het plan (mogelijke) significant negatieve effecten veroorzaakt op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

Voorliggende rapportage geeft een overzicht van de gehanteerde uitgangspunten en rekenmethodiek, de berekende resultaten en de conclusie.

1.2 Projectbeschrijving

Het plangebied is gelegen aan de Kulturweide te Babberich. Onderstaande afbeelding toont de ligging van het plangebied in de omgeving.

Ligging van het plangebied

Voor het plan Middag-Oost in Babberich worden 44 woningen gerealiseerd. Bestaande uit rijwoningen, vrijstaande woningen en tweekappers. Parkeren vindt plaats op eigen terrein en voor de rijwoningen komen parkeerplaatsen naast de openbare weg.

1.3 Maatgevende Natura 2000-gebieden

Voor het uitvoeren van de stikstofdepositieberekening moet rekening gehouden worden met Natura 2000-gebieden. AERIUS toetst automatisch aan alle Natura 2000-gebieden in Nederland en aan nabijgelegen buitenlandse Natura 2000-gebieden. Het meest nabijgelegen en maatgevende Natura 2000-gebied voor dit project is Rijntakken. Deze ligt op een afstand van ca. 460m van het project. Op de afbeelding hieronder zijn het plangebied en de betreffende Natura 2000-gebieden weergegeven.

Ligging plangebied in relatie tot de maatgevende Natura 2000-gebieden

Hoofdstuk 2 Wettelijk kader

2.1 Landelijke wet- en regelgeving

In het kader van de toets aan de Wet Natuurbescherming wordt bepaald of een project of plan (mogelijke) significant negatieve effecten veroorzaakt op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Voor plannen en projecten dient middels een voortoets, eventueel gevolgd door een passende beoordeling, getoetst te worden of het plan mogelijk significant negatieve effecten kan hebben op gevoelige habitattypen die gelegen zijn binnen omliggende Natura 2000-gebieden. De beoordeling van plannen, projecten en andere handelingen is uitgewerkt in paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming. Met het verdwijnen van het Programma Aanpak Stikstof is de ontwikkelingsruimte en standaard grenswaarde voor projecten niet meer beschikbaar.
Op 16 juni 2020 hebben provincies de geldende beleidsregels voor intern en extern salderen vastgesteld. Dit vormt het nieuwe beleid op basis waarvan de vergunningverlening binnen de Wet natuurbescherming met betrekking tot stikstofdepositie plaatsvindt.

2.2 Voortoets

Een voortoets heeft tot doel te onderzoeken of er sprake kan zijn van significante gevolgen voor beschermde Natura 2000 gebieden. De significantie van de gevolgen voor een gebied als gevolg van een plan worden afgezet tegen de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. De instandhoudingsdoelstellingen zijn neergelegd in het aanwijzingsbesluit en zijn uitgewerkt in het beheerplan voor dat gebied. Wanneer een plan of project gevolgen heeft voor het gebied, maar de instandhoudingsdoelstellingen daarvan niet in gevaar brengt, zijn significante gevolgen uitgesloten.
Bij de voortoets wordt bekeken of het bestemmingsplan afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben. In hoeverre stikstofdepositie voor significante gevolgen op Natura 2000-gebieden kan zorgen, wordt in eerste instantie bepaald door te bezien of de ontwikkelingen die het plan mogelijk maakt tot een toename van stikstofdepositie leiden. Hierbij mag een vergelijking worden gemaakt met het bestaande gebruik (referentiesituatie) binnen het project zelf (intern salderen) of mag met het stoppen van een stikstofuitstotende activiteit elders worden gecompenseerd (extern salderen).

Van plannen die ten opzichte van de feitelijke situatie geen toename van de stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige gebieden waarvan de Kritische Depositie Waarde (KDW) wordt overschreden of bijna wordt overschreden (achtergrondwaarde 70 mol/ha/j onder de KDW), zijn significante gevolgen met zekerheid uit te sluiten. In dat geval hoeft geen passende beoordeling te worden opgesteld.

In het geval uit de voortoets blijkt dat:

- de ontwikkeling wel kan leiden tot een toename van stikstofdepositie op één of meer in het kader van Natura 2000 beschermde stikstofgevoelige gebieden;
- van deze stikstofgevoelige gebieden de KDW al wordt overschreden of door de toename van de stikstofdepositie kan worden overschreden;

dient een volgende stap gezet te worden. Op dat moment wordt door middel van een ecologische voortoets onderzocht of ecologische significante effecten uitgesloten kunnen worden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om kleine deposities en/of deposities voor een korte tijd. Mocht dat laatste ook niet het geval zijn dan is een passende beoordeling en een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) noodzakelijk.

2.3 Intern salderen

Om te bepalen wat de referentiesituatie is waarmee intern mag worden gesaldeerd, is het in eerste instantie van belang de referentiedatum te bepalen. Dit betreft de datum van het definitieve aanwijzingsbesluit van het desbetreffende Natura 2000-gebied of diens voorganger Vogelrichtlijngebied of Habitatrichtlijngebied.

Vervolgens is het voor de referentiesituatie bepalend welke ruimtelijke procedure gevolgd wordt: is er sprake van een plan of een project?

Bij een berekening in het kader van een bestemmingsplanprocedure (een plan) is de feitelijke en planologisch legale situatie ten tijde van de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan de referentiesituatie.

In het geval van een vergunningsprocedure (een project) is een geldige natuurvergunning of natuurtoestemming de referentiesituatie. Als er geen natuurvergunning of natuurtoestemming is, is de milieuvergunning of milieumelding, die gold op de referentiedatum bepalend voor de referentiesituatie. Als na de referentiedatum een milieutoestemming is verleend, die minder stikstofuitstoot mogelijk maakt dan de vergunning die gold op de referentiedatum, bepaalt dat de referentiesituatie. Is er ook geen milieumelding of milieuvergunning, dan geldt de activiteit die op de referentiedatum was toegestaan en sindsdien onafgebroken aanwezig is geweest als referentiesituatie.

2.4 Passende beoordeling

Wanneer een plan significante negatieve gevolgen kan hebben, moet het bestuursorgaan ingevolge de Wet natuurbescherming een passende beoordeling opstellen vóórdat het plan kan worden vastgesteld. Deze passende beoordeling moet de zekerheid geven dat de natuurlijke kenmerken van het betreffende gebied niet worden aangetast. Het bestemmingsplan zal rekening moeten houden met de in het aanwijzingsbesluit voor het betrokken gebied vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen en de wijze waarop deze zijn uitgewerkt in het voor het gebied vastgestelde beheerplan. Als het bevoegd gezag (in veel gevallen Provinciale Staten) op grond van de passende beoordeling niet de vereiste zekerheid heeft verkregen dat een plan de natuurlijke kenmerken niet zal aantasten, kan het plan in beginsel niet worden vastgesteld. Dat is alleen anders als er geen alternatieve oplossingen beschikbaar zijn, sprake is van dwingende redenen van openbaar belang en compenserende maatregelen worden getroffen, dan kan een plan toch worden vastgesteld.

Hoofdstuk 3 Berekeningssystematiek

3.1 Gebruikt rekenmodel

In deze voortoets is gerekend met de AERIUS Calculator. De rekenkern van AERIUS wordt gevormd door het Operationeel Prioritaire Stoffen model (OPS) van het RIVM. Dit model berekent de verspreiding van stikstof door de lucht en de depositie. OPS houdt daarbij rekening met verschillende factoren die de verspreiding en depositie van stikstof beïnvloeden, bijvoorbeeld de windrichting en -kracht, de ruwheid van het terrein en de hoogte van de vegetatie. Voor wegverkeer wordt gebruikt gemaakt van Standaard Rekenmethode 2 (SRM2). Daarmee sluit AERIUS aan op de modellering in het Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit.

Er is ook een Aeriusberekening gemaakt waarin de extra hexagonen die door het 'Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijnen vanwege aanwezige waarden', dat op 25 november 2022 is vastgesteld, relevant zijn geworden voor toestemmingverlening.

3.2 Input rekenmodel

Belangrijk voor elk rekenmodel is de kwaliteit van de input. In deze paragraaf wordt voor elk onderdeel de bijbehorende uitgangspunten beschreven en onderbouwd.

3.2.1 Toekomstig gebruik

Verkeersbewegingen

Met betrekking tot het beoogde plan is het van belang te kijken naar de verwachte toename van het aantal verkeersbewegingen. Voor het bepalen van de extra verkeersbewegingen wordt als worst case uitgegaan van 8 verkeersbewegingen van licht verkeer per woning per dag.
Het plan gaat uit van 44 woningen waardoor het aantal verkeersbewegingen in de toekomstige situatie circa 352 zal bedragen. Deze verkeersbewegingen bestaan enkel uit licht verkeer.

Verkeersbewegingen worden in AERIUS als lijnbronnen weergegeven. Deze lijnbronnen worden ingetekend van de woning tot het punt waar de verkeersbewegingen opgaan in het algemene verkeer. In dit geval gaan de verkeersbewegingen op in het algemene verkeer op de Dorpstraat op het punt waar het verkeer op snelheid is gekomen.

Overige bronnen

De woningen worden conform het Bouwbesluit gasloos uitgevoerd. Daarmee is er geen sprake van een verbrandingsinstallatie in het huis. Mogelijke stikstofuitstoot door de toekomstige woningen en bijgebouwen is kleinschalig en incidenteel en daardoor niet modelleerbaar, zoals ook beargumenteerd in de Handreiking woningbouw en AERIUS van de Rijksoverheid (januari 2020).

3.2.2 Aanlegfase

Naast het toekomstig gebruik is ook de stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase van het project van belang. Bij de realisatie van woningen en de aanleg van de klinkerverharding zijn gedurende korte tijd werktuigen en machines van de bouwer in het plangebied aanwezig. Ook de verkeersbewegingen van de werklieden van en naar de bouwplaats geven een korte toename van stikstof emissie. Van een deel van de machines (handgereedschap, snelbouwkranen, liften) wordt ervan uit gegaan dat deze elektrisch zijn en dus geen stikstofuitstoot veroorzaken. Voor de daadwerkelijke aanleg is nog geen bestek gemaakt. Op basis van informatie van de initiatiefnemer zijn de uitgangspunten voor het modelleren van de aanlegfase bepaald. In deze berekening is ervan uitgegaan dat de aanlegfase van het project maximaal 1 jaar duurt.

Verkeersbewegingen
Tijdens de aanlegfase zal er sprake zijn van verkeersbewegingen door de werklieden die met de bouw van de woningen en de aanleg van de klinkerverharding bezig zijn. Bij de gemaakte inschatting van het aantal verkeersbewegingen van licht verkeer is er rekening mee gehouden dat werklieden met werkbusjes arriveren, waarbij er meerdere werklieden in één werkbus zitten. Daarnaast zorgen de aan- en afvoer van materiaal en de mobiele werktuigen voor verkeersbewegingen door middelzwaar en zwaar vrachtverkeer. De schatting van de verkeersbewegingen in de aanlegfase is weergegeven in onderstaande tabel.

Type verkeer	Gem. aantal per jaar
Licht	2048
Zwaar	945

woningen

Type verkeer	*Gem. aantal per jaar*
Licht	*10*
Middel zwaar	*3*
Zwaar	*15*

klinkerverharding

Verkeersbewegingen worden in AERIUS als lijnbronnen weergegeven. Deze lijnbronnen worden ingetekend van de locatie van de werkzaamheden tot het punt waar de verkeersbewegingen opgaan in het algemene verkeer. In dit geval gaan de verkeersbewegingen op in het algemene verkeer op de Dorpstraat en de Beekseweg op het punt waar het verkeer op snelheid is gekomen. Dit wijkt af van de gebruiksfase aangezien vrachtverkeer op een ander punt opgaat in het algemene verkeer omdat er op grotere wegen meer vrachtverkeer rijdt.

Mobiele werktuigen
Er zijn mobiele werktuigen nodig voor het realiseren van de woningen en de aanleg van de klinkerverharding. Voor het invoeren van de mobiele werktuigen is een inschatting gemaakt van de STAGE klassen van de werktuigen, het brandstofverbruik, het aantal draaiuren van een werktuig en mits van toepassing het AdBlue verbruik, waarmee de uitstoot NOx en NH_3 door AERIUS is bepaald. Het brandstofverbruik is bepaald op basis van een inschatting van het totale aantal draaiuren (belast en stationair) van het werktuig. De uitstoot van de mobiele werktuigen wordt in AERIUS als een vlakbron ingetekend, op de locatie van de werkzaamheden. De overige machines zoals vrachtwagens voor de aan- en afvoer van materieel vallen onder de verkeersbewegingen.

In paragraaf 4.2 is te zien wat de uitgangspunten voor de aanlegfase zijn per bron. In bijlage 1 is toegelicht hoe tot de uitgangspunten voor de aanlegfase is gekomen.

Hoofdstuk 4 Resultaten berekening

4.1 Gebruiksfase

In het model is de beoogde situatie ingevoerd. Op navolgende uitsnede zijn de bronnen weergegeven die van invloed zijn op de stikstofdepositie van het initiatief. Bron 1 t/m 8 betreft de verkeersbewegingen.

Afbeelding ingevoerde bronnen AERIUS referentiesituatie

Toekomstige emissies door verkeersbewegingen

Uit de berekening volgt dat door het toekomstig aantal verkeersbewegingen (conform paragraaf 3.2.1 de uitstoot van NOx 7,3 kg/j bedraagt en de uitstoot van NH_3 0,5 kg/j.

Situatie 1, Rekenjaar 2023

1 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 1 wegverkeer				NO_x	0,8 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,2 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	55,8 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	40 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

Bron 1 blauw omkaderd

2 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 2 wegverkeer				NO_x	0,8 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,2 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	55,8 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	40 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

Bron 2 blauw omkaderd

3 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 3 wegverkeer				NO_x	1,1 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,2 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	79,3 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	56 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

Bron 3 blauw omkaderd

4 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 4 wegverkeer				NO_x	1,1 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,2 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	79,4 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	56 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

Bron 4 blauw omkaderd

5 Wegverkeer | Weg

Naam	Bron 5 wegverkeer		Links	Rechts	NO_x	1,4 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,3 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,1 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	64 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

Bron 5 blauw omkaderd

6 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 6 wegverkeer				NO_x	1,4 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,3 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,1 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	64 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

Bron 6 blauw omkaderd

7 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 7 wegverkeer				NO_x	0,4 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	79,0 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	26,7 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	16 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

Bron 7 blauw omkaderd

8 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 8 wegverkeer				NO_x	0,4 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	78,9 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	26,7 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	16 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

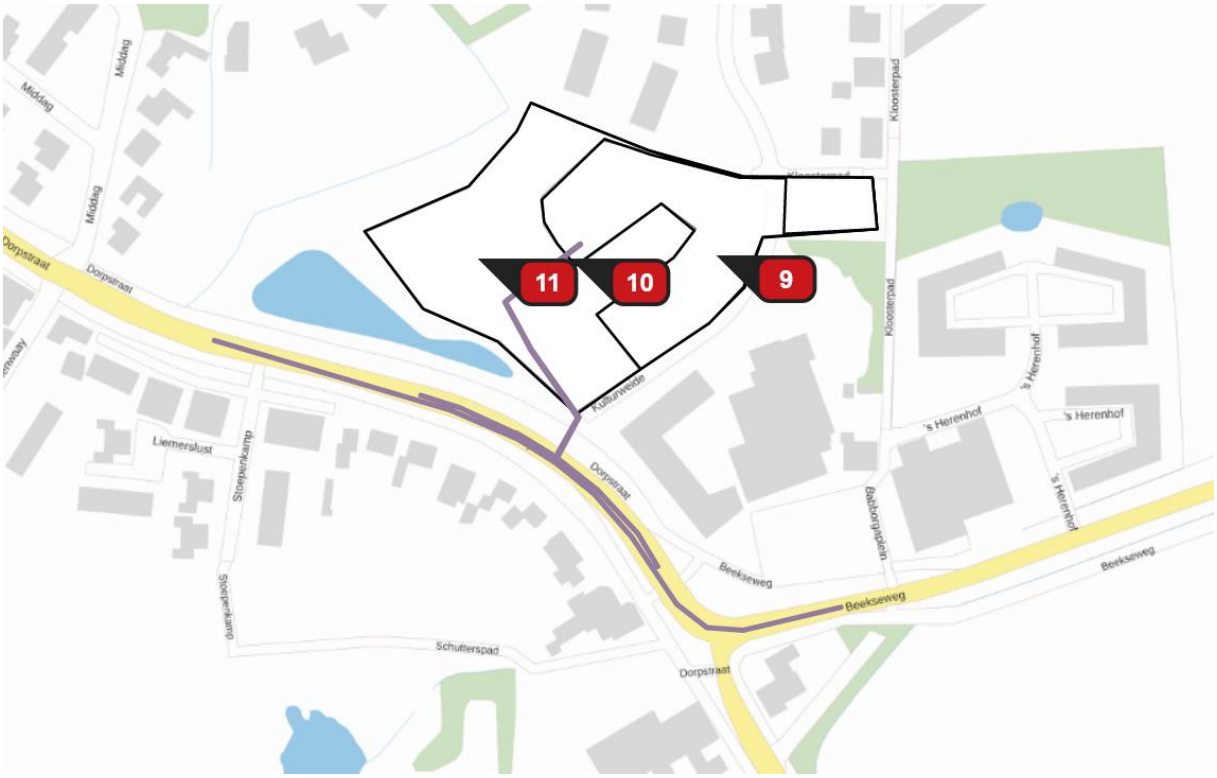
Bron 8 blauw omkaderd

Stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden

De uitstoot van NOx als gevolg van het toekomstig gebruik zorgt niet voor een bijdrage hoger dan 0,00 mol/ha/j op (bijna) overbelaste hexagonen van Natura 2000-gebieden.

4.2 Aanlegfase

Op navolgende uitsnede zijn de bronnen weergegeven die van invloed zijn op de stikstofdepositie van het initiatief tijdens de aanlegfase. Bron 1 t/m 8 betreft de verkeersbewegingen en bron 9 t/m 11 betreft de mobiele werktuigen.

Afbeelding ingevoerde bronnen AERIUS aanlegfase

Emissies door verkeersbewegingen

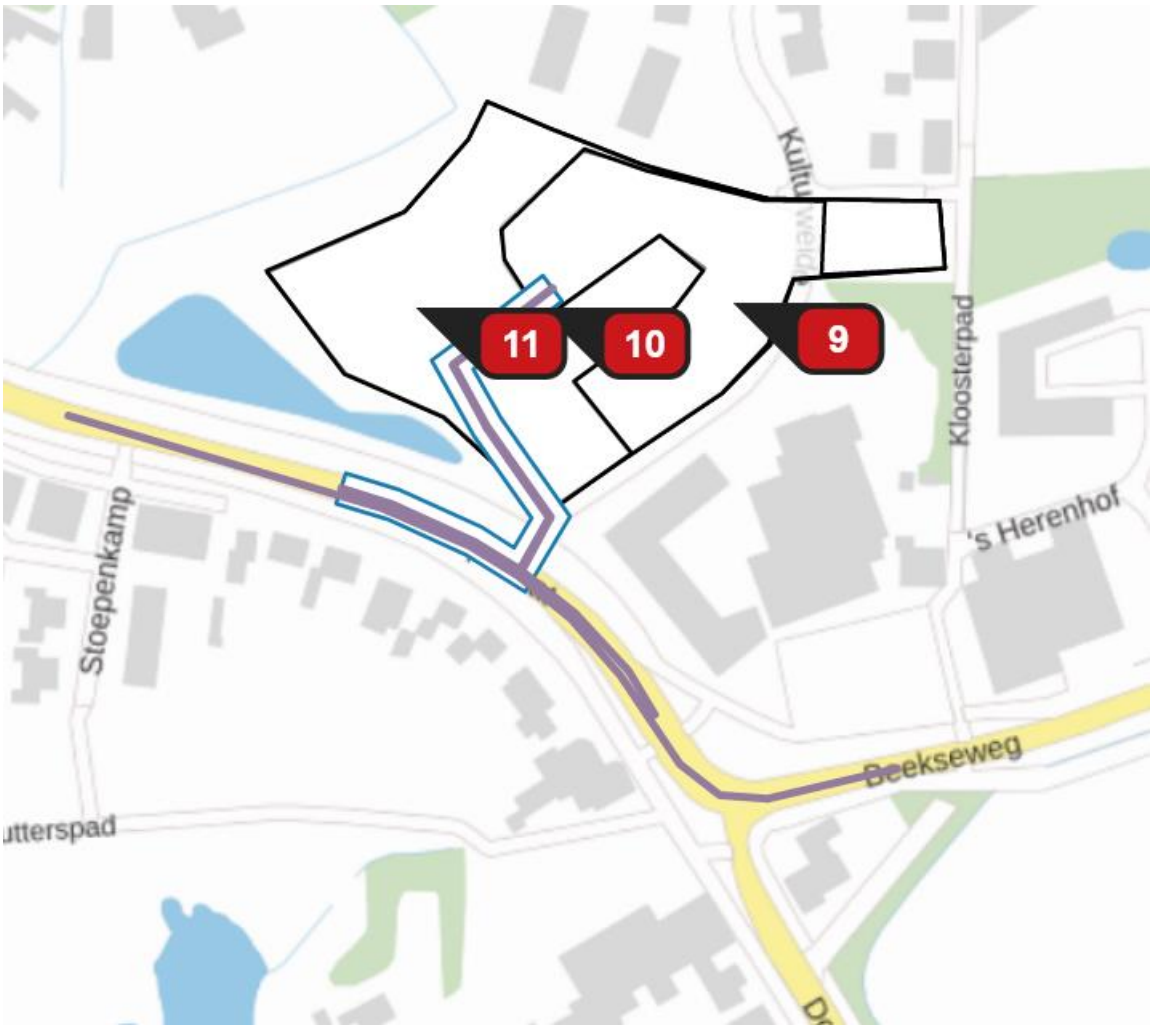
Uit navolgende tabellen volgt dat door de verkeersbewegingen in de aanlegfase (conform paragraaf 3.2.2) de uitstoot van NOx 1,1 kg/j bedraagt en de uitstoot van NH_3 26,7 g/j.

Situatie 1, Rekenjaar 2023

1 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 1 wegverkeer werktuigen				NO_x	44,7 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	9,6 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	3,3 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	1024 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

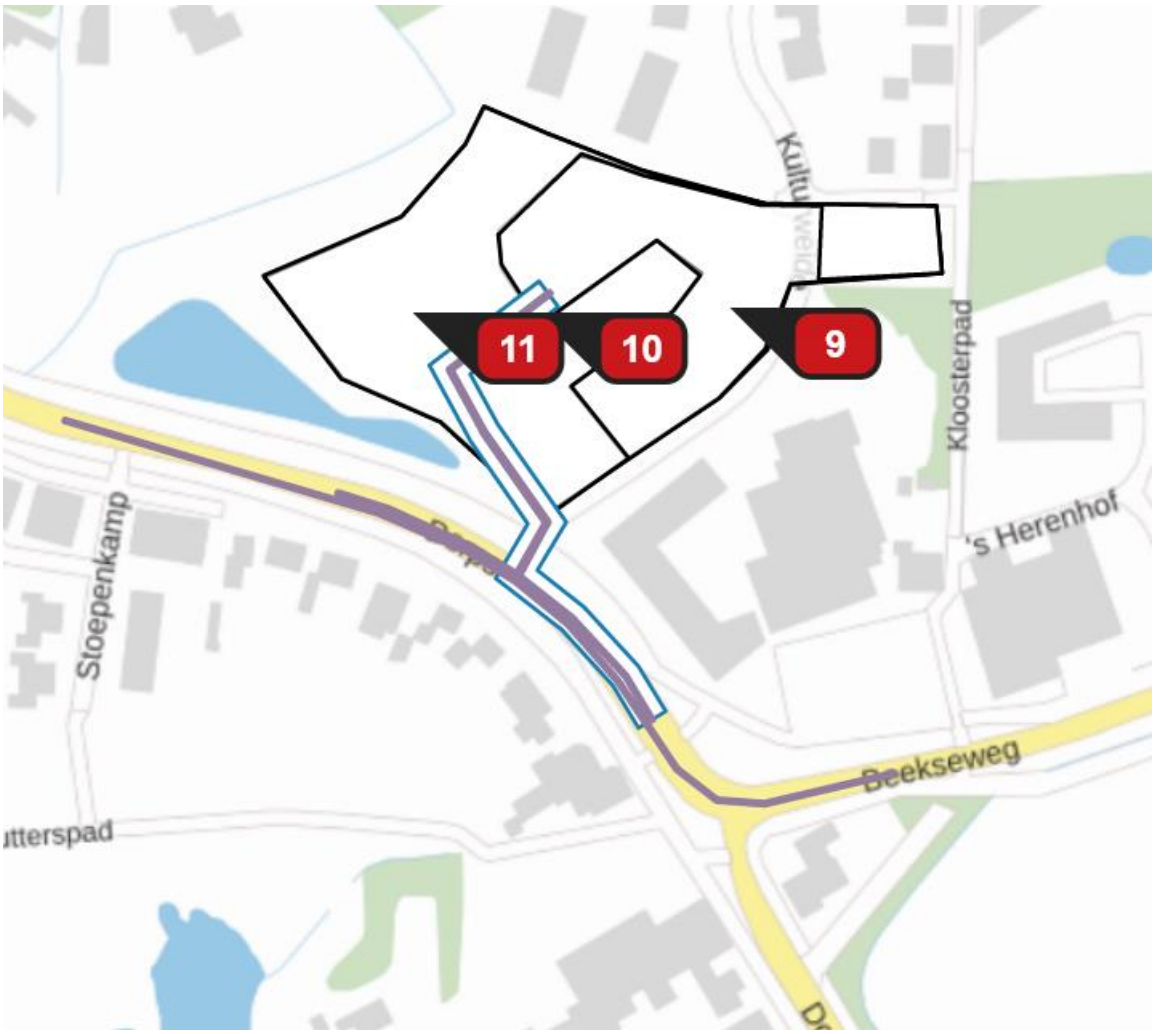

Bron 1 blauw omkaderd

2 Wegverkeer | Weg

Naam	Bron 2 wegverkeer werktuigen		Links	Rechts	NO_x	44,8 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	9,6 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	3,3 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	1024 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

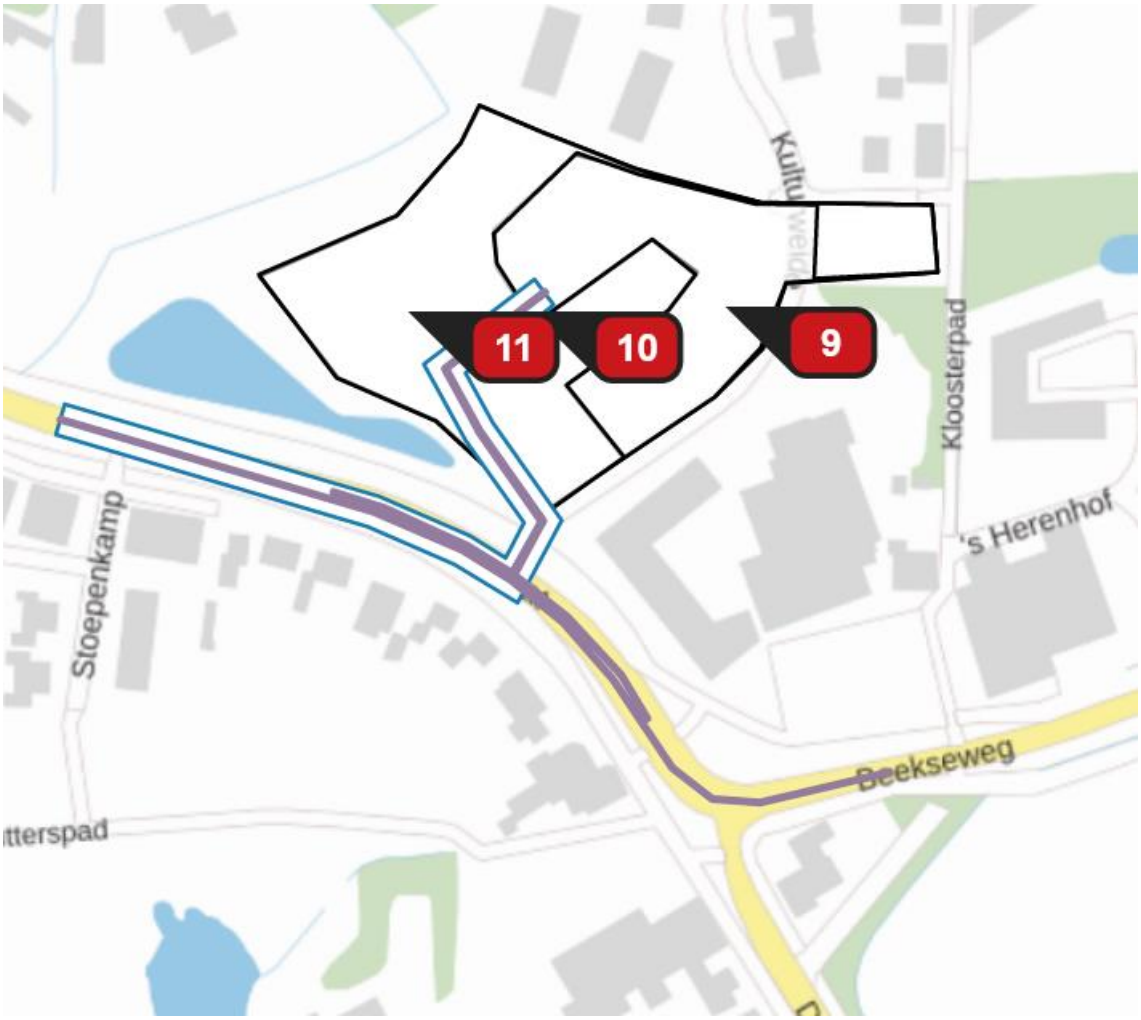

Bron 2 blauw omkaderd

3 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 3 wegverkeer werktuigen				NO_x	0,5 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	23,1 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	9,9 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	472.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

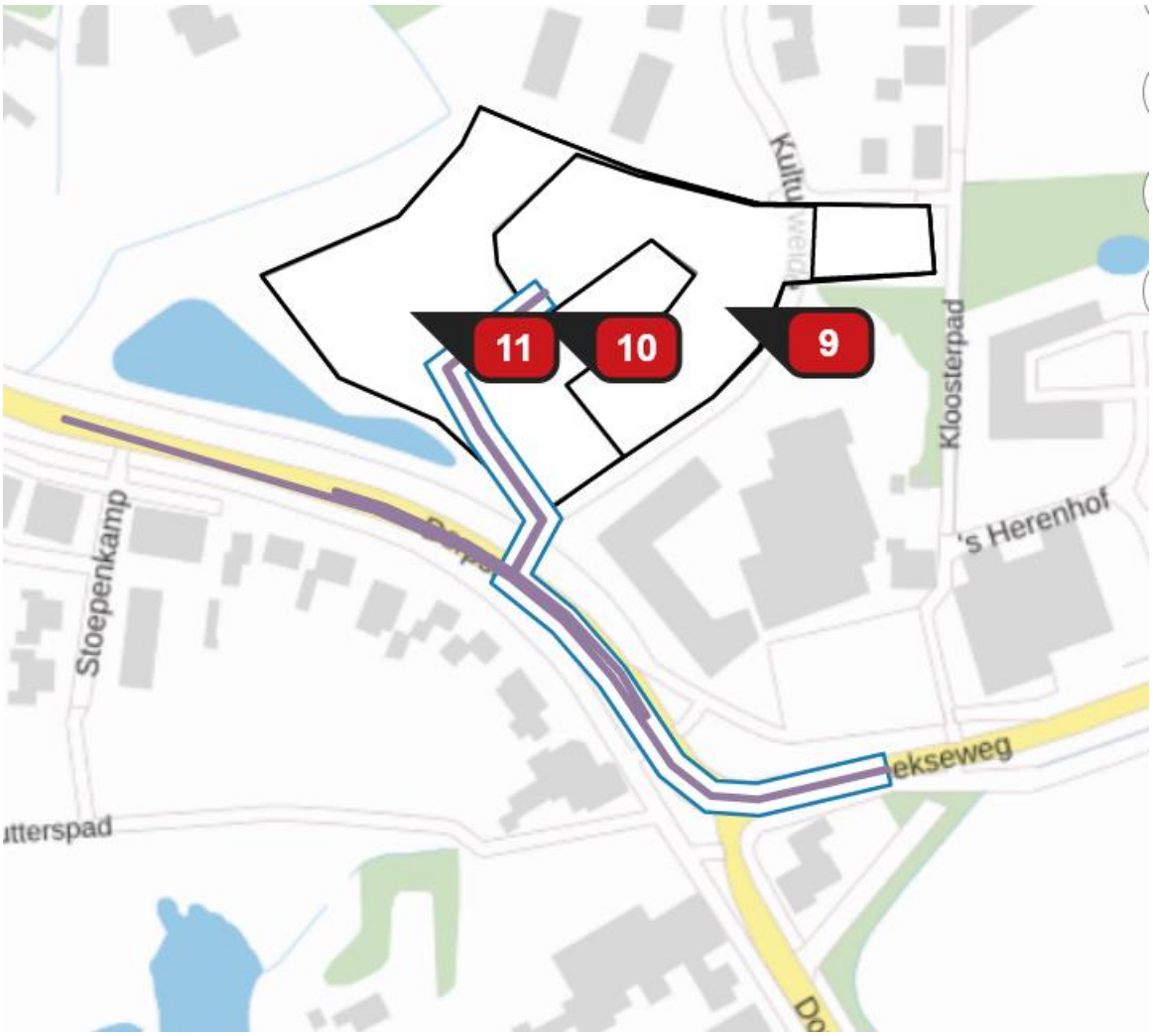

Bron 3 blauw omkaderd

4 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 4 wegverkeer werktuigen				NO_x	0,5 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	23,1 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	9,9 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	472.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

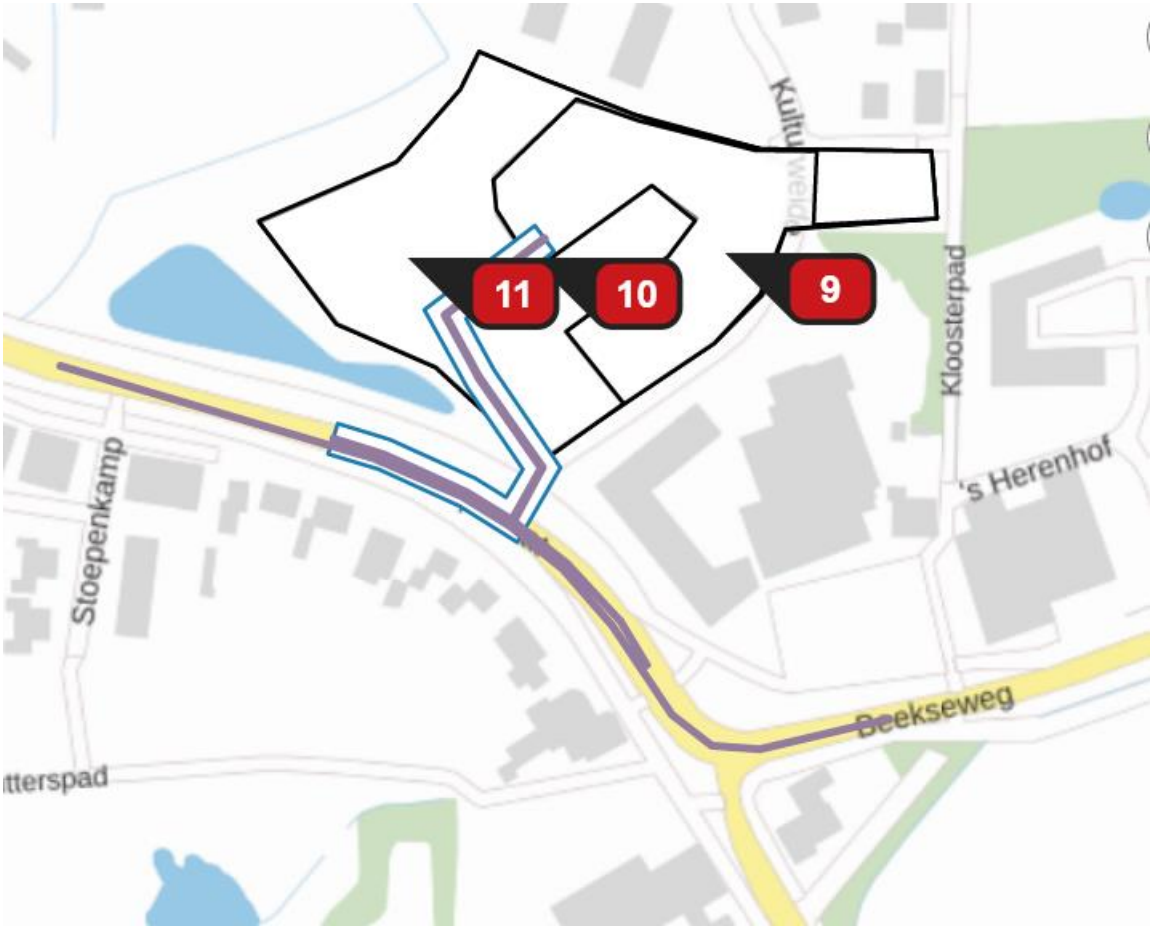

Bron 4 blauw omkaderd

5 Wegverkeer | Weg

Naam	Bron 5 wegverkeer klinkerverharding		Links	Rechts	NO_x	0,0 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,0 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,0 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

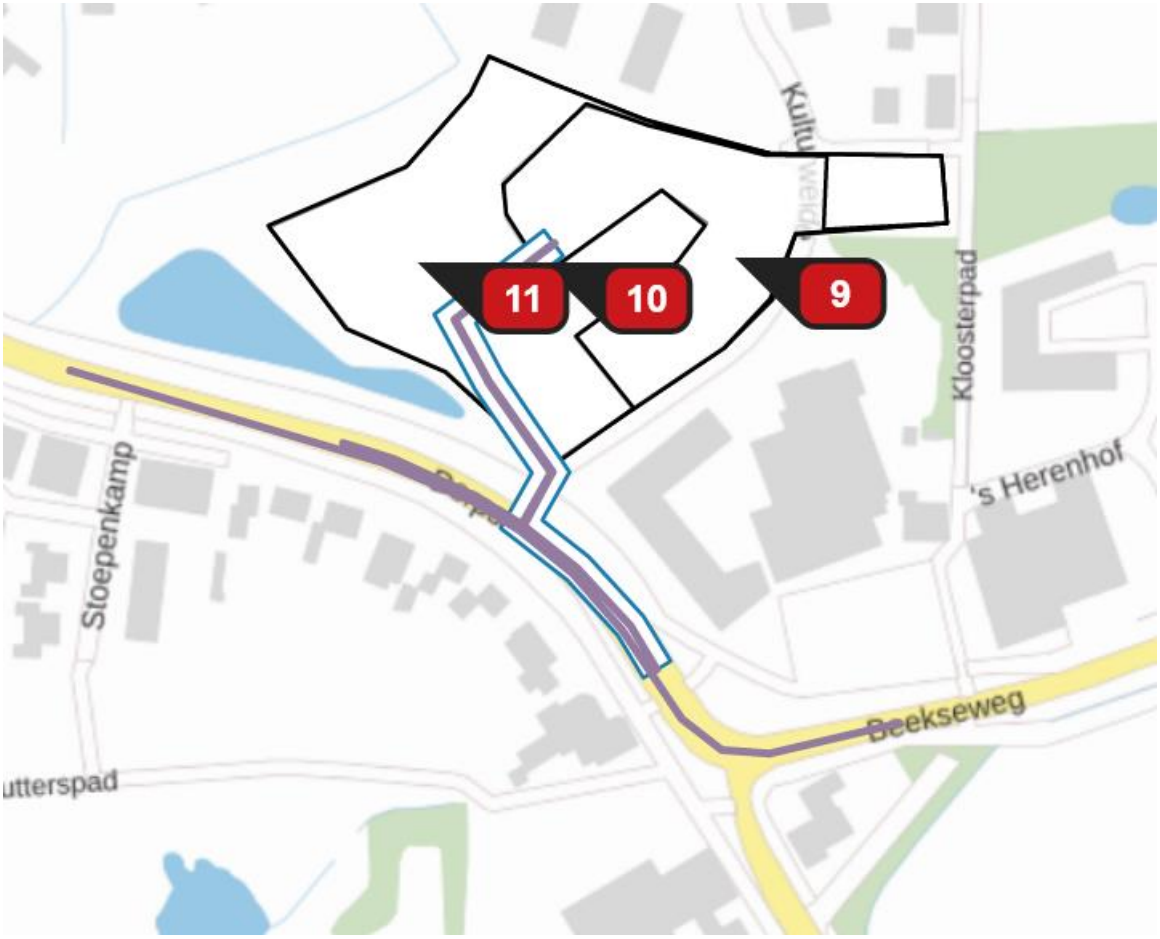

Bron 5 blauw omkaderd

6 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 6 wegverkeer klinkerverharding				NO_x	0,0 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,0 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,0 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

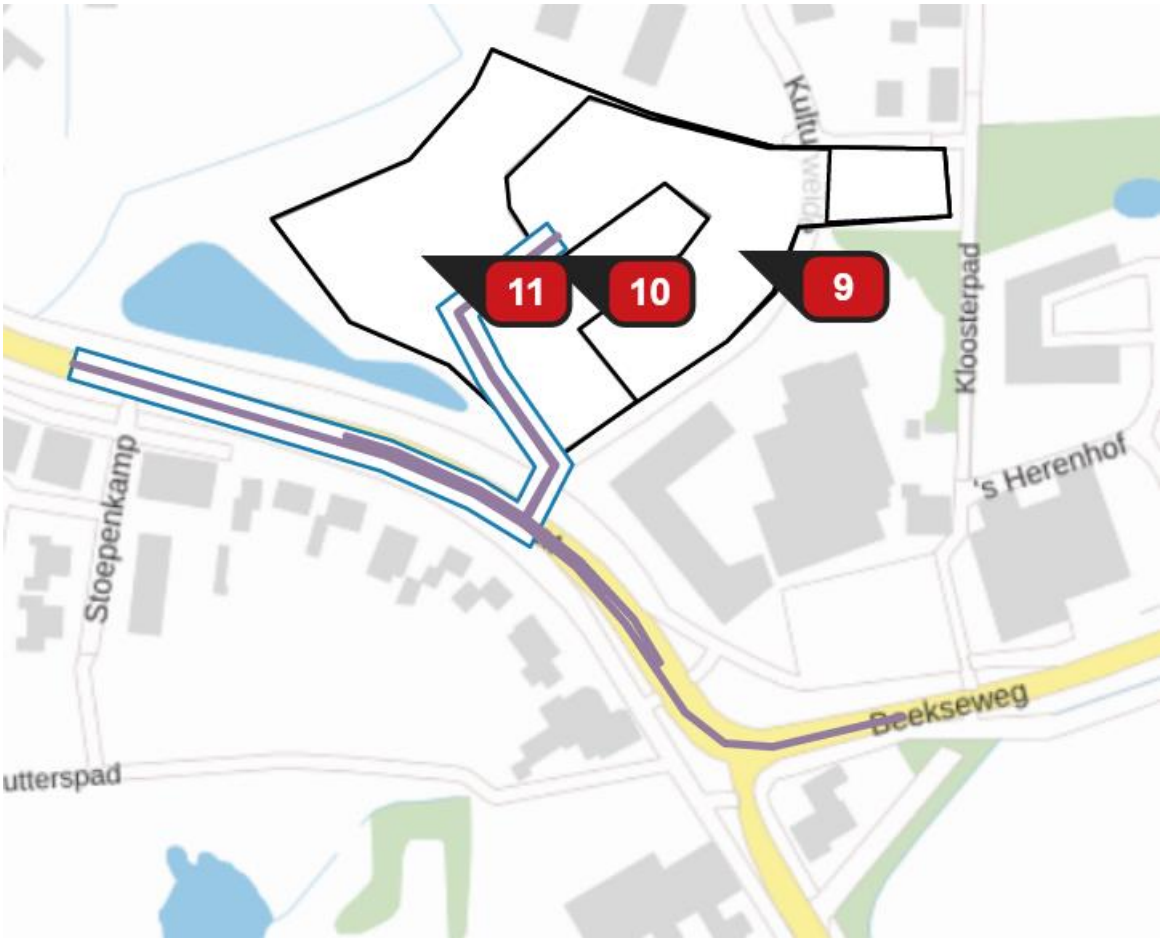

Bron 6 blauw omkaderd

7 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 7 wegverkeer klinkerverharding				NO_x	9,2 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,0 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,0 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	1.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	7.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

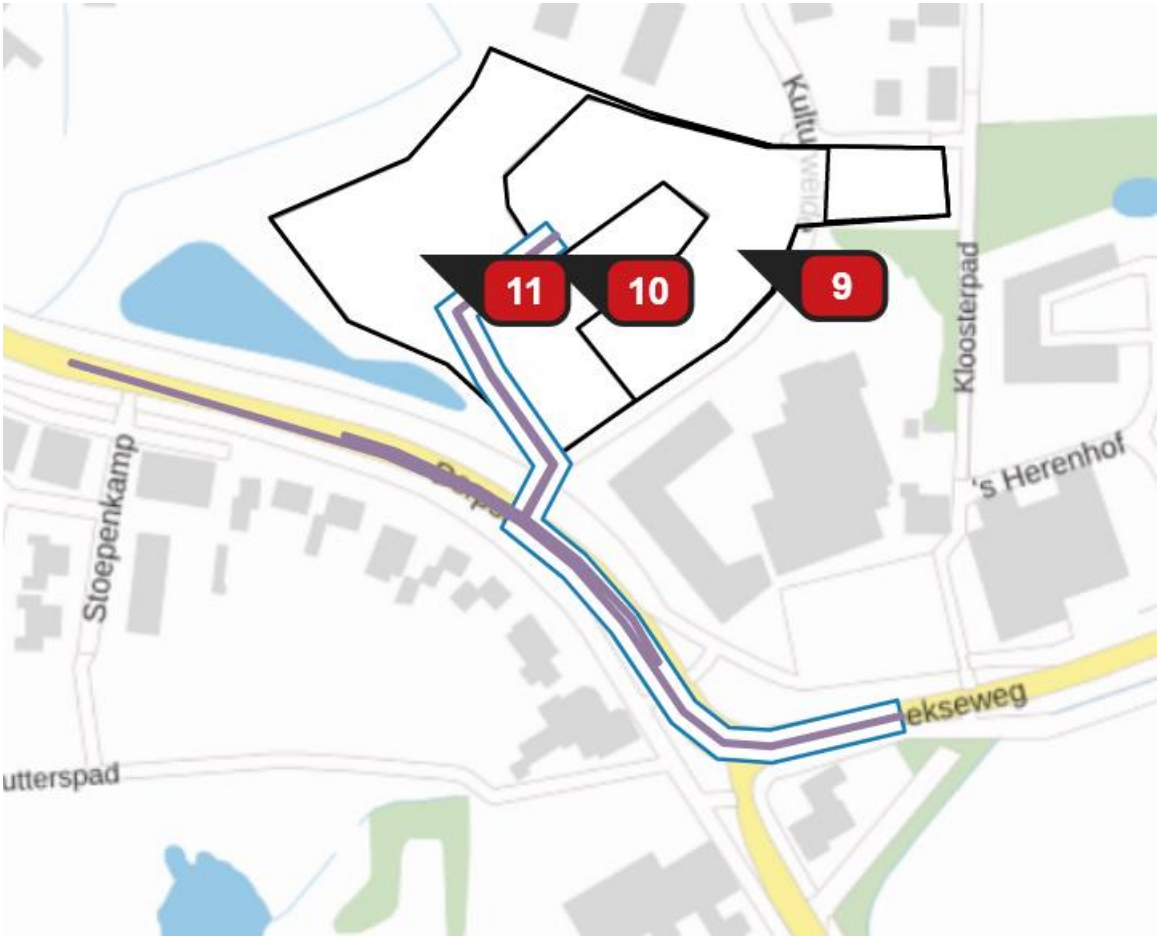

Bron 7 blauw omkaderd

8 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 8 wegverkeer klinkerverharding				NO_x	9,2 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,0 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,0 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	1.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	7.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

Bron 8 blauw omkaderd

Emissies door mobiele werktuigen

Uit navolgende tabellen volgt dat door de mobiele werktuigen in de aanlegfase (conform paragraaf 3.2.2) de uitstoot van NOx 109,6 kg/j bedraagt en de uitstoot van NH_3 2,9 kg/j.

9 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

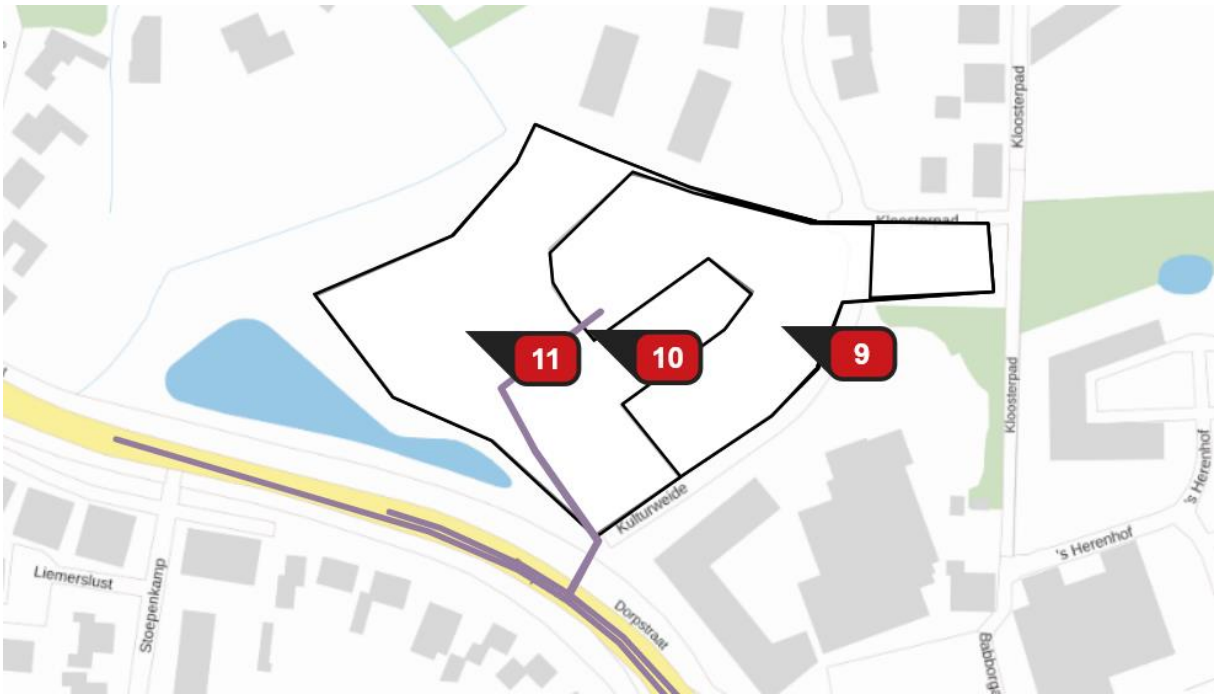
Naam	Bron 9 werktuigen Morgenwoningen				NOₓ NH₃	85,2 kg/j 1,9 kg/j
Naam	Stageklasse	Brandstofverbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
Laadschop 127 kW	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	2294 l/j	160 u/j	160 l/j	NOₓ	2,9 kg/j
					NH₃	0,6 kg/j
Trekker 114 kw	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	975 l/j	68 u/j	68 l/j	NOₓ	1,2 kg/j
					NH₃	0,2 kg/j
Mobiele kraan 235 kW	Stage-IIIA, 2006-2010, 75-560 kW, diesel, SCR: nee	2870 l/j	88 u/j		NOₓ	43,5 kg/j
					NH₃	21,5 g/j
Boorstelling 350 kW	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	1242 l/j	43 u/j	86 l/j	NOₓ	1,6 kg/j
					NH₃	0,3 kg/j
Graafmachine 29 kW	Stage-II, 2002-2005, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	469 l/j	43 u/j		NOₓ	14,3 kg/j
					NH₃	3,5 g/j
Betonpomp 200 kW	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	2513 l/j	87 u/j	175 l/j	NOₓ	2,9 kg/j
					NH₃	0,6 kg/j
Rupskraan 140 kW	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	644 l/j	184 u/j	45 l/j	NOₓ	1,5 kg/j
					NH₃	0,2 kg/j
Betonpomp 55 kW	Stage-IV, 2014-2018, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	840 l/j	105 u/j		NOₓ	17,3 kg/j
					NH₃	6,3 g/j

10 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	Bron 10 werktuigen verharding				NOx NH3	7,0 kg/j 2,5 g/j
Naam	Stageklasse	Brandstofverbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissi
Laadschop 50 kW	Stage-IV, 2014-2018, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	74 l/j	10 u/j		NOx NH3	1,5 kg/j 0,0 kg/j
Ruw terrein heftruck 50 kW	Stage-IIIB, 2011-2013, 56-75 kW, diesel, SCR: nee	243 l/j	25 u/j		NOx NH3	5,0 kg/j 1,8 g/j
trilplaat/stamper 10 kW	Stage-IIIA, 2006-2010, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	14 l/j	8 u/j		NOx NH3	0,5 kg/j 0,0 kg/j

11 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	Bron 11 werktuigen Pluswoningen				NOx NH3	17,4 kg/j 1,0 kg/j
Naam	Stageklasse	Brandstofverbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
Mobiele kraan 100 kW	Stage-IIIB, 2011-2013, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	2153 l/j	66 u/j	86 l/j	NOx NH3	14,6 kg/j 0,5 kg/j
Hoogwerker 60 kW	Stage-IV, 2014-2018, 56-75 kW, diesel, SCR: ja	581 l/j	66 u/j	40 l/j	NOx NH3	1,1 kg/j 0,1 kg/j
Heistelling 300 kW	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	1271 l/j	44 u/j	88 l/j	NOx NH3	1,7 kg/j 0,3 kg/j

Stikstofdepositie de Natura 2000-gebieden

De uitstoot van NOx als gevolg van de verkeersbewegingen en de mobiele werktuigen in de aanlegfase zorgt voor een bijdrage van 0,02 mol/ha/j op (bijna) overbelaste hexagonen van Natura 2000-gebieden.

4.3 Resultaat berekening

De uitstoot van NOx en NH_3 als gevolg van het gebruik van de woningen en de daarbij behorende verkeersbewegingen in het toekomstig gebruik zorgt niet voor een bijdrage hoger dan 0,00 mol/ha/j op Natura 2000-gebieden.

De uitstoot van NOx en NH_3 als gevolg van de mobiele werktuigen en de verkeersbewegingen in de aanlegfase zorgt voor een bijdrage hoger dan 0,00 mol/ha/j op de Natura 2000-gebieden Rijntakken. Navolgende tabel geeft per habitattype de hoogste bijdrage per hectare weer.

Habitattypen en maximale belasting		Berekend (ha gekarteerd)	KDW (mol N/ha/jr)	Hoogste bijdrage (mol N/ha/jr)
Rijntakken				
ZGLg11	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	12,78	1.429,00	0,02
Lg11	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	1,76	1.429,00	0,01
Lg08	Nat, matig voedselrijk grasland	0,27	1.571,00	0,01
H91E0B	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	0,23	2.000,00	0,01
ZGLg08	Nat, matig voedselrijk grasland	0,19	1.571,00	0,01
H91F0	Droge hardhoutooibossen	0,04	2.071,00	0,01
H3150baz	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,02	2.143,00	0,01

Hoofdstuk 5 Beoordeling significante effecten

Uit de berekening uitgevoerd in Aerius en weergegeven in hoofdstuk 4 blijkt dat er mogelijk tijdens de aanlegfase een tijdelijke depositie van stikstof optreedt op een aantal stikstofgevoelige gebieden. Het betreft in dit geval de effecten op Natura 2000-gebied Rijntakken. In dit hoofdstuk wordt onderzocht of op basis van de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand significante effecten uitgesloten kunnen worden. Bij overschrijding van de kritische depositiewaarde bestaat een kans op negatieve gevolgen op deze instandhoudingsdoelen. Significante gevolgen zijn uit te sluiten indien er sprake is van een (kleine) toename van depositie, maar dat deze toename niet resulteert in meetbare of merkbare gevolgen voor instandhoudingsdoelstellingen.

5.1 Effecten vermesting (stikstofdepositie)

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op hoe de effectenbeoordeling op doelsoorten plaatsvindt. Effecten van stikstofdepositie werken indirect via de bodem en de vegetatie in op de kwaliteit van leefgebieden en op de overlevingskans en het broedsucces van vogelsoorten, maar ook van habitatsoorten. Diersoorten hebben vooral te lijden van de verminderde beschikbaarheid van prooidieren door wijziging van het microklimaat. Vermesting leidt tot een verhoging van de biomassaproductie. In voedselarme systemen leiden grotere planten en een dichtere vegetatie tot afname van de dichtheid aan insecten van zonnige, warme en droge standplaatsen. De dieren van dergelijke standplaatsen zijn vaak juist op deze insecten gespecialiseerd. Afname van de dichtheid aan insecten betekent dat minder voedsel beschikbaar is en de overlevingskans van de jongen afneemt.

Dieren ondervinden effecten van stikstofdepositie via een afname van het prooiaanbod, door verandering in het microklimaat, bereikbaarheid van prooidieren en verdwijnen van geschikt habitat voor de prooidieren.

De leefgebieden van de doelsoorten vallen vaak, maar niet altijd, samen met habitattypen. Voor de leefgebieden waar dat niet voor geldt, zijn nu aanvullende herstelstrategieën geschreven. Dit zijn de leefgebieden (LG) en de zoekgebied leefgebieden (ZGLG). Leefgebieden zijn de gedeelten van het potentiële leefgebied dat bezet leefgebied is voor ten minste 1 soort die in de herstelstrategie bij het betreffende LG-type wordt genoemd. Het gaat daarbij alleen om delen van Natura 2000-gebieden waarin voor de betreffende soort een instandhoudingsdoelstelling geldt. Zoekgebied leefgebieden zijn gedeelten van het potentiële leefgebied dat geen bezet, maar wel mógelijk bezet leefgebied is voor ten minste 1 soort die in de herstelstrategie bij het betreffende LG-type wordt genoemd (Sierdsma et al., 2016)[1].

Natuurlijke fluctuatie van de stikstofdepositie en effecten
De stikstofdepositie binnen het Natura 2000-gebied fluctueert tussen dagen, seizoenen en jaren ten gevolge van een aantal klimatologische en natuurlijke processen en fluctuaties in achtergrondemissie. Hiermee kan de achtergronddepositie ten gevolge van klimatologische processen tot wel 10% fluctueren op jaarbasis (Kleijberg, 2020[2]). Op een achtergronddepositie van circa 1500 mol/ha/jaar is deze fluctuatie circa 150 mol/ha/jaar.

5.2 Analyse stikstofdepositie

Tijdelijke uitstoot door mobiele werktuigen
Voor de aanlegfase van onderhavig plan worden mobiele werktuigen en ander materieel ingezet die tijdelijk stikstofemissie veroorzaken. Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering ingegaan, waarin een zogenoemde 'Bouwvrijstelling' opgenomen was. De Bouwvrijstelling gaf een generieke vrijstelling op de

[1] Sierdsema H.et al, 2016. Leefgebiedenkaarten van de Natura 2000-gebieden en PAS-gebieden. Sovon-rapport 2016/21. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
[2] Kleijberg, R. 2020. Natura 2000-gebieden rond de Amsterdamse haven. Documentatie over de gevoeligheid van natuurgebieden voor stikstofdepositie.

effectbeoordeling van uitstoot door mobiele werktuigen in de aanlegfase van een project. Met de uitspraak van de RvS van 2 november 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3159) is de toepassing van een generieke bouwvrijstelling komen te vervallen. Om die reden vallen we voor de beoordeling van tijdelijke effecten in de aanlegfase weer terug op de situatie van voor 1 juli 2021.

In de Handleiding Voortoets van februari 2021 staat een vuistregel voor wat betreft de tijdelijke depositie op een (naderend) overbelast stikstofgevoelig habitat. De regel luidt dat ten gevolge van de inzet van materieel ten behoeve van de aanlegfase, van ten hoogste 0,05 mol stikstof per hectare per jaar, gedurende maximaal 2 jaar, of een equivalent hiervan niet als een significant effect aangemerkt kan worden. Met 'equivalent' wordt bedoeld dat het project ook bijvoorbeeld 0,03 mol/ha/j gedurende 3 jaar of 0,1 mol/ha/j gedurende 1 jaar mag veroorzaken.

Een kleine (en tijdelijke) bijdrage kan nooit van invloed zijn op de omvang en ruimtelijke verdeling van depositiedeken als gevolg van de jaarlijkse inzet van al het zich in Nederland bevindende materieel. Het kan daarmee geen significante gevolgen hebben voor de instandhoudings-doelstellingen van stikstofgevoelige habitats van Natura 2000-gebieden.

In dit geval is sprake van een project met een looptijd van 1 jaar. Bij een tijdelijke depositie van 0,1 mol/ha/j of minder kan dus worden geredeneerd dat de depositie al onderdeel is van de landelijke achtergronddepositie die altijd al aanwezig was. Van de habitatgebieden waar een tijdelijke toename plaatsvindt bij de aanlegfase van dit project, is bij de meeste gebieden sprake van een maximale tijdelijke toename van 0,01 mol/ha/j op een klein oppervlakte (minder dan 2 hectare). Voor deze gebieden geldt tevens dat op de meeste hexagonen geen sprake is van een overschrijding van de KDW. Voor al de gebieden geldt een maximale tijdelijke toename van depositie van 0,02 mol/ha/j.

Analyse stikstofdepositie

Binnen Aerius heeft elk hexagoon een oppervlakte van 1 hectare. Aangezien de begrenzing van de betrokken gebieden niet overeenkomt met de oppervlakte van de betrokken (potentiële) leefgebieden, is de daadwerkelijke overlap met het gekarteerde habitattype of leefgebied vaak kleiner. In onderstaande tabel is de tijdelijke toename van depositie op gebieden waarin de KDW overschreden is nader geduid. Aangezien van de overige vier gebieden (H91E0P, ZGLg08, H91F0 en H3150baz) in geen van de betrokken hexagonen de KDW overschreden is, kan al uitgesloten worden dat dit project een significant negatief effect zal hebben op die gebieden en zijn voor de verdere analyse dus buiten beschouwing gelaten.

Code	Naam	Grootste toename depositie mol/ha/j	Betrokken hectares	Betrokken hectares waarvan overschreden KDW
ZGLg11	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,02	12,78	4,9
Lg11	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,01	1,76	0,1
Lg08	Nat, matig voedselrijk grasland	0,01	0,27	0,0

Tabel: betrokken habitatgebieden

Uit voorgaande tabel blijkt dat op het gebied Lg08 geen sprake is van een bijdrage aan stikstofdepositie op hexagonen waar de KDW al is overschreden. Een significant effect door de tijdelijke toename van stikstofdepositie kan daarmee uitgesloten worden. Voor de gebieden met de codes ZGLg11 en Lg11 worden voor een klein gebied (4,9 ha voor ZGLg11; 0,1 ha voor Lg11) de depositie op een overbelast toekomstig

leefgebied overschreden. Het betreft hier een beperkte toename van maximaal 0,02 mol/ha/j, ruim binnen de norm van de Handleiding Voortoets.

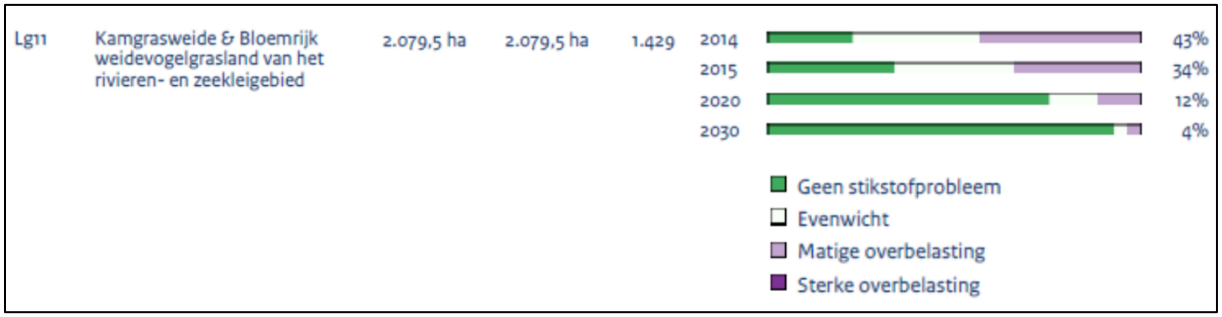
Stikstofeffecten op (potentieel) leefgebied

Als een plan of project alleen leidt tot toename van depositie op stikstofgevoelige leefgebieden (en niet op habitattypen) kan uit een Voortoets soms blijken dat significante gevolgen zijn uitgesloten ondanks dat de KDW van de leefgebiedtypen (Lg01, Lg02 etc.) wordt overschreden. (Handreiking Voortoets Stikstof, februari 2021) Stikstofgevoelige leefgebieden zijn als zodanig niet aangewezen middels het Natura 2000- aanwijzingsbesluit. De bescherming van deze leefgebieden loopt via de aangewezen soorten die hierin broeden, foerageren of rusten. Soorten leven vaak in verschillende typen leefgebieden, die niet noodzakelijkerwijs allemaal stikstofgevoelig zijn. Aantasting van de kwaliteit van één van die leefgebieden betekent nog niet noodzakelijk, dat ook de instandhoudingsdoelstelling van de soort in gevaar komt. Dit hangt helemaal af van de functie van het betreffende leefgebied voor de soort. Ook kan het zijn dat ondanks overschrijding van de KDW de kenmerken van het leefgebied die voor een bepaalde soort van belang zijn, niet zijn aangetast.

5.3 Kenschets Rijntakken

Dit Natura 2000-gebied is aangewezen als beschermd natuurgebied op basis van het voorkomen van verschillende broedvogels, niet-broedvogels, habitattypen en –soorten. Al deze natuurwaarden hebben een instandhoudingsdoelstelling gekregen. Bij elke ingreep in of nabij een Natura 2000-gebied dient getoetst te worden of deze instandhoudingsdoelstellingen significant aangetast worden.

Binnen de Rijntakken is reeds sprake van een gemeten en voorspelde daling van stikstofdepositie binnen leefgebied 11 (zie navolgende afbeelding). Hierbij bestaat de reële verwachting dat per 2030 voor dit leefgebied voor slechts een klein percentage van het oppervlakte nog sprake zal zijn van een matige overbelasting.

Ontwikkeling van de stikstofdepositie binnen LG11 (Rijntakken Gebiedsanalyse, 2017).

Uit het vastgestelde beheerplan Rijntakken (provincie Gelderland, 2018[3]) blijkt dat de instandhoudingsdoelstellingen voor de niet-broedvogels reeds worden gehaald. Voor de broedvogel Kwartelkoning geeft het beheerplan aan dat de instandhoudingsdoelstellingen door de genomen maatregelen naar alle waarschijnlijk worden gehaald. Er is dus geen afhankelijkheid van de ontwikkeling van het (zoekgebied) leefgebied (ZG)Lg11 waarop een kleine tijdelijke toename van stikstofdepositie optreedt.

5.4 Conclusie effecten

Op basis van de uitkomsten is de tijdelijke toename van stikstofdepositie slechts modelmatig waarneembaar op een beperkte oppervlakte waar op dit moment de kritische depositiewaarde wordt overschreden. Voor de aangewezen soorten geldt geen uitbreidingsdoel, de instandhoudingsdoelstellingen zijn alleen gericht op het

[3] Provincie Gelderland, 2018, Beheerplan Rijntakken 038, Arnhem

behoud van de omvang en kwaliteit van het leefgebied. De natuurlijke fluctuatie van stikstofdepositie ligt bij dergelijke systemen in de orde van 150 mol/ha/jaar. Omdat er slechts sprake is van een zeer beperkte tijdelijke toename van stikstofdepositie (maximaal 0,02 mol/ha/jaar) zijn meetbare of merkbare effecten op de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand uitgesloten. De kwaliteit en omvang van het huidige leefgebied worden niet aangetast. De zeer beperkte tijdelijke toename in stikstof op het (zoekgebied) leefgebied (ZG)Lg11 leidt derhalve niet tot een significant negatief effect en niet tot aantasting van instandhoudingsdoelstellingen.

Hoofdstuk 6 Conclusies

De berekening ten behoeve van de Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een aanpassing van de bestemming. Het plan voorziet in de bouw van 44 woningen in Middag-Oost, Babberich.

Eindconclusie
Als gevolg van de ontwikkelingen in het plangebied waarvoor de berekeningen zijn uitgevoerd neemt de stikstofdepositie op (bijna) overbelaste hexagonen van de Natura 2000-gebieden in de gebruiksfase niet toe. In de aanlegfase neemt de stikstofdepositie tijdelijk zeer beperkt toe op een klein deel van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Deze zeer beperkte toename in stikstof op de leefgebieden leidt echter niet tot een significant negatief effect en niet tot aantasting van instandhoudingsdoelstellingen. Er is dus geen sprake van mogelijke negatieve effecten op beschermde Natura 2000-gebieden. Het aanvragen van een Wnb-vergunning is daarom niet nodig voor dit project.

Bijlagen

Bijlage 1: Toelichting uitgangspunten aanlegfase

Onderstaand is toegelicht hoe is gekomen tot de uitgangspunten voor het modelleren van de aanlegfase.

STAGE klasse

De stageklassen betreffen emissienormen voor mobiele werktuigen en zijn afhankelijk van het bouwjaar en het vermogen van het mobiele werktuig. Bij de emissieberekening op basis van brandstofverbruik per stageklasse, rekent AERIUS met categorieën stageklassen en emissiefactoren die betrekking hebben op dieselmotoren en zijn overgenomen uit het Emissiemodel Mobiele Machines (TNO-rapport 2009).

Voor elk werk wordt door een bouwer normaal gesproken een machine ingezet met het laagste vermogen dat werkbaar is voor de uitvoering. Dit omdat machines met een hoger vermogen meer brandstofverbruik hebben. Bij de selectie van het vermogen is dan ook gekozen voor een gemiddeld vermogen passend bij het werk.

Voor wat betreft het bouwjaar is gekeken naar de gemiddelde levensduur van de gebruikte werktuigen. Hierbij is aangesloten bij de mediane levensduur (TNO-rapport 2009) van de betreffende werktuigen, afgerond op hele jaren. Het jaar van uitvoering minus de levensduur geeft een goede raming van het gemiddelde bouwjaar van de gebruikte machines. Als de initiatiefnemer heeft aangegeven oudere of nieuwere mobiele werktuigen te gebruiken, is van de door de initiatiefnemer opgegeven bouwjaren uitgegaan.

Brandstofverbruik

Om het brandstofgebruik (Diesel) per jaar te schatten is aangesloten bij de formule die is opgenomen in het TNO rapport 2020 R11528. De formule is als volgt:

Brandstofverbruik [liters] = 0,245 * arbeid [kWh] + (0,52 + 0,0034 * maximaal vermogen [kW]) * draaiuren [h]

AdBlue verbruik

Het AdBlue verbruik in liters varieert van 4% tot 7% van het dieselgebruik. Per STAGE klasse is er een maximum aan AdBlue verbruik. In deze berekening is uitgegaan van het maximale AdBlue verbruik voor de betreffende STAGE klasse.

Bijlage 2: AERIUSberekening gebruiksfase

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	Buro SRO Oost
Inrichtingslocatie	Kulturweide, 6909CW Babberich

Activiteit

Omschrijving	Middag-Oost, Babberich
Toelichting	Gebruiksfase

Berekening

AERIUS kenmerk	RheAE5RDD8En
Datum berekening	12 januari 2023, 14:12
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH_3	Emissie NO_x
Situatie 1 - Beoogd	2023	0,5 kg/j	7,3 kg/j

Resultaten

	Hoogste depositie	Hexagon	Gebied
Situatie 1 - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	-		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	-		
Grootste toename van depositie	-		
Grootste afname van depositie	-		

Situatie 1 (Beoogd), rekenjaar 2023

Emissiebronnen	Emissie NH_3	Emissie NO_x
Verkeersnetwerk	0,5 kg/j	7,3 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

Habitatrichtlijn

Vogelrichtlijn

Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn

Niet bepaald

Grootste afname van depositie

Grootste toename van depositie

Hoogste totale depositie

De bronnen op de kaart horen bij de Beoogde situatie.

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Situatie 1" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	-	-	-	-	-	-

Situatie 1, Rekenjaar 2023

1 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 1 wegverkeer				NO_x	0,8 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,2 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	55,8 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	40 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

2 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 2 wegverkeer				NO_x	0,8 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,2 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	55,8 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	40 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

3 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 3 wegverkeer				NO_x	1,1 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,2 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	79,3 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	56 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

4 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 4 wegverkeer				NO_x	1,1 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,2 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	79,4 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	56 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

5 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 5 wegverkeer				NO_x	1,4 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,3 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,1 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	64 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

6 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 6 wegverkeer				NO_x	1,4 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,3 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,1 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	64 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

7 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 7 wegverkeer				NO_x	0,4 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	79,0 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	26,7 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	16 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

8 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 8 wegverkeer				NO_x	0,4 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	78,9 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	26,7 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	16 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie	2021.2_20221219_f040e7fca7
Database versie	2021.2_f040e7fca7

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

Bijlage 3: AERIUSberekening aanlegfase

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	Buro SRO oost
Inrichtingslocatie	Kulturweide, 6909CW Babberich

Activiteit

Omschrijving	Middag-Oost, Babberich
Toelichting	Aanlegfase

Berekening

AERIUS kenmerk	RnncGPyK4qUf
Datum berekening	13 januari 2023, 08:40
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH_3	Emissie NO_x
Situatie 1 - Beoogd	2023	2,9 kg/j	110,7 kg/j

Resultaten

	Hoogste depositie	Hexagon	Gebied
Situatie 1 - Beoogd	1.602,25 mol/ha/j	3958121	Rijntakken
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	15,28 ha		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	0,00 ha		
Grootste toename van depositie	0,02 mol/ha/j		
Grootste afname van depositie	0,00 mol/ha/j		

Situatie 1 (Beoogd), rekenjaar 2023

Emissiebronnen	Emissie NH_3	Emissie NO_x
9 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning | Bron 9 werktuigen Morgenwoningen	1,9 kg/j	85,2 kg/j
10 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning | Bron 10 werktuigen verharding	2,5 g/j	7,0 kg/j
11 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning | Bron 11 werktuigen Pluswoningen	1,0 kg/j	17,4 kg/j
Verkeersnetwerk	26,7 g/j	1,1 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
- Niet bepaald
- Grootste afname van depositie
- Grootste toename van depositie
- Hoogste totale depositie

De bronnen op de kaart horen bij de Beoogde situatie.

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Situatie 1" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	15,28	1.602,25	15,28	0,02	0,00	0,00

Per gebied	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Rijntakken (38)	15,28	1.602,25	15,28	0,02	0,00	0,00

Situatie 1, Rekenjaar 2023

1 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 1 wegverkeer werktuigen				NO_x	44,7 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	9,6 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	3,3 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	1024 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

2 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 2 wegverkeer werktuigen				NO_x	44,8 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	9,6 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	3,3 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	1024 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

3 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 3 wegverkeer werktuigen				NO_x	0,5 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	23,1 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	9,9 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	472.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

4 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 4 wegverkeer werktuigen				NO_x	0,5 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	23,1 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	9,9 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	472.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

5 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 5 wegverkeer klinkerverharding				NO_x	0,0 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,0 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,0 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

6 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 6 wegverkeer klinkerverharding				NO_x	0,0 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,0 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,0 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

7 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 7 wegverkeer klinkerverharding				NO_x	9,2 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,0 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,0 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	1.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	7.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

8 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 8 wegverkeer klinkerverharding				NO_x	9,2 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,0 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,0 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	1.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	7.5 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

9 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	Bron 9 werktuigen Morgenwoningen	NO_x NH_3	85,2 kg/j 1,9 kg/j

Naam	Stageklasse	Brandstofverbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
Laadschop 127 kW	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	2294 l/j	160 u/j	160 l/j	NO_x	2,9 kg/j
					NH_3	0,6 kg/j
Trekker 114 kw	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	975 l/j	68 u/j	68 l/j	NO_x	1,2 kg/j
					NH_3	0,2 kg/j
Mobiele kraan 235 kW	Stage-IIIA, 2006-2010, 75-560 kW, diesel, SCR: nee	2870 l/j	88 u/j		NO_x	43,5 kg/j
					NH_3	21,5 g/j
Boorstelling 350 kW	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	1242 l/j	43 u/j	86 l/j	NO_x	1,6 kg/j
					NH_3	0,3 kg/j
Graafmachine 29 kW	Stage-II, 2002-2005, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	469 l/j	43 u/j		NO_x	14,3 kg/j
					NH_3	3,5 g/j
Betonpomp 200 kW	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	2513 l/j	87 u/j	175 l/j	NO_x	2,9 kg/j
					NH_3	0,6 kg/j
Rupskraan 140 kW	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	644 l/j	184 u/j	45 l/j	NO_x	1,5 kg/j
					NH_3	0,2 kg/j
Betonpomp 55 kW	Stage-IV, 2014-2018, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	840 l/j	105 u/j		NO_x	17,3 kg/j
					NH_3	6,3 g/j

10 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	Bron 10 werktuigen verharding		
		NO_x	7,0 kg/j
		NH_3	2,5 g/j

Naam	Stageklasse	Brandstofverbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
Laadschop 50 kW	Stage-IV, 2014-2018, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	74 l/j	10 u/j		NO_x	1,5 kg/j
					NH_3	0,0 kg/j
Ruw terrein heftruck 50 kW	Stage-IIIB, 2011-2013, 56-75 kW, diesel, SCR: nee	243 l/j	25 u/j		NO_x	5,0 kg/j
					NH_3	1,8 g/j
trilplaat/stamper 10 kW	Stage-IIIA, 2006-2010, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	14 l/j	8 u/j		NO_x	0,5 kg/j
					NH_3	0,0 kg/j

11 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	Bron 11 werktuigen Pluswoningen		
		NO_x	17,4 kg/j
		NH_3	1,0 kg/j

Naam	Stageklasse	Brandstofverbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
Mobiele kraan 100 kW	Stage-IIIB, 2011-2013, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	2153 l/j	66 u/j	86 l/j	NO_x	14,6 kg/j
					NH_3	0,5 kg/j
Hoogwerker 60 kW	Stage-IV, 2014-2018, 56-75 kW, diesel, SCR: ja	581 l/j	66 u/j	40 l/j	NO_x	1,1 kg/j
					NH_3	0,1 kg/j
Heistelling 300 kW	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	1271 l/j	44 u/j	88 l/j	NO_x	1,7 kg/j
					NH_3	0,3 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie	2021.2_20221219_f040e7fca7
Database versie	2021.2_f040e7fca7

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

buro-sro.nl

Zienswijzennota bestemmingsplan “Middag-Oost, fase 3”

Gemeente Zevenaar

afdeling	Ruimtelijke ontwikkeling
auteur(s)	Ronald van der Vorst
datum	12 april 2023
versie	1
status	definitief

Kerkstraat 27 ◆ Postbus 10 ◆ 6900 AA Zevenaar ◆ (0316) 595111 ◆ gemeente@zevenaar.nl ◆ www.zevenaar.nl

Inhoud

Inleiding 3
Het project 3
Procedure 4
Beoordeling Zienswijze 4
Reactie zienswijzen 6
Ambtshalve wijzigingen 10

Inleiding

Deze nota bevat de volgende onderdelen:

- een weergave van de gevolgde procedure
- een samenvatting van de reacties ('zienswijzen') over het ontwerpbestemmingsplan
- ons besluit over de zienswijzen
- een beschrijving van de gevolgen van ons besluit voor de inhoud van het bestemmingsplan
- een toelichting op ons besluit
- een overzicht van de wijzigingen in het bestemmingsplan ten opzichte van het ontwerp die wij ambtshalve aanbrengen (dat wil zeggen: die niet het gevolg zijn van zienswijzen)

Deze nota behoort bij het voorstel van burgemeester en wethouders aan ons, en bij ons besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan.

Volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) mogen wij NAW-gegevens (naam, adres en woonplaats) en enkele andere persoonsgegevens niet digitaal aanbieden. Een uitzondering geldt voor gegevens van

- ondernemingen die behoren tot een rechtspersoon (zoals een bv of een vof)
- personen die beroepsmatig betrokken zijn bij de procedure, bijvoorbeeld advocaten en gemachtigden

Als het voor de uitoefening van een publieke taak moet, mogen wij persoonsgegevens wel digitaal aanbieden. Wij bieden deze nota digitaal aan. Daarom noemen wij geen NAW-gegevens, behalve waar de wet dat toelaat.

Het project

De gemeente Zevenaar werkt aan de realisatie van de uitbreidingslocatie Middag Oost in Babberich. Het betreft een woningbouwlocatie voor ongeveer 70 woningen. Inmiddels zijn fase 1 en fase 2 gerealiseerd. Fase 3 is aangeboden aan een ontwikkelaar. Hiervoor heeft er een selectieprocedure plaatsgevonden.

Het geselecteerde plan past op onderdelen niet het geldende bestemmingsplan. Enkele woningen vallen buiten de bouwvlakken en de openbare ruimte is hier en daar verschoven, waardoor het niet binnen het geldende bestemmingsvlak past. Daarom is het opstellen van een nieuw bestemmingsplan noodzakelijk.

Schetsontwerp met plangebied rood gestippeld

Procedure

Iedereen kon het ontwerpbestemmingsplan met bijbehorende stukken van 8 december 2022 tot en met 18 januari 2023 in het gemeentehuis bekijken. Het ontwerpbestemmingsplan met bijbehorende stukken stond in deze periode ook op het internet. Dit hebben burgemeester en wethouders bekendgemaakt in De Zevenaar Post en het Gemeenteblad van 7 december 2022.
Van 8 december 2022 tot en met 18 januari 2023 kon iedereen schriftelijk en mondeling op de ontwerpbesluiten reageren. De gemeente heeft 2 reacties ('zienswijzen') ontvangen.

Beoordeling Zienswijze

Wij vinden de zienswijzen ontvankelijk. 'Ontvankelijk' betekent dat de indieners aan alle eisen hebben voldaan om een zienswijze in te dienen. Op zienswijzen die niet ontvankelijk zijn, hoeven wij niet inhoudelijk in te gaan.
Hieronder vatten wij alle ontvankelijke zienswijzen samen. Daarna volgt per zienswijze ons besluit, een beschrijving van de gevolgen van ons besluit voor de inhoud van het bestemmingsplan en een toelichting daarop.
Het kan zijn dat wij een deel van een zienswijze niet of niet helemaal beschrijven. Dan hebben wij bij de beoordeling toch rekening gehouden met dat deel.

Als wij vinden dat de indiener van een (ontvankelijke) zienswijze gelijk heeft, verklaren wij de zienswijze gegrond. Als wij vinden dat de indiener geen gelijk heeft, verklaren wij de zienswijze ongegrond. Wij kunnen een zienswijze ook gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond verklaren.

De gemeenteraad van Zevenaar

Reactie zienswijzen

Zienswijze 1, Prorail, zienswijze ingediend op 13 januari 2023

Samenvatting zienswijze
Reclamant heeft een tweetal zienswijzen op het plan. Het gaat hierbij om :

1. Externe veiligheid
2. Aspect trillingen

Met betrekking tot het aspect externe veiligheid geeft reclamant aan dat dit aspect onvolledig is beschreven in paragraaf 4.1.6 van de toelichting.
Het plan ligt op ongeveer 280 meter afstand van de spoorweg Zevenaar-Emmerich. Volgens de Regeling basisnet worden over deze spoorweg brandbare gassen giftige gassen zeer brandbare vloeistoffen toxische vloeistoffen en zeer giftige vloeistoffen vervoerd. Het invloedsgebied van brandbare gassen (stofcategorie bevindt zich op 460 meter. Het plan ligt daarmee binnen het invloedsgebied van de spoorweg.

Verzocht wordt om dit aan te vullen en advies te vragen aan de veiligheidsregio.

Ten aanzien van het aspect trillingen meldt reclamant dat het klachten heeft ontvangen, vanwege trillingen van bewoners van het Kloosterpad in Babberich. Deze woningen liggen op ruim 200 meter van het spoor. Hoewel het bestemmingsplan Middag Oost fase 3 op nog grotere afstand van het spoor ligt, ligt het vanwege de klachten van de bewoners van het Kloosterpad in de rede om voor deze locatie trillingsonderzoek uit te voeren om hinder door trillingen vangwege het treinverkeer uit te sluiten.

Besluit
Wij vinden de zienswijze deels gegrond en deels ongegrond

Wijzigingen in bestemmingsplan
Wij hebben een aanvullend onderzoek naar de effecten van trilling laten uitvoeren de conclusies van dit onderzoek zijn opgenomen in de toelichting. Het onderzoek is als bijlage bij de toelichting gevoegd. Dit zijn geen aanpassingen van het bestemmingsplan in formele zin.

Toelichting van de gemeenteraad
Op basis van het huidige bestemmingsplan kunnen de woningen al worden gerealiseerd. Vanwege een optimalisatie van het stedenbouwkundig opzet en aanpassingen in de openbare ruimte dient het plan te worden aangepast. Dit heeft echter geen invloed op het aantal te realiseren woningen in het plangebied.
We delen de mening van reclamant dat we paragraaf 4.1.6 moeten aanvullen en aangeven dat het valt binnen het invloedsgebied. Maar delen niet de mening dat het pan gelet op de huidige bouwmogelijkheden ook dient te worden voorgelegd aan de veiligheidsregio.

Wat betreft het aspect trillingen delen we de mening van reclamant. We hebben dan ook aanvullend onderzoek laten uitvoeren waaruit naar voren is gekomen dat er geen sprake is van een schadelijke trillingsintensiteit waardoor er wettelijk sprake is van het nemen van maatregelen. Desondanks kan niet worden uitgesloten dat sporadisch trillingen kunnen worden waargenomen. Uit het rapport volgt dan ook het advies om te overwegen trilling reducerende maatregelen toe te passen, tijdens de bouw. We zullen de ontwikkelaar dit advies meegeven.

Het onderzoek wordt bijgevoegd bij de toelichting van het bestemmingsplan.

Zienswijze 2, bewoners uit planfase 2 Middag-Oost, zienswijze ingediend op 16 januari 2023

Samenvatting zienswijze
Reclamanten geven aan dat zij niet tegen de bouw van de woningen zijn. Zij maken zich zorgen om het parkeren binnen de wijk. Hierbij gaat het met name over het verdwijnen van een zevental parkeerplaatsen (inclusief een invalide parkeerplaats) gelegen binnen het plangebied van fase drie maar aangelegd voor bewoners van fase 2.

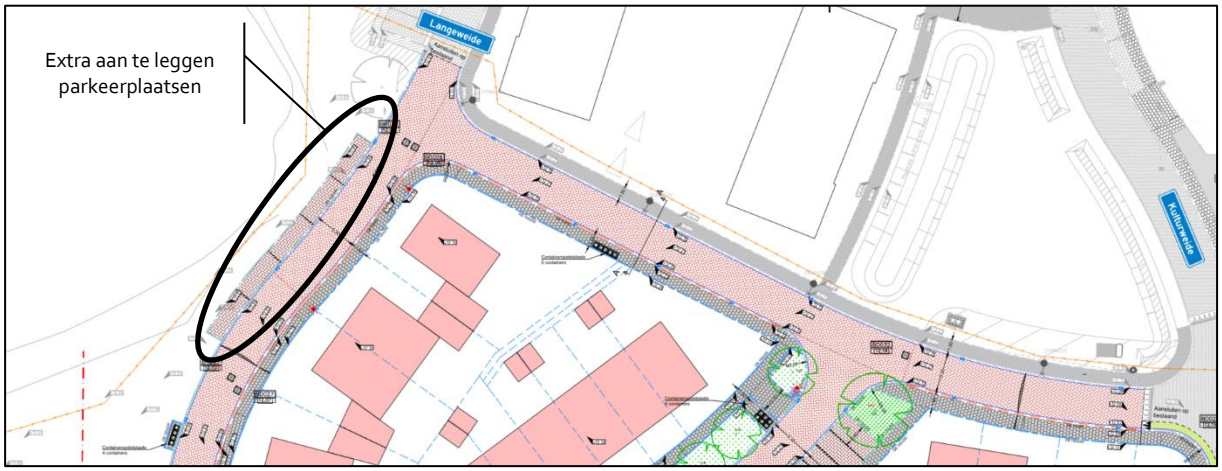
Vanaf het bekend worden van de plannen voor fase 3 in september 2022 is door reclamanten contact opgenomen met de gemeente en hebben er gesprekken plaats gevonden, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Reclamanten geven aan dat uit de gesprekken naar voren is gekomen dat er voor de gehandicaptenparkeerplaats een aanvaardbaar alternatief is geboden echter voor de 7 parkeerplaatsen niet. Reclamanten geven aan dat deze 7 parkeerplaatsen niet zomaar kunnen verdwijnen gelet op het type woningen waar het hierom gaat (levensloopbestendig).
Reclamanten zijn van mening dat het ontwerp bestemmingsplan Middag Oost fase 3 niet compleet is. Er ontbreken bouwvlakken en er is geen rekening gehouden met de reeds eerdergenoemde 7 parkeerplaatsen uit fase 2.
Reclamanten zien dan ook graag dat het plan voor realisatie van fase 3 zodanig aangepast dat de in fase 2 bij de omgevingsvergunning behorende 7 parkeerplaatsen alsnog gerealiseerd conform de definitieve inrichtingstekening fase 2. Rekening houdend met het type van de woningen (levensloopbestendig).

Besluit
Wij vinden de zienswijze ongegrond.

Wijzigingen in bestemmingsplan
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan. Wel zal paragraaf 4.4 van de toelichting worden aangepast een aangevuld.

Toelichting van de gemeenteraad
De constatering dat de in fase twee aangelegde parkeerplaatsen geen onderdeel uit maken van fase3 is juist. De parkeerplaatsen zijn hier tijdelijk gesitueerd. Tijdens de diverse gesprekken die hebben plaatsgevonden met reclamanten is dit ook aangegeven. Voor de invalidepaarkeerplaats is een aanvaardbaar alternatief geboden.

De door reclamanten gemaakte opmerking zijn aanleiding geweest om nog eens goed naar de parkeerbalans te kijken van het totale plangebied van Middag-Oost (alle drie de fases). Hieruit volgt dat er een klein overschot aan parkeren in het plan zit. Kijkend naar de verdeling van de parkeerplaatsen is het wel aan te bevelen dat er aan de westzijde van het plangebied (langs de Langeweide) een vijftal extra parkeerplaatsen aan te leggen. In het ontwerp voor de openbare ruimte (zie onderstaande afbeelding) is hier al rekening mee gehouden.

In de toelichting van het bestemmingsplan zal de paragraaf 4.4. hierop worden aangepast.

Ambtshalve wijzigingen

Hiervóór hebben wij bij de behandeling van de zienswijzen al aangegeven of het bestemmingsplan op onderdelen wijzigt (al dan niet ambtshalve) ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.
Er worden verder geen ambtshalve wijzigingen voorgesteld.

staat van bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3b)		
SBI	***omschrijving***	***cat.***
15	***vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken***	
151	slachterijen en overige vleesverwerking:	
	- slachterijen en pluimveeslachterijen	3b
	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken	3b
	- loonslachterijen	3a
1532, 1533	groente- en fruitconservenfabrieken:	
	- jam	3b
	- groente algemeen	3b
1551	zuivelprodukten fabrieken:	
	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	3b
1552	consumptie-ijsfabrieken	3b
1581	broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:	
	- v.c. < 2500 kg meel/week	2
	- brood- en beschuitfabrieken	3b
1582	banket, biscuit- en koekfabrieken	3b
1584	verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden	3b
1585	deegwarenfabrieken	3a
1586	koffiebranderijen en theepakkerijen:	
	- theepakkerijen	3b
1589.2	soep- en soeparomafabrieken:	
	- zonder poederdrogen	3b
1593 t/m 1595	vervaardiging van wijn, cider en andere niet gedistilleerde, gegiste dranken	2
1598	mineraalwater- en frisdrankfabrieken	3b
17	***vervaardiging van textiel***	
171	bewerken en spinnen van textielvezels	3b
172	weven van textiel:	
	- aantal weefgetouwen < 50	3b
173	textielveredelingsbedrijven	3a
174, 175	vervaardiging van textielwaren	3a
176, 177	vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	3a
18	***vervaardiging van kleding; bereiden en verven van bont***	
181	vervaardiging kleding van leer	3a
182	vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	2
183	bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	3a
19	***vervaardiging van leer en lederwaren (excl. kleding)***	
192	lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	3a
193	schoenenfabrieken	3a

staat van bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3b)		
SBI	*omschrijving*	*cat.*
20	***houtindustrie en vervaardiging artikelen van hout, riet, kurk e.d.***	
2010.1	houtzagerijen	3b
2010.2	houtconserveringsbedrijven:	
	- met zoutoplossingen	3a
202	fineer- en plaatmaterialenfabrieken	3b
203, 204	timmerwerkfabrieken	3b
205	kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	2
21	***vervaardiging van papier, karton en papier- en kartonwaren***	
2112	papier- en kartonfabrieken:	
	- p.c. < 3 t/u	3a
212	papier- en kartonwarenfabrieken	3b
2121.2	golfkartonfabrieken:	
	- p.c. < 3 t/u	3b
22	***uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media***	
221	uitgeverijen (kantoren)	1
2221	drukkerijen van dagbladen	3b
2222	drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	3b
2222.6	kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	2
2223	grafische afwerking	1
2223	binderijen	2
2224	grafische reproductie en zetten	2
2225	overige grafische activiteiten	2
223	reproductiebedrijven opgenomen media	1
23	***aardolie-/steenkoolverwerkende industrie; bewerking van splijt- en kweekstoffen***	
2320.2	smeeroliën- en vettenfabrieken	3b
24	***vervaardiging van chemische producten***	
2442	farmaceutische productenfabrieken:	
	- formulering en afvullen geneesmiddelen	3a
	- verbandmiddelenfabrieken	2
2462	lijm- en plakmiddelenfabrieken:	
	- zonder dierlijke grondstoffen	3b
2464	fotochemische productenfabrieken	3b
2466	chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	3a
25	***vervaardiging van producten van rubber en kunststof***	
2512	loopvlakvernieuwingsbedrijven:	
	- vloeroppervlak < 100 m^2	3a
2513	rubber-artikelenfabrieken	3b

staat van bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3b)		
SBI	***omschrijving***	***cat.***
26	***vervaardiging van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsproducten***	
261	glasfabrieken:	
	- glas en glasproducten, p.c. < 5.000 t/j	3b
2615	glasbewerkingsbedrijven	3a
262, 263	aardewerkfabrieken:	
	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kw	3a
	- vermogen elektrische ovens totaal ≥ 40 kw	3b
2661.2	kalkzandsteenfabrieken:	
	- p.c. < 100.000 t/j	3b
2662	mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	3b
2663, 2664	betonmortelcentrales:	
	- p.c. < 100 t/u	3b
2665, 2666	vervaardiging van producten van beton, (vezel)cement en gips:	
	- p.c. < 100 t/d	3b
267	natuursteenbewerkingsbedrijven:	
	- zonder breken, zeven en drogen	3b
2681	slijp- en polijstmiddelen fabrieken	3a
2682	minerale productenfabrieken n.e.g.	3b
28	***vervaardiging van producten van metaal (excl. machines/ transportmiddelen)***	
281	constructiewerkplaatsen:	
	- gesloten gebouw	3b
284	smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	3b
2851	metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:	
	- algemeen	3b
	- scoperen (opspuiten van zink)	3b
	- thermisch verzinken	3b
	- thermisch vertinnen	3b
	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)	3b
	- anodiseren, eloxeren	3b
	- chemische oppervlaktebehandeling	3b
	- emailleren	3b
	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen e.d.)	3b
	- metaalharden	3b
	- lakspuiten en moffelen	3b
2852	overige metaalbewerkende industrie	3b
287	overige metaalwarenfabrieken n.e.g.	3b
29	***vervaardiging van machines en apparaten***	
29	machine- en apparatenfabrieken:	
	- p.o. < 2.000 m^2	3b

staat van bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3b)		
SBI	*omschrijving*	*cat.*
30	***vervaardiging van kantoormachines en computers***	
30	kantoormachines- en computerfabrieken	3a
31	***vervaardiging van overige elektrische machines, apparaten en benodigdheden***	
314	accumulatoren- en batterijenfabrieken	3b
316	elektrotechnische industrie n.e.g.	3a
32	***vervaardiging van audio-, video-, telecomapparaten en -benodigdheden***	
321 t/m 323	vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur en benodigdheden	3a
3210	fabrieken voor gedrukte bedrading	3a
33	***vervaardiging van medische en optische apparaten en instrumenten***	
33	fabrieken voor medische apparaten en instrumenten, orthopedische artikelen, optische instrumenten en uurwerken	2
34	***vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers***	
343	auto-onderdelenfabrieken	3b
35	***vervaardiging van transportmiddelen (excl. auto's, aanhangwagens en opleggers)***	
351	scheepsbouw- en reparatiebedrijven:	
	- houten schepen	3a
	- kunststof schepen	3b
352	wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:	
	- algemeen	3b
354	rijwiel- en motorrijwielfabrieken	3b
355	transportmiddelenindustrie n.e.g.	3b
36	***vervaardiging van meubels; vervaardiging van overige goederen n.e.g.***	
361	meubelfabrieken	3b
362	fabricage van munten, sieraden e.d.	2
363	muziekinstrumentenfabrieken	2
364	sportartikelenfabrieken	3a
365	speelgoedartikelenfabrieken	3a
366	vervaardiging van overige goederen n.e.g.	3a
40	***productie en distributie van elektriciteit, aardgas, stoom en warm water***	
40	elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
	- < 10 mva	2

staat van bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3b)		
SBI	*omschrijving*	*cat.*
	- 10 - 100 mva	3a
	- 100 - 200 mva	3b
40	gasdistributiebedrijven:	
	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. b en c	2
	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. d	3b
40	warmtevoorzieninginstallaties, gasgestookt:	
	- stadsverwarming	3b
	- blokverwarming	2
41	***winning en distributie van water***	
41	waterwinning-/ bereiding- bedrijven:	
	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling	3a
41	waterdistributiebedrijven met pompvermogen:	
	- < 1 mw	2
	- 1 - 15 mw	3b
45	***bouwnijverheid***	
45	bouwbedrijven en aannemersbedrijven met werkplaats	3a
50	***handel/reparatie van auto's, motorfietsen; benzineservicestations***	
501, 502, 504	handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	2
5020.4	autoplaatwerkerijen	3b
5020.4	autobekledерijen	1
5020.4	autospuitinrichtingen	3a
5020.5	autowasserijen	2
503, 504	handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	2
505	benzineservicestations:	
	- met lpg	3b
	- zonder lpg	2
51	***groothandel en handelsbemiddeling***	
511	handelsbemiddeling (kantoren)	1
5121	grth in akkerbouwproducten en veevoeders	2
5122	grth in bloemen en planten	2
5123	grth in levende dieren	3b
5124	grth in huiden, vellen en leder	3a
5125, 5131	grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptieaardappelen	2
5132, 5133	grth in vlees, vleeswaren, zuivelproducten, eieren, spijsoliën	2
5134	grth in dranken	2
5135	grth in tabaksproducten	2
5136	grth in suiker, chocolade en suikerwerk	2
5137	grth in koffie, thee, cacao en specerijen	2
5138, 5139	grth in overige voedings- en genotmiddelen	2
514	grth in overige consumentenartikelen	2

staat van bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3b)		
SBI	*omschrijving*	*cat.*
5148.7	grth in vuurwerk	
	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag tot 50 ton	2
	- consumentenvuurwerk, onverpakt, opslag tot 2 ton	2
	- consumentenvuurwerk, onverpakt, opslag 2-5 ton	3a
5151.1	grth in vaste brandstoffen:	
	- klein, lokaal verzorgingsgebied	3b
5151.3	grth minerale olieproducten (excl. brandstoffen)	3b
5152.2 /.3	grth in metalen en -halffabrikaten	3b
5153	grth in hout en bouwmaterialen	3a
5154	grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur	3a
5155.1	grth in chemische producten	3b
5156	grth in overige intermediaire goederen	2
5157	autosloperijen	3b
5157.2 /.3	overige groothandel in afval en schroot	3b
5162	grth in machines en apparaten	2
517	overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.)	2
52	***detailhandel en reparatie t.b.v. particulieren***	
52	detailhandel voor zover n.e.g.	1
5211, 5212, 5246, 5249	supermarkten, warenhuizen, hypermarkten, bouwmarkten, tuincentra	2[1]
5222, 5223	detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken	2
5224	detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel	2
5231, 5232	apotheken en drogisterijen	1
5249	detailhandel in vuurwerk	1
527	reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	1
55	***logies-, maaltijden- en drankenverstrekking***	
5511, 5512	hotels en pensions met keuken	2
552	kampeerterreinen, vakantiecentra, e.d. (met keuken)	3a
553	restaurants, cafetaria's, snackbars, viskramen e.d.	2
554	café's, bars, discotheken	3a
5551	kantines	2
5552	cateringbedrijven	2
60	***vervoer over land***	
601	spoorwegen:	
	- stations	3b
6021.1	bus-, tram- en metrostations en -remises	3b
6022	taxibedrijven, taxistandplaatsen	2
6023	touringcarbedrijven	3b
6024	goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks)	3b
603	pomp- en compressorstations van pijpleidingen	3a

[1] Indien koelinstallatie met ammoniak, anders 10m en categorie 1

staat van bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3b)		
SBI	*omschrijving*	*cat.*
61, 62	***vervoer over water/door de lucht***	
61, 62	vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	1
63	***dienstverlening t.b.v. het vervoer***	
6311.2	laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:	
	- stukgoederen	3b
6312	veem- en pakhuisbedrijven, koelhuizen	3a
6321	autoparkeerterreinen, parkeergarages	2
6322, 6323	overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	1
633	reisorganisaties	1
634	expediteurs, cargadoors (kantoren)	1
64	***post en telecommunicatie***	
641	post- en koeriersdiensten	2
642	telecommunicatiebedrijven	1
642	tv- en radiozendstations (zie ook tabel 2: zendinstallaties)	2
65, 66, 67	***financiële instellingen en verzekeringswezen***	
65, 66, 67	banken, verzekeringsbedrijven, beurzen	2
70	***verhuur van en handel in onroerend goed***	
70	verhuur van en handel in onroerend goed	1
71	***verhuur van transportmiddelen, machines, andere roerende goederen***	
711	personenautoverhuurbedrijven	2
712	verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	3a
713	verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	3a
714	verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	2
72	***computerservice- en informatietechnologie***	
72	computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	1
73	***speur- en ontwikkelingswerk***	
731	natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	2
732	maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	1
74	***overige zakelijke dienstverlening***	
74	overige zakelijke dienstverlening: kantoren	1
747	reinigingsbedrijven voor gebouwen	3a
7481.3	foto- en filmontwikkelcentrales	2
7484.4	veilingen voor huisraad, kunst e.d.	1

staat van bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3b)		
SBI	***omschrijving***	***cat.***
75	***openbaar bestuur, overheidsdiensten, verplichte sociale verzekeringen***	
75	openbaar bestuur (kantoren e.d.)	2
7525	brandweerkazernes	3a
80	***onderwijs***	
801, 802	scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	2
803, 804	scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs	2
85	***gezondheids- en welzijnszorg***	
8511	ziekenhuizen	2
8512, 8513	artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	1
8514, 8515	consultatiebureaus	1
853	verpleeghuizen	2
90	***milieudienstverlening***	
9000.2	vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d.	3a
9000.2	gemeentewerven (afval-inzameldepots)	3a
9000.3	afvalverwerkingsbedrijven:	
	- kabelbranderijen	3b
	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	3a
	- oplosmiddelterugwinning	3b
	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	2
9000.3	composteerbedrijven:	
	- gesloten	3b
91	***diverse organisaties***	
9111	bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	2
9131	kerkgebouwen e.d.	2
9133.1	buurt- en clubhuizen	3a
9133.1	hondendressuurterreinen	3a
92	***cultuur, sport en recreatie***	
921, 922	studio's (film, tv, radio, geluid)	2
9213	bioscopen	2
9232	theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen	2
9234	muziek- en balletscholen	2
9234.1	dansscholen	2
9251, 9252	bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	1
9253.1	dierentuinen	3b
9261.1	zwembaden:	
	- overdekt	3a
9261.2	sporthallen	3a
9261.2	bowlingcentra	2
9261.2	overdekte kunstijsbanen	3b

staat van bedrijfsactiviteiten (categorie 1 t/m 3b)		
SBI	***omschrijving***	***cat.***
9261.2	maneges	3a
9261.2	tennisbanen (met verlichting)	3a
9261.2	veldsportcomplex (met verlichting)	3a
9261.2	golfbanen	1
9261.2	kunstskibanen	2
9262	schietinrichtingen:	
	- binnenbanen: boogbanen	1
	- buitenbanen met voorzieningen: boogbanen	2
9262	sportscholen, gymnastiekzalen	2
9262	jachthavens met diverse voorzieningen	3a
9271	casino's	2
9272.1	amusementshallen	2
93	***overige dienstverlening***	
9301.1	wasserijen en strijkinrichtingen	3a
9301.1	tapijtreinigingsbedrijven	3a
9301.2	chemische wasserijen en ververijen	2
9301.3	wasverzendinrichtingen	2
9301.3	wasserettes, wassalons	1
9302	kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	1
9303	begrafenisondernemingen:	
	- uitvaartcentra	1
	- begraafplaatsen	1
	- crematoria	3b
9304	badhuizen en saunabaden	2
9305	dierenasiels en -pensions	3b
9305	persoonlijke dienstverlening n.e.g.	1

Babberich, 22-05-2023

Geachte leden van de raad,

Graag vragen wij uw aandacht voor het volgende:

Afgelopen woensdag, 17-05-2023, ontvingen wij (bewoners van de levensloopbestendige woning en fase 2) eindelijk een reactie van de gemeente Zevenaar op onze zienswijze. Maanden na het indienen, 18-01-2023, hoorden we niets. We hebben daarom op 08-05-2023 een brief voor de commissie ruimte aan de balie afgegeven.
Daags voor Hemelvaartsdag dan eindelijk een reactie en een zienswijzennota. Waarin o.a. staat dat mochten wij gebruik willen maken om voor de commissie ruimte ons woordje te doen dan moeten wij wel even voor maandag 22-05-2023, 12.00 uur dit laten weten. Allemaal zeer kort dag.
Helaas zijn wij niet in de gelegenheid om hiervan gebruik te maken en daarom deze brief aan u, leden van de gemeenteraad.

Heel erg stellig staat in de zienswijzennota beschreven dat onze zienswijze ongegrond is. Een duidelijke motivering ontbreekt. Ja, er wordt even gewezen op 5 eventuele extra aan te leggen parkeerplaatsen maar verder niets. Lees s.v.p. onze standpunten en motivering in onze zienswijze nog eens grondig door. (Zienswijze is ter informatie bijgesloten)
Er wordt niet ingegaan op het definitieve inrichtingsplan voor fase 2, notabene van de gemeente Zevenaar zelf. Hieruit blijkt dat de parkeerplaatsen waarover het gaat **niet** een tijdelijk karakter hadden.
Ze zouden tijdelijk in de lengterichting liggen en na afronding van fase 3 aangepast worden zoals op het definitieve inrichtingsplan stond aangegeven. Definitief blijkt dus geen waarde te hebben.
De status van de brief welke wij nu hebben ontvangen is ook definitief, welke waarde moeten wij hieraan toekennen?
Nu worden opeens alle parkeerplaatsen van zowel fase 1, 2 en 3 bekeken of dit voldoende is.
De architect van fase 2 heeft destijds een berekening gemaakt voor fase 2, conform de norm van de gemeente Zevenaar.
Als het de gemeente Zevenaar uitkomt dan maken zij de cirkel gewoon wat groter om aan de parkeerbehoefte te voldoen.

Wij voorzien straks problemen in de wijk met het parkeren. De wethouder zei destijds in een gesprek met 2 van onze bewoners dat je gewoon op straat kunt parkeren.

Hemelsbreed 2 km verderop op Groot Holthuizen wordt bewoners geadviseerd om in de vakken te parkeren en niet op straat omdat de straten daar zo smal zijn.
Nou, hier in Babberich zijn ze niks niet breder.
Maar hier worden de parkeervakken gewoon weggestreept. Waarschijnlijk omdat alle tekeningen en contracten voor fase 3 al getekend waren. Ook daar geen reactie op in de zienswijzennota.

Waarbij de gemeente Zevenaar de mond vol heeft van het woord "burgerparticipatie" is hen waarschijnlijk zelf niet duidelijk wat dit woord betekent. Waar vindt deze burgerparticipatie dan plaats? Welke moeite heeft de gemeente dan genomen om de bewoners te betrekken in het project als het gaat om parkeren in de wijk? Een hoor en wederhoor zou op zijn plaats zijn geweest.
Per slot van rekening hebben de bewoners niet voor niets een levensloopbestendige woning gekocht in Babberich.
Is geld wellicht de belangrijkste drijfveer achter het wegstrepen van de parkeerplaatsen?

Eén van onze buurtbewoners heeft daarom op 12-03-2023 een Woo-verzoek ingediend om inzichtelijk te krijgen waar er ooit gesproken is over het wegstrepen van deze parkeervakken. De gemeente Zevenaar heeft nog steeds niet de gelegenheid geboden om deze gegevens in te zien. Er is daarom ook al een ingebrekestelling gedaan richting de gemeente Zevenaar. Tot op de dag van vandaag, 22 mei, is er nog steeds geen reactie gekomen. Communicatie is blijkbaar niet het sterkste punt.
Het kan dan toch niet de bedoeling zijn om nu maar even alles erdoor te drukken, zodat wij als bewoners buitenspel worden gezet.

Wij zullen dan ook zeker, mocht dit toch gebeuren, ons beraden op vervolgstappen.

Met vriendelijke groet,

[redacted], Babberich
[redacted]. Babberich
[redacted]Babberich
[redacted], Babberich

Getekend namens bovenstaande bewoners:

[redacted]

[redacted]

NAW-gegevens kunnen door raadsleden opgevraagd worden bij de griffie

Aan de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar.
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

Betreft: zienswijze op ontwerp bestemmingsplan Middag Oost fase 3, Babberich.

Geachte raad,

In de Zevenaar Post van 7-12-2022 is het ontwerp bestemmingsplan Middag Oost fase 3, Babberich bekendgemaakt.

Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar over dit ontwerp bestemmingsplan.
Wij zijn bewoners van de levensloopbestendige woningen onderdeel van het bouwplan 17 woningen, Kloosterweide fase 2.
Vooropgesteld zijn wij NIET tegen het bouwen van woningen in fase 3.

In algemene zin vinden wij dat men bij levensloopbestendige woningen zou kunnen verwachten dat er mensen komen te wonen met een lichamelijke beperking en dat de gemeente er dan voor zou moeten zorgen dat er om de woningen voorzieningen zijn zoals bijvoorbeeld parkeerplaatsen dichtbij genoemde woningen.
Bij de omgevingsvergunning voor bovengenoemd bouwplan uit fase 2 hoort een situatietekening, d.d. 24-01-2020. (zie bijlage A)
Op deze tekening staat een berekening over het aantal parkeerplaatsen welke benodigd zijn. De berekening is gemaakt door de architect van dit project en conform de eisen/norm welke destijds door de gemeente Zevenaar is gesteld.
Hierbij wordt onderscheidt gemaakt in parkeerplaatsen gelegen op eigen terrein en op straat.
Op straat dienen er 19 parkeerplaatsen te worden gecreëerd. De architect heeft deze op tekening aangegeven en de gemeente Zevenaar heeft hiervoor een inrichtingsplan fase 2 gemaakt. (zie bijlage B)
Een definitief inrichtingsplan fase 2, d.d. 13-07-2021 (versie 1), is aan één van onze buurtbewoners verstrekt voor de aanvraag van een gehandicaptenparkeerplaats op kenteken. Hiervoor is op 23-11-2021 een vergunning verleend.
Dit definitieve inrichtingsplan fase 2, d.d. 08-09-2021 (versie 3), is ons onlangs nog eens verstrekt in het kader van de beplanting welke in de wijk wordt aangebracht.
De eisen die de gemeente stelt aan het aantal parkeerplaatsen (Paraplubestemmingsplan parkeren gemeente Zevenaar), voor fase 2 zijn dat er dus 19 op straat, in de aanpassing van een volgend bestemmingsplan worden deze zo maar verminderd en daardoor wordt niet meer aan eerder genoemde paraplubestemmingsplan voldaan.

Eind 2021 en begin 2022 heeft Hoornstra Infrabouw in opdracht van de gemeente Zevenaar een aanvang gemaakt voor de werkzaamheden betreffende het aanleggen van de trottoirs, parkeerplaatsen en weg. Van de 19 parkeerplaatsen zijn er 12 conform de definitieve inrichtingsplan fase 2 uitgevoerd en zijn de overige 7 parkeerplaatsen + 1 gehandicaptenparkeerplaats tijdelijk in de langs richting van de weg gesitueerd. Ons bewoners werd door de stratenmakers verteld dat dit nodig is voor de opslag van materialen voor de bouw van fase 3. Bij het gereed komen van fase 3 zouden de parkeerplaatsen alsnog conform de definitieve inrichtingsplan fase 2 worden uitgevoerd.

Echter wat schetst nu onze verbazing. Sinds september 2022 zijn de plannen online gepresenteerd voor fase 3.
Bij het bestuderen van deze plannen met bijbehorende situatietekening (zie bijlage C) is ons opgevallen dat de 7 parkeerplaatsen behorende bij de omgevingsvergunning voor fase 2 en verwerkt op de definitieve inrichtingsplan fase 2 + gehandicaptenparkeerplaats NIET meer in de nieuwe plannen zijn opgenomen. Wij hebben in september 2022 gelijk contact opgenomen met de gemeente Zevenaar.
Na verschillende gesprekken met uw projectleider [redacted] [redacted] is ons meerdere malen te kennen gegeven dat deze 7 parkeerplaatsen komen te vervallen en dat voor de gehandicaptenparkeerplaats op kenteken een oplossing wordt gezocht.

Twee van onze buurtbewoners hebben op 16-11-2022 een gesprek gehad met wethouder de heer Aad van Orden, bijgestaan door [redacted]. Voor de gehandicaptenparkeerplaats is een aanvaardbaar alternatief geboden echter voor de 7 parkeerplaatsen niet.
Deze 7 parkeerplaatsen kunnen volgens ons niet zomaar verdwijnen ook gezien het type woningen waar het hierom gaat (levensloopbestendig) en dat deze bij de omgevingsvergunning behoren van fase 2.
Het is namelijk ook niet uit te sluiten dat er in de toekomst meerdere gehandicaptenparkeerplaatsen benodigd kunnen zijn.

Wij vinden het handelen omtrent fase 3 erg vreemd:
Op de website www.dorpsweidebabberich.nl worden al woningen voor de verkoop aangeboden.
Buiten het feit dat er nog geen definitief bestemmingsplan (er is nu sprake van een ontwerp bestemmingsplan) ligt heeft nog geen enkele woning in fase 3 een omgevingsvergunning. Hoe kan je deze nu dan al in de verkoop doen?

Onzes inziens is het ontwerp bestemmingsplan Middag Oost fase 3 niet compleet. Er ontbreken bouwvlakken en er is geen rekening gehouden met de reeds eerdergenoemde 7 parkeerplaatsen uit fase 2.
Dit wordt alleen tekstueel kenbaar gemaakt: ***"Een aantal woningen binnen fase 3 vallen buiten de bouwvlakken. Daarnaast is in het plan de openbare ruimte hier en daar verschoven."***
Op de bijlages bij dit ontwerp bestemmingsplan is dit niet terug te zien.
Het is een makkelijke manier om niet te hoeven voldoen aan de omgevingsvergunning behorende bij fase 2.

Wij als bewoners van fase 2 zien dan ook graag dat het plan voor realisatie van fase 3 zodanig aangepast dat de in fase 2 bij de omgevingsvergunning behorende 7 parkeerplaatsen alsnog gerealiseerd conform de definitieve inrichtingstekening fase 2. Rekening houdend met het type van de woningen. (levensloopbestendig)
Volgens ons zijn er wel degelijk mogelijkheden om deze 7 parkeerplaatsen alsnog te realiseren.
Men zou het bouwvlak kunnen verschuiven richting Dorpstraat omdat in fase 3 alles nog mogelijk is. Er is nog geen verharde weg aanwezig. Echter hebben wij vernomen dat er al contracten met derden getekend zijn of binnenkort getekend gaan worden.
Wij hebben nu sterk het vermoedden dat de gemeente Zevenaar dit plan er door wil gaan drukken ook al stuit het op bezwaren van de bewoners van de levensloopbestendige woningen, de gebruikers van de 7 parkeerplaatsen.

Op basis van de bovenstaande argumenten hebben wij bezwaar tegen het ontwerp bestemmingsplan Middag Oost fase 3, Babberich.
Naar aanleiding van het voorgaande verzoeken wij u om het ontwerp bestemmingsplan aan te passen, zodanig dat de 7 parkeerplaatsen uit fase 2 alsnog conform de definitieve inrichtingsplan fase 2 zal worden uitgevoerd.

Nogmaals, wij zijn NIET tegen het bouwen van woningen in fase 3.
Uiteraard zijn wij bereid om deze zienswijze mondeling toe te lichten.

Wij gaan ervan uit dat u ons van de verdere procedure op de hoogte houdt.

Hoogachtend,

[redacted], Babberich
[redacted] Babberich
[redacted], Babberich
[redacted], Babberich

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde (beantwoording binnen 30 dagen)

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen over onderwerpen geagendeerd voor een commissie- en/of raadsvergadering

D. Overige technische vragen (vragen die geen betrekking hebben op een voorliggend raadsvoorstel of onderwerp op de commissieagenda; beantwoording binnen 30 dagen)

Categorie: ~~A~~ / ~~B~~ / C / ~~D~~ (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Vaststelling bestemmingsplan Middag Oost fase 3, Babberich (Z/22/4325287)

Naam en fractie: Tjeerd Boekhorst, Lokaal Belang

Datum indienen: 21 mei 2023

Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling

Contactpersoon: Ronald van der Vorst

Inleiding/Aanleiding:
Omtrent de vaststelling bestemmingsplan Middag Oost fase 3, Babberich hebben we enkele vragen.

Vraag/Vragen:

1. In de doelstelling en beoogd resultaat staat te lezen: “Vaststellen van het bestemmingsplan ‘Middag Oost Fase 3, Babberich’ dat als juridisch-planologisch kader dient om 34 woningen te kunnen realiseren”.

   Er gaan 44 woningen in het plan gebouwd worden. Is het bestemmingsplan voor de 10 te bouwen woning dan bestemmingsplan ‘Middag Oost Fase 2’. Zo niet, welk bestemmingsplan is hiervoor van toepassing?

Het totale plan gaat uit van 44 woningen (blauwe contour in onderstaande afbeelding). Hiervan kunnen er 10 worden gebouwd op basis van het geldende bestemmingsplan. Voor de 34 woningen wordt nu het

bestemmingsplan herzien (rode contour in onderstaande afbeelding), vanwege een aantal overschrijdingen en wijzigingen in de openbare ruimte.

2. Zienswijze 2 heeft betrekking op het verdwijnen van een zevental parkeerplaatsen (inclusief een invalide parkeerplaats) binnen plangebied Middag Oost Fase 2

    - Zijn de bewoners van Middag Oost Fase 2 bij de koop van hun woning op de hoogte gesteld, dat voordat de plannen van Middag Oost Fase 3, dat de zevental parkeerplaatsen toen al tijdelijk waren?

We kunnen niet achterhalen wat en op welke wijze en welk moment er gecommuniceerd is met de bewoners van voor 2022. In het oorspronkelijke bestemmingsplan voor fase drie is aan de betreffende gronden al de bestemming wonen toegekend en geen bestemming verkeer of groen. Daaruit kan worden opgemaakt dat de parkeerplaatsen geen permanente bestemming zouden krijgen. Ook in de uitvraag voor de ontwikkelaars voor fase 3 is behoud van deze parkeerplaatsen niet als randvoorwaarde opgenomen

    - Wanneer is aan de betreffende bewoners kenbaar gemaakt dat de zevental parkeerplaatsen gelegen in Middag Oost Fase 2 maar “tijdelijk” waren?

We zijn vanaf september 2022 met de bewoners in gesprek over het verplaatsen van de parkeerplaatsen in verband met de realisatie van fase 3.

- Voor de invalideparkeerplaats is een aanvaardbaar alternatief geboden. Is het mogelijk om aan te geven wat het alternatief betreft? Hoe is door de vergunninghouder van de invalideparkeerplaats op gereageerd?

Betrokkenen is een van de indieners van de zienswijze. In de zienswijze is aangegeven dat: "Voor de gehandicaptenparkeerplaats is een aanvaardbaar alternatief geboden....".

- Heeft deze het alternatief aanvaard?

Zie vorige vraag

- Kijkend naar de verdeling van de parkeerplaatsen is het wel aan te bevelen dat er aan de westzijde van het plangebied (Middag Oost Fase 3), langs de Langeweide een vijftal extra parkeerplaatsen aan te leggen. Is dit reeds met de betreffende bewoners van (met name de levensloopbestendige) woningen gecommuniceerd. En zo ja, hoe is daarop gereageerd?

Ja, zij zijn schriftelijk geïnformeerd, hebben de nota van zienswijze ontvangen en het raadsvoorstel. Verder is de mogelijkheid om in te spreken bij de commissie aangegeven.

- Zo nee, hoe vindt communicatie hieromtrent plaats?

n.v.t.

- Overigens dient de genoemde straat waar een vijftal extra parkeerplaatsen gerealiseerd gaan worden niet de naam Dorpsweide te zijn in plaats van Langeweide? Dit daar de huidige bewoners al aan Dorpsweide wonen.

Het gaat hier inderdaad om de Dorpsweide.

- Als naar de het plangebied van Middag Oost Fase 3 bekeken wordt, worden de vijftal extra parkeerplaatsen gerealiseerd in een ander bestemmingsplan. Kan aangegeven worden welk bestemmingsplan dit is? Is het binnen dit bestemmingsplan dan ook mogelijk om de vijftal extra parkeerplaatsen te realiseren?

Fase drie was al bestemd en maakte samen met de andere reeds gerealiseerde fasen onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Kernen Ooy, Oud-Zevenaar en Babberich'. Op basis van dit plan kunnen de aangegeven parkeerplaatsen worden gerealiseerd.

- Kan aangegeven worden waarom er niet meer dan de vijftal extra aan te leggen parkeerplaatsen gerealiseerd kunnen worden? Gezien de afbeelding lijkt een doortrekking van parkeerplaatsen richting de huidige gesitueerde woningen aan de Dorpsweide (naar het noorden) mogelijk. Hierdoor zouden dus zelfs de zevental te verdwijnen parkeerplaatsen volledig terug kunnen komen;

Op basis van de parkeerbalans is dit niet noodzakelijk.

3. Op www.dorpsweidebabberich.nl (van waarschijnlijk de makelaar) wordt op de "klikbare kaart" wordt voor een viertal woningen aan het Kloosterpad en een drietal woningen aan de Langeweide "Fase 2" aangegeven. Is dit bij de gemeente Zevenaar bekend? En zo ja, zou aangegeven kunnen worden, wat de achterliggende gedachte hiervan is?

Dit is bekend. Het betreft hier de site van de ontwikkelaar. Deze heeft er voor gekozen om het project Middag Oost fase 3 in een tweetal fasen te ontwikkelen. Vandaar dat je op de site fase 2 ziet staan. Het gaat hier dus om de eigen fasering van de ontwikkelaar.

4. Hoe dient de benodigde waterberging berekend worden?
   Op pagina 24 wordt aangegeven “toekomstige situatie een verhard oppervlakte van circa 10.380 m2”. Echter de aangegeven m2, waar bij verkeer en parkeerplaatsen geen m2 is aangegeven, komt het totaal op 11.280 m2, in plaats van 10.380 m2. Wat is het juiste m2? Waarom staat bij verkeer en parkeerplaatsen geen m2? Heeft één en ander nog gevolgen voor het bestemmingsplan?

We snappen de verwarring, deze heeft echter geen gevolgen voor het plan. Zoals aangegeven was fase 3 al bestemd. Daarnaast is Fase 3 is ook al bouwrijp gemaakt, wat betekent dat de riolering en waterberging al is aangelegd. Na realisatie zal er een controle plaatsvinden op basis van de daadwerkelijk gerealiseerde oppervlakte aan verharding. Deze is deels ook afhankelijk van de uitvoering, denk hierbij bijvoorbeeld aan halfverharding voor parkeervakken. Op basis hiervan wordt bepaald of er nog aanvullende maatregelen nodig zijn. Deze kunnen dan tijdens de woonrijp fase worden aangelegd.

Z075C55F16D

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsvoorstel

onderwerp	Vaststellen Hemelwater- en Aansluitverordening gemeente Zevenaar 2023
zaaknummer	Z/22/429632
documentnummer	INT/23/1159305
portefeuillehouder	B. Kagei
portefeuille	Duurzaamheid
behandelend ambtenaar/afdeling	Budi Subroto
telefoon	0316 5951234
email	b.subroto@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Voorliggend zijn twee verordeningen inzake omgang met water en riolering. In de 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023' worden aanvullende regels gesteld aan het lozen van afvloeiend hemelwater en grondwater. De hemelwaterverordening biedt de mogelijkheid tot het verstandig omgaan met schone waterstromen door het afkoppelen bij bestaande bouw en een verplichte waterberging bij nieuwbouw. Hemelwater is momenteel een hot topic, door lage waterstanden en verdroging enerzijds en steeds hevigere buien anderzijds. Door slim om te gaan met de schone waterstromen hemelwater en grondwater kunnen schadelijke gevolgen voor mens en natuurlijk zoveel mogelijk tegengegaan worden. Hemelwater en grondwater zoveel mogelijk houden waar het van nature valt draagt namelijk bij aan het tegengaan van verdroging, verspilling en onnodig zuiveren van schoon water. In de 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023' worden aanvullende regels gesteld boven op de bestaande wet- en regelgeving voor het aansluiten van percelen op het openbaar riool.

In de raadscommissie Ruimte van 16 november 2022 is dit onderwerp van de raadsagenda verwijderd vanwege gerezen onduidelijkheid over het juridische begrip van bouwwerk van geringe omvang in relatie tot de toepassing van bepalingen in deze verordening. Dit voorstel biedt meer duidelijkheid wanneer een ontheffing van de verplichting tot aanleg van een waterberging op het eigen perceel moet worden aangevraagd. Tevens hebben wij een extra passage toegevoegd in het raadsvoorstel over hoe en in welke mate de gemeente het afkoppelen en infiltreren van hemelwater door particulieren faciliteert.

2. Raadsvoorstel

1. de 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023' vast te stellen;
2. de 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023' vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

Op grond van artikel 149 van de Gemeentewet worden verordeningen vastgesteld door de gemeenteraad.

In het Watertakenplan van gemeente Zevenaar ligt de basis voor de twee voorliggende verordeningen. Met de 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023' wordt invulling gegeven aan de gemeentelijke watertaken en de doelstellingen uit het Watertakenplan. Er worden aanvullende voorwaarden gesteld aan het lozen van afvloeiend hemelwater en grondwater. Twee schone waterstromen, die zonder nadere regels vaak terecht komen in de riolering. Hierdoor wordt niet alleen het schone water onnodig gezuiverd, wat extra kosten betekent, maar hierdoor wordt ook extra verdroging veroorzaakt. Door het water zoveel

mogelijk te houden waar het valt, dus op het eigen perceel, dragen wij als gemeente Zevenaar ons steentje bij aan een groenere en schonere wereld. De Hemelwaterverordening bestaat uit twee onderdelen, namelijk het afkoppelen bij bestaande bouw en een verplichte waterberging bij nieuwbouw en toename van het bebouwd oppervlak. Door het vaststellen van de 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023' worden aanvullende regels gesteld boven op de bestaande wet- en regelgeving voor het aansluiten van percelen op het openbaar riool.

Hemelwaterverordening

Door klimaatverandering neemt de kans op onder andere wateroverlast, maar ook verdroging toe. Dat vraagt om maatregelen, die samen met bewoners, vastgoedeigenaren en projectontwikkelaars genomen moeten worden. Door met de Hemelwaterverordening slimmer om te gaan met hemel- en grondwater dragen wij als gemeente Zevenaar bij aan het tegengaan van de nadelige gevolgen van klimaatverandering.
In de Hemelwaterverordening wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwbouw en bestaande bouw.

Nieuwbouw en toename bebouwd oppervlak: waterberging

De Hemelwaterverordening geeft verdere invulling aan hoe om te gaan met schone waterstromen bij nieuwbouw en uitbreiding van het bebouwd oppervlak. Bij deze locaties wordt een waterberging verplicht. Dit houdt in dat het hemelwater lokaal, op het eigen perceel, gehouden wordt. Dit heeft meerdere voordelen. Zo wordt verdroging tegengegaan doordat het schone water blijft op de plek waar het van nature terechtkomt. Hierdoor zal minder sproeiwater nodig zijn, ook een schone waterstroom.
Door het hemel- en grondwater op het eigen perceel te houden wordt voorkomen dat dit water onterecht naar de zuivering getransporteerd wordt en daar gezuiverd wordt; kosten- en energiebesparend. Ook zal minder hemelwaterriolering nodig zijn, wat aanleg- en onderhoudskosten beperkt. Een verplichte waterberging is een nadere invulling van de geldende regelgeving bij nieuwbouw. Waterstromen dienen al gescheiden te zijn en de perceeleigenaar is in beginsel al verantwoordelijk voor het hemelwater dat valt op het eigen perceel. Indien er sprake is van een bijzondere omstandigheid, waarbij het water redelijkerwijs niet op eigen perceel gehouden of verwerkt kan worden, kan ontheffing verleend worden door de rioolbeheerder. Ook in het geval de perceeleigenaar een eigen idee of oplossing heeft kan dit aangedragen worden, zolang het schone water maar op het eigen perceel blijft. Denk bijvoorbeeld aan de aanleg van een vijver op een groter perceel, of het bovengronds laten afstromen van hemelwater.

Bestaande bouw: lozingsverbod

In het geval van bestaande bouw kan een gebied aangewezen worden waarvoor een lozingsverbod geldt. Dit houdt in dat er vanaf een nader te bepalen datum in een bepaald gebied niet langer hemel- en grondwater mag worden geloosd in het openbaar vuilwaterriool. De gebieden worden nader bepaald en vastgesteld door middel van een Gebiedsaanwijzingsbesluit. Voor de bestaande bouw heeft vaststelling van de verordening op dit moment nog geen consequenties. In de toekomst wellicht wel maar dit dient dan expliciet aan het college te worden voorgelegd in de vorm van een gebiedsaanwijzingsbesluit.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan herinrichtingsprojecten, waarbij de riolering van gemengd naar gescheiden wordt omgevormd conform de standaard bij nieuw aan te leggen riolering. Maar ook aan het buitengebied, waar mechanische riolering aanwezig is. Deze riolering is niet bedoeld voor het ontvangen en transporteren van schone waterstromen (regenwater). Schone waterstromen op deze riolering leiden tot storingen en zelfs overlast. Los van de extra te maken kosten door zuivering van schoon water en extra onderhoud in verband met storingen en snellere slijtages. Met behulp van de Hemelwaterverordening

heeft de gemeente een juridische stok achter de deur. Het is namelijk van groot belang dat we ons gezamenlijk inzetten voor een zo optimaal werkende riolering.
De gemeente zet zich bij deze bestaande bouw projecten extra in op communicatie en samenwerking met de inwoners van gemeente Zevenaar. Bewustwording, samen de handen uit de mouwen en begeleiden in deze trajecten is een van de doelstellingen. Door samen op te treden kunnen we onze gemeente meer klimaatbestendig en voorbereid op de toekomst maken.

Aansluitverordening riolering
Met een aansluitverordening riolering legt de gemeente het beleidskader vast voor het eigendom en beheer van aansluitleidingen op de openbare riolering, zoals onderhoud, renovatie, vervanging en verstopping.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023: Invulling geven aan hoe om te gaan met hemel- en grondwater binnen gemeente Zevenaar. De hemelwaterverordening is hierbij de stok achter de deur om gezamenlijk bij te dragen aan een klimaatadaptieve gemeente door het stellen van regels.

Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023: Duidelijkheid creëren rondom de aansluitleiding op de riolering, op het gebied van eigendom, beheer, onderhoud, renovatie, vervanging en verstopping.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 De Hemelwaterverordening geeft invulling aan de ambitie voor een klimaatadaptieve gemeente
Door in te zetten op het bergen van regenwater bij nieuwbouw en toename bebouwd oppervlak, en het lozingsverbod bij bestaande bouw vermindert wateroverlast en wordt Droogte en Hittestress tegengegaan. Door klimaatverandering neemt de kans op onder andere wateroverlast en overstromingen toe. Dat levert risico's op voor onze gezondheid, veiligheid en economie. Het is van groot belang dat Nederland, maar ook zeker onze gemeente, zich aanpast aan deze veranderingen en maatregelen neemt om onder andere schade aan huizen en vitale infrastructuur te voorkomen.
In juni 2021 zijn de beleidsambities Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) vastgesteld door de gemeenteraad die de basis vormen voor de klimaatadaptieve maatregelen die we de komende jaren gaan nemen. De vaststelling en invoering van deze verordening draagt bij aan de invulling en concretisering van deze beleidsambities DPRA.

1.2. Op grond van artikel 10.32a van de Wet milieubeheer (Wm) kunnen gemeenten bij verordening regels opstellen over het lozen van afvloeiend hemelwater of van grondwater op of in de bodem of in de riolering
In beginsel zijn particulieren zelf verantwoordelijk voor het hemelwater op hun eigen perceel. De Hemelwaterverordening geeft een nadere invulling van deze verantwoordelijkheid. In de verordening is uitgewerkt dat er een waterbergingseis is bij nieuwbouw en een lozingsverbod bij bestaande bouw. Beide worden nader uitgewerkt in een Gebiedsaanwijzingsbesluit.

1.3. De verordening draagt er aan bij dat minder schoon water naar de rioolwaterzuivering wordt afgevoerd

Door het hemelwater op te vangen of gescheiden af te voeren, hoeft dit schone water niet naar de zuivering. Hiermee voorkomen we piekbelastingen bij de rioolwaterzuiveringen en werken de zuiveringen efficiënter.

1.4. De verordening gaat verdroging van de ondergrond tegen

Door hemelwaterafvoer af te koppelen en lokaal terug te brengen in het systeem, blijft het water zoveel als mogelijk op de plek waar het valt. Dit water is een buffer (in de ondergrond) voor drogere periodes.

1.5. *De raad stelt de kaders vast en het college voert binnen deze kaders het beleid uit*

De gebieden worden nader vastgesteld in een Gebiedsaanwijzingsbesluit. De Hemelwaterverordening en het Gebiedsaanwijzingsbesluit (inclusief kaart met gebiedsaanwijzing) worden straks, met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, onderdeel van het Omgevingsplan.

1.6. Met toevoeging van lid 5 aan artikel 3 komen wij tegemoet aan de wensen van enkele fracties

Tijdens de behandeling in de commissie ruimte van 16 november 2022 van het raadsvoorstel tot vaststelling van de Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2022 zijn vragen gesteld m.b.t. het begrip bouwwerk 'van enige omvang' en de toename bebouwd oppervlak. Omdat het doel is dat nieuwe bouwwerken en extra bebouwd oppervlak niet gaan lozen op de riolering, is er voor gekozen in artikel 3 een lid toe te voegen. Hierdoor hoeft bij een geringe toename van het bebouwd oppervlak tot 6 m2 geen ontheffing aangevraagd te worden. Doel hierbij is nog steeds dat er niet aangesloten wordt op de gemeentelijke rioolvoorziening. Door deze toevoeging worden onnodige bureaucratische handelingen voor de inwoners van Zevenaar voorkomen. Verder verwijzen wij naar de Toelichting bij het betreffende artikel in de verordening.

1.7 Wij gaan nog faciliterend beleid ontwikkelen

Met het vaststellen van de 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023' wordt toegewerkt naar een klimaatbestendige gemeente Zevenaar, met oog voor mens en natuur en anticiperend op de toekomst. De gemeente Zevenaar ziet dit als een belangrijk onderwerp en denkt hierom graag met haar burgers mee. Dit door te communiceren, te stimuleren en te faciliteren. Communicatie is de basis. Door te communiceren wordt informatie overgedragen en kennis vergroot. Door actief te communiceren over het anders omgaan met schoon water, hemelwater en grondwater, worden de inwoners van Zevenaar op de hoogte gebracht van deze nieuwe informatie. Het stimuleren van klimaatadaptieve inrichting van eigen terrein kan ook praktisch worden ondersteund door de gemeente bijvoorbeeld door het verstrekken van een 'klimaatsubsidie' en/of het beschikbaar stellen van materialen. Na vaststelling van de hemelwaterverordening werken wij dit beleid nader uit.

2.1. Deze Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar stelt duidelijke regels over de aansluitleiding van derden op de riolering van de gemeente

De gemeente draagt zorg voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater binnen het gehele gemeentelijk grondgebied naar de rioolwaterzuivering. De zorgplicht voor stedelijk afvalwater vult de gemeente in door de aanleg en beheer van een openbaar vuilwaterriool. In de vast te stellen Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023 staat wie er eigenaar is van de aansluitleiding op de riolering en tot waar de verantwoordelijkheden van die eigenaren liggen. Dit voorkomt onduidelijkheid

bij inwoners en gemeente, bijvoorbeeld bij een verstopping in de aansluitleiding. Met deze verordening is het duidelijk wie de verstopping moet oplossen en wie hiervoor de kosten draagt.

Alternatieven

1.1 *Het alternatief om de Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar niet vast te stellen houdt in dat we geen verdere invulling geven aan de omgang met schone waterstromen binnen onze gemeente.*

We kunnen de door de raad vastgestelde klimaatdoelen uit het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie niet halen. Daarnaast zal de verdroging verder toenemen in droge periodes en de (piek)belasting op de riolering toenemen in natte periodes.

1.2 *Als de aansluitverordening niet wordt vastgesteld dan hebben we onvoldoende juridische handvaten bij het aansluiten van percelen op het openbaar riool.*

Het alternatief om de Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023 niet vast te stellen betekent dat we geen juridische handvaten hebben in de vorm van aanvullende regels boven op de bestaande wet- en regelgeving voor het aansluiten van percelen op het openbaar riool. Hierdoor kunnen ongewenste problemen ontstaan met het eigendom en beheer van aansluitleidingen op de openbare riolering. Dit heeft een verhogende effect op de beheerkosten en kan zelfs leiden tot nadelige milieueffecten.

Kanttekening

1.1. Bewoners moeten investeren in maatregelen op eigen terrein

Om de financiële haalbaarheid van de te treffen maatregelen voor inwoners te vergroten, onderzoeken we de mogelijkheden voor subsidie samen met buurgemeenten Duiven en Westervoort en waterschap Rijn en IJssel. Het is echter van belang dat zowel op particulier terrein als op openbaar terrein voldoende waterberging wordt gerealiseerd, ook als daaraan kosten verbonden zijn. Echter wordt de mogelijkheid geboden alternatieve maatregelen te treffen, indien deze even efficiënt zijn en het hemel- en grondwater hierdoor op eigen perceel gehouden wordt. Hierdoor zijn de kosten in de hand te houden.

1.1 *en 2.1 Samenhang met de Verordening fysieke leefomgeving (Vfl) en de Omgevingswet*

De gemeente Zevenaar bereidt zich voor op de Omgevingswet. De Hemelwaterverordening komt automatisch in het tijdelijke omgevingsplan (van rechtswege bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet). Het is de bedoeling de regels over de fysieke leefomgeving uit diverse verordeningen samen te brengen in één nieuwe verordening (Verordening Fysieke Leefomgeving) als tussenstap naar het toekomstige omgevingsplan. Bij het opstellen van de verordening Fysieke Leefomgeving wordt nader bepaald of beide verordeningen hierin worden opgenomen.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

De verordeningen treden in werking op de dag na bekendmaking. Met de frequente herzieningen van het Watertakenplan in de toekomst en tijdens het opstellen van het Omgevingsplan evalueren we de verordeningen.

7. Klimaat en duurzaamheid

Door deze verordeningen vast te stellen werken we aan het verwezenlijken van de duurzaamheidsdoelen op het gebied van klimaatadaptatie. De maatregelen die daaruit voortvloeien zijn nodig om in te spelen op de klimaatveranderingen die op ons afkomen.

8. Communicatie

Voor het vaststellen van de verordeningen is de officiële procedure van toepassing en dat betekent dat we ze via de gebruikelijke kanalen publiceren. Daarnaast zijn er rondom dit onderwerp kansen op het gebied

van communicatie waarbij we aansluiten bij de beleidsambities vanuit klimaatadaptatie. Voor wat betreft de 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023' zet de communicatie in op informatievoorziening, maar ook op het vergroten van bewustzijn. Het uiteindelijke doel is dat mensen zelf aan de slag gaan. Dat vraagt om een langdurig communicatietraject. Daarin zorgen we in eerste instantie voor algemene communicatie voor een brede doelgroep. Vervolgens bepalen we bij specifieke projecten (denk aan herinrichtingen en nieuwbouwprojecten) de invulling. We brengen het verhaal daardoor dichtbij inwoners, waarbij we de link maken met het onderwerp duurzaamheid en klimaat. Voor de 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023' is de insteek informatief. Hiermee bedoelen we dat er een korte communicatie plaatsvindt en geen langlopend traject.

9. Kosten, baten en dekking
Niet van toepassing op dit voorstel

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/23/1159564	Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023
2.	INT/22/1116602	Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp	Vaststellen Hemelwater- en Aansluitverordening gemeente Zevenaar 2023
zaaknummer	Z/22/429632
documentnummer	INT/23/1159305

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en artikel van 10.32a van de Wet Milieubeheer.

besluit:

1. De 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023' vast te stellen;
2. De 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023' vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 31 mei 2023.

De griffier	De burgemeester
M. van Bergen	drs. L.J.E.M. van Riswijk

Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023

De raad van de gemeente Zevenaar

gezien het voorstel van het college;

gelet op artikel 10.32a van de Wet milieubeheer;

overwegende, dat de Wet milieubeheer de bevoegdheid biedt bij verordening regels te stellen over het brengen van afvloeiend hemelwater of grondwater op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater en over het beëindigen van het lozen van afvloeiend hemelwater en grondwater in een voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater;

overwegende dat het rioleringsbeleid is neergelegd in het Watertakenplan De Liemers zoals door de raad vastgesteld op 21 september 2022*;*

overwegende dat het gewenst is gebruik te maken van de mogelijkheid het afvloeiend hemelwater en het grondwater in een bepaald gebied vanaf een vooraf te bepalen datum niet meer toe doen afvloeien in een openbaar vuilwaterriool;

overwegende dat het gewenst is met het oog op het beperken van wateroverlast en het bereiken van de doelstellingen zoals opgenomen in het Watertakenplan de Liemers regels te stellen over een verplichte waterbergingscapaciteit bij nieuwbouw;

besluit vast te stellen de

Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023

Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. Beheerder van het openbaar riool: het college van burgemeester en wethouders.
b. Bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren.
c. Nieuwbouw: een nieuw te bouwen of nog op te leveren bouwwerk.
d. Bebouwd oppervlak: oppervlak waarop bouwwerken of niet-waterdoorlatende verharding aanwezig is.
e. Afkoppelen: het scheiden van hemel- en grondwaterstromen van vuilwaterstromen. Deze hemel- en grondwaterstromen op eigen perceel vasthouden of verwerken, of aansluiten of afvoeren op een door de gemeente aangewezen hemelwatervoorziening. Hiermee wordt ook het beëindigen van het lozen van hemel- en grondwater op het vuilwaterriool bedoeld.
f. Verordening: de Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar.
g. Gebiedsaanwijzing: er wordt ook een gebiedsaanwijzing vastgesteld. In de gebiedsaanwijzing wordt aangegeven voor welk gebied de hemelwaterverordening geldt. Ook wordt in de gebiedsaanwijzing aangegeven op welke manier het hemel- en grondwater verwerkt of afgevoerd moet worden.
h. Waterberging een voorziening voor de opvang van hemelwater die voldoet aan de in deze hemelwaterverordening gestelde eisen.

Artikel 2 Lozingsverbod hemel- en grondwater

1. De beheerder van het openbaar riool kan een gebied aanwijzen waarbinnen het verboden is afvloeiend hemelwater en grondwater te lozen in het openbaar vuilwaterriool.
2. De termijn waarbinnen aan het lozingsverbod moet worden voldaan is 6 maanden na de inwerkintreding van de gebiedsaanwijzing.
3. Als er sprake is van calamiteiten is de termijn waarbinnen aan het lozingsverbod moet worden voldaan 2 maanden na de inwerkingtreding van de gebiedsaanwijzing.

Artikel 3 Verplichting tot waterberging bij nieuwbouw en toename bebouwd oppervlak

1. De beheerder van het openbaar riool kan een gebied aanwijzen waarbinnen vanaf percelen waarop nieuwbouw gebouwd wordt niet geloosd mag worden op een gemeentelijke rioolvoorziening, tenzij een hemelwaterberging is aangebracht. De hemelwaterberging moet ook in stand gehouden worden.
2. De verplichting tot waterberging geldt voor nieuwbouw en bij toename van het bebouwd oppervlak.
3. Voor de hemelwaterberging gelden de volgende eisen:
    a. Bij een toename van het bebouwd oppervlak tot maximaal 2.000 m2 heeft de hemelwaterberging ten minste een capaciteit van 60 liter per m2 bebouwd oppervlak.

b. Bij een toename van het bebouwd oppervlak vanaf 2.000 m2 komt de bergingseis terug in de watertoets.
c. De hemelwaterberging wordt zo ontworpen dat deze binnen 24 uur weer volledig beschikbaar is.

4. De hoeveelheid hemelwater die niet kan worden geborgen in de hemelwaterberging kan onder voorwaarden middels een noodoverloop geloosd worden op een nader aan te wijzen openbare rioolvoorziening.
5. Bij een toename van het bebouwd oppervlak tot maximaal 6 m2 mag zonder ontheffing afgeweken worden van de verplichting tot waterberging, zolang het hemelwater op een andere wijze op het eigen perceel gehouden wordt. Het resultaat dient gelijkwaardig te zijn aan de verplichting tot waterberging. Voorwaarde hierbij is dat het hemelwater niet geloosd wordt op een gemeentelijke rioolvoorzienig.
6. De verplichting tot waterberging bij nieuwbouw en toename van bebouwd oppervlak geldt vanaf de dag na de bekendmaking van de gebiedsaanwijzing.

Artikel 4 Gebiedsaanwijzing

1. Het gebied waarvoor het lozingsverbod van artikel 2 en de verplichting tot waterberging op eigen perceel geldt van artikel 3, wordt aangewezen in de gebiedsaanwijzing.
2. Bij het vaststellen van de gebiedsaanwijzing volgt de beheerder van het openbaar riool het Watertakenplan De Liemers.
3. De gebiedsaanwijzing treedt in werking op de dag na de bekendmaking.
4. Op de voorbereiding van de gebiedsaanwijzing is afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Artikel 5 Ontheffing

1. De beheerder van het openbaar riool kan ontheffing verlenen van het lozingsverbod bedoeld in artikel 1 en de verplichting tot een waterberging bedoeld in artikel 3. Van een ontheffing kan sprake zijn als vanaf het bouwwerk, open erf of terrein het hemel- en grondwater redelijkerwijs niet op eigen perceel kan worden geborgen, verwerkt of afgevoerd.
2. De beheerder van het openbaar riool kan ontheffing verlenen van de verplichting tot waterberging bedoeld in artikel 3, als het hemelwater op een andere wijze op het eigen perceel gehouden wordt. Het resultaat dient gelijkwaardig te zijn aan de verplichting tot waterberging. Voorwaarde hierbij is dat het hemelwater niet geloosd wordt op een gemeentelijke rioolvoorziening.
3. Aan de ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden.

Artikel 6 Strafbepaling

Overtreding van het krachtens artikel 2 en 3 bepaalde en de daarbij gegeven voorschriften en beperkingen wordt gestraft met een geldboete van de tweede categorie.

Artikel 7 Toezichthouders
Met het toezicht op de naleving van de bepalingen bij of krachtens deze verordening gesteld, zijn belast de bij besluit van het college aan te wijzen personen of groepen van personen.

Artikel 8 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Artikel 9 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023'.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 31 mei 2023.

De griffier	De burgemeester
I.M. van Dijk	L.J.E.M. van Riswijk

Toelichting op de Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023

Algemeen

Op 1 januari 2009 is de Wet Gemeentelijke Watertaken in werking getreden. Daarmee is onder andere de Wet milieubeheer gewijzigd. In artikel 10.32a van de Wet milieubeheer is opgenomen dat gemeenteraden in het belang van milieubescherming regels kunnen stellen aan het lozen van afvloeiend hemelwater en grondwater. De regels kunnen gelden voor de vuilwaterriolering, maar ook voor hemelwaterriolering en openbare ontwateringsstelsel. Artikel 10.32a biedt ook de mogelijkheid tot het verplichten van een waterberging bij zowel nieuwbouw als bestaande bouw.

De hemelwaterverordening is een instrument om de gemeentelijke watertaken (zorgplichten) vorm te geven. De wet geeft een bevoegdheid. Dit betekent dat gemeenten niet verplicht zijn een verordening voor het lozen van hemel- en grondwater in de riolering te hebben.

Hemel- en grondwaterlozingen in de riolering zijn geregeld in het Besluit lozing afvalwater huishoudens (Blah), het Besluit lozen buiten inrichtingen (Blbi) en het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit).

Over de riolering en de aansluiting van bouwwerken op de openbare riolering staan voorschriften in het Bouwbesluit 2012 (BB). De onderhavige verordening is aanvullend en komt niet in strijd met plichten die elders zijn vastgelegd. Bij strijd zou de hogere regeling – de “lozingsbesluiten” en het Bouwbesluit – voorgaan.

Watertakenplan De Liemers – gemeente Zevenaar

Het huidige rioleringsbeleid van gemeente Zevenaar is vastgelegd in het Watertakenplan De Liemers. Het Watertakenplan geldt voor drie gemeenten: gemeenten Zevenaar, Westervoort en Duiven.

De klimaatopgave en bijbehorende maatregelen is een van de kernopgaven van het Watertakenplan. Het minder kwetsbaar maken van bebouwd gebied is belangrijk. Water krijg meer ruimte door het op te vangen tijdens piekbuien, maar ook te behouden voor langdurige droge periodes. Het afkoppelen van hemelwater en meer groen in de tuinen toe te passen kunnen burgers hier een rol in spelen. Maar ook bewustwording van de effecten van klimaatverandering is van belang.

Binnen het gebied De Liemers wordt gezamenlijk invulling gegeven aan de watertaken door:

1. De natuurlijke situatie zo min mogelijk te beïnvloeden;
2. Niet onnodig veel energie te gebruiken;
3. Zoveel mogelijk water in het gebied vast te houden en te benutten;
4. De belevingswaarde en natuurwaarden van het watersysteem te optimaliseren;
5. Knelpunten in de waterkwaliteit te voorkomen en op te lossen;
6. Kansen voor innovatie in de waterketen te benutten, specifiek als het gaat om het verwaarden en terugwinnen van grondstoffen;
7. Te anticiperen op de effecten van mogelijke klimaatverandering;
8. Niet meer geld uit te geven dan nodig is voor een duurzame bedrijfsvoering (3 k’s);

9. Overlast en schade vanuit waterketen of watersysteem te voorkomen;
10. De interactie tussen openbare ruimte en water in De Liemers mee te nemen (om meerwaarde te creëren);
11. Burgers en andere stakeholders te informeren, betrekken en te stimuleren tot duurzaam gebruik van waterketen en –systeem.

De hemelwaterverordening geeft invulling aan meerdere taken. Direct door het zoveel mogelijk houden van water in het gebied, waardoor ook geanticipeerd wordt op de effecten van mogelijke klimaatverandering. Door minder schoon water in te zamelen en onnodig te laten zuiveren wordt ook minder energie verbruikt. Maar ook wordt de interactie tussen openbare ruimte en water in De Liemers gestimuleerd, door op een andere manier om te gaan met hemel- en grondwater. Ten slotte leidt het afkoppelen en anders omgaan met schoon water als hemelwater en grondwater tot interactie tussen burger en overheid door te informeren en stimuleren tot duurzaam omgaan met de waterketen en het watersysteem.

Voor het omgaan met hemelwater wordt binnen De Liemers vastgehouden aan het principe van vasthouden – bergen – afvoeren, waarbij vasthouden de meest ideale situatie is en afvoeren de keus indien een andere mogelijkheid er niet is. Ook het zoveel mogelijk scheiden van schoon water als hemelwater en grondwater en vervuild water is het streven waar naartoe gewerkt wordt. Door de klimaatverandering kan het voorkomen dat zich situaties van water-op-straat voordoen. Hier wordt op ingespeeld door bijvoorbeeld het afkoppelen en bergen van hemelwater. Hierdoor wordt de riolering ontlast, wat bijdraagt aan het beperken van wateroverlastsituaties.

Voor het omgaan met grondwater geldt dat de perceeleigenaar zelf zorg dient te dragen voor de verwerking van overtollig grondwater op eigen terrein. De gemeente richt zich op het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van structurele grondwateroverlast in de openbare ruimte.

Situatie I: Bestaande bouw

Bestaande bouw is aangesloten op het openbaar vuilwaterriool in een gebied waar een gebiedsaanwijzing geldt (art. 2 van deze Verordening).

Voor de bestaande bouw geldt op grond van het Bouwbesluit enkel de verplichting dat afvloeiend hemelwater zonder nadelige gevolgen voor de gezondheid kan worden afgevoerd (art. 6.15, eerste lid, BB). Een verbod als bedoeld in deze verordening om het afvloeiend hemelwater te lozen in een openbaar vuilwaterriool is hiermee niet in strijd. Het is namelijk mogelijk aan het doelvoorschrift van art. 6.15, eerste lid, BB te voldoen zonder het afvloeiend hemelwater te lozen in een openbaar vuilwaterriool. De perceeleigenaar kan het afvloeiende hemelwater bijvoorbeeld lozen in een watergang, in de bodem of in een eventueel aanwezig openbaar hemelwaterstelsel. Hieronder valt ook het realiseren en in stand houden van een hemelwaterberging. De gewenste situatie wordt per gebied aangegeven in de gebiedsaanwijzing of kan per maatwerkvoorschrift bepaald worden.

Situatie II: *Nieuwbouw en toename bebouwd oppervlak*
Nieuwbouw en toename bebouwd oppervlak in een bestaand en toekomstig bebouwd gebied waar een gebiedsaanwijzing geldt (zowel uitbreiding als inbreiding) (art. 3 van deze Verordening).
Op grond van milieuregelgeving mogen particulieren en bedrijven afvloeiend hemelwater en overtollig grondwater in oppervlaktewater, in de bodem of in een rioolstelsel lozen (zie art. 2, art. 3.2 en 3.4 Blbi en art. 3.2 en 3.3 Activiteitenbesluit). Voor nieuwbouw bestaat op grond van bouwregelgeving niet de plicht – wel een mogelijkheid indien uitdrukkelijk bepaald– om de afvoer van hemelwater aan te sluiten op de openbare riolering (art. 6.18, vijfde lid, onder b BB). Dit artikel bepaalt dat B&W een aansluitvoorschrift stellen voor een hemelwaterleiding als het hemelwater "in dat stelsel of riool mag worden gebracht". Zodra op grond van deze verordening een aanwijzingsbesluit geldt met de bepaling dat het verboden is afvloeiend hemelwater te lozen in het openbaar vuilwaterriool, is een dergelijke lozing niet meer toegestaan. De gemeente zal het aansluitvoorschrift dan weigeren.
De wijze waarop het hemelwater wordt verwerkt, moet wel voldoen aan het doelvoorschrift van art. 6.15, eerste lid 1, BB: "het water moet zonder nadelige gevolgen voor de gezondheid kunnen worden afgevoerd". Dit kan bijvoorbeeld door het water in een oppervlaktewater, de bodem of een eventueel openbaar hemelwaterstelsel te lozen.
De achterliggende bedoeling van de hemelwaterverordening is dat bij nieuwbouw en toename van het bebouwd oppervlak geen extra hemelwater geloosd wordt in een gemeentelijke rioolvoorziening. Nieuwbouw, of toename van het bebouwd oppervlak houdt in dat er minder onverhard oppervlak overblijft waarbij het hemelwater dat hierop terecht komt direct de grond in kan trekken. Door middel van de hemelwaterverordening worden regels gesteld waardoor het hemelwater toch zoveel mogelijk blijft op de plek waar het valt.
Bij nieuwbouwsituaties en situaties waarbij het bestaand bebouwd oppervlak vergroot wordt binnen De Liemers wordt hemelwater alleen ingezameld door de gemeente indien de perceeleigenaar dit water zelf niet redelijkerwijs kan verwerken op eigen perceel. De verantwoordelijk ligt hierbij in beginsel bij de perceeleigenaar.
In het geval van bedrijfsgebouwen geldt dat de dakvlakken niet aangesloten mogen worden op de riolering. Hoe omgegaan wordt met het water afstromend van verharde terreinen rondom de terreinen wordt per situatie bekeken. Dit is afhankelijk van de vervuilingsgraad van het water.
In het buitengebied wordt nieuwbouw aangesloten op mechanische riolering of IBA's. De lozing van hemelwater hierop is niet toegestaan.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

a. Beheerder openbaar riool:

De in artikel 2 genoemde beheerder van het openbaar riool is het college van burgemeester en wethouders. B&W kunnen hun bevoegdheden op grond van deze verordening mandateren aan een uitvoeringsorganisatie.

b. Bouwwerk:

Deze verordening sluit aan bij de in de jurisprudentie algemeen aanvaarde definitie: “elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct hetzij indirect met de grond verbonden is, hetzij direct hetzij indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren”.

c. Nieuwbouw:

Een bouwwerk dat gebouwd wordt of opgeleverd wordt vanaf de datum van de inwerkingtreding van de gebiedsaanwijzing.

d. Bebouwd oppervlak:

Bij deze verordening is gekozen voor de term bebouwd oppervlak. Hiermee wordt bedoeld een oppervlak waarop ofwel een bouwwerk ofwel een niet-waterdoorlatende verharding aanwezig is. Denk bij niet-waterdoorlatende verharding bijvoorbeeld aan asfalt of andere terreinverharding waardoor het (hemel)water dat hierop terechtkomt niet de grond in kan trekken. Ook tegels of klinkers betreffen een niet-waterdoorlatende verharding. De term bebouwd oppervlak is breder dan enkel het verhard oppervlak, omdat behalve de terreinverharding ook bebouwing bedoeld wordt.

e. Afkoppelen:

Het scheiden van hemel- en grondwaterstromen van vuilwaterstromen en deze hemel- en grondwaterstromen ofwel aansluiten of afvoeren op het gemeentelijk hemelwaterriool, ofwel op eigen perceel houden of verwerken. De wijze waarop dit afkoppelen geschiedt kan per situatie verschillen en wordt, waar nodig, nader uitgewerkt in de Gebiedsaanwijzing.

f. Gebiedsaanwijzing

Met gebiedsaanwijzing wordt aangegeven voor welke gebieden de hemelwaterverordening geldt. Daarnaast wordt in de gebiedsaanwijzing de termijn aangegeven waarbinnen de lozingen van hemel- en grondwater op de openbare riolering opgeheven dienen te zijn en in welke gebieden de verplichting tot waterberging geldt.

Artikel 2 Lozingsverbod hemel- en grondwater

Artikel 2 omvat het verbod om afvloeiend hemelwater en grondwater te lozen in het openbaar vuilwaterriool. Dit verbod geldt dus voor zowel bestaande als nieuwe lozingen. Het lozingsverbod geldt voor alle eigenaren van bouwwerken, open erven en terreinen, voor zover deze binnen de gebiedsaanwijzing liggen en het desbetreffende besluit geen uitzonderingen bevat.
De termijn waarbinnen aan het lozingsverbod moet worden voldaan is 6 maanden.
De termijn in het geval van calamiteiten wijkt af. Deze termijn waarbinnen aan het lozingsverbod moet

worden voldaan is 2 maanden. Er is gekozen voor een afwijkende termijn bij calamiteiten, omdat dit onwenselijke situaties zijn die zo snel mogelijk gestopt moeten worden.

Artikel 3 Verplichting tot waterberging bij nieuwbouw
Artikel 3 omvat de verplichting van het aanbrengen van een waterberging bij nieuwbouw en bij toename van het bebouwd oppervlak. De verplichting houdt in dat er verplicht een waterberging wordt aangebracht. De hemelwaterberging moet ook in stand gehouden worden. De verplichting tot een waterberging geldt bij nieuwbouw en bij toename van het bebouwd oppervlak.
Aan de waterberging zijn eisen gesteld. Er is gekozen voor een onderscheid tussen toename van het bebouwd oppervlak tot 2.000 m2 en vanaf 2.000 m2. Ten aanzien van de hemelwaterberging geldt dat deze in het geval van een toename van het bebouwd oppervlak tot 2.000 m2 er een bergingseis geldt van minimaal 60 liter met m2 bebouwd oppervlak. Boven de 2.000 m2 komt de bergingseis terug in de watertoets.
Belangrijk is dat de waterberging na vulling weer leegt binnen 24 uur, zodat de hemelwaterberging water kan blijven bergen. In geval van calamiteiten kan het hemelwater dat niet kan worden geborgen in de hemelwaterberging middels een noodoverloop het teveel aan hemelwater lozen in een nader aan te wijzen openbare rioolvoorziening. Aan deze bepaling kunnen voorwaarden worden gesteld door de beheerder van het openbaar riool.
In gevallen waarbij de toename van het bebouwd oppervlak beperkt blijft tot maximaal 6 m2 mag op grond van lid 5 zonder ontheffing afgeweken worden van de verplichting tot het aanbrengen van een waterberging. Hierbij dient het resultaat gelijkwaardig te zijn aan een waterberging. Dit houdt in dat het hemelwater op het eigen perceel aanwezig dient te blijven en niet geloosd mag worden op een gemeentelijke rioolvoorziening. Dit lid is opgenomen om te voorkomen dat bij geringe toenames van het bebouwd oppervlak op een bestaand bebouwd perceel een ontheffing aangevraagd dient te worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een kleine overkapping voor fietsen of containers, tuinpad of recreatieve bebouwing zoals een bijenkast. Het doel van de verplichting tot waterberging is het voorkomen dat er extra hemelwater geloosd wordt op een gemeentelijke rioolvoorziening. Door een uitzondering zonder benodigde ontheffing te maken voor geringe toenames tot 6 m2 bebouwd oppervlak blijft de doelstelling in stand, maar wordt de procedure versimpeld.

Artikel 4 Gebiedsaanwijzing
De gebieden waarbinnen het lozingsverbod van artikel 2 en de verplichting tot waterberging van artikel 3 gelden worden aangegeven in de gebiedsaanwijzing. De gebiedsaanwijzing wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders.
Een gebiedsaanwijzing is een besluit van algemene strekking. Bij het vaststellen van de gebiedsaanwijzing neemt de beheerder van het openbaar riool het Watertakenplan De Liemers in acht.

Dit artikel legt ook de relatie met het Watertakenplan De Liemers. Dit vervangt het voorheen verplichte gemeentelijk rioleringsplan. Deze verplichting vervalt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Bij de overgang naar de Omgevingswet wordt deze Hemelwaterverordening en nader vast te stellen gebiedsaanwijzing onderdeel van het Omgevingsplan.
De uniforme openbare voorbereidingsprocedure, afdeling 3.4 Awb, is van toepassing verklaard. De voorbereiding van een besluit duurt iets langer. Daar staat tegenover dat de bezwaarschriftenfase na het nemen van het besluit vervalt.

Artikel 5 Ontheffing
In uitzonderingssituaties kan door middel van dit artikel een ontheffing van het lozingsverbod en de verplichting tot waterberging gegeven worden.
Van de verplichting tot waterberging kan ook afgeweken worden als het hemelwater op een andere wijze op het eigen perceel gehouden kan worden. Hierbij wordt het hemelwater niet op de gemeentelijke rioolvoorziening geloosd. Een voorbeeld hiervan is het aanleggen van een vijver op eigenperceel, waar het hemelwater op loost. Of er sprake is van een gelijkwaardige afwijkende situatie wordt beoordeeld door de beheerder van het openbaar riool. Hiervoor kan een verzoek ingediend worden.
De gemeente kan de ontheffing onder beperkingen verlenen. Daarnaast kan de gemeente voorschriften aan een ontheffing verbinden. Een voorschrift kan betrekking hebben op onder meer het treffen van een alternatieve (tijdelijke) voorziening.
In het geval van calamiteiten kan ook sprake zijn van een uitzonderingssituatie. De beheerder van het openbaar riool kan in het geval van calamiteiten een ontheffing verlenen van het lozingsverbod. Aan deze ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden. Dit is per situatie te beoordelen door de beheerder van het openbaar riool.

Artikel 6 Strafbepaling
De Wet milieubeheer kent geen strafbepaling voor overtreding van een verordening als bedoeld in artikel 10.32a. Deze wet bevat een uitgebreid systeem van bestuurlijke boete, maar dit is niet gekoppeld aan art.10.32a. Daarom is in deze verordening een zelfstandige strafbepaling opgenomen, gekoppeld aan de geldboetecategorieën van art. 23 Wetboek van Strafrecht. Gekozen is voor de geldboete van de tweede categorie als bedoeld in art. 23 Wetboek van Strafrecht. Momenteel bedraagt de geldboete van de tweede categorie maximaal € 2.250,- (voor een rechtspersoon € 4.500,-). Voor het handhaven van gemeentelijke verordeningen geldt altijd de mogelijkheid van dwangsom en bestuursdwang. De dwangsom komt voor dit type overtreding het eerst in aanmerking.

Artikel 7 Toezichthouders
Een persoon die aangewezen is als toezichthouder beschikt in beginsel over alle in afdeling 5.2 van de Awb opgenomen bevoegdheden. Op grond van artikel 5:14 van de Awb kunnen deze bevoegdheden bij verordening of bij besluit van het college worden beperkt. Het college wijst in de regel een gemeentelijke afdeling of dienst aan waarvan de ambtenaren zijn belast met het toezicht op de naleving van de verordening. Voorts kan het college (in termen van de komende Wet algemene bepalingen omgevingsrecht: bevoegd gezag) ambtenaren aanwijzen van andere afdelingen of diensten.

Aanwijzing betekent niet dat zij tevens opsporingsbevoegd zijn. Aangezien buitengewone opsporingsambtenaren hun aanwijzing aan het Wetboek van Strafvordering ontlenen, is een nadere regeling niet nodig. De aanwijzing als toezichthouder is de grondslag voor de aanwijzing als buitengewoon opsporingsambtenaar. De opsporingsbevoegdheid van de buitengewone opsporingsambtenaren beperkt zich tot die zaken waarvoor zij toezichthouder zijn.

Artikel 8 Inwerkingtreding
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 9 Citeertitel
De tekst van artikel 10.32a Wet milieubeheer geeft de verordening geen naam. De naamgeving staat dus vrij. De naam 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar' geeft het beste aan waarover de verordening gaat.

Overgangsrecht
Overgangsrecht is niet nodig, omdat niet eerder en dergelijk lozingsverbod voor afvloeiend hemelwater en grondwater bestond.

Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023

De raad van gemeente Zevenaar,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op artikel 149 Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de:

Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023

Afdeling 1. Begripsomschrijvingen

Artikel 1 – Begripsbepalingen

Deze verordening verstaat onder:

a. afvalwater: al het water afkomstig van een perceel, met uitzondering van hemel- en grondwater;
b. bedrijfsafvalwater: al het afvalwater dat niet voldoet aan de definitie van huishoudelijk afvalwater vanwege kwaliteit en kwantiteit;
c. bronneringswater: grondwater, onttrokken ten behoeve van tijdelijke verlaging van de grondwaterstand;
d. bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren;
e. college: het college van burgemeester en wethouders;
f. controleput: een put waarmee toegang wordt verschaft tot het riool voor het reinigen en inspecteren van rioolaansluitingen;

g. drukriolering: het openbaar riool voor de afvoer van afvalwater, met uitzondering van hemelwater, waarbij het transport door het riool plaats vindt door middel van met pompinstallaties veroorzaakte druk;
h. gescheiden stelsel: het openbaar riool met een buizenstelsel voor de afvoer van hemelwater en een buizenstelsel voor de afvoer van afvalwater;
i. hemelwater: water dat uit de hemel valt zoals: regen, sneeuw, hagel en dauw;
j. huishoudelijk afvalwater: afvalwater dat overwegend afkomstig is van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden;
k. IBA: een voorziening voor een Individuele Behandeling van Afvalwater waarmee afvalwater lokaal wordt gezuiverd;
l. nieuwbouw: nieuwbouw, renovatie, herstructurering, herbouw of uitbreiding van bestaande woningen en bedrijven. Zowel in inbreiding- als uitbreidingslocaties;
m. openbaar riool: voorziening voor de afvoer en inzameling van afvalwater en / of hemelwater in beheer bij de gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast, met inbegrip van de daartoe behorende rioolgemalen, persleidingen, kolk- en perceelaansluitingen, IBA's en werken en installaties van overeenkomstige aard;
n. overnamepunt: De locatie waar het particulier riool overgaat in de perceelaansluiting;
o. particulier riool: De binnen de kadastrale eigendomsgrens van het aan te sluiten perceel gelegen binnen, buiten- of terrein rioolleidingen tot aan het overnamepunt;
p. perceel: een door het Kadaster begrensd stuk grond dat toebehoort aan een eigenaar;
q. perceelaansluiting: het riool en voorzieningen die deel uitmaken van dit riool, tussen de inlaat op het openbaar riool en het overnamepunt op de perceelgrens;
r. rechthebbende: de eigenaar of zakelijk gerechtigde van een perceel, dan wel diens rechtverkrijgende onder algemene of bijzondere titel;
s. storing: onvolkomenheden in of aan een riool zoals breuk, lekkage of wortelingroei waardoor het functioneren van het riool afneemt of stopt;
t. vacuümriolering; het openbaar riool voor de afvoer van afvalwater, met uitzondering van hemelwater, waarbij het transport door het riool plaats vindt door middel van een vacuüm;

u. vergunning: een vergunning voor het tot stand te brengen of wijzigen van een aansluiting van een particulier riool of bronneringswater op het openbaar riool;
v. verstopping: een belemmering in het riool waardoor de afvoerende functie van een riool sterk afneemt of stopt.

Afdeling 2. Begrenzing openbaar riool

Artikel 2 – Begrenzing openbaar riool

1. Het college is belast met de aanleg, het beheer en het onderhoud van het openbaar riool.
2. Het college kan buizen en bijbehorende werken voor de afvoer en inzameling van afvalwater, hemelwater op niet-openbare grond aanwijzen als openbaar riool en in die situaties streven naar het aangaan van een overeenkomst met de betrokken grondeigenaar over afspraken betreffende beheer en onderhoud van buizen en bijbehorende werken.
3. Ieder niet openbaar riool is een particulier riool.

Afdeling 3. Beheer, onderhoud en gebruik

Artikel 3 – Beheer, onderhoud, renovatie en vervanging

1. Het beheer en onderhoud van het openbaar riool wordt uitgevoerd door of namens de gemeente en is voor rekening van de gemeente.
2. Bij wijziging door de gemeente van de hoogteligging van het overnamepunt of bij aanpassen van de perceelaansluiting ten gevolge van een wijziging in het openbaar riool wordt de rechthebbende hierover door de gemeente in kennis gesteld en dient de rechthebbende ervoor te zorgen dat het particulier riool hierop kan worden aangesloten op een zodanige wijze dat de afvoer vanuit het perceel ongehinderd plaats kan vinden.

3. De kosten voor eventuele aanpassingen van het particuliere riool ten gevolge van hetgeen in lid 2 is gesteld komen voor rekening van de gemeente en worden vooraf door gemeente en rechthebbende overeengekomen.

Artikel 4 – Verstoppingen en storingen

1. Bij een verstopping of een storing in de riolering onderzoekt de rechthebbende of het een verstopping of een storing betreft in het particulier riool of in het openbaar riool.
2. Indien na het in lid 1 bedoelde onderzoek blijkt dat er sprake is van een verstopping of storing in het particulier riool dient de rechthebbende deze verstopping of storing zelf te verhelpen op eigen kosten.
3. Indien na het in lid 1 bedoelde onderzoek blijkt dat sprake is van een verstopping of storing in het openbaar riool, neemt de rechthebbende met overleg van bewijs van de verstopping of storing in het openbaar riool contact op met de gemeente voor het uitvoeren van de werkzaamheden.
4. Indien bij het door de gemeente verrichten van de werkzaamheden wordt geconstateerd dat de verstopping of storing is veroorzaakt door onjuist gebruik, zoals bedoeld in artikel 5, vanuit het particulier riool, dan zullen de kosten voor de werkzaamheden aan de rechthebbende in rekening worden gebracht.
5. In geval van de in lid 3 bedoelde situatie zijn de door rechthebbende gemaakte onderzoekskosten naar redelijkheid en billijkheid voor rekening van de gemeente. De rechthebbende kan de gemeente aansprakelijk stellen voor de gemaakte kosten met overleg van bewijs van de gemaakte kosten.

Artikel 5 – Verboden gebruik

Het is verboden om:

1. hemelwater te lozen op een IBA of op druk- en vacuümriolering.
2. het riool op een onjuiste manier te gebruiken. Onder onjuist gebruik wordt in ieder geval begrepen:

a. het lozen van stoffen die, vanwege hun aard en samenstelling, verstoppingen in de riolering kunnen veroorzaken;
b. het lozen van stoffen die, door hun aard of concentratie, de constructie van de riolering kunnen aantasten;
c. het lozen van stoffen die, door de hoeveelheid, de doelmatige werking van de riolering kunnen beïnvloeden.

Afdeling 4. Aansluitverplichting

Artikel 6 – Aansluitverplichting

1. Een perceel waar afvalwater vrij komt wordt aangesloten op het openbaar riool.
2. In het geval er geen openbaar riool aanwezig is, wordt in overleg met de gemeente het perceel op een IBA aangesloten.
3. Per perceel wordt er één perceelaansluiting voor afvalwater aangelegd.
4. In afwijking van het derde lid worden meerdere perceelaansluitingen toegestaan bij:
    a. appartementengebouwen;
    b. technische beperkingen voor of doelmatigheidsoverwegingen bij het aansluiten van grotere diameters dan 160 mm;
    c. een woning die fungeert als mantelzorgwoning hetzij prémantelzorgwoning.

Afdeling 5. Vergunning

Artikel 7 – Vergunningsplicht

1. Het is verboden zonder vergunning een aansluiting van een particulier riool op het openbaar riool tot stand te brengen of te wijzigen.
2. Het is verboden zonder vergunning bronneringswater te lozen op het openbaar riool.
3. Het college kan vergunningsvoorschriften stellen met betrekking tot:

a. het tot stand brengen van de aansluiting;
b. het onderhoud, de renovatie en de vervanging van de aansluiting;
c. sloopwerkzaamheden op het perceel van de rechthebbende;
d. de periode waarvoor de vergunning wordt verleend indien de aansluiting is bedoeld voor de afvoer van bronneringswater of indien het een tijdelijke aansluiting betreft;
e. de locatie waar bronneringswater wordt geloosd;
f. het aanbrengen van debietmeters, zuiveringsinstallaties, afsluiters en veiligheidsmaatregelen bij lozing van bronneringswater;
g. het aanleggen van een buffervoorziening in het geval van een toename van de afvoercapaciteit.

4. Het college besluit binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag.
5. Indien de rechthebbende binnen zes maanden na verlening van de vergunning geen verzoek heeft gedaan de aansluiting of wijziging van de aansluiting waarop die aansluitvergunning betrekking heeft, uit te voeren, vervalt de vergunning van rechtswege.

Artikel 8 – Gegevens en bescheiden

1. De vergunningsaanvraag wordt schriftelijk met een daartoe bestemd formulier bij het college ingediend door de rechthebbende van het aan te sluiten perceel.
2. De vergunningsaanvraag wordt slechts in behandeling genomen nadat bij de aanvraag alle in het aanvraagformulier gevraagde gegevens zijn verstrekt. Bij ontbreken van gegevens wordt de rechthebbende daarover geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld deze gegevens binnen vier weken na kennisgeving daarvan alsnog aan te vullen.

Artikel 9 – Weigering van de vergunning

1. Een vergunning kan slechts worden geweigerd indien aansluiting van het particulier riool op het openbaar riool of wijziging van de aansluiting vanwege technische, juridische of milieuhygiënische redenen bezwaarlijk is.

2. Aansluiting op het openbaar riool of wijziging van die aansluiting is in ieder geval bezwaarlijk indien:
    a. het openbaar riool ter plaatse niet over voldoende capaciteit beschikt om de hoeveelheid te lozen vloeistoffen te kunnen afvoeren;
    b. het een lozing van afvalwater betreft dat door aard, concentratie en/of samenstelling de goede werking van het openbaar riool kan belemmeren of de constructie aan kan tasten;
    c. een omgevingsvergunning voor het aan te sluiten bouwwerk op het perceel is geweigerd;
    d. het te lozen bronneringswater
        i. niet dusdanig is vervuild dat lozing op openbaar riool noodzakelijk is;
        ii. een debiet heeft van minder dan 10 m3 per uur over een maximale periode van twee kalenderweken en binnen 100 meter op een oppervlaktewater geloosd kan worden;
        iii. een debiet heeft van meer dan 10 m3 per uur of langer duurt dan twee kalenderweken en binnen 300 meter op een oppervlaktewater geloosd kan worden.

Afdeling 6. Uitvoering

Artikel 10 – Voorwaarden aansluiten op openbaar riool

Het particulier riool voldoet aan de volgende voorwaarden:

1. De leidingen voldoen aan de eisen gesteld in de normbladen en/of KOMO-keur.
2. De kleuren van de leidingen zijn grijs voor afvalwaterriool, bruin voor hemelwaterriool en blauw voor hemelwater afkomstig van daken.
3. De sleuf of sleuven waarin de riolering op eigen terrein is gelegd, worden pas gedicht nadat de leiding(en) door de behandelend ambtenaar van de gemeente is of zijn gecontroleerd en toestemming heeft gegeven tot het dichten.
4. Binnen 0,5 meter vanuit de erfgrens op particulier terrein dient een controleput geplaatst worden, die direct vanaf maaiveld toegankelijk is. Wanneer dat niet

mogelijk is, plaatst de gemeente in de openbare grond op kosten van de aanvrager een ontstoppingsstuk.

5. Het particulier riool mag niet dieper liggen dan 75 cm onder het maaiveld, gerekend vanaf bovenkant verharding tot onderkant van de afvoerbuis;

Artikel 11 - Aansluiting

1. De rechthebbende die een vergunning heeft, verzoekt de gemeente de perceelaansluiting aan te leggen of te wijzigen.
2. Bij het verzoek tot aansluiting dienen in ieder geval de volgende gegevens door de rechthebbende te worden doorgegeven:
    a. de naam en het woonadres van de rechthebbende;
    b. de door de rechthebbende gewenste datum van uitvoering.
3. Het bouwwerk dient glas en waterdicht te zijn voordat de aansluiting tot stand komt;
4. Het aan te sluiten particulier riool dient aanwezig te zijn conform de aanvraag van de vergunning en de daarop verleende vergunning.

Artikel 12 - Kosten

Voor de kosten van het aansluiten of wijzigen van het particulier riool op het openbaar riool is de Verordening rioolaansluitgeld van toepassing.

Afdeling 7. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 13 - Hardheidsclausule

Het college kan van de bepalingen in deze verordening afwijken voor zover toepassing, gelet op het belang dat deze regeling beoogd te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 14 – Toezicht

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de bij besluit van het college dan wel door het college aan te wijzen personen.

Artikel 15 – Overgangsrecht

1. De aanvragen tot aansluiting of wijziging van een aansluiting die voor de datum van inwerkingtreding van deze verordening zijn ingediend vallen onder de bepalingen van deze verordening.
2. Op aansluitingen van een particulier riool op het openbaar riool, die op het moment van de inwerkingtreding van deze verordening krachtens de tot dan toe geldende regelgeving en voorschriften reeds zijn aangelegd, zijn de bepalingen van deze verordening van toepassing.
3. Bij strijd van deze verordening met bepalingen in overeenkomsten gesloten tussen de gemeente en rechthebbende, prevaleert het bepaalde in deze overeenkomsten.

Artikel 16 – Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Artikel 17 – Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: ‘Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar 2023’.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van gemeente Zevenaar, gehouden op 31 mei 2023

De griffier	De burgemeester
I.M. van Dijk	L.J.E.M. van Riswijk

Toelichting

Algemeen

Gemeente Zevenaar is onderdeel van het intergemeentelijke samenwerkingsverband De Liemers. Onderdeel van dat samenwerkingsverband zijn ook gemeenten Duiven en Westervoort. Vanwege de samenhangende watertaken van de gemeenten in De Liemers is ervoor gekozen om bij het opstellen van een aansluitverordening in gezamenlijkheid op te trekken. Elke gemeente heeft nog wel zijn eigen verordening die van toepassing is binnen het gehele gemeentelijk grondgebied.

Door het vaststellen van de aansluitverordening heeft Zevenaar tot doel om aanvullend op de bestaande wet- en regelgeving regels te stellen over het aansluiten van percelen op het openbaar riool. Het aansluitvoorschrift in het Bouwbesluit 2012 en de lozingsregels in onder meer het Besluit lozing afvalwater huishoudens zijn voldoende om ongewenste lozingen te voorkomen en de ligging van particuliere riolen te sturen. Maar de gemeente heeft de mogelijkheid hier aanvullende bepalingen voor op te stellen. De onderhavige verordening is daarom aanvullend en is niet in strijd met plichten die elders zijn vastgelegd. Bij strijd zou de hogere regeling – de “lozingsbesluiten” en het Bouwbesluit – voorgaan.

- **Artikel 1 – Begripsbepalingen**

In dit artikel worden de in deze verordening gehanteerde begrippen omschreven.

- **Artikel 2 – Begrenzing openbaar riool**

Eerste lid

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de gemeentelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Voor de afvalwaterketen is dat het verzamelen en transporteren van afvalwater via het openbaar riool. Voor de instandhouding van het openbaar riool is de gemeente daarom verantwoordelijk voor het aanleggen, wijzigen, beheren en onderhouden.

Tweede lid

Het kan voorkomen dat de conditie van buizen en bijhorende werken voor de afvoer en inzameling van afval- en hemelwater op niet- openbare grond belangrijk is voor de juiste werking van het openbaar rioolsysteem. De gemeente maakt in dat geval afspraken met de rechthebbende over beheer en onderhoud van het betreffend riool. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn op industrieterreinen waar meerdere bedrijven zijn gevestigd, maar waarvan de grond in eigendom is van een private exploitant.

Derde lid

Zover sprake is van een particulier riool houdt de verantwoordelijkheid van de gemeente op. De particulier is verantwoordelijk voor de goede staat en werking van zijn eigen riool. De gemeente kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor de aanleg, wijziging, beheer of onderhoud van het particulier riool behoudens eventuele aansluitingverplichtingen.

- **Artikel 3 – Beheer, onderhoud, renovatie en vervanging**

Het beheer en onderhoud van het openbaar riool waarvoor de gemeente verantwoordelijk is wordt door en voor rekening van de gemeente uitgevoerd tot het aansluitpunt. Het kan voorkomen dat door onderhoud, renovatie en vervanging van het riool dit ook gevolgen heeft voor de aansluiting en ligging van het particulier riool. Indien dergelijke wijzigingen nodig zijn is de rechthebbende gehouden deze werkzaamheden uit te voeren om weer aangesloten te kunnen worden op het openbaar riool. De gemaakte kosten zijn voor

rekening van de gemeente, omdat de kosten van de rechthebbende gemaakt zijn als gevolg van de publieke taak van de gemeente.

– Artikel 4 – Verstoppingen en storingen

Via de controleput is het mogelijk te constateren of de verstopping of storing in het openbaar riool of particulier riool zit. In beginsel is de rechthebbende zelf verantwoordelijk voor het constateren, lokaliseren en oplossen van verstoppingen en storingen. Indien is geconstateerd dat de storing in het openbaar riool zit, dan moet de rechthebbende contact opnemen met de gemeente. De gemeente stuurt dan een aannemer om het probleem te verhelpen. Alleen de aannemer van de gemeente heeft een vergunning om te werken in openbaar terrein en is dus de enige die indien nodig de verstopping of storing mag verhelpen, het openbaar riool mag opgraven en hier werkzaamheden aan mag verrichten.

De door de rechthebbende gemaakte kosten in het vooronderzoek zijn voor rekening van de gemeente als het probleem in het openbaar riool of de perceelaansluiting is gelegen. Mocht blijken dat de verstopping of verstoring veroorzaakt is door de rechthebbende dan heeft de gemeente een verhaalsrecht van de door de gemeente gemaakte kosten op de rechthebbende.

– Artikel 5 – Verboden gebruik

Eerste lid

Voor panden die op drukriolering worden aangesloten geldt dat er alleen afvalwater op drukriolering geloosd mag worden. Lozing van (schoon) hemelwater of grondwater op het drukriool is verboden in verband met een adequate en zoveel mogelijk storingsvrije werking van het drukrioolsysteem. Drukriolering wordt voornamelijk toegepast in het buitengebied. Dit geldt eveneens voor vacuümriolering.

In het buitengebied wordt ook gebruik gemaakt van IBA's. Om te voorkomen dat deze de maximale capaciteit bereiken als het gevolg van grote hoeveelheden hemelwater of grondwater is het ook niet toegestaan hemelwater of grondwater te lozen op IBA's.

Tweede lid

Het is niet toegestaan het riool op een wijze te gebruiken dat kan leiden tot verstoppingen of storingen. Omdat niet limitatief is aan te geven onder welke omstandigheden verstoppingen en storingen kunnen optreden is een algemeen lozingsverbod opgenomen voor stoffen die hiertoe kunnen leiden.

- **Artikel 6 – Aansluitverplichting**

Eerste lid

Voor zover bekend bij de gemeente zijn alle percelen in de gemeente aangesloten op de riolering. Mocht dit onverhoopt niet het geval zijn dan is de rechthebbende verplicht alsnog aan te sluiten op het riool. In de praktijk zal deze regel voornamelijk van toepassing zijn op nieuwbouw.

- **Artikel 7 – Vergunningsplicht**

Het aansluiten van een particulier riool en bronneringswater zijn vergunningplichtig. Hiermee tracht de gemeente een zo goed als mogelijk functionerend rioolstelsel in werking te houden.

- **Artikel 8 – Gegevens en bescheiden**

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

– Artikel 9 – Weigering van de vergunning

Een weigering van de aansluitvergunning is op basis van technische, juridische of milieuhygiënische weigeringsgronden. Een technische weigeringsgrond is bijvoorbeeld de hoogteligging of toename van de afvoercapaciteit waardoor het stelsel overbelast raakt. Een milieuhygiënische weigeringsgrond is bijvoorbeeld de lozing van betreffende stoffen op het openbaar riool. Een juridische weigeringsgronden is bijvoorbeeld dat de verlening van andere benodigde vergunningen, zoals de omgevingsvergunning, is geweigerd.

– Artikel 10 – Voorwaarden particulier riool

Tweede lid

Hemelwater wordt zoveel als mogelijk op eigen terrein vastgehouden en geïnfiltreerd. Indien (bij een extreme regenbui) hemelwater afgevoerd dient te worden naar het openbaar riool dan gebeurt dat bij voorkeur oppervlakkig via het maaiveld. Mocht oppervlakkige afvoer niet mogelijk zijn dan dient de kleur van de rioolbuis voor afvoer van hemelwater en hemelwater van daken toegepast te worden zoals in het tweede lid is aangegeven.

– Artikel 11 – Aansluiting

Als voor een aansluiting een vergunning is afgegeven komt deze tot stand door de gemeente. Het moment voor uitvoering van het werk wordt dan bepaald in overleg met de rechthebbende. Het volstaat om telefonisch contact op te nemen met gemeente, daarbij dienen de gegevens doorgegeven te worden zoals vermeld in het tweede lid.

– Artikel 12 – Kosten

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

– Artikel 13 – Hardheidsclausule

Om te voorkomen dat toepassing van de bepalingen van deze verordening in een concreet geval zou leiden tot een beslissing in strijd met de redelijkheid en billijkheid is een mogelijkheid geboden om af te wijken van de bepalingen in deze verordening.

– Artikel 14 – Toezicht

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

– Artikel 15 – Overgangsrecht

Eerste lid

Aanvragen tot aansluiting of wijziging van een aansluiting die na inwerkingtreding van de verordening in behandeling worden genomen, worden behandeld volgens de regeling in de verordening.

Tweede lid

Op alle reeds bestaande aansluitingen zijn met deze verordening de bepalingen met betrekking tot het beheer en onderhoud en de zorgplicht bij verwijdering en sloop van toepassing verklaard. Hierbij mag uiteraard geen strijd ontstaan met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Derde lid

Omdat het denkbaar is dat in het verleden met perceeleigenaren overeenkomsten zijn gesloten waarin afspraken zijn gemaakt die strijd opleveren met de aansluitverordening, is in lid 3 vastgelegd dat in dergelijke situaties de bepalingen van de overeenkomst prevaleren.

– **Artikel 16 – Inwerkingtreding**

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

– **Artikel 17 – Citeertitel**

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Z07306C56CF

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsvoorstel

onderwerp	Jaarrekening 2022 en begroting 2024 ODRA
zaaknummer	Z/23/444017
documentnummer	INT/23/1149175
portefeuillehouder	B. Kagei
portefeuille	Milieu
behandelend ambtenaar/afdeling	Oscar Peters / VTH
telefoon	0316 595 240
email	o.peters@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Vanuit de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) zijn op 20 april 2023 de jaarrekening 2022 en de begroting 2024 toegestuurd. Aan de deelnemende gemeenten wordt gevraagd om, indien gewenst, een zienswijze in te dienen over de begroting 2024.
In het jaar 2022 heeft de ODRA voor de gemeente Zevenaar in totaal 118% van de begroting 2022 uitgevoerd.
Doordat er in 2022 meer handhaving heeft plaatsgevonden en de ODRA extra advieswerkzaamheden heeft uitgevoerd bij ruimtelijke projecten en ingediende omgevingsvergunningen, zijn begrote programmaonderdelen overschreden voor de gemeente Zevenaar.
De resultaten uit 2022 zijn door de ODRA met Kritische Prestatie Indicatoren in de jaarstukken weergegeven en de accountant heeft over de jaarrekening 2022 een goedkeurende verklaring op inhoud en rechtmatigheid verstrekt.

Organisatiebreed heeft de ODRA het boekjaar 2022 met een positief saldo van € 53.300 afgesloten.
De ODRA had over het jaar 2022 een sluitende begroting gepresenteerd.
Er is een bijzondere voorziening gevormd voor verlofsparen van € 325.000.
Deze was nog niet voorzien en komt voort uit de CAO om als werknemer gespaard verlof ineens op te nemen of daarvan eerder met pensioen te gaan. Ook organisaties als de ODRA dienen hiervoor een voorziening op te nemen. In 2022 is dus feitelijk een positief resultaat behaald van € 378.300.
Het positieve resultaat is mede ontstaan door een hogere omzet. Daarnaast zijn de kosten, ondanks een moeilijke arbeidsmarkt, lager dan begroot.

De ODRA stelt voor om het batige saldo van € 53.300 gedeeltelijk toe te voegen aan de algemene reserve waardoor de grens van € 500.000, die in de regeling als maximum staat aangegeven, wordt bereikt.
Het resterende deel van het batige saldo wil de ODRA reserveren in afwachting van een evaluatie van het eigen vermogen en een mogelijke verhoging van de algemene reserve.

De ODRA presenteert een sluitende begroting 2024. Complimenten zijn op zijn plaats voor de inspanningen die de ODRA heeft geleverd om bezuinigingen te realiseren en de kosten beheersbaar te houden.

De totale bijdrage van de gemeente Zevenaar in de begroting ODRA 2024 bedraagt € 799.600.
In de begroting is rekening gehouden met € 130.800 aanvullende werkzaamheden die bekostigd worden

door middel van de bij deze aanvullende opdrachten behorende financiering. Het gaat hierbij onder andere om projecten als ondermijning, externe veiligheid, specialistische bouwtaken voor de afdeling VTH en specifieke milieuadvisering voor de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling.

De basistaken die de ODRA overeenkomstig de gemeenschappelijke regeling (GR) voor de gemeente Zevenaar uitvoert op het gebied van vergunningverlening en toezicht & handhaving Milieu zijn gebaseerd op de landelijke handhavingsstrategie en bedragen in de begroting 2024 € 668.800. Het uurtarief wordt met €7,- verhoogd tot € 99,- om structurele effecten van de gemeentelijke cao en de inflatie op te vangen. De meerjarenbegroting van de ODRA laat zien dat het uurloon gaat stijgen door een verwachte loonontwikkeling.

Voor de gemeente Zevenaar is door de ontwikkeling van bedrijfsterreinen een vergroting van het huidige bedrijfsbestand te verwachten.

Tegen het vormen en in stand houden van bestemmingsreserves in de begroting 2024 ODRA wordt een zienswijze ingediend.

2. Raadsvoorstel
Wij stellen u voor:
1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2022 en een zienswijze in te dienen over de begroting 2024 van de ODRA overeenkomstig de bij dit raadsvoorstel gevoegde conceptreactie.

3. Waarom naar de raad
Volgens artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 28, zesde lid van de gemeenschappelijke regeling kunnen de raden van de deelnemende gemeenten bij het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst hun zienswijze over de begroting naar voren brengen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat
Wij willen u in de gelegenheid stellen om uw zienswijze te geven over de begroting om invloed te houden op de taken, te behalen doelstellingen en financiën van de ODRA.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten
1.1 De begroting ODRA 2024 is sluitend en door verhoging van het uurtarief stijgen de kosten:
Om structurele effecten van cao-afspraken en inflatie op te vangen stijgt het uurtarief en stijgen de kosten in de begroting 2024 voor de uitvoering van de basistaken van de ODRA.

1.2 Het vormen en in stand houden van bestemmingsreserves is niet wenselijk:
Overeenkomstig de Nota verbonden partijen Zevenaar 2019 dient geen verdere reservevorming plaats te vinden bij een gemeenschappelijke regeling en dienen positieve jaarresultaten terug te vloeien naar de deelnemende gemeenten.

Alternatieven
N.v.t.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Door middel van een brief maken wij kenbaar dat er een zienswijze over de begroting ODRA 2024 wordt ingediend. Evaluatie is niet van toepassing.

7. Klimaat en duurzaamheid

N.v.t.

8. Communicatie

Overeenkomstig artikel 28, vijfde lid van Gemeenschappelijke Regeling ODRA is openbaar kennis gegeven van de terinzagelegging van de begroting ODRA 2024.

9. Kosten, baten en dekking

De GR-bijdrage aan de begroting ODRA 2024 wordt verhoogd naar € 668.800. Een verhoging van € 49.500 als gevolg van de stijging van het uurtarief. De kosten worden in de kadernota 2024 van de gemeente Zevenaar verwerkt.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INK/23/1159541	Jaarrekening/verslag ODRA 2022 (katern 1)
2.	INK/23/1159543	Jaarrekening/verslag ODRA 2022 (katern 2)
3.	INK/23/1159539	Begroting 2024 ODRA
4.	INT/23/1149173	Dashboard verbonden partijen ODRA
5.	UIT/23/1159024	Brief met reactie op begroting ODRA 2024

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp	Jaarrekening 2022 en begroting 2024 ODRA
zaaknummer	Z/23/444017
documentnummer	INT/23/1149175

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat de raad op grond van de Gemeenschappelijke regeling ODRA een zienswijze mag indienen op de begroting van de ODRA;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar;

Gelet op artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 1 en 28 leden 1, 5 en 6 van de Gemeenschappelijke Regeling ODRA;

besluit:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2022 en een zienswijze in te dienen over de begroting 2024 van de ODRA.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 31 mei 2023.

De griffier	De burgemeester
M. van Bergen	drs. L.J.E.M. van Riswijk

2022 was een druk jaar

Onze prestaties op een rij!

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Jaarverslag en -rekening 2022
KATERN 1

INHOUDSOPGAVE

KATERN 1

05 Voorwoord: 2022 was een druk jaar

06 A: Onze prestaties op een rij

09 B: Programma vegunningen

011 C: Naleefgedrag verbeteren (programma toezicht en handhaving)

014 D: Adviseurs geluid, trillingen en emissies (programma advies)

016 E: Focus op projecten en innovatie (programma projecten)

019 F: We werken samen in Gelderland (programma stelseltaken)

021 G: We werken aan doelmatige bedrijfsvoering

025 H: Sociaal jaarverslag

KATERN 2

030 I: Jaarrekening ODRA 2022

032 J: Baten en lasten programma-indeling, product- en klantgroepen

038 K: Staat van baten en lasten categoriale indeling

044 L: Balans per 31 december

051 M: Financiële weerbaarheid en risico's

053 N: Ondertekening

BIJLAGEN

055 1. Realisatie producten en diensten

057 2. Realisatie per partner

058 3. Specificatie gezamenlijke diensten en EML-controles

060 4. Controle verklaring accountantVTH dashboard

COLOFON

De Jaarrekening 2022 van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) is een weerslag van onze collectieve prestaties en is geschreven door teamleiders, management, staf en communicatie (eindredactie).

De foto's zijn van Karin Veenendaal (www.karinveenendaal.nl) en StudioBont (www.studio-bont.nl) heeft het jaarverslag vormgegeven.

We verspreiden ons jaarverslag naar onze partners, raadsleden en statenleden en publiceren dit verslag op www. Voor reacties of vragen communicatie@odra.nl

VOORWOORD

2022 WAS EEN DRUK JAAR

9 december 2021 stemt ons bestuur in met het businessplan voor een nieuwe kantoorlocatie en een nieuwe ICT-omgeving. Dit besluit is het 'fluitsignaal' voor de sneltrein die gaat rijden. We hadden vanaf dat moment één jaar de tijd om een nieuw kantoor te zoeken en in gebruik te nemen voor inmiddels een kleine 200 medewerkers.

Hemelsbreed zijn we 150 meter opgeschoven naar het zuiden en huren we nu vier verdiepingen in de Airborne Tower aan de voet van de John Frostbrug. 150 meter verhuizen lijkt niet veel. Dat kun je bij wijze van spreken in een dag of vier doen als iedereen even de handen uit de mouwen steekt: één dag opruimen en oude zooi weggooien, één dag inpakken en klaarzetten, één dag op en neer sjouwen en één dag uitpakken en de nieuwe omgeving een beetje naar jouw idee inrichten.

Was het maar zo simpel. We kiezen voor een andere route, een uitdagende route. We zijn namelijk niet alleen verhuisd. Vier verdiepingen moeten we leeghalen, slopen en opnieuw opbouwen terwijl de sneltrein voort dendert en maar een enkele tussenhalte aandoet. De haltes zijn de momenten om keuzes te maken voor kantoorconcept, meubilair, kleuren en inrichting van de ruimte. De trein gaat door. Het is ons gelukt op de route te blijven. 6 april 2022 tekenen we de huurovereenkomst, 1 juli 2022 gaat de eerste helft van de medewerkers over en 1 september volgt de tweede helft. We hebben in zes maanden tijd een compleet nieuwe inrichting gerealiseerd. Met de ervaringen uit de corona-periode in ons achterhoofd, is ook het hybride werken geïntroduceerd en zijn we overgestapt op The Cloud.

We besteden in onze plannenmakerij veel aandacht aan de werkomgeving voor onze medewerkers, maar ook aan duurzaamheid. Dat zijn we als omgevingsdienst aan onze stad verplicht. 85% van de inrichting en het bouwmateriaal is gerecycled, we hebben een energielabel A++, overal ledverlichting met bewegingssensoren en koffie drinken we uit porseleinen bekers. De verhuizing heeft veel geld gekost, maar de investering verdienen we in enkele jaren terug. We besparen jaarlijks €150.000 aan huur ten opzichte van het oude kantoor.

Naast de sneltrein van de verhuizing, loopt een andere trein. In 2022 wordt de introductie van de Omgevingswet verzet en nog eens verzet. In de beeldspraak van hierboven rijdt er een stoptrein die bij elk station en seinpaal stopt om extra passagiers mee te nemen. Deze trein is tien jaar geleden gaan rijden en bereikt volgens het aangepaste reisschema in januari 2024 zijn bestemming. Ondertussen zijn door machinist en spoormedewerkers vele technische ingrepen gedaan om de trein rijdende te houden. Houd vol en blijf geloven in de wet! Doorschuiven van de invoeringsdatum is te begrijpen, maar is niet bevorderlijk voor de motivatie van onze medewerkers. In het jaarverslag over 2024 kunnen we straks terugblikken en weten we of de trein in het goede spoor is gebleven. De uitdagingen zijn groot. We hebben de handen vol aan de verbeteringen van het VTH-stelsel waar in 2022 een start mee is gemaakt en de maatschappelijke opgaves.

Ruben Vlaander
Directeur Omgevingsdienst Regio Arnhem

We zijn nog niet klaar, maar wat we in 2022 hebben gepresteerd, schept vertrouwen in ons kunnen. 2022 was een druk jaar, maar in vele opzichten een goed jaar. We zijn verhuisd, gegroeid, kwaliteit geleverd, de relatie met onze opdrachtgevers versterkt, zo goed als klaar voor de Omgevingswet en hebben financieel een positief resultaat.

A

ONZE PRESTATIES OP EEN RIJ

1: Onze doelen zijn gehaald

Ons Planning & Control proces

Met dit jaarverslag doen wij verslag over onze prestaties in 2022. We laten zien waar het goed ging, maar melden ook waar we de doelen niet gehaald hebben en wat op die punten onze ambities zijn voor 2023. Ons jaarverslag is het sluitstuk van de Planning en Control-cyclus (P&C). De start van de cyclus 2022 was in het najaar 2020. Het Algemeen Bestuur heeft toen de uitgangspuntennotitie voor de begroting 2022 vastgesteld. In juli 2021 is de begroting 2022 vastgesteld, welke (samen met onze partners) is geconcretiseerd in werkprogramma's voor 2022. De werkprogramma's bevatten de concrete doelen en het aantal te leveren producten en diensten voor het reguliere VTH-werk.

2022 was een jaar van majeure veranderingen; er zijn veel projecten opgestart, partners hebben aanvullende opdrachten gegeven, en zijn (bouw)taken overgekomen en last but not least, ODRA is verhuisd en heeft haar ICT werkomgeving volledig getransformeerd.
De (kwantitatieve) doelen van al díe veranderingen zijn in een geactualiseerde begroting 2022 verwoord en door het bestuur vastgesteld in het najaar 2022.

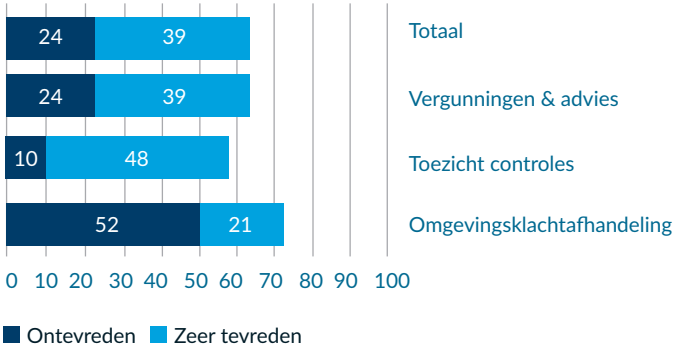
Zijn onze klanten tevreden

Uiteraard is klanttevredenheid de belangrijkste maatstaf voor ons werk. Meerdere stakeholders beoordelen mede de koers en kwaliteit van ons werk. Onze stakeholders bestaan uit diverse groeperingen; burgers, ondernemers en diverse overheden zijn 'klanten', die ons werk waarderen. In het najaar 2022 hebben we een reputatie-onderzoek uitgevoerd, wat inzicht geeft hoe ze naar ODRA kijken.

Om het reguliere werk te meten hanteren we een aantal KPI's, (kritieke prestatie indicatoren), waaronder klanttevredenheid op een aantal processen. Hiertoe sturen we maandelijks een online enquête uit aan burgers en ondernemers. Dit vertalen we in een percentage tevredenheid. In 2022 was gemiddeld 76% van de klanten tevreden of zelfs zeer tevreden over onze dienstverlening. Ons doel van 80% tevreden klanten is niet gehaald. Het belangrijkste verbeterpunt betreft het verbeteren van onze bereikbaarheid. ODRA heeft hier onder meer in geïnvesteerd door haar telefoonteam te versterken en de openingstijden te verruimen.

Tabel 1: Resultaten KTO
Omgevingsklachtafhandeling

Resultaten KTO 2022 in %

In 2023 actualiseren we de wijze van meten en de vraagstelling aan de klanten. Daarmee beogen we meer inzicht te krijgen in de redenen van (on)tevredenheid en klachten, en beter aan te sluiten op de vraagstukken die we in de reguliere dienstverlening hebben.

Het responspercentage voor deelname aan deze vragenlijst ligt hoger dan gemiddeld bij dergelijke onderzoeken (namelijk 39% ten opzichte van 26% respons gemiddeld). Een verklaring hiervoor kan zijn dat met name ontevreden mensen de mogelijkheid aangrijpen om te reageren om zo nogmaals hun ongenoegen uit te drukken. Als belangrijk punt noemen deze respondenten vooral dat de klacht niet is opgelost. Het eerste argument is voor ODRA lastig beïnvloedbaar (ODRA handhaaft de wet- en regelgeving en een bedrijf kan binnen de wet- en regelgeving opereren en toch overlast veroorzaken); het tweede argument is binnen de organisatie opgepakt: Het management stuurt nadrukkelijk op de kwaliteit van de dienstverlening.

Financieel resultaat

De gemeenten en provincie waarvoor ODRA de taken uitvoert, zijn naast opdrachtgever ook financier van ODRA. We streven ernaar om het financieel resultaat in balans te hebben met de prestaties (prijs-kwaliteit). Dit is waar gemeenteraden en Provinciale Staten mede naar kijken. De gemeenteraden hebben afgelopen jaren aangegeven dat zij graag zien dat de kosten voor ODRA gaan dalen. Het beleid daartoe is reeds in het najaar 2020 geformuleerd (besparingsbrief aan de Raden). In 2022 zijn die voorgenomen besparingen structureel gerealiseerd, voornamelijk door de verhuizing en ict-transitie die in de zomer van 2022 is afgerond.

Het resultaat over de reguliere bedrijfsvoering 2022 is € 378.000 positief. Het exploitatie saldo komt echter uit op € 53.300. Er is een bijzondere dotatie aan de voorzieningen opgenomen voor het zgn. verlof sparen van € 325.000. Deze verplichting (aangegeven door de commissie BBV) is pas laat in 2022 bekend geworden en dus niet voorzien in de begroting.
In de financiële overzichten (katern 2) zien we dat de omzet enkele procenten hoger is ten opzichte van de begroting. Dit komt grotendeels voort uit de realisatie van aanvullende opdrachten die nog niet in de geactualiseerde begroting waren opgenomen. Aan de kostenkant zijn er hogere personeelskosten om het extra werk te kunnen uitvoeren, maar in mindere mate dan de omzet stijging (meer marge en hogere productiviteit). Aan de kostenkant zijn er meevallers ten opzichte van de begroting, met name bij de stelselkosten en kosten voor huisvesting en ict.
De jaarrekening laat een exploitatie zien van € 22,0 miljoen. Begroot was € 21,6 miljoen.

Samenvatting VTH resultaten

Het kwantitatieve doel om tenminste 98% van de afgesproken werkpakketten te realiseren, is ruim gehaald. Nu zeggen aantallen niet zo veel, het gaat in de werkzaamheden van ODRA toch vooral om de impact (meerwaarde) van onze inspanningen op de leefomgevingskwaliteit. En die staat onder druk. Dit concluderen we vooral uit het over de hele linie toegenomen aantal klachten van burgers over allerlei vormen van overlast (vooral geluid en geur/lucht.) Met onze inzet pogen we de ervaren aantasting van de leefomgevingskwaliteit te verminderen. Dat lukt vaak, maar niet altijd. Onder andere omdat we de klacht niet altijd kunnen oplossen.

Middels milieu- en bouwvergunningen en afhandeling van milieumeldingen, hebben we initiatiefnemers ruimte voor ontwikkeling gegeven en tegelijkertijd de belasting op de leefomgevingskwaliteit zo goed mogelijk geborgd (een vergunning is immers in feite een toestemming om te mogen belasten). Door middel van gerichte en zorgvuldig uitgevoerd toezicht, milieucontroles, bodemcontroles en bouwcontroles, zien we bovendien er op toe dat de belasting van de omgeving ook beperkt blijft tot hetgeen is toegestaan (vergund). Daar waar we constateren dat dit niet gebeurt, treden we handhavend op. Dat leidt tot dwangsommen en inning hiervan.

Samenvatting Provinciale programma's

2022 was een jaar waarin we resultaten geboekt hebben door de basis op orde te brengen. Het logistieke proces rondom de begroting en het programmaplan, de werkpakketten en de tertiaal rapportages hebben hieraan bijgedragen. Dat had een positief effect op het monitoren van de voortgang, waarborgen van continuïteit en is daarmee het vertrouwen tussen opdrachtgever (Provincie) opdrachtnemer versterkt. Dat ging ook gepaard met uitdagingen zoals de beschikbare capaciteit en senioriteit van specialismen binnen vergunningsverlening, toezicht en handhaving.

Om de basis in 2023 op orde te houden, blijft beschikbare capaciteit en senioriteit een punt van aandacht. Dat vraagt een gezamenlijke aanpak onder SamenSterk. Doorpakken op één opdracht, één team en één aanpak is noodzaak. Op 2 februari 2023 is een SamenSterk[er] event geweest waarin VTH kennis en kunde voor de provinciale opdracht samenkomen.

Samenvatting organisatorische doelen

In 2022 hebben wij grote stappen gezet in het realiseren van een eigen pand en bijbehorende ICT. Per september 2022 zijn we gehuisvest in de Airborne toren en hebben we een hybride werkconcept gerealiseerd. We beschikken over 121 werkplekken (flexfactor 0,6) en over een variëteit aan overlegruimten die 'state of the art' zijn toegerust met audiovisuele opstellingen, zodat deelnemen aan overleg vanuit huis goed gefaciliteerd wordt.
Op de 13e etage hebben we prettige faciliteiten gerealiseerd om onze gasten te verwelkomen en kijken dagelijks uit op de voor ons zo relevante leef- en werkomgeving. Alle medewerkers beschikken over een laptop en smartphone waarmee op elk moment en op elke plek gewerkt kan worden. Ook is een veilig cloud-netwerk op basis van Office 365 gerealiseerd waarop medewerkers kunnen inloggen. Dit vormt de ontsluiting tot alle relevante informatie en documentatie.
In 2022 is ook ingezet op arbeidsmarktcommunicatie zowel op eigen kracht als in Gelders verband; een grote noodzaak gezien de enorme krapte op de arbeidsmarkt. In de vorm van een frisse campagne met videomateriaal over ons werkveld, communicatie via sociale media, presentaties op banenmarkten en de inzet op opleiden van eigen young professionals en trainees pakken wij de werving op een andere manier aan. Voor de komende jaren verwachten wij deze inzet te moeten intensiveren. ODRA blijft voortdurend inzetten op scholing en training van haar medewerkers en het verbeteren van haar aantrekkelijkheid als goed werkgever.

B

PRESTATIES VERGUNNINGEN

1: Bouwvergunningen

Voor de gemeenten Arnhem, Lingewaard en Renkum hebben we in 2022, en voor gemeente Doesburg sinds 1 oktober 2022 de omgevingsvergunningen voor bouwen en de vergunningverlening voor de overige Wabo-activiteiten afgehandeld. Het gaat onder meer over kap-, inrit- en monumentenvergunningen. Daarnaast hebben we meldingen voor sloopwerkzaamheden en brandveiligheid afgehandeld en adviezen verstrekt over constructies, stikstof, welstandstoets en monumentenzorg. Om ons werk goed te kunnen doen, zoeken we altijd afstemming met de inhoudelijk deskundigen en betreffende afdelingen van de gemeenten over planologische afwijkingen, mobiliteit en archeologie.

We hebben voor Renkum, Lingewaard en provincie Gelderland de bezwaar- en beroepsprocedures afgehandeld. We hanteren de geldende kwaliteitsstandaarden en beschikken binnen de wettelijke termijnen. We ondersteunen inwoners en ondernemers professioneel en effectief bij de voorbereiding van (bouw)planontwikkeling, procedures en stappenplan en bij de beoordeling op juistheid en volledigheid.

2: Milieuvergunningen

Dat wij voor alle partners de milieuvergunningaanvragen en milieu-meldingen behandelen, is een basistaak in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). We beoordelen op juist-heid en volledigheid en zorgen dat de aanvragers en melders binnen de wettelijke termijnen een antwoord krijgen. We streven naar een zo integraal mogelijk antwoord door intern met collega's te sparren en door aansluiting te zoeken bij de inhoudelijke deskundigen van de partners.

Sinds oktober 2022 zijn wij in samenwerking met de ODRN gestart met een pilot. Voor alle nieuwe binnengekomen aanvragen van gemeentelijk complexe bedrijven (in Odra werkgebied) nemen wij de volledige behandeling voor onze rekening. In de oude situatie verzorgde de ODRN het adviesdeel voor in de omgevingsvergunning. Met enkele tussentijdse evaluaties hebben we geconcludeerd dat dit tot op heden goed verloopt en de Odra qua advisering robuust is. In 2023 loopt deze pilot door.

3: Resultaten programma vergunningen

Korte toelichting op de resultaten van programma vergunningen

- *Productie:* Met name het aantal geleverde diensten is hoger dan begroot (en vorig jaar). Het leveren van 'juridische expertise' en 'begeleiden initiatief milieu' zijn meer dan verdubbeld (zie ook bijlage in katern 2).
- *Tijdigheid:* Een lichte daling tot onder de norm.
- *Kwaliteit:* de vergunning verleners voldoen aan de vth-kwaliteitscriteria
- *Klant tevredenheid:* Een verbetering tov vorig jaar, maar nog niet op de norm.
- *Kosten en baten:* In het programma vergunningen is ruim € 320.000 meer omzet gerealiseerd dan begroot.

Tabel 2: KPI's en productieresultaten Vergunningen

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	↗ tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal producten >95% van de opdrachten	3%	4.149	↗	4.020	4.036
	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	20%	16.457	↗	13.738	10.258
Tijdigheid	Verlenen vergunningen (Wabo) binnen de wettelijke termijn	-3%	87%	↘	90%	89%
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria		% niet te bepalen			% niet te bepalen
Klant-tevredenheid	Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening	-5%	76%	↗	80%	74%
Financiële realisatie			**Saldo € 79**		**€ 260**	**€ 143**
	• kosten (x €1.000)		€ 4.781	↗	€ 4.274	€ 4.402
	• baten (x €1.000)		€ 4.860		€ 4.534	€ 4.545

Omgevingsdienst Regio Arnhem

C

NALEEFGEDRAG VERBETEREN (TOEZICHT EN HANDHAVING)

Voor al onze partners voeren we het milieutoezicht bij bedrijven uit, houden we toezicht op asbestsaneringen en behandelen we overlastmeldingen van omwonenden. Daarnaast voeren we voor vier gemeentelijke partners ook het bouwtoezicht uit. Toezicht en handhaving zijn in onze ogen cruciale schakels in de reguleringsketen. We vinden dat preventief toezicht op (bedrijfsmatige) activiteiten de kans verkleint op ongevallen, incidenten of zelfs rampen. Wij zetten ons in om het naleefgedrag van bedrijven te verbeteren. We toetsen de wettelijke voorschriften, zijn oplossingsgericht en bij een overtreding volgen we de sanctiestrategie. Het gaat ons om een gezonde en veilige leefomgeving te bieden aan omwonenden en werknemers.

1: Bouwtoezicht

Voor Arnhem, Lingewaard en Renkum voeren we het toezicht uit op bouwprojecten, monumenten, (asbest)sloop, verbouwingen en bestaande bouw. Per 1 oktober doen we dat eveneens voor de gemeente Doesburg. Tevens behandelen we bouw gerelateerde overlastmeldingen. Het aantal uren bouwtoezicht is fors toegenomen en dat valt weer te koppelen aan het grote aantal verleende vergunningen in 2022. Opvallend over 2022 is dat we een toename zien bij illegale asbestsaneringen en dat vraagt om verschuiving van de aandacht van een gepland toezicht moment naar onaangekondigde controles.
Het bouwtoezicht op de bestaande bouw is achtergebleven op de verwachte vraag en het lijkt een relatie te hebben met de oplopende bouw- en materiaalkosten. Alleen voor de gemeente Arnhem heeft het project Kamerverhuur gezorgd dat we de prognose hebben gehaald voor toezicht op de bestaande bebouwing.

2: Milieu toezicht

De werkprogramma's zijn voor wat betreft het planbare werk bij milieutoezicht volledig behaald. De toename in het aantal klachten is opmerkelijk, dit heeft bij een aantal partners ook tot meer controles geleid dan begroot.
Nieuw is dat we afgelopen jaar de beoordeling van de Europese elektronische milieujaarverslagen van de grote bedrijven apart zijn gaan registeren, een taak die we uiteraard ook voorgaande jaren uitvoerden maar nu separaat inzichtelijk gemaakt hebben. Dit ook vanwege de doormelding aan het Rijk.
Bij de gemeentelijk complexe bedrijven zijn we ook actiever onze meetdienst gaan inzetten voor luchtmetingen, bijvoorbeeld bij de steenfabrieken en asfaltcentrales. De resultaten hiervan geven een nog beter inzicht in de milieubelasting en waar wij op moeten inzetten bij toezicht.

LHS als referentie voor controles

De landelijke handhavingsstrategie (LHS) is voor ons een belangrijk referentiedocument. De LHS verbindt het gedrag van de overtreder aan de impact van de overtreding. 'Ruimte geven waar dat kan, maar direct doorpakken als het nodig is', is het leitmotiv. Als overheid is gelijke monniken gelijke kappen vertrekpunt voor toezicht en handhaving. Dat wil zeggen dat de gelijke interpretatie van de LHS en samenwerking belangrijk zijn. We geven daar aandacht aan door periodiek casuïstiek te bespreken, ondersteuning van toezichthouders door bijzonder opsporingsambtenaren (boa's) en uitwisseling en training binnen het Gelders Stelsel. Dit houdt in dat de basis op orde is en ODRA het strafrecht consequent inzet conform dit kader. Gevolg is ook dat we een toename zien in de inzet van BOA's voor strafrecht, zowel voor milieu-, bodem- en bouwtoezicht. We monitoren in 2023 of deze trend zich doorzet.

Toezichtstrategie 2022-2025

We hebben, als ODRA, op basis van nieuwe inzichten en een geactualiseerde risicoanalyse en prioriteitstelling van de partners uit 2020 onze toezichtstrategie aangepast. De toezichtstrategie is alvast 'Omgevingswet-proof' en draagt bij aan een effectieve en efficiënte uitvoering van ons werk. We zetten aan de hand van recente ontwikkelingen en nieuwe inzichten andere accenten in de uitvoeringsstrategie, bijvoorbeeld ten aanzien van technische hulpmiddelen, data-analyses en gebiedsgericht werken. Onderdeel is ook dat we eind 2022 in ons VTH-systeem de inrichtingen hebben geconverteerd naar MBA's.

Piket: Ruim 200 keer in actie

Onze piketdienst is 24 uur per dag, 365 dagen per jaar beschikbaar om direct actie te ondernemen bij situaties van acute overlast en calamiteiten. Dat doen we voor onze eigen regio en als achtervang voor het werkgebied van de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Ook weer bijna dagelijks is ons piketteam ingezet in 2022. Opvallend was dat er afgelopen jaar minder drugsdumpingen plaatsvonden, dit is een trend die zich in 2021 al aangekondigde. Wel zijn we vaker voor branden opgeroepen.

Kamerverhuurbeleid Arnhem

We werken intensief samen met de gemeente Arnhem om het kamerverhuurbeleid uit te voeren. Er zijn dit jaar in samenwerking met de VGGM 200 kamerverhuurpanden geïnspecteerd. Met de realisatie van 2021 liggen we op schema om de het project eind 2023 af te sluiten.

3: Resultaten programma Toezicht

In 2022 hebben we de begrote productie als totaal vrijwel gerealiseerd. Het aantal vervolgcontroles is ook gestegen ten opzichte van vorig jaar. Dit komt voornamelijk door het energietoezicht waar de vaak veel lange termijnen afgelopen jaar zijn verlopen, maar ook door steeds meer kennis van de toezichthouders over specifieke onderwerpen waardoor steeds meer overtredingen worden geconstateerd.

We voeren het toezicht uit op bodemsaneringen voor Arnhem en de provincie Gelderland. Daarnaast ondersteunen we de collegae van ODRN bij de uitvoering van het toezicht Wbb (Wet bodembescherming) in gemeente Nijmegen. Net als in 2022 ervaren we dat controles tijdens de uitvoering van saneringen meer tijd kosten, omdat zaken vaker niet (geheel) op orde zijn en we een deel van deze zaken ter plekke oplossen, en een deel loopt via een handhavingstraject. Ook met evaluaties van saneringen merken we steeds vaker dat we om aanvullende informatie moeten vragen of aanvragen volledig afkeuren en een geheel nieuwe evaluatie moet worden ingediend. Vanuit toezicht Bbk (Besluit bodemkwaliteit) is veel aandacht geweest voor de problematiek van immobilisaat, een bouwstof gemaakt van onder meer verbrandingsslakken. Bij onjuiste toepassing kan immobilisaat milieuproblemen (o.a. verontreinigd grondwater) veroorzaken. Een tikkende tijdbom. In 2022 is hier stevig op in gezet en de zaken lopen door in 2023. In de aanpak wordt nauw samengewerkt tussen de verschillende teams binnen ODRA en leren we ook steeds beter tijdig de betrokken gemeente te betrekken. In het kader van de problematiek rondom immobilisaat is ODRA trekker geweest van een landelijke werkgroep die aan OD NL adviseert. Naast vrije veld toezicht controleerden we ook saneringen van tanks en hielden we de aanleg van bodemenergiesystemen in de gaten.

Tabel 3: KPI's en productieresultaten Toezicht en handhaving

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	↗ tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal producten >95% van de opdrachten	15%	7.215	↗	6.272	4.036
	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	13%	56.869	↗	50.395	10.258
Tijdigheid	% van de klachtmeldingen, binnen 3 dagen in behandeling		< 50%		80%	89%
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan VTH • % volledige naleving		% niet te bepalen			% niet te bepalen
Klant-tevredenheid	% (zeer) tevreden over de dienstverlening van ODRA					
	• controles	13%	90%	↔	80%	90%
	• klachtafhandeling	-40%	48%	↘	80%	74%
Financiële realisatie			**€ 140**		**€ 109**	**€ 1.083**
	• kosten (x €1.000)		€ 10.428	↗	€ 9.578	€ 9.805
	• baten (x €1.000)		€ 10.568		€ 9.687	€ 10.888

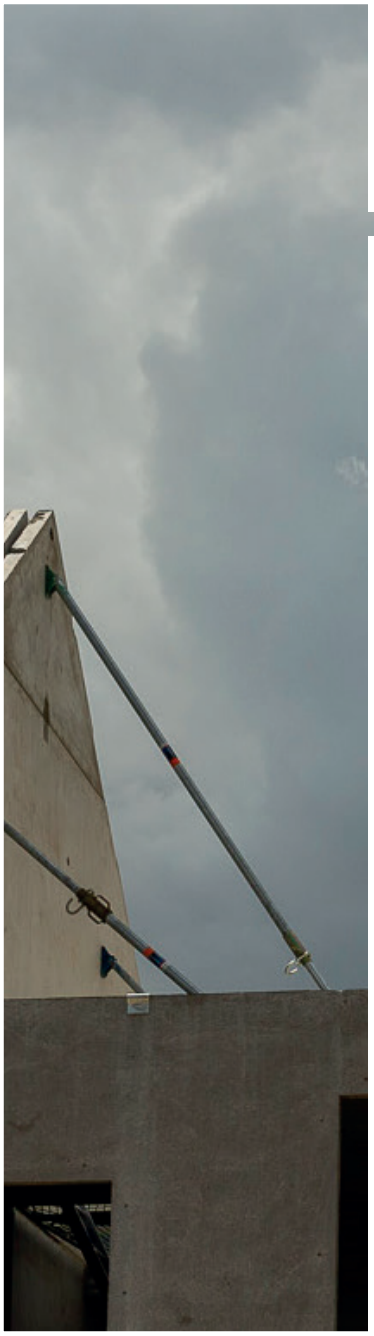
Korte toelichting op de resultaten van programma toezicht en handhaving

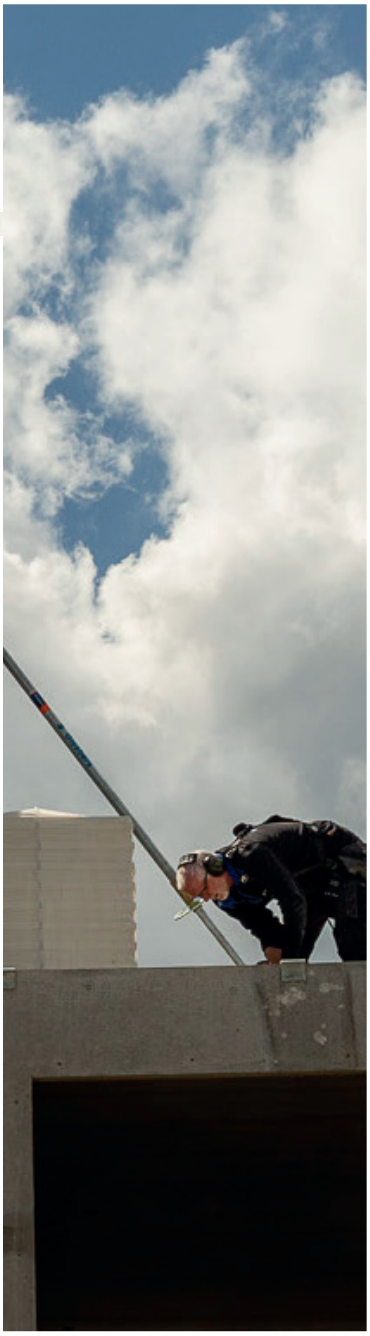
- *Productie:* De toename van het aantal producten betreft vooral klachten, daarnaast ook controles Briks. Bij de diensten vooral controles bodem en complexe bedrijven (zie bijlage in katern 2).
- *Tijdigheid:* De meting van de tijdigheid van de klachten geeft niet het juiste beeld, omdat veel klachten pas achteraf in het systeem worden ingevoerd.
- *Kwaliteit:* Alle medewerkers zijn getoetst aan de VTH criteria.
- *Klanttevredenheid en klachtafhandeling:* voor de laatste geldt dat de gemeten waarde te negatief is weergegeven vanwege de wijze van registreren.
- *Kosten en baten:* De baten zijn circa € 900.000 hoger dan begroot; heeft vooral te maken met overheveling van diensten uit het programma "projecten".

D

ADVISEURS GELUID, TRILLINGEN EN EMISSIES

ODRA beschikt over de expertise om partners en andere opdrachtgevers gericht en gedegen te adviseren over geluid, trillingen, licht, emissies, luchtkwaliteit, bodem, duurzaamheid en externe veiligheid. We geven omgevingsadviezen en dat doen we veelal op basis van concrete vragen (vraag-gestuurd en maatwerk) van onze partners. We adviseren ook op projectbasis, zoals emissiemetingen bij bedrijven met een zware milieubelasting.

1: Meten en advies

Meten is weten en dat geldt zeker wanneer de kwaliteit van de leefomgeving in het geding is. Als geaccrediteerde meetdienst zijn onze experts betrokken als adviseur bij vergunningverlening, toezicht en handhaving. Zij werken voor ODRA-teams, de omgevingsdiensten in Gelderland en andere provincies. Zo zijn het afgelopen jaar wederom metingen verricht voor de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO), Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Omgevingsdienst Twente.
Provincie Gelderland is onze belangrijkste opdrachtgever voor meten bij complexe inrichtingen. Onze deskundigen doen luchtkwaliteitsmetingen langs wegen, zoals de Pleyroute, Traverse Dieren, Lochem en Zutphen. Bij asfaltcentrales en biomassa gestookte installaties zijn in opdracht van provincie en gemeenten door onze mensen wederom metingen gedaan. Onze meetdienst is ook betrokken geweest bij landelijke aanpak van het varend ontgassen en een GGD onderzoek naar emissies i.r.t. de volksgezondheid.

2: Juridische diensten

We geven leiding aan de provinciale programma's Regulier, Complexe Handhaving en Aandachtsbedrijven. We geven ook voor reguliere werkzaamheden van onze partners juridisch advies en verzorgen de juridische handhaving in de vorm van het behandelen van handhavingsverzoeken, handhavingsbesluiten, bezwaar en beroep en Woo-verzoeken. Om de kwaliteit op een nog hoger peil te brengen hebben wij het afgelopen jaar gewerkt aan een betere afstemming, frequenter contact en kortere communicatielijnen met onze partners. De feedback van onze partners is waardevol voor ons en leidt tot verbetering van ons werk.

3: Overige adviesdiensten

Minder verkeerslawaai

In 2022 hebben we de uitvoering voortgezet van een aantal geluidsaneringsprojecten in Arnhem, zoals de Huissensestraat, de Apeldoornseweg en de Velperweg. Met rijkssubsidie van Bureau Sanering Verkeerslawaai (BSV) wordt de geluidsoverlast van wegverkeer verminderd. Er worden geluid reducerende wegdekken aangelegd en geluidwerende voorzieningen aan gevels aangebracht. Verder is geadviseerd bij nieuwbouwprojecten en transformaties om de geluidhinder van wegverkeer in nieuwe situaties zo veel mogelijk te voorkomen.

Toezicht met drone

In verband met de verandering van wetgeving, van nationaal naar Europees, heeft het vergunning traject vertraging opgelopen en hebben we de drone nog niet volledig kunnen benutten. Het ontbreken van de vergunning maakte dat we niet overal mochten vliegen. Daar waar het wel mocht, buiten stedelijk en buiten het gecontroleerde luchtruim van vliegveld Deelen, hebben we geoefend en een aantal projecten uitgevoerd. Hierdoor zijn we nu in staat om naast fotograferen en filmen ook hoogte en volume bepalingen te doen van bijvoorbeeld opslagen. Onze piloten staan met geavanceerde apparatuur klaar om in 2023, met vergunning die nu zo goed als binnen is, te vliegen voor alle aspecten op het gebied van onze leefomgeving. Daarnaast speelt de ODRA een rol in een landelijke samenwerking rondom de inzet van een drone door omgevingsdiensten.

Externe veiligheid

ODRA adviseert over externe veiligheid voor RO-ontwikkelingen zoals bestemmingsplannen, waarbij het gaat over risico's voor mensen en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Verder worden verplichte risicovolle activiteiten geregistreerd en informeren wij onze partners over ontwikkelingen op gebied van externe veiligheid. Het Rijk heeft de omgevingswet aangegrepen om een beleidswijziging door te voeren op de externe veiligheidswetgeving. Tevens krijgen we te maken met een andere registratieverplichting van risicovolle activiteiten, genaamd Register Externe Veiligheid (REV). In 2022 hebben we extra budget gekregen voor de migratie van risicovolle gegevens naar REV. Verder is ODRA bezig om een technische aansluiting van het zaaksysteem op REV te verkrijgen (dit is een vereisten vanuit REV). De EV werkzaamheden ten aanzien van de wetswijziging worden meegenomen in het ODRA project Omgevingswet.

Tabel 4: KPI's en productieresultaten Advies

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	↗ tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	8%	24.680	↗	22.910	18.955
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria		100% geaccrediteerd	↔		100%
Klant-tevredenheid	Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening		Wordt niet gemeten			nvt
Financiële realisatie	• kosten (x €1.000) • baten (x €1.000)		**€ 146** € 2.765 € 2.911	↗	**€ 138** € 2.578 € 2.716	**-€ 214** € 1.813 € 1.599

4: Resultaten programma advies

Korte toelichting op de resultaten van programma advies

- *Productie:* Aantal diensten neemt toe. Zijn vooral de adviesrapporten leefomgeving en lucht metingen (zie ook bijlage in Katern 2).
- *Kwaliteit:* De meetdienst is wederom volledig geaccrediteerd in 2022.
- *Klanttevredenheid:* Geen meting voorhanden.
- *Kosten en baten:* De omzet is hoger dan begroot en toegenomen tov 2021.

E

FOCUS OP PROJECTEN EN INNOVATIE

Projecten en projectmatig werken, krijgt naast de reguliere werkprogramma's, steeds meer gewicht binnen ODRA. Het team Programma's, Projecten en Innovatie (PPI) speelt in die ontwikkeling een belangrijke rol. De focus lag in 2022 op het geleidelijk uitbouwen van het aantal en de omvang van de projecten en het beter aansluiten bij de planning & control cyclus van de omgevings-dienst. De link met de partners loopt via thema-overleggen en natuurlijk via de programma's en projecten zelf. In 2022 zijn meerdere innovatie-initiatieven uitgevoerd. We hebben voor een deel combinaties gemaakt met SPUK aanvragen en zo nieuwe initiatieven, met bijbehorende financiering, voorbereid.

1a: Omgevingswet

De Omgevingswet gaat invloed hebben op al onze werkzaamheden en daar past dan ook een goede voorbereiding bij. Het is mooi om te zien dat we met alle partners en ketenpartners in de regio samenwerken in deze voorbereiding. Op 10 november 2022 hebben onze partners toegezegd te willen oefenen met de omgevingstafels in 2023. Verder hebben al onze medewerkers in 2022 een training gevolgd gericht op effectief samenwerken en een grootdeel van onze partners sloten hierbij aan. Dit bracht mooie gesprekken op gang en inzichten. Een aantal medewerkers is opgeleid als train de trainer en oefenen nu in de verschillende teams met casuïstiek. Het belangrijk om, aan de hand van oefenen met de omgevingstafel en casuïstiek, mede vanwege herhaaldelijk uitstel, voorbereid te blijven in kennis en vaardigheden voor de Omgevingswet.
Daarnaast treffen we elkaar in diverse werkgroepen waarbij we gezamenlijk afspraken maken en oefenen met de Omgevingswet.
In één van de ontmoetingen hebben we afgestemd dat er naast het samenwerkingsdocument ook behoefte is aan een samenwerkingsovereenkomst. Verder gaan we in de samenwerking als regio graag een stapje verder en zoeken elkaar ook op in het afstemmen van de legesverordening en de toepasbare regels. Ook trekken we samen op in de verkenning en de stappen met het Omgevingsplan. Heel concreet zijn er bijvoorbeeld bodemregels geformuleerd.
Het voorbereiden op de Omgevingswet ligt op schema, wel zijn we afhankelijk van de ontwikkeling van de techniek. Het zaaksysteem is aangesloten op het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Tijdens het gezamenlijk testen van het zaaksystemen, zowel die van de partners als het zaaksysteem van ODRA, is geconstateerd dat nog niet alles goed functioneert. We kunnen op dit moment aanvragen ontvangen maar de functionaliteit van het zaaksysteem vraagt nog de benodigde aandacht. Het jaar 2023 staat vooral in het tekenen van het oefenen waardoor we op inhoud, proces, techniek en vaardigheden ons als regio voorbereiden op de komst van de Omgevingswet.

1b: Wet op de Kwaliteitsborging Bouw (WKB)

De wet op de Kwaliteitsborging Bouw (WKB) is gekoppeld aan de invoering van de Omgevingswet. Om klaar te zijn voor de WKB zijn we gestart met het aanpassen van VTH-systeem Open wave en worden de medewerkers via een training meegenomen in de aanstaande wijzigingen. De trainingen zijn deels uitgevoerd, omdat tijdens de training duidelijk werd dat de invoering WKB is doorgeschoven. In samenwerking met de bouwpartners zijn we een werkgroep bouw beleidsuitvoering gestart.

2: Theseus en ondermijning

Ondermijning en de dunne grens tussen onder- en bovenwereld, is voor ons en onze partners een belangrijk onderwerp. We hebben het thema ondergebracht in een project en willen daarmee bereiken dat we aan de voorkant proactief mee gaan denken over hoe we adequaat kunnen inspelen op signalen uit het veld. Dat doen we onder meer door analyses, gerichte controles en intensiever samen te werken met ketenpartners. De focus van de aanpak op ondermijnende criminaliteit heeft gelegen op bedrijventerreinen en buitengebied.

Naast de `eigen' aanpak van ondermijning hebben we een prominente rol in het project Theseus, dat begin 2021 is gestart op initiatief van de provincie Gelderland. Theseus richt zich op de aanpak van ondermijnende criminaliteit op Gelderse bedrijventerreinen. Door middel van data-analyse en toezicht worden onder regie van gemeenten samen met ketenpartners (RIEC en Politie) bedrijventerreinen in beeld gebracht en gecontroleerd. Signalen van ondermijnende criminaliteit worden gedeeld met de betrokken partners. Inmiddels is er door het projectteam bij 14 Gelderse gemeente ondersteuning gegeven in de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen. Er zijn 33 bedrijventerreinen gecontroleerd en meer dan 700 constateringen gedaan bij de eerste controle. Ook is er landelijk belangstelling voor het project Theseus. Het team is in 2022 uitgebreid met 2 toezichthouders. In samenwerking met onder meer het RIEC en de Politie Oost-Nederland is ook onderzocht of er gezamenlijke trainingen kunnen worden georganiseerd. In 2023 loopt het project door en zal hier verder invulling aan worden gegeven.

3: Programma energie

Samen met onze partners hebben we een substantiële bijdrage geleverd aan energiebesparing en de doelstellingen uit het Gelders Energieakkoord. In 2022 zijn er 166 bedrijven bezocht. Vanuit de energiebesparende maatregelenlijst is gekeken of deze bedrijven voldoen aan de energiewetgeving. Ook via regulier toezicht worden alle relevante bedrijven geïnformeerd over energiebesparing en de energiebesparingsplicht. Zo proberen we jaarlijks tevens de registratie van de energiegegevens in ons zaaksysteem te verbeteren.

In 2022 hebben we bij 73% van de bezochte bedrijven overtredingen geconstateerd in verschillende gradaties. We merken dat we elk jaar een beter beeld krijgen van de energiebesparingsplichtige bedrijven. Hierdoor wordt het intensiever om de resterende bedrijven in kaart te brengen. Onze schatting is dat we inmiddels (voor de gemeenten die gebruik maken van de co-financiering) gemiddeld genomen zo'n 70 tot 80% van de energiebesparingsplichtige bedrijven hebben bezocht.

Niet alle bedrijven hebben voldaan aan de energiebesparingsplicht. Deze zogenaamde `duikers' komen nog steeds boven drijven. Wanneer een bedrijf wel heeft voldaan aan de informatieplicht, betekent dit niet dat alle energiebesparende maatregelen genomen zijn. Door middel van het EML-toezicht zorgen we ervoor dat de energiebesparende maatregelen alsnog genomen worden. Het gerichte EML-toezicht loont. In 2022 zijn er 223 EML-(her) controles uitgevoerd. In de meeste gevallen is de overtreding na de herstelttermijn opgeheven, in enkele gevallen is een handhavingstraject gestart.

Naast de preventieve controles worden bedrijven in samenspraak met gemeenten ook benaderd en ondersteund via stimuleringstrajecten. Het voordeel van een stimuleringstraject is dat een nauwe samenwerking met een bedrijf kan leiden tot meer energiebesparing dan wettelijk is vereist.

Per 1 januari 2023 moet een kantoorgebouw minimaal energielabel C hebben. In dit kader is er een projectplan opgesteld welke in 2023 verder wordt uitgewerkt. Richting de kantooreigenaren is er inmiddels een brief verzonden inzake de label C verplichting. In 2023 wordt het toezicht hierop verder uitgevoerd.

Verder hebben we in 2022 veel tijd geïnvesteerd in de aanvraag van de SPUK THE gelden (Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht). Zie hiervoor de toelichting bij SPUK aanvragen.

4: Circulaire economie

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat de omgevingsdienst een

belangrijke rol heeft in het versterken van de circulaire economie. Om deze rol ook te kunnen pakken zijn meerdere medewerkers opgeleid als CE-ambassadeurs. De medewerkers treffen elkaar regelmatig om de initiatieven waar zij bij betrokken zijn met elkaar te delen en spreken hun behoeften uit. Daarnaast is er behoefte aan instrumenten, producten en diensten om circulariteit te kunnen toetsen dan wel te borgen. In 2022 is een eerste aanzet geschreven om te zorgen dat circulaire economie een prominentere plek gaat innemen in VTH. Dit door zowel zichtbaar te zijn intern als extern en instrumenten, producten en diensten te ontwikkelen in afstemming met onze partners. Een interne werkgroep begeleidt de activiteiten.

5: SPUK aanvragen

Het Rijk heeft in 2022 meerdere regelingen voor specifieke uitkeringen (SPUK) open gesteld. Wij hebben SPUK aanvragen ingediend voor Energie en het InterBestuurlijkProgramma voor VTH kwaliteits-verbetering. Beide aanvragen zijn gehonoreerd.
SPUK THE gelden (Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht) heeft een totale omvang van circa € 1.5 miljoen met een looptijd van 2023 tot 2026. Deze gelden zijn bedoeld om de interne capaciteit te versterken op het gebied van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht. De volgende activiteiten worden door ODRA opgepakt: toezicht op energiebesparing bij ETS-, onderzoeksplichtige- en overige energiebesparingsplichtige bedrijven. Daarnaast wordt een deel overhead en opleiding ten behoeve van dit project vanuit de SPUK THE gefinancierd.

SPUK-IBP heeft een totale omvang van € 525.000 en een doorlooptijd tot eind 2023. OD NL heeft een algemeen kwaliteits-verbeter programma opgesteld waar ODRA haar bijdrage aan levert door deel-name in werk- en projectgroepen. Daarnaast hebben drie projectvoor-stellen van ODRA subsidie gekregen: Operationalisering toetsingskader afval of product / einde afvalstatus, Verbeteren dataregistratie en -kwaliteit en Verstevigen regionale beleidsadviesrol.
Het projectvoorstel Inzet drones bij VTH is niet gehonoreerd.
De activiteiten uit dit voorstel voor de inzet van drones worden gefinancierd uit het eigen Innovatiebudget 2023 van ODRA.

De SPUK activiteiten zijn aanvullend ten opzichte van het reguliere werk van ODRA en worden projectmatig aangepakt.

6: Innovatie

In 2022 zijn meerdere innovatie-initiatieven uitgevoerd. We hebben een combinatie gemaakt met de hiervoor genoemde SPUK aanvragen om nieuwe projecten voor te bereiden (SPUK gefinancierd): Operationalisering toetsingskader afval of product / einde afvalstatus, Verbeteren dataregistratie en -kwaliteit, Inzet drones bij VTH.

In 2022 is ook het project Rijker Verantwoorden opgepakt. Doel is meer grip krijgen op de bijdrage van ODRA (omgevingsdiensten) aan het realiseren van maatschappelijke opgaven van haar partners, het in beeld brengen van de publieke waarde die ODRA creëert. Er is gewerkt aan het opstellen van een set kpi's voor energieopgave en de circulaire opgave waar ODRA voor staat. Daarnaast wordt in het project een procesbeschrijving ontwikkeld voor de vertaling van maatschappelijke opgaven naar bereikte effecten en wijze van sturing daarop. Het eind-resultaat wordt begin 2023 opgeleverd.
Er is afgelopen jaar een start gemaakt met de verkenning en invulling van de mogelijkheden om GIS (geografische info systeem) in te zetten als ondersteuning bij de dagelijkse (VTH) werkzaamheden binnen de om-gevingsdienst. Doel daarbij is effectiever en efficiëntere werkprocessen met ondersteuning van GIS. Hiervoor is geen standaardapplicatie beschikbaar, ontwikkeling is nodig. Het streven is om op basis van het verrichte voorwerk in 2023 een toepassing operationeel te hebben.

Aan het einde van 2022 hebben we als ODRA een aanvraag ingediend op het Ontwikkelbudget nieuwe prioriteiten omgevingsveiligheid - Omgevingsdienst. De aanvraag is voor een project waarin we standaard-adviezen voor omgevingsveiligheid (EV) gaan ontwikkelen, die dan in een automatisch programma verwerkt kunnen worden zodat de EV specialisten meer tijd hebben voor complexere casussen. De aanvraag is gehonoreerd en we voeren het project uit in samenwerking met de Omgevingsdienst Achterhoek en een gespecialiseerd bureau.

7: Gezamenlijke diensten

Wij voeren voor alle partners en andere omgevingsdiensten gezamen-lijk een aantal diensten uit, waaronder piketdienst, samenwerking met strafrecht, gegevens(data)beheer, ketensamenwerking en klantendesk (bouw en milieu). Deze diensten worden bekostigd door alle partners op basis van fixed price. In katern 2 geven we een overzicht van de kosten voor deze gezamenlijke diensten.

8: Resultaten programma advies

Tabel 5: KPI's en productieresultaten Projecten

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	↗ tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	☺ -11%	34.557	↗	39.015	21.079
Juridische kwaliteit	% bezwaren en beroepen die ongegrond zijn verklaard		niet gemeten			87%
Financiële realisatie	• kosten (x €1.000) • baten (x €1.000)	☺	**-€ 4** € 3.689 € 3.685	↗	**-€ 144** € 4.463 € 4.319	**-€ 502** € 2.927 € 2.425

Korte toelichting op de productie van programma 'projecten'

- Productie: De productie is lager dan begroot; er zijn ruim 12.000 uur 'projectondersteuning' ondergebracht in het programma Toezicht en handhaving.
- Klant tevredenheid: Er zijn geen aparte metingen in dit programma gedaan.
- Kosten en baten; Daling van de omzet; hangt samen met de overheveling.

F

WE WERKEN SAMEN IN GELDERLAND

In Gelderland zijn sinds 2013 zeven autonome omgevingsdiensten actief. We werken als ODRA met de zes collega omgevingsdiensten samen waar het nuttig, effectief en efficiënt is. Deze afspraken gaan door het leven als ‘de stelseltaken’. Wij nemen de stelseltaak handhaving en toezicht provinciale complexe bedrijven voor onze rekening. Daarnaast voeren we als gezamenlijke dienst het Diepgaand administratief toezicht (DAT) en het specialisme Landelijk meldpunt afval (LMA) uit.

1: Stelseltaken van andere omgevingsdiensten

De taken van de andere omgevingsdiensten zijn te verdelen in de taken op het VTH-gebied, en taken die in de overheadsfeer liggen.
Ten behoeve van het primaire proces zijn dat:

- de ODR voor ketentoezicht;
- de ODNV voor de BsBm (coördinatie handhaving);
- de ODRN heeft als taak de vergunningen voor de complexe bedrijven in Gelderland te verzorgen. Zij doen dat ook voor de gemeentelijke complexe bedrijven van ODRA. De kosten hiervan worden doorbelast (zie katern 2).

Met ingang van 1 maart 2022 is bezwaar en beroep vergunningverlening overgegaan van ODRA naar ODRN. Omdat complexe vergunningverlening bij ODRN is belegd komt dit de kwaliteit van deze bezwaar en beroepzaken ten goede.

De andere stelseltaken betreffen samenwerkingen op gebied van bedrijfsvoering:

- de OVIJ verzorgt het portaal; (website en communicatie)
- de ODA; gezamenlijk beleid op HRM en coördinatie richting SGO
- de ODdV; I-go, datalab en coördinatie in algemene zin van het Gelders stelsel.

2: Provinciale programma's

Onder de provinciale programma's rangschikken we drie afzonderlijke gebieden:

1: Samen Sterk

ODRA, ODRN (Nijmegen) en de provinciale afdeling VVHH in opdracht van de Gedeputeerde werken samen aan de uitvoering van de VTH-taken voor provinciale bedrijven. Dat betekent extra onderlinge afstemming van de werkzaamheden en samen optrekken `als waren zij samen 1 uitvoeringsorganisatie'.

In 2021 is het Dasboard ontwikkeld (in 2022 live-gang) om de voortgang van VTH-werkzaamheden te monitoren. Daarnaast hebben we Bedrijf in Beeld gestart om de stap van reactief naar proactief te maken en aandachtsbedrijf te voorkomen. Met het rapporteren op KPI's is de basis gelegd om het Dashboard door te ontwikkelen. ODRN heeft hiervoor een plan ingediend om het Dashboard breder in te zetten en te verrijken met data. Zo laten we zien dat we blijvend professionaliseren.

2: Complexe handhaving door ODRA

In 2022 hebben we voortgebouwd op 2021 door de basis op orde te brengen door maandelijks de voortgang te bewaken. We laten zien dat we financieel in control zijn en dat we met extra regie op VTH scherper aan de wind varen. We blijven investeren (Bedrijf in Beeld) in de relaties met onze partners en geven aan wat wij nodig hebben om te leveren. We hebben aan de hand van concrete casussen aandacht besteed aan toepassen van de Landelijke handhaving strategie (LHS) en de onderbouwing van de keuze voor bepaalde classificering. Ook is er geoefend met het identificeren van mba's in voorbereiding op de Omgevingswet.

Dat vertrouwen zetten we voort in 2023 ook met de komst van de Omgevingswet. De basis houden we op orde en we intensiveren op datakwaliteit en professionaliseren van de pool. Hieraan is onlosmakelijk verbonden het neerzetten van één team dat werkt aan één opdracht met één aanpak. Dat vraagt samenwerking, discipline in kennisdeling, registratie en dossiervorming, vereenvoudiging van het zaaksysteem + instructie en ondersteuning om dat op orde te houden. Tenslotte, visie ontwikkelen over vaststellen 'outcome'.

3: Aandachtsbedrijven

2022 stond in het teken van het fundament verder brengen, en de stap maken naar een jongvolwassen organisatie. De programmabeheersing en de capaciteit is beter op orde. De projectmatige aanpak van de aandachtsbedrijven wordt steeds professioneler. Het programma kent een eigen dynamiek met onder meer media-aandacht op casussen, pittige ontwikkelingen op dossiers en langdurige procedures.

In september is samen met de opdrachtgevers een tweede evaluatie van het programma uitgevoerd. De verbeterpunten zijn benoemd en concentreren zich op vijf domeinen: data kwaliteit en verrijking, menskracht vasthouden, regie: breder perspectief, communicatie – media, delen van successen. Dat heeft geresulteerd in een aantal quick-wins. Voorbeelden zijn nieuwe formats voor projectplannen en bestuurlijke notities, periodieke voortgang- en urenrapportage, een uniform dossierarchief en de introductie van 'Bedrijf in Beeld'. Dit is een traject om vroegtijdig potentiële aandachtsbedrijven te bezien en indien nodig door intensivering van toezicht en handhaving te voorkómen dat het aandachtsbedrijven worden.

Het resultaat van regie op aandachtsbedrijven is dat we bij vijf bedrijven de opschaling tot aandachtsbedrijf voorkomen hebben. Daarnaast hebben we drie afgeschaald naar regulier. Op basis van uitgevoerde omgevingsscans zijn ook drie bedrijven toegevoegd aan het programma.

G

WERKEN AAN DOELMATIGE BEDRIJFSVOERING

In 2021 is een eerste analyse gemaakt van de toekomstbestendigheid en doelmatigheid van onze bedrijfsvoering. Mede vanuit die analyse zijn in 2022 de verbeteringen ingang gezet op weg naar een duurzame organisatie, met als meest prominente verandering in 2022 onze verhuizing en ICT-transitie.

1: Op weg naar een duurzame organisatie

Duurzame huisvesting

Eind 2021 is het startsein gegeven voor herhuisvesting. Er is een 20 jarig huurcontract afgesloten voor de huur van 4 verdiepingen (de 9e – 10 – 11e en 13e) in de Airborne Tower. Evenals ons oude adres, aan de Eusebiusbuitensingel. In een halfjaar tijd zijn ontwerp en verbouw gerealiseerd. Het ontwerp is gebaseerd op duurzame uitgangspunten; zoveel mogelijk gebruik van reeds aanwezige inrichting, zoals plafonds en zonwering, volledig uitgerust met LED /bewegingssensoren en klimaatregulering. Voor de inrichting is circa 80% refurbished meubilair aangekocht. De ICT is nagenoeg draadloos en mobiel, volledig ondersteunend aan ons huisvestingsconcept. De investering inclusief ICT bedroeg € 1,3 miljoen.

Per 1 juli 2022 zijn twee verdiepingen opgeleverd, de andere twee gedurende augustus en september. Met de verhuurder is afgesproken dat er tot 1 februari 2023 geen huur wordt betaald (incentive) het eerste halfjaar.
Tot 1 september 2022 huurden we kantoorruimte van de gemeente Arnhem. Ook namen we tot 1 september de facilitaire dienstverlening voor kantoor en ICT af van De Connectie.

Tabel 6: Kerngegevens huisvesting en facilitair

Huisvesting & facilitair x € 1.000	Begroting 2023	Real. 2022	Real. 2021
Totaal	€ 742	€ 716,1	€ 868,1
Kengetallen			
• huurkosten per fte	€ 2.101	€ 1.437	€ 2.235
• facilitaire kosten per fte	€ 1.825	€ 1.805	€ 2.450
• huurkosten per m²	€ 196	€ 145	€ 207
• aantal fte's (incl. extern)	189,0	204,1	185,3
• aantal m²	2.023	2.023	2.002
• aantal werkplekken	121	121	102

Een maatstaf voor de effectiviteit van de huisvesting is de verhouding tussen het aantal medewerkers en het aantal werkplekken (rijksnorm 0,7). In ons werkplekconcept, welke uitgaat van werken op locatie (bij de klant) thuiswerken en ontmoeten op kantoor, hebben we een inrichting kunnen realiseren op een flexfactor van 0,6 werkplek per fte.

ICT transitie

Vanaf begin 2022 is gewerkt aan de ICT transitie, allereerst hebben wij de benodigde hardware Europees aanbesteed. Te denken valt aan laptops, smartphones, beeldschermen, audio visuele middelen en randapparatuur. Vervolgens is gestart met het loskoppelen van onze data bij De Connectie en het overbrengen van alle data naar een eigen op Cloud gebaseerd platform waarin het gebruik van Office 365 de spil vormt. Dit was een flinke uitdaging omdat het doel was gesteld om de ICT transitie voor de zomer te realiseren. Uiteindelijk hebben we dit binnen de termijn weten te realiseren en zijn we in staat om volledig cloud-gebaseerd veilig en flexibel, zowel op kantoor als thuis te werken.

2: Planning en Control cyclus

Partners en bestuur

Met onze partners hebben we afgesproken dat we maandelijks inzicht geven in de voortgang van het werkpakket. Door diverse technische problemen met de systemen en onderbezetting hebben we de eerste drie maandcycli moeten overslaan. Met de maandrapportages proberen we meer voorspellende inhoud te geven. In september zijn we gestart om prognoses voor de realisatie op te stellen. Vanaf 2023 willen we dit structureel verankeren in de maandrapportage.

Het bestuur (zowel DB als AB) ontving voor elke vergadering een dashboard, waarin de belangrijkste productieresultaten, exploitatie kosten/baten, verzuim en kpi's worden weergegeven en geprognosticeerd. De besprekingen in het bestuur zijn steeds meer gericht op risico mitigatie.

Interne sturing

Sturing van de organisatie vindt onder meer plaats aan de hand van een uitgebreider maandelijks dashboard. Het MT-dashboard is gebaseerd op de balanced score card methodiek en qua detaillering op teamniveau. Voor de team- en projectleiding zijn met ons bedrijfsinformatiesysteem (SAC) specifieke dashboards beschikbaar met tijdsbesteding en zaakrealisatie per team, per partner. De ontwikkeling van een dynamisch capaciteitsmodel (om de bezetting af te stemmen op de inkomende opdrachten) is medio 2022 gestart en zal verder worden uitgewerkt in 2023.

3: Financieel beleid en compliancy

Outputsturing

Sinds 2020 werken we met een systeem van beheerste output-financiering voor de partners en OD's. In deze methodiek wordt een mix gehanteerd van levering van diensten (gerealiseerd uren x tarief), gerealiseerde producten (aantal x productprijs) en een fixed price voor gezamenlijke diensten.
Voor de provinciale programma's en derden geldt enkel de levering van diensten (uren x tarief).
Het is een complex systeem gebleken, dat veel administratie met zich meebrengt om alle verschillende dimensies te kunnen onderscheiden. Outputfinanciering en outputsturing horen bij elkaar, vinden wij. In 2021 zijn we daarom gestart met de pilot 'Rijker verantwoorden'. Een traject om van 'output' naar effect (outcome) te gaan. In 2022 zijn aanvullende pilots gedaan; in 2023 willen we werkwijze gaan verankeren in de bedrijfsvoering.

BBV-richtlijnen

Regeling Besluit begroting verantwoording (BBV)

In het BBV is een aantal, voor het jaarverslag verplichte onderdelen benoemd, waarover een toelichting moet worden opgenomen. Dit betreft:

- Verbonden partijen, ODRA kent geen verbonden partijen;
- Lidmaatschappen, ODRA is lid van de werkgeversvereniging WSGO en lid van ODNL;
- Grondbeleid, ODRA heeft geen grond in bezit of pacht, dit hoort niet bij het takenpakket;
- Vennootschapsbelasting, ODRA is vrijgesteld van deze belasting na afspraak met Belastingdienst;
- Lokale heffingen, ODRA heft geen leges of heeft geen andere inkomsten uit hoofde van vergunningverlening dan wel handhaving. ODRA levert wel informatie aan partners ter berekening van de leges.

In control statement

De verplichting om een control-statement op te stellen (in de jaarrekening) zou oorspronkelijk ingaan voor dit boekjaar. Er is door BZK besloten om die verplichting met een jaar uit te stellen. Over de jaarrekening 2023 geldt de verplichting voor het eerst.
ODRA is in 2022 gestart met het voorbereiden hiervan. Het belangrijkst instrument om uiteindelijk een in control statement te formuleren, is het beschikbaar hebben van goede procesbeschrijvingen en een periodieke (maand)afsluiting van de systemen nodig. Door het uitstel is er in de planning van dit proces meer tijd genomen. En deel, zoals afronding van de procesbeschrijvingen, gebeurd in 2023.

AVG / privacy / BIO-richtlijn

In het afgelopen jaar zijn geen datalekken gemeld bij de Functioneel Gegevensbeschermer van ODRA. In het kader van de taken die ODRA uitvoert is de vraag naar geanonimiseerde documenten toegenomen. Daardoor is in het afgelopen jaar een pilot gedraaid over het automatisch weghalen van persoonsgegevens in documenten die gedeeld moeten worden. Dit krijgt een vervolg in 2023. In de zomer van 2022 is ODRA overgegaan naar Microsoft Office 365 en wordt sinds die tijd gewerkt in de Cloud. Door de overgang naar een eigen ICT omgeving is het beveiligingsniveau verhoogd. In de praktijk is dit vooral merkbaar bij het verwerken van documenten en e-mailverkeer. Er zijn meer handelingen nodig omdat mailverkeer en documenten versleuteld worden opgeslagen en verzonden. De wijze waarop informatiebeveiliging is toegepast wordt in 2023 geëvalueerd. Als gevolg van de overgang naar het werken in de Cloud heeft ODRA haar telefoons en laptops standaard beveiligd met een tweetraps authenticatie. De informatiebeveiliging is dusdanig ingericht dat na een bepaalde tijd opnieuw ingelogd moet worden middels een extra verificatiestap. ODRA voldoet aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid Cybersecurity (BIO).
De accountant heeft geconstateerd dat ODRA inconsequent heeft gehandeld in het afsluiten van verwerkersovereenkomsten. Dit krijgt extra aandacht in 2023. In 2022 is de verplichte vierjaarlijkse externe Wpg-audit uitgevoerd. Geconstateerde tekortkomingen/ verbeterpunten worden in 2023 verder opgepakt.

Wet elektronische publicaties (Wep)

In 2022 heeft ODRA zich georiënteerd op deze wet en hebben gesprekken met enkele partners plaatsgevonden om samen te kijken wat deze wet betekent. De Wep is uitgesteld tot 1 januari 2023. Dit heeft ons de ruimte gegeven om het digitaal ter inzage leggen van voorgenomen besluiten verder te automatiseren.

Wet open overheid (Woo)

Op basis van de Woo worden onverminderd verzoeken tot informatie gedaan. In de meeste gevallen zijn het onze opdrachtgevers zelf die de openbaarmaking van de documenten doen. ODRA levert stukken aan. Deze stukken worden van tevoren geanonimiseerd.
Er zijn 35 wob/woo verzoeken gedaan in 2022.

Onze verslaggevingsrichtlijnen schrijven voor dat we jaarlijks in de begroting aandacht moeten besteden aan beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de jaarlijkse verantwoording verslag moet doen van de uitvoering van de Woo in relatie tot die beleidsvoornemens. We kunnen hier nog niet aan voldoen. We weten nog niet wanneer we gaan beginnen met het openbaar maken. Het platform waarop de documenten geplaatst moeten worden is nog niet beschikbaar en de ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd.

Anonimiseren

In het kader van de taken die ODRA uitvoert is de vraag naar geanonimiseerde documenten toegenomen. Dat is erg tijdrovend. Daardoor is in het afgelopen jaar een pilot gedraaid over het automatisch weghalen van persoonsgegevens in documenten die gedeeld moeten worden. Dit krijgt een vervolg in 2023 met als doel om een anonimiseringstool te implementeren.

4: Governance en organisatie

De Eerste Kamer heeft op 14 december 2021 ingestemd met een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna Wgr) en enig andere wetten met betrekking tot de gemeenschappelijke regelingen. Deze wijziging is op 1 juli 2022 in werking getreden. Deze wijziging beoogt een versterking van de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen met betrekking tot de kaderstellende- en controlerende van raden en Staten.
De gemeenschappelijke regeling ODRA is voor het laatst inhoudelijk gewijzigd in 2019. Nadien heeft het bestuur ODRA in december 2021 ingestemd met een gewijzigde versie van de gemeenschappelijke regeling ODRA, echter is deze versie nog niet voor zienswijzen aangeboden aan de raden en Staten, omdat de wijzigingen merendeels betrekking hebben op de invoering van de Omgevingswet. ODRA heeft dan ook besloten om, ingegeven vanuit efficiëntieoverwegingen, alle wijzigingen van de GR ODRA in één keer voor te leggen aan de colleges en raden. Op deze manier belasten we de colleges en raden niet twee keer achter elkaar met besluitvorming. Uiterlijk 1 juli 2024 dient de gehele wijziging van de Wgr geïmplementeerd te zijn.

Bestuur en partners (po)

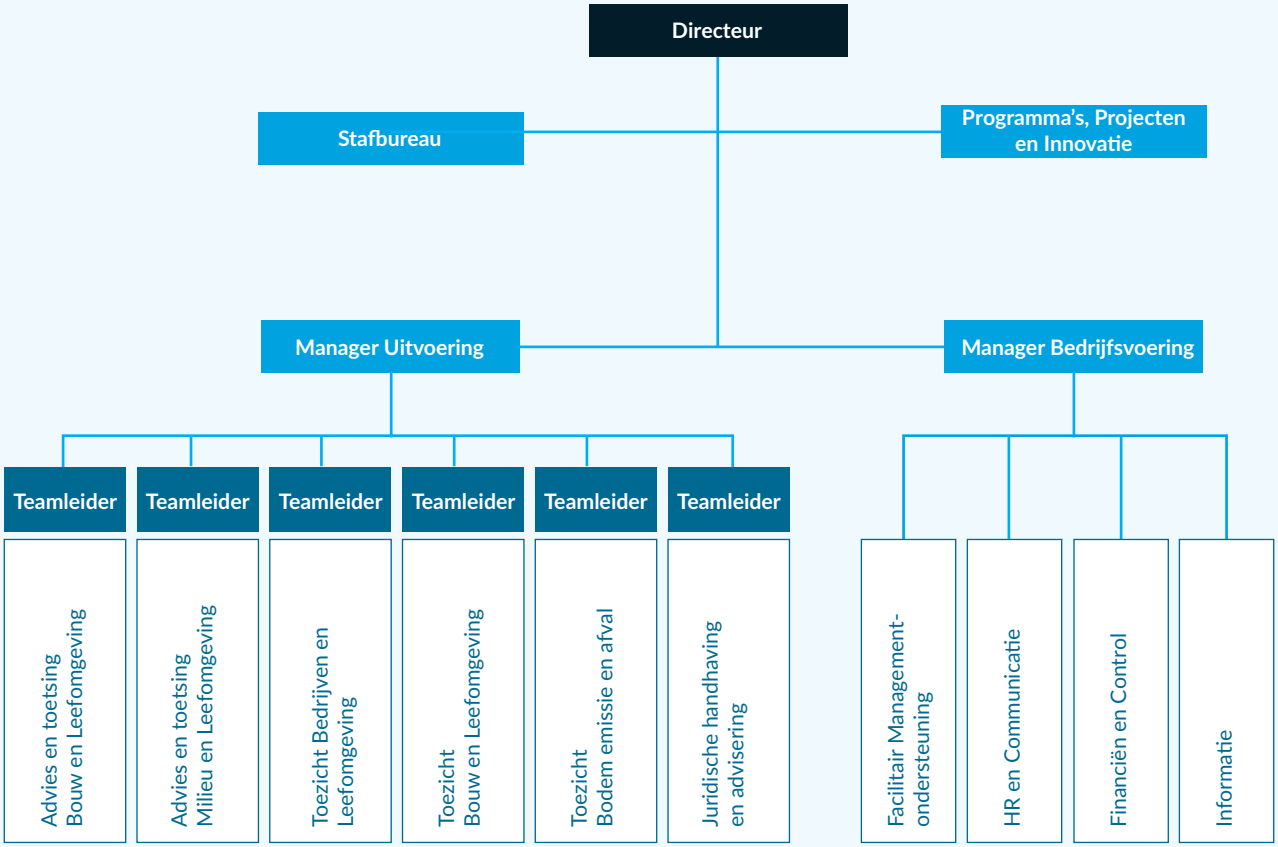
Ons Algemeen Bestuur (AB) neemt besluiten op basis van de stemverhouding die is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling.
De belangrijkste bevoegdheden zijn het vaststellen van begroting en jaarrekening. Het AB benoemt leden van het DB.
Het AB is onze opdrachtgever. Elke partner beslist zelf over het mandaat dat zij verleent aan ODRA. Het AB geeft gevraagd en ongevraagd alle informatie aan de gemeenteraden en Provinciale Staten die nodig is voor een juiste beoordeling van het door het bestuur te voeren en gevoerde beleid. Wij hebben geen audit comité.
De toezichtrol ligt bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Voorafgaand aan de vergaderingen van het AB vindt er een ambtelijk opdrachtgeversoverleg plaats, te weten het Partneroverleg (PO). Elke gemeente en de provincie Gelderland hebben een medewerker afgevaardigd (regisseur) die deelneemt aan het PO.
In deze vergaderingen worden de vergaderingen voor het AB voorbereid met de regisseurs, zodat zij de eigen bestuurders goed kunnen adviseren over de oordeelsvormende- en besluitvormende agendapunten van de AB-vergaderingen.
Het DB komt zo vaak als nodig bijeen. In 2022 is dit zes keer, waarvan vier keer fysiek en twee keer digitaal online. Het DB is bevoegd en verantwoordelijk voor bedrijfsvoering en operationele besluitvorming en hebben de eigenaarsrol. De voorzitter is voorzitter van AB en DB.
Het AB is in 2022 vijf keer fysiek bij elkaar geweest.
Na de gemeentelijke verkiezingen in maart 2022 is er een nieuw algemeen- en dagelijks bestuur aangetreden. Op 14 juli 2022 heeft het algemeen bestuur de leden van het dagelijks bestuur benoemd.
In katern 2 (onderdeel WNT) is een overzicht opgenomen van alle bestuursleden en de wisselingen na de verkiezingen.

Organisatieontwikkeling

In 2022 is veel aandacht besteed aan het samenspel tussen de teams: De teamleiders zijn begeleid in hun verdere doorgroei om onze producten en diensten, als onderdeel van een keten, uit te werken in randvoorwaarden voor vergunningverlening en toezicht (en handhaving).
Door de groei van dienstverlening, en uitbreiding van de bezetting, is de maximale omvang van teams bereikt. In 2023 zullen we waarschijnlijk tot uitbreiding van het aantal teams en daarmee deels herschikking van een aantal taken komen.
Voor Bedrijfsvoering geldt dat er eind 2021 een veranderplan lag dat onder andere voorzag in een geclusterde aansturing per discipline. Plan was ook dat de belangrijkste processen van bedrijfsvoering werden beschreven. Met beiden is een begin gemaakt doch onder meer door personele wisselingen op cruciale posities is dit traject nog niet af. Ook plaatste de groei van de organisatie en de verhuizing naar de Airborne Tower, de facilitering door bedrijfsvoering voor grote opgaven.
In 2022 is de ontwikkeling van het team Programma's, Projecten en Innovatie verder vormgegeven. Er ligt een visie op het team, de positie binnen ODRA en haar omgeving, er is duidelijkheid over de bemensing en de opgaven en er is gewerkt aan het borgen van de planning en control cyclus voor Programma's en projecten.

Managementteam

Aan het hoofd van de interne organisatie staat de directeur. Hij is bevoegd voor het nemen van operationele besluiten en deelt deze verantwoordelijkheid met twee managers, uitvoering en bedrijfsvoering. Zij hebben mandaat voor aangaan van verplichtingen tot € 100.000. Daarboven ligt het mandaat bij het Dagelijks Bestuur (DB).

SOCIAAL JAARVERSLAG

1: Sociaal beleid

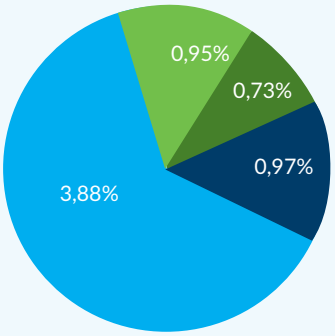
ODRA is een professionele, ambitieuze werkgever met een actieve werksfeer. Ruime ontwikkel- en opleidingsmogelijkheden zijn voor onze medewerkers voorhanden en hebben we in 2022 verder vorm gegeven vanuit het opleidingsplan. We willen een goede werkgever zijn en streven tegelijkertijd naar realisatie van de organisatiedoelen alsmede realiseren van doelen van onze medewerkers. De medewerkers krijgen hierin veel verantwoordelijkheid en worden uitgenodigd het initiatief voor eigen ontwikkeling te nemen. De combinatie tussen zelfstandig functioneren en de verbinding met elkaar zoeken staat hierbij centraal, met de maatschappelijke opgaven als inspiratiebron. Het is een continu proces van aanpassen aan de dynamiek op de arbeidsmarkt en de vraag van de partners naar expertises en kwaliteitsverbetering. Professionaliseren, pro activiteit, ontwikkelen, flexibiliteit en samenwerken zijn voor alle medewerkers, vereiste competenties en randvoorwaarden. Medio 2022 hebben wij ons gericht op het thema duurzame inzetbaarheid versus binden en boeien welke een vervolg zal krijgen in 2023. Daarnaast is onze ICT-infrastructuur dusdanig ingericht dat onze medewerkers volledig locatie-onafhankelijk kunnen werken.
In het laatste kwartaal van dit jaar hebben wij de eerste stappen gezet naar het onderzoeken van de mogelijkheden m.b.t. de arbeidsmarkt. In 2023 bouwen wij verder aan de verbinding met werving en selectie kanalen, het onderwijs en diverse netwerken.

Bedrijfsgezondheid

Sinds 2020 werken we samen met de arbodienst Care-to- work. Waar nodig schakelen we aanvullende specialistische diensten in. De bedrijfsadviseur van dit bedrijf is beschikbaar voor preventiegesprekken over vitaliteit en gezondheid in relatie tot het werk. Medewerkers komen in geval van een ziekmelding in contact met de bedrijfsadviseur en de bedrijfsarts. Care-to-work adviseert het management van ODRA over samenwerken aan een voorspoedig herstel. Daarnaast zijn er dit jaar 6 SMT (Sociaal Medisch Team) bijeenkomsten georganiseerd waar gezamenlijk met de bedrijfsadviseur, de managers, teamleiders en op aanvraag de bedrijfsarts de nadruk op preventie is gelegd.

Verzuim

Bij ODRA is het gemiddelde ziekteverzuimpercentage over alle teams in 2022 6,6%. Dat is een stijging ten opzichte van de twee voorgaande jaren, waarin het percentage 4,8% en 5,0% was. Van de 6,6% zien we dat het grootste deel voortkomt uit verzuim dat langer duurt dan 42 dagen. De oorzaken van het verzuim zijn grotendeels te wijten aan klachten en dan met name de combinatie tussen privé en werkdruk. Daarnaast kunnen wij spreken van een aantal medewerkers met langdurige fysieke klachten waarvan twee medewerkers met long COVID. Thuiswerken biedt soms meer balans tussen werk en privé voor de medewerkers, hierdoor zijn zij echter wel minder zichtbaar voor de leidinggevenden waardoor preventieve maatregelen anders ingezet moeten worden.
De gemiddelde verzuimcijfers bij de overheidsorganisaties, van de afgelopen twee jaar waren 5,4% (in 2022) en 5,8% (in 2021)
Alleen ziekmeldingen die (deels) binnen de contractperiode van de organisatie vallen tellen mee.
Bepaalde verzuimoorzaken, bijv. ziekte t.g.v. zwangerschap of bevalling, orgaandonatie e.d. tellen niet mee. Zwangerschapsverlof telt niet mee.

Totaal verzuim 6,5% verdeeld naar:

- Extra lang > 1 jaar
- Lang 6-52 weken
- Middel 1-6 weken
- Kort < 1 week

Tabel 8: Bezoeken spreekuren in aantallen 2022

Bedrijfsgezondheid	2022	2021
Spreekuur bedrijfsarts	22	15 bezoeken
Spreekuur bedrijfsadviseur	56	66 bezoeken
Preventief bedrijfsadviseur	1	4 bezoeken
Preventief bedrijfsarts	2	1 bezoek

Tabel 9: Sociale inzetbaarheid

Sociale inzetbaarheid	2022	2021
Aantal stagaires	4	6
WW-uitkeringen	1	1
Ouderschapsverlof	10	12
Zorgverlof	3	2

Verzuim leeftijd categorie

- Het langst durende verzuim: Categorie tussen de 36 en 40 jaar
- Het hoogste verzuimcijfer: Categorie tussen de 36 en 40 en 61 en 65 jaar

Inclusie

Bij ODRA doet iedereen mee. De maatschappij is onze klant én inspiratiebron. Zo benaderen wij ook de arbeidsmarkt en de kanalen die wij hiervoor inzetten. Met als doel een personeelsbestand te vormen dat een afspiegeling van de samenleving is. Daarbij hechten wij waarde aan een prettige en open werksfeer voor onze medewerkers. We zijn trots op onze 123 mannen (65,4%) en 65 vrouwen (34,6%)! In totaal 188 collega's, die een bijdrage leveren aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.
Bij ODRA zet de dalende lijn van de gemiddelde leeftijd door. Is de gemiddelde leeftijd voorgaande jaren nog boven de 46, nu is die 44 jaar. De meeste mannen zijn in de leeftijd van 30-55 jaar. Vrouwelijke collega's zijn in de leeftijd van 40 tot 55 jaar. Binnen de teams van Handhaving en Advies zijn vooral mannen werkzaam, vrouwen vooral binnen bedrijfsvoering en staf.

Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt gooit ook dit jaar roet in het eten. Nieuwe collega's zijn schaars, er wordt een beroep gedaan op onze creativiteit en het zoeken van verbindingen t.b.v. werving en selectie. Onze vacatures worden zorgvuldig opgesteld om nieuwe collega's aan te spreken en zo is er ook gewerkt aan een arbeidsmarktcommunicatie campagne i.s.m. het Gelders Stelsel. Dit jaar zijn wij ook gestart met onderzoek naar de mogelijkheden om ons netwerk uit te breiden en samenwerkingen op te zoeken met instanties zoals het onderwijs en nieuwe werving en selectiebureaus. In het laatste kwartaal heeft ODRA deelgenomen aan een bedrijven contactdag bij de HAN in Arnhem en zijn wij aangesloten bij het netwerk De Mobiliteitstafel. Deze strategie zetten wij voort in 2023.

Senior medewerkers coachen en begeleiden startende- en junior medewerkers, waardoor er meer rust is ontstaan en de senior minder belast wordt op de lange termijn. De groep mannelijke collega's van 56 jaar en ouder (17% van het totale ODRA-bestand), die binnen 10-15 jaar vanwege pensioen uitstromen, vragen de aankomende jaren onze aandacht.

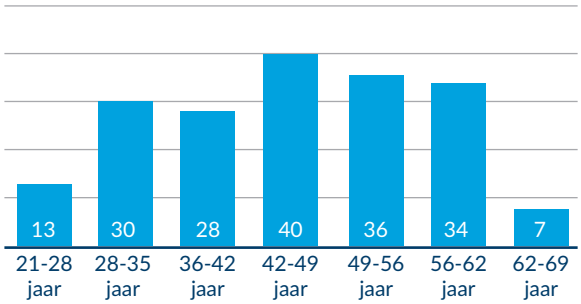
In- door – en uitstroom

Groeien in een dynamische omgeving, dat blijkt onder meer uit het feit dat 38 nieuwe collega's zijn aangenomen in de loop van 2022. Wij zijn constant opzoek naar methoden om ODRA zichtbaar te maken voor potentiële medewerkers. Dat geldt ook voor stagiaires. Vier stagiaires hebben hun opleiding een impuls kunnen geven met de praktijk-ervaring die zij bij ODRA hebben opgedaan. Er zijn nieuwe contacten gelegd met diverse opleidingsinstanties om dit verder op te bouwen en scholieren hebben kennis met ons kunnen maken via een bedrijven-contactdag bij de HAN in Arnhem
Dit jaar hebben wij diverse medewerkers blij kunnen maken met een doorstroom naar een nieuwe uitdagende functie of niveau van werk-zaamheden. Dit geeft energie voor alle betrokkenen en dit heeft een bijdrage geleverd aan het behouden van onze medewerkers, zoals de onderstaande cijfers en de grafiek ook aangeven. Om de continuïteit van onze organisatie en de medewerkers te borgen ontkwamen wij er niet aan om dit jaar met inhuurkrachten te werken, ons doel is wel dit binnen de gestelde verhouding tot vast personeel te houden.

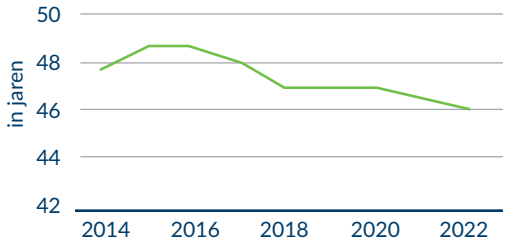
VTH-kwaliteit

De samenleving verwacht van ons professionele kwaliteit in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Gemeenten en provincies hebben meer taken gekregen voor de fysieke leefomgeving. Zij zijn volop bezig met grote opgaven zoals de energie-transitie, (woning)bouwopgave en de omgevingswet. Om al deze taken goed uit te kunnen voeren, is het noodzakelijk dat de kwaliteit van onze organisatie op orde is. VTH-kwaliteitscriteria dragen bij aan borgen en bevorderen van de kwaliteit van de dienstverlening.

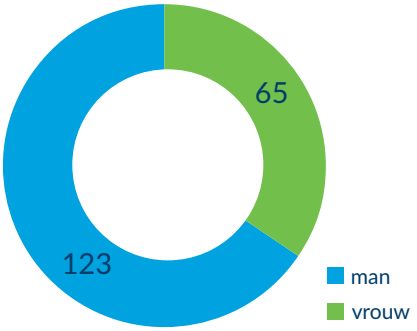
Leeftijdsopbouw

Gemiddelde leeftijd

Verhouding man/vrouw

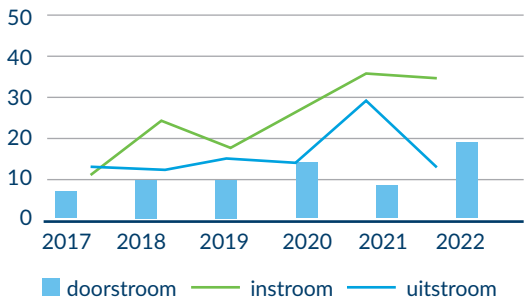

Eind 2022 is het gemeten beeld als volgt:

- Er zijn 29 onderdelen die vallen onder de generieke deskundigheidsgebieden. We voldoen voor 80% hieraan. Voor de 17% waaraan we niet voldoen ligt dat aan de frequentie (lees: we hebben de kennis en ervaring in huis doch op papier kunnen we niet voldoende tijd besteden aan het deskundigheidsgebied); 3% van deze deskundigheidsgebieden hebben we elders belegd (namelijk forensisch ketentoezicht)
- Er zijn 33 onderdelen die vallen onder de specialistische deskundigheidsgebieden voldoen we voor 76%. Daar waar we niet voldoen (9%), is dit voornamelijk vanwege de frequentie; in een paar gevallen ook vanwege te weinig medewerkers die dit deskundigheidsgebied beheersen en in een tweetal gevallen (complexe bouwfysica en indirecte afvalwaterlozingen) hebben we de kennis echt niet in huis; 15% van de specialistische deskundigheidsgebieden is niet van toepassing (dit doen de gemeenten nog zelf).

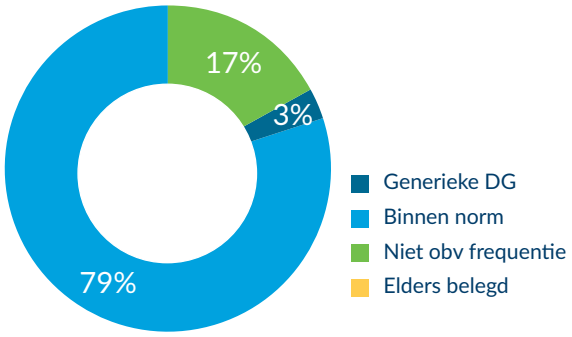
De jaarrekening van ODRA is opgenomen in katern 2.

In -uit en doorstroom

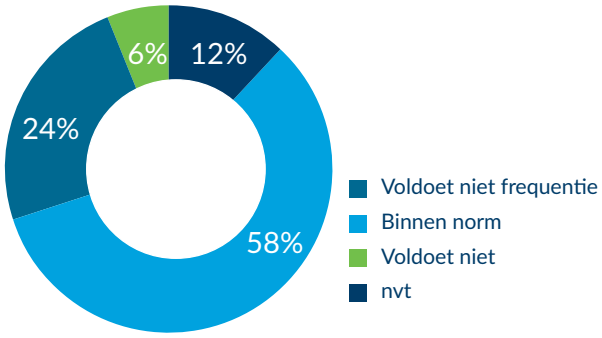

We zien over heel 2022 dat van 14 medewerkers afscheid is genomen, ten opzichte van de 32 van vorig jaar is dat een aanzienlijke vooruitgang. De grootste uitstroom heeft zich voorgedaan bij de teams Advies Bouw en Leefomgeving en Juridische Handhaving & Advisering. Hoewel wij de meeste functies ook weer ingevuld krijgen blijft dit in de huidige arbeidsmarkt een flinke uitdaging.

Generieke deskundigheidsgebieden (29 stuks)

Specialistische deskundigheidsgebieden (33 stuks)

2022 was een druk jaar

Onze prestaties op een rij!

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

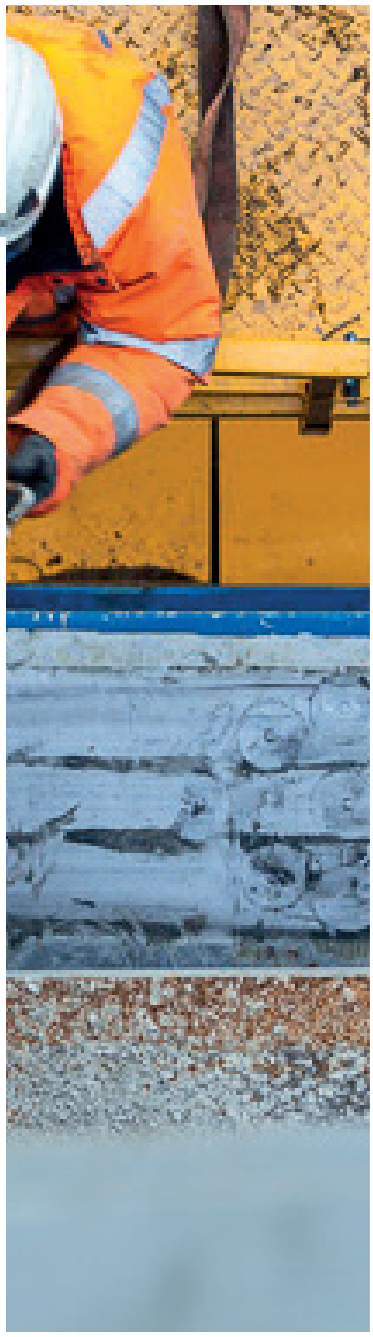
Jaarverslag en -rekening 2022
KATERN 2

JAARREKENING ODRA 2022

Ons financieel en sociaal jaarverslag bestaat uit twee katernen. In katern 1 hebben de focus op de inhoudelijk behaalde resultaten conform afgesproken programma- en taakveldindeling van het Gelders Stelsel.

In dit katern (2) van het jaarverslag verantwoorden we ons over de financiën 2022. Dit doen we aan de hand van de grondslagen en uitgangspunten, die in hoofdzaak zijn bepaald door de richtlijnen uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Daarnaast hebben we met de zeven omgevings-diensten in Gelderland en onze partners (gemeenten en provincie) afspraken gemaakt over de programma- en taakveldindeling en de detaillering van onze verantwoording. We spreken over de programma's Vergunningen, Toezicht en handhaving, Advies, Projecten en Stelseltaken en de taakvelden Milieu, Algemeen en Bouw. We geven in Katern 2 dus aanvullend op Katern 1 de financiële verantwoording over de programma's en de staat van 'baten en lasten'. In dit katern nemen we ook alle vereiste cijfers en toelichtingen op onze balanspositie en alle door de BBV voorgeschreven overzichten.

Grondslagen en uitgangspunten

Wettelijk kader en bestuurlijke afspraken

- BBV: Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
- Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2012
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)
- De systematiek van 'Beheerste outputfinanciering'; diensten en producten worden afgerekend tegen vooral vastgestelde prijzen (vastgelegd in de PDC 22/23) en werkelijke aantallen. Deze methodiek geldt voor alle opdrachten van klanten, met uitzondering van de provinciale programma's en opdrachten van derden. Deze worden geheel op uren x tarief afgerekend

Toerekening en berekeningswijzen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop de dienst en/of product betrekking heeft:

- Baten betreffen de in rekening gebrachte bedragen aan partners, omgevingsdiensten in Gelderland, derden en Provinciale programma's. Dat doen we op basis van de afgesproken tarieven voor producten en diensten en gerealiseerde aantallen producten en diensten. Alsmede subsidies en overige inkomsten (onttrekkingen uit reserves en voorzieningen) waar diensten tegenover staan
- Voor nog niet afgeronde producten (onderhandenwerk) wordt op basis van verstreken doorlooptijd in relatie tot de gemiddelde doorlooptijd per product, een percentage berekend. Dat percentage x het tarief van betreffende product is de waarde die is opgenomen, onder aftrek van de stand van voorgaand jaar
- Lasten zijn de personeelskosten (eigen medewerkers en inhuur), huisvesting, facilitair, bovenregionale kosten, advieskosten en materiële kosten voor projecten
- Bijzondere lasten zijn correcties uit voorgaande jaren en dotaties aan voorzieningen die niet waren voorzien in de begroting

Directe kosten en overhead onderscheiden we in:

- Directe kosten, personeelskosten en kosten die volledig gerelateerd kunnen worden aan het primaire proces. Deze kosten worden toegerekend aan de programma's en taakvelden op basis van de verhouding van de tijdsbesteding door medewerkers
- Overheadkosten (indirect), loonkosten van medewerkers bedrijfsvoering, staf en management, teamleiding, huisvesting, ICT en facilitair voor zover deze niet worden gemaakt voor projecten en specifieke opdrachten en activiteiten in het primaire proces
- *Voorzieningen* worden berekend op basis van het financiële risico, toekomstige kosten voor zover deze tijdens het opstellen van de jaarrekening (april 2023) konden worden vastgesteld
- *Exploitatieresultaat* is het verschil van baten, lasten en dotatie/onttrekking aan voorzieningen. Het exploitatieresultaat wordt na afsluiten van het boekjaar gemuteerd op de Algemene reserve en Bestemmingsreserves, tenzij anders wordt besloten door het Algemeen Bestuur
- *Algemene reserve* is maximaal 5% van de jaarlijkse exploitatielasten (max € 500.000). Het Algemeen Bestuur kan besluiten tot instellen van Bestemmingsreserves. Mocht na verrekenen van het exploitatieresultaat 2022 met de Algemene Reserve en/of bestemmingsreserves nog een saldo resteren, dan kan dit, op basis van de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling, via de sleutel 'stemverhouding' worden afgerekend
- *Continuïteit ODRA*, er zijn geen meerjarige toezeggingen van klanten aan ODRA over de meerjarige begroting. Elk jaar wordt op basis van de geaccordeerde begroting een werkprogramma afgesproken. De bijdragen zijn voor een deel van structurele aard, ODRA voert de wettelijke taken voor milieuvergunningen en toezicht uit

Positief resultaat

We hebben boekjaar 2022 met een positief exploitatieresultaat van afgerond € 53.300 (na fondsmutaties, maar vóór bestemming) afgesloten. Het resultaat is het verschil tussen het resultaat uit reguliere bedrijfsvoering ad € 378.000 minus een dotatie aan de voorziening 'verlof-sparen'van € 325.000.

J

BATEN EN LASTEN; PROGRAMMA-INDELING, PRODUCT – EN KLANTGROEPEN

In het bijgevoegde overzicht van baten en lasten (tabel 1) hanteren we een indeling in programma's en taakvelden. We hebben de afgelopen jaren gezien dat het aandeel van kosten en baten met een algemeen karakter toeneemt of voor alle programma's en taakvelden gelden. De meeste kosten hebben we ondergebracht in het programma Projecten en het Taakveld milieu. Kosten en baten gefinancierd uit bestemmings- en balansfondsen hebben we niet gecategoriseerd op programmaniveau. Deze zijn opgenomen en toegelicht in de categoriale exploitatie rekening.

Indelingen klant -en productgroepen

We hanteren naast de dimensies programma's en taakvelden, ook een indeling in klantgroepen en productgroepen. We gebruiken klantgroepen en productgroepen om het systeem van beheerste outputfinanciering te laten werken.

Klanten

We hebben enkel publiekrechtelijke organisaties als klant. We maken in de staat van baten en lasten onderscheid tussen vier klanten:

- Partners – dat zijn de 10 gemeenten in de regio Arnhem en de provincie Gelderland voor reguliere taken
- Provincie - voor de provinciale programma's PCH (toezicht op complexe bedrijven) en PAB (aandachtsbedrijven)
- Omgevingsdiensten in Gelderland
- Derden - alle overige klanten, zoals gemeenten, omgevingsdiensten buiten Gelderland en Omgevingsdiensten NL, brancheorganisaties en verschillende ministeries

Productgroepen

In ons financieringssysteem hanteren we een vijftal productgroepen, gebaseerd op de volgende methodiek:

- Producten - worden in rekening gebracht op basis van vaste productprijs x aantal geleverde producten
- Diensten - op basis van een uniform uurtarief (€ 92)
- Gezamenlijke diensten - op basis van fixed price voor het gehele pakket aan diensten
- Materiele kosten - worden 1 op 1 doorbelast op basis van nacalculatie werkelijke kosten;
- Provinciale programma's: worden op basis van de bestede uren (€ 92) afgerekend

Producten- en dienstencatalogus

Wij werken met een producten- en diensten catalogus (PDC) waarin elk van de circa 80 producten en diensten zijn beschreven op inhoud, kwaliteitsniveau en prijs. We hebben elke dienst en product gekoppeld aan een programma en taakveld. De realisatie van de baten komt geheel vanuit deze koppeling voort. De realisatie van de programma/taakveld-kosten baseren we op de verhouding van de tijdsbesteding op de producten x gemiddeld tarief.

Voor partners, omgevingsdiensten en de provincie voor de provinciale programma's geldt dat we vooraf een werkpakket afspreken. Werk voor overige klanten en de projecten worden beschouwd als 'aanvullend werk' en daarmee een extra dimensie in de monitoring en beheersing van ons werk.

Het systeem van outputfinanciering is door de indeling in product -en klantgroepen administratief complexer geworden dan we bij aanvang aannamen. Mede versterkt door het relatief hoge aandeel van aanvullend werk dat in 2022 is binnengekomen.

Staat van baten en lasten

14 april 2021 heeft het Algemeen Bestuur (AB) de begroting 2022 besproken en 8 juli 2021, met de zienswijzen van Gemeenteraden en Provinciale Staten, definitief vastgesteld. Deze begroting is het uitgangspunt voor werkpakketten, provinciale programma's en analyses over de realisatie van 2021.

Voorjaar 2022 zijn we gestart met opstellen van een begrotingsactualisatie, omdat op dat moment sprake is van meerdere wijzigingen. Zoals een aantal (grote) aanvullende opdrachten, mutaties in de werkpakketten en verhuizing van stadskantoor naar Airborne Tower (investeringen). In de geactualiseerde begroting hebben we de nieuwe PDC (producten diensten catalogus) als uitgangspunt genomen. In de PDC hebben we geanticipeerd op de Omgevingswet en tegelijkertijd een herijking van een aantal kengetallen en veranderingen in productenaanbod doorgevoerd.

20 oktober 2022 is de geactualiseerde begroting door het AB vastgesteld. Het is een actualisatie en geen begrotingswijziging, daarom hebben we conform onze Gemeenschappelijke Regeling geen zienswijzen gevraagd bij Gemeenteraden en Provinciale Staten.

De totale omvang van de initiële begroting is € 20,6 miljoen. De geactualiseerde begroting gaat uit van € 21,6 miljoen. De belangrijkste aanpassingen zijn:

- € 451.000 hogere omzet door aanvullend werk, nieuwe projecten en actualisatie werkprogramma's
- € 222.000 extra middelen uit reserves en voorzieningen (uitkomsten jaarrekening 2021)
- € 673.000 hogere kosten voor personeel (aanvullende werk) en lagere kosten voor huisvesting en ICT na de verhuizing

Verschillen begroting en realisatie per programma

In de tabel is te zien dat de saldi van kosten en baten per programma relatief klein zijn. Waar deze optreden betreft dit onder meer het verschil tussen urenrealisatie en de afgerekende productprijzen (kengetallen). Na afloop van elk jaar maken we een analyse van deze kengetallen. Als gevolg van deze analyse over 2020 hebben we op enkele onderdelen de PDC voor 2022 – 2023 aangepast.
De analyse over 2022 maken we in het voorjaar 2023 en zal input zijn voor de werkpakketten 2024.

Tabel 1: Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten Programma's x € 1.000	Realisatie 2022 bouw	milieu	kosten	totaal	Actuele begroting 2022 bouw	milieu	totaal	% real	Realisatie 2021 bouw	milieu	kosten	totaal
Vergunningen *(+ % v/d kosten)*				24%								23%
• directe kosten			3.524	3.524	2.914	1.360	4.274	112%			3.116	3.116
• toegerekende overhead			1.256	1.256							1.286	1.286
• baten partners	3.140	1.542		4.682	3.091	1.443	4.534	107%	3.127	1.320		4.447
• baten overige klantgroepen	178	0		178						98		98
Saldo vergunningen	3.318	1.542		79	177	83	260		3.127	1.418	-4-402	143
Toezicht en handhaving *(+ % v/d kosten)*				53%								50%
• directe kosten			7.688	7.688	2.270	7.308	9.578	109%			6.941	6.941
• toegerekende overhead			2.740	2.740							2.864	2.864
• baten partners	2.314	7.936		10.250	2.296	7.391	9.687	109%	2.215	8.312		10.527
• baten OD's en derden	0	318		318						361		361
Saldo handhaving	2.314	8.254		140	26	83	109		2.215	8.673	-9.805	1.083
Advies *(+ % v/d kosten)*				14%								9%
• directe kosten			2.039	2.039	619	1.959	2.578	107%			1.283	1.283
• toegerekende overhead			727	727							530	530
• baten partners	363	2.376		2.739	652	2.064	2.716	107%	0	1.472		1.472
• baten OD's en derden	0	172		172						127		127
Saldo advies	363	2.548		146	33	105	138		0	1.599	-1.813	-214
Stelseltaken *(+ % v/d kosten)*				2%								2%
• directe kosten			115	115	101	263	364	84%			339	339
• toegerekende overhead			192	192							140	140
• baten partners				0	0	0	0		0	33		33
• baten OD's en PCH				0								0
Saldo stelseltaken	0	0		-307	-101	-263	-364		0	33	-479	-446
Projecten *(+ % v/d kosten)*				19%								15%
• directe kosten			2.719	2.719	0	4.463	4.463	83%			2.072	2.072
• toegerekende overhead			969	969							855	855
• baten partners	0	2.810		2.810	0	4.319	4.319	85%	0	2.037		2.037
• baten OD's en derden	0	670		670						388		388
Saldo algemeen	0	3.480		-208,4	0	-144	-144		0	2.425	-2.927	-502
Kosten gefinancieerd uit balans											89	89
Baten ontrokken uit balans										107		107
Totaal												
• kosten	0	0	21.971		5.904	15.353	21.257				19.515	19.515
• baten	5.996	15.824	21.819		6.039	15.217	21.256		5.343	14.255		19.598
Saldo	5.996	15.824	-151,5		135	-136	-1		5.343	14.255	-19.515	82,1
Mutaties voorziening / reserves			204,8 *									17,8
Exploitatie saldo			53,3						Toegevoegd aan reserve MBA			64,3
Resultaat na bestemming												0,0
% baten per taakveld	27%	73%			28%	72%			27%	73%		

** De onttrekkingen uit bestemmingsreserves worden in tabel 1 afzonderlijk getoond, ter aansluiting op tabel 5 en 21. T.b.v. het inzicht in de besteding zijn deze middelen in de andere tabellen in het jaarverslag toegerekend aan de programmabaten waar zij betrekking op hebben, nl "projecten".*

Toelichting tabel 1 (realisatie per programma)

We hebben € 0,77 miljoen meer baten gerealiseerd dan begroot. Het heeft vooral betrekking op (bijlage 1):

- Vergunningen € 0,3 miljoen meer omzet door hogere aantallen producten en diensten:
  - Producten: 130 stuks meer, met name meldingen - en vergunningen bouw
  - Diensten: 3.100 uur meer, met name begeleiding milieuvergunningen en juridische expertise
- Toezicht en handhaving: € 1,9 miljoen meer omzet waarvan een groot deel een andere indeling ten opzichte van de begroting. Het betreft diensten voor de provinciale programma's die voorheen bij Projecten waren ondergebracht en sinds 2022 structureel in Toezicht zijn gekomen.
  - Producten: 1.000 stuks meer, met name klachten
  - Diensten: hoger aandeel juridische afhandeling
- Projecten: € 0,7 miljoen minder omzet -> veroorzaakt door overheveling activiteiten provinciale programma's naar programma toezicht & handhaving
- Advies - € 0,2 miljoen omzet
  - Diensten: hoger aandeel adviezen leefomgeving en beoordelingen saneringen
- Stelseltaken - worden alleen kosten op gerealiseerd

Inhoudelijk is dit verder toegelicht in katern 1.

Tabel 2: Realisatie per productgroep

Kerntabel productie x € 1.000	Initiele bg 2022 aantal (prod/uren)	tarief		%	Actuele bg 2022 aantal (prod/uren)	tarief		%	Realisatie 2022 aantal (prod/uren)	tarief		%
Omzet groepen												
Producten	12.589	€ 791	€ 9.963	48%	10.292	€ 712	€ 7.332	34%	11.364	€ 654	€ 7.438	34%
Diensten (incl. prov. Prog)	0	€ 92	€ 8.444	41%	126.058	€ 92	€ 11.597	55%	132.563	€ 93	€ 12.307	56%
Gezamenlijke diensten	13.950		€ 1.527	7%	17.167	€ 92	€ 1.579	7%	14.886		€ 1.526	7%
Overigen/balans			€ 0	0%			€ 222	2%			€ 145	1%
Materiele kosten			€ 651	3%			€ 527	1%			€ 608	3%
Totaal baten			€ 20.584				€ 21.257	100%			€ 22.024	100%
Kengetallen en fte's	fte's	fte's				fte's				fte's		
kosten uitvoering	152,8	152,8	€ 15.400	75%		159,2	€ 15.452	73%		166,6	€ 16.080	73%
kosten overhead	32,3	32,3	€ 5.184	25%		35,7	€ 5.805	27%		37,6	€ 5.885	27%
Totaal lasten	158,1	185,1	€ 20.584			194,9	€ 21.257			204,1	€ 21.971	saldo € 53,3

We hebben in de reguliere bedrijfsvoering € 0,4 miljoen meer kosten gemaakt dan begroot. Die zijn toe te schrijven aan bijzondere kosten (niet regulier) en € 325.000 kosten voor dotatie aan een nieuwe voorziening verlofsparen.

Toelichting tabel 2

- Bij de actualisatie van de begroting hebben we gebruik gemaakt van de PDC 22/23. Dit heeft geleid tot een herijking van het aantal te leveren producten. We hebben een aantal producten omgezet naar diensten, omdat uit de kengetal-analyse bleek dat het betreffende kengetal onvoldoende de ware kosten representeerde en de 'spreiding' te groot was.
- Ook de gelabelde producten bij de provinciale programma's zijn naar diensten omgezet.
- We hebben de uitkomsten van de Jaarrekening 2021 opgenomen, met name de geplande bestedingen vanuit reserves en voorzieningen.

Verschillen tussen realisatie en actuele begroting

- We hebben meer producten geleverd dan in de actuele begroting was aangenomen. Deels vanwege aanvullende opdrachten en taken (bijvoorbeeld bouwtaken Doesburg), maar ook door meer vergunningen bij de bouwpartners.
- We hebben minder omzet gerealiseerd in de groep Producten. De prijs van producten varieert van € 92 (melding sloop) tot € 9.200 (milieuvergunning uitgebreid). Er zijn in 2022 meer goedkope producten gerealiseerd (vooral meldingen en klachtafhandelingen) dan duurdere, waardoor het gemiddeld gerealiseerd tarief enkele € -tientjes lager is uitgekomen.

Toelichting tabel 3

Aan de programma's rekenen we over 2022 een bedrag van afgerond € 5,7 miljoen toe aan kosten voor overhead. In tabel 3 is de opbouw hiervan weergegeven. De totale overhead (exclusief voorziening) bedraagt 26,8 % (begroot is 27,3%). Ten opzichte van 2021 is het absolute bedrag aan overheadkosten toegenomen, maar niet evenredig aan de groei van de organisatie. We hebben efficiency gerealiseerd. Vooral de kosten voor huisvesting en ICT hebben hier in positieve zin aan bijgedragen.
De verhuizing levert ons een structurele besparing van circa € 150.000 per jaar vanaf 2023 op.

Tabel 3: Specificatie overhead

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	Begroot 2022	Overhead 2022	Directe kosten	Totaal 2022	%	Overhead 2021
Personele overhead	3.318	3.320	15.160	18.480	84%	3.449
		18%	82%			
Materiële overhead						
• huisvesting & facilitair	698	716		716		868
• ict	828	804		804		842
• stelselkosten	248	192	115	307		208
• advieskosten	409	427	63	490		270
• onvoorzien en overig		101		101		36
• projecten	303		747	747		
• dotatie		325		325		
Subtotaal mat. overhead	2.486	2.565	925	3.490	16%	2.225
Totaal	5.805	5.885	16.085	21.970,6	100%	5.674
• saldo				53,3		
% van de totale kosten	27,3%	26,8%		22.024		29,1%

Tabel 4: Overzicht van dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen x € 1.000	Actuele begroting 2022 baten	lasten	saldo	Realisatie 2022 baten	lasten	saldo	Realisatie 2021 baten	lasten	saldo
Exploitatie	21.035	21.035	0	21.544	21.462	83	19.490	19.425	64
Overzicht van dekkingsmiddelen									
• lokale heffingen									
• algemene uitkeringen									
• dividend									
• saldo financiëringsfunctie	222	222	0	480	509	-29	107	89	18
• reserves (na resultaat bestemming						53,3			64
Saldo	21.257	21.257	0	22.024	21.971	0	19.597	19.514	0

Toelichting op tabel 4

We kennen vier financieringsstromen die gerekend worden tot de algemene dekkingsmiddelen: baten van partners, baten uit provinciale programma's, baten van de omgevingsdiensten in Gelderland en baten van derden.
Het saldo financieringsmiddelen bestaat uit vrijval uit reserves en voorzieningen en rente. We hebben in 2022 een lening bij de Bank Nederlandse Gemeenten BNG afgesloten voor de financiering van onze herhuisvesting in de Airborne Tower. De eerste rentetermijn vervalt in 2023. Over het saldo in de schatkist is € 9.912 aan rente ontvangen. We hebben geen beleggingen uitstaan en dus geen dividend uitgekeerd. We innen geen lokale heffingen en ontvangen geen uitkeringen uit algemene fondsen.

Tabel 5: Overzicht financiering uit reserves

Mutaties reserves x € 1.000	Actuele begroting 2022 toev.	onttr.	saldo	Realisatie 2022 toev.	onttr.	saldo	Realisatie 2021 toev.	onttr.	saldo
Algemene reserve			470			470	0	0	470
BR provincietaken			92			92	0	0	92
BR bur. mil. metingen		-9	182			191	0	-10	191
BR omzetting mba's	64	-64	0	64	53	11			0
BR innovatie		-45	48		48	46	120	-26	93
BR opleidingen omgevingswet		-104	0		104	0		-54	104
Resultaat			0			0	0		0
• onverdeeld resultaat 2022			0	53,3		53,3	naar BR mba's		64
Saldo	64	-222	792	118	205	863	120	-89	1.014

Toelichting op tabel 5

We hebben het positieve saldo van boekjaar 2021, na een bestuursbesluit in oktober 2022, kunnen toevoegen aan het nieuwe Bestemmingsfonds Omzetting mba's (milieubelastende activiteiten). Een verplichting die voortkomt uit de Omgevingswet. De inhoudelijke toelichting op de dotaties en onttrekkingen van de fondsen is opgenomen bij de toelichtingen op de balans. Wij stellen voor dat het saldo 2022 € 53.300 wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Op dit moment geldt conform de Gemeenschappelijke Regeling een maximum van € 0,5 miljoen. Dit bedrag is bij de oprichting van

Tabel 6: Overzicht incidentele kosten en baten

Incidentele baten en lasten x € 1.000	Actuele begroting 2022 baten	lasten	saldo	Realisatie 2022 baten	lasten	saldo	Realisatie 2021 baten	lasten	saldo
• Opdrachten derden*	735	*		734	314	421	460		460
• Projecten en subsidies, aanvullend werk				1.206	1.185	21	627	595	32

** De kosten van derden zijn niet berekend in de begroting; in de realisatie zijn de kosten toegekend obv verhouding tijdsbesteding.*

ODRA vastgesteld en was toen een kleine 4% van de omzet. Gezien onze omzetgroei - in de afgelopen jaren is het geldende maximum gedaald naar 2,2% van de omzet - stellen we aan de partners voor een nieuw maximum af te spreken. Tot hiertoe is besloten door onze partners, stellen we voor het meerdere (€ 23.500) te reserveren in algemene zin.

Toelichting op tabel 6

De afspraken die we met onze partners hebben gemaakt over de milieutaken zijn te beschouwen als structurele taken. Voor de meeste taken geldt dat deze (verplicht) zijn belegd bij ODRA. Voor de bouwtaken (Wabo-breed) geldt dat niet, maar zijn feitelijk toch te zien als structureel. Ook team 'Meten en advies' (gefinancierd door Provincie Gelderland) zijn structurele activiteiten.
Bovenstaande activiteiten worden vastgelegd in een werkpakket, dat voorafgaand aan het jaar (in november) met onze partners wordt afgesproken. Gedurende het jaar worden door onze partners aanvullende opdrachten verstrekt. Deze zijn grotendeels als incidenteel aan te merken. Een deel wordt in een volgend jaar gecontinueerd.
Voor de provinciale programma's geldt dat deze in 2020 zijn belegd bij ODRA voor drie jaar. In 2022 is besloten dat deze worden gecontinueerd. Een termijn is niet afgesproken. Daardoor hebben ook de provinciale programma's een structureel karakter.
Onze partners hebben de verantwoordelijkheid om de benodigde capaciteit en kwaliteit die wij moeten aanwenden in stand te houden, dan wel verantwoord af te bouwen bij majeure verandering van taken.
Incidenteel zijn onze opdrachten voor derden, aanvullende opdrachten bij partners en 'gesubsidieerde' projecten (Theseus – Circulaire economie en SPUK-energie, SPUK-IBP).

K

STAAT VAN BATEN EN LASTEN - CATEGORIALE INDELING

Onze Begroting 2022 is in twee ronden tot stand gekomen. De initiële begroting is vastgesteld 9 april 2021 en de bijgestelde begroting is vastgesteld 20 oktober 2022. In deze laatste ronde is de omvang van onze begroting vastgesteld op € 21,3 miljoen.

Tabel 7: Staat van baten

Staat van baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	Initieel bg 2022	Actuele bg 2022	Realisatie 2022	% tov bg 2022	Aandeel in real.	Realisatie 2021	Aandeel aanvullend 2022
Baten dienstverlening							
Partners	13.620	14.580	15.009,3	103%	68%	14.118,3	106,7
Omgevingsdiensten	408	535	390,8	73%	2%	459,9	70,7
Derden en projecten	427	735	734,5	100%	3%	540,1	734,5
Provinciale programma's	5.307	4.711	4.848,4	103%	22%	3.744,6	
Baten dienstverlening	19.762	20.561	20.983,0	102%	95%	18.862,9	911,9
Doorbelaste materiële kosten	822	475	670,9	141%	3%	585,5	33,1
Overige inkomsten	-	-	9,9	-	0%	41,3	55,8
Vrijval balans en overige inkomsten		222	360,1	163%	2%	107,2	204,8
Totaal baten	20.584	21.257	22.023,9	104%	100%	19.596,9	1.205,6
tov initieel		3%				tov real.	5%

Toelichting tabel 7

In de voorgaande hoofdstukken hebben we de baten gepresenteerd op programma of taakveld en per productgroep. In tabel 7 is de verdeling over de klantgroepen weergegeven.

Vooral de omzet bij partners en derden is toegenomen. Het betreft aanvullende opdrachten en levering van meer diensten. Het totaal aan aanvullend werk is 6% van onze omzet.

Ook de provinciale programma's hebben een hogere realisatie. Dat is deels een inhaalslag ten opzichte van 2021 toen de realisatie achterbleef op het werkprogramma.

Materiële kosten en de vrijval uit de balans, hogere realisatie doordat we een groter aandeel externe expertise hebben ingehuurd, respectievelijk projecten zijn opgestart.

De overige inkomsten betreft rente. Na enkele jaren van een

Tabel 8: Staat van lasten

Kosten x € 1.000	Initieel bg 2022	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	%	Aandeel in bg	Realisatie 2021
Personele kosten						
• Loonkosten mdw. ODRA	12.597	13.291	13.172,1	99%		11.859,6
• Kosten externe inhuur	3.342	3.613	4.653,9	129%		3.830,9
Loonkosten intern & extern	15.939	16.903	17.826,1	105%	81%	15.690,5
• Opleidingen	282	369	274,7	74%		224,2
• Alg. personeelskosten	563	532	555,8	104%		594,1
• Voormalig personeel/uitkeringen	100	60	-110,8	-185%		16,7
• Harmonisatie bijdrage	-100	-100	-66,0	66%		-109,8
Overige personeelskosten	844	861	653,6	76%	3%	725,1
Totaal personeel	16.784	17.765	18.479,7	104%	84%	16.415,6
Huur en service kosten	395	320	316,6	99%		424,0
Facilitaire kosten	357	298	293,2	99%		343,4
Afschrijvingen huisvesting	-	-	41,8			
Wagenpark en parkeren	80	80	64,5	81%		100,7
Huisvesting/vervoer	832	698	716,1	103%	3%	868,1
ICT - connectie	587	272	248,3	374%		476,0
ICT beheer & infrastr.	259	511	452,6	89%		320,1
Afschrijvingen ICT	37	45	103,7	230%		46,0
ICT kosten	883	828	804,5	97%	4%	842,1
Bedrijfs & program kosten						
Advieskosten	203	409	490,2	120%		310,3
Bovenregionale kosten	383	364	307,6	84%		348,2
Org. kosten/onvoorzien	119	303	101,2	33%		43,9
Progr. kosten (ODRA - balans)	-	-	61,0			
Progr. kosten (door te belasten)	831	891	685,6	77%		597,2
Bodemtaken (stelpost)	550	-				
Bedrijfs & program kosten	2.086	1.967	1.645,6	84%	7%	1.299,6
Totaal kosten	20.584	21.257	21.645,8	102%	98,3%	19.425,4
Saldo voor mutaties fondsen	0,0	0	378,1			171,5
Mutaties fondsen en balans			324,8		1,5%	107,2
Voorstel bestemming *naar algemene reserve*				53,3		64,3
Saldo na bestemming			53,3	-53,3	0,0	0,0

0-situatie wordt sinds oktober 2022 weer rente uitgekeerd door de BNG en schatkist op onze openstaande tegoeden.

Toelichting tabel 8

Onze begroting 2022 is opgebouwd vanuit een aantal uitgangspunten en kengetallen. De belangrijkste zijn die betrekking hebben op onze capaciteit (zie verder op tabel 9). Hiervoor geldt:

Capaciteit

- Actuele begrote formatie van 195 fte. April 2021 is initieel 185 fte begroot; sterke groei werkaanbod
- De personeelskosten en kosten inhuur zijn samen 81% van de omzet. Huisvesting en ICT totaal 7%, de bedrijfs- en overige kosten 7%
- Flexibele schil (externen) van 15%
- Personele overhead van 17%. De totale overhead inclusief materiele overhead (zie tabel 3) is begroot op 27% van de omzet. Meerjarig is het doel 25%
- Uurtarief diensten is voor partners €92 en is niet gewijzigd in actuele begroting, ondanks cao-afspraken

Uitgangspunten overige personeelskosten

- Overige personeelskosten (Arbo, werving, reiskosten, WKR-vergoedingen) genormeerd op 4% loonsom
- Opleidingen zijn genormeerd op 2% van de loonsom. In de actuele begroting zijn deze aangevuld met de beschikbare middelen uit het bestemmingsfonds opleidingen omgevingswet

Uitgangspunten huisvesting en ICT en overige kosten

- De actuele begroting hebben we aangepast op basis van de business-case herhuisvesting en ICT-transitie die eind december 2021, respectievelijk februari 2022, door het Algemeen Bestuur is geaccordeerd. Daarin is uitgegaan van een normering van 121 werkplekken (0,6 flexfactor) met gelijkblijvend gehuurd oppervlakte (2.100 m²)
- In de begroting hebben we de kosten voor onze gastheren 'de gemeente Arnhem en de Connectie' her-begroot. Deze kosten liepen tot 1 jul respectievelijk 1 september door. De kosten daarna zijn de kosten uit eigen contracten met externe bedrijven voor facilitaire- en ICT-diensten en afschrijvingen
- In de onderhandelingen met de nieuwe huurder is afgesproken dat de huur per 1 februari 2023 ingaat. De budgetruimte die hierdoor ontstaat zijn aangewend voor incidentele kosten voor de verhuizing en ICT-transitie

Toelichting tabel 9

In tabel 9 is de realisatie van de bezetting weergegeven ten opzichte van de uitgangspunten. Tevens zijn de gemiddelde loonkosten per categorie geduid:

Overall-beeld op de capaciteit:

- Ten opzichte van de actuele begroting is de bezetting 9,3 fte hoger uitgekomen. De hogere bezetting loopt synchroon met een groter aantal (aanvullende) opdrachten
- We hadden meer capaciteit nodig voor hoger verzuim en verloop in personeelsbestand (meer inwerken)

Loonkosten

- Onze loonkosten komen (in- en extern) € 0,9 miljoen hoger uit dan begroot, waarvan afgerond € 0,8 miljoen door de hogere bezetting en € 0,1 miljoen door gemiddeld hogere prijzen. Deze hogere prijzen zitten in de categorie 'inhuur pool' - medewerkers van andere omgevingsdiensten voor provinciale programma's. De hogere tarieven van andere omgevingsdiensten worden vergoed door de Provincie.
- Onze loonkosten zijn ook hoger dan begroot, vanwege de éénmalige uitkering, die vlak voor Kerst in de cao is opgenomen.

Verhouding intern-extern:

- Het aandeel externe inhuur is 20%. Onze (lange termijn) norm is 15%. De verklaringen vinden we in de arbeidsmarkt in combinatie met de groei van het aantal opdrachten. Qua budgetverdeling is het 26% dat wordt besteed aan externe inhuur. Dit is wel inclusief de inhuur van de pool voor PCH/PAB, die tegen tarief van de

Tabel 9: Formatie bezetting en personele kengetallen

Formatie bezetting en personele kengetallen	WP & opdrachten act bg 2022 intern	tot. ext.	totaal		Realisatie 2022 intern	tot. ext.	totaal	%
Formatie bezetting								
• lijn afdelingen	129,1	30,1	159,2	82%	130,4	36,2	166,6	82%
• bedrijfsv./staf/man.	35,7	-	35,7	18%	32,4	5,2	37,6	18%
Reguliere capaciteit	164,8	30,1	194,9		162,8	41,4	204,1	
Verhouding in fte's	85%	15%			80%	20%		
Loonkosten (x € 1.000)								
• oonkosten (intern)	€ 13.291	€ 0	€ 13.291	79%	€ 13.172	€ -	€ 13.172	74%
• inhuur capaciteit		€ 3.613	€ 3.613	21%		€ 4.138	€ 4.138	23%
• inhuur ondersteuning		€ 0	€ 0	0%		€ 516	€ 516	3%
Kosten capaciteit	€ 13.291	€ 3.613	€ 16.904		€ 13.172	€ 4.654	€ 17.826	
verhouding in €	79%	21%			74%	26%		
Gemiddelde kosten/fte	€ 80.650	€ 120.036	€ 86.732		€ 80.929	€ 112.448	€ 87.319	
-per uur					€ 57,81			

Prijs en bezettingsanalyse	T.o.v. initiële begroting		T.o.v. actuele begroting		
	€ -632		Prijsverschil lonen p/fte	-€ 586	nadeel
	€ -123.093		Prijsverschil in €	-€ 119.685	nadeel
	-9,8		Bezettingsverschil in fte's	-9,3	nadeel
	€ -841.339		Bezettingsverschil in €	€ -802.664	nadeel
	€ -964.432		Totaal	-€ 922.349	

betreffende omgevingsdienst wordt ingehuurd.

- Opleidingen, we onderscheiden drie categorieën:
  - VTH gerelateerde opleidingen voor medewerkers om blijvend te voldoen aan kwaliteitscriteria. Hier is € 177.000 aan uitgegeven (in 2021 € 123.000)
  - Opleidingen Omgevingswet. Daar hebben we € 66.000 aan uit gegeven (in 2021 € 57.000). Deze kosten worden gefinancierd uit het budget dat apart is toegekend
  - Individuele –en algemene 'groep' opleidingen en cursussen, € 30.000
  - Budget voor reguliere opleidingen (excl. omgevingswet) ad 2% is niet besteed. Realisatie is 1,6%.
- De overige personeelskosten bestaan uit kosten voor werving, Arbo en kleding, reiskosten en WKR-kosten (werkkostenregeling). Totaal € 555.000 (in 2021 € 594.000). Dat is 4,2% van de loonsom
- Het merendeel van de externe inhuur werven we via Werken in Gelderland'. Dit platform biedt een DAS-constructie (dynamisch aankoopsysteem) waarbij alle aanbestedingen aan de richtlijnen voor Europese aanbesteding voldoen. Aan werving is € 8.000 uitgegeven (in 2021 € 4.500)
- Thuiswerken is structureel geworden. Het is een onderdeel van ons huisvestingsconcept. Medewerkers komen naar kantoor om elkaar te ontmoeten, zijn bij klanten of werken thuis als ze geconcentreerd moeten werken. De (Arbo) faciliteiten zijn hierop ingericht, zowel op kantoor als thuis. Elke medewerker heeft voor een periode van 5 jaar een budget van € 1.000 ter beschikking om haar/zijn thuiswerkplek in te richten. Aan Arbo en bedrijfskleding, BHV en verzuimbegeleiding is € 82.000 uitgegeven (in 2021 € 28.000)
- In oktober 2022 zijn we weer teruggegaan naar een systeem van vaste vergoedingen voor woonwerk verkeer en thuiswerkvergoeding. In de corona periode waren we overgegaan op vergoedingen achteraf, op basis van werkelijke thuiswerk- en kantoor dagen. De reiskosten zijn de grootste post binnen de 'overige personeelskosten', te weten € 260.000 (in 2021 € 132.000, lager vanwege corona-jaar). Onder de WKR vallen onkosten en vergoedingen aan medewerkers die tot € 116.707 (norm voor 2022) onbelast konden worden gedaan. Teamuitjes, representatie en de vergoeding voor ziekkostenverzekering vallen hier ook onder. We hebben € 112.000 uitgegeven (in 2021 € 55.000)
- Uitkeringen en kosten voormalige medewerkers. Betreffen Wazo-uitkeringen van het UWV voor medewerkers met zwangerschaps-verlof. Ten opzichte van voorgaande jaren hebben we daar in 2022 relatief veel aan uitgegeven. Daarnaast hebben we kosten voor voor-malige medewerkers. Die worden gefinancierd uit de voorzieningen
- Harmonisatiebijdragen zijn vergoedingen van toelagen die worden gegeven aan medewerkers die bij de oprichting van ODRA in 2013 zijn overgekomen van de partners. De vergoeding is lager dan begroot, omdat de voorziening die hiervoor is gevormd is geïndexeerd voor hogere cao-lonen.

Tabel 10: Bezoldiging directeur

Bedragen x € 1	Dhr. R. Vlaander
Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende top-functionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling"	
Functie gegevens	**Directeur**
Aanvang en einde functievervuiling in 2022	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 111.850
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.987
Subtotaal	**€ 131.838**
Individueel toepasselijke bezoldingsmaximum	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging 2022	**€ 131.838**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2021	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 103.888
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.157
Totaal bezoldiging 2021	**€ 122.345**
Individueel toepasselijke bezoldingsmaximum	€ 209.000

De WNT is van toepassing op Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Het voor ODRA toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000, het algemeen bezoldigings-maximum. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Tabel 11: Samenstelling Algemeen Bestuur

Naam topfunctionaris	Functie
Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder	
Dhr. J. Maouche	Voorzitter (DB & AB)
* Mw. C. Bouwkamp	Bestuurslid (DB & AB)
Dhr. M. van de Wel	Bestuurslid (DB & AB)
* Dhr. T. Spaargaren	Bestuurslid (DB & AB)
Mw D.P.L.M. van Dam	Bestuurslid (AB)
* Dhr. T. Janssen	Bestuurslid (DB & AB)
Dhr. M.J.A. van den Bos	Bestruurslid (AB)
Dhr. P. Kerris	Bestuurslid (DB & AB)
* Dhr. P. Bollen	Bestuurslid (AB)
Mw B. van Veldhuizen-van Oort	Bestuurslid (AB)
* Dhr. D. Horsthuis - Tangelder	Bestuurslid (AB)
Dhr R. van Dam	Bestuurslid (DB & AB)
* Dhr. D. Klomberg	Bestuurslid (AB)
Dhr. P.L.P.S. Hofman	Bestuurslid (AB)
Dhr. S. Warmerdam	Bestuurslid (AB)
* Dhr. H. Breunissen	Bestuurslid (AB)
Dhr. J.H.J. Sluiter	Bestuurslid (DB & AB)
* Mw. C. Koers	Bestuurslid (AB)
Dhr. B.M. Kagel	Bestuurslid (AB)

Tabel 11a: Partners en periode

Partner	Periode
Renkum	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Arnhem	01-01-2022 t/m 07-06-2022
Arnhem	08-06-2022 t/m 31-12-2022
Duiven	01-01-2022 t/m 09-05-2022
Duiven	10-05-2022 t/m 31-12-2022
Lingewaard	01-01-2022 t/m 24-05-2022
Lingewaard	25-05-2022 t/m 31-12-2022
Prov. Gelderland	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Doesburg	01-01-2022 t/m 31-01-2022
Doesburg	01-02-2022 t/m 31-12-2022
Overbetuwe	01-01-2022 t/m 10-05-2022
Overbetuwe	11-05-2022 t/m 31-12-2022
Rheden	01-01-2022 t/m 30-05-2022
Rheden	31-05-2022 t/m 31-12-2022
Rozendaal	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Westervoort	01-01-2022 t/m 08-05-2022
Westervoort	09-05-2022 t/m 31-12-2022
Zevenaar	01-01-2022 t/m 17-05-2022
Zevenaar	15-06-2022 t/m 31-12-2022

** In 2022 afgetreden*

Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Het voor ODRA toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000, het algemeen bezoldigingsmaximum. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.
Ons Algemeen en Dagelijks Bestuur bestaat uit wethouders en gedeputeerde namens onze partners. Bestuurders krijgen geen vergoeding voor hun bestuurstaak. De kosten voor onze bestuursleden worden door de desbetreffende partner vergoed. In 2022 zijn na de gemeenteraadsverkiezingen van maart acht bestuurders gewisseld.

Tabel 12: Huisvesting en facilitair

Huisvesting & facilitair x € 1.000	Initieel bg 2022	Actueel bg 2022	Real. 2022	Real. 2021
Huur in stadskantoor	240,6	140,0	133,0	241,7
Service kosten stadskantoor	154,4	85,0	81,2	172,5
Werkplek en fac. kosten (stadskantoor)	356,3	180,0	126,8	237,0
Huur Airborne Tower			0,0	
Service kosten Airborne Tower		65,0	79,1	
Afschrijvingen inrichting en meubilair			42,3	
Facilitaire kosten Airborne Tower		117,6	167,1	106,4
Overige huurkosten (extern)		30,0	22,2	9,8
Parkeren/fietsen/wagenpark	80,3	80,0	64,4	100,7
Totaal	831,6	697,6	716,1	868,1
Kengetallen				
• huurkosten per fte	€ 2.134	€ 1.488	€ 1.437	€ 2.235
• facilitaire kosten per fte	€ 2.359	€ 2.091	€ 2.071	€ 2.450

De directeur van ODRA is de enige bestuurder vallend onder de WNT. Ruben Vlaander is in oktober 2019 aangesteld als directeur. Het inkomen en de vergoedingen in 2022 zijn samen onder de norm van de WNT gebleven. Het bezoldigingsmaximum in 2022 is € 216.000 op fulltime basis.

Toelichting tabel 12

In 2022 zijn we verhuisd naar de Airborne Tower. Eveneens aan de Eusebius Buitensingel in Arnhem. We werken op de etages 9-10-11 en 13. In de eerste drie maanden van 2022 zijn de voorbereidende werkzaamheden verricht, ontwerp en aanbestedingen. Van april tot september was de bouw en verhuizing. Bij het ontwerp hebben we gekozen voor zoveel mogelijk duurzame oplossingen. Led-verlichting en bewegingssensoren, hergebruik van materialen en grotendeels refurbished meubilair.

De verhuizing zorgt voor een ander structureel kostenpatroon dan voorgaande jaren:

- In april 2022 is een 20-jarig huurcontract afgesloten (ingangsdatum 1 februari 2023) met 'Eusebius BS" voor 2.023 m² en 35 parkeerplaatsen
- De contacten met onze gastheren De Connectie en gemeente Arnhem zijn gefaseerd opgezegd. De facilitaire bedrijfsvoering is daarna geheel zelfstandig in eigen beheer vormgegeven
- In 2022 betaalden we nog geen huur voor ons nieuwe kantoor (pas vanaf februari 2023), terwijl de oude huur is gestopt. Deze begrotingsruimte is aangewend voor incidentele kosten voor de verhuizing en ICT-transitie
- We hebben voor € 1,7 miljoen geïnvesteerd in het kantoor (afgerond € 1,3 miljoen) en ICT-voorzieningen (afgerond € 0,4). Met de verhuurder is afgesproken dat zij € 460.232 voor hun rekening nemen. Dit is in de huur voor de komende 20 jaar verdisconteerd
- Ten behoeve van de resterende investering kantoor ad € 0,8 miljoen voor huisvesting is € 625.000 geleend bij de Bank Nederlandse Gemeenten BNG - lineair, 15 jaar voor 2,2% rente. De investering in ICT wordt met lopende liquiditeiten gefinancierd
- De afschrijfskosten van de investering zijn gestart op 1 juli - investering infrastructuur 15 jaar afschrijving, meubilair 10 jaar, stoelen 5 jaar
- Structureel besparen we door de verhuizing circa € 150.000 op de huisvesting, facilitaire kosten en ICT ten opzichte van de Begroting 2022. Door de hoge inflatie, die niet in de begroting was meegenomen, wordt de besparing lager.

ICT-kosten

Met de verhuizing naar de Airborne Tower zijn we ook anders gaan werken. Medewerkers worden gefaciliteerd in 'mobiel en plaats onafhankelijk werken', geheel via wifi, alles in the Cloud, via office 365 en alle vergaderruimtes zijn uitgerust met grote schermen om via MS Teams de online ontmoetingen te faciliteren. Eind 2021 zijn voor de ICT-transitie de eerste aanbestedingen geplaatst, de mobiele werkplekken zijn per 1 juli en 1 september in gebruik genomen. Naast een moderne omgeving zijn we nu ook BIO-compliance.

- Kosten voor ICT zijn € 40.000 lager dan begroot, wel verschuivingen per onderdeel, minder licentiekosten, meer kosten voor werkplekken en netwerk
- Investeringen in (mobiele) werkplek apparatuur, telefoons, wifi en audiovisuele apparatuur bedroeg afgerond € 0,4 miljoen
- Kosten van de transitie zijn opgenomen bij advieskosten en onvoorzien

Adviseurs en onderzoek

Naast de inhuur van capaciteit voor het primaire proces maken we gebruik van adviseurs voor specialistische taken en onderzoeken.
In 2022 is € 490.000 uitgegeven voor:

- Onderzoeken behoeve van onze kerntaken, € 65.000 voor stakeholderonderzoek, verbetering Open Wave en rvmk/orm
- Onderzoeken voor de bedrijfsvoering, € 180.000 voor accountant,

Tabel 13: Kosten voor ICT

ICT	Initieel bg 2022	Actueel bg 2022	Real 2022	Real 2021
Licentiekosten (connectie)		65,0	78,2	248,2
Netwerkkosten (connectie)	50,8	72,0	71,8	164,6
Appl. beheer/helpdesk (connectie)	367,0	45,0		67,7
Werkplekken ict (connectie)	168,9	70,0	77,0	115,5
Telefonie (connectie)		20,0		
Licenties (ODRA)	259,1	410,6	402,6	200,0
Software afschrijving	36,9	45,0	61,2	46,1
Netwerk (wifi/cloud)*		20,0	59,9	
Applicatie beheer en helpdesk		10,0	9,2	
Werkplekkosten ict*		30,0	42,4	
Telefonie*		40,0	2,0	
Totaal ICT	882,6	827,6	804,3	842,0
• ICT kosten per fte	€ 4.768	€ 4.246	€ 3.940	€ 4.544
• ICT kosten per werkplek	€ 7.294	€ 6.840	€ 6.647	€ 8.255

Tabel 14: Stelselkosten

Stelseltaken x €1.000	Actuele bg 2022	Real. 2022	Gecoördineerd door
I-Go	21,3	15,5	ODdV: Kosten van het beheer
• Data lab			• In opstart fase
Kennis en portaal	103,5	103,5	OVIJ: Website beheer en ontwikkeling
Ketenhandhaving	107,7	98,8	ODR: Coördinatie ketentoezicht voor Gelderland
Kwaliteit en coördinatie	37,2	20,6	ODdV: Coördinatie stelseltaken
Personeel en organisatie	23,7	13,0	ODA: Personeels advies voor Gelderse diensten en SGC
BSBm	12,0	10,3	ODNV: Borgen van de landelijke handhavings strategie
Complexe vergunningen			ODRN: Kosten worden doorbelast aan partners
Contributie OD-NL	32,3	36,8	CF landelijke verdeelsleutel
Overig	26,6	9,0	Hapinyzer en ORM
Totaal (kosten OD's)	364,4	307,6	

Tabel 15: Specificatie programma's en projecten

Projectkosten	Initieel bg 2022	Actueel bg 2022	Real. 2022	Door te belasten	Realisatie 2021
Wabo Arnhem	30,0	30,0	37,9	37,9	29,4
Wabo Lingewaard	96,1	96,0	79,7	79,7	55
Meetdienst	213,8	214,0	250,8	250,8	210,4
Vergunning milieu odrn	59,8	60,0	97,6	97,6	41,4
Prov. programma's	0,0	45,0	7,3	7,3	143,9
Piket (schoonmaak)	70,2	70,0	65,5	65,5	6,2
rvmk/orm	75,0	105,0			
Mat. Kst gez. Dnst/innovatie	100,0	144,0	89,0		22
Incidentele projecten	186,1	126,0		13,9	77,1
Projecten derden/od's			43,9	43,9	
Projecten partners			74,4	74,4	9,7
Totaal	831,0	890,0	746,1	670,9	595,1

advocaten, marketingkosten en verbetering SAP
- Kosten samenhangend met de herhuisvesting en ICT-transitie € 245.000 voor specialisten ICT voor de transitie, inrichting the cloud en projectmanagement en ontwerpkosten voor herhuisvesting

Onvoorzien: We hebben onvoorzien kosten gemaakt om onze eigen data uit de systemen van De Connectie vrij te maken. Deze ontvlechting is vele malen lastiger gebleken dan vooraf ingeschat.

Stelselkosten

In tabel 14 zijn de kosten opgenomen van taken die gezamenlijk in het Gelders stelsel worden gedaan. Voor vrijwel alle taken geldt dat er minder is uitgegeven dan begroot.

Specificatie programma's en projecten

In tabel 15 zijn de projecten weergegeven die we voor onze partners uitvoeren, waarbij veelal materiele kosten ontstaan. De materiele kosten worden doorbelast aan de partners, en maken veelal onderdeel uit van de werkpakketten en dus de baten uit dienstverlening.

Toelichting tabel 15

- Wabo, de kosten zijn lager dan begroot, met name voor de gemeente Lingewaard. Dat komt omdat leveranciers de facturen nog niet hebben ingediend over de laatste maanden 2022. Die kosten worden meegenomen in de afrekening 2023
- Milieumetingen ten behoeve van de provincie Gelderland, budget is nagenoeg in zijn geheel besteed. Het saldo is verrekend met de provincie via het werkpakket
- Piket (schoonmaakkosten), deze worden vanwege het onvoorspelbare karakter niet begroot. De kosten worden direct aan de betreffende partner doorbelast. Ten opzichte van vorig jaar hebben we veel minder kosten gemaakt voor opruimen en schoonmaken
- Binnen projecten zijn diverse 'out of pocketkosten' doorbelast en tariefverschillen tussen de Gelderse omgevingsdiensten voor de inzet van medewerkers in de pool

L

BALANS PER 31 DECEMBER 2021

Onze jaarrekening 2022 is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2016. We lichten de grondslagen hierna verder toe.

Grondslagen balans

Vaste activa

- Immateriële vaste activa - zijn bij ODRA niet aanwezig
- Materiële vaste activa - de materiële vaste activa met economisch nut zijn geactiveerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen bijdragen, die hierop betrekking hebben. Duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijk van het resultaat in aanmerking genomen. Deze worden lineair afgeschreven op basis van de economische levensduur. De investeringen in de inrichting van de ICT-systemen behoren tot de (im)materiële activa
- Financiële vaste activa – zijn bij ODRA niet aanwezig

Vlottende activa

- Voorraden – zijn niet van toepassing bij ODRA.
- Uitzettingen met rentelooptijd korter dan een jaar - hieronder vallen onderhanden werk en dat is gewaardeerd op basis van de gerealiseerde doorlooptijd van het product in relatie tot de gemiddelde doorlooptijd van het betreffende product. Onderhanden werk is gefactureerd aan de klanten, verrekend met het saldo van voorgaand jaar
- Liquide middelen - betreft de BNG rekening - worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De rekening 'Rijksschatkist' is opgenomen onder de uitzettingen minder dan een jaar

Vaste passiva

- Eigen Vermogen - betreft de Algemene Reserve, de Bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten (resultaat)

Voorzieningen

ODRA kent vier voorzieningen:

- Harmonisatie-voorziening - deze is gevormd bij de oprichting van ODRA in 2013 ter dekking van toekomstige kosten van werknemers die door ODRA van de betreffende gemeenten en provincie zijn overgenomen
- Voorzieningen voor kosten van voormalige medewerkers
- Voorzieningen voor (bovenmatig) verlof dat als gevolg van de covid-19 pandemie niet door werknemers kon worden opgenomen en naar verwachting vanaf 2022 wel wordt opgenomen
- Begin 2023 is bekend geworden dat ook een voorziening voor verlofsparen moet worden gevormd. Deze is verdisconteerd met de 'covid-voorziening' bovenmatig verlof

Vlottende Passiva

- Passiva met rentelooptijd korter dan een jaar - zoals de vooruit ontvangen betalingen en hebben betrekking op programma's en projecten die in het boekjaar nog niet volledig zijn afgerond. Deze zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde na aftrek van de gemaakte kosten. De overige schulden en de overlopende passiva, deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde
- Langlopende lening - afgesloten met de BNG ter dekking van de investering in de huisvesting

Tabel 16: Vaste en vlottende activa

Activa x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Vaste activa		
• materiële vaste activa	1.386,5	283,2
• financiële vaste activa		
Vlottende activa		
• liquide middelen	-	205,7
• uitzettingen met rente-typische looptijd <1 jaa	5.081,7	6.881,4
Vooruitbetaalde bedragen	219,8	90,2
Totale activa	6.688	7.460,5

Passiva x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Eigen vermogen		
• algemene reserve	470,2	470,2
• bestemmingsreserves	339,4	480,0
• onverdeeld geraliseerd resultaat	53,3	64,3
Voorzieningen	895,5	661,3
Schulden >1 jaar	625,0	
Totaal vaste passiva	2.383,4	1.675,8
Vlottende passiva		
• netto vlottende schulden	3.599,8	5.383,1
• vooruitontvangen subsidies	516,1	
• overige schulden	188,7	391,6
• overlopende passiva	-	10,0
Totaal vlottende passiva	4.304,6	5.784,7
Totale passiva	6.688,0	7.460,5

**De liquide middelen op de bng-rekening waren op 31 december 2022 negatief (rood stand). Cf. de richtlijnen BBV zijn deze in de netto vlottende schulden opgenomen.*

Tabel 17: Materiële vaste activa

(Im)Materiële vaste activa x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Investe-ringen	Desinveste-ringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 01-01-2022
Investeringen in openbare ruimte met economisch nut						
Apparatuur em vervoermiddelen kantoor	23,8	8,4		0,5		15,9
Apparatuur en voertuigen meetdienst	115,3	28,7		35,1		121,7
Infrastuctuur kantoor	455,0	931,0		15,7	460,2	
Meubilair	368,9	395,0		26,1		
ICT-apparatuur	325,4	405,8		85,3		4,9
• implementatie SAP	43,6			21,9		65,5
• implementatie VTH	54,5			20,6		75,1
(Im)Materiële vaste activa	1.386,5	1.768,8	0,0	205,1	460,2	283,2

Toelichting tabel 17

We hanteren de volgende afschrijftermijnen

- Apparatuur voor meetdienst - 5 tot 10 afhankelijk type apparatuur
- Apparatuur ten behoeve van bedrijfsvoering en kantoor - 5 jaar
- Huisvesting infrastructuur - 15 jaar
- Meubilair - 10 jaar, voor bureaustoelen wordt 4 jaar gehanteerd.
- ICT-apparatuur, laptops en audiovisuele schermen - 4 jaar
- Mobiele telefonie - 2 jaar
- Software investeringen - 5 jaar

- We hebben geïnvesteerd in meetapparatuur voor € 24.000 (roetmeter)
- We hebben geïnvesteerd in huisvesting en inrichting (€ 1,36 miljoen), € 460.232 betaald door de verhuurder. Dit bedrag is in de huur verdisconteerd
- We hebben geïnvesteerd in grotendeels refurbished meubilair. Voor bureaustoelen geldt dat deze naar verwachting iets minder robuust zijn dan nieuw; daarom hanteren we een iets kortere afschrijftermijn.
- We hebben geïnvesteerd in ICT - alle medewerkers zijn per 1 juli voorzien van een laptop en telefoon (investering € 294.000). Voor externe inhuur hebben we 'wissellaptops' aangeschaft. Daarnaast is er geïnvesteerd in wifi en telefoonverbindingen en audiovisuele apparatuur in de vergaderzalen (€ 92.000)
- Wagenpark - in 2022 zijn geen nieuwe auto's gekocht. Van de 10 auto's zijn 5 auto's geactiveerd, de andere zijn geleased
- We hebben in juli 2019 de eerste fase van de implementatie van het bedrijfsvoeringsysteem (SAP-by Design) afgerond. Begin 2020 is ook de tweede fase (HRM) operationeel geworden. De projectkosten voor de implementatie (inrichting software) zijn geactiveerd en hebben we in 5 jaar afgeschreven. Het nieuwe VTH-systeem (Open Wave) is 6 januari 2021 live gegaan. Ook voor deze implementatie geldt dat de inrichtingskosten door ons worden geactiveerd, evenals majeure aanpassingen in het systeem.

Tabel 18: Uitzettingen korter dan een jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < jaar x € 1.000	Stand 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Stand 31-12-2021
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	2.651,3		5.599,4
Vorderingen op openbare lichamen	2.315,1		612,2
Overige vorderingen	115,3		760,0
OHW*			pm*
Totaal uitzettingen	5.081,7	0,0	6.971,6

** Ohw '22; is € 47.106 in mindering gebracht op de facturen aan partners.*

Toelichting tabel 18

In tabel 18 hebben we een onderscheid gemaakt tussen de 'uitzettingen korter dan een jaar' en de vorderingen. De uitzettingen betreffen de middelen die zijn ondergebracht in de Rijksschatkist. Er is een saldo van € 2,65 miljoen beschikbaar op 31 december 2022. De nog te betalen kosten zijn op balansdatum eveneens hoog, zoals crediteuren en belastingen (btw).

Met ingang van 2020 is de bekostigingsmethode veranderd naar een 'beheerste' vorm outputfinanciering. Dit houdt in dat onze producten worden afgerekend met een vaste productprijs nadat ze zijn afgerond. Voor producten die nog niet gereed zijn, geldt dat deze door ons zijn gefactureerd aan de klanten, waarbij tevens de producten die uit 2021 onderhanden waren, zijn verdisconteerd. Het betreft een bedrag van € 592.900 met aftrek van de € 636.800 van vorig jaar. In 2023 zal dezelfde werkwijze worden gevolgd.

Tabel 19: Liquide middelen

Liquide middelen x € 1.000	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2021
BNG betaalrekening	-94,5	205,7
Liquide middelen	-94,5	205,7

Toelichting tabel 19

We maken gebruik van twee bankrekeningen - BNG en een rekening-courant bij het Rijk (schatkistbankieren SKB). Voor de liquiditeitspositie wordt de BNG-rekening weergegeven. De schatkist is opgenomen bij de 'uitzettingen'. De negatieve waarde is vlak na balansdatum aangevuld vanuit de schatkist.
Omdat het saldo negatief was per 31 dec 2022, is het in de balans opgenomen onder de vlottende passiva. Het negatieve saldo heeft nauwelijks effect op de kaspositie of exploitatie. We hebben een lopend krediet bij de BNG van € 1,0 miljoen.

Tabel 20: Benutting drempelbedrag

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x €1.000): Verslagjaar 2021		2022 1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
(1)	Afgesproken Drempelbedrag*	1.750	1.750	1.750	1.750
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	577	717	659	632
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.173	1.033	1.091	1.118
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal 2022	21.257			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan €500 miljoen	21.257			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de €500 miljoen te boven gaat	0			
(4d)	Drempelbedrag ODRA (richtlijn)	1.750 (1.000)	1.750 (1.000)	1.750 (1.000)	1.750 (1.000)
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
(5a)	Som van per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	51.938	65.274	60.604	58.125
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	577	717	659	632

Toelichting tabel 20

Standaard is een drempelbedrag van €1,0 miljoen. We hebben echter een specifieke afspraak (25-9-2013) met het Ministerie van Financiën. Daarin is vastgelegd dat de limiet €1,75 miljoen is.

Vaste passiva

Reserves

Het resultaat van 2021 (€ 64.300) is toegevoegd aan het bestemmingsfonds Omzetting mba's. Dit zijn verplichte activiteiten, die in 2022 (en 2023) worden uitgevoerd in het kader van de Omgevingswet.

Toelichting tabel 21

In de reserves muteren we (vóór resultaat) per saldo € 204.800, waaronder de besteding van het batig resultaat 2021, dat door het bestuur is toegevoegd aan het bestemmingsfonds voor de Omzetting mba's.

- Mba's - van dit fonds is nog € 11.000 over ter dekking van de laatste activiteiten in 2023
- Het in 2019 gevormde fonds voor de Omgevingswet is geheel besteed, zowel aan kosten voor gevolgde opleidingen als aan (interne) opleidingsuren
- Innovatie - kosten voor 'Rijker verantwoorden', drones en voorbereidingen op SPUK zijn deels gedekt uit het innovatiefonds
- Nota bene. De genoemde activiteiten zijn in katern 1 inhoudelijk toegelicht. Nadere specificatie is ook opgenomen in de bijlage 'gezamenlijke diensten'.

Tabel 21: Reserves

Reserves x € 1.000	Saldo 31-12-2022	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Rente-toerekening	Onttrekkingen 2022	Saldo 31-12-2021
Algemene reserve	470,2					470,2
BR Provincietaken	91,8					91,8
BR Bureau milieumetingen	191,1					191,1
BR Innovatie	45,6				47,9	93,5
BR Opleidingen Omg wet	0,0				103,6	103,6
BR omzetting mba's	11,0		64,3		53,3	0,0
Resultaat	53,3	53,3				0,0
• voorstel aan bestemming MBA	0,0		-64,3			64,3
Reserves	863,0	53,3	0,0	0,0	204,8	1.014,4

In onderstaande fondsen hebben geen mutaties plaatsgevonden:

- Bestemmingsreserve provincie taken - is in 2013 (bij de oprichting van ODRA) ingesteld voor niet voorzienbare werkzaamheden voor Provincie Gelderland, die niet via de reguliere begroting gedekt kunnen worden. Er zijn afgelopen jaren geen activiteiten geweest die voor dekking uit dit fonds in aanmerking kwamen. Er is nog geen invulling voor dit fonds afgesproken met de provincie
- Bestemmingsreserve Bureau milieumetingen - is ingesteld ten behoeve van de dekking van kosten uit (vervanging) investeringen van de apparatuur voor Bureau milieumetingen (nu: team meten & advies).

Batig saldo

Wij stellen voor om het positieve resultaat van € 53.300 toe te voegen aan de algemene reserve. Deze wordt dan met € 23.000 overschreden. Het is aan het Algemeen Bestuur om hierover te beslissen. Na accordering van dit voorstel door AB zal dit na balansdatum worden verwerkt.

Tabel 22: Voorzieningen en langlopende schuld

Voorzieningen x € 1.000	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Aanwendingen	Saldo 31-12-2021
Harmonisatietoelage Prov. Gelderland	381,4		10,7	392,1
Verlof sparen/Bovenmatig verlof	483,1	483,1	158,3	158,3
Personele kosten	31,0	25,9	82,1	87,2
Frictie	0,0		23,7	23,7
Voorzieningen	895,5	509,0	274,8	661,3
Langlopende schuld BNG	625,0	625,0	-	0,0

Toelichting op tabel 22

De voorzieningen voor toekomstige verplichtingen zijn in 2022 met € 76.000 toegenomen:

- *Voorziening 'harmonisatietoelagen'* - is bij de oprichting van ODRA ingesteld om garantie toelagen die overgekomen medewerkers ontvangen, tot hun uitdiensttreding te dekken. Daar is nog € 381.000 nodig lopend tot 2041. Bij de berekening hebben we de CBP-index voor komende jaren gehanteerd en is de nieuwe pensioenleeftijd meegenomen. De vrijval van € 10.700 is daardoor lager dan gemiddeld in voorgaande jaren
- *Voorziening 'personele kosten'* - hebben we zowel onttrokken als gedoteerd ter dekking van de kosten van voormalige medewerkers waaruit mobiliteit en detacheringskosten kunnen worden betaald
- *Reserve 'bovenmatig verlof'* - in 2020-2021 gevormd voor niet opgenomen verlofuren als gevolg van de covid-19 pandemie. Deze reserve is in 2021 verder aangevuld, omdat wederom medewerkers minder verlof konden/wilden opnemen. Deze valt vrij, het is verdisconteerd met het verlofsparen
- *Verlofsparen* - de cao is de mogelijkheid opgenomen om het bovenwettelijk verlof om te zetten in verlofsparen. Voorheen moest het wettelijk verlof worden opgenomen binnen 5 jaar, vanaf dit jaar geldt dat het verlof geen vervaldatum meer kent (wel een maximum van 3.600 uur) en gebruikt kan worden voor sabbatical of eerder met pensioen. De commissie BBV heeft in december 2022 nadere toelichting gepubliceerd en aangegeven dat vanwege "de niet gelijkmatige opbouw en afbouw het bovenwettelijke verlof" er geen gelijkmatige kostenpatronen ontstaan, en dus een voorziening moet worden gevormd van het totaal aan bovenwettelijk verlof per balansdatum. Het gaat bij ons om 8.350 uur (4,5 fte) met gemiddelde loonkosten van € 57,81 per uur
- *Contract met De Connectie* is opgezegd - een voorziening voor restwaardes van niet meer bruikbare apparatuur. In de afrekening met de Connectie is dit gebruikt

Langlopende schulden

- Bij de BNG is een lening afgesloten voor de financiering van de infrastructuur. Per 1 juli'22; looptijd 15 jaar lineair. De eerste aflossing is per 1 juli 2023. Het kortlopende deel (< jaar) is per 31 dec 2022 € 20.833

Vlottende passiva (met looptijd korter dan jaar)

Toelichting op tabel 23

Eind 2022 zijn diverse subsidies binnengekomen voor projecten die begin 2023 starten.

- *Subsidies voor bodemtaken* - worden in 2023 aangewend (samen met andere te verwachten subsidies) voor de 'warme overdracht'

Tabel 23: Vooruit ontvangen bedragen

Vooruitontvangen betalingen x € 1.000	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Aanwendingen	Saldo 31-12-2021
Opleidingen circulaire economie	0,0		10,0	10,0
Subsidies bodemtaken	30,0	30,0		
SPUK subsidie energie	311,2	311,2		
SPUK subsidie IBP	174,9	174,9		
Vooruitontvangen betalingen	516,1	516,1	10,0	10,0

van de bodemtaken van provincie naar gemeenten (is onderdeel Omgevingswet)

- *SPUK-THE* - toezicht en handhaving op energie-besparingsplicht, het ontvangen bedrag is een eerste voorschot op het totale project dat tot 2026 loopt. Er is een beschikking afgegeven voor een totaalbedrag van € 1.565.897
- *SPUK-IBP* - kwaliteitsprogramma vanuit de OD NL en Ministerie van I&W, voortvloeiend uit de aanbevelingen van de Commissie van Aartsen. Het ontvangen bedrag is een voorschot. In totaal is tot eind 2023 een bedrag van € 525.000 toegezegd

De verantwoording van de SPUK-subsidies loopt via de Sisa-richtlijnen en maken onderdeel uit van de jaarrekening (inhoudelijk zijn de projecten in katern 1 toegelicht).

Toelichting op tabel 25 en 26

Onze schuldenpositie is aan het einde van het boekjaar altijd relatief groot. Leveranciersfacturen en afdracht belastingen en premies worden toegerekend aan het boekjaar, maar betaald in de eerste maand van het nieuwe jaar.
Voor de BTW- afdracht geldt dat het opgenomen bedrag in de tabel de verschuldigde belasting is over het vierde kwartaal 2022. Bij opstellen van jaarrekening is geconstateerd dat in de aangiften 2020 fouten zijn gemaakt, die leiden tot een aanvullende aangifte bij de belastingdienst.
De post 'afrekening voorschot' partners; bij een aantal partners is er minder gerealiseerd dan het afgesproken werkpakket, op basis waarvan de voorschotten waren gebaseerd. Derhalve ontvangen zij geld terug.
Onder de post 'crediteuren privaat' zijn verschuldigde bedragen aan de personeelsvereniging en nog te betalen vergoedingen aan private personen opgenomen.

Tabel 24: SPUK verantwoordingstabellen

Beschikkings-nummer		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SPUK-IBP	Specifieke uitkering	Ontvangen gelden (voorschot)	Besteding in 2022	Cumulatieve bestedingen t/m 2022	Eindverantwoording (ja/nee)
IenW E93 IENW/BSK-2022/ 298276	Regeling specifieke uitkering interbestuurlijk programma VTH	€ 174.863	Aard controle R Indicator E93/01 € -	Aard controle n.v.t. Indicator E93/02 € -	Aard controle n.v.t. Indicator E93/03 Nee

Beschikkings-nummer		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SPUK-energie	Specifieke uitkering	Ontvangen gelden (voorschot)	Besteding in 2022	Cumulatieve bestedingen t/m 2022	Voldaan aan artkel 6, tweede lid van de regeling (ja/nee)	Voldaan aan artkel 6, zesde lid van de regeling (ja/nee)	Eindverantwoor-ding (ja/nee)
EZKF21 THE-22-03351958	Eenmalig specifieke uitkering ten behoeve van extra onder-steuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	€ 311.249	Aard controle R Indicator F21/01 € -	Aard controle n.v.t. Indicator F21/02 € -	Aard controle R Indicator F21/03 nee	Aard controle D2 Indicator F21/04 ja	Aard controle R Indicator F21/05 nee

Tabel 25: Schulden korter dan 1 jaar

Schulden < jaar x €1.000	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2021
Te betalen lonen, loonbelasting	977,8	1.128,5
Premies IP/OP/NP/FPU	186,4	352,8
Crediteuren	1.079,2	2.367,1
Crediteuren privaat	12,0	20,1
Te betalen BTW	111,5	
Afrekening voorschot partners	896,5	
BNG-liquiditeit	94,5	
Divers	242,1	13,1
Overige schulden	3.599,8	3.881,6

Tabel 26: Overlopende passiva

Overlopende passiva (nog te betalen) x €1.000	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2021
Facturen leveranciers	168,5	1.501,5
CAO 2021 nabetalingen	16,0	231,0
Afrekeningen met klanten	4,2	160,6
Overlopende passiva	188,7	1.893,1

Tabel 27: Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Overzicht niet uit de balans blijkende verplichtingen x € 1.000	Onderwerp	Looptijd eindigt	Contractw. 2022	Contractw. p/jaar>2023	Toelichting
Leasecontracten vervoersmiddelen					
• Ambting car expert	3 maal Kia Picanto lease	1-4-2021	9,6	9,4	3 jarig contract; daarna verlengd
• Ambting car expert	1 maal Kia Picanto lease	1-4-2022	3,2	3,1	3 jarig contract
• BK mobility	Peugeot e-Bus	1-2-2026	10,8		5 jarig contract
ICT licenties en beheer					
• T2en	Licenties SAP / SAC en helpdesk	1-1-2025	90,0	123,6	optie tot verlenging met 5 jaar
• REM automatisering	Licenties Open Wave	1-1-2026	54,0	54,0	optie tot verlenging met 5 jaar
• Rubicon	Cloud-beheer	1-6-2024	17,3	17,3	
• telefoon / wifi	Wilroff Rijtsema	1-7-2026		26,3	onderhoudscontract
Huisvesting					
• Eusebius B5	Huurcontract & services	1-2-2042	81,9	387,7	
Facilitair					
• Provincie Gelderland	Huur en services pand Markt	1-1-2022	14,8	14,5	contract wordt (stilzwijgend) jaarlijks verlengd
• Hommerson	Schoonmaak	1-1-2024	12,0	24,5	verlening
• Ten Brinke	Beplanting	1-7-2027	17,5	8,0	lease contract 5 jaar
Personeel					
• Care2Work	Verzuimbegeleiding en arbo	1-4-2020	12,3	12,1	jaarlijks opzegbaar
• Medewerkers ODRA	Thuiswerkplek vergoeding	1-5-2026	34,0		voor 5 jaar tot €1.000 p/medewerker
Primaire proces					
Stantec	Milieur controles	1-4-2025	150,0	150,0	ingegaan per april 2021
Totaal			507,4	830,5	

Toelichting op tabel 27

We hebben doorlopende verplichtingen die niet uit de balans op te maken zijn. Dat zijn bijvoorbeeld doorlopende contracten met een looptijd langer dan één jaar, die mogelijk tot frictie/afkoop leiden bij tussentijdse beëindiging.

In 2022 is een aantal langlopende verplichtingen beëindigd vanwege de verhuizing. Het betreft:
- Huurcontract met de gemeente Arnhem
- Facilitaire en ICT-diensten met De Connectie
- ICT-contracten gekoppeld aan diensten van De Connectie

Diverse verplichtingen

- Opgebouwd (IKB) is niet gekapitaliseerd. Dit is geen verplichting in het BBV vanuit de aanname dat deze jaarlijks gelijk zijn. Wij rekenen de opgebouwde IKB aan het eind van het jaar af
- Reguliere verlofsaldi hoeven volgens de BBV niet gekapitaliseerd te worden. Er wordt uitgegaan van gelijke opnamen in de jaren. Omdat 2020 en 2021 bijzondere jaren waren vanwege de covid-19 pandemie, zijn de 'bovenmatige niet opgenomen verlof uren 2021' wel als verplichting opgenomen

De (nieuwe) verplichting om bovenwettelijk verlof wel als voorziening op te nemen is verwerkt in de balans
- Alle medewerkers in vaste dienst hebben een trekkingsrecht van maximaal €1.000 voor vijf jaar ter besteding aan een Arbo-geschikte thuiswerkplek. De feitelijk afgeroepen vergoeding is in de exploitatie opgenomen bij de algemene personeelskosten. De reservering staat (gesaldeerd) op de balans en bedraagt € 79.600
- Afspraken rond het generatiepact zijn niet gewaardeerd in de jaarrekening

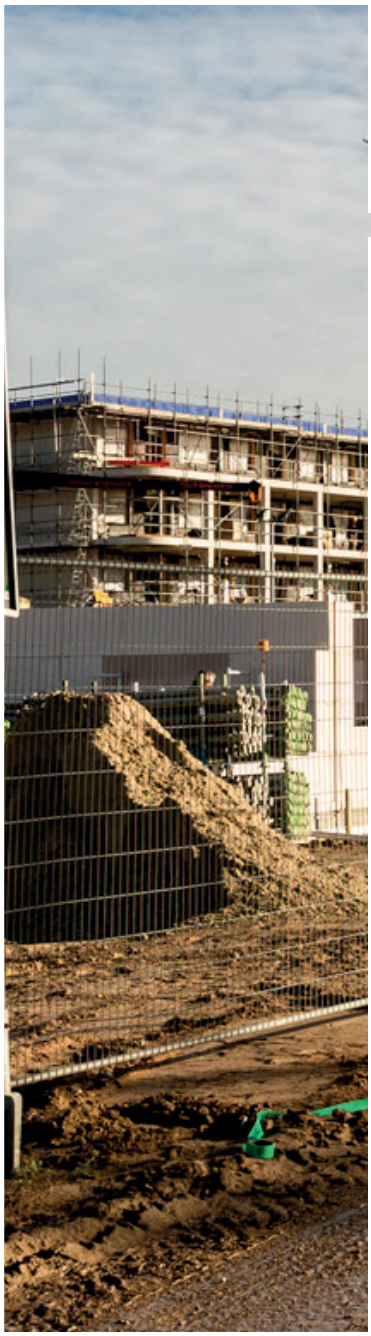
Gebeurtenissen met gevolgen voor 2022 en later

- We hebben geen juridische claims, garantstellingen en borgstellingen lopen
- We hebben eind december 2021 de huurovereenkomst met de gemeente Arnhem en de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met De Connectie opgezegd. In een finale 'kwijtingsbrief' van december 2022 zijn alle lopende verplichtingen (frictiekosten en transitiekosten) afgewikkeld
- Er wordt een suppletie-aangifte omzetbelasting ingediend, die nog betrekking heeft of onvolledige aangifte in 2020. Op de vordering die ODRA denkt te hebben op de belastingdienst is nog geen beschikking binnengekomen
- Verder zijn geen andere relevante gebeurtenissen na balansdatum

M

FINANCIËLE WEERBAARHEID EN RISICO'S

Wij brengen ons bestuur aan de hand van een dashboard periodiek op de hoogte van de stand van zaken in onze bedrijfsvoering en staan dan stil bij de operationele risico's, financiën en ons weerstandsvermogen. De financiële positie ultimo 2022 geeft aanleiding om in 2023 een evaluatie op de vermogenspositie voor te stellen aan het bestuur.

In de tabellen wordt de financiële positie verder geduid:

- *Weerstandsvermogen* - Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate wij in staat zijn financiële tegenvallers in de toekomst op te vangen. In de Gemeenschappelijke Regeling (GR) is bepaald welke vermogensbestanddelen wij kunnen aanhouden. Deze bestaan uit een algemene reserve en bestemmingsreserves.
  De algemene reserve is gemaximeerd tot € 500.000, dat is maximaal 2,3% van de omzet in 2022. Daarnaast kunnen we bestemmingsreserves aanhouden voor kosten die we in de toekomst verwachten.

Tabel 28: Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen x € 1.000	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022	Resultaat bestemming	% omzet	Begroot 2022
Algemene Reserve	470,2	470,2	29,8	2,3%	483,0
• resultaat boekjaar	64,3	53,3			
• te bestemmen door bestuur (na balansdatum)			23,5		
Bestemmingsreserves					
• provincietaken	91,8	91,8			92,0
• milieu metingen	191,1	191,1			
• innovatie	93,5	102,6			
• opleidingen omgevingswet	103,6	0,0			
• mba's	0,0	11,0			
Totaal	1.014,4	920,0	53,3	0,2%	699,0
Totale baten (omzet)	19.489,7	22.023,9			21.257,4
• percentage omzet ex resultaat	5,2%	3,7%			3,3%

Toelichting op tabel 28

Het weerstandsvermogen (zonder resultaatbestemming) is als percentage van de omzet gedaald met 1,5% ten opzichte van 2021. Wij achten het weerstandsvermogen van ruim € 0,8 miljoen onvoldoende om de huidige risico's en latente verplichtingen (in het kader van bestemmingsfondsen) af te dekken.

In 2023 zullen voorstellen ontwikkeld worden met betrekking tot het vermogen. Inhoud en omvang bepaalt het Algemeen Bestuur.

Risico's

1. Exploitatiesaldo

Een saldo in de exploitatie kan ontstaan door niet realiseren van begrote inkomsten, tegenvallende kosten of kosten voor onvoorziene gebeurtenissen. Nieuw in deze categorie is ook de structurele krappe arbeidsmarkt, waardoor niet aan verplichtingen jegens klanten kan worden voldaan, en er omzetmarge wordt misgelopen.
Prognoses - in 2022 is geconstateerd dat bij het maken van prognoses de marges, die door bovenstaande onzekerheden ontstaan, kunnen oplopen tot 2% á 3% van de omzet. Gemiddeld € 500.000.
Outputfinanciering - uit een voorlopige analyse over 2022 blijkt dat het gemiddelde prijs van een product uitkomt op € 654,- (begroot € 712). Er worden meer 'goedkopere producten dan duurdere geleverd'. Er is een disbalans in aantallen, maar ook in bestede tijd per product. Bij een aantal producten is het 'kengetal' (de gemiddelde tijdsbesteding) nog niet stabiel. Voor de zomer 2023 wordt een gedetailleerd onderzoek gedaan naar de kostprijzen ten behoeve van de volgende begrotingscyclus.

2. Taakuitvoering

We kunnen aansprakelijk worden gesteld voor fouten in de taakuitvoering en bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld als gedelegeerde bevoegdheden onduidelijk zijn en niet helder zijn vastgelegd. Dit betreft vooral een bestuurlijk- en imagoprobleem. We zijn verzekerd voor schadeclaims tot een bedrag van maximaal twee keer €2,5 miljoen per jaar. Met een eigen risico. In 2022 zijn er geen substantiële claims binnen gekomen waarvoor de verzekering is ingezet.

3. Frictiekosten

Ondanks de groei van afgelopen jaren, de krappe arbeidsmarkt en organisatorische turbulentie, is in 2022 weinig frictie ontstaan met financiële consequenties. Partners hebben in 2022 vooral meer taken bij ons neergelegd. Er zijn geen partners die taken weer terug in eigen beheer hebben genomen. Binnen het Gelders Stelsel zijn enkele taken verschoven, maar allen budgetneutraal.

4. Niet voldoen aan wet- en regelgeving

Dat wij niet voldoen aan algemene wet- en regelgeving, zoals belastingwetten, privacy, Europese -en nationale verordeningen is een risico, maar dat is in 2022 beperkt gebleven, omdat bijvoorbeeld geen wijzigingen zijn doorgevoerd in de belastingplicht (omgevingsdiensten zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting).

5. Liquiditeit

Ons werkkapitaal wordt gevormd door vermogen, beschikbare voorzieningen en voorschotten die partners betalen voor onze dienstverlening. Bij uitblijven van betalingen van de voorschotten lopen wij een risico dat we salarissen, loonheffing, premies, BTW en crediteuren te laat betalen. We hebben aan het eind van elk kwartaal een saldo van minimaal twee miljoen euro nodig. We dekken een groot deel van de liquiditeitsbehoefte uit de voorschotten van onze partners, en zijn daarbij afhankelijk van hun betalingsdiscipline. Die is in 2022 sterk verbeterd ten opzichte van 2021.

Tabel 29: Financiële kengetallen

Kengetallen	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2021
Netto schuldquote	3,0%	7,1%
Netto schuldquote gecorr. voor	0,0%	7,1%
Solvbiliteitsrisico	7,0%	6,3%
Structurele exploitatieruimte	pm	pm
Liquiditeit	334,2%	135,2%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

Toelichting op tabel 29

Met bovenstaande kengetallen geven we inzicht in de structurele evenwichtigheid en duurzaamheid van onze begroting.

- De netto schuld quotes geven inzicht in het niveau van onze schuldenlast ten opzichte van de baten middelen. In de toelichting op de balans zijn de schulden en eigen vermogen gespecificeerd. De schuldquote is lager dan in 2021. Feitelijk financieren we de lopende verplichtingen met eigen middelen.
- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Het betreft het eigen vermogen versus het balanstotaal. Het percentage is licht gestegen naar 7,0%.
- Voor de beoordeling van het structurele- en reële evenwicht van de begroting maken wij het onderscheid tussen structurele- en incidentele lasten. We hebben geen toezeggingen op een meerjarige omzet, ondanks het aanwezig zijn van wettelijke verplichte basis-milieutaken.
- Grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn bij ODRA niet van toepassing.

Financiering, treasury, bankieren

In ons Treasurystatuut van eind 2016 hebben we de doelstellingen geformuleerd naar de verschillende deelgebieden van treasury: rente risicobeheer, financiën en kasbeheer.

- *Ons financieringsvraagstuk* - in 2022 zijn we een lening aangegaan ter dekking van de investeringen in de huisvesting. Gaat om een 15-jarige lening van € 625.000. De afschrijving van de investeringen loopt hiermee gelijk. De investeringen in ICT worden gefinancierd uit onze liquiditeit. Dit gezien de relatief korte looptijd.
- *Investeringen in apparatuur meetdienst* - worden eventueel gedekt met het bestemmingsfonds.
- *We zijn sinds eind 2013 verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren* - alle banktegoeden boven drempelwaarde van €1,75 miljoen, die wij met het Ministerie van Financiën hebben afgesproken, worden verplicht gestort op een rekening-courant bij het Ministerie. De overige liquiditeit is onze rekening-courant tegoeden en die hebben we ondergebracht bij de BNG.
  In de financieringsovereenkomst (juni 2020) met de BNG is een kredietlimiet afgesproken van maximaal één miljoen euro. Sinds oktober 2022 wordt er (weer) rente vergoed over de tegoeden.
- *Kasgeldlimiet Fido* - in de wet Financiering decentrale overheden (Fido) is een kasgeldlimiet gesteld aan het maximumbedrag waarop wij onze financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd minder dan 1 jaar) mogen financieren. Voor ons is de norm 8,2% van het begrotingstotaal. Wij komen hier niet boven.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 13 april 2023.

De voorzitter,
Joa Maouche

De secretaris,
Ruben Vlaander

Bijlagen

Bijlage 1: Specificatie producten en diensten

Productnaam	Geactualiseerde bg 2022				Realisatie 2022					Realisatie 2021	
	Taakveld	Kengetal	Aantallen	Baten x € 1.000		Aantallen	% prod.		Baten	% bg	Aantallen	Baten
Programma 1. Vergunningverlening												
Intrekken omgevingsvergunning mba	Milieu	13	8	€ 9,6		6	0%		€ 7,2	75%		
Intrekkingsbesluit BRIKS	Bouw	4	40	€ 14,7		26	0%		€ 9,6	65%		
Maatwerk milieu	Milieu	14	59	€ 76,0		56	0%		€ 72,1	95%		
Meldingen beh. Besluit bouw en leefomg.	Bouw	1	1.383	€ 127,2		1.469	13%		€ 135,1	106%		
Meldingen mba	Milieu	10	451	€ 414,9		394	3%		€ 362,5	87%		
Meldingen mba-rio	Milieu					0	0%		€ -			
Omgevingsverg. BRIKS cat 1 / gevolgklasse 1	Bouw	9	1.368	€ 1.132,7		1.490	13%		€ 1.291,5	114%		
Omgevingsverg. BRIKS cat 2 / gevolgklasse 2	Bouw	23	484	€ 1.024,1		492	4%		€ 1.053,8	103%		
Omgevingsverg. milieubelastende act.	Milieu	22	55	€ 111,3		33	0%		€ 66,8	60%		
Vergunning vuurwerkontbrandingen	Milieu	11	172	€ 174,1		183	3%		€ 185,2	106%		
Subtotaal vergunningen		8,3	4.020	€ 3.084,7		4.149	37%		€ 3.183,8	103%	4.036	€ 3.325,1
aandeel bouw		81%	3.275	€ 2.298,8	84%	3.477		78%	€ 2.490,0		3.482	€ 2.483,7
aandeel milieu & algemeen		19%	745	€ 785,9	7%	278		10%	€ 331,3		554	€ 841,3
Programma 2. Toezicht en Handhaving												
Controle asbest/sloop	Bouw	9	229	€ 189,6		230	2%		190	100%		
Controle BRIKS/gevolgklasse 2 Bbl	Bouw	23	229	€ 484,6		202	2%		427	88%		
Controle BRIKS/gevolgklasse 3 Bbl	Bouw	48	93	€ 410,7		64	1%		283	69%		
Controle BRIKS categorie 1	Bouw	8	1.107	€ 814,8		1.379	12%		1.015	125%		
Controle BRIKS categorie 1 - RIT	Bouw			€ -		12	0%		9	0%		
Handhavingscontrole	Milieu	10	98	€ 90,2		116	1%		107	118%		
Handhavingscontrole - RIO	Milieu	6	609	€ 336,2		0	0%		0	0%		
Hercontrole milieu	Milieu			€ -		429	4%		237	0%		
Hercontrole milieu - RIO	Milieu			€ -		3	0%		2	0%		
Klachtbehandeling	Milieu	2	1.882	€ 346,3		2.907	26%		535	154%		
Prev. controle mba - RIT	Milieu	9	1.620	€ 1.341,4		0	0%		0	0%		
Prev. milieutoezicht	Milieu			€ -		1.548	14%		1.282	0%		
Prev. milieutoezicht - RIO	Milieu			€ -		4	0%		3	0%		
Projectcontrole - WNB	Milieu			€ -		45	0%		33	0%		
Rapp. verpl. overig	Milieu	4	290	€ 106,7		176	2%		65	61%		
Toez. vuurwerkev.	Milieu	12	115	€ 127,0		100	1%		110	87%		-
Subtotaal Toezicht en handhaving		7,4	6.272	€ 4.247,3		7.215	63%		€ 4.297.7	101%	7.885	€ 5.875
aandeel bouw		26%	1.658	€ 1.899,6	26%	1.887		45%	€ 1.924,3		1.936	€ 1.984,7
aandeel milieu & algemeen		74%	4.614	€ 2.347,7	74%	5.328		55%	€ 2.373,4		5.949	€ 3.890,1
Totaal producten		verhouding	10.292	€ 7.331,9		11.364		**	€ 7.481,5	110%	11.921	€ 9.199,9
aandeel bouw		57%	4.933	€ 4.198,4	47%	5.364			€ 4.414,3		5.418	€ 4.468,4
aandeel milieu & algemeen		43%	5.359	€ 3.133,5	49%	5.606			€ 2.704,7		6.503	€ 4.731,4

** De realisatie is gebaseerd op de PDC 2021. De actuele begroting is gebaseerd op de PDC 2022/2023. Conversie 2021 op productniveau is niet gemaakt.*
*** Betreft realisatie exclusief verrekening OHW ad € 47,1 + materiele kosten ad € 3,6*

Bijlage 1b: Specificatie diensten

Taakveld	Tarief € 92,00 Taakveld	Geactualiseerd bg '22 Aantal uren	Baten	Realisatie '22 Aantal uren	Baten	% bg	Realistie 2021* Aantal	Bedrag
Programma; Vergunningen								
Advies omgevingskwaliteit	Bouw							
Advies omgevingsverg. en meldingen	Milieu	292	€ 27	681	€ 63	233%		
Begeleiden initiatief BRIKS	Bouw	2.633	€ 242	4.456	€ 410	24%		
Begeleiden initiatief milieu	Milieu	1.315	€ 121	645	€ 59	339%		
Beoordelingen Bbl	Bouw	2.290	€ 211	1.499	€ 138	65%		
Juridische expertise vergunningen	Algemeen	2.204	€ 203	5.180	€ 476	235%		
Omgevingsverg. BRIKS cat 3	Bouw	2.320	€ 213	1.945	€ 179	84%		
Omgevingsvergunning compl. Bedrijven	Milieu	2.684	€ 247	2.051	€ 189	76%		
Subtotaal vergunningen		**13.738**	**€ 1.264**	**16.457**	**€ 1.513**	120%	**10.528**	**€ 969**
aandeel bouw		53% 7.243	€ 666	48% 7.900	€ 726		41% 4.264	€ 392
aandeel milieu & algemeen		47% 6.495	€ 598	52% 8.557	€ 787		59% 6.263	€ 576
Programma 2. Toezicht en Handhaving								
Adviesrapport leefomgevings - GUO	Algemeen			0	€ -	0%		
Bestuursdwang uitvoeren	Bouw	250	€ 23	32	€ 3	12%		
Contr. best. bouw en RO	Milieu	4.312	€ 397	4.194	€ 385	97%		
Controle bodemsanering	Milieu			6.210	€ 571	0%		
Controle complex bedrijf	Milieu	5.808	€ 534	11.631	€ 1.070	200%		
Contr. grav. i/bodem o/IW	Milieu	9.649	€ 888	4.729	€ 435	49%		
Contr. grav. i/bodem o/IW - A15	Milieu	2.619	€ 241	15	€ 1	1%		
Handh. besl. nemen	Algemeen	10.316	€ 949	10.776	€ 991	104%		
Jur. exp. handhaving	Algemeen	4.990	€ 459	5.479	€ 504	110%		
Projectcontrole - ENE	Milieu	2.504	€ 230	3.454	€ 318	138%		
Rapp. beh. meld. ong. voorv.	Milieu	1.464	€ 135	602	€ 55	41%		
Rapp. verpl. EPRTR	Algemeen	1.101	€ 101	1.205	€ 111	109%		
Transportcontrole	Milieu	250	€ 23	191	€ 18	76%		
Diensten PCH	Algemeen	7.132	€ 656	8.351	€ 767	0%		
Subtotaal Toezicht en handhaving		**50.395**	**€ 4.636**	**56.869**	**€ 5.229**	113%	**9.031**	**€ 831**
aandeel bouw		9% 4.312	€ 397	7% 4.194	€ 385		28% 2.507	€ 231
aandeel milieu & algemeen		46.083	€ 4.240	52.675	€ 4.843		6.524	€ 600
Programma 3. Advies								
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	9.642	€ 887	10.151	€ 934	105%		
Adviesrapport leefomgeving - A15	Milieu		€ -	4	€ 0	0%		
Adviesrapport leefomgeving - GUO	Milieu		€ -	1.056	€ 97	0%		
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	465	€ 43	805	€ 74	173%		
Beoordeling saneringsevaluatie	Bouw	2.380	€ 219	3.950	€ 363	166%		
Meetadviesrapport leefomgeving	Milieu	8.255	€ 759	7.116	€ 654	86%		
Meten luchtkwaliteit langs wegen	Milieu	2.168	€ 199	-2	€ -	0%		
Meetadvies lucht				1.481	€ 136			
divers				119	€ -			
Subtotaal advies		**22.910**	**€ 2.108**	**24.680**	**€ 2.259**	107%	**19.177**	**€ 1.764**
aandeel bouw		10% 2.380	€ 219	16% 3.950	€ 363		0	€ -
aandeel milieu & algemeen		90% 20.530	€ 1.889	84% 20.730	€ 1.896		14.253	€ 1.311
Programma 4. Stelseltaken								
Subtotaal stelseltaken		**0**	**€ -**	**0**	**€ -**		**5.066**	**€ 466**
aandeel bouw		0	€ -	0	€ -		0	€ -
aandeel milieu & algemeen		0	€ -	0	€ -		5.066	€ 466
Programma 5. Algemeen en Projecten								
Beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	2.745	€ 253	2.234	€ 205	81%		
Detachering	Algemeen	1.556	€ 143	1.829	€ 181	126%		
Externe communicatie	Algemeen			1.050	€ 96	0%		
Faciliteren part. traject	Milieu	1.876	€ 173	593	€ 54	32%		
Inzet toezichthouders	Milieu			433	€ 40	0%		
Kennisontwikkeling	Algemeen			3.756	€ 345	0%		
Omgevingsscans	Milieu			953	€ 88	0%		
Partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	1.046	€ 96	373	€ 34	36%		
Programma- en projectmanagement	Algemeen	16.443	€ 1.513	9.563	€ 918	61%		
Programma- en projectmedewerking	Algemeen	15.350	€ 1.412	13.773	€ 1.191	84%		
Subtotaal projecten		**39.015**	**€ 3.589**	**34.557**	**€ 3.153**	88%	**21.079**	**€ 1.963**
aandeel bouw		0		0			0	
aandeel milieu & algemeen		100% 39.015	€ 3.589	100% 34.557	€ 3.153		100% 21.079	€ 1.963
Totaal diensten (in uren)		**126.058**	**€ 11.597**	**132.563**	**€ 12.154**		**64.881**	**€ 5.993**
aandeel bouw		11% 13.935	€ 1.282	12% 16.044	€ 1.475		10% 6.771	€ 623
aandeel milieu & algemeen		89% 112.123	€ 10.315	88% 116.519	€ 10.679		74% 46.312	€ 4.453

** De realisatie is gebaseerd op de PDC 2021. De actuele begroting is gebaseerd op de PDC 2022/2023. Conversie 2021 voor diensten is niet gemaakt.*
*** Hierin ook opgenomen en uren tbv projecten afgerekend via balans*

Bijlage 2: Specificatie per partner

Begroting per klant (groep)

Baten per klant x € 1.000	Producten aantal x tarief	Diensten uren x tarief	Collectieve diensten	Overige baten	Totaal	% Bouw	Begroot 2022 aantal producten	Begroot 2022 aantal diensten
Arnhem	€ 3.227	€ 1.819	€ 588	€ 35	€ 5.669	50%	4.436	19.776
Doesburg	€ 65	€ 50	€ 30	€ -	€ 146	8%	95	544
Duiven	€ 193	€ 161	€ 43	€ -	€ 397	4%	262	1.753
Lingewaard	€ 1.521	€ 1.406	€ 217	€ 117	€ 3.261	41%	2.045	15.283
Overbetuwe	€ 495	€ 376	€ 109	€ 14	€ 994	6%	698	4.092
Provincie regulier	€ 310	€ 611	€ 85	€ 214	€ 1.220		313	6.640
Provincie Bodemtaken	€ -	€ 550	€ -	€ -	€ 550	33%		5.975
Provincie Complexe Handhaving	€ -	€ 3.359	€ 128	€ 45	€ 3.533	1%		36.514
Provincie Aandachtsbedrijven	€ -	€ 1.136	€ -	€ 42	€ 1.178			12.348
Renkum	€ 825	€ 412	€ 151	€ -	€ 1.388	51%	1.090	4.481
Rheden	€ 286	€ 143	€ 103	€ 7	€ 538	11%	714	1.555
Rozendaal	€ 10	€ 4	€ 16	€ -	€ 31	11%	19	46
Westervoort	€ 46	€ 30	€ 30	€ -	€ 106	2%	64	326
Zevenaar	€ 324	€ 289	€ 88	€ 14	€ 715	7%	487	3.144
Subtotaal Partners	€ 7.302	€ 10.348	€ 1.590	€ 487	€ 19.726	27%	10.223	112.477
% van de omzet	37%	52%	8%	2%				
Subtaal OD's	€ 30	€ 332	€ 55	€ -	€ 417	27%	64	3.610
Subtotaal derden	€ 0	€ 318	€ 7	€ 101	€ 427	22%	-	3.458
Balans Overigen div inkomsten								
Subtotaal uit balans/overig	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -		-	5.258
Totaal klanten	€ 7.331	€ 10.998	€ 1.653	€ 588	€ 20.570	27%	10.287	124.803
% van de omzet	36%	53%	8%	3%			7,75 gemiddeld kengetal	

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Realisatie per klant

Realistie 2022		Realistie 2022					Taakvelden real. 2022		
Real. producten	Real. diensten	Producten x tarief	Uren x tarief	Col. diensten	Div. materieel	Totaal	Bouw	mil / alg	Aandeel bouw
5.455	22.639	€ 3.506	€ 2.082	€ 588	€ 71	€ 6.248	€ 3.307	€ 2.941	53%
177	651	€ 149	€ 60	€ 30	€ -	€ 238	€ 86	€ 153	36%
212	1.442	€ 154	€ 132	€ 43	€ 10	€ 340	€ 9	€ 331	3%
1.736	13.170	€ 1.282	€ 1.211	€ 217	€ 82	€ 2.792	€ 1.131	€ 1.660	41%
603	4.124	€ 412	€ 379	€ 109	€ 25	€ 925	€ 1	€ 925	0%
362	11.113	€ 300	€ 593	€ 86	€ 277	€ 1.255	-€ 32	€ 1.287	-3%
	8.484	€ -	€ 780	€ -	€ -	€ 780	€ 363	€ 417	47%
	38.371	€ -	€ 3.540	€ -	€ 62	€ 3.602	€ 66	€ 3.536	2%
	13.612	€ -	€ 1.252	€ -	€ 2	€ 1.254	€ -	€ 1.254	
1.471	5.043	€ 902	€ 463	€ 151	€ -	€ 1.517	€ 787	€ 730	52%
738	1.830	€ 287	€ 168	€ 103	€ -	€ 558	€ 45	€ 513	8%
15	15	€ 11	€ 1	€ 16	€ -	€ 29	€ 3	€ 26	10%
72	169	€ 51	€ 15	€ 30	€ -	€ 96	€ 2	€ 94	2%
452	4.543	€ 294	€ 418	€ 88	€ 50	€ 849	€ 51	€ 799	6%
11.293	125.206	€ 7.349	€ 11.095	€ 1.462	€ 579	€ 20.485	€ 5.820	€ 14.665	28%
		36%	54%	7%	3%				
71	3.448	€ 15	€ 317	€ 57	€ 3	€ 391	€ 85	€ 306	22%
-	2.602	€ 71	€ 680	€ -	€ 20	€ 778	€ 91	€ 688	12%
	406	€ -	€ 37	€ -	€ 120	€ 205	€ -	€ 205	
	901	€ -	€ 45	€ 145	€ -145	€ -0	€ -	€ -0	
		€ -	€ 72	€ -	€ 94	€ 166	€ -	€ 166	
-	1.307	€ -	€ 154	€ 145	€ 68	€ 370	€ -	€ 370	
11.364	132.563	€ 7.434	€ 12.247	€ 1.664	€ 669	€ 22.024	€ 5.996	€ 16.028	27%
7,11		34%	56%	8%	3%		27%	73%	

Bijlage 3: Specificaties productie/bestedingen

Collectieve diensten en EML-controles / complexe vergunningen

Projecten en gezamelijke diensten x €1.000	ini-bg '22	Actuele bg 2022	Realisatie (uitvoering) € 92	Interne uren à € 57,81	Materieel realisatie
Project omgevingswet	128,8	128,9	215,3		60,9
Programma energie	138,0	138,0	203,1		0,4
• Circulaire economie	46,0	46,0	31,2		
• GUOV	23,0	22,9	20,4		
Project ondermijning	23,0				
Gezam. algemeen deel projecten	358,8	335,8	470,0	0,0	61,4
Gegevensbeheer	81,2		0,0		
Beheer kaarten/zones/data	130,2	167,3	126,0		21,4
Keten en data gedreven toezicht	152,3	170,9	132,1		44,6
Klantadvies milieu	65,4	65,3	5,4		
Ontwikkeling strafrecht	147,2	147,2	254,0		
Piketdienst abonnement	107,0	106,9	75,8		18,0
Omzetting mba's			37,3		16,0
Innovatie	100,0	100,0	88,9	28,5	30,5
Gezam. alle partners	783,3	757,6	719,5	28,5	130,6
Klantadvies BRIKS	368,0	368,0	425,4		
Gezam. Bouw-partners	368,0	368,0	425,4	0,0	0,0
Overige klanten					
OD's: DAT/LMA/ ketentoezicht	143,9	110,4	55,2		
Gem. Beheerkaarten/zones/data		75	8,0		
Totaal-generaal	1.654,0	1.579,3	1.678,1	28,5	191,9

EML-controles	real 2022	real 2021
Gemeente Arnhem	209	165
Gemeente Doesburg	17	7
Gemeente Duiven	1	
Gemeente Lingewaard	55	34
Gemeente Overbetuwe	52	35
Gemeente Renkum	31	19
Gemeente Rheden	53	61
Gemeente Rozendaal	4	1
Gemeente Westervoort	1	
Gemeente Zevenaar	9	
Totaal	432	322

Kosten 2022	Te betalen door klanten fixed price	Overig bekostiging	Toelichting	Verschil
276,2	128,9	103,6	uit balans	€ -43,7
203,5	138,0	55,2	bijdrage gea/goed	€ -10,3
31,2	46,0	10,0	bijdrage IPO	€ 24,8
20,4	22,9			€ 2,5
0,0	0,0			-
531,3	335,8	168,8	504,6	-26,7
0,0	0,0			€ -0,0
147,4	167,3			€ 19,9
176,7	170,9			€ -5,8
5,4	65,3			€ 59,9
254,0	147,2			€ -106,8
93,8	106,9			€ 13,1
53,3		53,3	uit balans	€ -
147,9	100,0	47,9	uit balans	€ -
878,5	757,6	101,2	0,0	-19,7
425,4	368,0			€ -57,4
425,4	368,0	0,0	368,0	-57,4
55,2	55,2			€ -
8,0	8,0			€ -
1.898,5	1.524,6	270,0	1.794,6	-103,8

Milieuverg. complex kosten ODRN x € 1.000	Real. 2022	Real. 2021	Real. 2020
Arnhem	15,4	7,5	3,9
Duiven	9,4	0,8	
Lingewaard			2,9
Overbetuwe	23,6	2,1	7,3
Renkum			
Rheden			
Zevenaar	49,2	29,3	1,2
Totaal x € 1.000	97,6	39,7	15,3

deJong&Laan

Pascalweg 2
6662 NX Elst
0481-463534

elst@jonglaan.nl
www.jonglaan.nl

Bijlage 4: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarstukken 2022, op pagina 30 tot en met 50, opgenomen jaarrekening 2022 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem per 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit*:*

1 de balans per 31 december 2022;
2 het overzicht van baten en lasten over 2022; en
3 de toelichtingen met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4 De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina 49)

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2022, het door het algemeen bestuur vastgestelde Controleprotocol en het Controleprotocol WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De Jong & Laan Controle B.V., gevestigd te Vroomshoop, KvK 06054458. Op al onze diensten en werkzaamheden zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de KvK onder nr. 08153431, zijn in te zien op www.jonglaan.nl, en worden op verzoek kosteloos toegezonden.

ISO 27001:2017 Gecertificeerd door Brand Compliance
SRA
GGi INDEPENDENT MEMBER

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 206.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van paragraaf 4 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2022 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. In paragraaf 7 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2022 zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Het risico op frauduleuze verslaggeving ten aanzien van de nauwkeurigheid van de verantwoording van baten en lasten van aanvullende activiteiten
De omgevingsdienst ontvangt naast de vaste bijdragen voor de uit te voeren begrote taken overige bijdragen van het Rijk, provincies en deelnemende gemeenten, al dan niet via vooruitbetalingen. Met de overige bijdragen kan het jaarresultaat beïnvloed worden door de uit deze bijdragen voortvloeiende baten en hiermee samenhangende lasten niet aan de juiste verslaggevingsperiode toe te rekenen, dit met het doel om de realisatie beter aan te laten sluiten bij de begroting.

Wij hebben aandacht besteed aan dit risico door het vaststellen van de opzet en het bestaan van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het opstellen van de begroting, factureren van de bijdrages, het aangaan van inkoopverplichtingen en het autoriseren van de inkopen en het genereren en verwerken van journaalposten, uitgaande van een risico op doorbreking van deze processen.

Voorts hebben wij door middel van data-analyse een analyse uitgevoerd op de wijze waarop de omzet- en kostenboekingen tot stand komen en cijferanalyses uitgevoerd op de afwijkingen tussen de realisatie en de definitieve begroting over het boekjaar. Naar aanleiding hiervan hebben wij detailcontroles uitgevoerd op de bijzonderheden die wij hebben geconstateerd om vast te stellen dat de boekingen zijn gebaseerd op daadwerkelijke bijdragen en lasten in het betreffende boekjaar, door vergelijking van verantwoorde bedragen met informatie over toegekende bedragen, opdrachtovereenkomsten, andere onderliggende informatie (waaronder inkoopfacturen) en ook andere informatie verkregen in de controle, waaronder de programmaverantwoording en rapportages aan de deelnemers. Als onderdeel van onze data-analysewerkzaamheden hebben wij de aansluiting tussen de bankmutaties en de verantwoording hiervan in de financiële administratie vastgesteld, waaronder een aansluiting tussen de ontvangen gelden en de verantwoorde baten en een aansluiting tussen uitgaande gelden en de verantwoorde lasten. Hierbij is ook informatie betrokken uit het volgende boekjaar om door middel van een voortgezette controle op inkopen en betalingen vast te stellen dat lasten in het juiste boekjaar zijn verantwoord.

Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen die duiden op frauduleuze verslaggeving ten aanzien van de verantwoording van baten en lasten.

Frauderisico's die leiden tot onrechtmatige lasten
Als gevolg van tekortkomingen in de administratieve organisatie en interne beheersing in het inkoopproces onderkennen wij het risico dat onrechtmatige facturen in de administratie worden verwerkt en worden betaald. Daarbij zien wij een specifiek onrechtmatigheidsrisico dat Europese aanbestedingsregels bewust niet worden nageleefd.

Wij hebben aandacht besteed aan dit risico door het vaststellen van de opzet en het bestaan van de maatregelen van interne beheersing in de processen met betrekking tot het aangaan van

inkoopverplichtingen (waaronder de aanbestedingsprocedure), autoriseren van de inkopen, autoriseren van en betalingen en het genereren en verwerken van journaalposten, uitgaande van een risico op doorbreking van deze processen.

Voorts hebben wij door middel van data-analyse een analyse uitgevoerd op de wijze waarop bankmutaties en kostenboekingen tot stand komen en cijferanalyses uitgevoerd op de in het boekjaar verantwoorde lasten in vergelijking tot de begroting en voorgaand jaar. Naar aanleiding hiervan hebben wij detailcontroles uitgevoerd op de bijzonderheden die wij hebben geconstateerd om vast te stellen dat boekingen zijn gebaseerd op daadwerkelijke lasten en detailcontroles op bankmutaties gericht op bijzonderheden zoals meerdere namen per bankrekeningnummer, meerdere rekeningnummers per naam en controles op specifieke bankrekeningnummers. Als onderdeel van deze controlewerkzaamheden hebben wij de totale kosten per leverancier beoordeeld over een periode van 4 jaar om de totale omvang van dienstverlening te bepalen en hebben detailcontroles uitgevoerd op onderliggende contracten van kosten boven de aanbestedingsnorm, om te toetsen of aanbesteding (juist) heeft plaatsgevonden.

Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen die duiden op specifieke aanwijzingen van onrechtmatige lasten als gevolg van fraude.

Controleaanpak continuïteit
Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening.

Omgevingsdienst Regio Arnhem betreft een gemeenschappelijke regeling waarin de deelnemers, bestaande uit de deelnemende gemeenten en de provincie Gelderland, samenwerken ten behoeve van specifieke taken. De gemeenschappelijke regeling is bij wet opgericht en in artikel 10 lid 3 hiervan is geregeld dat de deelnemers te allen tijde zullen zorgdragen dat het openbaar lichaam over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen te voldoen.

De deelnemers kunnen individueel uittreden of de gemeenschappelijk regeling kan worden opgeheven. In beide situaties zijn deelnemers individueel of gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële gevolgen van deze rechtshandelingen.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken het jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording de verplichte paragrafen en overzichten, alsmede bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten volgens de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV en de bepaling van en krachtens de WNT.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de Gemeenschappelijk Regeling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de Gemeenschappelijk Regeling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Gemeenschappelijk Regeling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het controleprotocol vastgesteld door het algemeen bestuur, het controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
- dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van
  - materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Elst, 19 april 2023

De Jong & Laan Controle B.V.

Origineel getekend door N.C. van der Wolf MSc RA

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

2024 BEGROTING

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

INHOUDSOPGAVE

05 **Voorwoord: Crisis of verwaarloosd probleem?**

06 **Hoofdstuk 1**

012 **Hoofdstuk 2**

018 **Hoofdstuk 3**

027 **Hoofdstuk 4**

BIJLAGEN

030 Bijlage 1. Overzicht producten

032 Bijlage 2. Overzicht diensten

034 Bijlage 3. Overzicht materiële kosten

036 Bijlage 4. Overzicht bijdragen klanten

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

VOORWOORD

CRISIS OF VERWAARLOOSD PROBLEEM?

De wereld waarin we leven wordt steeds complexer, onvoorspelbaarder en niet iedereen kan met die onzekerheden omgaan. Steeds vaker raken mensen de weg kwijt. Het is niet gek dat er dan problemen ontstaan die lastig of misschien zelfs onmogelijk op te lossen zijn. We komen dit in onze praktijk regelmatig tegen. Unieke problemen, omdat de informatie onvolledig is, of tegengesteld, en de omgeving steeds verandert. In de vakliteratuur heten dat wicked problems. Die komen we landelijk tegen, zoals het oplossen van etnisch ongelijkheid, het verkleinen van de inkomensverschillen of het peil houden van de gezondheidszorg. Maar ook in wijken waar wij geconfronteerd worden met moeilijk op te lossen kwesties.

We spreken in Nederland nogal snel over een crisis. Als we niet oppassen is alles een crisis. Ik citeer in dat verband filosofe Daan Roovers tijdens een bijeenkomst van de Groene Metropool regio Arnhem Nijmegen: 'Hebben we het over een crisis of een verwaarloosd probleem?' Deze woorden zetten me aan tot nadenken. Voor het werk dat wij doen is die vraag ook relevant.

Ruben Vlaander
Directeur Omgevingsdienst Regio Arnhem

Bij het aanpakken van een crisis ontbreekt al snel de democratische controle. Denk aan de COVID-pandemie, dat vraagt om een 'militaire aanpak'. Daar kan ik me wat bij voorstellen, maar wat als we spreken over die andere maatschappelijke opgave? Zoals de klimaatverandering, energietransitie, woningbouwopgave en opvang van vluchtelingen en daklozen. Ik zie ook dat dit complexe vraagstukken zijn, maar een crisis?
Het zijn vraagstukken waar juist veel mensen over mee moeten praten. Niet alleen de politici en bestuurders, maar ook ondernemers en burgers. Verantwoordelijkheden delen en niet voor ons uitschuiven, want voor dit type vraagstuk is draagvlak bij inwoners en lokale bestuurders essentieel. Dat is een belangrijk verschil met een crisis. Natuurlijk is acceptatie van crisismaatregelen een issue, maar een echte crisis vraagt een ander type aanpak: niet polderen maar doen!

Terug naar onze praktijk. Bij controles komen toezichthouders nog wel eens in een situatie terecht die in jaren zo is gegroeid, maar goed beschouwd onverantwoord en niet veilig is. Dan ontbreekt het aan 'haakjes' om op te treden, of de regels zijn op meerdere manieren uit te leggen. Het gevolg is dat de ongewenste situatie blijft voortbestaan. De toezichthouder moet ter plekke kiezen tussen een slechte optie of een iets mindere optie. En dan doe je het al snel niet goed als uitvoeringsdienst. Krijgen de media daar lucht van, dan wordt de crisis vocabulaire uit de kast gehaald.

De ervaring leert dat vaak pas na vele maanden de aangetroffen situatie wordt aangepakt. Dit is exemplarisch voor een deel van ons werk. Soms moeten onze mensen tot tien tellen, op hun handen zitten en accepteren dat zij niets kunnen doen binnen de geldende wet- en regelgeving. Moet je dan spreken over een crisis? Of is het een verwaarloosd probleem, in de woorden van Roovers? Het antwoord is afhankelijk van aan wie je de vraag stelt. Ik noem niet snel iets een crisis. In relatie tot ons werk denk ik eerder aan een verwaarloosd probleem. Want we, alle instanties en overheden bij elkaar, doorzien niet altijd voldoende scherp wat de gevolgen kunnen zijn van matige vergunningen, onduidelijke regelgeving en traag optreden. Zoals filosofe Roovers zegt: 'Het probleem van één persoon oplossen, is het probleem voor velen oplossen.' Dat is een uitdagend citaat. Ik zie het als een oproep om scherp te zijn en oog te hebben voor de impact van beleid en keuzes. Dat is ook voor 2024 onze opdracht!

1

Op het moment van schrijven van deze begroting, zijn de uitslagen van de Provinciale en waterschapsverkiezingen bekend. De verwachting is dat er colleges en besturen komen met andere samenstelling en politieke kleur. Voor het werk van de omgevingsdiensten in Gelderland is relevant waar de parlementen van de waterschappen en de provincie hun accenten leggen en prioriteiten kiezen. Ongetwijfeld zullen de maatschappelijke vraagstukken, waar het Kabinet momenteel oplossingen voor zoekt, regionaal een (andere) vertaling krijgen .

De regio's zijn voor de uitvoering van Rijksbeleid altijd belangrijk geweest, maar worden met de gebiedsgerichte aanpak waar dit Kabinet op inzet, nog belangrijker. Zoals woningbouw, natuurbescherming, klimaatadaptatie en de miljarden die gereserveerd zijn voor de transities van de landbouw, energie en circulaire- en minder fossiel afhankelijke economie.

De grote maatschappelijke uitdagingen zijn samen te vatten als het conflict over de ruimte. De ruimte is schaars in Nederland en de claims zijn groot en van gecoördineerde ruimtelijke ontwikkeling is vooralsnog geen sprake. In deze complexe dynamiek heeft ODRA haar plannen vormgegeven. Het zijn vele issues die aandacht vragen van ODRA.

Als de landelijke en lokale trend van een versnipperd politiek landschap en polarisatie doorzet in het provincie- en waterschapbestuur, zal dat de slagvaardigheid in de besluitvorming niet altijd ten goede komen. Wat de effecten zijn, kunnen we nog niet zeggen. Het risico van vooruitschuiven van de 'hete aardappel' is niet ondenkbaar. ODRA heeft de ambitie om met een meerjarenbeleidsplan minder afhankelijk te zijn van deze politieke dynamiek. Samen werken aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving is en blijft onze missie.

Met deze begroting 2024 zetten we de consequenties, voor zover deze zijn te overzien, op een rij en beantwoorden de vraag: Wat betekenen de maatschappelijke uitdagingen in het fysieke domein voor ons werk en de financiën in de komende jaren?
Deze trend-beschrijvingen zijn een opmaat voor een meerjarenbeleidsplan dat we medio 2023 willen gaan opstellen.

A. Economische en maatschappelijke ontwikkelingen

1. Krappe Arbeidsmarkt

Voor veel overheidsorganisaties geldt dat de krapte op de arbeidsmarkt besturen en management veel hoofdbrekens kost. We vissen veelal in dezelfde vijver en zijn op zoek naar die ene specialist. En van de nieuwe medewerkers wordt niet alleen verwacht dat ze goed zijn in hun vak, ze moeten meer dan ooit begrijpen en anticiperen op de verwachting die 'klanten' en samenleving hebben over ons werk. De veranderingen eisen een adequaat personeelsbeleid, zowel kwantitatief, maar zeker ook een investering in kwaliteit.

Zoals gezegd worden we geconfronteerd met een krappe arbeidsmarkt, relatief veel verloop en pensionering van medewerkers en, mede door de hoge inflatie, oplopende loonkosten en hogere tarieven voor externe inhuur. De krappe arbeidsmarkt is een goudmijn voor recruiters en bureaus voor werving en selectie. Ons beleid is erop gericht om meer specialisten zelf op te leiden, conform de eisen van de kwaliteitscriteria (versie 2.2). Zelf opleiden versus inhuur is echter een afweging tussen kosten, productiviteit, flexibiliteit en kwaliteit.

In samenwerking met de omgevingsdiensten in Gelderland wordt campagne-matig online (filmpjes) en bij evenementen gewerkt aan meer naamsbekendheid voor het werk van omgevingsdiensten. In beeld en geluid zetten we 'eigen mensen' in, bezoeken we hogescholen, banenbeurzen en geven inleidingen op relevante podia.

- *Ultimo 2023 hebben we hebben een strategisch personeelsplan, mogelijk als onderdeel van het meerjarenbeleidsplan. Het plan wordt de 'gids' voor meerjarig personeelsbeleid.*

2. Woningbouw

De provincie Gelderland stuurt vanuit een landelijke opdracht, aan op versnelling van de bouw van woningen. Geschikte locaties vinden is een issue, dus verschuift de aandacht naar minder geschikte grond. Er is een bovenregionale aansturing van bouw- en ruimtegebrek nodig, dat meer en beter zal moeten worden vastgelegd in de bestemmingsplannen/omgevingsplannen.

We zullen de rijks-brede opdracht om woningen te realiseren merken in het aantal bouwvergunningen en -controles. Ontwikkelingen van industrieterreinen en alle eisen die op het gebied van energie zullen worden gesteld aan de gebouwde omgeving zijn ook zeer bepalend, waarbij de uitkomsten van het stikstofdebat natuurlijk wel een onzekere factor vormen.

Een relatief nieuwe ontwikkeling is dat inwoners van de stedelijke gebieden in West-Nederland de onrust daar verruilen voor de relatieve rust in Oost-Nederland. Nu voor velen het hybride werken (thuis-kantoor) gemeengoed is en de verbindingen met het Westen goed zijn, is de trek naar het Oosten groter geworden. Dat heeft effect op de woningmarkt in ons werkgebied (beschikbaarheid woningen, prijsopdrijving, verbouwen en aanbouwen).

- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het een toename van volumes en complexiteit. En dat is werk aan de winkel. Ook voor onze toezichthouders bodem.*
- *Met de komst van de Omgevingswet verandert het proces voor het aanvragen van bouwen en verbouwen van huizen. Het wordt voor de initiatiefnemer makkelijker, maar heeft door de gekoppelde wetgeving (Wkb) ook effect op de positie van toezicht en de inkomsten (leges) voor gemeenten.*

3. Leefbaarheid

Bovengenoemde ontwikkelingen raken bedrijven en burgers in ons werkgebied direct. In sommige regio's zal komende jaren veel meer gebouwd moeten worden. Waarschijnlijk, en op veel plekken onvermijdelijk, gaat woningbouw de hoogte in. Dat geeft binnenstedelijk druk op de beperkte ruimte en leidt vaker tot overlast. Overlast die gemeld wordt en waar de normen in wetgeving en beleid niet altijd de oplossing bieden, zal dialoog, mediation en acceptatie onderdeel van de aanpak moeten zijn. Via klachten en onze contacten met inwoners/omwonenden en brancheorganisaties kunnen we relevante input leveren voor het beleid van onze partners. Elke klacht is in principe input voor beleid.

In de steden is de vraag naar woningen en locaties voor bedrijven groot, op het platteland lopen dorpen leeg, stoppen boeren en staat het ontwikkelen van bedrijventerreinen als verdienmodel voor gemeenten onder druk. Leefbaarheid krijgt zo niet alleen een landelijke-, maar

ook een stedelijke dimensie. In ‘Den Haag’ gaan stemmen op meer landelijke regie te nemen op de ruimtelijke ontwikkelingen. Onder meer via de Nationale Omgevingsvisie (Novi en Novex).

Geluidsoverlast, geuroverlast, meer klachten over buren, gezondheidsschade, weinig groen, hittestress, waterberging, etc. zullen ons werk beïnvloeden. De stad-platteland discussie krijgt nieuwe dimensies als de ‘zak met geld’ en de ‘overlast’ verdeeld moeten worden. Veel stedelijke ambities vallen neer in landelijk gebied.

- *We gaan vaker en gericht communiceren met de omgeving. Dat wordt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook van ons gevraagd. ODRA organiseert de omgevingstafels of sluit aan bij de tafels die gemeenten zelf organiseren. Het adagium is: een buurt die ergens tegen is, is ook ergens voor. De kunst wordt om bijvoorbeeld aan dialoogtafels bondgenoten te vinden voor een gewenste ruimtelijke ontwikkeling.*
- *Toezichthouders en handhavers staan met de voeten in de klei en hebben naast kennis van bedrijven ook veel sociale kennis over een gebied. Het overzicht van klachten en de contacten met omwonenden en bedrijven die wij hebben, zijn voor de beleidsmakers van onze partners waardevolle input; niet overal kan alles.*

4. Bedrijvenbestand

De verwachte economische ontwikkelingen leiden tot een gewijzigd en groter bedrijvenbestand in een aantal gemeenten. Bedrijven stoppen, nieuwe bedrijven komen, kleine bedrijven worden groter, internationale bedrijven zoeken een locatie om zich te vestigen en bedrijven stoten activiteiten af en voegen nieuwe activiteiten toe.

Vanuit het oogpunt ‘als er iets gebeurt bij een bedrijf…’ en wij kennen het bedrijf niet of onvoldoende, ligt het risico van incidenten en negatieve publiciteit om de hoek. En daar houden inwoners van gemeenten en ook hun bestuurders niet van. Meer bedrijvigheid betekent voor gemeenten derhalve ook meer vergunningaanvragen en meer toezicht; juist om genoemd risico te verkleinen.

Vanuit Den Haag wordt naar aanleiding van verschillende rapporten verdere aanscherping van het beleid (Interbestuurlijk programma VTH-stelsel) ten aanzien van milieucriminaliteit (wetgeving) en ondermijning ingezet. Het bewustzijn bij bestuurders wat de impact van milieucriminaliteit en ondermijning betekent voor nu en voor later, groeit. Van bestuurders wordt verwacht dat zij optreden en niet wegkijken.

Dat betekent in zekere zin een paradigma-shift: ‘de rode loper uitleggen’ voor bedrijven en ‘ruim baan voor ondernemers’ omwille van werkgelegenheid en economische groei heeft ook een keerzijde. Maatschappelijk verantwoord ondernemen met en in de leefomgeving is een betere en duurzamere strategie dan toezichthouders en handhavers op het terrein. De knop moet om.

Bestuurders beseffen dat en verwachten van hun diensten proactief handelen en adequate advisering. Monitoren van activiteiten op bedrijventerreinen en vrijkomende agrarische gebouwen, bijvoorbeeld, is input voor bestuurlijke acties, toezicht en handhaving en daarmee is optreden direct van invloed op een veilige leefomgeving.

Wetgeving zal ons in staat gaan stellen om in de strijd tegen milieucriminaliteit (en in de bouw) en ondermijning (vastgoed, uitbuiting, e.d.) meer gebruik te maken van data-analyses en data-koppelingen (bijv. gebruik elektriciteit, water, UWV, KvK, etc.), die een indicatie kunnen zijn voor ongewenste praktijken. Doorlichting van het bedrijvenbestand, en continue actualisatie van dit bestand, en vestigingsbeleid (vergunningen) is een belangrijk aandachtspunt de komende jaren. Kennis en expertise van omgevingsdiensten is van onschatbare waarde.

- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is het van belang het bedrijvenbestand op orde te hebben en de vinger aan de pols te houden bij hetgeen buiten gebeurt. Door goede registratie en het actueel houden daarvan, worden we in staat gesteld slimmer en effectiever toezicht te houden. Om dit te bewerkstelligen, investeren we de komende jaren in de kwaliteit van data (beheer) en intensievere samenwerking met andere diensten.*
- *We bereiden ons met onze opdrachtgevers voor op de klimaat maatregelen. Klimaatmaatregelen zien we terug via het energiespoor (besparen), de reductie van broeikasgassen door opwekken van wind, water en bio-energie (vergunningen en toezicht) en aanpassingen in het landschap (voor dijken en waterberging) waar grondtransporten voor nodig zijn.*
- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het klimaatbeleid dat we vaker ondernemingen zullen adviseren en meedenken om te kunnen voldoen aan het klimaatbeleid (via projectgelden - denk aan energie-advisering, best beschikbare technieken, toezicht grondtransporten). Ook zullen onze medewerkers hierop (bij) geschoold moeten worden.*
- *Intensiveren en verbeteren van de samenwerking met andere opsporings- en inspectiediensten (denk aan IL&T, OM, politie, arbeidsinspectie, FIOD, RIEC Oost Nederland, e.d.) draagt bij aan effectiever aanpakken van milieucriminaliteit en ondermijning.*

5. Stikstofbeleid

Het stikstofbeleid is een verdeelvraagstuk en een reductievraagstuk in één. Voor de bouw (woningen, infrastructuur, wind- en zonneparken) is stikstofruimte nodig, voor natuurontwikkeling moet de depositie van stikstof juist naar beneden en wordt gekeken naar reductie aan de bron. Welke sector levert in en welke sector ‘krijgt’ stikstof? Het totaal van de uitstoot en depositie moet terug, dat ligt vast in Europees beleid en Europese- en nationale richtlijnen en wetten.

Het is op dit moment lastig in te schatten welk effect de stikstofmaatregelen hebben voor ons werk. Als Wnb-vergunningen (Wet natuurbeheer) niet verleend kunnen worden, heeft dat ook gevolgen voor de omgevingsvergunning milieu (Wabo). De vraag hangt boven de markt of omgevingsdiensten een rol krijgen in toezicht en handhaving van de stikstofafspraken. Op pilotbasis houden we voor een beperkte groep bedrijven toezicht op Wnb-vergunningen.

- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het stikstofbeleid zeer waarschijnlijk extra controles en advisering over Wnb-vergunningen voor bedrijven die een Wabo-vergunning aanvragen.*
- *Daarnaast zullen we komende jaren projecten opstarten die bijdragen aan de doelstelling van de energietransitie en circulaire economie en daarin is naast de bekende broeikasgassen (methaan, CO_2) stikstof een van de componenten. Integrale toetsing wordt onderdeel van onze werkwijze.*

B. Bestuurlijke ontwikkelingen en verandering VTH-stelsel

6. Commissie Van Aartsen

Vanuit het ministerie van I&W wordt via het Interbestuurlijk Programma (IBP) invulling gegeven aan de aanbevelingen die de Commissie van Aartsen en de Algemene Rekenkamer in het voorjaar van 2021 publiceerden. In het IBP werken IPO, VNG, Omgevingsdienst NL en de landelijke opsporings- en inspectiediensten samen om het VTH-stelsel te verbeteren. Het IBP-programma is eind 2022 van start gegaan, onder meer met landelijke subsidies voor de op te starten onderzoeken en pilots. In 2023 zullen de ontwikkelingen helder en concreter worden. Dit kan nog van grote invloed zijn op de exploitatie in 2024 van ODRA, maar zijn nu sporadisch te kwantificeren, en dus in deze begroting nog niet opgenomen. Het VTH-stelsel zal veranderen, maar het tempo en de richting zijn nog onderwerp van debat en onderzoek.

- *Het is niet ondenkbaar dat de hele begroting op andere financieringsprincipes of structuur (qua programma indeling en taakvelden) moet worden gebaseerd.*

7. Robuust en vertrouwen

Vanaf de oprichting van de omgevingsdiensten als een direct gevolg van grote incidenten (onder meer vuurwerkramp Enschede), zijn robuust, deskundig, nabij en onafhankelijk de woorden geweest die steeds weer om een nadere positionering vragen. We hebben in de verschillende discussies positie moeten verwerven en moeten verdedigen. Komende jaren zal het vraagstuk robuust (voldoende expertise en onafhankelijk, financieel sterk) in Gelderland zeker aan de orde zijn.

We hebben veel taken verdeeld en de focus is te weinig gericht op wat ons bindt en wat we beter kunnen doen in het belang van de inwoners en ondernemers in Gelderland. Onze omgeving verwacht dat de omgevingsdienst optreedt en deskundig is en ondernemingen met gezag kan aanspreken op hun gedrag. Daar zullen we komende jaren continu onze focus op hebben.

- *Dat vraagt investeringen (in mensen, in samenwerking, in uitwisseling, in ICT) van de eigenaren en opdrachtgevers en opdrachtnemer (ODRA) om de gezonde, veilige en duurzame leefomgeving te borgen.*

8. Uitvoeringsdiensten

De politieke debatten in Den Haag over de Toeslagenaffaire zijn goed beschouwd debatten over de uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving en over de rol van 'incidentenpolitiek' en daarmee over de positie van uitvoeringsdiensten in het realiseren van politieke wensen.

De discussie in de Kamer gaat over vertrouwen in de politiek, overheid en uitvoeringsorganisaties, de inzet van ICT en algoritmes (zwarte lijsten), over de afstand overheid-burger, polarisatie en polarisatie in een versnipperd politiek landschap. Factoren die direct of indirect invloed hebben op de organisaties, zoals ODRA, die voor de uitvoering van beleid verantwoordelijk zijn.

Maar uitvoeringsdiensten zijn ook een stabiele factor in een politiek dynamische tijd. Is komende jaren sprake van 'herwaardering en herpositionering', meer onafhankelijk en op grotere afstand van het bestuur van de uitvoeringsdiensten, dan zal dat ongetwijfeld invloed hebben op hoe wij ons werk kunnen doen.

- *Wij kiezen nadrukkelijk om 'de bedoeling' centraal te stellen. Het gaat ons om een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. VTH is een van de instrumenten om dat te bereiken, maar ook actief meedenken in de beleidscyclus over de uitvoerbaarheid en gerichte communicatie zijn interventies die aan het doel bijdragen.*

9. Rijker verantwoorden

Maar wat we doen, moeten we ook vaker 'vertellen en laten zien'. Tal van kwesties laten wederom zien dat verantwoording, transparantie en openheid bepalende factoren zijn voor acceptatie en naleving van wet- en regelgeving en de legitimiteit van onze organisatie. 'Onder de pet houden' wordt maatschappelijk niet langer geaccepteerd. We zien dat eerlijkheid, openheid en delen van de (bestuurlijke) dilemma's door burgers, bedrijven en organisaties worden gewaardeerd. 'Eromheen draaien' niet. De Wet Open overheid (Woo), en eerder ook de regelgeving over toegankelijkheid van websites en archivering, wijzen ons de weg. We kiezen voor een aanpak die past bij het gedachtegoed achter Rijker Verantwoorden.

- *We zetten in op transparante (lean) werkprocessen, zelfbewust verantwoorden en duidelijk zijn over ons werk en we werken aan contact en vertrouwen bij burgers en ondernemingen. We schaven aan onze werkprocessen vanuit het lean-gedachtegoed en Rijker Verantwoorden. We ontwikkelen nieuwe inzichten over hoe we de effecten (outcome) van ons handelen inzichtelijk kunnen maken.*

C. Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

10. Omgevingswet

Dat de invoering van de Omgevingswet verschillende keren is uitgesteld, geeft aan hoe ingewikkeld deze operatie is. De wet heeft impact op ons werk. De Eerste Kamer heeft dinsdag 14 maart ingestemd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Een verandering, van belang voor de begroting, is onze Producten- en Diensten Catalogus (PDC). De veranderingen die nodig zijn voor de Omgevingswet zijn al in de werkpakketten vanaf 2022 gebruikt. Uit de praktijk zal moeten blijken of die reeds doorgevoerde wijzigingen adequaat zijn. Mogelijk dat dit in 2025 tot aanpassing leidt.
De Wet Kwaliteitsborging (Wkb) en bodemtaken (zie hieronder) zijn eveneens apart gekwantificeerd.

Inhoudelijk bereiden we ons al ruim twee jaar voor op de omgevingswet. Dat doen we samen met onze partners en onder andere via pilots, omdat de implementatie van afspraken en werkwijzen een gezamenlijke opgave is en praktisch moeten gaan werken.

We hebben de ambitie dat onze medewerkers actief meedenken over omgevingsvisies en omgevingsplannen die gemeenten moeten opstellen, met oog voor de menselijke maat en de bedoeling centraal. Dit zijn voor ons in de uitvoering belangrijke kaders.

We leiden toezichthouders op voor risico- en informatie gestuurd toezicht en vergunningverleners voor integraal afhandelen van een aanvraag. De samenwerking met de collega's binnen ODRA en met collega's van de gemeentelijke afdelingen Ruimtelijke Ordening en Economische zaken wordt intensiever. De initiatiefnemer zal nog meer dan voorheen de verschillende overheden of diensten, als één overheid willen zien optreden.

- *Het interne programma Omgevingswet heeft als doel dat we uiterlijk 1 januari 2024 klaar zijn voor de Omgevingswet. We hebben werkafspraken gemaakt, we zetten in op het omgevingsplan en adviseren over verplichte programma`s, we zijn betrokken bij toepasbare regels en vragenbomen voor onze dienstverlening en bij het aansluiten van onze digitale systemen op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.*

11. Private kwaliteitsborging (Wkb)

Tegelijk met de Omgevingswet wordt ook de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) van kracht. In de bouw zal onder invloed van deze wet veel veranderen, ook voor onze medewerkers. Onder de Wkb moet de particuliere- en zakelijke opdrachtgever via een private kwaliteitsborger een risicobeoordeling laten uitvoeren. We kijken onder meer naar wat de invloed van privatisering is op capaciteit en taken van ODRA, maar het hoofddoel van de Wkb is het verbeteren van de bouwkwaliteit, verbeteren van de positie van de particuliere- en de zakelijke bouwconsument en verminderen van de zogenoemde faalkosten. En daar hebben we mee te leven en te dealen.

We hebben een belangrijke rol als uitvoerder om te signaleren en te adviseren op de milieuspecialismen, onder andere geluid, licht, geur en externe veiligheid. Dit zal komende jaren alleen maar toenemen gezien de ontwikkelingen op de evenementenmarkt en festivals.

- *We gaan niet meer vooraf toetsen, maar achteraf. Vooraf zoeken we juist de samenwerking en nemen een adviesrol op ons. Bij oplevering van de bouw moet de aannemer aantonen dat aan de (bouw)regelgeving is voldaan. De rol van de bouwtoezichthouders zal veranderen. Dit vraagt om investeren in deels andere vaardigheden.*
- *We verwachten een capaciteitsafname op de werkzaamheden in de privatisering voor gevolgklasse 1 (eenvoudige bouwwerken, woningbouw, industriebouw met maximaal twee woonlagen). We verwachten ook een capaciteitstoename, omdat taken terugkomen. De omvang daarvan is op dit moment niet exact in te schatten. Dat wordt in de komende werkprogramma's verder uitgewerkt samen met de bouwpartners.*

12. Strafrecht, bestuursrecht

'Fragmentatie en vrijblijvendheid is kenmerkend voor het VTH-stelsel', concludeert de commissie Van Aartsen. Adequate handhaving van wet- en regelgeving is van essentiële betekenis voor het realiseren van doelstellingen van beleid. Maar in de praktijk loopt dat toch vaak anders. De druk vanuit de samenleving – vaak aangezwengeld door particuliere belangen en goed georganiseerde burger- en belangengroepen - om toezicht en handhaving steviger neer te zetten wordt groter. De verschillende rechtszaken tegen overheid en bedrijven (bijvoorbeeld Urgenda, Milieudefensie, Johan Vollenbroek/MOB, etc.) hebben grote invloed op wet- en regelgeving.

Naast de mondige burger is ook sprake van verdere juridisering door particulieren en vooral door bedrijven. Het zijn vooral ngo's en vermogende particulieren die misstanden aankaarten en voor de rechter brengen, en bedrijven die met juridische middelen deze acties weer bestrijden.

Bestuursrecht dat gericht is op opheffen van de overtreding en strafrecht dat gericht is op bestraffen van de overtreding, moeten meer samenwerken omwille van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

- *De druk om toezicht en handhaving steviger neer te zetten wordt groter. De wil om in het belang van de samenleving de regels met handhaving te borgen, doeltreffend, evenredig en afschrikkend, is evident. Daarin past een actieve samenwerking met andere inspectie- en opsporingsdiensten en is ook een issue in het contact met onze partners.*

13. Bodemtaken

Met het van kracht worden van de Omgevingswet verschuift ook het bevoegd gezag bij gevallen van ernstige bodemverontreiniging van de provincie Gelderland naar de gemeenten in ons werkgebied. Dit heeft impact op het Wbb-bodemtoezicht (Wet bodembescherming) en de beoordeling van saneringsevaluaties die wij voor de provincie uitvoeren. De gemeenten in ons werkgebied krijgen in het kader van de Omgevingswet taken over van de provincie.

- *ODRA zal in dit taakveld blijven opereren, maar dan met de gemeenten als opdrachtgever. Niet alles verandert, want de provincie blijft bevoegd gezag voor de gevallen van grondwaterverontreiniging en afhandeling van de spoedlocaties.*
- *De financieringsstroom gaat wel veranderen, het budget dat nu nog bij de Provincie ligt zal worden neergelegd bij de gemeenten. Vooruitlopend daarop zijn in de werkpakketten voor partners al bodemtaken opgenomen, naast werkzaamheden voor de provincie.*

D. Ontwikkelingen in de organisatie ODRA

14. Programmatisch werken

Al drie jaar (per 1 januari 2020) is ODRA verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma 'Toezicht en handhaving complexe bedrijven' met de provincie als bevoegd gezag. Begin 2021 is ook het programma 'Aandachtsbedrijven' bij ODRA ondergebracht. Daarnaast is een plan opgesteld om voor de gemeentelijke complexe bedrijven een gecoördineerde aanpak op te zetten. De uitvoering blijft vooralsnog verantwoordelijkheid van de betreffende omgevingsdiensten, de effecten op de begroting 2024 zijn nog onvoldoende helder, dus niet meegenomen.

De programma's zijn inmiddels goed ingebed in de organisatie en kennen financieel gezien een stabiel karakter.

- *Om continuïteit en kwaliteit beter te kunnen sturen, verwachten we dat er meer eigen medewerkers zullen worden ingezet, waarbij een aandachtspunt op de robuustheid is van de andere omgevingsdiensten. Bij ODRA zal de verhouding 'intern – extern' worden beïnvloed met andere marges en andere overhead tot gevolg.*

15. Digitalisering, data-gedreven werken

Digitalisering zal de komende jaren een nog grotere impact krijgen op ons werk. We gaan niet alleen de historische data (archivering) verder op orde brengen (apart traject in 2023), documenten netjes opslaan en digitaal toegankelijk maken (goede zoektermen, etc.). We gaan ook onze VTH-zaken beter registreren en voor de 'klant' toegankelijk maken. Ons hele service- en dienstverleningsconcept zal een digitaliseringsslag doormaken. Mede gestuurd door bestaande en nieuwe wetgeving waaronder AVG en Informatiebeveiliging, de Wet elektronisch publiceren (Web), de Wet digitale toegankelijkheid (Wdt) en de Wet open overheid (Woo). Onze onlinecommunicatie zal moeten voldoen aan de richtlijnen voor digitale toegankelijkheid (Wdt). Dat heeft impact op hoe wij onze informatie opslaan en aanbieden.

En niet alleen onze eigen data moeten we op orde hebben, de verwachting is, ondanks AVG (persoonsbescherming), dat we meer en meer data van (semi)overheden, nutsbedrijven en andere inspecties- en opsporingsdiensten aan elkaar kunnen gaan koppelen. Dat doen we om de kwaliteit van vergunningen en toezicht (en handhaving) te verbeteren en bij te dragen aan de betaalbaarheid van het VTH-stelsel. We doen het ook om milieucriminaliteit en ondermijning gerichter aan te kunnen pakken.

We hebben de overstap gemaakt naar de 'the cloud' en werken in een Office 365/Teams omgeving. De impact op de oude manier van werken is groot. Deze IT-transitie en digitalisering heeft gevolgen voor wat onze medewerkers moeten kunnen en kennen. Training en opleiding in 'digitaal werken' is zeker een issue voor de komende jaren.

- *Data op orde brengen en houden en data delen met andere instanties en overheden zal ons werk sterk beïnvloeden, oftewel data-gedreven werken. Er zal meer en meer behoefte zijn aan data-analisten en data-architecten. Privacy en toegankelijkheid en opleiden zijn belangrijke aspecten van de digitalisering die we moeten integreren in onze werkprocessen.*
- *De samenwerking met andere omgevingsdiensten en overheden zal intensiever worden om datagebruik en uitwisseling (DSO) beter te faciliteren. Hebben we 'het kunstje onder de knie', beschikken we over informatie die indirect ook voor onze partners van waarde kan zijn.*

16. Duurzame huisvesting en mobiliteit

Na twee jaar pandemie zijn ook de structurele effecten op de bedrijfsvoering zichtbaar geworden, met name op de huisvesting, arbeidsvoorwaarden en voorzieningen voor thuiswerken. Eind 2021 is de businesscase voor nieuwe huisvesting aan het bestuur aangeboden. In september 2022 zijn we verhuisd. De verhuizing heeft geleid tot een andere manier van werken. Het is gericht op 'ontmoeten' en plaats onafhankelijk werken, duurzaamheid, andere mobiliteit. Het gebouw faciliteert hierin in ruimtelijke - en gebouw-technische voorzieningen, welke vanuit duurzaamheid oogpunt zijn vormgegeven (energielabel A+++), led verlichting, refurbisched inrichting.

- *We zijn verhuisd naar de Airborne Tower in Arnhem. We zijn over gegaan naar een volledig zelfstandige bedrijfsvoering met een duurzame kantooromgeving. Met de loskoppeling van onze gastheren realiseren we een groot deel van de door de partners gevraagde structurele besparingen.*
- *De vergroening van ons mobiliteitsbeleid (woonwerk verkeer, thuiswerken, elektrische bedrijfsauto's) zetten we komende jaren door.*

17. ICT-transitie

Om tijd- en locatie onafhankelijk te kunnen werken, heeft tezamen met de verhuizing een volledige ICT-transitie plaatsgevonden. De ICT-transitie brengt met zich mee dat we meer focus moeten hebben op onze proces- en datakwaliteit. Adequate en snelle informatievoorziening aan onze (keten) partners wordt steeds belangrijker, zowel met betrekking tot de reguliere P&C-cyclus, maar ook voor beter toezicht en kwalitatieve beoordelingen.

Afgelopen jaren is onder meer een transitie geweest naar outputfinanciering, de administratie is met een nieuw systeem (SAP en SAC als BI-instrument) in eigen beheer gekomen, het oude zaaksysteem is vervangen door OpenWave, de datakwaliteit wordt op orde gebracht (inclusief archief) en we zijn gestart met een doorontwikkeling van het team bedrijfsvoering.

> **"WE SPREKEN IN NEDERLAND NOGAL SNEL OVER EEN CRISIS"**

2

E. Trends voor de programma-begroting 2024

18. PDC 2022 / 2023

innen het Gelders Stelsel is de afspraak gemaakt dat onze werkzaamheden worden gecategoriseerd in programma's en taakvelden. We werken binnen ODRA met drie taakvelden (milieu, bouw en algemeen) en vijf programma's (vergunningverlening, toezicht en handhaving, advies, stelseltaken, projecten).

In november 2021 heeft het bestuur de PDC voor 2022-2023 vastgesteld. Hierin zijn alle bekende veranderingen vanuit de Omgevingswet en de in hoofdstuk 1 vermelde ontwikkelingen verwerkt. De PDC is nog steeds valide voor 2024. Er zullen mogelijk een beperkt aantal modificaties worden aangebracht, op basis van nieuwe inzichten vanuit de omgevingswet, en de ervaringen van 2022 en begin 2023. Mogelijk dat ook kengetallen op basis van die ervaringen worden bijgesteld.

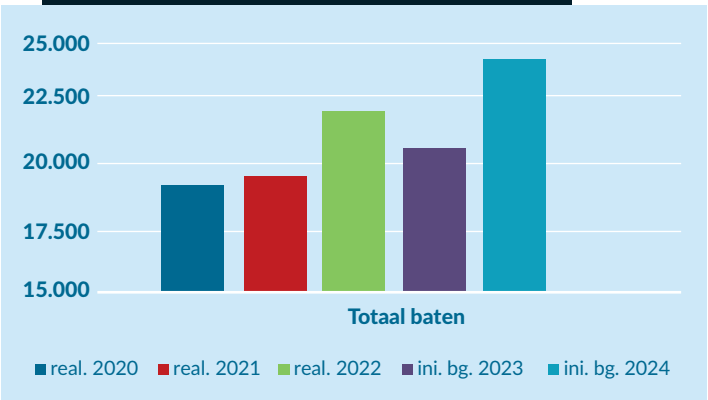
ODRA werkt met een mix van financieringen. Per productcategorie geldt een ander regime:

- *Provinciale programma's worden afgerekend op basis van nacalculatie van de gewerkte uren.*
- *De werkprogramma's voor partners en collega OD's in Gelderland, kennen producten met vaste prijs, diensten met nacalculatie op uren en gezamenlijke diensten met een vaste prijs voor het geheel.*
- *De diensten aan derden is geheel op nacalculatie basis.*

In onderstaande 'kern-tabel' is het kader vanuit de productcategorieën (PDC) weergegeven.

De cijfers in de begroting 2024 zijn bepaald door extrapolatie van de diensten in de werkpakketten 2023 (vastgesteld in november 2022), met op de achtergrond de in hoofdstuk 1 geformuleerde trends, voor zover kwantificeerbaar. De realisatie over heel 2022 (vastgesteld in jan. 2023) laat echter zien dat de opgenomen trends mogelijk nog aan de 'voorzichtige' kant zijn. De groei van de werkpakketten is van 2020 tot 2022 meer dan we hadden verwacht.
Onderstaande tabel laat ook zien dat de omzet in de begroting 2023 te laag is ingeschat. Hiervoor wordt mogelijk een aanvullende begroting ingediend.

Tabel 2: Omzetontwikkeling afgelopen jaren x € 1.000

Tabel 1: Kerncijfers productie

Begroting 2024 op hoofdlijnen x € 1.000	Realisatie Aantallen	2022		Ini. begroting Aantallen	2023		Begroting Aantallen	2024	
Baten									
Producten (obv aantallen)	11.364	7.438	38%	10.314	7.352	36%	11.164	8.702	36%
Diensten (obv uren)	131.971	12.307	63%	119.473	10.992	53%	129.366	12.877	53%
Gezamenlijke diensten	14.886	1.526	8%		1.708	8%	21.615	2.172	9%
Materiële kosten		592	3%		527	3%		332	1%
Vrijval balansposten		161						pm	
Totaal baten		22.024			20.577			24.083	
Lasten	aantal fte			aantal fte			aantal fte		
Lasten programma's	7,2	16.086		152,5	15.264	74%	169,7	18.028	75%
Lasten overhead	0,0	5.885	27%	36,5	5.314	26%	35,3	6.054	25%
Totaal lasten	7,2	21.971		189,0	20.577		204,9	24.083	
Gemiddeld kengetal producten	7,1			7,7			7,9		
Tarief per uur	€ 92,00			€ 92,00			€ 99,00		
Saldo		53			0			0	

Tabel 3: Tarief opbouw in relatie met benchmark 'overheidstarieven'

Tariefopbouw in €	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Benchmark 2024
Personeelskosten direct	€ 66	€ 67	€ 73	€ 58
Personeelskosten indirect	€ 15	€ 15	€ 16	€ 19
Materieel				
• huisvesting & facilitair	€ 3,1	€ 4,0	€ 3,5	€ 8,8
• ict	€ 3,5	€ 4,0	€ 3,3	€ 4,6
• overige kosten	€ 3,2	€ 2,0	€ 3,3	€ 5,0
Overhead	€ 9,8	€ 10,0	€ 10,0	€ 18,3
Beleidsruimte*	€ 1			€ 4
Totaal	€ 92	€ 92	€ 99	€ 99
Aantal productieve uren	1.412	1.400	1.374	1.374
*In 2022 betrof dit het batig saldo		afname -2%		

De stijging 2024 is voor een deel prijseffect. Het gehanteerde tarief in de begroting is € 99 per uur. De afgelopen drie jaar is het tarief € 92,- geweest. Er is nu sprake van een geraamde stijging van 7,6% in 2024. Dat is gemiddeld 3,8% over 2023 en 2024.

De ODRA meet zichzelf met de handleiding overheidstarieven (benchmark). Met name waar het gaat over het aantal productieve uren. In 2024 is er een trendbreuk in de norm hiervoor. Afgelopen jaren lag het aantal rond de 1.400 per fte. Het aantal productieve uren neemt af door een stijging van het ziektepercentage in de norm en toename van het aantal bovenwettelijke verlofdagen (3 pp).
De detailgegevens over producten, diensten en materiële kosten zijn gepresenteerd in bijlage 1 tot en met 3; het overzicht van de gezamenlijke diensten is te vinden in paragraaf 23.

19. Trends per programma en taakveld

In de onderstaande tabellen is de omzetontwikkeling van de afzonderlijk programma's weergegeven. Daaronder wordt per programma het kader voor de raming 2024 toegelicht.

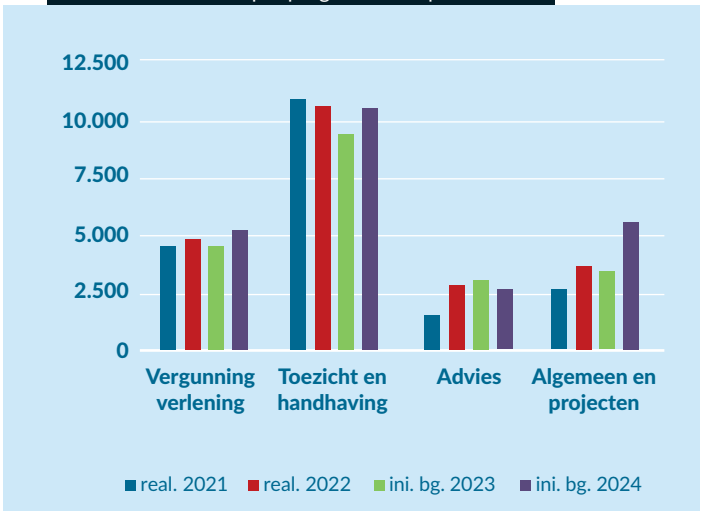
- *De omzet neemt voor alle programma's toe ten opzichte van de begroting 2023. Samengesteld uit 7,6% hoger tarief en 3,5% volume groei.*
- *De omvang van werkzaamheden neemt mede toe doordat Doesburg haar bouwtaken bij ODRA heeft belegd (per 1 oktober 2022). Er zijn ook toenames in controles, vergunningen en projecten opgenomen.*
- *Het aandeel projecten zal komende jaren verder gaan stijgen, met name door projecten op gebied van energie (SPUK-gelden), projecten IBP, en circulaire economie.*

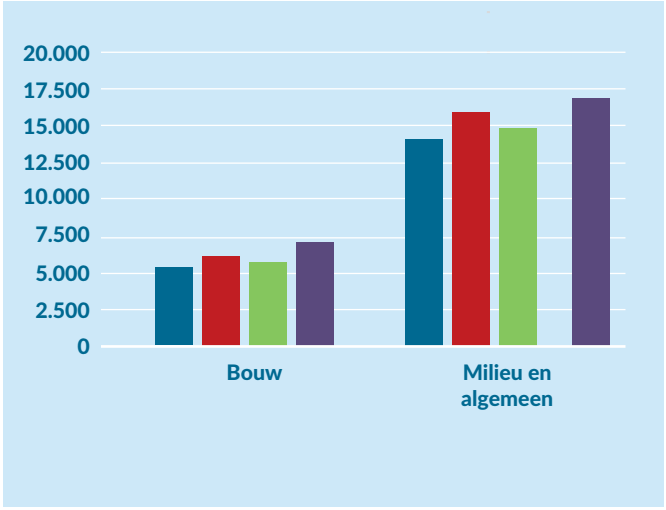
20. Trends in realisatie van aantallen producten en diensten

In de PDC 2022/2023 zijn aanpassingen gedaan met betrekking tot de categorisering. Een aantal producten zijn vanwege de breed uiteenlopende tijdsbesteding, omgezet naar dienst. Hiermee werd het risico van een onnauwkeurig kengetal (en dus onjuiste kostendoorbelasting) gemitigeerd.
Die wijziging is effectief geworden in de werkprogramma's 2022 en werkt door in de begroting 2024.

De afname van het aantal producten bij toezicht en handhaving correspondeert met de toename aantal diensten, vanwege aanpassingen in de PDC 2022/2023 waardoor een aantal producten zijn omgezet naar dienst.
Voor 2024 is een toename bij bouw (vanwege overdracht bouwtaken door Doesburg) en toename van het aantal projecten die we in 2024 verwachten.

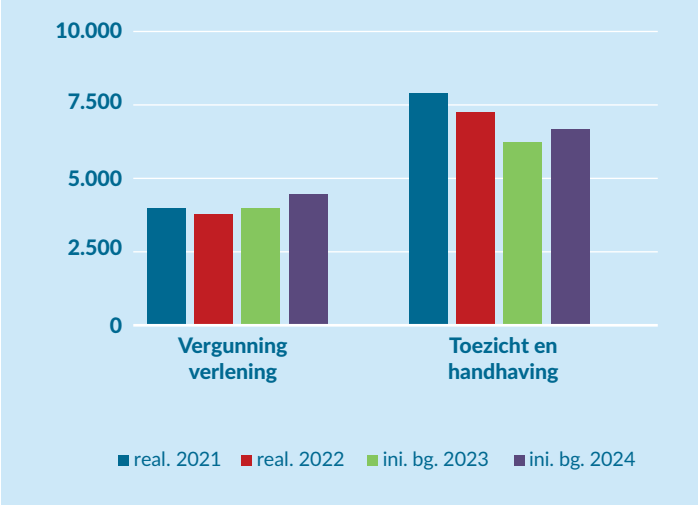
Tabel 4 en 5: Omzet per programma en per taakveld

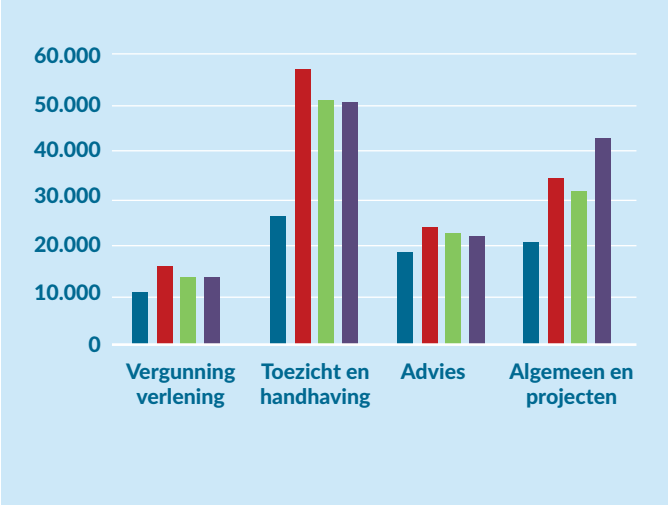

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Tabel 6 en 7: Ontwikkeling aantal producten en diensten

21. Trends en kwalitatieve kaders voor de programma's vergunning, toezicht en advies

Hieronder zijn voor de relevante programma's de aantallen producten en diensten weergegeven. Tevens de kwalitatieve doelstellingen (kpi's)

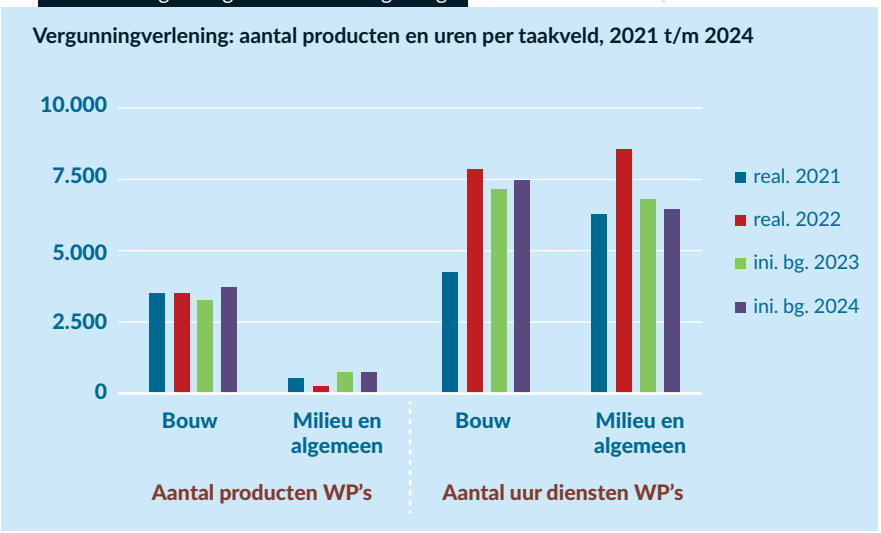
Kwalitatieve kaders vergunning verlening:

- Doorlooptijd vergunningen:
  bouw < 8 weken: milieu 12 wk.
- Klanttevredenheid: 80%
- Bezwaar na verlening: norm wordt nog bepaald.

Begrote aantallen:

- Producten: 4.478 stuks (waarvan 83% bouw)
- Diensten: 13.958 uren (waarvan 54% bouw)
- Omzet: € 5.240.000 (waarvan 70% bouw)
- Kosten: € 4.997.000

Tabel 8: Vergunningen kaders en begroting

Kwalitatieve kaders toezicht en handhaving:

Klanttevredenheid

- Controles: norm is 80%
- Klachtafhandeling: 80% tevredenheid
- Klachtafhandeling: norm 80% binnen twee weken afgehandeld

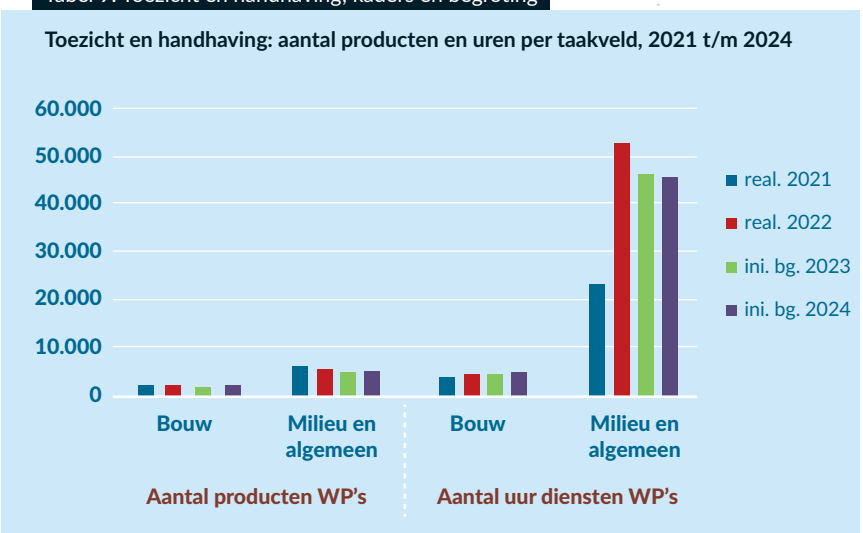
Kwaliteit:

- Medewerkers voldoen aan VTH: norm 95%
- Nalevingsgedrag: norm 60%
- Opgegeven overtredingen: norm 85%

Begrote aantallen:

- Producten: 6.686 stuks (waarvan 72% milieu/alg.)
- Diensten: 50.954 uren (waarvan 91% mil./alg.)
- Omzet: € 10.505.000 (74% milieu / alg.)
- Kosten: € 10.524.000

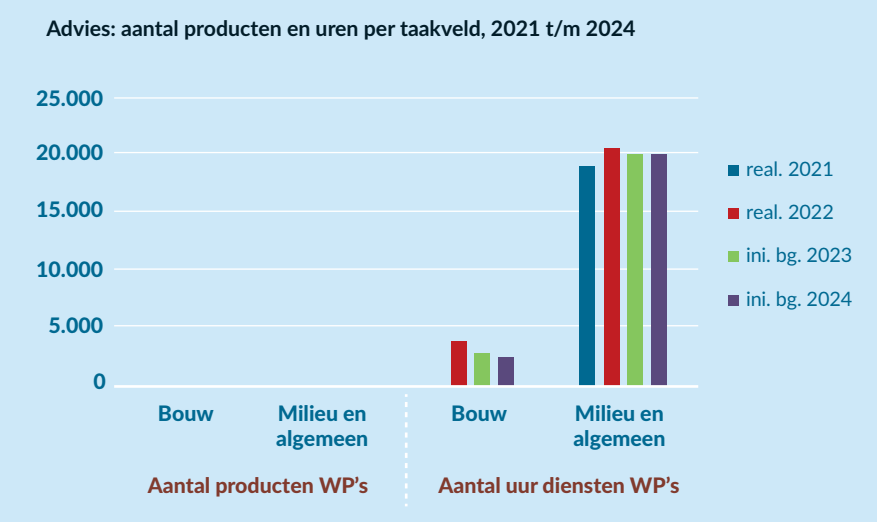
Tabel 9: Toezicht en handhaving; kaders en begroting

Kwalitatieve kaders programma advies:
- Accreditatie/ kwaliteit: norm is jaarlijkse accreditatie.
- Tevens voldoen 95% van de medewerkers aan de VTH-criteria.

Begrote aantallen:
- Producten: geen
- Diensten: 23.578 uren (waarvan 85% mil./alg.)
- Omzet: € 2.698.000 (waarvan 74% mil./alg)
- Kosten: € 2.606.000

Tabel 10: Advies; kaders en begroting

22. Projecten en programma's (en stelseltaak 'handhaving complex en aandachtsbedrijven'

In dit onderdeel wordt ingegaan op de projecten, programma's en innovatieactiviteiten die we voorzien in 2024. Hiermee beogen we dat onze projecten transparanter worden (qua doelen en budget) en de partners in staat zijn om hierop te sturen (en te begroten).

Programma Duurzaam Ondernemen

Dit programma zal komende jaren een belangrijk aandachtsgebied blijven voor ODRA. Het programma is gericht op het leveren van een bijdrage aan maatschappelijke doelstellingen rondom duurzaamheid, energietransitie en circulariteit. Het programma bouwt voort op het programma energie met diverse projecten die deels al in 2021 zijn gestart.

Het Project Energie, gekoppeld aan SPUK-gelden (loopt tot en met 2026), is ook hieronder gebracht, waaronder ook een deel van de voortzetting projectuitvoering Label C (kantoorgebouwen), en implementatie project EPBD3-4 (energy performance buildings directive).

In het programma Duurzaam ondernemen proberen we in 2024 ook een direct verbinding te leggen met de Omgevingswet en Omgevingsplannen. Daarbij gaat het met name om vestigingsvoorwaarden voor ondernemingen.

Het project Circulaire Economie kende in 2022 een vertraagde start. In 2023 focussen we op de uitwerking voor de partners zodat we in 2024 concreet aan de slag kunnen.

Programma Omgevingswet

In 2024 is het gericht op de implementatie van de Omgevingswet, na jaren voorbereiding. Deze treedt op 1-1-2024 in werking. Het jaar 2023 wordt benut om te oefenen, 2024 voor de daadwerkelijke implementatie. Nog lang niet alle veranderingen zijn uitgedacht en in de praktijk (pilots) getoetst. We zullen zeker nog issues tegen het lijf lopen. Er zal ook gewerkt moeten worden aan de omgevingsplannen (tot 2032).

Programma Aandachtsbedrijven (PAB) en het Programma Complexe Handhaving (PCH)

Voor de programma's gericht op de provinciale bedrijven, het gaan we op hoofdlijnen uit van een stabiele inzet ten opzichte van 2023.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet neemt het aantal provinciale complexe bedrijven met circa 10% af (de gemeenten worden bevoegd gezag). Verwacht wordt dat vanuit nieuwe werkvelden en ambities als Energie, Circulaire Economie, de Wet natuurbescherming / stikstof en het Schone Lucht Akkoord, extra activiteiten in de programma's worden gebracht. Producten als Bedrijf in Beeld blijven ook, als onderdeel van PAB, in 2024 bestaan.

Overige projecten

Voor 2024 (en verder) zijn de volgende opgenomen in de begroting.
- **Project WKB** is gericht op de implementatie van de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) voor de bouw. Het proces loopt parallel aan de invoering van de Omgevingswet en is daaraan gekoppeld al meerdere keren uitgesteld. Uitgaande van inwerkingtreding per 1 januari 2024 is het eerste jaar alleen gericht op praktische issues die volgen uit de implementatie van de wet. Naar verwachting zal in 2026 of verder de eerste fase geëvalueerd worden en de tweede fase inwerkingtreden.
- Het **Project A15** is gericht op in samenhang uitvoeren van de VTH-taken bij de aanleg van de A15. Belangrijke afhankelijkheid is de datum van het definitieve tracé-besluit van RWS, in afwachting van een uitspraak van de Raad van State (verwacht in de eerste helft van 2023). Daarna zal de voorbereiding verder worden opgestart.
- **Project Theseus** beoogt voor de deelnemende partners een eerste stap te zijn in de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen door actief monitoren en data verzamelen. In 2024 en 2025 loopt het project mogelijk door. De omvang is deels afhankelijk van de mogelijkheden voor financiering. Beoogde financiers zijn provincie Gelderland, Rijksoverheid en mogelijk andere partijen. Voor 2024 is circa € 0,4 miljoen geraamd. Voor het project is nu formeel financiering tot 1 april 2024. (een kwart van bovenstaand bedrag)

Innovatieprojecten

Er is voor 2024 nog volop ruimte om andere projecten op te pakken. De voorbereiding realiseren we veelal vanuit het innovatiebudget. Op de groslijst staan de volgende initiatieven (globaal omschreven) die (deels) ook al in 2023 worden opgepakt:
- Verder uitwerken van ruimtelijke beleidsadvisering over VTH uitvoering bij de partners. Vervolg op inzet in 2023.
- Concrete invulling van duurzaamheid en energie op bedrijventerreinen.

- Intensivering initiatieven voorlichting en gedrag gericht op bedrijven: meer betrokkenheid vanuit VTH in het voortraject.

Meer ondersteunend:
- Doorontwikkeling GIS applicatie om ruimtelijke gegevens en implicaties in beeld te brengen en mogelijk te onderzoeken.
- Ontwikkeling nieuw interactief meldsysteem (vervolg op S@men) op basis van apps.

23. Gezamenlijke diensten

De gezamenlijke diensten worden met een vaste prijs opgenomen in de werkprogramma's. Dat geschiedt op basis van de vastgestelde verdeelsleutel, bestaande uit 40% stemverhouding en 60% inwoneraantal. De gezamenlijke diensten worden ondergebracht in de betreffende programma's conform onderstaande tabel.

Tabel 11: Overzicht gezamenlijke diensten

Gezamenlijke diensten x € 1.000	Programma	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Financiering
Piket	Toezicht	93,8	106,9	115,0	Alle partners
Strafrecht	Toezicht	254,0	202,4	247,5	Alle partners
Data- en ketengedreven werken	Algemeen	387,3	529,2	693,0	Alle partners
Klantadvisering	Advies	5,4	65,3	29,7	Alle partners
Klantadvisering	Advies	425,4	368,0	413,4	Bouw partners
Gezamenlijke dienst innovatiebudget	Projecten	147,9	100,0	107,6	Alle partners
Gezamenlijke dienst: alg. deel projecten (Guov)	Projecten	20,4	22,9	24,7	Gem. partners
Omzetting MBA's	Projecten	53,3			
Beleidsadvies uitvoering	Algemeen			204,0	Gem. partners
Subtotaal		1.387,5	1.394,7	1.835,0	
Programma Duurzaamheid:	Energie	203,5	138,0	148,5	Alle partners
	Circulariteit	31,2	46,0	49,5	Alle partners
Programma Omgevingswet:	Omgevingswet	276,2	128,8	138,7	Alle partners
Gezamenlijk deel projecten		510,9	312,8	336,7	
Totaal gezamenlijke diensten		1.898,4	1.707,5	2.171,7	

De omvang van de gezamenlijke diensten stijgt in 2024. Deels door prijseffect (hoger uurtarief) en deels vanwege inhoudelijke redenen.

Hieronder de belangrijkste toegelicht:
- De gezamenlijke dienst strafrecht is opgehoogd om te kunnen voldoen aan de maatschappelijke belangen zoals uiteengezet in hoofdstuk 12.
- In hoofdstuk 15 is het belang van data- en gedreven werken toegelicht, niet alleen om een interne kwaliteitsslag te maken maar ook om onze klanten beter en sneller te kunnen bedienen. Daarom worden alle werkzaamheden rond data- en ketengedreven werken geconcentreerd in één gezamenlijke dienst.
- De klantadvisering milieu wordt lager, mede op basis van de ervaringen 2022. Bouw daarentegen neemt tot door toename vergunning aanvragen, en de (nieuwe) bouwpartner Doesburg.
- Tot slot is sprake van een nieuwe gezamenlijke dienst: beleidsadvies uitvoering. De partners hebben het voorstel gedaan om te investeren in samenwerking, advisering en afstemming gericht op het verkrijgen van uitvoeringsgericht omgevingsbeleid. De bemensing van deze dienst is bij ODRA belegd. Een deel van de bemensing (beleidsmedewerkers) en de administratie zal via ODRA lopen.

3

F. Financieel beleid

24. Outputfinanciering: Hybride vorm - provinciale programma's - Commissie Aartsen

In 2020 is het systeem van 'beheerste' outputfinanciering ingevoerd. Deze vorm van financiering geldt alleen voor de werkpakketten van partners en omgevingsdiensten.
Voor de provinciale programma's geldt dat deze worden afgerekend via een input-methode, namelijk op basis van gerealiseerde uren (circa één vijfde van de omzet).

Deze hybride vorm van financiering brengt inefficiënties met zich mee qua administratieve inrichting, tarifering en verantwoording naar de klanten.
Ons uitgangspunt voor de begrotingen 2024 en verder is dat deze hybride vorm aan vervanging toe is. Vanuit het IBP-programma wordt nagedacht over een vorm van normfinanciering. Wanneer het kan worden geïmplementeerd is nog onduidelijk en dus niet meegenomen in deze begroting.

In de bedrijfsvoering wordt het hanteren van een uniform tarief steeds lastiger. Er zijn tal van projecten die al op andere basis worden gefinancierd. Ook procesinnovaties, waarbij een deel van het werk door procesondersteuners wordt gedaan, maakt dat uniforme tarieven op termijn niet houdbaar zijn. Waar mogelijk gaat ODRA op beperkte schaal met tariefdifferentiatie aan de slag.

25. Besparingsdoelstellingen

In oktober 2020 heeft ODRA een besparingsbrief aangeboden aan de gemeenteraden en Provinciale Staten. In deze besparingsbrief waren vier deelgebieden benoemd waar besparingen in de toekomst mogelijk waren en zijn. Het betrof: huisvesting, ICT, kwalitatief hoogwaardig personeel en samenwerking met de regio.

Huisvesting en ICT:
In september 2022 is ODRA verhuisd en is de daaraan gekoppelde ICT -transitie (volledig mobiel – in the cloud) afgerond. De partners zijn geïnformeerd over de structurele financiële effecten. Die zijn circa € 150.000 per jaar exclusief indexering v/d prijzen.

Kwalitatief hoogwaardig personeel:
Van alle kosten zijn de personeelskosten het grootste aandeel in de exploitatie, in totaal circa 80%. ODRA voert een beleid om continue op drie aspecten een besparing op de loonkosten / inhuur te realiseren.

- Strategisch personeelsbeleid: ODRA kent relatief veel medewerkers die bij de oprichting vanuit de partners zijn overgekomen, met een hogere dan gemiddelde leeftijd, veelal salariëring in de eindschalen en diverse garantietoelagen. De natuurlijke uitstroom (pensioen) is op gang. Daarnaast zien we dat het verloop, door een dynamische arbeidsmarkt, toeneemt. Ondanks het risico voor de continuïteit en kwaliteit, biedt het verloopt ook kansen voor werving van medewerkers met een ander -en financieel gunstiger profiel.
- Aandeel van de flexibele schil: Externe inhuur is op dit moment circa 20% van de totale loonkosten. Wij streven naar een flexibele schil van maximaal 15% van de loonkosten. Belangrijke succesfactor voor dit beleid zijn de afspraken die ODRA maakt met haar partners over de structurele werkpakketten en de kwaliteit van de prognoses rond het meerjarige werkaanbod. Met bovenstaande condities zijn we in staat om interne medewerkers voor langere tijd aan te trekken.
- Het werk dat moet worden uitgevoerd, wordt complexer. Het aantrekken en behouden van kwalitatief hoogwaardig personeel zal door de krapte op de arbeidsmarkt in toenemende mate een uitdaging zijn. Om te voorkomen dat medewerkers hun heil elders zoeken en vervanging er niet is, behoudens steeds kostbaar wordende inhuur, zal ook moeten worden gekeken naar het functiehuis.

Normering personeelsbudgetten:
- Personele overhead: De huidige formatie (begin 2023) op bedrijfsvoering / staf / management bedraagt 36 fte. Dit is 17% van de totale bezetting. Binnen bedrijfsvoering en staf vielen tot nu toe activiteiten uiteenlopend van secretariaat, communicatie, ICT-beheer en datakwaliteit, post-telefoon-intake, planning en control en HR. Een stap in de doorontwikkeling van onze organisatie is het beter positioneren van bedrijfsvoering ten opzichte van de uitvoering (faciliterend) en de onderlinge samenwerking versterken tot één geheel.
- Secundaire arbeidsvoorwaarden: De algemene personeelskosten worden al jaren genormeerd op 4,2% van de loonsom. Voor 2024 verhogen we dit naar 4,4%; gebleken is dat, met de CAO waarin éénmalige uitkeringen en veel nieuwe secundaire voorwaarden (bijvoorbeeld thuiswerkvergoedingen), dit nodig is.
  ODRA heeft een duurzaam-mobiliteitsbeleid geformuleerd met als doel een goede ondersteuning van medewerkers in hun zakelijk en woon-werk verkeer. Maar wel liefst op een duurzame manier, met meer (e-fietsen), elektrificatie van wagenpark en OV. Dit mobiliteitsbeleid (CO_2 reductie) heeft een ophogend effect op de kosten.
  - Het reguliere opleidingen budget: is afgelopen jaren genormeerd op 2% van de loonsom. Ondanks onderbestedingen afgelopen jaar (deels Corona) is het belangrijk voor medewerkers om met continue ontwikkeling aan de gang te zijn. Budget volgt daarbij de inhoud.

Samenwerking met de regio:
- We werken niet alleen samen met partners in de veiligheidsketen (brandweer, politie, GGD, waterschappen en openbaar ministerie en gemeenten), maar ook met de andere zes omgevingsdiensten in Gelderland. Het is samenwerken in het primaire proces (complexe handhaving en -vergunningen, ketensamenwerking, enz.), maar ook op het gebied van ICT (IGO – Data gedreven werken) en bedrijfsvoering (HR, AVG en communicatie/portaal). De taken zijn onderling verdeeld. Kosten voor de komende jaren hangen sterk samen met de ambities, die nog niet in alle gevallen voor 2024 (en verder) zijn gedefinieerd.

26. Tariefstelling

Besparingen in de bedrijfsvoering van ODRA komen tot uitdrukking in het tarief. In de begrotingen 2021- 2022 en 2023 is het tarief gelijk gebleven op € 92 per uur. De indexeringen (inflatie) van deze drie jaar, samen circa 5%, was het feitelijke besparingsresultaat bereikt door onze transities op ict gebied en huisvesting.

ODRA ontkomt er niet aan om de te verwachten kostenstijgingen in 2023 en 2024 door een nieuwe CAO en inflatie in het tarief voor 2024 mee te nemen. Het tarief voor 2024 wordt € 99 per uur.
Voor de indexeringen gaan we uit van het principe-akkoord CAO 2023 en de meest actuele cijfers 2024 van het CPB (MEV d.d. september 2022 en MLT d.d. maart 2022):

- Overheidsconsumptie: beloning werknemers CAO 2023 = circa 8% en MLT 2024 = 4,0%
- Prijs materiële overheidsconsumptie (IMOC) à MEV 2023 = 5,9% en MEV 2024 = 2,8%

G. Programma en categoriale begroting

27. Programma – taakveld begroting

Bovenstaand tarief x de begrote inzet van ODRA op producten en diensten vormt de omzet.

Tabel 12: Exploitatie overzicht 2024 per klantgroep en programma

Baten x € 1.000	Realisatie 2022	Ini begr. 2023	Begroting 2024	Specificatie taakveld '24 Bouw	Milieu	Algemeen
Partners	15.009	14.554	17.091	6.893	6.802	3.397
Provinciale programma's	4.848	4.711	5.005	51	2.478	2.476
Ongevingsdiensten	391	472	439	119	220	100
Derden	734	366	1.253		114	1.139
Overig/balans						
- doorberekende kosten	671	475	294		294	
- overig	370					
Baten	22.024	20.577	24.083	7.063	9.908	7.112
- verhouding				29%	41%	30%
1. Vergunningverlening	4.860	4.564	5.241	3.667	1.343	231
2. Toezicht en Handhaving	10.568	9.376	10.505	2.705	6.109	1.690
3. Advies	2.911	3.156	2.698	691	1.940	67
4. Stelseltaken						
5. Algemeen en Projecten	3.685	3.481	5.639		516	5.123
Baten	22.024	20.577	24.083	7.063	9.908	7.112
- verhouding				29%	41%	30%
Lasten x € 1.000						
1. Vergunningverlening	4.780	4.402	4.997	3.496	1.280	220
2. Toezicht en Handhaving	10.428	9.699	10.524	2.710	6.120	1.693
3. Advies	2.766	2.856	2.606	668	1.874	65
4. Stelseltaken	308	400	333			333
5. Algemeen en Projecten	3.689	3.220	5.623		514	5.109
Lasten	21.971	20.577	24.083	6.874	9.789	7.420
- verhouding				29%	41%	31%
Saldo	53		0	189	119	-308

In tabel 1: 'kerntabel' zijn de aantallen en beoogde omzet al weergeven en toegelicht. De omzet stijgt in de begroting naar € 24,1 miljoen.
De baten per programma worden bepaald door de PDC. Aan elke dienst of product is zowel een programma als een taakveld gekoppeld. De kosten worden bepaald aan de hand van de verhouding tijdsbesteding op die zelfde producten en diensten.
De bijdragen per klant treft u aan in bijlage 4. De geraamde kosten per rubriek (categoraal) zijn in onderstaande tabel toegelicht.

28. Categoriale begroting.

In de categoriale begroting worden de kosten gepresenteerd via kostencategorieën. Daaronder volgt per categorie een toelichting.
De baten zijn al gespecificeerd in tabel 12.

> DE KOMENDE JAREN VERWACHTEN WE QUA BEZETTING GELIJK TE BLIJVEN ALS VORIG EN DIT JAAR

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Tabel 13: Exploitatie categoriaal

Begroting baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	Realisatie 2022	Ini begr. 2023	Begroting 2024	% tov 2023
Baten	22.024	20.577	24.083	17%
Lasten				
Personeel loonkosten				
- Medewerkers ODRA	13.172	13.287	16.350	23%
- oInhuur externe capaciteit	4.654	3.505	3.685	5%
Personeel overige kosten				
- Opleidingen	275	294	327	11%
- Algemene personeelskosten	556	534	719	35%
- Dotatie personeelsvoorzieningen	-111	60	70	16%
- Harmonisatie/detacheringen	-66	-100	-80	-20%
Totaal personeel	18.480	17.580	21.072	20%
Huisvesting en facilitair	716	742	828	12%
ICT	804	822	778	-5%
Stelselkosten	308	364	333	-8%
Advieskosten	490	206	350	70%
Oveirge kosten		92	10	-89%
Risico's (onvoorzien)	101		197	
Programmakosten	748	772	515	-33%
Mutaties fondsen en balans	325			
Totaal lasen	21.971	20.577	24.083	17%
Saldo	53	0	0	

29. Toelichting op de kaderstelling voor de afzonderlijke posten

In onderstaande grafieken is de ontwikkeling van een aantal belangrijke kengetallen rond bezetting en loonkosten in kaart gebracht. In de begroting 2024 van ODRA worden deze als kader genormeerd.

Loonkosten

- In de begroting gaan we uit van het principe-akkoord CAO 2023 en de loonindexeringen MEV 2024 (laatste versie sept. 22). Voor 2023 is de loonindex gemiddeld circa 8%, voor 2024 is dat 4%. De pensioenpremie is in 2023 gestegen van 25,9% naar 27,9%, hetgeen nog niet in de initiële begroting 2023 maar wel in de begroting 2024 is verwerkt. In combinatie met de aangepaste normen voor het ziektepercentage en bovenwettelijk verlof (zie paragraaf 18.) leidt dit tot een toename van de gemiddelde loonkosten van 13%.

- Inhuur: Ondanks de krappe arbeidsmarkt hebben we afgelopen jaar (2022) de tariefstijgingen voor inhuur beperkt kunnen houden. Door een goede mix van 'junioren – senioren' zijn gemiddeld de kosten lager dan begroot. Belangrijk voor goede inhuur is het tijdig aanbesteden hiervan. Voorwaarde voor ODRA is dat we samen met onze opdrachtgevers vroegtijdig de benodigde capaciteit in kaart brengen. Het beleid is erop gericht om zo min mogelijk met aanvullende opdrachten te gaan werken; ad-hoc inhuur is altijd duurder. (zie tarief differentiatie).Het CPB gaat voor de materiele kosten uit van een stijging van 5,9% in 2023 en 2,8% in 2024. Derhalve een prijsstijging van afgerond 10%.

- (Personele) overhead: Het aantal fte's in de bedrijfsvoering is afgelopen jaar meegegroeid met de omzet. Daarnaast zijn er functies bijgekomen die verband houden met onze verzelfstandiging op ict en huisvesting. Procentueel gaat de overhead ten opzichte van de totale omzet met 1,7% dalen, namelijk van 26,8% in 2022 naar 25,1%. Het meerjarig doel is 25%.

Tabel 14: Personele kengetallen

Formatie bezetting en personele kengetallen	Realisatie 2022 Intern	Extern	Totaal		Ini begroting 2023 Intern	Extern	Totaal		Begroting 2024 Intern	Extern	Totaal	
Formatie bezetting												
- Productief	130,4	36,2	166,6	90%	125,9	26,6	152,5	81%	141,1	28,6	169,7	83%
- Niet productief	32,4	5,2	37,6	20%	36,5		36,5	19%	35,3		35,3	17%
Totaal bezetting en formatie	162,8	41,4	204,1		162,4	26,6	189,0		174,4	28,6	204,9	
Loonkosten x € 1.000	13.172	4.654	17.826		13.287	3.505	16.792		16.350	3.685	20.035	
Gemiddelde kosten /ftc (in €)	80.929	112.448	87.319		81.824	131.780	88.856		92.699	129.020	97.761	
% van de loonsom	84%	26%			79%	21%			82%	18%		
% stijging gemid loonkosten tov jaar eerder					1%	17%	1,8%		13,3%	-2,1%	10,0%	

Tabel 15: Overhead

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	Realisatie overhead '22	Directe kosten '22	Totaal kosten '22	Begroting overhead '23	Directe kosten '23	Totaal kosten '23	Begroting overhead '24	Directe kosten '24	Totaal kosten '24
Subtotaal personeel	3.319	15.160	18.479	3.204	14.376	17.580	3.674	17.397	21.072
Overige overhead									
• Huisvesting & facilitair	716		716	742		742	830		830
• ICT	804		804	822		822	776		776
• Advieskosten	427	63	490	206		206	350		350
• Stelselkosten	192	115	307	248	116	364	217	116	333
• Onvoorzien en overig	102	748	850	92	772	864	207	515	722
• Dotatie	325		325						
Subtotaal overige overhead	2.566	926	3.492	2.109	888	2.997	2.380	631	3.011
Totaal	5.885	16.086	21.971	5.313	15.264	20.577	6.054	18.028	24.083
Totale kosten	21.971			20.577			24.083		
% van de totale kosten	26,8%	73,2%		25,8%	74,2%		25,1%	74,9%	

Huisvesting en ICT

- De financiële doelstellingen rond huisvesting en ICT zijn gehaald. Ten opzichte van de initiële begroting 2022 is structureel € 150.000 bespaard. (Dit is verantwoord in de jaarrekening 2022). In tabel 13 zijn de prijseffecten en de meerkosten (ict-apparatuur voor medewerkers) doordat onze organisatie is gegroeid meegenomen waardoor de kosten huisvesting in absolute zin hoger uitkomen. In 2024 zullen de kosten met gemiddeld 4% stijgen, minder dan de verwachte indexering vanuit CPB. Oorzaak is het relatief grote aandeel afschrijvingen bij huisvesting en ICT.
- Duurzame mobiliteit: Er wordt komende jaren geïnvesteerd in electrificatie van het wagenpark en stimulering fiets en OV. Daarvoor zijn extra kosten opgenomen in de begroting.

Advieskosten

- Gezien het aantal ontwikkelingen die op ODRA afkomt in het kader van wet- en regelgeven, en de ambities om te kunnen inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, is (naast indexering) een groter budget benodigd voor advieskosten. We gaan uit van een budget van € 350.000.

Stelseltaken

- In de stelseltaken zijn kosten opgenomen die de Gelderse omgevingsdiensten (en ODNL) bij ons in rekening brengen voor de taken die zij voor het hele stelsel uitvoeren. De kosten van andere OD's zijn structureel wat lager. We begroten een budget van afgerond € 375.000.

Programmakosten

Voor de projecten en werkpakketten die we in opdracht van de partners uitvoeren worden ook materiele kosten gemaakt. Deze worden aan de betreffende partner doorbelast. De grootse posten zijn: meetdienst voor de Provincie, Wabo(welstand) voor bouwpartners, kosten van ODRN voor complexe vergunning verlening en piket (kosten nav calamiteiten).

Onvoorzien

Gezien de grote veranderingen die op ODRA afkomen in 2024 nemen we een hoger bedrag onvoorzien op dan voorgaande jaren. De risico's in de begroting zijn hoger dan in de norm (cf BBV van 0,5% van de baten). Afgelopen jaar 2022 is gebleken dat de risico's voor ODRA tegen de 2% van de omzet zitten. Zie jaarrekening ODRA 2022.

30. Samenvatting begrotingsproces en uitgangspunten 2024

ODRA presenteert een sluitende begroting voor 2024. Samengevat is het volgende proces gevolgd:

- Begin 2023 is samen met de partners de omvang van de begrotingskaders op programma -en taakveld niveau 2024 vastgesteld. De kaderbrief 2024 is daarbij leidend geweest.
- Voor de diensten aan omgevingsdiensten en derden is een voorlopig kader bepaald, voornamelijk gebaseerd op de cijfers van 2022.
- Er is een inschatting gemaakt van potentieel werk ad € 1,6 miljoen voor (subsidie) projecten (SPUK) en aanvullend werk, waarvoor op dit moment nog geen fiat voor is van de beoogde afnemers. Dit is verder toegelicht in bijlage 4.
- Het overheadpercentage neemt af van 26,8% naar 25,1% en voldoet daarmee aan het lange termijn doel. Het besparingsdoel op huisvesting en ict (ad € 150.000 exclusief indexering) ten opzichte van de initiële begroting 2022 is gehaald.
- Het uurtarief voor 2024 wordt met € 7,- verhoogd tot € 99,- Dit om de structurele effecten van de komende gemeentelijke CAO en inflatie op te vangen.
- De omvang van de begroting voor 2024 is € 24,1 miljoen (realisatie 2022 is € 22,0 miljoen); Hiervan is ruim € 1,6 miljoen gerelateerd aan de tariefsverhoging.
- De begroting 2023 gaat uit van € 20,6 miljoen. Door de prijsstijgingen en wijzigingen in het werkaanbod (bekend geworden na vaststellen begroting 2023 in juli 2022) zullen we deze begroting moeten wijzigen.

H. Meerjarenraming

31. Stijgende omzet in komende jaren

Onze ambitie is om elk jaar ook de meerjarige ontwikkelingen te kwantificeren. Zowel op programmaniveau als op taakveldniveau. Dit is een moeilijk proces omdat het op veel punten nog onduidelijk is qua beleid, zowel vanuit de regering, als wel vanuit onze partners. Ondanks dat, is hieronder een eerste aanzet gegeven.
De intentie is om in de komende maanden, ter voorbereiding op de definitieve begroting 2025, en het op te stellen meerjarig beleidsplan (mei / juni 2023) dit met de partners te bespreken.

Tabel 16: Meerjarige ontwikkeling

Baten per programma x € 1.000	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
1. Vergunningverlening	5.241	5.084	4.931	4.783	4.640
2. Toezicht en Handhaving	10.505	10.872	11.253	11.647	12.054
3. Advies	2.698	2.806	2.918	3.035	3.157
4. Stelseltaken					
5. Algemeen en projecten	5.639	6.034	6.456	6.908	7.391
	24.083	**24.796**	**25.559**	**26.373**	**27.242**
% verandering		3,0%	3,1%	3,2%	3,3%
Categoriaal meerjaren x € 1.000	**Begroting 2024**	**Raming 2025**	**Raming 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**
Baten					
• Partners	17.386	18.099	18.861	19.676	20.545
• Provinciale programma's	5.005	5.005	5.005	5.005	5.005
• OD's en derden	1.692	1.692	1.692	1.692	1.692
Totaal baten	**24.083**	**24.796**	**25.559**	**26.373**	**27.242**
Lasten x € 1.000	**Begroting 2024**	**Raming 2025**	**Raming 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**
Personeelskosten	21.072	21.696	22.363	23.076	23.836
• volume		*1,0%*	*1,1%*	*1,2%*	*1,3%*
• prijspeil		*2,0%*	*2,0%*	*2,0%*	*2,0%*
Bedrijfsvoering	2.496	2.566	2.638	2.712	2.788
• huisvesting & facilitair	828	852	875	900	925
• ict	778	800	822	845	869
• overige kosten	890	915	940	967	994
Programmakosten	515	515	515	515	515
Totaal lasten	**24.083**	**24.777**	**25.516**	**26.302**	**27.139**
Saldo	**0**	**19**	**43**	**71**	**104**

Tabel 17: Geprognosticeerde balans

Activa x € 1.000	Realisatie 31-12-2022	Prognose 31-12-2023	Prognose 31-12-2024
Vaste activa			
• Immateriële vaste activa			
• Materiële vaste activa	1.386,6	1.109,9	859,3
• Financiële vaste activa			
Vaste activa	1.386,6	1.109,9	859,3
Vlottende activa			
• Voorraden			
• Uitzettingen met looptijd <1 jaar	5.301,5	5.039,5	4.926,6
• Liquide middelen		100,0	100,0
• Onderhanden werk			
Vlottende activa	5.301,5	5.139,5	5.026,6
Totaal activa	6.688,1	6.249,4	5.886,0

Passiva x € 1.000	Realisatie 31-12-2022	Prognose 31-12-2023	Prognose 31-12-2024
Vaste passiva			
• Algemene reserve	470,2	500,0	500,0
• Te bestemmen batig saldo		57,8	57,8
• Bestemmingsreserves	339,5	244,7	244,7
• Resultaat boekjaar	53,3		
• Voorzieningen	895,5	747,3	632,1
• Schulden > 1 jaar	625,0	395,0	185,0
Vaste passiva	2.383,5	1.944,8	1.581,4
Vlottende passiva			
• Vlottende schulden < 1 jaar	4.115,9	4.115,9	4.115,9
• Overlopende passiva			
• Overige schulden	188,7	188,7	188,7
• Voorschotten van overheids. Org.			
Vlottende passiva	4.304,6	4.304,6	4.304,6
Totaal passiva	6.688,1	6.249,4	5.886,0

I. Geprognosticeerde Balans en financiële kengetallen

32. Verwachte balanspositie

De bijgevoegde balans is gebaseerd op de eindbalans 2022, in combinatie met voorgenomen investeringen, vastgestelde afschrijvingen (voornamelijk als gevolg van de investeringen in 2022 tbv de huisvesting en ICT) en verwachte mutaties in reserves en voorzieningen. Balansposten “vlottende activa en vlottende passiva” zijn moeilijk te prognosticeren, daardoor grotendeels stabiel in de prognose gehouden.

33. Toelichting op vaste activa

De investeringen in ICT en de inrichting kantoor als gevolg van de verhuizing zijn geactiveerd en worden afgeschreven op basis van de volgende termijnen:

· Laptops: 4 jaar
· Mobiele telefoons: 2 jaar
· Netwerkapparatuur / audiovisueel: 4 jaar
· Meubilair en kantoorinrichting: 4 jaar voor bureaustoelen, 10 jaar overige meubilair
· Inrichting en infrastructuur pand: 15 jaar

Naast de investeringen in huisvesting en ict, wordt er geïnvesteerd in de apparatuur voor ’t kantoor en basistaken VTH. Voor de apparatuur en voertuigen voor de meetdienst is een apart investeringsplan opgesteld iom de opdrachtgever/financier. (provincie).

Verder bestaat de vaste activa uit waarden voor voertuigen en software, zijnde de investeringen in SAP en Open Wave.
Hiervoor gelden de volgende afschrijftermijnen:
· Bedrijfsvoertuigen: 10 jaar
· Apparatuur: 5 tot 10 jaar afhankelijk van levensduur.
· Software: 5 jaar

34. Toelichting op vlottende activa

De uiteenzettingen met een looptijd < 1 jaar betreffen grotendeels het banksaldo in de rijksschatkist. Aan het eind van 2022 was deze hoog, vanwege diverse afrekeningen over het werkpakket die nog afgewikkeld moesten worden. Gezien onze financieringsafspraken, middels voorschotten ter grootte van een kwart van de werkpakketten per kwartaal, is te verwachten dat het banksaldo hoog blijft op de jaargrenzen.

De post onderhandenwerk is pro forma opgenomen; in 2022 is de onderhanden positie gefactureerd aan de partners, derhalve onderdeel van de debiteuren.

35. Toelichting op vaste passiva

De vaste passiva bestaan uit onze reserves, voorzieningen en kortlopende schulden.

Reserves

De algemene reserve is gemaximeerd (cf de GR) op € 0,5 miljoen. In tabel 20 is aangegeven dat dit 2,1% is (ultimo 2024) van de omzet. Aan het bestuur en de raden/staten wordt in 2023 voorgesteld om een standpunt in te nemen over de hoogte van de reserve, in relatie met de risico’s die zijn gedefinieerd.

De bestemmingsreserves voor innovatie en mba’s op de eindbalans 2022 vallen in 2023 vrij.
De bestemmingsreserves die vanuit de provincie zijn gevormd worden aangewend voor investeringen in de ‘meetdienst’ en incidentele activiteiten vanuit de provincie. Over deze laatste vindt nog overleg met de provincie plaats.

Tabel 18: Reserves

Reserves x € 1.000	Realisatie 31-12-2022	Mutaties 2023	Prognose 31-12-2023	Mutaties 2024	Prognose 31-12-2024	Prognose 31-12-2025	Prognose 31-12-2026	Prognose 31-12-2027	Prognose 31-12-2028
Algemene reserve	470,2	29,8	500,0		500,0	500,0	500,0	500,0	500,0
Te bestemmen batig saldo		57,8	57,8		57,8	77,1	120,0	191,1	295,1
BR opleidingen Omgevingswet									
BR innovatie	45,6	-45,6							
BR provincietaken	91,8		91,8						
BR bureau milieumetingen	191,1	-38,2	152,9	-38,2	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8
BR mba's	11,0	-11,0			114,7	76,4	38,2		
Reserves	809,7	-7,2	802,5	-38,2	764,3	745,4	750,1	782,9	886,9

Voorzieningen

De harmonisatievergoeding dekt de kosten van de garantietoelagen van medewerkers die zijn overgekomen van de Provincie bij de oprichting van ODRA. Deze voorziening loopt door tot in de jaren '30.
Het verlofsparen is een nieuwe voorziening die eind 2022 is ingesteld, om kosten voortkomend uit gespaard verlof af te dekken. Medewerkers hebben sinds de CAO van 2023 het recht om al hun bovenwettelijk verlof te sparen en aan te wenden voor sabaticals en of eerder stoppen met werk. Er is nog weinig ervaring met feitelijke opname, in de prognose balans gaan we uit van afbouw naar circa de helft in komende jaren. De voorziening personele kosten valt in 2023 vrij; in de tabel opgenomen onder 'te bestemmen batig saldo'.

Tabel 19: Voorzieningen

Voorzieningen x € 1.000	Realisatie 31-12-2022	Mutaties 2023	Prognose 31-12-2023	Mutaties 2024	Prognose 31-12-2024
Harmonisatie Provincie Gelderland	381,4	-36,7	344,7	-34,7	310,0
Verlofsparen	483,1	-80,5	402,6	-80,5	322,1
Personele kosten	31,0	-31,0			
Totaal voorzieningen	895,5	-148,2	747,3	-115,2	632,1

Overige passiva / schulden

Op balansdatum is de schuldpositie (veelal crediteuren) bij ODRA omvangrijk. Dat heeft te maken met de wijze van administreren conform de richtlijnen BBV. Kosten ten laste van het boekjaar zijn verwerkt, de betalingen veelal nog niet gedaan.

De investeringen in huisvesting en ICT leiden tot grote betalingen aan de leveranciers. De middelen daarvoor zijn slechts deels uit de lopende middelen betaald. In 2022 is een lening bij de BNG afgesloten, gelijklopend aan de afschrijftermijnen. De cashflow uit de afschrijvingen zullen gebruikt worden voor aflossing.

36. Financiële weerbaarheid

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate we in staat zijn om tegenvallers op te vangen. In hoofdstuk 4 zijn de risico's beschreven die we nu voorzien. De geschatte omvang van die risico's is rond de € 1,0 miljoen, 4,2% van de omzet. Het weerstandsvermogen neemt komende jaren af: van 4,4% naar 2,9% van de omzet. Het eigen vermogen naar 2,1% van de omzet. Het is een belangrijk aandachtspunt

Tabel 20: Weerstandsvermogen en financiële kengetallen

Weerstandsvermogen x € 1.000	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2023	Stand 31-12-2024	% omzet
Algemene Reserve	470	500	500	2,1%
Resultaat boekjaar	53			
Bestemmingsreserves				
• BR opleidingen omgevingswet				
• BR innovatie	46			
• BR provincietaken	92	92	92	
• BR bureau milieumetingen	191	153	115	
• BR mba's	11			
Totaal bestemmingsreserves	340	245	206	0,9%
Totaal	863	745	706	2,9%
Omzet	19.457	20.584	24.083	
• percentage omzet	4,4%	3,6%	2,9%	

Kengetallen	Realisatie 2022	Prognose 2023	Prognose 2024
Netto schuldquote	-1,9%	-2,1%	-2,2%
Netto schuldquote (verstrekte leningen)	-1,9%	-2,1%	-2,2%
Solvabiliteit	12,9%	11,9%	12,0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Liquididteit (current ratio)	123,2%	119,4%	116,8%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingscapaciteit	nvt	nvt	nvt

om hier komend jaar beleid op te ontwikkelen.
De netto schuldquote geeft inzicht in de verhouding van het vrije vermogen (+ reserves minus vaste activa) ten opzichte van de omzet. Deze schuldquote verbetert de komende jaren.
De solvabiliteitsratio en liquiditeit geven inzicht in de mate waarin we in staat zijn om aan de financiële verplichtingen te voldoen. De saldi zijn relatief laag. Het systeem van bevoorschotting aan partners (en de tijdigheid van betalen) is hier debet aan.

Rente risico beheer en kasgeld limiet
De treasury functie binnen ODRA is gebaseerd op de wet Fido. ODRA stuurt op financiering voor de korte termijn en lange termijn. Zoals al aangegeven; de korte termijn financiering hangt sterk samen met het systeem van bevoorschotting aan de partners. Deze werkwijze kan nog meer worden verbeterd om grote afrekeningen van de werkpakketten aan het eind van het jaar te voorkomen.

Met de kasgeldlimiet in de wet Fido is bepaald dat het maximum bedrag voor financiering met kortlopende middelen 8,2% van het begrotingstotaal is (€ 1,7 miljoen). We komen niet boven deze norm uit.

Voor de middelen die aangehouden mogen worden op de lopende rekening (BNG), alvorens deze worden overgeheveld naar de rijksschatkist, geldt in principe een limiet van € 1,0 miljoen. We hebben aanvullend een afspraak dat de limiet € 1,75 miljoen is. Hierdoor zijn we beter in staat het betalingsverkeer vorm te geven, zonder saldi over te boeken.

4

J. Risico' s voor de begroting 2024

In deze paragraaf geven we een beeld van de risico's die wij nu zien. We komen uit op risico's (als ze tegelijkertijd voordoen) van boven € 1,0 miljoen. We staan regelmatig stil bij de operationele risico's. Dan bespreken we met ons bestuur of en welke noodzakelijke, mitigerende maatregelen nodig zijn. Daarnaast liggen generieke risico's permanent aanwezig op de loer.

Exploitatie -risico's

- Een saldo in de exploitatie kan ontstaan door niet realiseren van begrote inkomsten, tegenvallende kosten of kosten voor onvoorziene gebeurtenissen. Sinds enkele jaren is ook de structurele krappe arbeidsmarkt een risico. Hierdoor zouden verplichtingen jegens klanten, niet kunnen worden voldaan. Dit geeft consequenties bij de klant, bij ODRA wordt er omzetmarge misgelopen.
- Prognoses; Afgelopen jaar is geconstateerd dat bij het maken van prognoses de marges, die door bovenstaande onzekerheden ontstaan, kunnen oplopen tot 2% á 3% van de omzet. Het gaat om een bedrag van circa € 500.000.
- Outputfinanciering; Er kunnen risico's voor de bedrijfsvoering ontstaan doordat de gemiddelde tijdsbesteding hoger uitvalt dan het vastgestelde kengetal. Naar mate het aantal geleverde producten stijgt, is er beter zicht op goede en stabiele kengetallen. Bij kleine aantallen is de spreiding van de tijdsbesteding te groot, met als gevolg afwijkingen in de begroting.
  Afgelopen jaren zijn al enkele producten overgezet naar diensten; het geeft voor klanten en ODRA beter zicht op de kosten.

Risico's op de taakuitvoering

- We kunnen aansprakelijk worden gesteld voor fouten in de taakuitvoering en bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld als gedelegeerde bevoegdheden onduidelijk zijn en niet helder zijn vastgelegd. Dit betreft vooral een bestuurlijk- en imagoprobleem. We zijn verzekerd voor schadeclaims tot een bedrag van maximaal twee keer €2,5 miljoen per jaar. Met een eigen risico. In 2022 zijn er geen substantiële claims binnen gekomen waarvoor de verzekering is ingezet.

Frictiekosten

- Frictiekosten ontstaan meestal als gevolg van grote veranderingen in de organisatie. Bijvoorbeeld als partners besluiten om de niet-wettelijke taken in eigen beheer op te pakken. Ook kunnen grote fricties ontstaan bij medewerkers die (niet meer) passen op het werk dat moet worden uitgevoerd. Voor 2024 verwachten we dat er geen noemenswaardige frictie zal optreden. Wel wordt er nog € 70.000 (0,3% van de omzet) gereserveerd voor personele frictie.

Compliance aan wet- en regelgeving

- Het niet voldoen aan wet- en regelgeving is een risico dat de legitimiteit van de organisatie ondergraaft. Het heeft effect heeft op ons imago van betrouwbare overheidsdienst. En als we het 'te bont' maken, een afkeurende accountantsverklaring. Om compliant te blijven moeten in de bedrijfsvoering investeringen worden gedaan. De WOO (sinds 2022 van kracht) zal nog de nodige energie (en kosten) met zich meebrengen, evenals informatiebeveiliging en AVG. Er is voorgesteld om het advies budget te verhogen.

Liquiditeit

- Met de partners is afgesproken dat zij aan het begin van elk kwartaal een kwart van het werkprogramma als voorschot betalen. Zonder dit systeem zou ODRA niet aan haar betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Het eigen vermogen is immers gelimiteerd tot een € 0,5 miljoen (2% van de omzet). Hoewel deze buffer klein is, is het beleid van de partners om dit bedrag niet te laten groeien. Deze afspraak houden we overeind.
- De grote investeringen in onze huisvesting in 2022 zijn qua liquiditeit voor een deel afgedekt met een lening bij de BNG. Toekomstige grote vervangings -investeringen, de eerste zijn te verwachten in IT apparatuur in 2026, kunnen eveneens gefinancierd worden met een lening.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 13 april 2023.

De voorzitter,
Joa Maouche

De secretaris,
Ruben Vlaander

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Bijlage

Bijlage 1: Overzicht producten

Omschrijving product	Taakveld	Kengetal 2024	Kostprijs 2024	Aantal producten begroting 2024	Baten 2024 per product x €1.000	%
Programma 1. Vergunningverlening						
Aanpassen omgevingsvergunning mba	Milieu	13	€ 1.287	8	€ 10	0%
Intrekkingsbesluit BRIKS	Bouw	4	€ 396	40	€ 16	1%
Maatwerk milieur	Milieu	14	€ 1.386	62	€ 86	1%
Meldingen behandelen Besluit bouwen en leefomgeving	Bouw	1	€ 99	1.393	€ 138	31%
Meldingen mba	Milieu	10	€ 990	470	€ 465	10%
Omgevingsvergunning BRIKS cat 1 / gevolgklasse 1	Bouw	9	€ 891	1.787	€ 1.592	40%
Omgevingsvergunning BRIKS cat 2 / gevolgklasse 2	Bouw	23	€ 2.277	515	€ 1.174	11%
Omgevingsvergunningen milieubelastende activiteiten	Milieu	22	€ 2.178	52	€ 112	1%
Vergunning vuurwerkontbrandingen	Milieu	11	€ 1.089	175	€ 191	4%
Totaal (+gemiddelden)		9,1	€ 840	4.503	**€ 3.784**	100%
			Aandeel bouw	3.736	2.920	83%
			Aandeel milileu/alg	766	864	17%
Programma 2. Toezicht en Handhaving						
Controle Alcoholwet	Milieu	5	€ 495	31	€ 15	1%
Controle asbest / sloop	Bouw	9	€ 891	296	€ 264	7%
Controle BRIKS / gevolgklasse 2 Bbl	Bouw	23	€ 2.277	245	€ 557	5%
Controle BRIKS / gevolgklasse 3 Bbl	Bouw	48	€ 4.752	89	€ 424	2%
Controle BRIKS categorie 1	Bouw	8	€ 792	1.271	€ 1.007	28%
Handhavingscontrole	Milieu	10	€ 990	110	€ 109	2%
Hercontrole milieu	Milieu	6	€ 594	641	€ 381	14%
Klachtbehandeling	Milieu	2	€ 198	2.036	€ 403	45%
Preventief milieutoezicht	Milieu	9	€ 881	1.717	€ 1.530	38%
Projectcontrole - WNB	Milieu					
Rapportageverplichting overig	Milieu	4	€ 396	221	€ 87	5%
Toezicht vuurwerkevenementen	Milieu	12	€ 1.188	120	€ 143	3%
Totaal (+gemiddelden)		7,9	€ 726	6.776	**€ 4.918**	100%
			Aandeel bouw	1.901	12.251	28%
			Aandeel milileu/alg	4.844	2.652	71%
Totaal producten		8,5	€ 772	11.278	**€ 8.702**	
			Aandeel bouw	8.580	€ 5.171	59%
			Aandeel milileu/alg	2.667	€ 3.516	40%

Omgevingsdienst Regio Arnhem

	Aantal producten begroting 2023	Aantal producten realisatie 2022
	8	6
	40	26
	60	56
	1.383	1.469
	453	394
	1.368	1.490
	484	492
	56	33
	172	183
	4.024	4.149
	3.275	3.477
	749	672
	229	230
	229	202
	98	64
	1.107	1.391
	99	116
	611	432
	1.882	2.907
	1.635	1.552
		45
	290	176
	115	100
	6.290	7.215
	1.658	1.887
	4.632	5.328
	10.314	11.364
	7.907	8.805
	2.407	2.559

Bijlage 2: Overzicht diensten

Omschrijving dienst	Taakveld	Aantal uren begroting 2024	Baten 2024 per dienst x € 1.000	%	Aantal uren begroting 2024	Aantal uren realisatie 2022
Programma 1. Vergunningverlening						
Advies omgevingskwaliteit	Bouw	1.684	€ 167	12%		
Advies omgevingsvergunningen en meldingen mba	Milieu	612	€ 61	4%	292	681
Begeleiden initiatief BRIKS	Bouw	3.156	€ 312	22%	2.633	4.456
Begeleiden initiatief milieu	Milieu	1.035	€ 103	7%	1.315	645
Beoordelingen Bbl	Bouw	2.045	€ 202	15%	2.240	1.499
Juridische expertise vergunningen	Algemeen	2.335	€ 231	17%	2.522	5.180
Omgevingsvergunning BRIKS cat. 3/gevolgklasse 3	Bouw	662	€ 66	5%	2.230	1.945
Omgevingsvergunning complexe bedrijven ODRA	Milieu	2.538	€ 251	18%	2.684	2.051
Subtotaal		14.067	€ 1.393	100%	13.916	16.457
	aandeel bouw	5.863	€ 580	42%	7.103	4.089
	aandeel milieu/alg.	8.204	€ 812	58%	6.813	12.368
Programma 2. Toezicht en Handhaving						
Bestuursdwang uitvoeren	Algemeen	253	€ 25	2%	250	32
Controle activiteiten in of op de bodem	Milieu	672	€ 66	5%		
Controle bestaande bouw en RO	Bouw	4.585	€ 454	33%	4.312	4.194
Controle bodemsanering	Milieu	4.072	€ 403	29%	6.608	6.210
Controle complex bedrijf	Milieu	8.911	€ 882	63%	9.649	11.631
Controle graven in de bodem onder de IW	Milieu	4.083	€ 404	29%	2.619	4.744
Handhavingsbesluit nemen	Algemeen	10.775	€ 1.067	77%	10.323	10.776
Handhavingscontrole - PCH	Milieu	500	€ 50	4%		
Hercontrole milieu - PCH	Milieu	1.300	€ 129	9%		
Juridische expertise handhaving	Algemeen	4.815	€ 477	34%	5.256	5.479
Keten- en data gedreven toezicht - PCH	Milieu	795	€ 79	6%		
Klachtbehandeling - PCH	Milieu	1.514	€ 150	11%		
Preventief milieutoezicht - PCH	Milieu	855	€ 85	6%		
Projectcontrole	Milieu	4.061	€ 402	29%	2.504	3.454
Rapportageverplichting EPRTR	Algemeen	1.232	€ 122	9%	1.101	
Rapportagebehandeling bedrijfsmelding	Milieu	1.452	€ 144	10%		602
en melding ongeval	Milieu	1.208	€ 120	9%	1.464	1.205
Strafrecht - PCH	Milieu	600	€ 59	4%		191
Transportcontrole	Milieu				250	
Toezicht milieu	Milieu	-1.240	-€ 123	-9%		8.351
Subtotaal		50.442	€ 4.994	100%	44.336	56.869
	aandeel bouw	4.585	€ 454	9%	4.312	4.194
	aandeel milieu/alg.	45.857	€ 4.540	91%	40.024	52.675
Programma 3. Advies						
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	10.355	€ 1.025	74%	9.636	12.016
Afhandeling Woo-verzoeken	Algemeen	677	€ 67	5%	465	
Beoordelings saneringsevaluatie	Bouw	2.505	€ 248	18%	2.980	3.950
Meetadviesrapport leefomgeving	Milieu	7.342	€ 727	52%	9.994	8.595
Meetadviesrapport luchtkwaliteit langs wegen	Milieu	1.500	€ 149	11%		
Advies milieu	Milieu	400	€ 40	3%		119
Subtotaal		22.779	€ 2.255	100%	23.075	24.680
	aandeel bouw	2.505	€ 248	11%	2.980	3.950
	aandeel milieu/alg.	20.274	€ 2.007	89%	20.095	20.730
Programma 5. Algemeen en Projecten						
Beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	3.632	€ 360	26%	2.745	2.234
Detachering	Algemeen	768	€ 76	5%	768	1.829
Faciliteren participatietraject	Milieu	471	€ 47	3%	1.785	593
Meewerken aan programma of project	Algemeen	9.771	€ 967	69%	9.666	14.823
Partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	625	€ 62	4%	1.000	373
Programma- en projectmanagement	Algemeen	16.309	€ 1.615	116%	15.755	14.705
Algemeen	Algemeen	11.205	€ 1.109	80%		
Subtotaal		42.780	€ 4.235	100%	31.719	34.557
	aandeel milieu/alg.	42.780	€ 4.235	100%	31.719	34.557
Totaal uren		130.068	€ 12.877		113.046	132.563
	aandeel bouw	12.953	€ 1.282	10%	14.395	12.233
	aandeel milieu/alg.	117.115	€ 11.594	90%	98.651	120.330

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Bijlage 3: Overzicht bijdragen klanten

Baten per klant x € 1.000	Bouw prod. x tarief	Milieu prod. x tarief	Totaal prod. x tarief	Bouw diensten x € 99	Milieu diensten x € 99	Algem. diensten x € 99	Totaal diensten x € 99	Gezamelijke diensten Alle partners*	Deel partners**
Arnhem	2.778	1.069	3.837	566	652	805	2.024	207	268
Doesburg	346	73	419	20	40	31	92	18	17
Duiven	11	227	238	5	106	26	137	31	
Lingewaard	1.165	458	1.623	299	493	599	1.390	87	77
Overbetuwe	78	510	588	30	332	100	462	66	
Provincie regulier		344	344		149	350	498	83	
Provincie Bodemtaken				248	282		530		
Provincie Complexe Handhaving				51	2.478	1.210	3.739		
Provincie Aandachtsbedrijven						1.228	1.228		
Renkum	713	190	903	77	116	270	462	62	52
Rheden	54	249	304	11	146	57	214	61	
Rozendaal	3	7	10	1	3	1	5	10	
Westervoort	2	47	49	1	24	6	31	22	
Zevenaar	21	353	374	21	238	47	306	62	
Subtotaal Partners	5.171	3.517	8.688	1.330	5.058	4.730	11.118	708	413
% van de omzet			40%				51%		
Subtaal Omgevingsdiensten		15	15	119	87	100	306	119	
Subtotaal derden					106		1.453	259	
Totaal klanten	5.171	3.532	8.702	1.449	5.250	4.831	12.877	1.085	413
% van de omzet			36%				53%		

**) Betreft data- en, ketengedreven werken, strafrecht, klantadvies milieu en piketdienst*
***) Betreft klantadvies bouw*
****) Betreft projectmanagement/meewerken project Omgevingswet, energie, GUOV, circulariteit en innovatiebudget*
*****) Zie specificatie tabel overige baten*

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Gezamelijke diensten												
Algem. ***	Totaal	Overige materiele baten****	Totaal baten 2024	Aandeel bouw	Aandeel milieu & algemeen	%	Aantal producten	Uren diensten	Totaal baten begroting 2023	% tov 2024	Totaal baten realisatie 2022	% tov 2024
156	631	51	6.544	3.612	2.932	30%	4.834	20.446	5.669	15%	6.248	5%
14	49	4	565	388	177	3%	472	928	146	288%	238	137%
14	45	7	426	23	404	2%	291	1.383	397	7%	340	25%
66	230	42	3.284	1.541	1.744	15%	2.017	14.044	3.261	1%	2.792	18%
50	115	30	1.194	138	1.057	5%	746	4.662	994	20%	925	29%
29	112	249	1.203	249	954	5%	325	5.035	1.220	-1%	1.255	-4%
			530	248	282	2%		5.350	550	-4%	780	-32%
		27	3.766	78	3.688	17%		37.770	3.533	7%	3.602	5%
		11	1.239	11	1.228	6%		12.407	1.178	5%	1.254	-1%
47	160	14	1.539	855	684	7%	1.163	4.671	1.388	11%	1.517	1%
46	108	21	646	87	560	3%	707	2.160	538	20%	558	16%
8	18	2	35	6	29	0%	18	53	31	14%	29	20%
10	32	5	116	7	109	1%	67	308	106	9%	96	21%
29	91	29	800	71	729	4%	495	3.090	715	12%	849	-6%
469	1.590	490	21.887	7.312	14.575	100%	11.135	112.307	19.726	11%	20.483	7%
	7%	2%										
	119	0	439		439		29	3.089	417	5%	391	12%
204	463	-158	1.757		1.757			14.672	433	305%	1.148	53%
673	2.172	332	24.083	7.312	16.771		11.164	130.068	20.577	17%	22.022	9%
	9%	1%										

De materiele kosten zijn hieronder toegelicht en bestaan uit kosten die worden doorbelast vanuit ODRN voor complexe vergunning. De andere kosten betreffen vooral onderzoeken/activiteiten die door derden worden gedaan.

Bij de meetdienst bestaan de kosten uit: (afschrijf)kosten voor apparatuur, voertuigen, huur van de aparte locatie en uitbestede onderzoeken en klein materiaal voor metingen.

Bijlage 4: Overzicht materiële kosten

Baten per klant x € 1.000	Uitbesteed complexe VV	Out of pocket	Meetdienst, piket en Theseus*	Totaal overige baten	Bouw	Milieu	Algemeen
Arnhem	5			5		5	46
Doesburg							4
Duiven							7
Lingewaard	22			22		22	19
Overbetuwe	15			15		15	15
Provincie regulier			230	230		230	19
Provincie Complexe Handhaving		27		27			27
Provincie Aandachtsbedrijven		11		11			11
Renkum							14
Rheden	7			7		7	14
Rozendaal							2
Westervoort							5
Zevenaar	15			15		15	14
Subtotaal Partners	64	38	230	332		294	196
Omgevingsdiensten			0	0			0
Subtaal Omgevingsdiensten			0	0			0
Subtotaal derden			0	0			0
Totaal klanten	64	38	230	332		294	196

** Betreft meetdienst (provincie, piket (derden) en Theseus (OD's)*

De opgenomen € 1,7 miljoen baten bij “derden” bestaan uit verwachte baten waarvoor nog geen 100% zekerheid is qua financiering, maar die (met geringe marge) worden verwacht.

In de tabel is aangegeven wie de verwachte financier is. Dit zijn dan kosten voor de betreffende klant die bovenop de verwachte bijdragen komen die in bijlage 2 staan.

Bijlage 4: Specificatie post opbrengsten derden

Omschrijving	Bedrag x € 1.000	Beoogd financiers
Circulariteit	149	Partners, individuele opdrachten
Omgevingswet	59	Partners, individuele opdrachten
TMA	156	Partners, individuele opdrachten
SPUK energie	495	RvO
Theseus	495	Diverse financiers
Wet kwaliteitsborging	99	Partners
Subtotaal projecten	1.453	
Data- en ketengedreven services	701	
Beheer zones, kaarten en data	-188	
Keten- en data gedreven toezicht	-303	
Archief extra	-158	
Subtotaal data- en ketengedreven services	52	Partners en OD’s
Strafrecht	89	Partners
Beleidsadvies uitvoering	204	Partners en Montferland
Klantadvisering milieu	-41	Partners
Subtotaal overige gezamenlijke diensten	253	Partners
Totaal	1.757	

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Dashboard verbonden partij

Naam: Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

Samenwerkingsvorm: Gemeenschappelijke regeling	**Samenwerkingspartners:** Gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar. Provincie Gelderland	**Aandeel Zevenaar:** 8 %
Aard van de samenwerking: De ODRA is samenwerkingsverband van de regio Arnhem op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.	**Belangrijk voor wie:** - College - Gemeenteraad	**Bestuurlijke vertegenwoordiging:** B. Kagei Het Algemeen Bestuur van de ODRA bestaat uit vertegenwoordigers van de 11 partners. Het dagelijks bestuur bestaat uit 5 leden. Eén lid vertegenwoordigt de gemeenten Westervoort, Duiven en Zevenaar.
Taken: Uitvoering geven aan wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor gemeenten uit de regio Arnhem. Ook is de ODRA voor de deelnemende gemeenten het aanspreekpunt voor alle specialistische milieuvraagstukken.		**Risico's:** - bestuurlijk - financieel
Beoogd resultaat: De VTH-taken op het gebied van milieu uitvoeren door middel van een jaarlijks uitvoeringsprogramma.		**Risicoprofiel:** Laag Het werkgebied van het ODRA kent een beperkt aantal financiële en beleidsmatige ontwikkelingen.
Begrote kosten en baten 2023 Begrote kosten € 619.300,-- Geen baten begroot	**Dekking gemeentebegroting Zevenaar:** € 619.300,--	**Bijdrage per inwoner 2023:** € 13,73 per inwoner (bij 45.100 inwoners)
Begrote kosten en baten 2024 Begrote kosten € 668.800,-- Geen baten begroot	**Dekking kadernota Zevenaar:** € 668.800,--	**Bijdrage per inwoner 2024:** € 14,83 per inwoner (bij 45.100 inwoners)
Nieuw beleid: n.v.t.	**Kostenstijging/verlaging** -	

Rapportage

Gemeente Zevenaar

Naris

18-04-2023

Inhoudsopgave

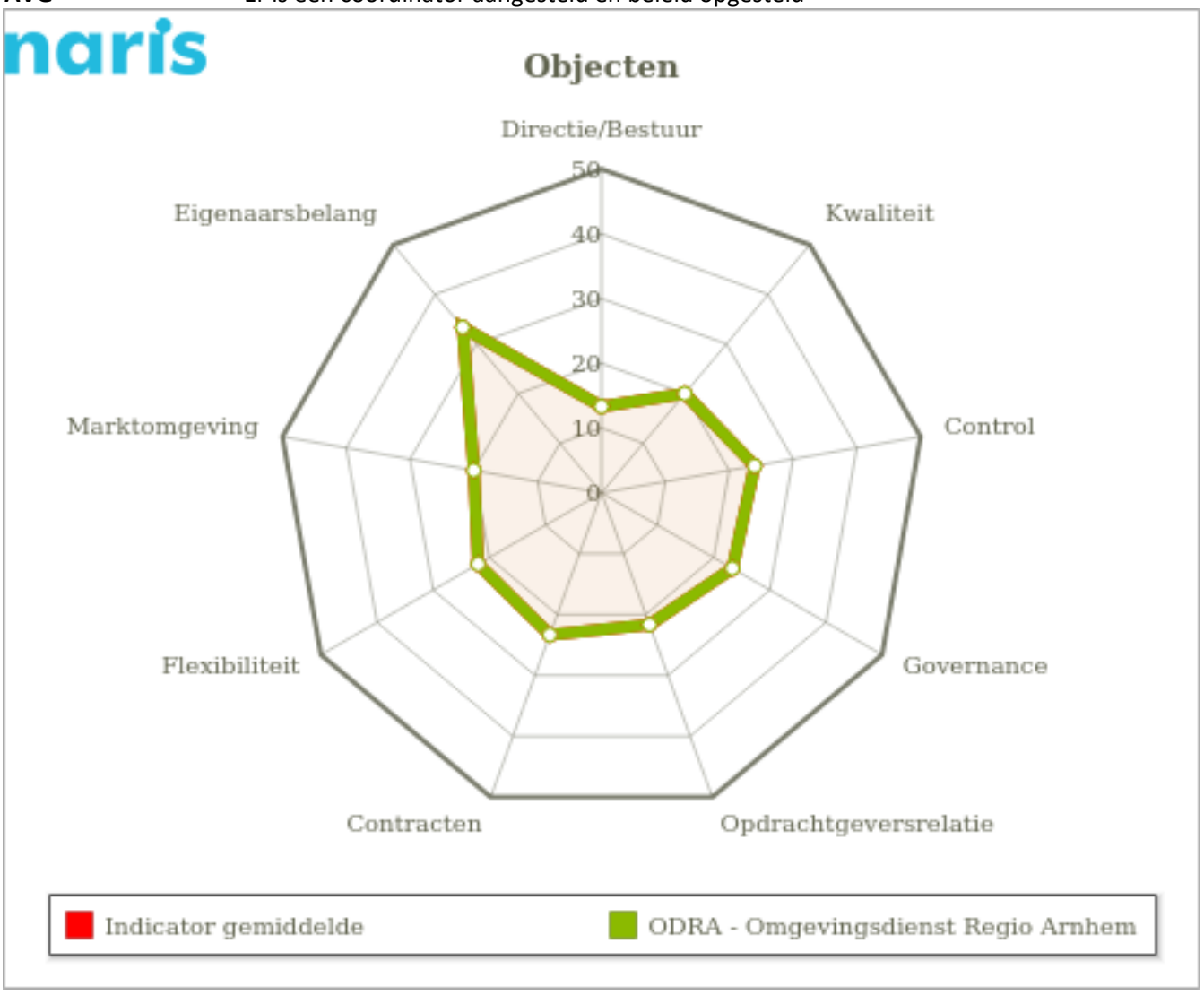
ObjectODRA - Omgevingsdienst Regio Arnhem 3

ObjectODRA - Omgevingsdienst Regio Arnhem

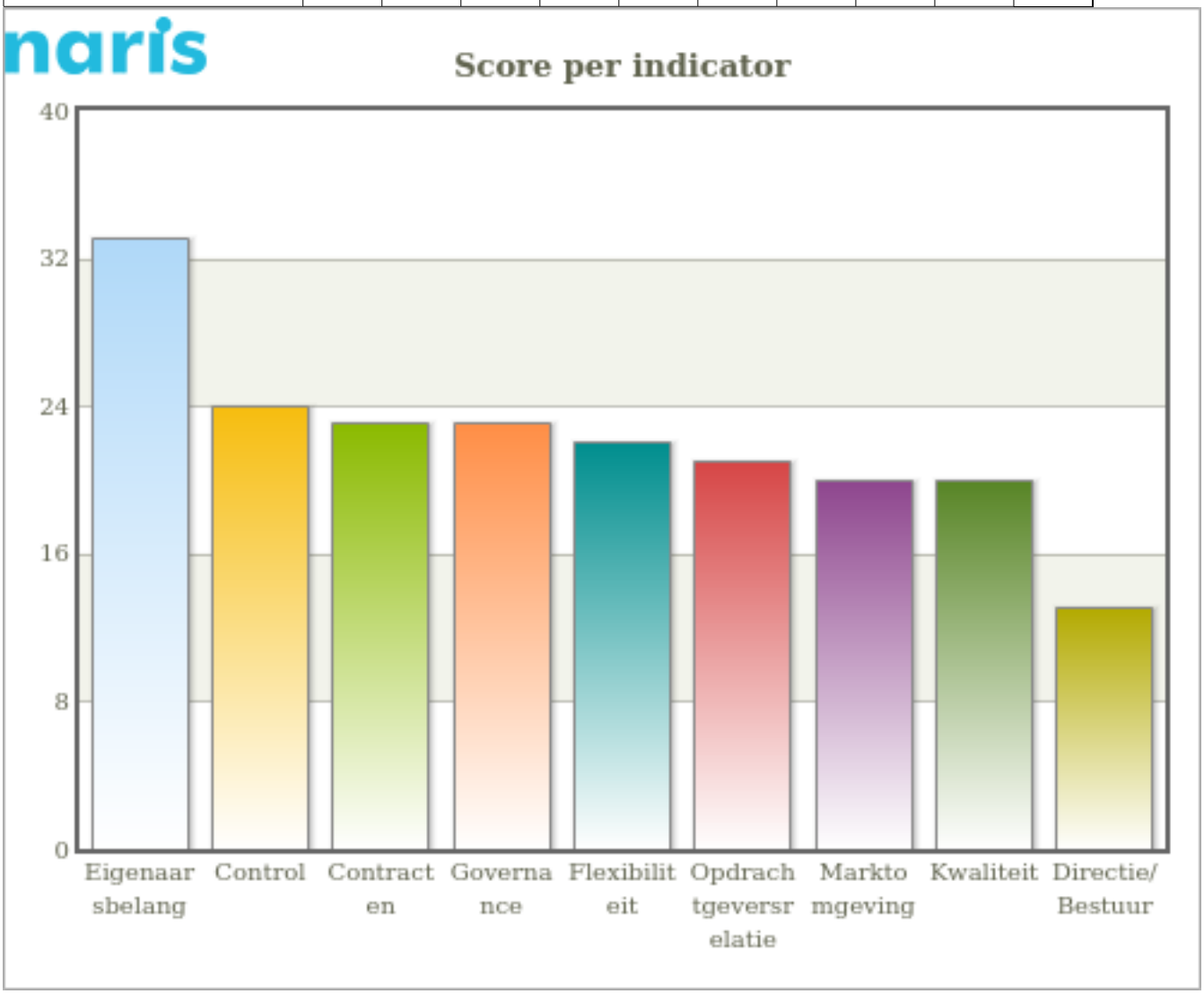
Adres	**Eusebiusbuitensingel 75**
Postcode	**6828 HZ**
Plaats	**Arnhem**
Rechtsvorm	**Gemeenschappelijke regeling**
Contactpersoon	**Bart Kagei**

Risicoscore
22,33

Financiële Ontwikkeling	Er is sprake van een stabiele financiële situatie.
Risico's	Het risicoprofiel is laag.
AVG	Er is een coördinator aangesteld en beleid opgesteld

Objecten	Directie/Bestuur	Eigenaarsbelang	Marktomgeving	Flexibiliteit	Contracten	Opdrachtgeversrelatie	Governance	Control	Kwaliteit	Risicoscore
ODRA - Omgevingsdienst Regio Arnhem	**13,33**	**33,33**	**20**	**22**	**23,33**	**21,67**	**23,33**	**24**	**20**	**22,33**
Vragenlijst gemiddelde	**13,33**	**33,33**	**20**	**22**	**23,33**	**21,67**	**23,33**	**24**	**20**	

Risicoprofiel

Via het Naris risicomodel worden verbonden partijen op een groot aantal indicatoren beoordeeld. Jaarlijks inventariseren wij de risico's van onze verbonden partijen met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst. De vragen hebben betrekking op de volgende indicatoren: directie/bestuur, eigenaarsbelang, marktomgeving, flexibiliteit, contracten, governance, control en kwaliteit. Per indicator kan een partij een score behalen tussen de 0 en 50.
Het gemiddelde van de scores leidt tot de totale risicoscore. Een verbonden partij met een score van minder dan 25 valt onder het laag risicoprofiel. Deze verbonden partijen hebben een laag financieel belang voor Zevenaar, en/of een adequate governancestructuur die de risico's mitigeert. Een totaalscore tussen de 25 en 30 duidt op een gemiddeld risicoprofiel. Scores boven de 30 vallen in het hoge risicoprofiel. Voor de verschillende risicoprofielen is in de Nota Verbonden partijen Zevenaar 2019 (vastgesteld 30 januari 2019) een bijbehorend toezichtarrangement bepaald.

Het risicoprofiel van de ODRA is laag. De indicatoren geven geen bijzondere risico's aan, die om actie vragen.

GEMEENTE ZEVENAAR

Omgevingsdienst Regio Arnhem
De heer R. Vlaander
Postbus 3066
6802 DB ARNHEM

datum
zaaknummer Z/23/444017/UIT/23/1159024
onderwerp Reactie op begroting 2024 ODRA
contactpersoon Oscar Peters

Geachte heer Vlaander,

Inleiding
We hebben uw begroting ODRA 2024 op 20 april 2023 ontvangen. Overeenkomstig de Wet gemeenschappelijke Regelingen, stelt u onze raad in de gelegenheid om een zienswijze in te dienen over deze begroting. Daarover gaat deze brief.

Raadsbesluit
Wij willen uw organisatie complimenteren met de presentatie van een sluitende begroting 2024 en het feit dat de gevoerde discussies over de bezuinigingen hebben geleid tot het beheersbaar houden van de kosten.

Tegen het vormen en in stand houden van bestemmingsreserves in de begroting 2024 dienen wij een zienswijze in.
Overeenkomstig onze Nota verbonden partijen Zevenaar 2019 dienen geen verdere reservevormingen plaats te vinden bij een gemeenschappelijke regeling en dienen positieve jaarresultaten terug te vloeien naar de deelnemende gemeenten.
Uw voorstellen om het batige saldo van € 53.300 uit 2022 gedeeltelijk toe te voegen aan de algemene reserve en het resterende deel van het batige saldo te reserveren in afwachting van een evaluatie van het eigen vermogen en een mogelijke verhoging van de algemene reserve sluit hier niet op aan.

Vragen
Als u vragen heeft over de inhoud van deze brief dan kunt u hierover contact opnemen met Oscar Peters van de afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving. Hij is bereikbaar op (0316) 595 240.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Zevenaar,

De griffier	De voorzitter
M. van Bergen	L.J.E.M. van Riswijk

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde (beantwoording binnen 30 dagen)

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen over onderwerpen geagendeerd voor een commissie- en/of raadsvergadering

D. Overige technische vragen (vragen die geen betrekking hebben op een voorliggend raadsvoorstel of onderwerp op de commissieagenda; beantwoording binnen 30 dagen)

Categorie: B commissie ruimte

Onderwerp: Ongeluk Vondellaan

Naam en fractie: Peter Pollmann D66…….

Datum indienen: …25 april 2023…….

Afdeling: …….

Contactpersoon: …….

Inleiding/Aanleiding:
Op 18 maart heeft er op de Vondellaan een ongeluk plaatsgevonden tussen een 5-jarig jongentje en een auto van de Wegenwacht. Naar aanleiding van dit ongeluk heeft de gemeente aangeven dat zij graag met de wijkvereniging Schrijvershoek in gesprek zou willen. Met de kanttekening dat aanpassingen niet meteen verwacht hoeven te worden.

Vraag/Vragen:
- Hebben deze gesprekken al plaatsgevonden?
- Nee? Wanneer wordt verwacht dat het gesprek wel plaats kan vinden?
- Ja? Wat hebben deze gesprekken opgeleverd?
  Waarom wordt er bij voorbaat meegedeeld dat aanpassingen niet verwacht hoeven te worden

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde (beantwoording binnen 30 dagen)

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen over onderwerpen geagendeerd voor een commissie- en/of raadsvergadering

D. Overige technische vragen (vragen die geen betrekking hebben op een voorliggend raadsvoorstel of onderwerp op de commissieagenda; beantwoording binnen 30 dagen)

Categorie: ~~A~~ / B / ~~C~~ / ~~D~~ (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp:

Naam en fractie: Berno Stokman fractie VVD

Datum indienen: 19 mei 2023

Afdeling: …….

Contactpersoon: …….

Inleiding/Aanleiding:
Tijdens de webinar vitaal landelijk gebied GMR 16 mei jl. werd nadrukkelijk stil gestaan bij netcongestie (op elektriciteitsnetwerk). TenneT/Liander werken aan een capaciteitsuitbreiding om aan de toenemende vraag te kunnen voldoen. Maar dat kan nog jaren duren.
Als er sprake is van congestie in een gebied dan kan Liander beperkingen opleggen en ook nieuwe aanvragen weigeren. Dit heeft direct gevolgen voor woningbouwplannen, nieuwe bedrijfsterreinen en het RES etc.

Vragen:

a) Is op dit moment in gemeente Zevenaar sprake van netcongestie?
b) Zo ja, is duidelijk welke gevolgen dit heeft op de plannen? Wordt dit onderzocht?
c) Zo nee, kan netcongestie ontstaan in Zevenaar bij het realiseren van nieuwe plannen?
d) Is er overleg met Liander om congestie zo veel mogelijk te voorkomen in gemeente Zevenaar?